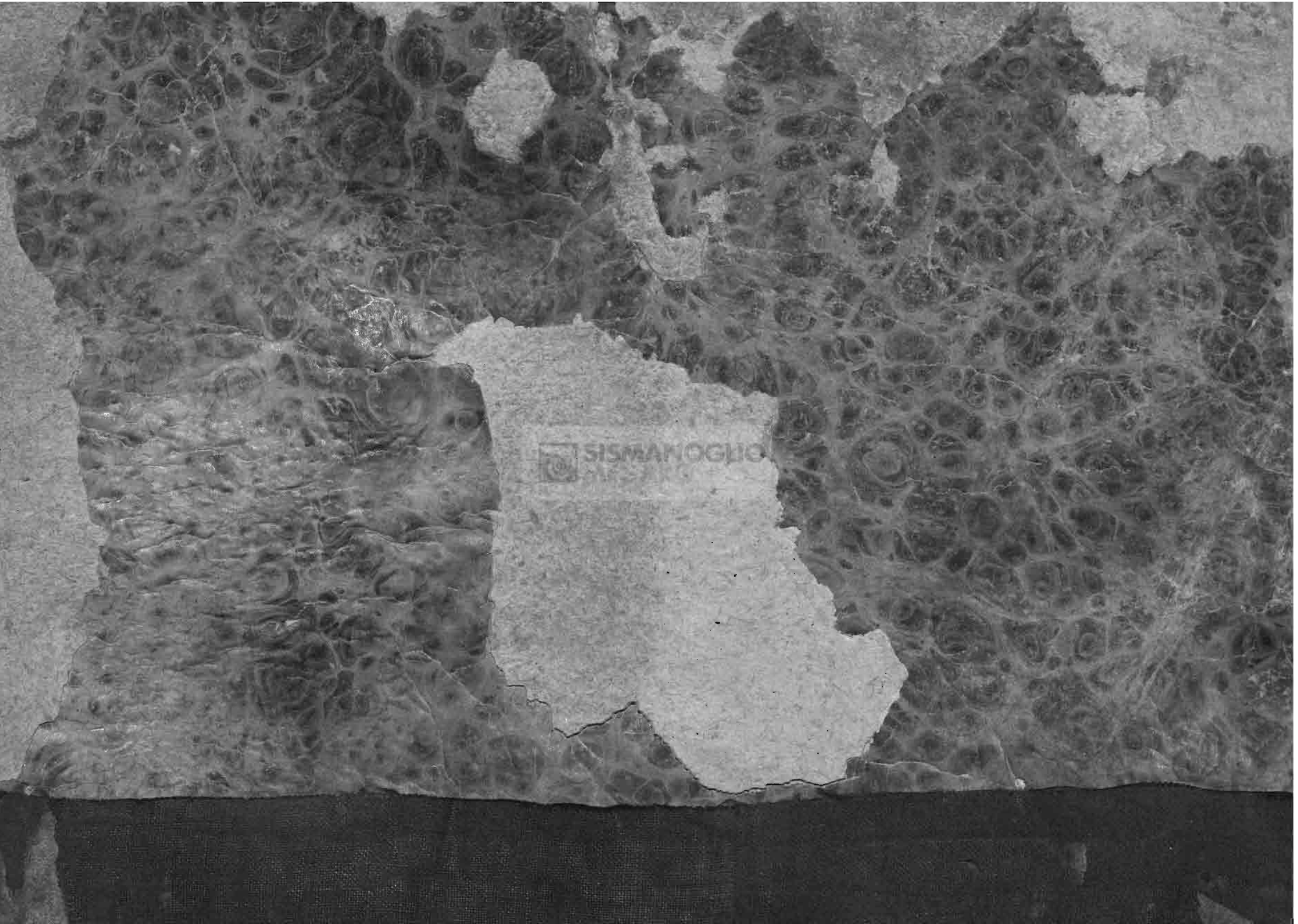
SISMANOGLIO

Λέοντια Ἐξηλεσθαίων

Κοντοσταύλων

2161

ΝΕΟΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

ΚΑΙ ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ ΣΥΜΕΩΝ

Εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν Διάλεκτον
Μεταγλωττισθέντες μὲν

ΠΑΡΑ ΑΓΑΠΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ.

ΝΥΝ ΔΕ ΑΤΘΙΣ ΤΥΠΩΘΕΝΤΕΣ ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ,
ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΟΣ ΗΝΑΚΟΣ.

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ
ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΟΥ ΦΟΙΝΙΚΟΣ
1851

ΑΚΑΚΙΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΝΕΝΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Η Παναγία Τριὰς ὁ Θεὸς εἶναι ἕνα φῶς ἀπρόσιτον καὶ ἀδιάδοχον, ἀείλαμπὲς καὶ τριλαμπές, ὁπού δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ διηγηθῇ γλῶσσα ἀνθρώπινος, οὔτε νοῦς νὰ τὸ καταλάβῃ πληρέστατα· ὅτι καθὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ βάλῃ τινὰς ὅλην τὴν θάλασσαν εἰς ἕνα ἐγγεῖον μικρότατον, οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύνεται, ὡς ἀδύνατος, νὰ συλλογισθῇ τὸν ἀπερίληπτον καὶ ἀπερίστριστον Θεόν· Οἱ δὲ πανάγιοι Ἄγγελοι εἶναι νοεραὶ οὐσίαι, καὶ φῶτα δεύτερα, τοῦ πρώτου ἐκείνου φωτὸς ἀπαυγάσματα, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι τὸ φῶς ἀπὸ λόγου τους, ἀλλὰ τὸ λαμβάνουν ἀπ' ἐκείνην τὴν ὑπέρφωτον ἔλλαμψιν. Κτίσας οὖν πρῶτον τὸν νοητὸν καὶ ἀόρατον κόσμον, ἤγουν τὰ οὐράνια, ἔκαμε καὶ τὸν ὁρώμενον ὁπού φαίνεται, καὶ τὰ μὲν ἀόρατα τῶν ὑπερκοσμίων κτισμάτων φωτίζει αὐτὸς ὁ Θεὸς, τὸ ὑπέρτατον φῶς καὶ ἀνέσπερον, τὰ δὲ αἰσθητὰ καὶ ἐπίγεια φωτίζει ὁ αἰσθητὸς οὗτος ἥλιος, ὁ ὁποῖος κάμνει ἡλιοειδεῖς τὰς σωματικὰς ὄψεις, τὰς δὲ νοερὰς φύσεις θεοειδεῖς ὁ Θεὸς ἀπεργάζεται. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, εἶναι διπλοῦς εἰς τὴν φύσιν· καὶ ἡ μὲν ψυχὴ μετέχει ἀπὸ τὴν νοερὰν καὶ λογικὴν ἐκείνην οὐσίαν, τὸ δὲ σῶμα ἀπὸ τὴν σταιχινώδη φύσιν καὶ γήϊνον· ὅθεν πρεπόντως καὶ τὰς δυνάμεις διπλῶς ἐπλούτησε, καὶ μετέχει καὶ τῶν δύο φώτων τούτων, ὡς σύνθετος· καὶ μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπολαμβάνει τὸν αἰσθητὸν ἥλιον, καὶ μὲ τὴν ψυχὴν φαντάζεται τὰ οὐράνια κάλλη τοῦ παραδείσου τὰ ἀεὶ διαμένοντα, καὶ τρέπει πρὸς αὐτὰ τὸν πόθον του. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν αἰσθητὸν φῶς ἐτρανώθη εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν ἀρχὴν ἐν γενέσεως, τὸ δὲ νοερὸν ἐσκοτίσθη διὰ τὸ ἄπαθες, καὶ δὲν δύνεται νὰ ἀτενίσῃ εἰς τὰ θεῖα πληρέστατα, ἐὰν δὲν βιάσῃ τὸν ἑαυτόν του· ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται· καὶ ὅσοι βιάσουν τὴν φύσιν, κόπτοντες τὰ χήϊνα θελήματα, τὴν ἁρπάζουσιν· οἱ δὲ ἀμελεῖς καὶ ῥάθυμοι δὲν δύνονται

νὰ ἀγαπήσουν ὁλοψύχως τὸν Κύριον· ὅθεν ὑστεροῦνται τῆς οὐρανίου βασιλείας οἱ τάλανες· μόνον ὅταν τύχῃ καμμία ψυχὴ εὐγνώμων πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν, καὶ σαϊτευθῇ ἀπὸ τὸν ἔνθεον αὐτοῦ καὶ σωτήριον ἔρωτα, δὲν καταδέχεται νὰ ποθῇ ἐπήκηρα καὶ φθειρόμενα πράγματα, ἀλλὰ κατ᾽ φρονᾷ φρονιμώτατα τὴν τούτων εὐτέλειαν· καὶ μὲ τὰ πτερὰ τῆς ἀπαθείας πετᾷ καθ᾽ ἑκάστην καὶ ἀνυψώνεται πρὸς ἐκεῖνο τὸ ἀκραιφνέστατον φῶς τῆς τρισηλίου καὶ μακαρίας πηγῆς, ὅπου εἶναι τῶν ὀρεκτῶν τὸ ἔσχατον, καὶ πάσης Θεωρίας ἀνάπαυσις. Αὐτὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ὡς πανευφρόσυνα καὶ αἰώνια ἔπρεπε νὰ ποθοῦμεν ὅλοι ἡμεῖς οἱ χριστώνυμοι, μιμούμενοι τοὺς Ἁγίους δούλους του Ἀποστόλους, Ὁσίους, καὶ Μάρτυρας, οἵτινες ὅλοι τοσοῦτον ἐκακοπάθησαν· ἐπειδὴ δὲν ἀξιώνεται τινὰς αὐτῆς τῆς μακαριότητος χωρὶς πόνων καὶ θλίψεων· εἰς τοῦτο μᾶς παρακινοῦσιν οἱ βίοι καὶ αἱ πράξεις τῶν θαυμασίων Ὁσίων καὶ Μαρτύρων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὁποῦ ἔδειξαν τόσην ἀγάπην, καὶ πόθον πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ ὑπέμειναν δι᾽ αὐτὸν δεινὰ παιδευτήρια καὶ κολαστήρια μύρια, καὶ τὸν ἐδόξασαν ἄλλοι μὲ μαρτύριον, ἕτεροι μὲ ἄκραν ἄσκησιν, καὶ κάκωσιν πολυώδυνον σώματος, διὰ τὴν ὁποίαν κακοπάθειαν ἀπολαμβάνουν παντοτινὴν εὐφροσύνην καὶ ἄῤῥητον ἀγαλλίασιν. Ὢ τῆς ἀμελείας τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων· φεῦ τῆς αὐτῶν ταλαιπωρίας καὶ ἀθλιότητος! νὰ μὴ θέλουσι νὰ κοπιάσουν ὀλίγον διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς οἱ κακόφρονες, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ κέρδος τοῦ σώματος κινδυνεύουν καὶ βασανίζονται. Ὢ ἀνόητοι, τὰ παρόντα εἶναι πρόσκαιρα, τὰ δὲ μέλλοντα παντοτινὰ καὶ αἰώνια, τόσον τὰ λυπηρὰ καὶ ἐπίπονα, ὥσπερ τὰ εὐφρόσυνα καὶ χαρμόσυνα· ἐπειδὴ ἡ ζωή μας ὅλη ἐδῶ ἐὰν εἶναι καὶ ῥ. χρόνοι, δὲν λογιάζεται οὔτε τρεῖς ὥραις πρὸς τὴν αἰώνιον· λοιπὸν κάλλιον νὰ ἔχωμεν ἐδῶ τὸν ὀλίγον καιρὸν θλίψεις καὶ βάσανα, καὶ ἐκεῖ παντοτινὴν ἀγαλλίασιν, πάρεξ νὰ χαροῦμεν ἐδῶ ὀλίγον καιρὸν, καὶ ἐκεῖ νὰ φλογιζώμεθα εἰς τὴν ἄσβεστον γέενναν τοῦ πυρὸς τόσους χρόνους, ὅσαις ῥανίδες νερὸν ἔχουσιν ὅλα τὰ ποτάμια καὶ ἡ Θάλασσα. Ναὶ εἰς τὴν ψυχήν μου, καθὼς ὅλοι οἱ Θεολόγοι κηρύττουσιν. Ὅμως εἰσὶ τινὲς τοσοῦτον ἀνόητοι, ὁποῦ δὲν πιστεύουν τὰ Θεῖα λόγια, ἀλλὰ ἁμαρτάνουν τοσοῦτον ἄφοβα καὶ ἀναίσχυντα, ὥσπερ νὰ μὴν ἦτον νεκρῶν ἀνάστασις· διὰ τοῦτο φιλαργυροῦσιν, ἀδικοῦσι καὶ πορνεύουσι, καὶ κάμνουν ὅλα τὰ κακά τους θελήματα, καὶ δὲν τοὺς μέλει διὰ τὰ μέλλοντα. Ἀλλ᾽ οὐαίτους, ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δὲν παρέρχονται. Μετανοήσατε, ἀδελφοί, καὶ θρηνήσατε τώρα ὁποῦ χρήζουν τὰ πολυτίμητα δάκρυα· ἀναγνώθετε τὰς ἐναρέτους πράξεις καὶ κατορθώματα τῶν Ἁγίων, ὁποῦ εἰς τοῦτον τὸν **ΝΕΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΝ** εὑ-

ρίσκονται· καὶ μιμηθῆτε τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, πᾶς ἕνας τὸ καταδύναμιν· μὴν ἀναγνώθετε μόνον τὰ Συναξάρια, ἔπειτα νὰ εὑρίσκεσθεν εἰς διάφορα πάθη βεβυθισμένοι· ὅτι δὲν σώνουνται ὅσοι ἀκούουσι τὰς ἀναγνώσεις τῶν Ἁγίων, ἀλλὰ ὅσοι τοὺς συζηλώσουσι, νὰ παύσουν ἀπὸ τὰ κακὰ, καὶ τὰ ἀγαθὰ νὰ τελέσωσι, καθὼς μας διδάσκει ὁ Προφήτης, λέγωντας "Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν,,. Σπείρετε λοιπὸν ἄφθονα καὶ πλούσια, νὰ ἐσοδιάσετε πολυπλάσια· ὀλίγον κακοπαθήσετε, νὰ ἀναπαυθῆτε αἰώνια· μικρός ἐστιν ὁ κόπος, καὶ μεγάλη ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ θλῖψις παρέρχεται τάχιστα, ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἀπόλαυσις εἶναι παντοτινὴ καὶ αἰώνιος, νὰ συνευφραίνεσθε μὲ τοὺς παρόντας Ἁγίους πάντοτε εἰς τὸν νοητὸν Παράδεισον, ὅσοι τὸν αἰσθητὸν ἐτοῦτον μὲ τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν ἀναγνώσετε· καὶ μιμηθῆτε παρὰ μικρὸν τὰς ἐναρέτους πράξεις αὐτῶν καὶ ἔνθεα κατορθώματα· καὶ μάλιστα τοῦ ὁσίου Διονυσίου, ὁποῦ ἀσκήτευσε τώρα ὕστερα εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου, ὁποῦ εἶναι, ὡς νομίζω, χρόνοι ρκ΄. καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ἐπερίσσευσε τοὺς ἄλλους· ἔκτισε τόσα μοναστήρια εἰς τὴν Βέῤῥοιαν, Ζαγωρᾶν, καὶ Ὄλυμπον, καὶ ἔλαμψε μὲ τόσας ἀρετὰς, ὅπου τὸν θαυμάζουσι πολλοὶ καὶ ἐκπλήττονται· τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐδυνάμωσε διὰ τὴν καλήν του προαίρεσιν, καὶ ἐτέλεσεν ἴσα θαύματα μὲ τὸν Εὐθύμιον, καὶ Ἀντώνιον, εἰς αἰσχύνην καὶ ἐπιστόμισιν τινῶν ὀλιγοπίστων, ὁποῦ φλυαροῦσι, λέγοντες, ὅτι τὸν καιρὸν ἐτοῦτον δὲν γίνονται τοιαῦτα θαυμάσια. Λοιπὸν ἐπειδὴ οἱ καιροὶ καὶ τὰ στοιχεῖα δὲν πταίουσιν, ἀλλὰ μόνον ἡ γνώμη μας ἄλλαξεν, ἂς σπουδάξῃ πᾶς ἕνας νὰ δείξῃ καλὴν προαίρεσιν, καὶ ὁ πανάγαθος Κύριος μᾶς δίδει τὴν δύναμιν· μόνον ἂς μὴν ἀμελήσωμεν, ὅτι πολλὴν ζημίαν μᾶς προξενᾷ ἡ ἀμέλεια· ὅτι θαῤῥοῦντες πῶς ἔχει ἡ ἀρετὴ πολλὴν δυσκολίαν καὶ κακοπάθειαν, ὀκνεύομεν τίποτες εἰς τὴν ἀμέλειαν· ἀμὴ ὅστις ἔχει γνῶσιν νὰ διακρίνῃ, δίκαια, θέλει προκρίνει τὴν ἀρετὴν, πῶς εἶναι εὔκολη, καὶ ἡ κακία κοπιαστικώτερη· ὅτι ὅποιος τρώγει καὶ πίνει ἄμετρα, καὶ κλέπτει, καὶ ἀδικεύει, καὶ κάμνει τὰ κακάτου θελήματα, ἔχει καὶ πολλὴν ταλαιπωρίαν καὶ κάκωσιν ἀπὸ ταῖς φροντίδες καὶ μέριμναις· καὶ πολλάκις χάνει καὶ τὸ κεφάλιτου, καὶ τότε ὑστερεῖται τῆς προσκαίρου ζωῆς, καὶ τῆς αἰωνίου, ὁποῦ εἶναι χειρότερον· ἀμὴ ὅστις νηστεύει, καὶ εὔχεται, καὶ εὐγάνει τὴν ζωοτροφίαν μὲ τὸν κόπον του, ἔχει εἰρήνην εἰς τὴν καρδίαν μὲ τὴν καλήν του συνείδησιν· καὶ μετὰ θάνατον σώνεται, ὁποῦ εἶναι καλλίτερον, πάρεξ νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα σπῆτι γεμάτο φλουρία, ὅτι αὐτὰ τοῦ προξενοῦσι διπλοῦν τὸν θάνατον, τῆς ψυχῆς του λέγω καὶ τοῦ σώματος· μὲ ὅλον τοῦτο βλέπομεν, ὅτι οἱ περισσότεροι ἀγαποῦσι τὰ ἀργύρια, καὶ ἂς κολασθοῦσιν αἰώνια, παρὰ νὰ σωθοῦσι πτωχοὶ καὶ πένητες· ἂς ὄψονται· αὐτοὶ μὲν ὡς προωρισμένοι τῆς

αἰωνίου καλάσεως ἂς πολιτεύωνται ὡς ὀρέγονται, ἡμεῖς δὲ μὴ τοὺς συζηλώσωμεν εἰς τὴν πονηρίαν κατὰ τὸν Δαβὶδ, "Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις,, Ἀλλὰ μάλιστα ἂς μιμηθοῦμεν τοὺς ἐναρέτους κατὰ τὴν ὀλίγην μας δύναμιν· μὴ δειλιάσωμεν κόπον, ὅτι ὁ ζυγὸς τοῦ Δεσπότου εἶναι γλυκὺς, καὶ ἐλαφρὸν τὸ φορτίον του, ἀποβλέποντες εἰς τὴν πολλὴν καὶ πλουσίαν ἀνταπόδοσιν, ὁποῦ μέλλει νὰ λάβωμεν εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν του· ὅτι ἐὰν ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος χίλια μιλιόνια χρόνους. νὰ δουλεύσῃ τοῦ Θεοῦ ὅλην τοὺς τὴν ζωὴν, εὐχόμενος, καὶ νηστεύων, καὶ μετανίζωντας, πάλιν δὲν εἶναι οἱ κόποι του ἀντάξιοι τῆς αἰωνίου μακαριότητος· ἀλλὰ ἐκεῖνος ὡς πολυεύσπλαγχνος Βασιλεὺς καὶ πανάγαθος, ἀποδίδει τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν ὀλίγον του κόπον, ὡς πλούσιος, μυριοπλασίως τὴν ἀνταπόδοσιν. Καὶ ἐὰν οὕτως ἔχῃ, διατὶ νὰ ἀμελοῦμεν οἱ ἄφρονες; ἐὰν εἰς αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα στάδια, ὅταν γίνεται ἱπποδρόμιον, βάνουσιν οἱ ἄρχοντες ἕνα χάρισμα ῥ. φλουαία, ἢ τ. καὶ συνάζονται πολλοὶ καὶ σεβαίνουν εἰς κίνδυνον τῆς ζωῆς τους, ὁποῦ πέρνει ὁ ἕνας, καὶ οἱ ἄλλοι μένουν ἀμέτοχοι· πόσῳ μᾶλλον πρέπει νὰ κοπιάσωμεν ἡμεῖς περισσότερον, πολεμοῦντες τοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ πονηροὺς δαίμονας, ὁποῦ λαμβάνομεν ὅλοι ὄχι τ. φλουρίων ἐπίκηρον χάρισμα, ἀλλὰ Βασιλείαν οὐράνιον, καὶ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἄῤῥητον εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ Α'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν.

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ,

Τοῦ ἐν τῷ Ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσαντος.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ Θαυμάσιος καὶ ἀληθὴς δοῦλος τῦ Θεοῦ Μελέτιος ἐγεννήθη εἰς ἕνα χωρίον τῶν Καππαδοκῶν Μουταλάσκη καλούμενον, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν Μέγαν Σάββαν ἐβλάστησεν· οἱ γονεῖς του ἦσαν καταπολλὰ ἐνάρετοι, Ἰωάννης καὶ Σοφία ὀνομαζόμενοι· τῶν ὁποίων τὰς ἀρετὰς τὸ παιδίον μιμούμενον, ἐπρόκοπτε καθ' ἑκάστην ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, καὶ ἤυξανεν οὐ μόνον ἀπὸ τὴν αἰσθητὴν Σοφίαν (τὴν σαρκικὴν λέγω Μητέρα) παιδαγωγούμενον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τὴν νοητὴν φωτιζόμενον ἄνωθεν, μὲ τὸ γάλα τῆς ὁποίας τὸ ζωηρὸν καὶ ἀκόρεστον ἐτρέφετο περισσότερον, παρὰ μὲ τὸ αἰσθητὸν τῆς μητρὸς καὶ ἐπίκηρον. Ἐβαλάν τον οὖν οἱ γονεῖς εἰς τὰ γράμματα εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἀπεγαλάκτισαν· ἀμὴ ἔτυχε βραδίας φύσεως ἤγουν ἀργὸς εἰς τὸν νοῦν καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ καταλάβῃ μὲ εὐκολίαν τὸ μάθημα· ἀλλὰ ἡ σπουδή του καὶ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν ἀνεπλήρωσε τὸ ὑστέρημα τῆς φύσεως· ὅτι ἤυρε μίαν μηχανὴν πάνσοφον ὁ πεφωτισμένος Νέος, ἐλπίζωντας εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δώσῃ φώτισιν· ζηλώσας λέγω τὴν πίστιν τῆς Αἱμόῤῥου, καὶ πιστεύωντας ἀδιακρίτως, ὅτι ἐὰν μόνον ἐγγίσῃ αὐτὸς εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἱματίων τοῦ Ἰησοῦ, λεπτύνεται ὁ νοῦς του, νὰ καταλαμβάνῃ τὰ γράμματα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὶν ἀρχίσῃ τὴν Λειτουργίαν ὁ Ἱερεύς· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὰ ὀπίσω μέρη τῆς ἁγίας Τραπέζης, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὑποκάτω τοῦ Ἱείου Πέπλου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν κοινῶς Ἐνδύτην· καὶ ἔστεκεν οὕτω μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως, ἕως οὗ ἐτελειώθη ἡ Ἱερουργία· καὶ ὢ τοῦ Θαύματος! ἔλαβε τὴν χάριν, καθὼς ἐπίστευσε, καὶ εὐγένωντας ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, ἔμαθεν ἐκ στήθους τὴν δευτέραν ᾠδὴν τοῦ Προφήτου Μωϋσέως μὲ μίαν φοράν ὁποῦ τὴν ἀνέγνωσεν· ὁμοίως καὶ ἄλλα μαθήματα ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην μὲ πολλὴν εὐκολίαν ἐκαταλάμβανεν. Οὗτος οὖν ἀπογαλακτιζόμενος παιδοπρεπῶς, καὶ Θεοπρεπῶς πολιτευόμενος, ὁ ὄντως Μελέτιος, ἐμελέτα μὲ μελέτην διηνεκῆ εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν Δαβὶδ, τὰ Θεῖα καὶ σωτήρια μαρτύρια, καὶ καθ' ἑκάστην ὑπήγενεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὄχι ὡς Παιδίον μικρὸν ὁποῦ ἦτον, ἀλλὰ μὲ τόσην εὐταξίαν καὶ εὐλάβειαν, ὁποῦ ἐπερίσσευε τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ Σοφοὺς εἰς τὴν σύνεσιν, καὶ πάντες τὸ ἐθαυμάζουνταν, ὅτι ἀκροάζετο νουνεχῶς τὰ Θεῖα λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα ἐτρέφετο μᾶλλον, ἢ μὲ ἄρτον φθειρόμενον. Καὶ ὅσον ἤυξανεν εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τόσον μᾶλλον ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν σοφίαν, καὶ χάριν, προβαίνων ἀπὸ δόξαν εἰς δόξαν, καὶ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, τόσον ὁποῦ ἐπέρασε τὴν τάξιν τῆς φύσεως· ὅταν ἦτον χρόνων πεντεκαίδεκα, ἔφθασεν εἰς ἄνδρα τέ-

λειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ Θείου πληρώματος.

Οἱ μὲν οὖν γονεῖς αὐτοῦ ἐμελετοῦσαν εἰς τὸν Μελέτιον ὡς ἄνθρωποι ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ ἐγύρευον νὰ τὸν ὑπανδρεύσουν, μὴ ἰξεύροντες ἐκεῖνα ὁποῦ αὐτὸς ἐμελέτα εἰς τὴν καρδίαν του. Ὅστις ἕως τότε τοὺς ὑποτάσσετο, καὶ δὲν εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πρόσταξίν τους οὐδέποτε· ἀμὴ ὅταν εἶδε πῶς ἐβούλονταν νὰ τὸν χωρίσουν ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ἔκρινε δίκαιον νὰ γένῃ ἐκείνων παρήκοος, τοῦ δὲ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρος ὑπήκοος, τοῦ ὁποίου ἤκουσε καθ' ἑκάστην αὐτὰ τὰ σωτήρια λόγια· « Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς » καὶ πάλιν· » Εἴτις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα, καὶ γυναῖκα, καὶ τέκνα, καὶ ἀδελφοὺς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναταί μου εἶναι Μαθητής ». Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια ἀκούσας ὁ πεφωτισμένος Νέος, ἐπρόκρινε τὸν ἔνθεον ἔρωτα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον σοφώτατα· καὶ ἀφίνει τοὺς γονεῖς, φεύγει τοὺς γάμους, καταλιμπάνει συγγενεῖς, φίλους, κτήματα, χρήματα, καὶ ὅλα τὰ ἀπολαυτικὰ καὶ ἡδέα τοῦ σώματος ὁλοψύχως ἐκαταφρόνεσεν ὡς ἐπίκηρα, διὰ ν' ἀπολαύσῃ τὰ ἄφθαρτα καὶ αἰώνια. Φεύγει ἀπὸ τὴν ἠγαπημενην πατρίδα του, σηκώνει τὸν Σταυρὸν, καὶ ἀκολουθεῖ τῷ Χριστῷ ὁποῦ τὸν ἐκάλεσε· καὶ φθάνωντας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐσέβη εἰς ἕνα Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατοίκησεν κανένα καιρὸν ὁ Μέγας Χρυσόστομος, ὅταν ἦτον ἐκεῖ Πατριάρχης. Ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους ὁ Νέος, ἐγίνη καλόγηρος. Ἔπειτα ὅταν ἔμαθε καλὰ τὴν τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἐκεῖ εἰς τὸ κοινόβιον, ὀρεγόμενος, καὶ ἐπιθυμῶντας νὰ πολιτευθῇ ἐναρετώτερα εἰς τὴν ἔρημον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ κοινόβιον, θέλωντας νὰ μιμηθῇ τὸν Προφήτην Ἠλίαν, καὶ Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Ὑπῆγε λοιπὸν καὶ ἐπροσκύνησε πρότερον τὸν Μέγαν Δημήτριον· καὶ ἐκεῖ ἐπαρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν ὁδηγήσουν εἰς τόπον σωτήριον. Ἔπειτα εὐγένωντας ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, τὸν ὑπήντησεν ἕνας Νέος κόσμιος εἰς τὸ ἦθος, καὶ εἰς τὴν μορφὴν εὐπρεπὴς καὶ ἐπίχαρις. Ὅστις ἐκαμώθη πῶς ὑπήγενεν εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔκαμνεν ὁ Μελέτιος, καὶ τὸν ἠρώτησε ποῦ εἶχε γνώμην νὰ ὑπάγῃ. Λέγειτον ὁ Ὅσιος ἕως τὴν Ρ'ώμην βούλομαι νὰ φθάσω, διὰ νὰ προσκυνήσω τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τὰ λείψανα. Λέγει του ὁ Νέος· δὲν εἶναι καιρὸς τώρα νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, ἀλλὰ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἑλάδος εἰς τὴν Θήβαν πλησίον πρὸς τὸ νότιον μέρος εἶναι Μοναστήριον Γεωργίου τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἐκεῖ σοῦ ἡτοίμασε τὴν κατοίκησιν ὁ Κύριος. Ταῦτα εἰπὼν, ἔγινεν ἀφανὴς ὁ φανεὶς νεανίας. Ὁ δὲ Ὅσιος γνωρίζωντας πῶς ἦτον ἀπὸ Θεοῦ ἡ ὅρασις, ὑπήκουσε τοῦ Θείου προστάγματος, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν ῥηθέντα Ναὸν, ἔμεινεν ἐκεῖ ἀγωνιζόμενος· καὶ ὅσον αὐτὸς ἐσπούδαζε νὰ κρύπτῃ τὴν ἀρετήν του ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τόσον αὐτὴ τὸν ἐμαρτύρα. καὶ ἐφανέρωνεν· ἐπειδὴ ἡ πόλις ὁποῦ εἶναι εἰς ὑψηλὸν ὄρος δὲν κρύπτεται. Λοιπὸν ὑπῆγεν ἡ φήμη του εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὅρια, καὶ ἐσυνάχθησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ πρὸς ζῆλον αὐτοῦ καὶ μίμησιν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐπειδὴ εἶχε τάξιμον νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὴν Ρ'ώμην, καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Πατέρας συγχώρησιν, καὶ ἕνα μοναχὸν εἰς τὴν συνοδίαν του· καὶ προσκυνήσαντες, ὑπέστρεψαν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ Μοναστήριον. Οἱ δὲ πατέρες ἰδόντες τὸν Θεῖον Μελέτιον, ἐχάρησαν τόσον, ὅσον ἐλυποῦνταν πρότερον τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ καὶ ὑστέρησιν, καὶ τὸν εὐλαβοῦνταν ὅλοι ὡς Ἅγιον.

Ἀμὴ αὐτὸς ἐταπεινοφρόνει πολλὰ, καὶ δὲν ἐπέρνετο διὰ τίποτας, ἀλλὰ εὔγενεν εἰς ταῖς ὑπηρεσίαις τῆς μονῆς πρότερον ἀπὸ ὅλους, καὶ ἑτοιμότερον. Καὶ καθὼς ἦτον ταπεινὸς εἰς τὸ φρόνημα, οὕτως ἦτον εἰς τὰ ἱμάτια εὐτελέστατος, φορῶντας μόνον ἕνα ῥάσον τρίχινον, τὸ ὁποῖον ἀνέῤῥαπτε καὶ ἐμπάλωνεν· ὁμοίως καὶ τὰ παπούτζια ἦσαν παλαιὰ καὶ ἄχρηστα. Ἐξόχως δὲ ἐφύλαγε τόσον τὴν ἐγκράτειαν, ὁπῦ μηδὲ νερὸν ἐχόρτασεν, οὔτε ἄρτον ἔφαγε πρὸς αὐτάρκειαν· ἀλλὰ μόνον ὀλίγον ἐγεύετο ἀπὸ ταῦτα,

ὅσον νὰ φύγῃ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, καὶ διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὴν ὀλίγην τροφὴν μικρὰν δύναμιν, νὰ ὑπηρετᾷ τοὺς Ἀδελφοὺς, καὶ νὰ κάμνῃ καὶ τὸν κανόνα του πρόθυμα. Εἴχασι δὲ εἰς τὴν μονὴν ἐκείνην συνήθειαν, νὰ τρώγουν ὅλοι ἀπὸ τὰ φαγία ὁποῦ ἔβανεν ὁ κελλάρης εἰς τὴν τράπεζαν· ἀμὴ ὅσον ἐπροαιρεῖτο ἕκαστος, ἤγουν ἄλλος πολὺ, ἄλλος ὀλιγώτερον. Ὅθεν ἔτρωγε καὶ ὁ πάνσοφος Μελέτιος ἀπὸ ὅλα τὰ παρατιθέμενα διὰ νὰ μὴ φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνόμοιος· ἀμὴ ἐμεταλάμβανε τόσον ὀλίγον, ὁποῦ δέν του ἔδιδεν ἀπόλαυσιν. Εἰς δὲ τὰς διακονίας ὅλας τῆς μονῆς ἦτον ὑπουργὸς σπουδαῖος, καὶ ἐδούλευεν ἄοκνα· καὶ ὅταν ἔκτιζαν οἶκον, ἐσήκωνε ταῖς βαρύτεραις πέτραις, ὁποῦ οἱ ἄλλοι δὲν ταῖς ἐδύνουνταν· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς κήπους, ἀμπελῶνας, καὶ ἄλλα φυτεύματα ἦτον πρόθυμος, καὶ ἐφύτευσε πολλὰ δένδρη· καὶ ἕως τὴν σήμερον οἱ γεωργικοί του κόποι φαίνονται, τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Μελετίου φυλάττοντες· καὶ πάλιν μὲ ὅλους τοὺς κόπους αὐτοὺς τοῦ σώματος, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὴν κοινὴν Ἀκολουθίαν πώποτε. Αὐταὶ μὲν εἶναι αἱ πράξαις ὁποῦ εἰς τὸ φανερὸν ἐγίνουνταν. Ἀμὴ ὅσα ἔκαμνεν ἀπόκρυφα τὰς νύκτας εἰς τὸ κελλίον του, μετανοίας λέγω, εὐχὰς, καὶ δάκρυα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τίς διηγήσεται; ποτὲ δὲν ἀνεπαύθη εἰς τὴν εὐτελῆ ψάθην, ὁποῦ εἶχε κατὰ γῆς ἀντὶ στρώματος, χωρὶς νὰ κλαύσῃ, νὰ τὴν βρέξῃ κατὰ τὸν Δαυὶδ μὲ δάκρυα· ἔπειτα ὀλίγον κοιμώμενος, διὰ νὰ πέρνῃ τὸ σῶμα ὀλίγην ἄνεσιν, ἐσηκώνετο τὸ μεσόνυκτον, καὶ προσηύχετο ἕως νὰ κτυπήσουν τὸ σήμαντρον. Μὴ ὑποφέρωντας οὖν ὁ ἐπίβουλος ὄφις καὶ πολυμήχανος νὰ βλέπῃ τοιαῦτα θαυμάσια κατορθώματα, ἐδοκίμασε νὰ μαστίξῃ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν ἐμάστιζε· καὶ δίδει του μεγάλας ὀδύνας καὶ πόνους εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐξόχως εἰς τὰ ποδάρια.

Καὶ ἐπρίσθησαν ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀρθοστασίαν καὶ ἔτρεχεν ὑληδυσώδης καὶ ἀνυπόφορος. Οἱ δὲ λοιποὶ μοναχοὶ ἐλυποῦνταν καὶ τὸν ἐσυμπονοῦσαν· ἀλλὰ δὲν ἤξευραν νὰ τοῦ κάμουν τινὰ θεράπευσιν· μετὰ δὲ καιρὸν καταλαχοῦ ἦλθε τὶς Ἰατρὸς εἰς τὸ Μονα-

στήριον, τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν οἱ Ἀδελφοὶ εἰς τὸν Μελέτιον χαίροντες. Ὅς τις τοῦ ἔταξε νὰ τὸν ἰατρεύσῃ εὔκολα. Ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ τοῦ δείξῃ τοὺς πόδας του, οὔτε διὰ τὴν ἀσθένειαν τὸν ἠρώτησεν· ἀλλὰ γνωρίσας ἀπὸ Θείαν χάριν τὰς πράξεις ὅλας τοῦ ἰατροῦ, ἐπροφήτευσεν αὐτῷ τὰ μέλλοντα λέγωντας. Ἰατρὲ, θεράπευσον μᾶλλον τοῦ λόγου σου, οἰκονόμησον τὰ πράγματα τῆς οἰκίας σου, ὅτι ἄλλαις τρεῖς ἡμέραις τελειώνει ἡ παροικία σου, καὶ τότε ὑπάγεις εἰς τὸν τόπον, ὁποῦ ἡτοίμασαν τὰ ἔργα σου. Ταῦτα εἶπε, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ Ἰατρός· καὶ ἐθαύμασαν ὅλοι τὸν Ὅσιον εἰς τὴν πρόῤῥησιν. Ἐκεῖνος δὲ ἔχωντας ὅλως τὸν νοῦν καὶ φροντίδα εἰς τὴν ψυχὴν, δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος· ἀλλὰ εἶχε πολλὴν ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν ὡς μεγαλόψυχος τόσον, ὁποῦ ἐφιλονείκα νὰ περισσεύσῃ τὸν Μακάριον Ἰὼβ ὁ τρισόλβιος. Ὅτι ἐκεῖνος μὲν εἶχεν ὄστρακον, καὶ ἔξυεν ὀλίγον τὰς πληγὰς πρὸς μικρὰν θεράπευσιν. Οὗτος δὲ ὑπόφερε τόσον τοὺς σκώληκας, ὁποῦ ἐγεννήθησαν εἰς τὰς πληγὰς τῶν ποδῶν, καὶ τὸν ἔτρωγαν, ὁποῦ ἐὰν ἔπιπτε κανένας εἰς τὴν γῆν, τὸν ἔπερνε πάλιν ὁ Ὅσιος, καὶ τὸν ἔβανεν εἰς τὸν τόπον τε, διὰ νὰ ἔχῃ τοὺς πόνους τῆς σαρκὸς περισσοτέρους, καὶ τὰς ἀμοιβὰς εἰς τὴν ψυχὴν παρόμοια. Τόσον ἦτον εἰς ὑπομονὴν καρτερόψυχος Τὴν δὲ Πίστιν εἶχε τοσοῦτον ἐῤῥιζωμένην. εἰς τὴν καρδίαν του, ὁποῦ ἐδύνετο νὰ τελέσῃ ἀδύνατα καὶ δυσκατόρθωτα πράγματα, νὰ μετακινήσῃ ὄρη καὶ ἄλλα παρόμοια, καθὼς ἐγνωρίσθη μὲ τὸ παρὸν θαυματούργημα. Εἶχεν ἕνα Μαθητὴν Ἱερομόναχον Μάρκον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος τοῦ εὐλόγα τὴν τράπεζαν. Οὗτος ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐτελεύτησε. Καὶ συναθροισθέντες οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἐνταφιάσουν τὸ λείψανον, εἶπεν εἷς ἀπ' ἐκείνους ταῦτα πρὸς τὸν Μελέτιον· πρόσταξε Πάτερ τὸν Μαθητήν σου νὰ κάμῃ στίχον, νὰ φάλλωμεν. Τοῦτο εἶπεν ἢ ἀπὸ τὴν θλῖψιν του τὴν πολλὴν καὶ ἐπαραλάλησεν, ἢ ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν του, μὴν πιστεύωντας νὰ δυνηθῇ νὰ συντύχῃ ὁ νεκρὸς, Θεοῦ θέλοντος. Ὁ δὲ Ὅσιος διὰ νὰ θερα-

πεύσῃ τὴν ἀπιστίαν του, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ τοῦ Δεσπότου τὰ λόγια ἀληθέστατα («Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι») εἶπε πρὸς τὸν νεκρόν. Τέκνον μου Μάρκε Εὐλόγησον. Τότες ὁ νεκρὸς (ὢ τοῦ Θαύματος) ἐπήκουσε· καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐσήκωσε τὴν δεξιάν, καὶ κάμνωντας Σταυρὸν εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐκίνησε τὰ χείλη του λέγωντας: Εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ τὰ ἐπήλοιπα τοῦ στίχου· καὶ τότε πάλιν ἔμεινε νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερον τερατούργημα, νὰ πιστωθῆτε πῶς ἔπνεε πῦρ καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ Μελετίου, ὡς καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ Ἠλιού, καὶ Πέτρου τοῦ Κορυφαίου, παραδίδον τοὺς παραβάτας καὶ ἀδίκους δικαίως εἰς ἔκδικον θάνατον. Ἀνάμεσον εἰς τοὺς ἄλλους Μαθητὰς ἦτον καὶ ἕνας αὐθάδης καὶ ἀπαίδευτος, τὴν κλῆσιν Νικόδημος· τὸν ὁποῖον δὲν ἄφηνε νὰ ἱερωθῇ ὁ Θεῖος Μελέτιος, ἰξεύρωντάς τον ἀνάξιον, αὐτὸς δὲ ὁ δείλαιος καταφρονήσας τὸν βαθμὸν τῆς ὑπακοῆς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θήβαν, καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα ἀπόκρυφα· πλὴν δὲν ἔστρεψεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς τὰς Θήβας· ἡ δὲ Θεία δίκη ἔκαμεν ἐκεῖνον τὸν ἄδικον νὰ πέσῃ ἐνδίκως εἰς τὸν ἀδέκαστον δικαστὴν Μελέτιον, νὰ λάβῃ τὰ τῆς αὐθαδείας ἐπίχειρα, μὲ τρόπον τοιοῦτον Θαύμασιόν τε καὶ φοβερώτατον. Ἤγουν, ἔγινεν ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς ὅλα τὰ ὅρια τῶν Θηβαίων ἀναβροχία πολλή, καὶ ἐκινδύνευε νὰ ξηρανθοῦν τὰ σπαρτὰ ὁλότελα. Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔκαμναν καθ' ἑκάστην λιτανείας καὶ παρακλήσεις πρὸς Κύριον, καὶ δέν τους ἐπήκουεν· ὅθεν ἔδραμον ἅπαντες εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον. Ὅς τις μόνον ἦτον ἄξιος νὰ παρακινήσῃ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Φθάνοντες οὖν μὲ λιτανείαν εἰς τὸν Μέγαν Γεώργιον, εἶχασιν εἰς τὴν συνοδίαν τους καὶ τὸν ῥηθέντα Νικόδημον ἐνδεδυμένον τὰ ἱερατικὰ ἱμάτια· καθὼς οὖν ἔκαμεν ὁ Μέγας Μελέτιος πρὸς Κύριον δέησιν, ἦλθε βροχὴ ἀναρίθμητος, καὶ πάντες ἐχάρησαν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ὅσιος τὸν Νικόδημον, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔγδυσαν τὰ ἱερά, ὁποῦ ἐφόρει, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα λάκκον, διὰ κανόνα τῆς παρακοῆς ὁπὅ ἔκαμεν. Τινὲς δὲ ἀπὸ τὸν κοινὸν λαὸν ἀπαίδευτοι ἐκατάκριναν τὸν Ὅσιον ὡς ἄσπλαγχνον· καὶ εὐγάζοντες ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν δείλαιον, τοῦ εἶπασι νὰ βάλῃ πάλιν τὰ ἱερά, νὰ στρέψωσιν εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸν λοιπὸν λαὸν λιτανεύοντες· ἀλλὰ (ὢ τοῦ φρικτοῦ τῆς ἄνωθεν δίκης κρίματος!) πρὶν νὰ φθάσουν εἰς τὴν Πόλιν οἱ λιτανεύοντες, ὅταν ἦσαν ἔξω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἠλιού, γίνεται συχνῶν νεφῶν ἐπανάστασις, ἀστραπαῖς, καὶ βρονταῖς δυναταῖς, καὶ ἔπεσε κεραυνὸς εἰς τὸν ἄθλιον Νικόδημον, ὅς τις μόνος ἠρπάγη ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος, καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζῶντος Θεοῦ, νὰ δώσῃ δίκας τῆς παρακοῆς ὁ ταλαίπωρος. Ε'γὼ καὶ τὰ δύω ταῦτα Θαυμάζομαι. Πῶς ὁ λαὸς εὐεργετήθη μὲ τὴν πλημμύραν τοῦ ὕδατος, καὶ ὁ πταίστης ὁμοῦ ἐκολάσθηκεν. Ὅμοιον καὶ τοῦτο τοῦ Μωϋσέως Θαυματουργήματος, ὅς τις μὲ τὴν ῥάβδον αὐτὴν, ὁποῦ ἐπέρασεν ἀβρόχως τοὺς φίλους του, ἐβύθισε τοὺς ἐχθρούς του Θαυμασιώτατα. Οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ μὲν ἄξιοι τῆς εὐχῆς ἀπέλαβον τὴν εὐεργεσίαν τοῦ ὕδατος, ὁ δὲ παραβάτης ἀθετήσας τὸ πατρικὸν πρόσταγμα, ἔγινε τοῦ ἐναντίου στοιχείου ἀνάλωμα, καὶ ἔμεινε πυρίκαυστος, διὰ νὰ σωφρονισθοῦν ἄλλοι παρήκοοι μὲ τὸ τούτου ὑπόδειγμα. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ χαριέστερα τοῦ Ὁσίου Θαυμάσια. Ἄνθρωπός τις Θηβαῖος πλούσιος εἶχε θυγατέρα, τὴν ὁποίαν ἔταξεν εἰς γυναῖκα ἑνὸς ἄλλου πλουσίου Ἄρχοντος, καὶ μὲ τὴν κόρην ἔγραψε νὰ δώσῃ προῖκα ὅλον τὸ πρᾶγμά του. Οὗτος εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον· καὶ ἀπελθὼν, τὸν ἐπαρακάλεσε μὲ πολλὴν θερμότητα λέγωντας· κάμε τίμιε Πάτερ διὰ τὴν κόρην μου δέησιν νὰ περάσῃ εἰρηνικὰ μὲ τὸν ἄνδρα, ὁποῦ τὴν ἐμνήσευσα. Ὁ δὲ Μακάριος προβλέπων ὡς παρόντα τὰ μέλλοντα, ἀπεκρίνατο· ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν κόρην καὶ τὸ συμφέρον σου, ἄφες τοὺς γάμους, ὅτι εἰς ἕνα μῆνα τὴν πέρνει ὁ Νυμφίος της, καὶ δὲν ζημιώνεσαι τὴν προῖκά της ἄδικα, καὶ κερδαίνει καὶ αὐτὴ τὴν παρθενίαν της. Δέχεται τὴν συμβουλὴν ὁ Θηβαῖος, καὶ πρὶν νὰ τελειώσῃ ὁ μῆνας, ἀ-

πῆλθεν ἡ κόρη πρὸς Κύριον· καὶ ὁ κύριτης ἐπούλησεν ὅλην της τὴν προῖκα, καὶ τὴν ἔδωκεν ἐλεημοσύνην, διὰ νὰ τὰ εὕρῃ ἐκείνη καὶ αὐτὸς εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Εἶχε δὲ τότε ὀκτὼ χρόνους ὁ Ὅσιος εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον· καὶ βλέπωντας πῶς ἤρχουνταν πολλοί, καὶ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ ἡσυχάζῃ κατὰ τὸν πόθον του, ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ, ψηφίσας ἕνα ἡγούμενον τὴν κλῆσιν Νικόλαον, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐνεπιστεύθη τὸ ποίμνιον· καὶ αὐτὸς ὑπῆγεν εἰς ἕνα ὄρος ὁποῦ ὠνομάζετο τῆς Μυουπόλεως, καὶ ἦτον δύσβατον πολλὰ καὶ κακόβολον· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἕνα μικρὸν Μοναστήριον εἰς ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁποῦ τὸ ἡγουμένευεν ἕνας ἐνάρετος ὀνόματι Θεοδόσιος. Ὅς τις ἐδέχθη τὸν Ὅσιον μετὰ πλείστης ἀγαλλιάσεως, καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν μονὴν νὰ τὴν κυβερνᾷ ὡς βούλεται· καὶ μὲ τὸν καιρὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Μελετίου ἐσυναθροίσθησαν καὶ ἐκεῖ ἀναρίθμητοι, καὶ ἐγίνη Λαύρα ἡ ἔρημος. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐκοιμήθη ὁ Θεοδόσιος, καὶ ἔμεινεν ὅλη ἡ προστασία εἰς τὸν Μελέτιον. Ἦσαν δὲ οἱ Ἀδελφοὶ ἑκατὸν καὶ περισσότεροι, καὶ καθ' ἑκάστην ὁ ἀριθμὸς ἐπληθένεν· ὅτι ὁ Ὅσιος ὑποδέχετο ἅπαντας· καὶ ἔκτιζαν κελλία καὶ οἰκητήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐσυγκοπίαζε καὶ ἐβοήθα ὁ Ὅσιος, καὶ τοὺς ἐρμήνευε καὶ ἐνουθέτα τὰ χρειαζόμενα, διδάσκωντάς τους πρὸ πάντων νὰ ἔχουν πτωχείαν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, νὰ μὴ φροντίζουν διὰ τὴν σάρκα πῶς νὰ τραφοῦσιν, ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεόν. Ὅς τις τοὺς θέλει κυβερνᾷ εἰς ὅσα χρειάζουνται, καθὼς τρέφει τὰ ἐναέρια. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια ψυχωφελῆ τοὺς ἔλεγεν ὁ Μακάριος· καὶ δέντες ἐσυγχώρησε νὰ ἀγοράσουν χοράφια, ἢ βόδια, ἢ ἄλλα χρειαζόμενα πράγματα, διὰ νὰ μὴν ἀσχολᾷ ὁ νοῦς τους εἰς τὰς γεωργίας, νὰ ἀμελοῦσι τὴν κυριωτέραν ἐργασίαν, ἤγεν τὴν προσευχήν· ὅτι ἐφοβεῖτο τὴν παραβολὴν ἐκείνου, ὁποῦ ἐδιώχθη ἀπὸ τοὺς γάμους, διατὶ δὲν ἐφόρει τὸ πρεπούμενον ἔνδυμα. Ἦτον οὖν ἐκεῖνο τὸ ὄρος ἄλλος Παράδεισος, καὶ ὑμνοῦσαν οἱ τρισμακάριοι ἀδιαλείπτως τὸν Κύριον. Ὁ ὁποῖος βλέπωντας τὴν ταπείνωσιν αὐτῶν καὶ ἀγαθήν τους προαίρεσιν, ἐφώτιζε τοὺς πλουσίους, καὶ τοὺς ἔστειλαν εἴτι ἐχρειάζουνταν. Ὅτι ἡ φήμη τοῦ Μελετίου ὑπῆγεν εἰς πολὺν Κόσμον. Ὅθεν οὐ μόνον ὁ κοινὸς λαός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὁ Θεοσεβέστατος Ἀλέξιος, ἀκούσας τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ Ὁσίου, τὸν εὐλαβήθη Θαυμασιώτατα, καὶ τοῦ ἔστειλεν ἐλεημοσύνην μυρία φλορία χρυσᾶ, παρακαλῶντάς τον νὰ τὰ δεχθῇ, καὶ ὅταν ἔχῃ χρείαν ἄλλην πάλιν διὰ οἰκοδομὴν ἢ ζωοτροφίαν τῶν Ἀδελφῶν, νὰ τοῦ δίδῃ λόγον, καὶ αὐτὸς νὰ τοῦ στέλλῃ ὅσα χρειάζεται. Ὁ δὲ Ὅσιος εὐχαρίστησε μὲν τὸν Βασιλέα εἰς τὴν πλουσίαν του προαίρεσιν, τὰ δὲ φλορία ἔστειλεν ὀπίσω, καὶ ἐκράτησε μόνον τετρακόσια εἰκοσιδύω, λέγωντας, ὅτι τόσα μόνον ἐχρειάζουντο, καὶ νὰ τὰ στείλῃ κάθε χρόνον, διὰ νὰ μὴ τὰ φυλάγουν ἐκεῖνοι, νὰ θησαυρίζουν εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ οὕτως ὑπήκουσεν ὁ Χριστιανικώτατος Ἀλέξιος, καὶ οὐ μόνον τὸ χρυσίον τοῦ ἔστειλεν ἐτησίως, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος. Ὅθεν καὶ ὁ Ὅσιος ἐπαρεκάλει πολλάκις διὰ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα τὸν Ἐπουράνιον, νὰ τοῦ δίδῃ εἰς τοὺς πολέμους τὰ νικητήρια· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐλυτρώθη διὰ Πρεσβειῶν τοῦ Ὁσίου ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὁ Ἀλέξιος· καὶ ἐξόχως μίαν ἡμέραν, ὁποῦ ἐστράτευσαν οἱ Κομάνοι εἰς τὰ μέρη τῆς Θρακης μὲ πολὺ φουσάτο, καὶ ἐκούρσευσαν τῆς Ἀγχιάλου τὰ περίχωρα· τότες ὑπῆγε καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖ μὲ τὸ στράτευμά του, νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς πολεμίους. Καὶ ἂν ἤθελεν εὔγῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁποῦ ἐμελέτα ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν πόλεμον, ἔκοπταν αὐτὸν οἱ Βάρβαροι. Ἀλλὰ ὁ Μέγας Μελέτιος ἐπρογνώρισε τὸν κίνδυνον (ὢ Θαυμασίου χαρίσματος καὶ ἐξαισίου διηγήματος) ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος εὐχόμενος, καὶ ἐφώναξε λέγωντας: φυλάγου, νὰ μὴν εὔγῃς ἀπὸ τὴν Πόλιν τῆς Ἀγχιάλου Θαυμαστὲ Ἀλέξιε. Ταῦτα εἰπὼν, ἐσήκωσεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν δεξιὰν, καὶ ἐσφράγισε τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὁποῦ ἔβλεπε τὸν μακρὰν ἀπέχοντα Βασιλέα ὡς παρόντα καὶ ἀκούοντα. Ἔτυχε δὲ τότε πλησίον τῷ Ὁσίῳ ἕνας εὐλαβὴς Μοναχὸς ἀπὸ

τὴν συνοδίαν του, Ἱλαρίων καλούμενος, καὶ ἀκούσας ταῦτα ἐθαύμασε· καὶ πίπτωντας εἰς τοὺς πόδας τοῦ Μελετίου, ἐζήτησε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ὅρασιν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: τὴν ὥραν ταύτην βούλεται νὰ εὔγῃ ὁ Βασιλεὺς κατὰ τῶν Κομάνων εἰς πόλεμον, καὶ ἐὰν πολεμήσῃ, τὸν φονεύουσι. Ταῦτα εἰπὼν ἔκαμεν εὐχὴν ἐκ καρδίας διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Βασιλέως. Ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς ἐπήκουσε τοῦ Ὁσίου τὴν δέησιν, καὶ ἄλλαξε τὴν γνώμην τοῦ Ἀλεξίου, καὶ δὲν εὐγῆκεν εἰς πόλεμον. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ οἱ Κομάνοι ἀπὸ Θείαν πρόνοιαν θαυμάσιον ἔκαμναν μάχην ἀλλήλως τους· καὶ ἀλλαχοῦ διασκορπισθέντες, ἔμεινεν ἡ Ἀγχίαλος ἀβλαβής, καὶ ἔστρεψεν ὑγιὴς εἰς τὰ Βασίλεια ὁ Ἀλέξιος. Ὅτι ὁ ῥηθεὶς Ἱλαρίων ἔγραψε τὴν ἡμέραν, ὁποῦ εἶδε τὴν ὀπτασίαν ὁ Ὅσιος. Καὶ μὲ καιρὸν, ὁποῦ ἦλθαν ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος τινὲς ὑπασπισταὶ καὶ ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως, τοὺς ἠρώτησε, καὶ ἤυρεν ἀληθέστατα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος. Ἄλλον χρόνον πάλιν ἔστειλεν ἁρμάδα αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξιος, νὰ πολεμήσῃ τὴν Κρήτην· τὴν ὁποίαν ἐξουσίαζε τυραννικῶς εἷς ἄνθρωπος, Καρίκης ὀνομαζόμενος. Ἦτον δὲ τῆς ἁρμάδας Λοῦκας καὶ Ἀρχηγὸς ἕνας εὐλαβὴς Ἄρχων Ἰωάννης καλούμενος· ὅς τις ὑπῆγε τὰ κάτεργα εἰς τὴν Εὔριπον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαντου, διὰ νὰ προκόψῃ τὸ ταξίδι του. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἐσυμβούλευσεν οὕτω λέγωντας· μὴν ὑπάγῃς εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὴν ἁρμάδα, ὅτι ζημιώνεσθε, ἀλλὰ στεῖλε γράμματα εἰρηνικὰ τοῦ Καρίκη, νὰ κάμετε ἀγάπην· καὶ ἂν στέρξῃ, ἤδη καλῶς, εἰδὲ μὴ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης τὸν ἀφανίζει· καὶ τότε ἡ Κρήτη σᾶς ὑποτάσσεται· σὺ δὲ ἀπόμεινε μὲ τὴν ἁρμάδα σου εἰς τὴν Εὔριπον, ἕως νὰ ἔλθῃ ἀπόκρισις. Ἐδέχθη ὁ Ἰωάννης τὴν συμβουλὴν τοῦ Ὁσίου ὡς εὐλαβὴς καὶ φρόνιμος, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἦλθε μήνυμα πῶς ἀπέθανεν ὁ Καρίκης. Καὶ τότε ὑπῆγεν ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐπῆρε τὴν Κρήτην χωρὶς πόλεμον. Ἦλθε ποτέ τις Ἄρχων Μιχαὴλ Κασταμωνίτης καλούμενος, χάριν εὐλογίας πρὸς τὸν Μελέτιον· καὶ δὲν ἐπῆρεν εἰς τὴν συνοδίαν του ἄλλους, εἰμὴ μόνον ἕνα δοῦλον, ὁποῦ ἐθάρρει πῶς ἦτον καλὸς ἄνθρωπος καὶ ἐκεῖνος ὁ δόλιος εὐγῆκε κακὸς διὰ τὸν δεσπότην αὐτοῦ καὶ ἀχάριστος, καὶ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ δείλαιος. Καὶ καθὼς ἐπεριπάτει ὁ Μιχαὴλ ἔμπροσθεν, καὶ ὁ δοῦλος κατόπιν, εὔγαλε τὸ σπαθὶ νὰ τοῦ κτυπήσῃ· καὶ ὡς ἐσήκωσε τὴν χεῖρα μὲ θυμὸν, νὰ τὸν κόψῃ ὁ ἀλιτήριος, βλέπει ἔμπροσθεν αὐτοῦ θυμωμένον τὸν Μέγαν Μελέτιον, ὁ ὁποῖος μὲ σχῆμα καὶ βλέμμα ἄγριον τὸν ἐφόβησε, καὶ δὲν ἐτέλεσε τὸν ἄδικον φόνον ὁ φονεὺς τὴν προαίρεσιν. Ταῦτα δὲν ἴξευρεν ὁ Κασταμωνίτης, ἀλλὰ ἐπεριπάτει ἀμέριμνα. Καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ὁσίου, ὁ μὲν Μιχαὴλ εἰσῆλθε, καὶ τὸν ἐχαιρέτησεν· ὁ δὲ κάκιστος δοῦλος ἔστεκεν ἀπέξω, θαρρῶντας ὅτι δὲν ἴξευρε τὴν κακουργίαν αὐτοῦ ὁ Μελέτιος· ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἤλεγξε φανερὰ, καὶ λέγει του· πρόσπεσον εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου σου, ἐξαγόρευσον τὴν ἀνομίαν, ὁποῦ ἠθέλησες νὰ τελέσῃς ταλαίπωρε, ἐὰν θέλῃς νὰ σὲ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡμεῖς, νὰ μὴ κολασθῇς αἰώνια. Ταῦτα ἀκούων ὁ Μιχαὴλ ἐθαυμάζετο, μὴν ἐξεύρωντας τὴν ὑπόθεσιν. Τότε ἐφανέρωσε τὸν δόλον τοῦ δούλου πρὸς τὸν ἄδολον δεσπότην· καὶ τὸ ὡμολόγησε καὶ ὁ δοῦλος, ζητήσας συγχώρησιν. Ὅθεν εὐχαριστήσας ὁ Μιχαὴλ τὸν Ὅσιον, ἀνεχώρησε χαίρων ὁμοῦ καὶ θαυμάζωντας. Ὁ Δούκας τῶν Θηβῶν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ἰδῇ τὸν Ὅσιον, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του· οὗτος ὠνομάζετο Βρυένιος· καὶ ὡς καλόγνωμος ὁποῦ ἦτον, καὶ μεταδοτικὸς ὡς ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ ἕνα του συγγενῆ Βατάζην τὴν ἐπωνυμίαν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ λέγει του: ἂς ὑπάγωμεν φίλε νὰ ἰδῇς ἕνα ἄνθρωπον, ὁποῦ δὲν εἶδες ποτέ σε ὅμοιον· καὶ θέλεις λάβῃ ἀπὸ τὴν διδαχήν του πολλὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Βατάζης εἶχε μάθει ὅλας τὰς Ἱερὰς Γραφάς· καὶ λέγει πρὸς τὸν Βρυένιον: τί ἄλλο περισσότερον ἔχει νὰ μοῦ εἰπῇ ἀπὸ ὅσα ἀνέγνωσα; οὕτως μὲν εἶπε· πλὴν ἠκολούθησε τοῦ Δουκὸς ὡσὰν στανικῶς, καὶ ὑπήγασιν ἀμφότεροι εἰς τὸν Ὅσιον. Ὁ ὁποῖος

ὑποδέχθη τὸν Δοῦκαν ἀσπασίως ὡς εὐλαβέστατον, καὶ τὸν ἐδίδαξε μοναχὸν μέσα εἰς τὸ κελλίον του, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν ἀπέπεμπεν. Ὁ δὲ Βατάζης τὸν ἠρώτησε νὰ τοῦ εἰπῇ καὶ αὐτοῦ λόγον ὠφέλιμον. Λέγει τον ὁ Ὅσιος μὲ πραότητα ἐσὺ τέκνον ἰξεύρεις ὅσα ἤθελα νὰ σοῦ εἰπῶ, καὶ δὲν χρειάζεσαι διδαχὴν ἀπὸ λόγου μου. Τότε ἐθαύμασαν καὶ οἱ δύω, ἰδόντες τὸ προορατικὸν ὁποῦ εἶχε, καὶ ἴξευρεν ὅσα αὐτοὶ εἰς τὴν Θήβαν ἐλάλησαν. Ἄλλην φορὰν ἦλθεν ἕνας ξένος Μοναχὸς ἀπὸ μακρὺν τόπον νὰ τὸν ἰδῇ. Καὶ καθὼς ἐσέβαινεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου, ἐγνώρισεν ὁ Ὅσιος (ὦ τοῦ θαύματος) τὰ ἀπόκρυφα ἔργα τοῦ Μοναχοῦ, καὶ λέγει του: διατί τέκνον ἀρνήθης τὸν Κόσμον, καὶ ἐγίνης Καλόγηρος, ἔπειτα καταφρονᾷς τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ σμίγεις πάλιν τὴν σάρκα μὲ τὴν γυναῖκά σου; καὶ διατί πραγματεύεσαι τὸν πλοῦτον ὁποῦ σοῦ ἔστειλεν ὁ Κύριος, καὶ σκορπίζεις τον εἰς μάταια καὶ πρόσκαιρα πράγματα; ὕπαγε ταχέως, διαμέρισον εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν βίον σου, νὰ κληρονομήσῃς τὰ ἄφθαρτα ἀγαθὰ καὶ αἰώνια· καὶ μὴ σμίξῃς πλέον μὲ τὴν γυναῖκά σου, ἀλλὰ φύλαξον σωφροσύνην καὶ καθαρότητα· καὶ ἂς εἶσαι ταπεινὸς καὶ πτωχὸς, καθὼς ἔταξες νὰ κάμῃς, ὅταν σὲ ἐκούρευσαν, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν σωτηρίαν σου· καὶ μετανόησον ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, μὴ τύχῃ καὶ ἀποθάνῃς ἐξαίφνης, καὶ κολασθῇς δικαίως αἰώνια. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μοναχὸς, ἐξεπλάγη εἰς τὸ προορατικὸν τοῦ Ὁσίου, καὶ ἔμεινε πολλὴν ὥραν ἄφωνος· ἔπειτα ἐξωμολογήθη ἅπαντα, καὶ ἔκαμεν ἱκανὴν μετάνοιαν, κηρύττωντας πανταχοῦ τοιοῦτον θαυμάσιον, καὶ φημίζωντας ὡς Προφήτην τὸν Ὅσιον, καθὼς ἦτον κατὰ ἀλήθειαν, ἐπειδὴ ἐγίνωσκε τὰ ἀπόκρυφα. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερα παρόμοια. Ἄλλος τὶς μοναχὸς ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Δαφνίου, ὁποῦ ἦτον πλησίον ἐκείνου τοῦ ὄρους, ἦλθεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ νὰ ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, ὁποῦ ἐπερνοῦσαν περισσοτέραν κακοπάθειαν, διὰ νὰ εὕρῃ εὐρυχωρίαν (καθὼς ἔλεγε) περισσοτέραν εἰς τὸν Παράδεισον. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἐκράτησεν, ὅτι καθένα ἐδέχετο κατὰ τὸ Δεσποτικὸν λόγιον. Τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκαμεν ὁ μοναχὸς ὀλίγον καιρὸν, ἔσβυσεν ἡ θερμότης τῆς προτέρας του προθυμίας· ἐμέμφετο τὴν σκληραγωγίαν, ἐπικραίνετο πῶς ἦλθεν ἐκεῖ, καὶ ἦτον περίλυπος, ὅτι οὔτε τὸ τρίχινον ἔνδυμα τοῦ ἤρεσεν, οὔτε ἡ τροφή τους, οὔτε ἡ ψάθη ὁποῦ ἐκοιμοῦνταν καταχαμα, οὔτε τὰ ἐπίλοιπα βαρέματα. Ὅθεν ἔβαλε γνώμην νὰ στρέψῃ πάλιν εἰς τὸ πρότερον Μοναστήριον· καὶ δὲν τὸν ἔφθανε μόνον αὐτὸ τὸ ἕνα ἁμάρτημα τῆς λειποταξίας, ἀλλὰ καὶ μίαν τζάπιν, ἤγουν σκαπτήριον ἐργαλεῖον, ἔκλεψε, καὶ τὸ ἔκρυψεν ἀπ' ἔξω τοῦ Μοναστηρίου ὑποκάτω εἰς μίαν πέτραν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ βάνωντας κατὰ τὴν τάξιν μετάνοιαν, ἐζήτησε συγχώρησιν νὰ ὑποστρέψῃ πάλιν εἰς τὸ πρότερον Μοναστήριον, ὅτι δὲν ἐδύνετο τὴν τόσην σκληρότητα. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἔκραξε κρυφᾷ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ μήτον καταισχύνῃ εἰς μέσον, καὶ λέγει του· ἐσὺ μὲν ὕπαγε ὅπου βούλεσαι, ὅτι καλὰ καὶ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασταὶ τὴν ἁρπάζουσιν, ἀλλ' ἡμεῖς τινὰ δὲν βιάζομεν, πλὴν ὕπαγε νὰ φέρῃς τὸ σκαπτήριον, ὁποῦ ἔκρυψες εἰς τὴν πέτραν, διὰ νὰ μὴ γένῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς σκάνδαλον. Τότες ὁ κλέπτης ἐτρόμαξε· καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ὡμολόγα τὴν ἁμαρτίαν, καὶ φέρωνοντας τὴν τζάπιν, καὶ περνωντας συγχώρησιν ἀνεχώρησεν. Ἄλλοι πάλιν ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Θηβῶν ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὸ βουνὸν νὰ μονάσουν· καὶ ἤφεραν τὴν κατοῦνάντους· ἔπειτα ἀφ' οὗ ἔκαμαν ὀλίγον καιρὸν ὠλιγώρησαν· καὶ μὴ δυνάμενοι τὴν σκληρότητα, ἐμεταγνώμησαν· καὶ θέλοντες νὰ στρέψουν εἰς τὰ ὀπίσω, ἐπήρασι τὴν κατοῦνάν τους πρότερον, καὶ τὴν ἔκρυψαν εἰς τὰ κλαδία πλησίον εἰς τὸν δρόμον, ἔπειτα ὑπήγασιν εἰς τὸν Ὅσιον ζητοῦντες διὰ τὴν ἀναχώρησιν συγχώρησιν. Ὅς τις ὡς πρᾶος καὶ ἀγαθὸς δὲν τοὺς ὠνείδισεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσε λέγωντας: δράμετε ὀγλήγορα, νὰ μὴ σᾶς πάρουν οἱ ὁδοιπόροι τὰ ῥοῦχά σας· ὅτι ἐκεῖ εἰς τὸ κλαδὶ τοῦ δένδρου, ὁποῦ τὰ ἐκρύψε-

τε, εἶναι δρόμος, καὶ περνοῦσι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ παγένοντες ἐκεῖ εὗρον ὁδοιπόρους, καὶ ἐμοίραζαν τὰ ροῦχά τους, καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν νὰ τὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς τους. Ἄλλην φορὰν ἔστειλεν ὁ Ὅσιος τινὰς μοναχοὺς, νὰ ἀγοράσουν κρασὶ ἀπὸ ἕνα χωρίον. Ὁ ἄνθρωπος οὖν ὁποῦ τοὺς ἔδωκε τὸ κρασὶ ἦτον εὐλαβὴς καὶ καλόγνωμος· ἡ δὲ γυνή του ἦτον ἄσεμνος καὶ κακότροπος· καὶ βλέπουσα τὸν ἕνα Καλόγηρον, πῶς ἦτον νέος καὶ εὔμορφος, τὸν ὡρέχθη, καὶ τὸν ἐβασάνισε πολλὰ ἡ ἀναίσχυντος νὰ τὴν μοιχεύσῃ, καὶ δὲν ἠθέλησεν ὁ σωφρονέστατος νὰ μολύνῃ τὸ Ἅγιον σχῆμα, ἀλλὰ τὴν ἔσπροξεν ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ τὴν Φαραωνίτισσαν. Ἡ δὲ πάλιν ὡς μεθυσμένη ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐπρόλαβεν εἰς ἕνα στενὸν πέραμα, ὅπου ἦσαν ἀμπέλια, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόπον ἔμελλε νὰ περάσῃ ὁ Μοναχὸς μὲ τὰ μουλάρια, καὶ κρύπτεται παράμερα ἐκδεχομένη ἡ ἀνοσία τὸν ὁσιώτατον· καὶ καθὼς ἐπέρνα, ἔδραμεν ἐπάνω του, καὶ τὸν ἐτράβιζεν ὡς μεθυσμένη ἡ ἄσεμνος. Ὁ δὲ πάνσεμνος ἐπικαλούμενος τὰς εὐχὰς τοῦ γέροντος εἰς βοήθειαν, ἔσπροξεν αὐτὴν, καὶ καταπολλὰ τὴν ἐξύβρισεν. Ὅθεν ἐντράπη ἡ αθλία, καὶ ἔμεινεν ἄπρακτος. Ὁ δὲ ἀθλητὴς ἔφυγε νικητὴς, δοξάζων τὸν Κύριον· καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν Ὅσιον, τοῦ εἶπε πῶς ἐπέρασεν εἰς ἐκείνην τὴν ὑπηρεσίαν· ὅτι οὕτως εἶχασι τάξιν, ὅταν ἔλθῃ τινὰς ἀπὸ κανένα διακόνημα, νὰ διηγᾶναι ἀνελλιπῶς ὅσα ἔπαθεν. Εἰπὼν οὖν ὅλα τὰ ἐπίλοιπα, ἐσιώπησε τὸν πειρασμὸν, ὁποῦ τοῦ ἔδωκε τὸ μιαρὸν γύναιον· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς Προφήτης ἴξευρεν ὅλα· καὶ λέγει του· διατί τέκνον τὰ μικρά μοῦ ἀνήγγειλες, καὶ τὰ μεγάλα ἀπέκρυψας; τὸν πόλεμον ὁποῦ σοῦ ἔκαμεν ἡ γυνὴ εἰς τὸν οἰκόν της, καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους, ὁποῦ σὲ ἐτράβιζε νὰ τὴν μοιχεύσῃς, καὶ σὺ τὴν ὕβρισες ἄτακτα; ὅτι καλὰ καὶ τὴν ἀνομίαν δὲν ἔπραξες, ἀλλὰ ἔσφαλες καμπόσον, ὁποῦ δέν την ἐσωφρόνισες μὲ πραότητα, ἀλλὰ μὲ ἀγριότητα τὴν ἐξύβρισες· τότε ὁ μοναχὸς ποιήσας μετάνοιαν, ἔλαβε συγχώρησιν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἕτερα πάμπολλα θαυμάσια ἐτέλεσε καὶ ἐπροφήτευσεν ὁ ἀοίδιμος, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγνώσθη τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας ὁποῦ ἐπλούτησε, καὶ ἐπρόλεγε καθ' ἑνὸς ὅσα ἔκαμε, καὶ ὅσα ἐμελλε νὰ πάθῃ, ὁποῦ μόνος ὁ Θεὸς προγνώσκε τὰ μέλλοντα· καὶ οὗτος ὁ τρισμακάριος τὰ ἐγνώριζε, καὶ τὰ ἐπρόλεγεν ἀσφαλέστατα, τόσον ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαυμάζουνταν· καὶ ἐξόχως ὁ Βάρδας, ὅς τις ἔγινε δύω φοραῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἀνθύπατος· καὶ θέλωντας πάλιν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Βασίλεα, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Μελετίου πρότερον, νὰ ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν του. Ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἔμελλε νὰ γένῃ καὶ τρίτον Ἀνθύπατος, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπροεῖπε, καὶ ἅπαντα μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐτελέσθησαν. Καὶ ἄλλος τις Ἄρχων ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον Ἰωάννης ὀνόματι, ὑπῆγε τὴν Ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς πρὸς τὸν Ὅσιον, νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τοῦτον τινὰ νουθεσίαν πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Μελέτιος εἶπεν αὐτῷ· μελέτα τὸν θάνατον, καὶ ἑτοίμασε τὰ ἐφόδια, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἶναι τὸ τέλος σου· ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἄρχων, ἐλυπήθη ὡς ἄνθρωπος· πλὴν ἰξεύρωντας ὅτι ὁ Ὅσιος δὲν ἐψεύδετο πώποτε, ἡτοιμάσθη· καὶ τὴν πρώτην Ἑβδομάδα τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς ἀπέθανε. Φθάνουσι ταῦτα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προφητικοῦ τοῦ Ὁσίου χαρίσματος, καὶ ἂς εἰποῦμεν ἄλλα δύω τρία θαυμάσια ἀπὸ τὰ πολλὰ ὁποῦ ἐτέλεσε, καὶ οὕτω νὰ δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἦτον ἡ Ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς, καθὼς εἴπομεν, καὶ δὲν τους εὑρίσκετο βρώσιμον εἶδος νὰ ἀποκρεύσωσιν. Ὅθεν οἱ μοναχοὶ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ Ὁσίου λυπούμενοι. Αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαντους, λέγωντας: διατὶ εἶστε ἀδελφοὶ ὀλιγόπιστοι; καρτερήσατε ἕως τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, νὰ ἰδῆτε τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος· ὅτι ἐκεῖνος ἔχει τὴν ἔννοιαν καὶ φροντίδα μας ὡς Πατὴρ φιλόστοργος, οὕτω εἶπε, καὶ ὅταν ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, πῶς τοὺς ἦλθε παρὰ Θεοῦ ἐπίσκεψις, ἐπρόσταξε τινὰς μοναχοὺς, νὰ εὔγουν ἔξω ἀπὸ τὴν πύλην τῆς μονῆς, νὰ προϋπαντήσουν ἐκείνους ὁποῦ τοὺς ἤφερναν τὰ τυ-

ρία, καὶ ἕτερα βρώσιμα· καὶ ἐξελθόντες εὑρίσκουσι φορτωμένα πολλὰ μουλάρια, ὁποῦ τὰ ἔστειλαν οἱ φιλόχριστοι· καὶ φαγόντες εὐφράνθησαν, δοξάζοντες τὸν πλούσιον δοτῆρα Χριστὸν, καὶ θαυμάζοντες τὸν Ὅσιον δοῦλόν του. Ὑπήγεναν δὲ συχνάκις ξένοι πολλοὶ εἰς τὸ Μοναστήριον, διὰ νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὁ Ὅσιος, τοὺς ὁποίους ἐφίλευαν ἀπὸ ὅσα εἶχασι. Καὶ μίαν ἡμέραν ἦλθασιν ἀμέτρητοι, οἱ περισσότεροι δὲ ἦσαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὅτι καὶ ἕως ἐκεῖ ἔφθασεν ἡ φήμη τοῦ Μελετίου, καὶ ἤρχοντο πολλοὶ νὰ τὸν βλέπουσι διὰ τὴν ἀρετήν τε, καὶ διὰ μίαν μεγάλην εὐεργεσίαν ὁποῦ τοὺς ἔκαμε ποτὲ καιρὸν, ὁποῦ ἦλθε καράβι ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νομίζοντες πῶς ἦτον καταπατηταὶ, ἐβούλοντο νὰ τοὺς θανατώσουν, καὶ ὁ Ὅσιος τοὺς ἐμήνυσε πῶς ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι, καὶ νὰ μή τους πειράζουσιν· ὅθεν ἐπειδὴ ἐλυτρώθησαν ἀπὸ λόγου του, τὸν ἐφήμισαν πανταχοῦ ὡς Ἅγιον. Βλέπων οὖν ὁ κελλάρης, πῶς ἦσαν οἱ ξένοι ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν περισσότεροι, εἶπε τοῦ Ὁσίου ὅτι τὰ ὄσπρια ὁποῦ ἐμαγέρευαν, ἦσαν ὀλίγα, καὶ τὰ παξιμάδια, καὶ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ξένους νὰ ὑπάγουν ἄγευστοι, διὰ νὰ τὰ φάγουν οἱ ἀδελφοὶ ὕστερα, νὰ τοὺς φθάσουσιν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· οὐχὶ τέκνον μου, ἀλλὰ τραπέζωσε, νὰ φάγωσιν ὅλοι λαϊκοὶ καὶ μοναζοντες· καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Κύριον, ὅτι καθὼς ἐπλήθυνε τοὺς ὀλίγους ἄρτους εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἔθρεψε τόσας χιλιάδας, νὰ εὐλογήσῃ καὶ ἡμῶν τὰ ὀλίγα βρώματα, νὰ χορτάσωμεν ὅλοι, νὰ περισσεύσωσιν· οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἐγίνη Θεοῦ ἀπόφασις. Καὶ πάντες ἐχόρτασαν, καὶ θαυμασίως ἐπερισσεύσασιν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκτυποῦσαν τινὲς εἰς τὴν πόρταν τῆς μονῆς. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐφώνησε τὸν τραπεζάρην, καὶ λέγει του: ὕπαγε ὀλιγόπιστε εἰς τὴν πύλην, νὰ ἰδῇς πόσον σιτάρι μᾶς ἀνταπέδωκεν ὁ Κύριος διὰ τοὺς ὀλίγους ξένους, ὁποῦ προχθὲς ἐφιλεύσαμεν· καὶ ἐξελθὼν ὁ κελλάρης ηὗρε μουλάρια ἀναρίθμητα φορτωμένα, ὁποῦ τὰ ἔστελαν οἱ φιλόχριστοι· καὶ θαυμάσας τοῦ Ὁσίου τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ πρόρρησιν, ἔβαλε μετάνοιαν, καὶ ἐγίνη εἰς τὸ μέλλον εὐσπλαγχνικώτερος. Ἄλλην φορὰν ἔκαμε χειμῶνα σκληρότατον, καὶ τόσας χιόνας, ὁποῦ ἐσκέπασαν ὅλους τοὺς δρόμους, καὶ δὲν ἐδύνετο τινὰς νὰ περιπατήσῃ· οἱ μὲν οὖν Μοναχοὶ ἐλυποῦντο ὅτι ἐλείπουνταν ἔλαιον, καὶ δὲν εἶχασιν εἰμὴ εἰς ἕνα ἀγγεῖον ὀλίγον τίποτας· μὴν ἰξεύροντας οὖν ὁ διακονητὴς τί νὰ κάμῃ, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον, ἀπαγγέλλων μὲ σκυθρωπότητα τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ χαράξας τὸν τίμιον Σταυρὸν εἰς τὸ στόμα του, τὸ εὐλόγησεν οὕτω λέγωντας: Δέσποτα Κύριε, ὁποῦ εὐλόγησες τὴν στάμνον τοῦ ἀλεύρου, καὶ τὸν καμψάκην τοῦ ἐλαίου τῆς εὐσπλάγχνου καὶ φιλοθέου Σαραφθίας διὰ Ἠλίαν τὸν δοῦλόν του, καὶ δὲν ἔλειψεν ἐπ' ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα ἀλεῦρι, καὶ λάδι, ἕως ὅτου ἔστειλες εἰς τὸν Κόσμον τὴν εὐλογίαν σου, αὐτὸς καὶ τώρα τοῦτο τὸ ἀγγεῖον εὐλόγησον, νὰ πηγάζῃ λάδι, νὰ μᾶς φθάσῃ νὰ τρώγωμεν ὅλοι οἱ δοῦλοί σου, ὁποῦ διὰ τὸ ὄνομά σου ἐδῶ ἐσυνάχθημεν, καὶ νὰ ἅπτωμεν τὰς κανδήλας τῆς Ἐκκλησίας σου, ἕως νὰ ἀνοίξῃς τὴν Θύραν τῆς εὐδοκίας σου». Ταῦτα εἶπε, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ὑπήκουσε, καὶ εὔγενεν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ἀγγεῖον ἔλαιον τόσον πλῆθος, ὁποῦ ἔφθανεν ὅλους καὶ ἔτρωγαν, καὶ ἤπτασιν ὅλα τοῦ Ναοῦ τὰ κανδήλια ἕως τὴν ἄνοξιν· καὶ τότε τοὺς ἔστειλαν οἱ Χριστιανοί· ὅθεν ἔπαυσε τὸ ἀγγεῖον, καὶ πλέον δὲν ἐπήγαζεν, ὡς τὸ πρότερον. Ἄλλην φορὰν ἐμαγέρευσεν ὁ κελλάρης καλοκύνθην, νὰ τραπεζώσῃ τοὺς ἀδελφούς· καὶ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος τὴν ἐγεύθη ἐὰν ἐλείπετο ἅλας, καὶ τὴν ηὗρε πικροτέραν χολῆς· καὶ ἐρωτήσας τὸν Ὅσιον, ἐὰν ἤθελε νὰ χύσῃ τὸ μαγέρευμα, νὰ βράσῃ ἄλλο τίποτας· καὶ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ τὸ ηὐλόγησεν ὁ εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγίνη γλυκυτέρα μέλιτος ἡ πρώην χολῆς πικροτέρα καὶ ἄγευστος.

Μίαν ἡμέραν τοὺς ἤφεραν ἕνα σταμνὶ κρασὶ εἰς τὸ Μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ἤφεραν οἱ Μοναχοὶ εἰς τὸν Ὅσιον, νὰ τὸ εὐλογήσῃ, νὰ πίουσιν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς: μὴ

τολμήσῃ τινὰς νὰ πίῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ κρασί, ἀλλὰ τζακίσετε τὸ σταμνί, νὰ χυθῇ ὁλότελα. Τότε συντρίψαντες τὸ ἀγγεῖον, εὑρέθη μέσα ἕνας ὄφις φαρμακερὸς ψοφισμένος, ὅς τις ἀπὸ προσβολὴν καὶ βουλὴν τοῦ παλαιοῦ ὄφεως ἐσέβη εἰς ἐκεῖνο τὸ κεράμιον· καὶ ὅταν ἔχυσε τὸ φαρμάκι του, ἐπνίγη εἰς τὸ κρασί, καὶ ἔμεινεν ἔσω διὰ νὰ πίωσιν οἱ ἀσκηταὶ ν' ἀποθάνωσιν. Οἵ τινες ἰδόντες τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον ὄφιν, ἐτρόμαξαν, καὶ ἐθαύμασαν τὸν Ὅσιον πῶς τὸ ἐγνώρισε, καὶ τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν Θάνατον. Εἶχε δὲ καὶ τὴν χάριν τῶν ἰάσεων ὁ Ὅσιος, τὴν ὁποίαν ὑπὸ τῆς πρώτης τῶν χαρίτων ἀφθόνως ἐπλούτησε, καὶ ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Εἶχε δὲ τότε τὴν Πραιτωρινὴν ἀρχὴν ἕνας Ἄρχοντας Κωνσταντῖνος Χοιροσφάκτης ὀνομαζόμενος, τούτου ἕνας δοῦλος πιστός, ὁποῦ τὸν ἠγάπα ὁ Κωνσταντῖνος ὡς καὶ τοῦ λόγου του, εἶχε δεινὴν καὶ ἀνιάτρευτον ἀσθένειαν, καὶ δὲν εὑρέθη ἰατρὸς νὰ τοῦ δώσῃ ἐλπίδα σωτηρίας, ἀλλὰ πάντες τὸν ἀποφάσισαν εἰς Θάνατον· Ὁ πραίτωρ λοιπὸν ἐλυπᾶτο, καὶ λέγει τῷ ἀσθενεῖ: Θέλεις νὰ σὲ ὑπάγω εἰς τὸν μέγαν Μελέτιον, ὁποῦ ἔκαμε τόσα Θαυμάσια, νὰ σὲ Θεραπεύσῃ, ὁποῦ εἶναι ἁγιώτατος ἄνθρωπος; Ὁ δὲ ἀσθενὴς δὲν ἤθελεν, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἅγιον ἐκατάκρινε λέγωντας· ἐγὼ ἐπικαλέσθηκα πολλοὺς καὶ μεγάλους Ἁγίους, καὶ τινὰς δέν μου ἔδωκε τινὰ βοήθειαν, καὶ αὐτὸς ὁ φάγος καὶ οἰνοπότης νὰ μοῦ κάμῃ τινὰ ὠφέλειαν· οὕτως ἠσθένει εἰς τὴν ψυχὴν χειρότερα τοῦ σώματος, καταλαλῶντας τὸν ἄμεμπτον, ὅς τις ἴξευρεν ἀπ' ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ὅρος τοῦ ἀσθενοῦντος τὰ λόγια, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆρεν ὁ πραίτωρ τὸν ἄῤῥωστον, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν Ὅσιον, ἔπεσεν ὁ Ἄρχων εἰς τοὺς πόδας του κλαίωντας, καὶ ζητῶντας τὴν ἰατρείαν τοῦ πάσχοντος· καὶ ὁ Ἅγιος ἐπροφασίζετο, ὅτι οὔτε αὐτὸς ἦτον ἱκανὸς νὰ τελέσῃ τοιαύτην Θαυματουργίαν, οὔτε ὁ ἀσθενὴς ἦτον ἄξιος νὰ Θεραπευθῇ διὰ τὴν τόσην του ἀπιστίαν· τέλος πάντων ἐλυπήθη τὰ δάκρυα τοῦ Ἄρχοντος, καὶ ἀφ' οὗ ἐνουθέτησε τὸν ἀσθενῆ, καὶ ὡμολόγησε τὴν ἁμαρτίαν του, ζητῶντας συγχώρησιν, τὸν ἰάτρευσε ψυχῆτε τε καὶ σώματι· καὶ εὐχαριστήσαντες τὸν Ὅσιον, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια χαίροντες.

Ἄλλην φορὰν ἦλθᾶσιν ἄλλοι δύω εἰς τὸ κελλίον του· καὶ καθὼς ἐσέβησαν εἰς τὴν μονὴν, ἦλθεν ἐξαίφνης ἀσθένεια εἰς τὸ ἄλογον τοῦ ἑνὸς, ἥτις λέγεται ὀπισθότονος· καὶ πεσὸν εἰς τὴν γῆν, ἐκινδύνευεν εἰς Θάνατον· ὅθεν ἐπαρεκάλεσε τὸν Ὅσιον, νὰ κοπιάσῃ ἕως τὸν σταῦλον, νὰ τὸ ἰδῇ· τὸ ὁποῖον εὑρίσκωντας εἰς τὴν γῆν ὡς νεκρὸν ἁπλωμένον· τοῦ ἔγγιξε μὲ τὴν ῥάβδον του λέγωντας: σηκώσου· τότε παρευθὺς (ὢ τοῦ Θαύματος) ἠγέρθη τὸ ἄλογον ὑγιέστατον. Ὁ δὲ ἕτερος ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχε λογισμοὺς βλασφημίας, καὶ ἐντρέπετο νὰ τοὺς ἐξομολογηθῇ· ὅθεν ὁ Ὅσιος γνωρίσας ταῦτα ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, εἶπεν αὐτῷ· βάλε εἰς τὸ σθῆθος τὴν χεῖρά σου, ἔπειτα πάλιν τὴν εὔγαλε· τότε τοῦ λέγει: βλέπεις πῶς εἶναι ἡ χέρα σου, εὔκερη; οὕτως εὐγένεις καὶ σὺ ἀπ' ἐδῶ κενὸς καὶ ἄδειος χωρὶς εὐλογίαν, διατὶ δὲν ὡμολόγησες τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς τῆς βλασφημίας ὁποῦ σὲ θλίβουσι. Τότε ὁ ἄνθρωπος κατανυχθεὶς τὴν καρδίαν, ἐξωμολογήθη ὡς ἔπρεπε· καὶ λαβόντες ἀμφότεροι συγχώρησιν, ἀνεχώρησαν, ὠφεληθέντες Θαυμασιώτατα. Εἶχε δὲ καὶ ἐξουσίαν Θαυμασίαν κατὰ τῶν δαιμόνων ὁ Ὅσιος· καὶ ὡς τοὺς ἤθελε προστάξῃ, ἔφευγαν ὡς ὑπὸ πυρὸς διωκόμενοι· καὶ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, νὰ γράψωμεν δύω Θαύματα, καὶ αὐτὰ μὲ συντομίαν, διὰ νὰ εἰποῦμεν καὶ τοῦ Ὁσίου τὴν ὁσίαν καὶ Θαυμασίαν μετάστασιν.

Μοναχός τις ὀνόματι Ἰάκωβος εἶχε τοιοῦτο δεινὸν καὶ κακὸν δαιμόνιοι, ὁποῦ ἔπιπτεν εἰς τοὺς λίθους καὶ ξύλα, καὶ ἑκατασκοτώνετο ὁ ταλαίπωρος, ὅταν τὸν ἔῤῥιχνε τὸ δαιμόνιον· καὶ ἐπλήγωνε πολλάκις τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ ἔμενεν ἐλεεινὸν Θέαμα. Οὗτος ποτὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ὁσίου· καὶ εἰς τὸν νάρθηκα τὸν ἦυρε τὸ κακόν· καὶ τὸν εἶδεν ὁ Ἅγιος ὅταν ἔπεσε καταγῆς, καὶ ἐτάρασσεν ὅλα τὰ μέλη του, ἐκτύπα τὴν κεφαλὴν, ἐστράβιζε τὸ στόμα καὶ ἄφριζε, τρίζων τοὺς ὀδόντας, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρέφωντας, καὶ φωνάζωντας μεγάλα καὶ ἀσήμα· ταῦτα βλέπων, τὸν ἐλυπήθη ὁ Ὅσιος, καὶ ἀλαλήτως ἐλάλησεν ἐκείνου ὁποῦ ὑπακούει τοὺς φοβουμένους του, εἰς τὸν ὁποῖον ἀδιαλείπτως ἐπίστευσεν, ὅτι «Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι»· καὶ βάνωντας τὴν ῥάβδον του εἰς τὸ στόμα τοῦ πάσχοντος, ἐδίωξεν εὐθὺς τὸ δαιμόνιον, τὸν δὲ Ἰάκωβον ἤγειρεν ὑγιαίνοντα. Ἕτερος δέ τις λαϊκὸς ὀνόματι Θεοφύλακτος εἶχε τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐλύτρωσε μὲ τὴν προσευχήν του ἀπὸ τὸν ἄγριον δαίμονα, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ πρώην δεινῶς δαιμονισμένος, σωφρονισμένος καὶ ὑγιέστατος. Εἴδετε Θαυμάτων ὑπερβολὴν, καὶ διοράσεων μέγεθος, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Παντοδύναμος ἐστόλισε τὸν Μελέτιον; Ἀλλὰ Θαῤῥεῖτε τάχα πῶς ἐγράψαμεν ὅλα του τὰ τεράστια; ὄχι κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸ ἄπειρον πέλαγος σᾶς ἐχαρίσαμεν ἕνα καυκάλιον Θάλασσαν, διὰ νὰ καταλάβετε μὲ τὸ ὀλίγον τὸ ἄμετρον· ὅτι καθὼς εἶναι τὰ ἄστρη τοῦ Οὐρανοῦ ἀναρίθμητα, οὕτως εἶναι καὶ τὰ Θαύματα τοῦ Μελετίου ἀμέτρητα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἄνθρωπος ἦτον καὶ αὐτὸς, καὶ ἔζησεν εἰς τοῦτον τὸν μάταιον Κόσμον χρόνους ὑπὲρ τοὺς ἑβδομήκοντα· ἀπὸ τοὺς ὁποίους τοὺς περισσοτέρους ἐπέρασε σχεδὸν μαρτύριον ἀπὸ ταῖς ἀγρυπνίαις, σκληραγωγίαις, καὶ ἄλλαις ἀσθένειαις διάφοραις, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν ποδῶν, ὁποῦ τὸν ἔτρωγαν οἱ σκώληκες, καθὼς εἰς τὴν ἀρχὴν ἐγράψαμεν· μὲ ταῦτα λέγω ὅλα τὰ θλιβερὰ καθ' ὥραν βασανιζόμενος, ἦλθεν εἰς τὸ ποθούμενον τέλος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου Μηνός· καὶ τὸν μὲν ἔξω ἄνθρωπον ἀφῆκεν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν ὡς γηΐνον, τὴν δὲ ἄϋλον ψυχὴν καὶ οὐράνιον ὑπεδέχθησαν τὰ οὐράνια τάγματα· καὶ ἀπὸ μὲν τὸ ἕνα μέρος τὸν ὑποδέχθη περιχαρὴς ὁ Μέγας Σάββας ὁ συντοπίτης του· καὶ ἀπὸ τὸ ἕτερον ὁ Θηβαῖος Παῦλος, ἐπειδὴ ὅλην τὴν Θήβαν ἐτίμησε καὶ εὐηργέτησε μὴ τὴν ἔνθεον πολιτείαν του. Ἀσπάζεται τοῦτον ὁ Ἠλίας, καὶ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος διὰ τὸ νηστευτικὸν καὶ φιλέρημον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅλοι οἱ Ὅσιοι Πατέρες τὸν συνασκητὴν καὶ ὁμόζηλον περιχαρῶς ὑποδέχονται, ἐκτελοῦντες μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους Ἑορτὴν πανευφρόσυνον. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ Ἱερώτατον Λείψανον ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριόν του εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἀσωμάτων Συμβούλου καλούμενον· τὸ ὁποῖον Λείψανον ἐνεργεῖ καὶ ἕως τὴν σήμερον σημεῖα καὶ τέρατα εἰς δόξαν Θεοῦ· καὶ μένει διαφόρων νόσων ἀλεξητήριον, ἰαμάτων παντοδαπῶν πριστήριον, ψυχῶν εὐσεβῶν φυλακτήριον, καὶ ἀλιτηρίων δαιμόνων ἀφανιστήριον· ὅτι κατὰ μὲν τὸν νόμον τῆς σαρκὸς ἐτελεύτησε, καὶ ἀπέδωκε τὸ χρέος τῆς φύσεως, ἀμὴ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ διαμένει εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ· καὶ διὰ μέσου τοῦ Ἁγίου Λειψάνου ἐνεργεῖ τὰ Θαυμάσια, καὶ καθ' ἑκάστην πηγάζει ἰάματα εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ Πίστεως· καὶ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων νὰ γράψωμεν τρία, καὶ ταῦτα μὲ συντομίαν πολλὴν καὶ βραχύτητα. Ἄνθρωπός τις εὐλαβὴς, Βάρδας τὸ ἐπώνυμον, ἦτον ἀπὸ τὴν Συρίαν, καὶ τότε ἑκατοίκα εἰς τὴν Θήβαν· οὗτος εἶχε λέπραν χαλεπὴν καὶ ἄσχημον· ὅθεν πολλὰ ἠνιᾶτο εἰς τὸ ἀνίατον τῆς ἀσθενείας του, καὶ εἶχε τὴν θλῖψιν ἀνείκαστον. Ἀκούσας δὲ τὰ ἄπειρα Θαύματα, ὁποῦ ἐτέλεσεν ὁ Θεῖος Μελέτιος, ἀπῆλθε καὶ αὐτὸς μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως εἰς τὸν τάφον του, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ προσευχόμενος· καὶ τὸ μεσόνυκτον εἶδεν εἰς τὸ ὅραμάτου, πῶς ἐλειτούργα ἕνας Ἱερεὺς, καὶ ὁ Ἅγιος τοῦ ἐσυλλειτούργα· τότε ὅταν ἐγνώρισε τὸν Ὅσιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του λέγωντας: Ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰάτρευσόν με τὸν δείλαιον, ὅτι δύνεσαι νὰ μὲ καθαρίσῃς, ὡς παῤῥησίαν ὁποῦ ἔχεις μεγίστην πρὸς Κύριον. «Ταῦτα λέγων, ἐξῆλθε φῶς ἀπὸ τὸ ἅγιον Βῆμα, καὶ περιέλαμψε τὸν Ὅσιον· ὅς τις ἔγγιξεν εἰς τὴν σάρκα τοῦ Βάρδα τὴν χεῖρα λέγωντας: Ἰδοὺ αἱ ἁμαρτίαι σου ἐσυγχωρήθησαν, καὶ ἐκαθαρίσθη τὸ σῶμά σου· μὴ λυπᾶσαι λοιπὸν τοῦ λοιποῦ, ἀλλὰ ὕπαγε εἰς εἰρήνην, εὐχαριστῶντας τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ὅπου ὡς δίκαιος σὲ ἐπαίδευσε, καὶ πάλιν ὡς εὔσπλαγχνος σὲ ἰάτρευσε»· Ταῦτα βλέπων ὁ Βάρδας,

ἐξύπνησε, καὶ εὑρέθη (ὢ τοῦ θαύματος) τεθεραπευμένος· ὅτι τὸ σῶμά του ὅλον ἐγθάρθη ὡς ὄφις, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἡ λέπρα, καὶ ἡ σάρκα του ἔμεινε τρυφερή· μόνον εἰς τὰ χείλη του ἔμεινεν ὀλίγον τι, διὰ νὰ φαίνεται ἡ μαρτυρία τοῦ θαύματος. Ἦτον καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ὁσίου εἷς μοναχὸς παράλυτος ἐκ νεότητος, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο, νὰ παρασαλεύσῃ ὁλότελα, ἀλλὰ ἐκείτετο ὡς λίθος ἄψυχος. Βλέποντες οὖν οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς, πῶς ἔκαμνεν εἰς ὅλους θαυμάσια τὸ ἅγιον Λείψανον, ἐσήκωσαν, τὸν παράλυτον, καὶ τὸν ἔθεσαν ἔμπροσθεν τοῦ τάφου· καὶ παρευθὺς (ὢ τῆς μεγίστης σου πρὸς Θεὸν παῤῥησίας Μελέτιε) ἠγέρθη ὑγιὴς περιπατῶντας ἀνεμπόδιστα ὁ πρώην παράλυτος, καὶ ὑμνολόγα τὸν Κύριον, καὶ τὸν τούτου θεράποντα. Εἰς τὴν Μονεμβασίαν ἦτον τὶς ἄῤῥωστος Κλήμης ὀνομαζόμενος, εἶχε δὲ δύω ἀσθενείας· ἤγουν πρῶτον μὲν ἦτον σπασμένος, καὶ ἦσαν πρισμένα τὰ δίδυμά του· δεύτερον ἦτον τὸ σκότι σαπημένον ἔσωθεν· καὶ εἶχε δύω μεγάλους πόνους ὁ τάλας καὶ ὀδύνην ἐπόδυνον· ἀκούσας οὖν τοῦ Μελετίου τὰ τέρατα, ὑπῆγε καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν Ναόν του ἡμέρας τινὰς εὐχόμενος, καὶ μίαν νύκτα βλέπει καὶ αὐτὸς τὸν Ὅσιον εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ λέγει του νὰ τοῦ δείξῃ τὸ πάθος, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς τοῦ ἔγγιξεν εἰς τὸ σκότι καὶ εἰς τὰ δίδυμα· τότε ἐξυπνήσας εὑρέθηκεν, ὢ τῆς χάριτός σου Χριστὲ Βασιλεῦ! ὅλος ὑγιὴς ἀπὸ τὰς δύω ἀσθενείας, καὶ ἐπεριπάτει ἀγαλλιώμενος. Τοιαῦταί σου τῶν πόνων αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος κάλλος Μελέτιε· τοιαῦτά σου τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων τὰ ἔπαθλα· τοιαύτην πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν ἐπλούτησας. Ἱκετεύομέν σε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀχρεῖοι ὑμνηταὶ καὶ οἰκέται σου, νὰ παρακαλῇς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν διὰ λόγου μας, νὰ μᾶς δυναμώσῃ δι' εὐχῶν σε Ἁγίων, νὰ φυλάξωμεν τὰ Ἅγιά του προστάγματα, διὰ νὰ τύχωμεν καὶ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας του, νὰ τὸν δοξάζωμεν πάντοτε. Ὧ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Λ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας.

Ὅταν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Μεγάλην Ἀρμενίαν ὁ Τηριδάτης εἶχε ζῆλον πολὺν πρὸς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπεθύμα νὰ κάμῃ τρόπον, νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὰ ὅλοι τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἐξουσίας του, καὶ μάλιστα οἱ χρησιμώτεροι· ἀναμέσον εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ἕνας Θεοφιλὴς καὶ χρήσιμος Ἄρχοντας, ἀπὸ γένος Βασιλικὸν καταγόμενος, τὴν κλῆσιν Γρηγόριος, ὅς τις ἦτον εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ κοινωνὸς μὲν καὶ ὁμόγνωμός του εἰς τοὺς πολέμους, καὶ ἄλλας ὑποθέσεις τοῦ σώματος, εἰς δὲ τὴν τῆς ψυχῆς εὐγένειαν οὐδαμῶς· ὅτι ὁ μὲν Τηριδάτης ἐτήρει, καὶ ἠγωνίζετο πῶς νὰ ἀρέσῃ τοῖς ἀναισθήτοις εἰδώλοις καὶ ἀνοήτοις, ὡς τούτων ἀναισθητότερος· ὁ δὲ πάνσοφος Γρηγόριος ἐγρηγόρει νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν εὐχόμενος, καὶ τούτου μετὰ δακρύων δεόμενος νὰ τὸν δυναμώσῃ, νὰ φυλάξῃ ἕως τέλους τὴν εὐσέβειαν. Πολλάκις λοιπὸν ἐδοκίμασεν ὁ Τηριδάτης μὲ διαφόρους κολακείας καὶ πανουργεύματα, νὰ φέρῃ τὸν Ἅγιον εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐδυνήθηκεν· ὅθεν βλέπωντας ὅτι δὲν

ὑποτάσσετο, ἐθυμώθη μίαν ἡμέραν, καὶ λέγει του. Ἐγὼ σὲ ἐτίμησα, Γρηγόριε, καὶ σὲ ἔχω κοινωνὸν εἰς τὴν τιμὴν καὶ τὸν πλοῦτόν μου, καὶ σὺ γίνεσαι πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος; Κέγει τον ὁ Ἅγιος: « Ὁ Δεσπότης Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς πάσης κτίσεως μᾶς προστάσσει, νὰ ὑποτασσώμεσθεν τοὺς ἐπιγείους βασιλεῖς καὶ Ἄρχοντας εἰς τὰς σωματικὰς ὑπηρεσίας ὁποῦ τὴν ψυχὴν δὲν βλάπτουσι, καθὼς εἴδες πῶς σοῦ ἐπήκουσα ἕως τώρα μὲ προθυμίαν εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἄλλας χρείας τῆς πόλεως, καὶ δὲν ἀμέλησα πώποτε· ἀμὴ τώρα ὁποῦ μὲ προστάσσεις καὶ παρακινᾷς εἰς τὴν ἀσέβειαν, δὲν εἶναι πρέπον νὰ σοῦ ὑποταχθῶ, διατὶ κατακρίνεται ἡ ψυχή μου εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν ». Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων πρὸς αὐτὸν ὁ Ἅγιος, ἐθυμώθη ὁ Τηριδάτης ὑπέρμετρα, καὶ προστάσσει νὰ δέσουν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, νὰ βάλουν ἕνα ξύλον εἰς τὸ στόμα του, νὰ τὸν φορτώσουν βώλους μεγάλους ἅλατος, ὁποῦ γίνεται ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ νὰ τὸν δέσουν μὲ σχοινία, νὰ τὸν κρεμάσουσιν· ἔμεινε λοιπὸν ἡμέρας ἑπτὰ εἰς τὴν πικρὰν καὶ δεινὴν ταύτην βάσανον· καὶ τὴν ἑβδόμην τὸν ἐκατέβασαν, καὶ ἠρώτησαν, ἐὰν ἔφερνε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· καὶ ἐπειδὴ ποσῶς δὲν ἔφερνε, τοῦ ἔδωσαν δεινότερα κολαστήρια, καὶ κρεμάσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα κατακέφαλα, τὸν ἔδερναν δέκα δυνατοὶ ἄνδρες μὲ ῥαβδία ῥοζάρικα, καὶ μὲ κόπρον ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζαν· ὁ δὲ Ἅγιος ὑπέμενε ταῦτα μεγαλοψύχως, εὐχαριστῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ ἐδίδασκε τοὺς παρόντας τὴν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν, καὶ τὴν δόξαν τοῦ Παραδείσου, ὁποῦ ἐκδέχεται τοὺς Χριστιανούς, καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὁποῦ κληρονομοῦσιν ὅσοι ἀπεθάνουν ἀμετανόητα. Ἀ'φ' οὗ γοῦν ἔκαμεν ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας εἰς ταύτην, τὸν ἐκατέβασαν, ἐλπίζοντες νὰ τὸν φέρουν εἰς τὴν μιαρὰν τους γνώμην οἱ μάταιοι· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔστεργεν, ἔβαλαν σανίδια τριγύρου εἰς ταῖς ἄντζαις του, καὶ μὲ σχοινία ἔσφιγξαν τοσοῦτον τοὺς πόδας του, ὁποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ δάκτυλά του τὰ αἵματα, ἔπειτα πάλιν ἔμπηξαν ὀξέα καρφία εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἠνάγκαζαν νὰ τρέχῃ ὅσον ἐδύνετο· καὶ εἰς ταύτην τὴν τιμωρίαν ἐγροίκα πόνον καὶ ὀδύνην πολλὴν ὁ τρισόλβιος, καὶ ἐκοκκίνιζεν ἀπὸ τὴν ῥοὴν τῶν αἱμάτων ὅλον τὸ ἔδαφος. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐπρόσταξε νὰ τὸν δέρνουν ὠμότερον, καὶ νὰ τὸν ἁπλώσουν καταγῆς ἀνάσκελα, νὰ σφίγξουν τὴν κεφαλήν του μὲ τεκτονικὸν ὄργανον, καὶ νὰ χύσουν εἰς τὴν μύτην του ξύδι δριμὺ καὶ ἅλας μὲ νίτρον, τῶν ὁποίων εἰσῆλθεν ἕως τὸν μυαλὸν ἡ δριμύτης. Μετὰ ταῦτα ἤφεραν ἕνα θύλακον, καὶ τὸν ἐγέμωσαν κάρβουνα ἀπτούμενα, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἔβαλαν τὸν Ἅγιον, καὶ ἔμεινεν ἕξη ἡμέρας βασανιζόμενος· καὶ τὴν ἑβδόμην τὸν εὔγαλαν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Τηριδάτης εἰς περιγέλασμα. Τάχα ὑπῆγες εἰς τὰ Βασίλεια τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ἀπόλαυσες ὀλίγην ἀπὸ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην μακαριότητα; Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο. Ἀκόμη δὲν παγαίνομεν εἰς ἐκείνην τὴν δόξαν καὶ ἄῤῥητον ἀγαλλίασιν, ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ Δεσπότης Χριστὸς τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν, νὰ κρίνῃ ἅπαντας, καὶ τότες οἱ εὐγνώμονες δοῦλοί του νὰ λάβουν πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν, σὺ δὲ ἄθλιε νὰ λάβῃς τὴν τιμωρίαν ὁπὅ πρέπει κατὰ τὰς πράξεις σε. Τότε θυμωθεὶς ὁ Τηριδάτης μέγιστα, ἐκρέμασαν τὸν Ἅγιον κατακέφαλα· καὶ τοῦ ἔχυσαν ἀπὸ τὸν ἀφεδρῶνα πολὺ νερὸν εἰς τὴν κοιλίαν του διὰ αἰσχύνην οἱ ἀλιτήριοι, μετὰ ταῦτα τὸν ἐκολάκευε πάλιν ὁ Τηριδάτης, καὶ ἐφοβέριζε νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ δεινὰ κολαστήρια· καὶ μὴ βουλόμενος νὰ τοῦ ὑπακούσῃ, τὸν ἐκρέμασαν πάλιν, καὶ μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια ἐξέσχιζαν τὰς πλευράς του ἄσπλαγχνα, καὶ ἔτρεχαν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα· μετὰ ταῦτα ἔστρωσαν εἰς τὴν γῆν σιδηρᾶ τριβόλια, ἀπάνω εἰς τὰ ὁποῖα τὸν ἐτράβιζαν ὁλόγυμνον, καὶ τοῦ ἔλεγαν: ποῦ εἶναι τώρα ὁ Θεός σου, καὶ δὲν σε λυτρώνει ἀπὸ τὰς χεῖράς μου; Τότε πάλιν τὸν ἐφυλάκωσε, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸν ἤφεραν, καὶ βλέπωντάς τον ὑγιῆ εἰς ὅλας του τὰς πληγάς, ἐθαυμάζετο· καὶ προστάσσει νὰ τοῦ βάλουσι σιδηρᾶς κνημίδας εἰς τὰ γόνατα, νὰ τὸν κρεμάσουν, καὶ τὸν

ἐπερίπαιζε πάλιν ὁ Τηριδάτης πῶς δὲν του ἔδιδεν ὁ Χριστὸς βοήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ: ἐγὼ ἔχω εἰς χαράν μου αὐτὰ τὰ κολαστήρια, διατὶ εἶναι ψυχοσωτήρια· ἀμὴ ἐσὺ σωρεύεις πῦρ εἰς τὴν κεφαλήν σου, νὰ καταφλέγεσαι πάντοτε. «Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τηριδάτης ὑπέρμετρα, λέγωντας· ἐπειδὴ ἐσὺ φοβερίζεις νὰ μὲ καύσῃς μὲ πῦρ ἄσβεστον, ἐγὼ νὰ σὲ καύσω τώρα μὲ πῦρ σβεννύμενον, διὰ νὰ σὲ διδάξω νὰ μὴν εἶσαι τόσον αὐθάδης πρὸς ἐμὲ, καὶ ἀναίσχυντος»· Ἀνέλυσαν ἓν ἕνα χάλκωμα μολύβι, καὶ τὸ ἔχυσαν ὅλον βραστὸν εἰς τὸν Ἅγιον· ὅς τις ὑπέμεινε γενναίως καὶ ταύτην τὴν βάσανον, δοξάζων τὸν Κύριον. Ἰδὼν δὲ Τηριδάτης, ὅτι μὲ κολαστήρια δὲν ἐδύνετο νὰ νικήσῃ τὸν Ἅγιον, ἐδοκίμαζε πάλιν μὲ κολακείαις καὶ συργουλεύματα νὰ τὸν διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· ἀλλὰ εἷς ἀπὸ τοὺς Σατράπας αὐτοῦ καὶ Ἄρχοντας τὸν ἐσυμβούλευσε λέγωντας: δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε πρέπον ὦ Βασιλεῦ νὰ ζήσῃ πλέον ἐτοῦτος ὁ ἄνθρωπος, οὔτε νὰ βλέσῃ τὸν Ἥλιον, ἐπειδὴ εἶναι Υἱὸς τοῦ Πάρθου Ἀνὰκ, ὅς τις μὲ δόλον ἐφόνευσε τὸν πατέρα σου, καὶ ὅλην τὴν Ἀρμενίαν ἐκατάστησε τῶν Περσῶν αἰχμάλωτον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τηριδάτης ἐμίσησεν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν Γρηγόριον, καὶ προστάσσει νὰ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας αὐτοῦ καὶ τὸν τράχηλον, καὶ νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν λάκκον τῆς πόλεως Ἀρταξᾶ. Ἐτοῦτος δὲ ὁ λάκκος, Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, ἦτον ἕνα φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν θέαμα, ὅτι ἦτον βαθύτατος, καὶ τὸν εἶχασιν οἱ Ἀρμένιοι ἐπιταυτοῦ κατασκευάσμένον, διὰ νὰ ῥίπτουν ἐκεῖ τοὺς καταδίκους, καὶ ἦτον γεμάτος ὄφεις θανατηφόρους καὶ σκώληκας, καὶ βρῶμον εἶχε πολὺν ἀπὸ τὴν λάσπην τῶν θηρίων καὶ βόρβορον, ὁποῦ δὲν ἦτον βολετὸν νὰ ὑποφέρῃ ἐκεῖ κἂν μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν βρῶμον καὶ δυσωδίαν τὴν ἄμετρον.

Εἰς τοῦτον οὖν τὸν φοβερὸν λάκκον καὶ ἀπαράκλητον ἔκλεισαν τὸν Θαυμάσιον καὶ Θεῖον Γρηγόριον, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ εἰς τὸν βρωμεσμένον καὶ σκοτεινὸν τόπον ἐκεῖνον χρόνους σωσοὺς ιδ'. Ἐκεῖ δὲ συμὰ ἑκατοίκα μία χήρα γυνὴ, τὴν ὁποίαν ἐπρόσταξεν Ἅγιος Ἄγγελος νὰ κατεβάζῃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κομμάτι ψωμὶ, νὰ τὸ τρώγῃ ὁ Ἅγιος, νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ ἄλλην κάκωσιν, καὶ οὕτως ἐτρέφετο. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐβασίλευεν ὁ Διοκλητιανὸς, ὅς τις ἐγύρευε κόρην ὡραίαν καὶ εὔμορφον νὰ ὑπανδρευθῇ, καὶ μαθὼν ὅτι εἰς ἕνα μικρὸν Μοναστήριον ἦτον μία καλογραία Ῥ'ιψιμία ὀνόματι ὡραιοτάτη, καὶ πάγκαλος, ἐτρώθη τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν σαρκικὸν ἔρωτα, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ τοῦ τὴν φέρουσι, καὶ ἡτοίμασε τοὺς γάμους κατὰ τὴν συνήθειαν. Ἡ δὲ μακαρία δὲν ἔστερξε νὰ προτιμήσῃ φθαρτὸν βασιλέα, καὶ νὰ ἀθετήσῃ τὸν Οὐράνιον· ὅθεν διὰ νὰ μὴ τὴν ἐπάρῃ δυναστικῶς ὁ βασιλεὺς, ἐπῆρε τὴν γερόντισσάν της Γαϊανὴν ὀνόματι, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν μονὴν αὐτῶν μὲ ταῖς λοιπαῖς καλογραῖς, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, διὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ κατῴκησαν εἰς τὴν πόλιν Ἀραράν, καὶ ἐπορεύοντο μὲ τὸ ἐργόχειρον αὐτῶν ὡς ἐδύνοντο. Τοῦτο μαθὼν ὁ Διοκλητιανὸς, ἔγραψε πρὸς τὸν Τηριδάτην νὰ τὴν εὕρῃ νὰ τοῦ τὴν στείλῃ ἐξ ἀποφάσεως· ὅς τις ἐγύρεψεν ἐπιμελῶς, στέλλωντας ἀνθρώπους εἰς κάθε τόπον, καὶ εὑρόντες αὐτὴν, τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι δὲν εὑρίσκετο ἄλλη τις κόρη ὡραία ὡς αὐτὴ καὶ ὑπέρκαλλος. Ταῦτα ἀκέσας, τὴν ἠγάπησε καὶ αὐτὸς ἐξ ὅλης καρδίας του, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους πρὸς αὐτὴν καὶ βασιλικὰς στολὰς νὰ τὴν ἐνδύσουν, νὰ τὴν φέρουσιν ἔντιμα εἰς τὰ Βασίλεια ὡς Βασίλισσαν, καὶ τὰς ἄλλας νὰ φυλακώσουσιν. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ πάνσεμνος πυρπολουμένη εἰς τὴν καρδίαν καὶ καταφλεγομένη ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, διδασκομένη ἀπὸ τὴν Γαϊανὴν, ὁποῦ τὴν ἀνέθρεψεν ἀπὸ μικρὸν βρέφος, καὶ ἱκανῶς ἐνουθέτησε, δὲν ἐδέχθη ποσῶς τὰ δῶρα καὶ στολίδια, ὁποῦ ὁ Βασιλεὺς τὴν ἔστειλεν, ἀλλὰ πανσόφως αὐτὰ ὡς φρόνιμος κατεφρόνησε, καὶ πίπτουσα εἰς προσευχὴν ὁμοῦ μὲ ταῖς ἄλλαις, μετὰ δακρύων ἐδέοντο τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ νὰ ταῖς φυλάξῃ ἀμόλυνταις· τότε ἐγίνη βροντὴ φοβερὰ καὶ ἤκουσαν φωνὴν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς ταῦτα λέγουσαν: Μὴ φοβεῖσθε,

ἀλλὰ ἀνδρίζεσθε, καὶ ἔχετε εἰς ἐμὲ τὸ θάῤῥος σας, καὶ ἐγὼ εἶμαι μετ' ἐσᾶς, νὰ σᾶς φυλάξω ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ἀπείρασταις, νὰ σᾶς φέρω εἰς τὸν νυμφῶνά μου νὰ συμβασιλεύετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν Παράδεισον πάντοτε· Τότε πάλιν μετὰ τὴν φωνὴν ἔγιναν καὶ ἄλλαις μεγάλαις βρονταῖς, καὶ ἐταράχθησαν μεγάλως τὰ ἄλογα, καὶ τοὺς καβαλλαρέους ἐγκρέμνισαν, καὶ πολλοὶ ἐφονεύθησαν· οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὑπέστρεψαν εἰς τὸν Βασιλέα ἔντρομοι, διηγούμενοι τὸ θαυμάσιον, καὶ τῆς Ῥιψιμίας τὸ ἀμετάθετον, πῶς δὲν καταδέχεται τὴν κοινωνίαν του, οὔτε τὰ δῶρά του δέχεται. Ἀλλ' αὐτὸς ὡς μεθυσμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα δὲν ἐσυλλογίσθη ποσῶς τὸ θαυμάσιον, ἀλλὰ τοὺς ἔστειλε νὰ τὴν φέρουν καὶ στανικῶς της μὲ καταφρόνεσιν· οἱ δὲ ἀπελθόντες ἄρπασαν αὐτὴν βιαίως, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν Τύραννον· ἥτις ηὔχετο πρὸς τὸν οὐράνιον Νυμφίον, καὶ τοῦ ἐδέετο νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καθὼς ἐφύλαξε τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς τρεῖς Παῖδας εἰς τὴν κάμινον, τὸν Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον, καὶ τὴν σώφρονά. Σωσάννην ἀπὸ τοὺς κακόφρονας γέροντας. Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τὴν εἶδεν ὁ Τηριδάτης, ἐθέλχθη καὶ κατεφλέγετο ἀπὸ τὸν ἔρωτα περισσότερον, καὶ τὴν ἐκολάκευε καὶ ἐσυργούλευε, τάσσωντάς της χαρίσματα πλούσια· καὶ πλησιάζωντας νὰ τὴν φιλήσῃ ὡς μεθυσμένος καὶ φρενόληπτος, τὸν ἔσπρωξεν ἀνδρείως, καὶ δέντον ἀφῆκε νὰ τῆς ἐγγίξῃ, δυναμωθεῖσα ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἡ Χριστόνυμφος. Νικηθεὶς ἓν ὑπ' αὐτῆς ὁ Τύραννος, εὐγῆκε κατηῤῥυμένος ἀπὸ τὴν κάμεραν, καὶ μὴ ὑποφέρων τὸν ἄτακτον ἔρωτα, ἀλλ' ἐπιποθῶντας νὰ ὑβρίσῃ τὴν κόρην, ἤφεραν τὴν Γαϊνὴν, καὶ τὴν ἐβίαζαν μὲ δαρμοὺς καὶ ἕτερα παιδευτήρια νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Ῥ'ιψιμίαν, νὰ στέρξῃ τὸ συνοικέσιον· ἀλλ' αὐτὴ τὴν ἐνουθέτα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἡ μακαρία, τῆς ἔλεγε νὰ φυλάξῃ τὴν παρθενίαν ἀμίαντον, καὶ νὰ μὴ δειλιάσῃ πρόσκαιρα κολαστήρια, οὔτε θάνατον, διὰ νὰ ζήσῃ μὲ τὸν οὐράνιον αὐτῆς Νυμφίον αἰώνια. Ἀποτυχὼν οὖν τῆς ματαίας ἐλπίδος ὁ Τηριδάτης, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὴν αἰσχύνην καὶ καταφρόνεσιν, ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ θανατώσουν τὴν Ῥιψιμίαν μὲ σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια. Δήσαντες οὖν ὀπίσω τὰς χεῖράς της πρότερον, ἔκοψαν ἀποτόμως τὴν γλῶσσάν της, ἔπειτα τὰς χεῖρας καὶ πόδας της, καὶ γυμνώσαντες αὐτὴν, ἐκαταφλόγισαν μὲ λαμπάδας πυρὸς τὰς σάρκας της, εὔγαλαν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ κτυπῶντες μὲ λίθον μέγαν εἰς τὴν κοιλίαν της, ἐχύθησαν τὰ ἐντόσθια· καὶ τέλος πάντων ἐκατάκοψαν ὅλον τὸ σῶμα οἱ ἀλιτήριοι. Ἡ δὲ μακαρία ψυχή της ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐράνιον Νυμφῶνα, καὶ παρεστάθη εἰς τὸν νυμφίον Χριστὸν ἐστολισμένη μὲ τὰ μαρτυρικὰ στίγματα, νὰ συναγάλλεται πάντοτε εἰς ἐκείνην τὴν ἄῤῥητον εὐφροσύνην καὶ Βασιλείαν τὴν ἀδιάδοχον. Μετὰ ταῦτα ἦφεραν τὴν Γαϊανὴν μὲ ταῖς ἄλλαις Παρθέναις τὸν ἀριθμὸν ὁ ἀνέσπασαν τὴν γλῶσσάν της πρότερον, ἔπειτα ταῖς ἐγύμνωσαν ὅλαις, καὶ ταῖς ἔῤῥαναν ὡς πρόβατα· αἵτινες μὲ ὅλους τοὺς πόνους προσηύχοντο τῷ Κυρίῳ λέγωσαι: «Μνήσθητι καὶ ἡμῶν φιλάνθρωπε Δέσποτα, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου θανατούμεθα, καὶ ὡς πρόβατα σφαγῆς ἐλογίσθημεν». Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ ἀκόμη ἀνέπνεον, ἀνέσπασαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, καὶ τὴν κοιλίαν τους ἔσπασαν· καὶ τέλος πάντων ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ τὰ Λείψανα ἔῤῥιψαν, νὰ τὰ φάγουν τὰ θηρία. Ἐτελειώθησαν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ Σεπτεμβρίου. Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξη εὐγῆκε νὰ κυνηγήσῃ ὁ Τηριδάτης, ἀφ' οὗ τοῦ ἐπέρασεν ἡ φλόγα τοῦ ἔρωτος· καὶ καθὼς ὑπήγενε μὲ τοὺς Ἡγεμόνας καὶ στρατιώτας του, ηὗρεν ἡ Θεία δίκη τοὺς ἀδίκους καὶ μιαιφόνους, ὁποῦ ἐφόνευσαν τὰς ἀνευθύνους Παρθένους, καὶ ἐδαιμονίσθησαν ἅπαντες· ἐξόχως δὲ ὁ Τηριδάτης οὐ μόνον ἐδαιμονίσθη, καὶ ἔτρωγε τὰς σάρκας του, ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή του ἐμετασχηματίσθη (ὦ παραδόξου τερατουργήματος) εἰς εἶδος χοίρου, διὰ νὰ μαρτυρᾶται μὲ τὸ ἔξω σχῆμα ἡ ἔσω τῆς ψυχῆς σκληρεία καὶ βόρβορος· καὶ μὴν ἀπιστήσῃ τινὰς εἰς τοῦτο, ὅτι ὅπου Θεὸς ἐνεργεῖ, τὸ ἀδύνατον ἀργεῖ

ὅς τις ὡς Παντοδύναμος ἔκαμε καὶ τοῦτο, καὶ τὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ἦτον λοιπὸν εἰς τὴν Πόλιν ὅλην τῆς Ἀρμενίας θλῖψις πολλὴ καὶ στενοχωρία διὰ τὴν χοιρείαν μορφὴν τοῦ Βασιλέως, καὶ τὴν ἄλλην τῶν Ἀρχόντων ἀπὸ τὴν τῶν δαιμόνων μάστιγα. Εἶχε δὲ ὁ Τηριδάτης ἀδελφὴν Κουσαροδοῦκτα ὀνόματι, ἥτις εἶδεν ἄνθρωπον εἰς τὸ ὄνειρον, καὶ λέγει της· «ἐὰν δὲν εὐγάλετε τὸν Γρηγόριον ἀπὸ τὸν λάκκον τῆς πόλεως Ἀρταξᾶ, δὲν ἰατρεύεται ὁ ἀδελφός σε καὶ οἱ ἐπίλοιποι». Εὐθὺς οὖν ὡς ἐξημέρωσεν, ὑπῆγεν εἰς τὸ παζάρι ἡ γυνὴ, καὶ ἀνήγγειλε τὴν ὀπτασίαν εἰς τοὺς Ἄρχοντας· οἱ δὲ νομίζοντες φαντασίαν τὸ ὄνειρον, τὴν ἐχλεύαζαν λέγοντες, ὅτι μήτε κἂν κόκκαλον τοῦ Γρηγορίου εὑρίσκετο. Ἀλλὰ πάλιν καὶ ἄλλας νύκτας ἀκούσασα εἰς τὸ ὄνειρόν της τὰ ὅμοια, ἐκατάπεισε τὸν λαὸν, καὶ ἔστειλαν ἕνα Σατράπην Αὐταΐαν καλούμενον, καὶ φθάνωντας εἰς τὸν λάκκον, ἐφώνησε τὸν Γρηγόριον, ὅς τις εὐθὺς ἀπεκρίνατο· ὅθεν κατεβάσας σχοινία, τὸν ἐπαρεκάλεσεν ὁ Ἄρχων νὰ δεθῇ μὲ ταῦτα νὰ τὸν τραβίξουσιν, ἐπειδὴ ὁ Θεός του οὕτως ἐπρόσταξεν. Ἐξελθὼν οὖν ἀπὸ τὸν βρωμεσμένον λάκκον ὁ Ἅγιος, ἦτον ὅλος ἀπὸ τὴν λάσπην καὶ βόρβορον μαῦρος, βερυπωμένος καὶ ἄσχημος· καὶ λούσαντες αὐτὸν ἐπιμελῶς, καὶ ἐκπλύναντες, τὸν ἔνδυσαν, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς τὴν πόλιν τους· ὁ δὲ Τηριδάτης καὶ οἱ ἄλλοι του Ἄρχοντες ἔπεσαν ὅλοι εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ δεόμενοι νὰ τοὺς λυτρώσῃ τῆς δαιμονικῆς μάγιστος. Αὐτὸς δὲ ἠρώτησεν αὐτοὺς καὶ τοῦ ἔδειξαν τὸν τόπον, ὁποῦ ἔῤῥιψαν τῶν ἁγίων Μαρτύρων τὰ Λείψανα, τὰ ὁποῖα εὑρήκασι σῶα καὶ ἀκέραια ἀπὸ τὰ πετεινὰ καὶ θηρία, καὶ εὐωδίαζαν, καὶ τὰ ἐνταφίασεν ἐντίμως ὡς ἔπρεπε μὲ πολύτιμα ἱμάτια, ὁποῦ τοὺς ἔδωκεν ὁ Βασιλεύς· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔκαμεν εὐχὴν δι' αὐτοὺς, νὰ τοὺς συνετίσῃ ὁ Κύριος (καὶ μάλιστα τὸν βασιλέα) νὰ καταλάβουν τὸ τῆς Θείας αὐτοῦ οἰκονομίας μυστήριον, ἔπειτα τοὺς ἐδίδαξε, καὶ ἱκανῶς ἐνουθέτησε νὰ μισήσουν τὰ πονηρὰ εἴδωλα, καὶ νὰ γνωρίσουν τὸν μόνον Θεὸν, ὅς τις ὡς ἐλεήμων καὶ παντοδύναμος τὸν ἐφύλαξε τόσους χρόνους εἰς τὸν λάκκον ἀβλαβῆ καὶ ἀπήμαντον, διὰ νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὸν, νὰ μὴ κολασθοῦν αἰώνια· καὶ τοὺς ὑπεσχέθη καὶ ἔταξεν, ὅτι ἐὰν βαπτισθοῦσι, λαμβάνουσι τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἴασιν· ἐδιηγήθη δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ μίαν ὀπτασίαν θαυμάσιον ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸν λάκκον ὁ Ἅγιος, μὲ τὴν ὁποίαν τοῦ ἐφανέρωσε, πῶς ἔμελλον νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὅλοι ἐκεῖνοι τῆς Ἀρμενίας, νὰ λυτρωθοῦσι τῆς αἰωνίου κολάσεως· τὴν ὁποίαν ὀπτασίαν διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων ὁ μέγας Γρηγόριος περὶ τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως, ἐπίστευσαν ἅπαντες, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ νηστεύσουν ἡμέρας ἑξήκοντα, καὶ τότε νὰ λάβουν τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ὅταν ἁγνισθοῦν καὶ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ βόρβορρν. Ἔκτισαν δὲ Ἐκκλησίαν πλησίαν εἰς τιμὴν τῆς Ὁσίας Ῥιψιμίας καὶ τῶν λοιπῶν Ὁσιομαρτύρων, καὶ ἔθεσαν ἐκεῖ ἐντίμως τὰ τίμια λείψανα. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐπαρακάλει τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν μετατρέψῃ ἀπὸ τὴν φευκτὴν ἐκείνην χοιρείαν μορφὴν εἰς τὸ πρότερον εἶδός τε· εἰ δὲ μή, κἂν τὰς χεῖρας μόνον καὶ πόδας του, διὰ νὰ δύνεται νὰ ὑπηρετᾷ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὁποῦ ἔκτιζαν. Ἐλυπήθη λοιπὸν ὁ Ἅγιος, καὶ ποιήσας εὐχὴν δι' αὐτὸν πρὸς Κύριον, ἐμετάτρεψεν εἰς τὴν προτέραν μορφὴν τὰς χεῖρας καὶ πόδας τε· ὅς τις διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὴν εὐεργεσίαν ἀχάριστος, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ τοῦ συγχωρήσωσι αἱ ἅγιαι Μάρτυρες, διὰ τὰ πάνδεινα ὁποῦ ταῖς ἔδωσε κολαστήρια, ἔσκαπτε μοναχὸς τε τὸν τόπον βαθύτατα, ὁποῦ ἔμελλον νὰ βάλουν τὰς σοροὺς καὶ κιβούρια, ὁποῦ εἶχασι τὰ τίμια λείψανα, καὶ ἐσήκωσεν εἰς τὸν ὠμόν τε ταῖς βαρείαις καὶ μεγάλαις πέτραις ἐπειδὴ ἦτον ἰσχυρὸς καὶ δυνατὸς ἄνθρωπος. Ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κουσαροδοῦκτα, καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀσιχήνη ὀνόματι, εὔγαναν ἔξω μὲ ταῖς ποδίαις αὐτῶν τὰ χώματα μὲ πολλὴν ταπείνωσιν. Ἰδὼν οὖν αὐτῶν τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ἐσύναξεν ὅλον τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ ἔκαμαν κοινὴν λιτανείαν πρὸς Κύριον, μετὰ δακρύων δεόμενοι νὰ θεραπεύσῃ τὸν Βασιλέα, νὰ τὸν μετατρέψῃ εἰς τὴν προτέραν μορφὴν, καὶ νὰ λυτρώσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Ἐπακούσας οὖν αὐτῶν ὁ Παντελεήμων Θεὸς καὶ πανάγαθος, εὔγαλεν ἀπὸ τὸν Τηριδάτην τὸν ἔξωθεν ἐπικείμενον χοῖρον, καὶ διώχνει τὸν ἔνδοθεν δαίμονα· καὶ οὐ μόνον ἕως ὧδε ἔδειξε τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ ὁ πανοικτίρμων Θεὸς καὶ πανάγαθος, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Ἄρχοντας καὶ Στρατιώτας ἰάτρευσε, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας· καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν λεπροὶ, λωβοὶ, καὶ παράλυτοι, ἢ ἄλλην ἀσθένειαν εἶχασιν, ἐθεραπεύθησαν ἅπαντες, οὐ μόνον σωματικὰ, ἀλλὰ καὶ ψυχικά, ὁποῦ εἶναι τὸ συμφερώτερον· ὅτι ἰδόντες τοιαῦτα θαυμάσια, ἔδραμεν ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ μυριάδες ἀναρίθμηταις, ζητοῦντες τὸ ἅγιον Βάπτισμα· οἵ τινες ὅλοι (καὶ μάλιστα ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ πρόκριτοι) διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν ἐπίστευσαν, ἐχάλασαν ἀπὸ τὰ θεμέλια ὅλους τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἔπερναν ἀπὸ τὰ σκευοφυλάκια ὅλους τοὺς θησαυροὺς, ἤγουν χρυσάφι, ἀσῆμι, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ χρυσοϋφαντα ἱμάτια, καὶ τὰ ἀφιέρωναν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ὁποῦ εἰς δόξαν Χριστοῦ ᾠκοδόμησαν· καὶ οὐ μόνον τὰ κινητὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκίνητα, ἤγουν χωράφια καὶ ἄλλα ὅμοια, καὶ ἔκαμαν τὴν ἄτιμον ὕλην καὶ ἀνωφελῆ ψυχωφελῆ καὶ πολύτιμον. Οὕτω λοιπὸν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ συνεργοῦντος, ἐθριώχθησαν ἐκεῖθεν οἱ ἀνίσχυροι δαίμονες, φοβούμενοι τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ τρέμοντες ἔφευγον ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ὅρια. Καὶ ὄχι μόνον ἡ ἀρμενία ὅλη ἐπίστευσεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθνη, ὁποῦ τῆς ἐπλησίαζαν, ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ μισήσαντες τὴν προτέραν πλάνην, ἐβαπτίσθησαν· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον αἰτία οὐ μόνον ὁ μέγας Γρηγόριος, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς Τηριδάτης, ὅς τις ἔγινεν εἰς τοὺς ἄλλους ὑπόδειγμα· ὅτι ἐνθυμούμενος πόσας ἁμαρτίας καὶ φονικὰ ἔκαμεν εἰς τοὺς ἁγίους δούλους τοῦ Χριστοῦ, ἠγωνίζετο ὅσον ἐδύνετο νὰ περισσεύσουν αἱ ὑστεριναῖς ἀγαθοεργίαις ταῖς πρότεραίς του κακουργίαις, ὁποῦ ἐν ἀγνοίᾳ ἔπραξε. Βλέποντές τον οὖν οἱ ἐπίλοιποι ἐσυζήλωναν εἰς τὸ καλὸν ἅπαντες, ὅτι συνήθειαν ἔχουσιν οἱ ἀρχόμενοι νὰ μιμοῦνται τοὺς ἄρχοντας· ὅθεν ὅσον ἐπέρνα ὁ καιρὸς τοσοῦτον ηὔξανεν αὐτῶν ἡ εὐσέβεια· ἔβαλαν οὖν ἀγαθὴν γνώμην νὰ ψηφίσουν ἀρχιερέα τὸν μέγαν Γρηγόριον, διὰ νὰ γένῃ κυβερνήτης τῶν ψυχῶν αὐτῶν, νὰ τοὺς ὁδηγᾷ πρὸς σωτηρίαν ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον αἰτία καὶ ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀναμέλα εἰς τοῦτο καὶ ἐδειλία νὰ λάβῃ τοσούτων ψυχῶν φροντίδα καὶ μέριμναν, ἐξεύρωντας, ὅτι τὸ φυτὸν τῆς πίστεως ἦτον ἀπαλὸν, καὶ ἐχρειάζετο πότισμα καὶ ἐπιμέλειαν. Ταῦτα μὲν ἐμελέτα ὁ Ἅγιος ὡς ταπεινόφρων καὶ μέτριος. Ὁ δὲ Κύριος δὲν ἀμέλησεν, ἀλλὰ ἔστειλεν οὐρανόθεν Ἄγγελον εἰς τὸν Βασιλέα Τηριδάτην καὶ εἰς τὸν μέγαν Γρηγόριον, προστάσσωντας τὸν νὰ λάβῃ τὴν ἀξίαν ὡς ἄξιος· ὅς τις ἔστερξε διὰ νὰ μὴ γένῃ τῷ Θεῷ παρήκοος. Ἔξειλεν οὖν ὁ Βασιλεὺς μὲ δεκάξι ἀξιολόγους ἄρχοντας τὸν Γρηγόριον εἰς τὸν Μητροπολίτην Καισαρείας Καππαδοκίας Λεόντιον, γράψας πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπιστολὴν οὕτω λέγουσαν «Σκότος πολὺ τῆς ἀσεβείας μᾶς ἐτύφλωνε πρότερον, καὶ δὲν ἐδυνόμεσθεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Δημιουργὸν καὶ κοινὸν Δεσπότην τῆς κτίσεως, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπέξειλεν ἄλλον ἥλιον τὸν μέγαν Γρηγόριον, καὶ Παρθένους ἁγίας, διὰ νὰ ἐγνωρίσωμεν διὰ μέσον αὐτῶν τὴν ἐκείνου φιλανθρωπίαν καὶ χρηστότητα, καὶ ἡμεῖς ἐτιμωρήσαμεν ἀγριώτατα τὰς τιμίας ἐκείνας Παρθένους καὶ τὸν Ἱερὸν ἐτοῦτον Γρηγόριον· καὶ αὐτὰς μὲν ἐλεινῶς (φεῦ) ἐφονεύσαμεν· ἔτος δὲ ἐνίκησε τὴν ἀσπλαγχνίαν ἡμῶν καὶ ὠμότητα μὲ τὴν ἄμαχον δύναμιν τοῦ Θεοῦ τοῦ ὁποίου ἡ ἄπειρος εὐσπλαγχνία καὶ τῶν οἰκτιρμῶν ἡ ἄβυσσος δὲν μας ἀφῆκε νὰ ἀπολεσθοῦμεν, ἀλλὰ μὲ ταῖς διδασκαλίαις καὶ προσευχαῖς τούτου τοῦ Γρηγορίου καὶ τῶν Παρθένων ἐκείνων ἐδίωξε τὸ σκότος τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἐχειραγώγησεν·

ἑτοῦτον οὖν τὸν τῆς σωτηρίας μας αἴτιον, ὁποῦ τόσα ἀγαθὰ μᾶς ἐπροξένησεν, ἐψηφίσαμεν διδάσκαλον καὶ ποιμένα μας, καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνωθεν ταύτην τὴν ψῆφον ἐσφράγισεν· ὅθεν στέλλομεν αὐτὸν εἰς τὴν σὴν ὁσιότητα, νὰ μᾶς τὸν χειροτονήσῃς Ἀρχιερέα, νὰ μᾶς τὸν στείλῃς ὀγλήγορα. Τοῦτο τὸ γράμμα δεξάμενος ὁ Λεόντιος, ὑποδέχθη φιλοτίμως τοὺς πρέσβεις καὶ τὸν μέγαν Γρηγόριον· καὶ παρευθὺς τὸν ἐχειροτόνησε μὲ πολλὴν τιμήν, καὶ τὸν ἔστειλεν· ὅς τις ὑποστρέφωντας, ἔπερνεν ἀνθρώπους ἐναρέτους ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ χώρας, ὁποῦ ἐπέρνα, διὰ νὰ τοὺς χειροτονήσῃ Ἱερεῖς, καὶ τοὺς ἐδίδασκεν ὅσα ἐγνώριζε καὶ ἔκαμναν χρείαν.

Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἀρμενίας, τοῦ ἀνήγγειλαν οἱ ἐγχώριοι, πῶς ἦτον ἐκεῖ εἰς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην ἕνας ναὸς καὶ βωμὸς τῶν εἰδώλων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐθυσίαζαν εἰς τοὺς δαίμονας· τὸν ὁποῖον ναὸν δὲν ἐδύνοντο νὰ χαλάσουν οἱ Χριστιανοί, ὅτι οἱ δαίμονες τοὺς ἐμπόδιζαν μὲ διαφόρους φαντασίας καὶ μηχανήματα. Τότε ὁ Ἅγιος ζήλῳ Θείῳ κινούμενος παρευθὺς πορευθεὶς εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν, ἔκαμε πρὸς τὸν παντοδύναμον Θεὸν δέησιν, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ θεμελίων χωρὶς νὰ ἐγγίζῃ χέρι ἀνθρώπου ὁλότελα· καὶ κτίζωντας Ἐκκλησίαν τῷ Κυρίῳ, τὴν ἐθρονίασε καὶ ἐγκαινίασε μὲ ἅγια λείψανα, ὁποῦ ἐβάστα τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Ἀθηνογένους· τότε ἐλειτούργησε, καὶ ἐβάπτισε τοὺς Σατράπας ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του· καὶ προσμείνας ἐκεῖ ἡμέρας κ'. ἐβάπτισεν ἕνδεκα μυριάδας ἀνθρώπων· ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς τε καὶ διακόνους εἰς ὅλην τὴν περίχωρον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Τηριδάτης ὅταν ἤκουσε πῶς ἤρχετο ὁ Ἅγιος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ τὴν ἀδελφήν του καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ ὑπήγασιν ἕως τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ εὐλαβῶς αὐτὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ ηὐφράνθησαν· καὶ τότε πρῶτον μὲν τοὺς ἐδίδαξε καὶ κατήχησε, προσάσσωντας νὰ νηστεύσουν ἡμέρας λ'. προσευχόμενοι· ἔπειτα ἐβάπτισεν ἅπαντας, ἀρχίζωντας ἀπὸ τὸν Βασιλέα, τὴν ἀδελφήν του, καὶ τὴν ὁμόζυγον, τοὺς Σατράπας καὶ Ἄρχοντας, καὶ τὸν κοινὸν λαὸν ἅπαντα· καὶ ἔκτισαν ἐκεῖ εἰς τὸν Εὐφράτην ἄλλην Ἐκκλησίαν, καὶ λειτουργήσας, τοὺς ἐκοινώνησε, καὶ ἔγιναν Υἱοὶ φωτὸς καὶ ἡμέρας οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι καὶ ἄφρονες. Ὁ δὲ παντοδύναμος Κύριος, διὰ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ νεοφώτιστοι, ἔδειξε καὶ ἐκεῖ, ὅταν ἐβαπτίζοντο δύω μεγάλα καὶ φρικτὰ θαυμάσια, ἤγουν ἐξαμάτησεν ὁ ποταμὸς, καὶ δὲν ἔτρεχαν τὰ ὕδατα ὡς τὸν Ἰορδάνην, καὶ τὴν κόκκινην θάλασσαν· ἐφαίνετο δὲ καὶ ἕνας στύλος φωτὸς εἰς τὰ ὕδατα, ὅπου τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐβαπτίζετο, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶ ϛύλου ἦτον ἕνας Σταυρὸς λαμπρότατος καὶ ἐξαστράπτων ὑπὲρ τὸν ἥλιον· τὸν ὁποῖον ἔβλεπον ὅλην τὴν ἡμέραν οἱ βαπτιζόμενοι, οἵ τινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν μυριάδες δεκαπέντε καὶ περισσότεροι· ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ ὁ Ἅγιος ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ἐβάπτισε πλῆθος ἀμέτρητον· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις καὶ χώρας τῆς Ἀρμενίας, καὶ ἔκτιζεν Ἐκκλησίας, καὶ ἐλειτούργα πανταχοῦ καὶ ἐβάπτιζε, καὶ ἱερεῖς ἐχειροτόνα καθ' ἑκάστην, καὶ ᾠκοδόμει μοναστήρια, ἡσυχαστήρια, καὶ ἄλλα ψυχοσωτήρια οἰκητήρια· εἰς τὰ ὁποῖα ὅλα εἶχε τὸν Βασιλέα Τηριδάτην ἐπιμελῆ βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα, καὶ τοὺς ἐχάριζεν εἰσοδήματα πλούσια, διὰ νὰ δύνωνται νὰ πορεύωνται πρὸς αὐτάρκειαν οἱ ἱερεῖς καὶ μοναζόντες. Ἔκτισαν δὲ καὶ διδασκαλεῖα καὶ παιδευτήρια, νὰ μανθάνουν οἱ παῖδες τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅθεν ὁ μόνον ἡ Ἀρμενία ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ παντελεήμονα, ἀλλὰ καὶ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀσσύριοι, καὶ ἕτερα ἔθνη ὑπέκλιναν τοὺς αὐχένας αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ τὸν χρηστὸν καὶ γλυκύτατον· ὅτι ἡ εὐγνωμωσύνη τοῦ Βασιλέως καὶ πλουσία μετάδοσις τῶν χρημάτων πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πένητας, καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἡ εὐσπλαγχνία πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ συμπάθεια ἐτράβιζεν, αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Ὅτι ὁ μὲν Ἀρχιερεὺς ἰάτρευε τοὺς ἀῤῥώστους ἀπὸ πᾶσαν ἀσθένειαν, ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔδιδεν ἐλεημοσύνας πλουσιοπάροχα· καὶ προστάσσει νὰ λυτρωθοῦσιν ἕλοι οἱ χρεωφειλέται ἀπὸ ταῖς φυλακαῖς ἕλαις καὶ δεσμωτήρια, καὶ νὰ ξεσχίσουν οἱ δανεισταί τὰ γράμματα· ὅθεν ἀπέλαβε βαθεῖαν εἰρήνην ἡ Ἀρμενία ἅπασα, καὶ ἐπολιτεύοντο οἱ ἄνθρωποι ὡς ἀρνία ἥμερα, ἀπταίστως, εὐσεβῶς, καὶ θεάρεστα· πολλοὶ δὲ ἀπὸ τούτους ἔγιναν καὶ Καλόγεροι· καὶ κτίζοντες Μαναστήρια καὶ ἡσυχαστήρια, ἀπέδιδαν τῷ εὐεργέτῃ Θεῷ τὰ εὐχαριστήρια· καὶ πολλὰ παιδία ἐκείνων ὁποῦ ἦσαν πρότερον ἄπιστοι, ἐπῆρεν ὁ Μέγας Γρηγέριος, καὶ ἐπιμελῶς τὰ ἐπαίδευσε· καὶ ἔγιναν τοσοῦτον ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ὁποῦ ἔγιναν καὶ Ἐπίσκοποι. Καὶ εἰς μὲν τὸν Εὐφράτην ἐχειροτόνησεν Ἀρχιερέα τὸν Ἀλβῖνον, εἰς τὴν περίχωρον τῶν Βασηνῶν τὸν Εὐστάθιον καὶ Βάσον· καὶ διὰ νὰ μὴ λέγω ἕνα καθ' ἕνα ξέχωρα, εἰς ὀλίγους χρόνους ἔγιναν Ἀρχιερεῖς τετρακόσιοι. Τότες ὁ Μέγας Γρηγόριες ἔχωντας πόθον πολὺν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὰ ὑψηλότατα ὄρη τῆς Ἀρμενίας, ἀφῆκε τὸν Ἀλβῖνον εἰς τὰ Βασίλεια ἐπίτροπόν του, ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερος, καὶ τοῦ ἐπαρήγγειλε νὰ ἐπιμελῆται τὸ ποίμνιον ὡσὰν καὶ τοῦ λόγου του. Ὁ μὲν Βασιλεὺς ἐλυπᾶτο εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸν ἐπαρεκάλει μὲ δάκρυα νὰ μὴ ξεχωρίσωσιν· ἀλλὰ ἑ πόθος τῆς ἡσυχίας ἐνίκα τὴν δέησιν, καὶ δὲν ἔκαμε τὸν λόγον του· ὅθεν καὶ στανικῶς του τοῦ ἐσυγχώρησε τὴν ἀναχώρησιν. Λαβὼν οὖν ὀλίγους μαθητὰς, τοῦ ἔκαμαν μικρὸν οἰκητήριον εἰς ἕνα σπήλαιον, καὶ ἡσύχαζε τρώγωντας μόνον μίαν φορὰν ψωμὶ κάθε ἡμέρας μ'. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Τηριδάτης ἐλυπᾶτο πολλὰ τὴν τοῦ Ἁγίου ὑστέρησιν· καὶ μανθάνωντας, ὅτι ὅταν ἦτον νέος ὁ Γρηγόριος ἐγέννησε δύω παῖδας μὲ γυναῖκα νόμιμον· καὶ ὁ μὲν πρῶτος Ὀρθάνης ὀνόματι ἔγινεν Ἱερεὺς, ὁ δὲ δεύτερος τὴν κλῆσιν Ἀρωστάνης ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν ἐκ νεότητος, καὶ παγένωντας εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἔτρωγε μόνον χορτάρια, φορῶντας ἕνα ἱμάτιον· τότε ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς τρεῖς Ἄρχοντας πρὸς τὴν Καισάρειαν, νὰ γυρεύσουν πανταχοῦ νὰ τοὺς φέρουσιν. Οἱ δὲ ἀπελθόντες μετὰ βίας, καὶ εὑρόντες τὸν μὲν ἕνα νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν, καὶ τὸν ἄλλον νὰ ἀγωνίζεται εἰς τὴν ἔρημον, μὲ μεγάλαις παραινέσεις καὶ παρακαλέματα εἰς τὸν Βασιλέα τοὺς ἔφεραν· ὅστις τοὺς ὑποδέχθη χαρούμενος· καὶ ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἱερὸν Γρηγόριον, νὰ χειροτονήσῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἀρωστάνην Μητροπολίτην, νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰ Βασίλεια ἀντὶς ἐκείνου, ὡς εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἀρχέτυπον. Ὁ δὲ Ἅγιος γνωρίσας ὅτι ἦτον ὁ Ἀρωστάνης περίσσα ἐνάρετος, τὸν ἐχειροτόνησε παρευθὺς· καὶ πορευθεὶς μετ' αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον, τοὺς ἐστήριξε καλλίτερα εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἔπειτα ἀποχαιρέτησεν ἅπαντας, καὶ ἀνελθὼν πάλιν εἰς τὸ αὐτοῦ ἀσκητήριον, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον τῇ λ'. Σεπτεμβρίου, καὶ ἀπέλαβε παρ' αὐτοῦ πλουσίας τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἀγώνων του. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔγινε Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων μὲ τὴν Θείαν δύναμιν καὶ βοήθειαν· ὅστις ἐχάλασεν ὅλα τὰ εἰδωλεῖα ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ ᾠκοδόμησεν Ἐκκλησίας εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ ἐσύναξε τοὺς τιή. Θεοφόρους Πατέρας νὰ στερεώσουν τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ ξεριζώσουν τὰ ζιζάνια. Ἔλαμπον οὖν οὗτοι οἱ δύω Βασιλεῖς ὡς ἀστέρες λαμπρότατοι, ὁ μὲν Τηριδάτης εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς ὅρια, ὁ δὲ Μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὰ ἑσπέρια· ὅτι καὶ ὁ Τηριδάτης κατὰ ἀλήθειαν ἐφύλαγεν ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἀπαρασάλευτα· μάλιστα καὶ ἀπόκρυφα ἠγωνίζετο, ἐνήστευε, καὶ ἀγρύπνα ὡς τοὺς ἀσκητὰς, μετὰ δακρύων τοῦ Κυρίου δεόμενος νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὴν προτέραν ἀσέβειαν· ὅθεν ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἁγίαν ταύτην Σύνοδον ἀντάμα μὲ τὸν Μητροπολίτην Ἀρωστάνην, καθὼς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος τοὺς ἔγραψε, καὶ συνευφράνθησαν ἀλλήλοις. Καὶ ἀφέντις ἡ σύνοδος ἐτελείωσεν, ἐπήρασι τὰ δόγματα γεγραμμένα, καὶ τὰ ἤφεραν εἰς τοὺς Ἀρμενίους· οἵ τινες ὅλοι τοὺς ὑποδέχθησαν χαίροντες, καὶ ὅτως ἐστερεώθησαν περισσότερον· καὶ διέμεινεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν χρόνους πολ-

λοὺς ἡ εὐσέβεια εἰς δόξαν τῆς ὑπερουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ· ᾧ πρέπει κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΟΚΤΩΒΡΙΩ Α'.

Τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου.

ΑΝΑΝΙΟΥ.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἦτον Ἡγεμὼν ἕνας ὠμὸς καὶ ἀπάνθρωπος ἄνθρωπος, Λουκιανὸς ὀνομαζόμενος· ὅστις εἶχε πολλὴν ὀργὴν καὶ θυμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὡς μισόχριστος, διὰ νὰ φανῇ πρὸς τὰ προσάγματα τῶν βασιλέων τὰ παράνομα καὶ ἀσεβῆ εὐσεβὴς καὶ ὑπήκοος. Ὅσοι λοιπὸν ὡμολογοῦσαν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, τοὺς ἐβασάνιζαν οἱ ἄσπλαγχνοι ὑπηρέται μὲ διάφορα κολαστήρια· ἄλλους μὲν εἰς τὸ πῦρ καταφλέγοντες, καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ θαλάσσας βυθίζοντες· ἄλλους δὲ εἰς φαγὶ θηρίων προδίδοντες· καὶ ἄλλους ἄλλως ποικιλοτρόπως καὶ ἀπανθρώπως βασανίζοντες. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐκατοίκα εἰς τὴν Δαμασκὸν Ἀνανίας τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἀπόστολος· ὅστις εἶδεν εἰς τὸ ὅραμάτου τὸν Δεσπότην, καὶ λέγει του. Ἀνανία, ἀνάστηθι, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα. καὶ ἐρώτησε νὰ εὕρῃς ἕνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν Ταρσὸν Σαῦλον ὀνόματι, ὅστις προσεύχεται, καὶ εἶδέ σε εἰς τὸ ὅραμάτου, πῶς ἔβαλες εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρά σου καὶ ἀνέβλεψεν· Ὁ δὲ Ἀνανίας ἀπεκρίθη λέγωντας· Κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλοὺς διὰ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, πόσα κακὰ ἔκαμε τοὺς Ἁγίους σου εἰς Ἱερουσάλυμα, καὶ ἐδῶ πάλιν ἔχει ἐξουσίαν ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς, νὰ δέσῃ ὅλους ὅσους ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά σου· Λέγει τε ὁ Κύριος· ὕπαγε, ὅτι αὐτὸς εἶναι σκεῦός μου ἐκλελεγμένον, καὶ ἔχει νὰ μὲ κηρύξῃ ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ Βασιλέων καὶ Ἰουδαίων· διατὶ ἐγὼ τοῦ θέλω δείξει πόσα ἔχει νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά μου. Ταῦτα μὲν εἶπε πρὸς τὸν Ἀνανίαν ὁ Κύριος. Ὁ δὲ Σαῦλος ἡμέρας ὀλίγας πρότερον εἶχε μῖσος πολὺ πρὸς τοὺς Μαθητὰς τοῦ Κυρίε· καὶ παγένωντας εἰς τὸν Ἀρχιερέα τῶν Ἰσδαίων, ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ γράμματα πρὸς τοὺς Ἄρχοντας τῆς Δαμασκῆ, νὰ δέσουν ὅσους ὁμολογοῦσι τὸν Χριστὸν, νὰ τοὺς παραδώσουν εἰς τὰς χεῖράς του, νὰ τοὺς ὑπάγῃ ἐκεῖ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Λαβὼν οὖν ταύτην τὴν ἐξουσίαν ὁ Σαῦλος, ἔτρεχε μὲ τοὺς συντρόφους του πρόθυμος· καὶ ὅταν ἦτον πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, ἐξαίφνης ἦλθεν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς αὐτὸν, καὶ πίπτωντας εἰς τὴν γῆν ἔλος ἔντρομος, ἤκουσε φωνὴν οὕτω λέγουσαν· Σαοὺλ, Σαοὺλ, διατί με διώκεις; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τίς εἶσαι Κύριε; λέγει του ὁ Χριστός· ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ὁπὸ διώκεις· ἀλλὰ ἐδικόν σου κακὸν καὶ ζημίαν κάμνεις νὰ λακτίζῃς κέντρα, καὶ μετανόησον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τρέμωντας καὶ ἐκθαμβούμενος. Κύριε, τί με προστάσσεις νὰ κάμω; Λέγει του ὁ Κύριος· Ἔγειραι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκεῖ σοῦ θέλω μηνύσει τί νὰ πράξῃς· Οἱ δὲ ἄνθρωποι ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του, ἐστέκασιν ἔκθαμβοι, ἀκούοντες μόνον τὴν φωνὴν, καὶ μηδένα, βλέποντες. Ὁ μὲν οὖν Σαῦλος ἠγέρθη, ἀμὴ ποσῶς δὲν ἔβλεπε, καὶ σύρνοντές τον ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἤφεραν εἰς τὴν Δαμασκόν· καὶ ἔκαμε τρεῖς ἡμέρας τυφλὸς καὶ ἐλεεινὸς, ὁποῦ δὲν ἔφαγεν, οὔτε ἔπιεν· τότε ἔφθασεν ὁ Ἀνανίας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Δεσπότην, ὡς ἄνωθεν εἴπαμεν, καὶ ἔβαλεν εἰς αὐτὸν τὰς χεῖράς του λέγωντας· Σαοὺλ Ἀδελφὲ, ὁ Δεσπότης Ἰησοῦς, ὁποῦ σοῦ ἐφάνη εἰς τὴν ὁδὸν, μὲ ἀπέστειλεν ἵνα ἀναβλέψῃς, καὶ νὰ ἐμπλησθῇς Πνεῦμα Ἅγιον. Τότε παρευθὺς ἐφωτίσθη, καὶ ἐγερθεὶς ἐβαπτίσθη, καὶ λαμβάνωντας τροφὴν ἐδυνάμωσεν· ἔθεν μεταβαλὼν τὴν προτέραν κακίαν εἰς ἀγαθότητα, ἔγινεν ὑπέρμαχος τῆς Ἐκκλησίας ὁ πρώην διώκτης ὁ σκληρὸς καὶ ἀντίπαλος· καὶ ἔπαθε τόσα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὅσα φαίνονται εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων σαφέστερον· Οὗτος ἀνέβη καὶ ἕως τὸν τρίτον οὐρανὸν ὁ τρισμακάριος, καὶ τόσον ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἠχμαλωτίσθη εἰς τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ὁποῦ ἐπεθύμα νὰ ἀποθάνῃ διὰ λόγου του, καὶ ἐκαυχᾶτο εἰς τὰς θλίψεις του ὅτι ὅλον τὸ μῖσος ὁποῦ εἶχε κατ' αὐτοῦ πρότερον, ἐμετάστρεψεν εἰς τόσην ἀγάπην ὕστερον. Οὕτω μὲν οὖν χειραγωγήσας ὁ Ἀνανίας τὸν μέγαν Παῦλον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ φωτίσας τὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ σώματος ἐμματα, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Βηθαγαυρὴν τῆς Ἐλευθερουπόλεως, κηρύττων τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ ὡσὰν ἕνας ψαρᾶς γνωστικὸς καὶ ἔμπειρος ἐτράβιζε μὲ τὰ δίκτυα τῆς διδασκαλίας του καθ' ἕνα πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Τοῦτο μαθόντες οἱ υἱοὶ τοῦ σκότους τὸν ἔδεσαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς Λευκιανὸν τὸν Ἡγεμόνα ταύτης τῆς πόλεως· ὁ ὁποῖος βλέπωντός τον εἰς τὴν ἔψιν εὔμορφον καὶ περιφανέστατον, εἰς τὴν γλῶσσαν σοφὸν καὶ εὔλαλον, καὶ εἰς τὰ ἤθη γνωστικὸν καὶ πεπαιδευμένον, ἐθαύμασε, καὶ ἀποκρύπτωντας τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, ὑποκρίνεται χρηστότητα, λέγων αὐτῷ μὲ πολλὴν ἱλαρότητα:

Κάμε Ἀνανία τὸ θέλημά μου, ὅτι πρὸς τὸ συμφέρον σου σὲ συμβουλεύω· καὶ ἀρνήσου τὸν Ἐσταυρωμένον, προσκύνησον τοὺς ἐδικούς μας θεούς, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ γένῃ ἡ ἀξιοθέατός σου εὐμορφία καὶ ὡραιότης πυρὸς ἀνάλωμα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ προσκυνῶ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, τοῦ ὁποίου ὑπηρέτης, καὶ διάκονος ἔγινα, χειραγωγήσας τὸν μέγαν Παῦλον πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ὅστις καὶ Σαῦλος ὠνομάζετο πρότερον, περιπατῶντας εἰς τὸν σάλον τῆς ἀγνωσίας καὶ κλύδωνα· ἀμὴ τώρα ἦλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, γνωρίζωντας ὡς πάνσοφος τὴν ἀλήθειαν· Λέγει τον ὁ Ἡγεμών· θαῤῥῶ νὰ ἐλπίζῃς εἰς τὴν δύναμίν σου καὶ μεγαλειότητα, νὰ μὴ φοβηθῇς τὸ δριμὺ τῶν κολάσεων, διὰ τοῦτο ἐτράπη εἰς ἀγνωσίαν ἡ γνῶσίς σου, καὶ ἡ φρόνησίς σου εἰς κουφότητα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆς ἀληθείας Διδάσκαλος, ἐσήκωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ἔμματα λέγωντας. Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, μὴν ἀφήσῃς νὰ μὲ βάλῃ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὰ δίκτυά του, ἀλλ' ἀξίωσόν με νὰ πάθω διὰ τὸ ὄνομά σου, νὰ γένω κοινωνὸς τοῦ Παύλου εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν σου, νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς λοιποὺς μαθητάς σου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Ταῦτα εὐξάμενος ἐγύμνωσαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔδερναν ἀνελεημόνητα λέγοντες: ὑπάκουσον τὰ βασιλικὰ προστάγματα· θυσίασον τοῖς θεοῖς, νὰ λυτρωθῇς τῶν κολάσεων. Ὁ δὲ Ἅγιος προσηύχετο νοερῶς, ὑπομένων ἀνδρείως τὰ λυπηρὰ σιωπηρῶς, καὶ ἀτάραχα. Καὶ ὅταν ἐβαρέθησαν οἱ ὑπηρέται ῥαβδίζοντες, τότε τὸν ἐκατέβασαν, καὶ ἀρχίζει πάλιν νὰ τὸν κολακεύῃ ὁ Ἡγεμὼν λέγωντας: Λυπήσε τὴν ζωήν σου, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ἀπολεσθῇ ἡ εὐμορφία καὶ ὡραιότης σου, ὅτι, μὰ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς, πικροτέρας κολάσεις σοῦ θέλω δώσει, καὶ χαλεπώτερα παιδευτήρια. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔχωντας εἰς τὴν καρδίαν του τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ἀπεκρίθη γενναίως, καὶ λέγει του. Δὲν ἐντρέπεσαι ἄθλιε, ποτὲ μὲν νὰ μὲ μαστίζῃς, ποτὲ δὲ νὰ μὲ κολακεύῃς, ὥσπερ νὰ ἤμουν κανένα βρέφος μωρὸν καὶ ἄγνωστον; Ἤξευρε βέβαια, ὅτι οὐ μόνον ἐγὼ δὲν θυσιάζω ποτὲ εἰς τοὺς δαίμονας, ἂν μοῦ δώσῃς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ παιδευτήρια, ἀπαίδευτε, ἀλλὰ καὶ ὅσους δυνηθῶ ἀπὸ λόγου σας θέλω κάμει νὰ ἐ-

πιστρέψουν πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄδικος δικαστὴς ἐθυμώθη, καὶ προσέταξε νὰ τὸν γυμνώσουν, καὶ νὰ ξεσχίζουν ὅλον τὸ σῶμά του μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, καὶ μὲ λαμπάδας πυρὸς νὰ τὸν κατακαίουσι, διὰ νὰ λύσουν κατ' ὀλίγον ὀλίγον αἱ σάρκες του, νὰ γροικήσῃ ἕως εἰς τὴν καρδίαν τὸν πόνον καὶ βάσανον. Ἀλλ' ὁ Ἅγιος τοὺς μὲν ξεσχισμοὺς τῶν σιδήρων εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο· ἀμὴ ὥσπερ νὰ ἔπασχεν ἄλλος, οὕτως ἐφαίνετο· τὸ δὲ πῦρ αὐτὸν μὲν ἐδρόσιζε, τοῦ δὲ Τυράννου τὴν καρδίαν μᾶλλον ἐφλόγιζε, καὶ ὠργίζετο ὁ ἀσύνετος λέγοντας· Ἕως πότε δὲν ὑποτάσσεσαι εἰς τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, νὰ τιμήσῃς καὶ σὺ τοὺς θεοὺς ἐποῦ σέβομαι; Λέγει τον ὁ Ἅγιος: Τί περιστρέφεις τὰ ἴδια λόγια, καὶ περιτριγυρίζεις, ὡς τὰ παιδία ἐποῦ παίζουν εἰς τὸ χωράφιον; γίνωσκε βέβαια καὶ ἀλάθητα, ὅτι οὔτε μὲ δωρεαῖς καὶ χαρίσματα, οὔτε μὲ ἀπειλαῖς καὶ φοβερίσματα, οὔτε μὲ ἄλλον τρόπον, τινὰ θέλεις δυνηθῇ νὰ μὲ νικήσῃς ὁλότελα· μάλιστα λυποῦμαι καὶ κλαίω πικρῶς καὶ τὴν ἐδικήν σου ἀπώλειαν, ἐποῦ δὲν σε φθάνει νὰ εὑρίσκεσαι εἰς τὴν πλάνην μόνος ἐσύ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους βιάζεις νὰ βυθίσῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν. Δὲν ἐξεύρεις ὅτι τὰ εἴδωλα ἀποῦ σέβεσθε εἶναι ξύλα, λίθοι, καὶ μέταλλα, ἀπὸ ἀνθρώπους γενόμενα; Πόση ἀτοπία εἶναι λοιπὸν καὶ ἀσέβεια, νὰ προσκυνᾶται ἀντὶ τὸ Δημιοργὸ τὸ κτίσμα καὶ δημιούργημα; καὶ τίς ἔχοντας γνῶσιν θέλει προσκυνήσει τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ πώποτε; Ἐθυμώθη εἰς ταῦτα ὁ τῆς ἀπωλείας ὑπόδουλος· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε πλέον ἐλπίδα τινὰ εἰς τοῦ λόγου του, ἐπρόσταξε νὰ τὸν λιθοβολήσουν ὁ τῶν λίθων ἀναισθητότερος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπερχόμενος ἔξω τῆς πόλεως νὰ λάβῃ εἰς τὸν διατεταγμένον τόπον τὸν θάνατον, ἔλεγε ταῦτα εἰς ἔλεγχον τῶν παρανόμων ἐννόμως εὐχόμενος: Ἂς ἀπολεσθοῦν οἱ θεοί, ἐποῦ δὲν ἔκαμαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. Καθὼς οὖν τὸν ἔχωναν μὲ τὸ πλῆθος τῶν λίθων, ἐποῦ τοῦ ἔρριχναν, εἶχε τὰς χεῖρας ὑψωμένας πρὸς οὐρανόν, καὶ τὰ ἔμματα λέγωντας. Δέξαι Κύριέ μου ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων ὡς εὐπρόσδεκτον θυσίαν μου τὴν διὰ τῶν λίθων τελείωσιν, καὶ συναρίθμησόν με μετὰ τῶν δούλων σου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβε τὸν μακάριον στέφανον παρὰ Χριστοῦ τοῦ οὐρανίου Βασιλέως, νὰ βασιλεύῃ μετ' αὐτοῦ αἰώνια. Ἦτον δὲ τότε πρώτη τοῦ Ὀκτωβρίου. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ μακάριον Λείψανον ἐπῆραν τινὲς φιλομάρτυρες, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὴν Δαμασκὸν εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ κλῆρον λαμπρότατα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱὸς, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς ἐν Τριάδι Θεότητος.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΡΩΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΤΩΝ ΚΟΝΤΑΚΙΩΝ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Συρίαν ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἐμεσηνῶν, καὶ ἔγινεν εἰς τὴν Βηρυτὸν Διάκονος· ἔπειτα εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Βασιλέως Ἀναστασίου ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν ἐν τοῖς Κύρου ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, περνῶντας μὲ πολλὴν εὐλάβειαν· καὶ ἀγρύπνα προσευχόμενος εἰς τὴν ὁλονύκτιον ἀκολουθίαν τῶν Βλαχερνῶν· καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἀγρυπνίαν ἔστρεφεν εἰς τὸν ἄνωθεν ναὸν ἐν τοῖς Κύρου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὸ χάρισμα νὰ συνθέσῃ καὶ νὰ συντάξῃ ὅλα τὰ Κοντάκια· ἐπειδὴ τοῦ ἐφάνη ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος εἰς τὸ ὕραμα, καὶ τοῦ ἔδωκεν ἕνα Βιβλίον λέγουσα· φάγε τὴν Βίβλον ταύτην· καὶ οὕτως τοῦ ἐφάνη πῶς ἤνοιξε τὸ στόμα του, καὶ ἐκατάπιε τὸ χαρτί. Ἦτον δὲ τότε ἡ Ἑορτὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, καὶ παρευθὺς ἐξυπνήσας, ἀνέβηκεν εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ ἀρχίζει νὰ ψάλλῃ τὸ παρὸν τροπάριον, λέγωντας: Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει· καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ κάμνωντας καὶ τῶν λοιπῶν Ἑορτῶν τὰ Κοντάκια, καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ ὀνομαστῶν Ἁγίων, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Εἶναι δὲ τὰ Κοντάκια, ἐποῦ ἐσύνθεσεν ὁ ἀοίδιμος, περισσότερα παρὰ χίλια.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος.

ΔΟΜΝΙΝΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν ὁποίαν πόλιν κτίζωντας ὁ Μαξιμιανὲς Βασίλεια, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Δομνῖνον εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὀργιζόμενος· ἐγὼ καθέζομαι ἐδῶ εἰς τὴν χώραν, καὶ σὺ τολμᾷς, νὰ ὁμολογᾷς Θεὸν ἕτερον; Θυσίασον τοῖς θεοῖς, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν ζωήν σου, ἢ νὰ σοῦ δώσω ἐπάδυνον θάνατον. Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἅγιος δὲν ἐπείθετο, ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσουν ὅλον τὸ σῶμά τε. Ὁ δὲ Ἅγιος ὑπομένωντας μὲ καρτερίαν τὴν βάσανον, ἐμυκτήριζε καὶ ἐπεριγέλα τὸν Τύραννον· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ τὸν εὐγάλουν ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν, νὰ συντρίψουν τὰ σκέλη του. Λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔκοψαν τοὺς πόδας του, ἔζησεν ἀκόμη ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ δὲν ἐδοκίμασε ποσῶς τροφὴν, ἀπὸ τοὺς δριμυτάτους πόνους βασανιζόμενος· καὶ οὕτως εὐχαριστῶν εἰς τοὺς ὠδύνας τὸν Κύριον, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ Μακάριος. Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ.

Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ.

Οὗτος ὁ οὐρανομύστης καὶ πάνσοφος Διονύσιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ Ἄρχοντας, εἰς τὴν περίφημον, καὶ πολυθρύλλητον πόλιν τῶν Ἀθηνῶν· εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν οἱ ἄνθρωποι πολλὰ εὐλαβεῖς εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ σοφώτεροι εἰς τὰ γράμματα ἀπὸ ὅλα τὰ κάστρη καὶ χώρας τοῦ καιροῦ ἐκείνου· καὶ ἐκεῖ εὑρίσκοντο τότε πολλοὶ φιλόσοφοι, εἰς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ συνετώτερος ἦτον καὶ ὁ Θαυμάσιος Διονύσιος. Ὅς τις ἐκ νεότητος ἐδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, καὶ ἔμαθεν

ὅλας τὰς ἐπιστήμας καλώτατα, καὶ ὅλοι εἰς τὴν σοφίαν τὸν ἐθαύμαζον· διατὶ ἦτον μάλιστα ἐκ φύσεως φρόνιμος· διὰ τὴν ποίαν του γνῶσιν καὶ σύνεσιν, καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ γένους, τὸν ἐψήφισαν πρώτισον κριτὴν καὶ Δημοκράτην τῆς πόλεως· ὅτι δὲν εἶχαν ἕνα ἀρχηγὸν οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε τινὲς ἄλλου αὐθεντὶς ὑποτάσσοντο· ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἡ πολιτεία τῆς Βενετίας, καὶ ὅλα Πριγγιπάτα τὴν σήμερον, ὁποῦ δὲν ἔχουν ἕνα Βασιλέα, ἀλλὰ ἔχουσι κοινῶς τὴν ἀξίαν, οὕτως ἦσαν καὶ τότε οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ Διονύσιος εὔγλωτος πολλὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν, καὶ ῥητορικώτατος, ὑπερέβαινεν εἰς τὴν σοφίαν ὅλους τοὺς Ἐπικουρείους καὶ Στοϊκοὺς Φιλοσόφους. Διὰ ταῦτα λέγω, ἔτι δὲ, καὶ διατὶ ἦτον ἄνθρωπος δίκαιος καὶ ἐνάρετος, τοῦ ἔδωσαν τὸν πρῶτον τόπον· καὶ ὄντως ἔκρινε τόσον δίκαια, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον· διατὶ οὔτε πλουσίους ἐντρέπετο, οὔτε δῶρα ποσῶς ἐδέχετο· ἀλλὰ τοὺς μὲν αὐθάδεις ἀδικητὰς αὐστηρῶς ἐπαίδευε, τοὺς δὲ πτωχοὺς ἀδικημένους ἐβοήθα ὅσον ἐδύνετο. Εἶχασι δὲ τὴν χώραν μοιρασμένην εἰς ἐνορίας, καὶ μαχαλάδες· καὶ κάθε μαχαλᾶς ὠνόμαζαν κατὰ τὸν ναὸν ὁποῦ εἰς ἐκεῖνον ἔκτιζαν· λοιπὸν εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Διονυσίου, εἶχασι ναὸν τοῦ Ἄρεως πολυέξοδον· διὰ τοῦτο ἐπωνόμασαν τὴν ἐνορίαν καὶ μαχαλᾶν ἐκεῖνον Ἀρεσπάγον, ἤγουν ὁ δρόμος ὁποῦ ὑπάγει εἰς τὸν Ἄρεα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκατοικοῦσαν οἱ Φιλόσοφοι, καὶ ὁ πρῶτος πάντων ὁ Διονύσιος, ὡς τις διὰ αἰτίαν αὐτὴν Ἀρεοπαγίτης ἐλέγετο. Τὸν καιρὸν δὲ ὁποῦ ἐσάυρωσαν οἱ ἀχάριστοι Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον, μὴν ὑποφέροντας ὁ Ἥλιος νὰ βλέπῃ τὸν Ποιητὴν καὶ Δημιουργὸν αὐτοῦ πάσχοντα, ἀπέκρυψε τὰς ἀκτῖνάς του, καὶ ἐσκοτίσθη τὸ μεσημέριον· τότες ἔτυχεν εἰς Ἡλιούπολιν χώραν τῆς Αἰγύπτου νέος τὴν ἡλικίαν ὁ πάνσοφος Διονύσιος. ἀνταμὰ μὲ ἄλλους σοφοὺς συντοπίτας του· καὶ βλέπωντας τοιαύτην ὑπερφυσικὴν καὶ θαυμάσιον ἔκλειψιν, ἐξεπλήττετο, λέγωντας. Ἢ ὁ Θεὸς τῆς φύσεως πάσχει, ἢ ὁ Κόσμος ὅλος ἀπέλλυται. Ταῦτα εἶπε, διατὶ ἡ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου γίνεται ὅταν ἡ Σελήνη εἶναι εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν της, ἢ εἰς τὰς κή. ἢ καὶ κζ. σπανίως· ἀμὴ εἰς τὰς ιδ'. ὁποῦ ἔγινε τοῦ Χριστοῦ ἡ σταύρωσις, δὲν εἶναι βολετὸν νὰ σκοτισθῇ ὁ Ἥλιος πώποτε· δὶ αὐτὰ ἐκατάλαβεν ὁ Διονύσιος, ὅτι τὸ περίσσον ἐκεῖνο ἀκτὸς ἐσημείωνε μεγάλην ὑπόθεσιν· καὶ ἔγραψε τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ χρόνον ὁπόταν ἐσυνέβη τοιοῦτον τέρας ἐξαίσιον, καὶ τὸ ἐσυλλογίζετο πάντοτε, ἐκδεχόμενος καὶ ἐπιποθῶντας νὰ μάθῃ κανένα καιρὸν τὴν τούτου δήλωσιν καὶ σημείωσιν. Καὶ ὕστερα ἀφ' οὗ ἔστρεψεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἦτον πάλιν εἰς τὸ ὀφφικιόν του, κυβερνῶντας τὴν πόλιν μὲ δικαιοσύνην ἐπιμελέστατα, ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ μέγας Παῦλος, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον· ὁ ὁποῖος ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἔθεν καθ' ἑκάστην ἐδιαλέγετο εἰς τὰς Συναγωγὰς μὲ τοὺς Φιλοσόφους, λέγωντας, ὅτι ἔμελλε νὰ ἀναστηθοῦσιν ἕνα καιρὸν ὅλου τοῦ Κόσμου οἱ ἄνθρωποι, νὰ ἀπολάυσῃ καθ' ἕνας κατὰ τὰς πράξεις του· οἱ μὲν δίκαιοι, ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ, ἀτελεύτητον κόλασιν. Τινὲς οὖν ἀπὸ τοὺς Φιλοσόφους ἐνέμπαιζον αὐτὸν, καὶ τὸν ἔλεγον σπερμολόγον καὶ φλύαρον· διατὶ ἐκήρυττε Θεὸν νεώτερον, καὶ νεκρῶν ἐξανάστασιν. Ἄλλοι δὲ πάλιν συνετώτεροι ἔλεγον, ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν εὔλογοι, καὶ ἔπρεπε νὰ συλλογισθοῦν ἡμέρας τινὰς, νὰ τοῦ δώσουν ἀπόκρισιν. Λαβόντες οὖν αὐτὸν παρέστησαν εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, ὅπου ἐκάθοντο οἱ προεστῶτες τῆς πόλεως· οἵτινες εἶπον πρὸς τὸν Ἀπόστολον· ἔχομεν πόθον πολὺν νὰ ἀκούσωμεν τὴν διδασκαλίαν σε· ἐπειδὴ μᾶς εἶπασι, πῶς ἀναγγέλλεις ἀσυνήθη καὶ παράξενα πράγματα· ὁ δὲ πάνσοφος Παῦλος ὡσὰν ἕνας ψαρᾶς ἔμπειρος τοὺς ἐκυνήγησε μὲ γλυκύτατα λόγια. καὶ μὲ τρόπον πολλὰ ἐπιδέξιον, καὶ δὲν τοὺς εἶπεν ἐξ ἀρχῆς πῶς ἦσαν πλανεμένοι καὶ ἄγνωστοι, προσκυνοῦντες ἀναίσθητα εἴδωλα, διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθοῦν πῶς τοὺς ἤλεγξεν ὡς ἀνοήτους καὶ ἄφρονας, διότι

ησαν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον εἰς τὴν σοφίαν περίφημοι· ἀλλὰ εἶπε ταῦτα μὲ ταπεινὴν λαλιὰν, σχῆμα εὔτακτον, καὶ μὲ τρόπον ἐυάρμοστον: Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγνώρισα πῶς εἶστε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους δεισιδαιμονέστεροι εἰς τὸ σέβας καὶ εὐλαβέστεροι· ὅτι διερχόμενος εἰς ταύτην τὴν πόλιν σας, καὶ βλέπωντας τὰ σεβάσματά σας, ηὗρα βωμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχετε κανένα εἴδωλον, ἀλλὰ ταῦτα ἐσημειώσατε. ΤΩ ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ. Αὐτὸν οὖν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, τὸν ὁποῖον ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε καὶ σέβεσθε, ἐκεῖνον κηρύττω καὶ διαγγέλλω σας, ὅτι αὐτὸς ὅλον τὸν Κόσμον ἐποίησεν ὁρατόν τε καὶ ἀόρατον· ὁ ὁποῖος εἶναι ἀνενδεὴς, καὶ δὲν χρειάζεται τίποτα ἀπὸ λόγου μας· ἀλλ' αὐτὸς μᾶς δίδει τὴν πνοὴν καὶ ζωὴν, καὶ ὅλα ὅσα χρειαζόμεσθεν, ὡς ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος· αὐτὸν οὖν τὸν ὄντως Θεὸν ἔχω πόθον νὰ σᾶς κάμω νὰ καταλάβετε, καὶ νὰ τὸν εὑρῆτε ψηλαφήσαντες, καλὰ καὶ δὲν εἶναι μακρὰν ἀπὸ λόγου μας, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ ζῶμεν (καθὼς εἶπεν ἕνας σας φιλόσοφος), καὶ δι' αὐτοῦ κινούμεθα, καὶ εἰς αὐτὸν εὑρισκόμεσθεν. Λοιπὸν ἐπειδὴ εἴμεσθεν γένος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πρέπον νὰ νομίζωμεν τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ ἄλλην ὕλην, πῶς εἶναι τῷ Θεῷ ὅμοια· ἀλλὰ ἂς μετανοήσωμεν τὰ ἐξ ἀγνοίας ἡμῶν ἀνομήματα, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὡς συμπαθέστατος· Αὐτὰ τὰ ὀλίγα καὶ κάρπιμα λόγια, ὁποῦ τοὺς εἶπεν ὁ Θεῖος Ἀπόστολος, ἦτον γεμάτα μεγάλα μυστήρια, τόσον ὁποῦ ἔμειναν ἄλαλοι οἱ Φιλόσοφοι, καὶ ἐθαυμάζοντο, μὴν ἰξεύροντες νὰ τοῦ δώσουν τινὰ ἀπόκρισιν. Ὁ δὲ Σοφώτατος Διονύσιος ἐπῆρε τὸν Παῦλον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν διὰ τὸν Χριστὸν, τοῦ ἐδιηγήθη καταλεπτῶς τὴν θείαν οἰκονομίαν ἅπασαν, ἤγουν τὴν Σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ, τὸ Πάθος, καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὴν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς Ἀνάληψιν. Ὅταν οὖν ἔλεγε διὰ τὸ σκότος, ὁποῦ ἔγινεν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, διὰ τοῦ Δεσπότου τὴν στάυρωσιν, ἀκούσας αὐτὸν τὸν λόγον ὁ Διονύσιος, ὁποῦ εἶχε γραμμένην τὴν ἡμέραν, καὶ διὰ νὰ μάθῃ τοῦτο τὸ αἴτιον, ἐκύτταξε τὸν χάρτην, ὁποῦ τὸ εἶχε γραμμένον, καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ἐκεῖνος ἦτον Θεὸς ἀληθέστατα, ἐπειδὴ ἔγινεν εἰς τὸ πάθος του τοιαύτη θαυμάσιος ἔκλειψις. Βεβαιωθεὶς οὖν ὁ σοφὸς Διονύσιος τὴν ἀλήθειαν, ἐπίστευσεν εὐθὺς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὅλην του τὴν συγγένειαν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίστρεψαν, βλέποντες ὅτι ὁ προεστὼς αὐτῶν καὶ σοφώτερος ἀπαρνήθη τὰ εἴδωλα. Γνωρίζωντας· οὖν ὁ μέγας Παῦλος ποταπὸν ἀγγεῖον ἦτον ὁ Διονύσιος, καὶ πόσον ἐνάρετος, τὸν ἐχειροτόνησεν Ἀρχιερέα τῆς πόλεως, μὲ τὸν θεῖον καὶ θαυμαστὸν Ἱεροθέον, ὅς τις ἐδίδαξε τὸν Διονύσιον τινὰ ἀπόκρυφα καὶ θεῖα Μυστήρια, καθὼς ἀπὸ τὸν μέγαν Παῦλον τὰ ἤκουσεν· ἔθεν ἀφῆκε συγγράμματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας πολλὰ ὑψηλὰ καὶ παράδοξα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἂς γράψωμεν ὀλίγον τίποτας εἰς ἐνθύμησιν.

Ἑστοντας νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Κρήτην (λέγει αὐτὸς ὁ σοφὸς Διονύσιος) μὲ ἐφιλοξένησεν ὁ Ἱερομόναχος Κάρπος, ὅς τις ἦτον τόσον ἐνάρετος ἄνθρωπος καὶ εἰς τὸν νοῦν καθαρώτατος, ὁποῦ δὲν ἄρχιζε ποτὲ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἐὰν δὲν ἔβλεπε τινὰ ὀπτασίαν καὶ ὅρασιν πρότερον. Οὗτος οὖν ὁ θαυμάσιος Ἱερεὺς μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἕνας ἄπιστος τὸν ἐπαραπίκρανε, διατὶ ἐχώρισεν ἕνα πιστὸν Χριστιανὸν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸν ἔσυρεν εἰς τὴν ἀθεότητα· ἔχωντας οὖν τοιαύτην αἰτίαν, δὲν ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὴν ἀγαθοπρεπῶς νὰ τοῦ βοηθήσῃ, νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ καὶ τοὺς σύω μὲ νουθεσίαν καὶ καλοσύνην εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἀμὴ (δὲν ἠξεύρω πῶς) ἔμεινεν ἡ ἔχθρα εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ ἀπεικοιμήθη μὲ τὴν μάνιτα κατ' αὐτῶν ὀργιζόμενος· καὶ ἐγερθεὶς τὸ μεσόνυκτον νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς θείους ὕμνους, κατὰ τὴν συνήθειαν ὁποῦ εἶχε τοιοῦτον καιρὸν νὰ σηκώνεται, καθὼς ἔστεκεν εἰς τὴν προσευχὴν, ἐπικραίνετο ἀπρεπῶς, καὶ ἐδυσχέραινε λέγωντας, ὅτι δὲν ἦτον δίκαιον νὰ ζοῦσιν ἄνδρες ἄθεοι, νὰ διαστρέφουσι τὰς ὁρθὰς καὶ ἁγίας ὁδοὺς τοῦ Κυρίου· ταῦτα λέγων, ἔ-

παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς κεραυνόν, νὰ τοὺς κάυσῃ καὶ τοὺς δύω ἀνελεήμονα. Τοιαῦτα συλλογιζόμενος, τοῦ ἐφάνη ἐξάφνου πῶς ἐσείσθη ὅλον τὸ σπῆτι ἐκεῖνο, ὁπου ἐστέκετο· ἔπειτα ἐμοιράσθη εἰς δύω, ἀπὸ τὴν στέγην ἕως κάτω εἰς τὰ θεμέλια· καὶ κάποια φλόγα πυρὸς ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἕως ἑαυτοῦ ἐκατέβαινεν· ὁ δὲ Οὐρανὸς ἦτον ἀνοικτὸς, καὶ ἀπάνω εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐκαθέζετο, παραστέκοντές του εἰς σχῆμα ἀνθρώπων ἀναρίθμητοι Ἄγγελοι. Ταῦτα μὲν βλέπων ἄνωθεν ἐθαυμάζετο· σκύπτωντας δὲ εἰς τὸ κάτω μέρος, εἶδε σχισμένον τῆς γῆς τὸ ἔδαφος· καὶ εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο τὸ σκοτεινὸν ἔβλεπε τοὺς ἀνωθεν δύω ἀνθρώπους, ὁποῦ τοὺς ἐκαταρᾶτο· οἵτινες ἔστεκαν εἰς τὸ στόμιον τοῦ χάσματος ἐλεεινοὶ καὶ ὑπότρομοι τόσον, ὁποῦ ἐκινδύνευαν νὰ ἐγκρεμνισθοῦν ἀπὸ τὸν τρόμον τῶν ποδαρίων τους· ἀπὸ κάτω δὲ τοῦ χάσματος ἔυγεναν ὀφίδια εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν συρόμενα, καὶ ποτὲ μὲν ἐσφύριζαν, ποτὲ δὲ τοὺς ἐκτυποῦσαν μὲ ταῖς οὐραῖς, καὶ ἐτράβιζαν νὰ τοὺς ῥίψουν εἰς τὸν κατήφορον, εἰς τόσον ὁποῦ ἦσαν εἰς μέγαν κίνδυνον. Ὁ δὲ Κάρπος βλέπωντάς τους ἐλυπᾶτο πῶς δὲν ἔπεσον κάτω τὸ συντομώτερον· μετὰ ταῦτα ὑψώσας πρὸς τὸ ἄνω μέρος τὰ ὄμματα, βλέπει πάλιν τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὡς τὸ πρότερον· ὅς τις ἀνέστη ἀπὸ τὸν θρόνον του, καὶ ἐκατέβη μὲ τοὺς Ἀγγέλους· οἵτινες ἐβοηθοῦσαν ἐκείνους τοὺς δύω, ἄλλος τὸν ἕνα, καὶ ἄλλος τὸν ἄλλον, καὶ τοὺς ἔδιδαν χέρι, διὰ νὰ μὴ πέσουσιν· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἁπλώσας τὴν χεῖρα λέγει πρὸς τὸν Κάρπον· κρυῦε λοιπὸν ἐναντίαν μου, ἐπειδὴ δὲν σπλαγχνᾶσαι τοὺς ἀδελφούς σου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι πάλιν ἕτοιμος νὰ πάθω καὶ ἄλλαις πολλαῖς φοραῖς, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· καὶ χαίρομαι εἰς τοῦτο, μόνον ἄλλοι νὰ μὴν ἁμαρτήσωσι· πλὴν ἰδὲ καὶ στοχάσου ἐπιμελέστατα, ἂν σοῦ ἔρχεται καλὰ νὰ ἀνταλλάξῃς τὴν μετὰ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ φιλανθρώπων Ἀγγέλων διαγωγὴν, μὲ τὴν κατσικίαν τῶν ὄφεων εἰς αὐτὴν τὴν σκοτεινὴν φάραγγα. Αὐτὸς οὖν ὁ Σοφὸς Διονύσιος ἑρμήνευσε τὸν τύπον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, καὶ ἄλλας βίβλους ψυχωφελεῖς ἐσύνθεσε· καὶ ἐδήλωσε διὰ τὰς Ταξιαρχίας τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων, διηγούμενος τοὺς τρόπους καὶ εὐταξίας αὐτῶν, πῶς δοξάζουσι διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπάυστως ὑμνολογοῦσι τὸν Κύριον· διὰ τὰς ὁποίας χοροστασίας τῶν Ἀγγέλων ἀφῆκε τόσον ἀκριβὰ καὶ σοφώτατα συγγράμματα, ὁποῦ ὅσοι ἄλλοι Διδάσκαλοι τὰ ἀναγνώσουν, θαυμάζουσι ποῦ ἔμαθεν αὐτὸς τοιαῦτα μυστήρια, καὶ λέγουσιν, ὅτι ἦ ἀπὸ Θείαν ἀποκάλυψιν τὰ ἐγνώρισεν, ἦ ὁ μέγας Παῦλος τὰ ἑρμήνευσε τούτου καὶ τοῦ Ἱεροθέου, ἐπειδὴ αὐτὸς μόνος τὰ ἴξευρεν, ὁποῦ ἠρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον. Οὗτος ὁ Θεῖος Θύτης καὶ θῦμα Θεοῦ Διονύσιος, ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ἀκούσας ὅτι ἔζει ἀκόμη σωματικῶς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡ πανάμωμος Μήτηρ αὐτοῦ καὶ Ἀειπάρθενος Δέσποινα, ὑπῆγε νὰ τὴν ἐπισκέψῃ· καὶ βλέπωντας τὴν θείαν θέαν αὐτῆς καὶ θαυμάσιον ὡραιότητα, καὶ τὴν συνοδίαν τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων ὁποῦ τὴν ἐφύλαγαν, καὶ ἀκούσας ἐκεῖνα τὰ οὐράνια λόγια ἐξέστη καὶ ἔφριξεν, ὁμολογήσας ὅτι καὶ τὸ εἶδος καὶ οἱ χαρακτῆρές της τὴν ἐμαρτυροῦσαν Θεοῦ Μητέρα κατὰ ἀλήθειαν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐσταμάτησεν ἱκανὰς ἡμέρας, καὶ ἐχάρη τὴν παρουσίαν της, καὶ ὠφελήθη πολλὰ ἀπὸ λόγου της, ὑπῆγεν εἰς διαφόρους χώρας καὶ τόπους Ἀποστολικῶς, κηρύττωντας τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον· καὶ πάλιν εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῆς καὶ θαυμάσιον μετάστασιν ἠρπάγη καὶ αὐτὸς ἀπὸ νεφέλην ἐξαίφνης, ὡς τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, καὶ εὑρέθησαν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὸν οἶκόν της, καὶ τὴν ἐνταφίασαν μετὰ αἰδοῦς πολλῆς, καὶ εὐλαβείας θεοπρεπέστατα· ἔπειτα πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἐκυβέρνα τὸν θρόνον του, ἐπιστρέφωντας εἰς τὴν εὐσέβειαν πολλοὺς Ἕλληνας μὲ τὴν διδασκαλίαν, καὶ πολιτείαν αὐτοῦ τὴν θαυμάσιον· καὶ εἰς τοὺς ὕστερους χρόνους τοῦ Νέρωνος ὑπῆγεν εἰς

τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν Διδάσκαλόν του Παῦλον, ὅταν τὸν ἀπεκεφάλισαν· καὶ ἦτον παρὼν εἰς τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ μοναχός του εἰς τὴν Ἐπιστολήν, ὁποῦ γράφει πρὸς τὸν συμμαθητήν αὐτοῦ καὶ συναπόστολον Τιμόθεον, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐγύρισεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ πάλιν ὕστερα ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ δεύτερον, ὅταν ἐκάθησεν ὁ Κλήμης Ἀρχιεπίσκοπος· ὁ ὁποῖος βλέπωντας τοιοῦτον ἀγγεῖον θαυμάσιον, καὶ ὑποκείμενον χρησιμώτατον, καὶ ἄξιον νὰ ἐπιστρέψῃ πεπλανημένους ἀνθρώπους πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Φραγγίαν, νὰ κηρύξῃ τὴν εὐσέβειαν, καὶ τοῦ ἔδωσε δύω ἐναρέτους ἀνθρώπους διὰ βοήθειαν, ἕνα Ἱερομόναχον Ῥουστικὸν ὀνόματι, καὶ τὸν Διάκονον Ἐλευθέριον· οἵτινες ἀπελθόντες εἰς τὴν μεγαλόπολιν χώραν τοῦ Παρισίου, ἐθάυμασαν τὸ κάλλος αὐτῆς, τὸν πλοῦτον καὶ μεγαλειότητα, τῆς γῆς τὸ ἔυκαρπον, τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος, καὶ τὰ λοιπά της ἀξιοθάυμαστα πράγματα, καὶ ἐξόχως τῶν πολιτῶν τὴν εὐγένειαν. Τότες ὁ πάνσοφος Διονύσιος ἔῤῥιψε τὰ λογικὰ δίκτυα, ἐφανέρωσε τὸν θεῖον θησαυρὸν, κηρύττωντας τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ συνοδεύωντας τὰ ἔργα τε μὲ τὰ λόγια, ἐφώτιζε τυφλοὺς, ἰάτρευε κωφοὺς καὶ ἀλάλους, παραλύτους ἀνώρθωνε, νεκροὺς ἀνίστα, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν ἐθεράπευεν· ἔθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐφύτευσε πολλὰ δένδρη ἔυκαρπα, καὶ ἐπλήθυνεν ὁ σπόρος τῆς Πίστεως οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὸ Παρίσιον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἱσπανίαν καὶ Βρετανίαν καὶ ἄλλους τόπους ἔπεμπε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος ἐπλήθενε καθημερούσιον ἡ εὐσέβεια, καὶ ἐδαφίζοντες ἀπὸ θεμελίων τὰ εἰδωλεῖα, ἔκτιζαν Ἱερὰς Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ πανάγαθος Θεὸς ἐδοξάζετο. Ὁ δὲ πονηρὸς καὶ ἀποστάτης δαίμων ὠργίζετο κατὰ τοῦ Διονυσίου, βλέπων ὅτι αὐτὸς ἦτον ἡ αἰτία τῆς ἐκείνου καταφρονήσεως· ἔθεν ἐπαρακίνησε τινὰς, νὰ διαβάλουν ὡς παραβάτην εἰς τὸν Βασιλέα τὸν Διονύσιον, ὅτι ἐκαταφρόνα τοὺς παλαιοὺς θεούς, κηρύττωντας ἕνα νεώτερον. Ὁ δὲ Δομετιανὸς, ὁποῦ ἦτον τότε Αὐτοκράτωρ, ἔστειλεν ἐπίτροπόν του εἰς τὴν Φραγγίαν νὰ ἐξετάξῃ διὰ τὸν Ἅγιον, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρῃ Χριστιανοὺς νὰ τοὺς παιδεύσῃ, ἐὰν δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα· ἔκαμε λοιπὸν ὁ Τύραννος μεγάλην διάλεξιν μὲ τὸν Ἅγιον, ἀποδείχνωντας μὲ τινὰς ψευδοσυλλογισμοὺς πῶς πρέπει νὰ προσκυνοῦνται οἱ παλαιοὶ θεοὶ, ὁποῦ τοὺς ἐπίστευεν ὅλος ὁ Κόσμος, καὶ ὄχι ἕνας νεώτερος καὶ κακοθάνατος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀλίγοι πιστεύουσιν. Ὁ δὲ Ἅγιος τοῦ ἀπεκρίθη ἀφόβως λέγωντας· μεγάλη σας ἀγνωσία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν, νὰ προσκυνᾶτε λίθους, καὶ ξύλα, καὶ ἄλλας ὕλας ἀναισθήτους, καὶ νὰ λέγετε πῶς ἦσαν θεοὶ οἱ πόρνοι καὶ φονεῖς καὶ φιλήδονοι, οἵτινες ἔκαμαν τόσας αἰσχρουργίας, ὁποῦ αἰσχύνομαι νὰ ταῖς ἀναφέρω, νὰ μὴ μολύνω τὰ χείλη μου. Ἀκούσας ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τύραννος ἄμετρα, καὶ ἐγερθεὶς τοῦ θρόνου ἐφώναζε λέγωντας· ὦ ἀναισχυντία μεγάλη, ὁποῦ βλέπω εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τοὺς θεοὺς ὑβρίζει, τοὺς βασιλεῖς δὲν ὑποτάσσεται, καὶ τὸν ὄχλον πλανᾷ μὲ μαντείαις καὶ πανουργεύματα, λέγωντας πῶς εἶναι ἡ φαντασίαις του θάυματα. Ταῦτα λέγωντας ὁ ἄκριτος κριτὴς ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὰς κεφαλὰς καὶ τῶν τριῶν Ἁγίων, ἤγουν Διονυσίου, Ῥουστικοῦ, καὶ Ἐλευθερίου· οἵτινες ἀκούοντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἄρχοντος, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἐφοβοῦντο τὸν θάνατον, ἔβρισαν ταῦτα ἀγαλλιώμενοι· ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, νὰ γίνουν ὅμοιοι τούτων καὶ χείρονες ὡς ἀνόητοι· ἡμεῖς δὲ προσκυνοῦντες Θεὸν Παντοδύναμον, δυνάμεσθεν νὰ τελοῦμεν θαυμάσια μὲ τὴν χάριν αὐτοῦ καὶ βοήθειαν, καὶ ὄχι μὲ μαγείαις, καθὼς μᾶς κατακρίνετε ψεύματα· ἂς κάμουν καὶ οἱ ἱερεῖς τῶν ἀνοσίων θεῶν σας τοιαῦτα θαυμάσια, νὰ φωτίσουν τυφλοὺς, νὰ ἀναστήσουν νεκροὺς, καὶ νὰ θεραπεύσουν πᾶσαν ἀσθένειαν· ἀλλὰ δὲν δύνονται ὡς ἀνισχύρων καὶ ἀναισθήτων θεῶν ὑπηρέται νὰ πράξουν κα-

νένα καλὸν οἱ ἄφρονες. Ταῦτα ἐθύμωσαν τοὺς ἀσεβεῖς περισσότερον· καὶ ἁρπάσαντες τὸς Ἁγίους οἱ δήμιοι ἔτρεχαν σπουδαίως εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως· καὶ φθάσαντες εἰς ἕνα ὑψηλὸν ὄρος ἔξω τῆς πόλεως, τὰς ἀπεκεφάλισαν. Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεὸς, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλον του, ἐτέλεσε τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον· ἠγουν, ὅταν ἔκοψαν τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ Διονυσίου, τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ περιπατήσας δύω μίλια (ὢ τοῦ θαύματος) βαστάζων αὐτὴν, ὑπήντησε μίαν γυναῖκα ἐνάρετον Κατοῦλαν ὀνόματι, καὶ ἐθεσέτην εἰς τὰς παλάμας αὐτῆς, ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον. Αὐτὴ δὲ ἡ μακαρία γυνὴ ἔλαβε πολλὴν ἀγαλλίασιν, διὰ τὸν πλοῦτον ὁποῦ τῆς ἦλθεν ἀπὸ θείαν οἰκονομίαν καὶ πρόνοιαν, ἤτις ἠγόρασεν ἀπὸ τοὺς δημίους κρυφὰ τὰ Ἅγια τῶν Μαρτύρων Λείψανα· ὅτι ὁ μὲν Τύραννος ἐπρόσταξε νὰ τὰ φάγουσι τὰ θηρία· ἡ δὲ εὐγενὴς ἐκείνη γυνὴ ἐπῆρε τὴν νύκτα τοὺς φύλακας, καὶ τοὺς ἔκαμε δεῖπνον πλούσιον, καὶ μεθυσθέντες τὴς ἔδωσαν τὰ Ἅγια Λείψανα μὲ ἀργύρια, καὶ τὰ ἐνταφίασεν εἰς τόπον ἔντιμον ἔξω τοῦ Παρισίου τῇ γ'. Ὀκτωβρίου, εἰς τοὺς ἐννενήκοντα ἕξη χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ· ὕστερον δὲ τοὺς ἔκτισαν ἐκεῖ ἕνα ναὸν περίφημον καὶ θαυμάσιον, ὅς τις ἕως τὴν σήμερον στέκεται, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ς'.

Τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου

Θ Ω Μ Α.

Μετὰ τὴν φρικτὴν καὶ ἔνδοξον τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Ἀνάληψιν, διεσπάρησαν οἱ Θεῖοι Ἀπόστολοι εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, τὸν σωτήριον λόγον τοῦ Εὐαγγελίου κηρύττοντες· οἱ ὁποῖοι μὲ πολλοὺς κόπους καὶ πόνους καὶ κολαστήρια, ὁποῦ ἔπαθον ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, μᾶς ἤφεραν εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ πανηγυρίζωμεν αὐτοὺς περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, ὡς ὑπὲρ ἅπαντας κοπιάσαντας, διὰ νὰ τοὺς ἔχωμεν καὶ τώρα μεσίτας πρὸς τὸν Δεσπότην, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὰ ἁμαρτήματα· ἐξόχως δὲ τὸν περιφανέστατον καὶ φιλαληθέστατον Θωμᾶν, τὸν ἀκριβῆ μηνυτὴν τῆς ἀληθείας· ὅς τις μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, καὶ ψυχωφελῆ ἀμφιβολίαν, ἐμετάβαλεν ἡμῶν τὴν ἀπιστίαν εἰς πίστωσιν, καὶ μὲ τὸν δισταγμόν του ἐτέλεσε τῶν ἄλλων Ἀποστόλων τὴν Πίστιν, καὶ τὴν ἔκαμε βεβαιοτέραν καὶ ἀνατίρρητον· ὅθεν ἔφραξε τὰ στόματα τῶν ἀπίστων διωκτῶν, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τινὰς Ἰουδαῖος, ἢ Ἕλληνας, ὅτι ὁ Δεσπότης δὲν ἀνεστήθη· ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ μάρτυς τῆς Ἀναστάσεως ἀκριβέστατος ἑτοίμησε νὰ ψηλαφήσῃ τὸν ἀναφῆ καὶ ἀόρατον, διὰ νὰ μὴν ἀμφιβάλῃ τις ἄλλος ὕστερον. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ἐξ ἀρχὴς τὴν διήγησιν μὲ βραχύτητα. Ὅταν ἐπεριπάτει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς σωματικῶς εἰς τὴν γῆν, διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν γενόμενος ἄνθρωπος, ἦτον καὶ ὁ Θωμᾶς εἰς τὴν Ἰουδαίαν πτωχῶν γονέων υἱὸς, ἀμὴ εἶχεν εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ἀνέγνωθε τὰς βίβλους ἐπιμελῶς ἐκ νεότητος, καὶ παιγνίδια τῶν παίδων ποτὲ δὲν ἐπόθησεν, ἀλλὰ ἐπέρνα πολιτείαν εὐτακτον, καὶ δὲν ἐχασομέρα ποσῶς, ἀλλὰ ἡ ψυχικὴν ὑπηρεσίαν ἔκαμνεν, ἢ τοῦ σώματος. Ἦτον δὲ ψαρὰς, καὶ ἀπὸ

τὴν εὐτελεστάτην αὐτὴν ἐπιστήμην ἐπορεύετο ὡς ἐδύνετο, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι πτωχὸς καὶ ἐνδεὴς ἐγυμνάζετο εἰς τὴν κακοπάθειαν· ἔθεν καὶ παρευθὺς, ὁποῦ τὸν ἐκάλεσεν ὁ Χσιστὸς, δὲν ἔβαλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς ἠκολούθησε· καὶ οὕτως ἔγινε καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους μαθητὴς προθυμότατος, ὑπηρέτης πιστότατος, καὶ οἰκονόμος τῆς Ἀποστολῆς τῶν ἐθνῶν δοκιμώτατος· καὶ εὐθὺς ἐνεπλήσθη Θείας δυνάμεως, ἐπλούτησε τὴν θαυμάτων ἐνέργειαν, καὶ ἠξιώθη νὰ γένῃ τοῦ σεσαρκωμένου Θεοῦ συνοδοιπόρος καὶ σύντροφος, μὲ τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐκοπίασε καὶ ἐκακοπάθησε, καὶ πολλοὺς διωγμοὺς ἀδίκως ὑπέμεινε· καὶ ποτὲ μὲν τοὺς ἐδίωχναν, ποτὲ δὲ τοὺς ἐλίθαζαν οἱ ἀχάριστοι· ὅταν δὲ πάλιν ἐβούλοντο νὰ θανατώσουν τὸν Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην τους, ἔλεγε καὶ ὁ πιστὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλος πρὸς τὸν Δεσπότην τοῖς συναποστόλοις αὐτοῦ· ἂς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ συναποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ, ὅτι κάλλιον εἶναι νὰ σφαγοῦμεν μὲ τὸν Δεσπότην, πάρεξ νὰ ζήσωμεν δίχως του. Ταύτην τὴν κατὰ θανάτου τόλμαν τοῦ συμμαθητοῦ ἐθαύμαζον οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι. Ἀλλὰ μετὰ τὴν σωτήριον σταύρωσιν, ἀφ' οὗ ἐθανατώθη ὁ θάνατος μὲ τοῦ Ἅδου τὸν θάνατον, ἀναστὰς ὁ Σωτὴρ ἐμφανίζεται εἰς τοὺς μύστας καὶ φίλους του, τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν τοῦ Ἅδου νίκην πιστούμενος· καὶ καθὼς εὑρίσκυντο διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων κεκρυμμένοι εἰς τὰ ἀνώγεων, εἰσῆλθεν ὁ Δεσπότης χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὰς θύρας, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου θεοπρεπῶς, ἀφράσως, καὶ θαυμασίως ἔγινεν ἄνθρωπος, καθὼς καὶ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τοὺς ἀχράντους πόδας ἐπεριπάτησεν· ὅτι ἡ φύσις ἀρνεῖται τοὺς νόμους αὐτῆς, ὁπόταν τὴν προστάξῃ ὁ Κύριος. Ἐπέστη λοιπὸν εἰς τὸ μέσον τῶν Μαθητῶν ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ μὲ τὴν εἴσοδον τῶν θυρῶν τοὺς ἐπίστωσε τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως. Οὕτως οὖν οἱ μὲν ἄλλοι Μαθηταὶ ἐχαίροντο πῶς εἶδασιν ὀφθαλμοφανῶς τὸν Κύριον· ὁ δὲ Θωμᾶς δὲν εὑρέθη τότες ἐκεῖ, Θεοῦ θέλοντος, διὰ νὰ γένῃ ὕστερα (ἐρευνήσας τὸ πρᾶγμα) τῆς Ἀναστάσεως κήρυξ λαμπρότερος, καὶ διαλαλητὴς ἀκριβέστερος. Ἀφ' οὗν γοῦν ἦλθεν ὁ Θωμᾶς, καὶ τοῦ εἶπασιν οἱ ἄλλοι πῶς εἶδαν τὸν Κύριον, ἀπὸ τὴν πολλὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς του δὲν ἐπίστευσεν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐπρέπει νὰ γένῃ, καὶ ἀκούωντάς του γεγενημένον ἀμφίβαλεν, καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν τὸ ἐπίστευεν, ἐὰν δὲν ψηλαφήσῃ τὸν Κύριον. Τί λέγεις Θωμᾶ; ἐὰν ὁ Μαθητὴς ἀπιστῇ, πῶς νὰ πιστεύσῃ ὁ Ἰσδαῖος; ἐὰν δὲν παραδέχεται τὴν Ἀνάστασιν ὁ Ἀπόστολος, πῶς νὰ τὴν δεχθοῦσιν οἱ Ἕλληνες; καὶ δὲν ἐνθυμᾶσαι τὸ προλαβόντα θαύματα; λεπροὶ καθαρίζονται, παράλυτοι ἐγείρονται, τυφλοὶ φωτίζονται, νεκροὶ ἀναστένονται, καὶ σὺ μένεις εἰς τὴν ἀπιστίαν, μύστα τῆς χάριτος; Ἂς ἀπιστῇ ὁ Καϊάφας, ἂς συκοφαντῇ ὁ Ἰσδαῖος, ἂς πολυπραγμονῇ ὁ Νικόδημος· ἀμὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα Μαθητὰς νὰ δυσπιστῇ τὴν Ἀνάστασιν; αὐτὰ καὶ ἕτερα μοῦ φαίνεται νὰ ἔλεγον πρὸς τὸν ἕνα οἱ δέκα μύσται καὶ συναπόστολοι· καὶ αὐτὸς πάλιν νὰ ἀποκρίνετο πρὸς αὐτοὺς δικαιότερα· τί μου μέμφεσθε τὴν ἀμφιβολίαν, καὶ μὲ κατακρίνετε ἄκριτας πρὸς Ἰουδαίους μὲ πέμπετε νὰ κηρύττω τὴν Ἀνάστασιν, νὰ διδάσκω εἰς τὰ ἔθνη τὴν Ἔγερσιν· πῶς οὖν νὰ μαρτυρήσω ὅσα οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν εἶδασι; πῶς νὰ διδάξω ἄλλοις ὅσα δὲν ἔγνωσα; νὰ πιστεύσω μόνον μὲ λόγια; ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι μὲ θέλουν κατακρίνει ὡς ὕποπτον· καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ μὲ περιγελοῦσιν ὡς ἄγνωστον, καὶ νὰ μὴ πιστεύσουν τοὺς λόγους μου, ὅταν ἀκούσουν ὅτι ἐξ ἀκοῆς κηρύττω τὴν τοῦ Δεσπότου Ἀνάστασιν. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἰσῆλθε πάλιν ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὡς πρότερον, καὶ ἔδειξε τοῦ Θωμᾶ τὰ σύμβαλα τοῦ Σταυροῦ, καὶ τὴν ἄχραντον πλευρὰν λέγωντας· τώρα ὁποῦ μὲ εἶδες Θωμᾶ ἐπίστευσες; μακάριοι ὅσοι πιστεύσουν χωρὶς νὰ μὲ εἴδασι. Μὲ τὸν λόγον ἐτοῦτον ἐμακάρισε, καὶ ἐπαίνεσεν ὁ Κύριος ἡμῶν τὰ ἔθνη, ὁποῦ χωρὶς νὰ ἰδοῦμεν αὐτὸν σωματικῶς, ἐπιστεύσαμεν· Ἀπολαύσας οὖν τῆς θαυμαστῆς θέας ἐκείνης ὁ Θωμᾶς, ἔγεινεν αἴτιος τοῖς Ἀπο-

στόλοις, νὰ μάθουν ὅσα δὲν ἴξευραν· ὁμολογεῖ τὸν ὁραθέντα Θεὸν, καὶ Κύριον, ὅτι Θεοῦ ἦτον τῆς Ἀναστάσεως τὸ κατόρθωμα· μετὰ ταῦτα ἔμεινεν ὁ Χριστὸς ἀθέατος τοῖς Ἀποστόλοις, ὡς ἄφθαρτος καὶ ἀόρατος, καὶ μόνον ὅταν ἤθελεν ἐφαίνετο· αὐτοὶ δὲ πάλιν ἐψάρευον ὡς πρότερον· καὶ τοὺς ἐφάνη εἰς τὸν αἰγιαλὸν, προστάσωντάς τους νὰ ῥίξουν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ ἐπίασαν τόσα ἐψάρια, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ Θωμᾶς, καὶ συνεργάζετο, ὡς πρὸς ὑπακοὴν θοκιμώτατος. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς Ἀναλήψεως, ἐπῆρε τὴν Παναγίαν καὶ Ἀειπάρθενον Μητέρα μὲ τοὺς Ἀποστόλους ὁ Κύριος, ἀφ' οὗ τοὺς ἐπίστωσε τὴν Ἀνάστασιν· καὶ ἀνελθόντες εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, αὐτὸς μὲν εὐλογήσας αὐτοὺς πρὸ οὐρανὸν ἀνεφέρετο, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ Πατρὸς, ὡς ὁμοούσιος αὐτοῦ καὶ ὁμόθρονος. Οἱ δὲ μετὰ χαρᾶς μεγάλης ὑπέστρεψαν, τὴν κάθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐκδεχόμενοι· τότε καὶ ὁ μέγας οὗτος Ἀπόστολος ἐδέχθη μὲ τοὺς λοιποὺς μὲ πύρινον γλῶσσαν τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ὡς ὄργανον τούτου σοφῶς καὶ λίαν κατὰ καιρὸν κρουόμενον· καὶ δυναμωθεὶς ἐξ ὕψους ἀπῆλθεν εἰς τὸ σωτήριον κήρυγμα, κατὰ τοῦ Δεσπότου τὸ πρόσταγμα. Πορευθέντες εἰς τὸν Κόσμον ἅπαντα, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἄλλος οὖν ἄλλην χώραν τῆς οἰκουμένης ἐκληρώθη, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἀφώρισε· τοῦ δὲ μακαρίου Θωμᾶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Γνδίας· ὅς τις εἶναι τόπος μακρὰν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον περικλεισμένος ἀπὸ τὴν Θάλασσαν, ὑστερημένος ἀπὸ τὰ χρειαζόμενα πράγματα, ἀμὴ ἀπὸ εὐώδη ἀρώματα, καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα πλουσιώτατος. Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου ἦσαν περίσσα ὠμοὶ καὶ βάρβαροι· καὶ τόσον πλῆθος, ὁποῦ ἐγύρισαν γυμνοὶ οἱ περισσότεροι, μὴν ἔχοντες ἱμάτια πρὸς αὐτάρκειαν· ὅθεν ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου ἐμαύριζαν ὡς Αἰθίοπες. Ἐσέβοντο δὲ ἀναίσθητα ξόανα ἀπὸ πᾶσαν ὕλην γινόμενα. Ἰδὼν ὖν ὁ μακάριος Θωμᾶς, ὅτι εἰς τοιοῦτον ἔθνος ἀνήμερον τὸν Ἀπέστειλαν, ἐδυσχέραινε, καὶ ἐλυπᾶτο διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος· καθὼς οὖν ἐδιαλογίζετο πῶς νὰ πράξῃ, τοῦ φαίνεται μίαν νύκτα ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ λέγει του· μὴ φοβᾶσαι Θωμᾶ, ἀλλὰ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰνδίαν, κήρυξον τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἡ χάρις μου νὰ εἶναι μὲ τοῦ λόγου σου. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔτυχε καὶ ἦτον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἕνας πραγματευτὴς ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Ἰνδίας, Ἀμβανὴς ὀνόματι, τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς Γουνδοφόρος, νὰ τοῦ εὕρῃ τινὰ κτίστην ἐπιτήδειον, ὁποῦ εἶχε πόθον νὰ οἰκοδομήσῃ παλάτιον εὔμορφον. Ὁ Δεσπότης δὲν ὡς καρδιογνώστης, ἰξεύρωντας σαφέστατα ὅσα ἔμελλε νὰ πράξῃ εἰς τὰς Ἰνδίας ὁ Ἀπόστολος, ἐφάνη εἰς τὴν ἀγορὰν μίαν ἡμέραν ὡς ἄνθρωπος, καὶ λέγει τοῦ Ἀμβανῆ· θέλεις νὰ ἀγοράσῃς ἕνα σκλάβον, ὁποῦ ἔχω τέκτονα; ὁ δὲ εἶπε· ναὶ· τότε τῷ ἔδειξε τὸν Θωμᾶν· καὶ ἐσυμφώνησαν τὴν ἀγορὰν διὰ τρεῖς λίτρας ἀσήμι· καὶ ἔγραψεν ὁμολογίαν ὁ Δεσπότης λέγωντας· ἐγὼ Ἰησοῦς ὁ Υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ τέκτονος ἐπώλησα ἐσένα τοῦ Ἀμβανῆ Θωμᾶν τὸν δοῦλόν μου, καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ τὴν συνήθειαν. Ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἠρώτησε τὸν Θωμᾶν, ἐὰν ἦτον ἀληθῶς σκλάβος, καὶ ὡμολόγησε λέγωντας· ναὶ, οὗτος εἶναι ὁ Κύριός μου (δείχνωντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν) ὁποῦ μὲ ἠγόρασε μὲ πολλὴν τιμὴν ὡς φιλάνθρωπος.

Ἔπειτα ὑπῆγεν ὁ Θωμᾶς μὲ τὸν Ἀμβανῆν, καὶ τὸν ὑπηρέτα ὡ θέλες τον· τὴν ἄλλην νύκτα τοῦ ἐφάνη πάλιν ὁ Κύριος εἰς τὸ ὅραμα, καὶ δίδει του τὰ ἀργύρια ὁποῦ ἐπῆρε, λέγωντας· ἔχε τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς σου, καὶ τὴν χάριν μου μὲ τοῦ λόγου σου· μετὰ ταῦτα ἐσέβηκαν εἰς τὸ Καράβι ὁ πραγματευτὴς μὲ τὸν Ἀπόστολον, καὶ εὑρόντες καλὸν ἄνεμον ἔφθασαν εἰς τὰς Γνδίας κατευόδιον, καὶ εὐγῆκαν εἰς μίαν χώραν καλουμένην Ἀνδράπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχασι μεγάλην πανήγυριν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς ὑπάνδρευσε τὴν θυγατέρατου, καὶ ἔπαιζαν διάφορα ὄργανα· οἱ δὲ κήρυκες ἐπροσκαλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους πλουσίους καὶ πένητας, ξένους καὶ πολίτας, καὶ κάθε ἄνθρωπον· ἀπῆλθε λοιπὸν καὶ ὁ Ἀμβανὴς εἰς τοὺς γάμους μὲ τὸν Ἀπόστολον, ὅς τις ἐκάθισεν εἰς τὸ κατώτερον μέρος τῆς εὐτελεστέρας τραπέζης, καὶ ἦτον σκυθρωπὸς ὡς φροντιστικὸς καὶ μέτριος· ὅθεν ἕνας ὑπερήφανος ὑπηρέτης ἐράπισεν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, λέγωντας· ἐπειδὴ εἰς γάμον σὲ ἐπροσκάλεσαν, μὴ σκυθρώπαζε, ἀλλὰ χαίρου καὶ συνευφραίνου μὲ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπαίδευτε. Ὁ δὲ ἀποκρίνατο· ἄμποτε νὰ σοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος τὴν ἀδικίαν ταύτην εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα, ἀμὴ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον νὰ δείξῃ τὰ θαυμάσιά του, νὰ ἰδῶ τὴν χεῖρα ὁποῦ ἄπλωσεν ἐπάνω μου, νὰ τὴν φάγουν οἱ σκύλοι, διὰ πολλῶν νουθεσίαν καὶ παίδευσιν· Καὶ ὁ λόγος του ἐγίνη ἀπόφασις· ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ τὸν ἐράπισεν ἦτον κεραστής. Καὶ πηγενάμενος εἰς τὴν βρύσιν, νὰ φέρῃ νερὸν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔτυχεν ἐκεῖ ἕνας λέωντας, καὶ τὸν ἐξέσχισε κατακόψας τὰ μέλη του· ὅθεν κακῶς ὁ κακὸς καὶ ἀδικητὴς ἐξέψυξεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ λέων, ἐσυνάχθησαν οἱ σκύλοι τῆς πόλεως, καὶ τὸν ἔτρωγαν· εἷς δὲ ἀπ' ἐκείνους μαῦρος εἰς τὸ χρῶμα ἅρπαξε τὴν δεξιὰν του χεῖρα, καὶ βαστάζωντάς την ὑπῆγεν εἰς τὸ συμπόσιον, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀδικίαν εἰς ἅπαντας, νὰ πληρωθῇ καὶ τοῦ Ἁγίου ἡ πρόῤῥησις. Ἰδόντες δὲ οἱ καλεσμένοι τὸ γεγονὸς, ἐθαύμαζον, καὶ ἐξέταζον τίνος νὰ ἦτον ἐκείνη ἡ χεὶρ, ὅτι δὲν τὴν ἐγνώριζαν. Τότε μία γυνὴ Ἑβραία αὐλήτρια, ὁποῦ ἔπαιζε τραγῳδῶσα ἔμπροσθεν καθ' ἑνὸς, καθὼς ἔχουν εἰς τοὺς γάμους συνήθειαν, ἥτις ἔτυχεν ἐκεῖ ὅταν ἐράπισεν ὁ κεραστὴς τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἄκουσε τὴν κατάραν ὁποῦ τοῦ ἔδωκε, βλέπουσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀτάκτου, ἔῤῥιψε τοὺς αὐλοὺς, καὶ προσκυνήσασα τὸν Ἀπόστολον, ἐβόησε ταῦτα· ὦ ἀκροαταὶ, ἀκούσατε μέγα Μυστήριον, ὁποῦ ἐγίνη εἰς ἐσᾶς τὴν σήμερον· ἢ Θεὸς, ἢ Ἀπόστολος Θεοῦ ἠθέλησε νὰ συγκαθεσθῇ μὲ τοῦ λόγου σας· ὅτι ἐγὼ ἤκουσα ἐτοῦτον τὸν ξένον, καὶ ἐκατηράσθη τὸν κεραστὴν εἰς Ἑβραϊκὴν διάλεκτον, διατι τὸν ἐράπισεν ἄδικα, καὶ τοῦ εἶπε· νὰ διαμερισθοῦν οἱ κύνες τὴν χεῖρά του εἰς πολλῶν ὑπόδειγμα· καὶ ἰδοὺ

τῶς ἐτελειώθη ταχέως ὁ λόγος του. Ἔγινε γὰν φανερὸν εἰς ὅλης τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον τὸ ὁποῖον ἀκόσας ὁ Βασιλεὺς ἐπροσκάλεσε τὸν Θωμᾶν μετὰ τὸ συμπόσιον, καὶ λέγει του· ἐπειδὴ ἔχεις δύναμιν νὰ δίδῃς μὲ τὴν κατάραν τὸν Θάνατον, πιστεύω νὰ δίδῃ ζωὴν ἡ εὐχή σου καὶ εὐλογίαν εἰς ὅσους βούλεσαι· λοιπὸν παρακαλῶ σε δεῖξε ἐνέργειαν τῆς προσευχῆς σου εἰς τὴν νεόνυμφον θυγατέρα μου. Δεξάμενος οὖν τὸν λόγον περιχαρῶς ὁ Ἀπόστολος, εἰσῆλθεν εἰς τὸν νυμφῶνα, καὶ διδάξας τοὺς Νέους εἰς τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ἐκατάπεισε νὰ μισήσῃ τὴν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν, καὶ νὰ φυλάξουν σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν· ἔπειτα ποιήσας εὐχὴν πρὸς τὸν Θεὸν δὶ αὐτοὺς ἀνεχώρησεν. Εἰς ὀλίγην ὥραν βλέπει ὁ γαμβρὸς ἕνα Νέον εὔμορφον, ὁπὸ ὡμοίαζε τοῦ Θωμᾶν, καὶ συνωμίλειε μὲ τὴν νεάνιδα· καὶ νομίζωντας πῶς ἦτον αὐτὸς, τὸν ἠρώτησε λέγωντας· δὲν εὐγῆκες ἀπὸ ὅλους προτήτερα; ἀμὴ πῶς ἦλθες πάλιν τώρα; θαυμάζομαι. Λέγει του ὁ Κύριος· δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Θωμᾶς, ἀμὴ ἀδελφὸς ἐκείνου κατὰ χάριν· καὶ ὅς τις ἀπαρνηθῇ τὸν Κόσμον καὶ μοῦ ἀκολουθήσῃ, καθὼς ἐκεῖνος προθύμως ἐποίησε, θέλει γένει εἰς τὴν παλιγγενεσίαν οὐ μόνον ἀδελφὸς, ἀλλὰ καὶ συγκληρονόμος τῆς Βασιλείας μου· λοιπὸν ἐὰν πιστεύσητε εἰς ἐμὲ, νὰ φυλαχθῆτε ἀμόλυντοι ἀπὸ τὰς σαρκικὰς πράξεις· θέλετε περάσει ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον εἰρηνικοὶ καὶ ἀτάραχοι, χωρὶς θλίψεις καὶ φροντίδας παίδων καὶ πόνους, καὶ ἄλλα λυπηρὰ διάφορα, καὶ μετὰ τὸν πρόσκαιρον θάνατον νὰ ἔλθητε εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον, νὰ ἔχετε χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν πάντοτε, πῶς ἐλυτρώθητε τῶν αἰωνίων κολάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάγουσιν ὅσοι δὲν πιστεύουν εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ σέβονται λίθους, ξύλα, καὶ ἄλλα ἄχρηστα βδελύγματα. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγωντας, ἔγεινεν ἀφαντος ἀπ' ἔμπροσθέν τες ὁ Κύριος. Ἐκεῖνοι δὲ φυλάγοντες τὸν λόγον εἰς τοῦ λόγου τους ὡς μαργαρίτην πολύτιμον, ἀγρύπνησαν ὅλην τὴν νύκτα πρὸς τὸν φανέντα εὐχόμενοι· καὶ τὸ ταχὺ εἰσῆλθεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν θάλαμον, καὶ βλέπωντας, ὅτι ἐκάθητο ἕνας τοῦ ἄλλου

ἀντίκρυτα, ἐσκανδαλίσθη, καὶ ἐρωτήσας τὴν αἰτίαν, τοῦ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· ὁ Κύριος νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ μείνωμεν εἰς τὸτον τὸν χωρισμὸν ἕως τέλους, διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν του, καθὼς ἐκεῖνος μᾶς ἔταξε χθὲς, ὁποῦ τὸν εἴδαμεν εἰς τοῦ ξένου Θωμᾶ τὰ ὁμοίωμα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἔταξε δῶρα καὶ χάριτας ἔς τις τοῦ φέρῃ τὸν Ἀπόστολον. ὁ ὁποῖος ἦτον εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἀμὴ δὲν τον ἔβλεπον, καὶ ὑπομείνας ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδράπολιν ὀλίγας ἡμέρας ἐδίδαξε καὶ ἐπίστευσαν πολλοί, οἱ τινες ἐνέργησαν τόσον πρὸς τὸν Βασιλέα, ὁποῦ τὸν ἐκατάπεισαν νὰ γένῃ Χριστιανὸς ἕως τὸ ὕστερον· καὶ οὕτως εἰς ὀλίγον καιρὸν οἱ περισσότεροι τῆς χώρας αὐτῆς ἐβαπτίσθησαν· ὁ δὲ Ἀπόστολος ἐπῆγε μὲ τὸν Ἀμβανὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βασιλίως Γονδοφόρου, τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ ἔμπορος. πῶς τὸ ἤφερεν ἕνα οἰκοδόμον ἔμπειρον, καὶ κτίσην θαυμάσιον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐχάρη πολλὰ, καὶ ἠρώτησε τὸν Ἀπόστολον ποίαν τέχνην ἴξευρεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὴν τεκτονικὴν καὶ τὴν οἰκοδομικήν· ἦγουν μαραγκὸς καὶ κτίστης ἔμπειρος. Καὶ ὁ Βασιλεὺς· ποίαν τέχνην ἰξεύρεις εἰς τὰ ξύλα, καὶ ποίαν εἰς ταῖς πέτραις; Καὶ ὁ Θωμᾶς· εἰς τὰ ξύλα ἰξεύρω νὰ κάμω ζυγοὺς, ἅλετρα, κωπία, ἀμάξια, καὶ καράβια· εἰς δὲ τοὺς λίθους, στύλας, ναοὺς. καὶ παλάτια ὡραιότατα. Λέγει τον ὁ Βασιλεύς· καὶ δύνεσαι νὰ μοῦ κάμῃς εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ σοὶ δείξω παλάτιον εὔμορφον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· νὰ σὲ τὸ κάμω τόσον ὡραῖον καὶ ἐξαίρετον, ὁποῦ νὰ σοῦ δίδουν ἀπὸ ὅσα χρήματα ἐξοδιάσεις τώρα νὰ τὸ κτίσω, μυριοπλασίως, καὶ νὰ μὴ θελήσῃς νὰ τὸ πουλήσῃς, ὅταν ἴδῃς τὸ θαυμάσιον κάλλος του, διατὶ σοῦ τάσσω, νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον ὅμοιόν του πώποτε. Ἐχάρη πολλὰ ὁ Βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον, ὁποῦ ὡρέγετο· ὁ ὁποῖος ἦτον ὡραῖος καὶ πανευφρόσυνος, καὶ εἶχε βρύσες καὶ δένδρη διάφορα· καὶ τὸν ἐπαίνεσεν ὁ Ἀπόστολος, πῶς ἦτον ἔντως εὐπρεπέστατος καὶ ἁρμόδιος διὰ Βασίλεια. Τότε τοῦ λέγει ὁ Βασιλεὺς· σχεδίασόν μοι τὸ σχῆμα καὶ τύπον τῆς οἰκοδομῆς εἰς χαρτί, νὰ τὸ ἰδῶ ἂν εἶναι πρὸς θεραπείαν μου, διατὶ ὑπάγω εἰς ἄλλην χώραν διὰ ἀναγκαίαν ὑπηρεσίαν, καὶ κάμνω τρεῖς χρόνους ἕως νὰ ἔλθω, καὶ τότε νὰ τὸ εὕρω ἕτοιμον εἰς κατοίκησιν. Ὁ δὲ Ἀπόστολος ἔλαβε κάλαμον, καὶ ἐχάραξε σχηματίσας τὸ μέτρον μὲ τρόπον ἐπιδέξιον, ζωγραφίζωντας πρὸς τὴν Ἀνατολὴν τὰ παράθυρα, διὰ νὰ σεβαίνῃ πολὺ φῶς, καὶ θύρας πρὸς τὴν δύσιν διὰ τὸν ἄνεμον· τὸ φουρνόσπητον ἐσχεδίασεν εἰς τὸ νότιον μέρος, διὰ τὴν ζέστην, καὶ τὸν ἀγωγὸν τὸ ὕδατος εἰς τὸ βόρειον διὰ νὰ εἶναι τὸ νερὸν ψυχρὸν τὸ θέρος καὶ ἄβλαβον, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τόσον εὔμορφα τὸ ἱστόρισεν, ὁποῦ τὸ ὡρέχθη ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸν ἐπαίνεσε λέγωντας· ἀληθῶς τεχνίτης εἶσαι ἄνθρωπε· καὶ πρέπει σε νὰ ὑπηρετᾷς βασιλεῖς ὡς ἔμπειρος· ἔδωκεν οὖν αὐτῷ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἀναρίθμητον, σιτάρι, λάδι, μαγερεύματα, καὶ ἄλλα ὅμοια χρειαζόμενα· καὶ οὕτως ὁ μὲν Βασιλεὺς ἀπῆλθεν εἰς ἄλλην πόλιν, ὁ δὲ Ἀπόστολος ἔδωκεν εἰς τὲς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο πτωχικὰ μὲ ταπείνωσιν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐφίδασκε τὴν εὐσέβειαν, κάμνωντας μεγάλα θαυμάσια· τὰ ὁποῖα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπέστρεφον πρὸς Θεογνωσίαν. καὶ ἐβαπτίζοντο Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὅταν ἐπέρασε καμπόσος καιρὸς ἐμήνυσε τοῦ Ἀποστόλου, ἐὰν ἐτελείωσε τὸ παλάτιον· ὅς τις τοῦ ἀντέγραψεν, ὅτι μόνον τὴν στέγην ἐλείπετο· καὶ νὰ τοῦ στείλῃ καὶ ἄλλην ἔξοδον, ὅτι ἐδαπάνησε τὰ πρότερα χρήματα, καὶ δέντε ἔμεινε τίποτας. Τότε ὁ Βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος, τοῦ ἔστειλε πολὺ χρυσίον, διὰ νὰ τὸ κάμῃ τὸ γληγορώτερον, καὶ τὸ ὡραιότερον ὁπὸ ἐδύνετο. Ὁ δὲ Ἀπόστολος πέρνωντας τὸ χρυσίον ἐκύττυξε πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ δοξάζωντας τὸν Κύριον ἔλεγεν· εὐχαριστῶ σοι Φιλάνθρωπε, ὁποῦ οἰκονομᾷς μὲ διαφόρους τρόπους τὴν σωτηρίαν τοῦ καθ' ἑνός μας. Τότες ἐμοίρασε πάλιν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον ἐκεῖνο, ὡς καὶ τὸ πρότερον. Καὶ μετὰ καιρὸν ἠρώτησεν ὁ Βασιλεὺς τινὰς ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἴξευραν

τὸν Ἀπόστολον, ἐὰν εὔμορφον τὸ παλάτιον ὁποῦ ἔκτιζεν; οἱ ὁποῖοι τὸ εἶπασι νὰ μὴν ἐλπίζῃ τίποτας ἀπὸ λόγου του, ὅτι τὸ χρυσίον ὅλον ὁποῦ ἐπῆρε, τὸ ἐμοίρασεν εἰς πένητας, καὶ κηρύττει ἕνα Θεὸν ἄγνωστον, κάμνωντας μεγάλα θαυμάσια, καὶ δὲν τρώγει ἐλάτελα τίποτας. Ταῦτα ἀκούων ὁ Βασιλεὺς πολλὰ ἐθυμώθη, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φέρουν ἔμπροσθεν, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ἐὰν ἐτελείωσε τὸ παλάτιον, ἀπεκρίνατο· ναὶ Βασιλεῦ, ἔκτισάσου το πολλὰ ὡραιότατον, καθὼς ἔμαθα ἀπὸ τὸν ἀληθῆ ἀρχιτέκτονα. Καὶ ὁ Βασιλεύς· ἂς ὑπάγωμεν νὰ τὸ ἰδῶμεν πάραυτα. Λέγει τον ὁ Ἀπόστολος· τώρα δὲν τὸ χρειάζεσαι, ἀμὴ ἔταν ὑπάγῃς εἰς τὸν ἄλλον Κόσμον θελεις οἰκήσει εἰς αὐτὸ, νὰ χαίρεσαι πάντοτε. Τότες ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώθη, θαρρῶντας πῶς ἐγελάσθη, καὶ ὡς θηρίον ἐφώναξε λέγωντας· κλείσετε τὸν πλάνον ἐτοῦτον ἀντάμα μὲ τὸν πραγματευτήν, ὁποῦ μοῦ τὸν ἤφερεν, εἰς τόπον σκοτεινὸν καὶ ἀπαραμύθητον.

Καθὼς οὖν εὑρίσκετο σιδηροδέσμιος ὁ Ἀπόστολος, ἐξέψυξε τοῦ Βασιλέως ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ τινὰ ἐξαφνικὴν αἰτίαν, ὁποῦ τοῦ ἔτυχε. Τότε πέρνωντας τὴν ψυχήν τε ὁ Ἄγγελος, τὴν ὑπῆγεν εἰς ταῖς οἰκίαις τοῦ Παραδείσε, καὶ τὴν ἠρώτα ποίαν ὡρέγετο περισσότερον· ἡ δὲ ψυχὴ εἶδε μίαν διαλεκτὴν καὶ ἐξαίρετον· ἔθεν ἐπαρεκάλει τὸν Ἄγγελον, νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς ἕνα μέρος τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἥτις ἦτον ἀπὸ ταῖς ἄλλαις ὡραιοτέρα καὶ πανευφρόσυνος. Λέγει της ὁ Ἄγγελος· ἐδῶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ κατοικήσῃς, ὅτι αὐτὴ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν ὁποίαν ὁ ξένος Θωμᾶς ᾠκοδόμησεν. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἄγγελον λέγουσα· ἄφες με λοιπὸν νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτὸν, νὰ τὴν ἀγοράσω, καὶ ὕστερα ἔρχομαι· ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἰξεύρει τὸ κάλλος της, καὶ μοῦ τὴν δίδει διὰ ὀλίγον τίποτας. Τότες ἔστρεψε τὴν ψυχὴν εἰς τὸ σῶμα ὁ Ἄγγελος. Καὶ ἀναστὰς ὁ νεκρὸς ἐφώνησε τὸν Βασιλέα, καὶ λέγει του· ἰξεύρω χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἔστεργες νὰ δώσῃς τὸ ἥμισυ τῆς Βασιλείας σου διὰ νὰ ἀναζήσω· λοιπὸν μίαν μικρὴν χάριν σὲ ζητῶ, καὶ δός μου την. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὤμοσε νὰ τοῦ χαρίσῃ μετὰ χαρᾶς ὅσον ἦτον τῆς ἐξουσίας του. Τότε τοῦ ἐφανέρωσεν ἀναντίρρητα τὸ ζητούμενον λέγωντας· δός μου τὸ παλάτιον, ὁποῦ ἔχεις εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἔπαρε ὅσα θέλεις ἀργύρια. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐκθαμβος εἰς αὐτὸν γενόμενος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ ἔχω εἰς τοὺς οὐρανοὺς παλάτιον; Λέγει τον· ναὶ ἀληθέστατα ἔχεις το, καὶ πολλὰ ὡραιότατον, ὁποῦ σοῦ τὸ ἔκτισεν ὁ ὑπηρέτης Θωμᾶς, τὸν ὁποῖον ἐφυλάκωσες ἄδικα. Τότες ἐκατάλαβεν ὁ Βασιλεὺς τὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐπροφασίσθη πρὸς αὐτὸν λέγωντας· ἐὰν ἦτον ὁποῦ ζητᾷς εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἔδιδάσου το διὰ τὸν ὅρκον ὁποῦ σοῦ ὤμοσα· ἀμὴ ἐγὼ δὲν ὁρίζω οὐράνια πράγματα· πλὴν ἐπειδὴ ὁ κτίστης εἶναι ἐδῶ, πλήρωσέ τον, νὰ σοῦ οἰκοδομήσῃ λαμπρότερα ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ εἶδες καὶ ὡραιότερα. Ταῦτα εἰπὼν εὐγαλεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἀπόστολον μὲ τὸν Ἀμβανήν· καὶ πίπτωντας ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ ἀδελφός του εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, ἐζητοῦσαν συγχώρησιν τοῦ προτέρου σφάλματος. Τότε ὁ Θωμᾶς εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, ἐβάπτισεν αὐτὸς μὲ ὅλους τοὺς Ἄρχοντας. Οἱ δὲ πτωχότεροι βλέποντες ὅτι οἱ προεστοὶ ἐβαπτίσθησαν, ἤρχοντο καὶ αὐτοὶ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν εὐσέβειαν. Λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔφερεν ὁ Θεῖος Θωμᾶς εἰς Θεογνωσίαν τοὺς περισσοτέρους ἐκείνης τῆς πόλεως, ἀπῆλθεν εἰς ἄλλην χώραν τῶν Ἰνδῶν Μεγαλόπολιν μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, αὐχμηρὸς τὴν κόμην καὶ ἄλουστος, χλωμὸς εἰς τὴν ὄψιν. καὶ περίσσα ἀδύνα μος, καὶ σχεδὸν ὡς ἀσώματος φαινόμενος, μὲ ἱμάτιον ξεσχισμένον καὶ εὐτελέστατον, εἰς δὲ τὸν λόγον ἦτον ὠφέλιμος, καὶ εἰς τὸ ἔργον πολλὰ θαυμάσιος· Βλέπωντας δὲ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους, πῶς εἶχασιν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχής τους ἐρριζωμένην τὴν ἀσέβειαν, καὶ ἰξεύρωντας ὅτι ἡ πολυχρόνιος συνήθεια δὲν μεταφέρεται εὐκόλα μὲ βίαν καὶ αὐστηρότητα, ἀλλὰ μάλιστα μὲ ἤθη χρηστὰ, καὶ γλυκύτερα λόγια, δὲν τὸς ἤλεγξεν, οὔτε ποσῶς κατεφρόνησεν, οὔτε ἐσύντυχε λόγον ὑπέρογκον, ἀλλὰ μὲ ταπεινοφροσύνην κοσμούμενος, καὶ μὲ ἄλλαις ἀ-

ρεταῖς ἐστολισμένος, τοὺς ἐτράβισεν εἰς ἐπίγνωσιν· καὶ βλέποντές τον εἰς τὰ ἔργα θαυμάσιον, καὶ μέτριον εἰς τὸ φρόνημα, τὸν ἔκριναν λόγου ἄξιον, καὶ ἐξέταξάν τον διὰ τὸ γένος του, τὸ σέβας, καὶ ἐπιτήδευμα· ὁ δὲ πρᾶος καὶ ταπεινὸς ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον τοῦ Χριστοῦ μαθητής, ὅς τις ἔγεινεν ἄνθρωπος ὡς φιλάνθρωπος, διὰ νὰ δώσῃ τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι ζωὴν αἰώνιον καὶ ψυχῶν σωτηρίαν, καὶ ἄλλα ἀγαθὰ ἀνείκαστα καὶ ἀπόῤῥητα. Ταῦτα εἰπὼν τοὺς ἐξηγήθη ὅλην τὴν θείαν οἰκονομίαν, τὴν πλάσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναγέννησιν, τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίὸ ἡμῶν καὶ Ἀνάστασιν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἀνάληψιν, τοῦ ὁποίου (ἔλεγεν) εἶμαι ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα ὑπηρέτας, ὁποῦ εἴδαμεν ὅσα θαύματα ἐτέλεσε, καὶ ἦλθα ἕως ἐδῶ δὶ ἀγάπην σας, νὰ σᾶς κηρύξω αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν ἄμετρον φιλανθρωπίαν καὶ ἄπειρον ἔλεος. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγωντας, ἐτέλεσε καὶ θαυμάσια κατὰ τὸν καιρὸν ἁρμόδια· ὅθεν τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ἐδέχθησαν οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ψυχάς τὸν σπόρον τῆς Πίστεως, καὶ ἔγειναν ὅλοι Χριστοῦ μὲ τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ἐξόχως δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Βασιλέως Μισδέου Μυγδονία ὀνόματι, ἦτον πολλὰ εὐπρεπὴς καὶ καλόγνωμος, καὶ ἄλλη εὐγενὴς γυνὴ τοῦ ἄρχοντος Χαρισίου Τερτιανὴ καλουμένη· αὐταὶ αἱ δύω ἤκουσαν τὴν διδαχὴν τοῦ Ἀποστόλου, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, αἵτινες ὁμοῦ ἐσυμφώνησαν νὰ φυλάξουν σωφροσύνην· καὶ δὲν ἔσμιγαν πλέον μὲ τοὺς ἄνδρας τους, οὔτε ἔτρωγαν ἀπὸ τὰ βασιλικὰ βρώματα, ἀλλὰ μόνον λάχανα ὡς ἀσκήτριαι.

Ὁ γοῦν Βασιλεὺς καὶ ὁ Χαρίσιος ἐθυμώθησαν πῶς δὲν τοὺς ἐπήκουον αἱ γυναῖκές τους, καὶ ἰξεύροντες ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτον εἰς ταῦτα αἴτιος, ἤφεραν αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει τοῦ ὁ Βασιλεὺς ὀργιζόμενος· δὲν φθάνει, Θωμᾶ, ὁποῦ ἐπλάνεσες ὅλην τὴν χώραν μὲ ταῖς μαντείαις σου, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ σέβας σου, ἀσεβῆ καὶ παράνομε, ἀμὴ διδάσκεις καὶ τὰς γυναῖκάς μας νὰ μὴ σμίγουσι μὲ τοὺς ἄνδρας τους ἀγνωστε; ἐγώ σε ἐλυπήθηκα, καὶ ἀφῆκά σε ζωντανὸν, ἐλπίζωντας νὰ ἔλθῃς εἰς μεταμέλειαν, καὶ σὺ ἐγίνης χειρότερος; ταῦτα εἰπὼν, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ τὸ μεσόνυκτον ὑπήγασιν οἱ πιστοὶ εἰς τὴν φυλακὴν, τὴν ὁποίαν ἤνοιξε μὲ τὴν προσευχὴν ὁ Ἀπόστολος, καὶ εἰσερχόμενοι τοὺς ἐδίδασκε νὰ μένουν εἰς τὴν πίστιν ἀμετακίνητοι, καὶ νὰ μὴ δειλιάσουν πρόσκαιρον θάνατον, διὰ νὰ εὕρωσι ζωὴν αἰώνιον. Νουθετήτας οὖν, καὶ κατηχήσας τοὺς ἀβαπτίστους, εὐγῆκεν ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα οἶκον, ὁποῦ εἶχασιν ἑτοιμασμένα ὅλα τὰ χρειαζόμενα διὰ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ διὰ τὴν ἱερὰν Λειτουργίαν, διὰ νὰ τελειωθῶσιν οἱ Κατηχούμενοι· λοιπὸν ποιήσας εἰς αὐτοὺς εὐχὴν ὁ Ἀπόστολος, νὰ τοὺς καθαρίσῃ ὁ Κύριος, νὰ ἀξιωθοῦν τοῦ Θείου Βαπτίσματος, ἤλειψε τὸν Ουαζάνην τὸν Υἱὸν τοῦ βασιλέως Μισδέου, καὶ Τερτίαν τὴν Βασίλισσαν, καὶ Μυγδονίαν τὴν Θυγατέρα της, καὶ τοὺς ἐπιλοίπους, καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἔπειτα ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν, καὶ τοὺς ἐκοινώνησε λέγωντας· ἐτοῦτο τὸ Σῶμα τὸ Πανάγιον, ὁποῦ ἐγίνη θυσία, καὶ τὸ πολυτίμητον καὶ πανάχραντον Αἷμα, ὁποῦ ἐχύθη εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ τὴν σωτηρίαν μας, νὰ σᾶς γένῃ τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησις, καὶ ὑγεία ψυχῆς, καὶ ἀῤῥαβὼν τῆς οὐρανίου Βασιλείας καὶ αἰωνίου μακαριότητος. Τότε ἠκούσθη φωνὴ ἄνωθεν λέγουσα. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε, ἀλλὰ πιστεύσατε. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν ὁ Θωμᾶς νὰ φυλακωθῇ, πάλιν ὡς πρότερον· ἡ δὲ Τερτία, Μυγδονία, καὶ Μαρκεία ὑπήγασι καὶ αὐταῖς νὰ συγκλειθοῦσι μὲ τὸν Ἀπόστολον· πρὸς τὰς ὁποίας εἶπεν ἐκεῖνος· Θυγατέρες μου καὶ συνδοῦλαι τοῦ Κυρ'ου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατε τὸν ὕστερον λόγον μου· αὔριον ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου, νὰ ἀπολαύσω τὸν μισθὸν τοῦ κόπου μου πολυπλάσιον· ὅθεν χαίρω δὶ αὐτὸ, καὶ εὐφραίνομαι πῶς ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀνταποδόσεως· μείνατε οὖν εἰς τὴν Πίστιν, καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε, μήτε νὰ ἀμελήσητε, ἐὰν μὲ ἴδητε ἀποθνήσκοντα· ὅτι ὁ φαινόμενος οὗτος δὲν εἶναι θάνατος, ἀλλὰ λύσις καὶ λύτρωσις σώματος· τὸν ὁποῖον χαρέμενος δέχομαι, διὰ νὰ ἀπολαύσω ζωὴν αἰώνιον ὄντως καὶ πανευφρόσυνον· πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ ἐσεῖς θέλετε ἀξιωθῇ νὰ ἔλθετε, ἐὰν τὴν πίστιν ἕως τέλους φυλάξητε· ταῦτα λέγων προσηύξατο, καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δεσμωτήριον. Αἱ δὲ γυναῖκες ἔκλαιον, διατὶ ἴξευρον ὅτι ἔμελλε νὰ τὸν θανατώσῃ ὁ Μίσδεος· πρὸς τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν οἱ φύλακες λέγοντες· Βασιλεῦ ἀπόλυσον τὸν φαρμακὸν ἐκεῖνον καὶ γόητα, ὅτι ὅσαις φοραῖς θέλει, ἀνοίγει τὰς θύρας, καὶ ὑπάγει ὅπου βούλεται· ἀλλὰ καὶ ἡ γυνή σου καὶ ὁ υἱός σου σεβαίνουσι, καὶ συνομιλοῦν μὲ τοῦ λόγου του. Τότε ὁ Βασιλεὺς βλέπων τὰς θύρας βουλλωμένας, καθὼς τὰς ἀφῆκεν, ἐθαύμασε, καὶ παραστήσας τὸν Θωμᾶν, ἠρώτησεν αὐτὸν ἐὰν ἦτον δοῦλος τινὸς, ἢ ἐλεύθερος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· δοῦλος εἶμαι τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, ὁποῦ κατοικᾷ εἰς τοὺς οὐρανούς· ὅστις μὲ ἔστειλεν ἐδῶ διὰ νὰ σώσω πολλοὺς ἀπὸ λόγου σας. Λέγει του ὁ Μίσδεος· ἐγὼ ἐβαρέθηκα τὰς μαντείας σου καὶ φάρμακα, καὶ θέλω νὰ σοῦ δώσω τὸν πρεπούμενον σοι θάνατον, διὰ νὰ λυτρώσω τὸ γένος μας ἀπὸ τὰς γοητείας καὶ κακουργίας σου Οὕτως εἶπεν· ἔπειτα ἐφοβᾶτο τὸν ὄχλον, διατὶ ἐπίστευσαν πολλοί· ὅθεν διὰ νὰ μὴ γένῃ ἐκεῖ μέσα σύγχυσις, τὸν ἐπῆρεν ἔξω τῆς πόλεως μὲ ὀλίγους στρατιώτας, καὶ μακρύναντες τρία στάδια, τὸν ἐπαράδωσε πέντε στρατιωτῶν, νὰ τὸν ἀνεβάσουν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, νὰ τὸν φονεύσουν μὲ τὰ κοντάρια· καὶ οὕτως ὁ μὲν Βασιλεὺς ἔστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ λαοὶ ἐσύντρεχον πρόθυμοι νὰ ἁρπάσουν τὸν Ἀπόστολον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐμπόδισε, καὶ φθάσας εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, οὕτω προσηύξατο· Κύριε ὁ Θεός μου, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν πιστῶν καὶ ἡ λύτρωσις, ὁδήγησόν με σήμερον πρὸς σὲ ἐρχόμενον, νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ τοῦ ἀέρος τὰ τελώνια· ἰδοὺ γὰρ ἐτελείωσα τὸ ἔργον σου, καὶ ἐπλήρωσά σου τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐπουλήθηκα ὡς δοῦλός σου· λοιπὸν ἀπόδος μοι τὴν ἐλευθερίαν σήμερον. Ταῦτα εἰπὼν εὐλόγησε τοὺς πιστοὺς καὶ εὐχήθητους, ἔπειτα λέγει τοῖς στρατιώταις· κάμετε τώρα τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· οἱ δὲ εὐθέως ἐλόγχευσαν αὐτὸν, δίδοντές τε καὶ οἱ τέσσερες ἴσια ταῖς κονταριαῖς εἰς ἕνα τόπον, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς παροικίας του ὁ μακάριος. Τότες οἱ πιστοὶ κλαύσαντες πικρῶς ἐτύλυσσαν τὸ ἅγιον Λείψανον μὲ σινδόνας καὶ παπλώματα πολύτιμα. ὁποῦ ἤφερεν ἡ Τερτία, καὶ τὸν ἐνταφίασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχασι τοὺς βασιλεῖς· Ἡ δὲ Βασίλισσα καὶ ὁ Ουαζάνης μὲ τοὺς λοιποὺς ἔμειναν εἰς τὸν Τάφον ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα ἔκαμαν ἀγρυπνίαν· πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφάνη ὁ Ἀπόστολος λέγωντας· τί κάθεσθε εἰς τὸν Τάφον μου; δὲν εἶμαι αὐτοῦ καθὼς νομίζετε, ἀλλὰ ἀνέβηκα εἰς τοὺς οὐρανούς, νὰ ἀπολαύσω τὰ ἐλπιζόμενα· ἐσεῖς δὲ Τερτία καὶ Μυγδονία, μὴν ἀστοχήσετε ὅσα σᾶς εἶπα, ἀλλὰ φυλάξετε τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς νὰ σᾶς βοηθήσῃ. Ὁ δὲ Ουαζάνης ἦτον διάκονος, καὶ ὁ Ὀσιφόρος πρεσβύτερος, ὁποῦ τοὺς ἐχειροτόνησεν ὁ Θωμᾶς ὅταν ὑπήγενεν εἰς τὸν θάνατον, οἵ τινες ἐδίδασκον παῤῥησίᾳ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπίστευον καθ' ἑκάστην ἀμέτρητοι. Μετὰ καιρὸν δὲ ἐδαιμονίσθη ἕνας υἱὸς τοῦ Μισδέου, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ εὕρῃ τὴν ἰατρείαν του, ἀπῆλθεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν Τάφον τοῦ Ἀποστόλου, νὰ πάρῃ κομμάτι Λείψανον. νὰ τὸ βαλῃ εἰς τὸν υἱόν του. νὰ θεραπευθῇ· καὶ ἀνοίξας τὸν τάφον, δὲν ηὗρε τὸ Λείψανον, ὅτι ἕνας πιστὸς τὸ ἔκλεψε, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὴν Δύσιν. Ὁ δὲ Θωμᾶς ἐφάνη πρὸς τὸν Βασιλέα, λέγωντας· ζωντός μου ἀπίστησες, καὶ τώρα πιστεύεις; ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῇς τοῦ Δεσπότου μου τὴν φιλανθρωπίαν, ἔπαρε χῶρα ἀπὸ τὸν τάφον μου, βάλετο εἰς τὸν υἱόν σου, νὰ λάβῃ εὐθὺς τὴν ὑγείαν του, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι μνησίκακος. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἤφερεν ἐκεῖ τὸν υἱόν του, καὶ λαμβάνωντας ὀλίγον χῶμα μετὰ πολλῆς πίστεως τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν δαιμονιζόμενον λέ-

γωντας· πιστεύω εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεόν· καὶ εὐθὺς ὁ υἱός του ἐθεραπεύθη. Ὅθεν ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ ὅλον του τὸ παλάτιον, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ὅλοι τῆς πόλεως, καὶ ἐγίνηκε μεγάλη πανήγυρις πανταχοῦ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐθέετο τὴν ποτὲ γυναῖκα αὐτοῦ Τερτίαν καὶ τὴν Μυγδονίαν μὲ δάκρυα καὶ πολλὴν ταπείνωσιν, νὰ κάμουν εὐχὴν πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὰ πρότερα ἁμαρτήματα, καὶ τὰ κακὰ ὁποῦ ἔπραξε πρὸς τὸν Ἀπόστολον. Τοσαύτης εὐφροσύνης μᾶς ἐγινεν ὁ Θωμᾶς τὴν σήμερον αἴτιος, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι καὶ μελανοὶ εἰς τὰ πρόσωπα ἀπὸ τὸν αἰσθητὸν Ἥλιον, ἐλαμπρύνθησαν ἀπὸ τὸν νοητὸν τῆς δικαιοσύνης Ἥλιον, ὅστις ἀπέστειλεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὰς ἀκτῖνάς του μὲ τὸν πιστὸν του Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐφώτισε, καὶ ὑγίασαν ὕστερα ἀπ' ἐκείνους ἀμέτρητοι, καθὼς εἰς τὰς βίβλους μας φαίνεται, καὶ ἐξόχως εἰς τὸν βίον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάσαφ, ὅστις ἦτον Βασιλεὺς αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον βασιλείαν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν αἰώνιον, ἧς γένοιτο νὰ ἀπολαύσωμεν ὅλοι.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ζ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΣΕΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΚΧΟΥ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Μαξιμιανοῦ εὑρίσκετο σχεδὸν ὅλη ἡ οἰκουμένη βεβυθισμένη εἰς τὴν ἀσέβειαν, καὶ ἐβίαζε τοὺς ἀνθρώπους νὰ προσκυνοῦσι λίθους καὶ ξύλα, καὶ ἄλλα ἀναίσθητα κτίσματα, καὶ νὰ δοκιμάζουν τὰ μιαρὰ τῶν θυσιῶν αἵματα. Τότες ἦτον δύω στρατιῶται ὡραῖοι τὴν ὄψιν, τὴν ἡλικίαν νεώτεροι, ἐπιφανεῖς τὸ γένος, λαμπροὶ τὴν ἀξίαν καὶ εὐγενέστατοι, Σέργιος, καὶ Βάκχος ὀνομαζόμενοι, Ῥωμαῖοι ἀμφότεροι, οἵτινες ὡς ἀνδρειωμένοι εἶχασι πολλὴν τιμὴν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τοὺς ἐτίμησεν ὁ Μαξιμιανὸς μὲ ὀφίκια, κάμνωντας τὸν Σέργιον πριμικήριον, καὶ τὸν ἄλλον σεκουνδοκήριον, νομίζωντας πῶς ἐπρεσκυνοῦσαν τὰ εἴδωλα· ἀμὴ αὐτοὶ ἐσέβοντο τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐκ νεότητος, ἐκδεχόμενοι καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ ὁμολογήσουν καὶ παῤῥησίᾳ τὴν ἀλήθειαν. Καθ' ἑκάστην οὖν ἐμελέτων τὴν μέλλουσαν ζωὴν ὡς αἰώνιον, τὴν δὲ πρόσκαιρον ἐνόμιζον παροικίαν, κατὰ τὸν Προφήτην σοφώτατα, καὶ ἐπραγματεύοντο ποικιλοτρόπως τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, ὡς γνωστικοὶ πραγματευτάδες καὶ φρόνιμοι. Βλέποντες δὲ τινὲς ἄλλοι στρατιῶται τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ τοὺς εἶχεν ὁ βασιλεὺς, ἐφθόνησαν, καὶ τοὺς ἐκατάβαλαν, ὅτι δὲν ἐψηφοῦσαν τὴν φιλίαν του, ἀλλὰ τοὺς μὲν Θεοὺς αὐτοῦ καταφρονοῦσι, τὸν δὲ Χριστὸν εὐφημίζουσιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἰξεύρωντας τὴν καλὴν γνώμην τῶν Νέων, δὲν ἐπίστευσε τὰς διαβολὰς αὐτῶν, ἕως νὰ ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς τὴν ἀλήθειαν. Λοιπὸν μίαν ἡμέραν ἡτοίμασε θυσίαν φιλότιμον, προστάσσωντας νὰ ἔλθουν ὅλοι οἱ πρόκριτοι, νὰ θυσιάσουν τοὺς θεοὺς μὲ τοῦ λόγου του· ἐσυναθροίσθησαν οὖν εἰς τὸ ἱερὸν πλῆθος ἀναρίθμητον, οἵτινες ἐτέλεσαν τὴν θυσίαν ἐπιμελέστατα, τὸν Μαξιμιανὸν εὐφημίζοντες. Ὁ δὲ Σέργιος, καὶ Βάκχος ἔστεκον ἔξωθεν, τῷ ἀληθεῖ Θεῷ προσευχόμενοι, τοῦ ὁποίου ἐδέοντο νὰ τοὺς διαφυλάξῃ ἀμώμους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μαρτυρίας του, καὶ τοὺς Ἕλληνας νὰ φωτίσῃ νὰ τὸν γνωρίσουσιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὅταν

ἐκύτταξεν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ δὲν τους εἶδεν, ἐβεβαιώθη ὅτι δικαίως τοὺς ἐκατάβαλαν, καὶ προστάσσει θυμωμένος νὰ τοὺς ἁρπάσουν οἱ ὑπηρέται ὁποῦ τοὺς εὕρουσι, νὰ τοὺς φέρουν ὡς καταδίκους δεδεμένους πισθάγκωνα. Καὶ λέγει τους μὲ πολλὴν ἀγριότητα· διὰ νὰ σᾶς δείξω πολλὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν ὑπερηφανεύθητε ἀνόσιοι, καὶ ἐφάνητε πρὸς ἐμένα ἀχάριστοι· ἀμὴ ἐὰν δὲν θυσιάσετε πάραυτα, νὰ εὐμενίσετε τοὺς Θεοὺς καὶ ἐμένα, ἐγὼ νὰ σᾶς ἀνταμεύσω τὰς ὕβρεις, ἀναίσχυντοι. Ταῦτα οἱ γενναῖοι ἀκούσαντες ἐγνώρισαν, ὅτι ἐκατάλαβεν ὁ βασιλεὺς τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν ἔκριναν δίκαιον νὰ φανερώσουν τὴν εὐσέβειαν· καὶ οὕτως Θεὸν μὲν ἀληθῆ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὡμολόγησαν, τὰ δὲ εἴδωλα τῶν Ἐθνῶν ἐμυκτήρισαν, ἄψυχα καλοῦντες αὐτὰ καὶ ἀναίσθητα, καὶ πάσης ἄλλης ὕβρεως ἄξια· ἔπειτα πρὸς τὸν βασιλέα μὲ παῤῥησίαν ταῦτα ἐλάλησαν. Τοῦτο μόνον εἰμεσθεν χρεώσται νὰ σὲ ὑπηρετῶμεν εἰς τὴν ἐπίγειον ταύτην στρατείαν ὡς δοῦλοι εὐγνώμουες, ἀμὴ κωφοὺς καὶ ἀναισθήτους θεοὺς μὴ γένοιτο νὰ προσκυνήσωμεν πώποτε, ἢ μικρὸν νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ παντέλειον, κἂν μὲ σίδηρα καὶ πῦρ καταναλώσῃς τὰς σάρκας μας· ὅτι ἄλλο δὲν εἶναι μακαριώτερον, ὅσον νὰ πάθῃ τινὰς διὰ τὴν εὐσέβειαν. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς εὐγάλουν ταῖς ζώναις καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀξίας παράσημα, καὶ νὰ τὰς ἐνδύσουν γυναικείαν στολὴν μὲ σιδηροῦς κλοιοὺς εἰς τὸν τράχηλον, νὰ τοὺς γυρίσουν ὅλην τὴν χώραν εἰς περιγέλασμα. Οἱ δὲ μακάριοι ὑπήγαιναν χαίροντες, καὶ δὲν ἐντρέποντο πομπευόμενοι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐσεμνύνοντο ὡς διὰ Χριστὸν ἐμπαιζόμενοι, καὶ ἐπροσηύχοντο λέγοντες· Ἐνέδυσας ἡμᾶς ἱμάτιον σωτηρίου Κύριε, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης ἡμᾶς περιέβαλες. Ἀφ' οὗ δὲ ἔστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ παλάτιον, τοῦ ἤφεραν πάλιν ἐκεῖ τοὺς Ἁγίους, καὶ λέγει τους μὲ πολλὴν ἡμερότητα· εὐλαβηθῆτε τὴν φιλίαν ὁποῦ ἔχομεν, καὶ μὴ φανῆτε πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τιμὴν ὁποῦ σᾶς ἔδειξα ἀγνώμονες, προσκυνοῦντες Θεὸν νεώτερον. Ἰδέτε τὴν καλωσύνην μου, ὁποῦ ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω δεινὰ κολαστήρια, νὰ κάμετε καὶ στανικῶς σας τὸν λόγον μου· ἀλλὰ τὴν φιλίαν μας εὐλαβοῦμαι (μὰ τοὺς θεοὺς), καὶ δὲν θέλω νὰ φανῶ σκληρὸς πρὸς τοῦ λόγου σας, ἕως νὰ σᾶς νικήσω μὲ τὸ καλόν, νὰ μοῦ ὑπακούσετε.

Οἱ δὲ Ἅγιοι χαριέντως καὶ ταπεινῶς ἀπεκρίθησαν· φανερὸν εἶναι φιλανθρωπότατε βασιλεῦ, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐφανήκαμεν πρὸς τὰς τιμὰς καὶ ἐυεργεσίας ἀχάριστοι, ἀλλὰ καὶ δεσπότην μας σὲ γινώσκομεν, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐδείξαμεν ἕως τὴν σήμερον εἰς ὅλα σου τὰ προστάγματα, καὶ δὲν ἀμελήσαμεν ποσῶς εἰς ὅσα ἔπρεπε νὰ κάμωμεν κατὰ τὴν ἀξίαν ὁποῦ μᾶς ἔδωσες· ἀμὴ τώρα ὁποῦ μᾶς ἀναγκάζεις νὰ ἀρνηθοῦμεν τοῦ Θεοῦ τὴν φιλίαν διὰ τὴν ἐδικήν σου, δὲν ὑπακούομεν· μάλιστα ἀγνωσία σου μεγάλη εἶναι νὰ μᾶς συμβουλεύῃς τοιαῦτα ἀνόσια· καὶ ἐσὺ μᾶλλον φαίνεσαι πρὸς τὸν ἐυεργέτην Θεὸν ἀχάριστος, ὁποῦ σοῦ ἔδωκε τὴν ζωὴν, καὶ αὐτὸ τὸ βασίλειον, ὅς τις τὸν Κόσμον ὅλον ἐποίησε, καὶ τὸν ἄνθρωπον πάντων τῶν κτισμάτων Βασιλέα κατέστησε, καὶ πάλιν ὕστερα ὑπέμεινεν ὡς φιλάνθρωπος ἑκούσιον θάνατον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος. Ποία ἀγνωμοσύνη λοιπὸν εἶναι ἀπὸ τὴν ἐδικήνσας τρανήτερη, νὰ μὴ προσκυνᾶτε τὸν Δημιουργὸν καὶ Σωτῆρα, ἀλλὰ ἀνάξια κτίσματα; Γίνωσκε γοῦν ὅτι δὲν συγκοινωνοῦμεν εἰς τοιαύτην ἀχαριστίαν σου, οὔτε τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἀρνησόμεθα διὸ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, οὔτε ἐὰν μᾶς δώσῃς τὰ δεινότερα κολαστήρια, καὶ πικρότατον καὶ πανόδυνον θάνατον. Ταῦτα ἀκούων ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώνετο, καὶ ἐβούλετο νὰ μαστίξῃ τοὺς Ἁγίους, ἀμὴ εὐλαβεῖτο τὴν εὐγένειάν τους, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ζημιωθῇ τοιούτους ἄνδρας ἐπιφανεῖς εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ περιφάνειαν· ὅθεν ἔστειλεν αὐτοὺς μὲ γράμματα πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Ἀνατολῆς Ἀντίοχον, ὅς τις ἦτον σκληρὸς δικαστὴς καὶ ὠμότατος, διὰ νὰ καταφρονεθοῦν ὑπ' αὐτοῦ, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν ἀξίαν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους μικρότερος, καὶ νὰ πασχίσῃ μὲ διάφορα παιδευτήρια νὰ

τοὺς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· εἰδὲ καὶ δὲν δυνηθῇ, νὰ τοὺς δώσῃ πικρότατον θάνατον. Λαβόντες οὖν οἱ στρατιῶται τοὺς Ἁγίους καὶ τὰ βασιλικὰ γράμματα ἐκίνησαν, ἀκολουθοῦντες τινὲς ἀπὸ τοὺς δούλους τους, διὰ νὰ δείξουν πρὸς αὐτοὺς μὲν εὐγνωμοσύνην, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ζῆλον ὅμοιον· διατὶ ἤκουσαν τοὺς Ἁγίους, ὁποῦ ἔλεγεν ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν ὀπτασίαν, ὁποῦ εἶδασι τὴν προτέραν νύκτα εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τοὺς ἐθάρρυνεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς νὰ μὴ φοβοῦνται, ἀλλὰ νὰ τρέχωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀγάπην του πρόθυμοι, καὶ αὐτὸς τοὺς δίδει βοήθειαν· ἐπεριπατοῦσαν λοιπὸν χαρούμενοι, δεδεμένοι μὲ σιδηρᾶν ἅλυσον, καὶ ἔψαλλον μὲ πολλὴν ἡδονήν. Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθημεν Κύριε, καὶ ἄλλα τοῦ ἁμώμου ἁρμόδια. Φθάσαντες λοιπὸν εἰς τὴν Πόλιν τῶν Λιμιτανέων Βαρβαλισὸν, ὅπου εὑρίσκετο ὁ Ἀντίοχος, τοῦ ἐπαρέδωσαν τοὺς Ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἐκύτταζαν οἱ περιεστῶντες, θαυμάζοντες τὴν εὐγένειαν, ἐλευθερίαν, καὶ κοσμιότητα· καὶ αὐτὸς ὁ Δοὺξ ἀναγνώσας τὰ γράμματα ἐθάυμαζε πῶς ἦλθαν εἰς τόσην τόλμαν γενναιότητος, νὰ καταφρονέσουν τοσαύτην δόξαν καὶ φιλίαν τοῦ βασιλέως, καὶ νὰ προκρίνουν τὸν θάνατον· παρέδωκεν οὖν αὐτοὺς νὰ τοὺς φυλάγῃ ἀκριβῶς ὁ Κομενταρήσιος ἕως ἄλλην του πρόσταξιν· πλὴν εἶπε του νὰ τοὺς ἐπιμελῆται εἰς ὅσα χρειάζονται, νὰ μὴν ἔχουν λύπην τινὰ οὐδὲ κάκωσιν. Ἀφ' οὗ γὰρ ἐνύκτωσε, προσηύχοντο εἰς τὴν φυλακὴν οἱ Ἅγιοι λέγοντες. Ἐπίβλεψον εἰς ἡμᾶς ἐξ Ἁγίου κατοικητηρίου σου Δέσποτα, καὶ ἀντιλαβοῦ, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ἐνόματός σου, καὶ τὰ ἐπίλοιπα· μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἀπεκοιμήθησαν. Τότε βλέπουσιν ἕνα φωτοειδέστατον Ἄγγελον φαιδρὸν καὶ λαμπροφόρον, καὶ λέγει τους: μὴ φοβεῖσθε δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἔχετε θάρρος, καὶ ἂς εἶστε στερρεοὶ εἰς τὴν Πίστιν καὶ ἄτρεπτοι, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶναι μετ' ἐσᾶς, νὰ σᾶς βοηθᾷ, νὰ νικήσετε τὸν ἀντίπαλον. Ἐξυπνήσαντες δὲ ἐφανέρωσαν τὴν ὀπτασίαν τοῖς δούλοις των, καὶ πάλιν ἔψαλλον μεθ' ἡδονῆς λέγοντες ἕκαστος· « Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου· ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα· καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ Ψαλμοῦ ἅπαντα. Τὸ πρωῒ καθίσας ὁ Δοὺξ εἰς τὸ κριτήριον, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους, καὶ λέγει τους, ἀφ' οὗ ἀνέγνωσαν τοῦ βασιλέως τὰ γράμματα: ἔπρεπεν ἀπὸ τὸ πρῶτον νὰ κάμετε τοῦ Αὐτοκράτορος τὸ θέλημα, νὰ προσκυνήσετε τοὺς θεοὺς, νὰ μὴ παροργίσετε τὴν φιλανθρωπίαν του· ὅλλὰ κἂν τώρα ἐγνωρίσατε τὸ συμφέρον σας, ὑπακούσατέ μου, νὰ λάβετε περισσοτέραν δόξαν, πλοῦτον, καὶ εὐκληρίαν ὑπὲρ τὴν πρότερον· ὅτι ἐγὼ (μάρτυρες οἱ θεοί) πολλὰ λυποῦμαι καὶ περικαίομαι διὰ λόγου σας, ἀναλογιζόμενος τὴν πολλὴν μας φιλίαν, καὶ τὰς πολλὰς ἐνεργεσίας ὁποῦ ἔλαβα ἀπὸ λόγου σας, καὶ περίσσα εἶμαι χρεοφειλέτης σας, καὶ μάλιστα πρὸς ἐσένα τὸν Αὐθέντην μου Σέργιον, ὅς τις ἦτουν αἰτία καὶ ἐπῆρα ἐτούτην τὴν Δουκικὴν ἐξουσίαν· ἀλλὰ τώρα δὲν ἰξεύρω πῶς νὰ πράξω εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν· ἐπειδὴ ἡ τύχη ἐμετάτρεψεν ἀντιστρόφως τὰ πράγματα, νὰ γένω κριτὴς σας ἐγὼ ὁ ἀναξιώτερος, καὶ νὰ παρακέκεσθε ἐς τὸ κριτήριόν μου ὁ Κύριοι καὶ Δεσπόται μου ὡς κατάδικοι· λοιπὸν νὰ σᾶς τιμωρήσω, φαίνομαι πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάριστος, καὶ πάλιν νὰ σᾶς ἀφήσω οὕτως ἀνεξετάστους, μὲ θανατώνει ὁ βασιλεὺς ὡς ἀποστάτην αὐτοῦ καὶ παρήκοον· λοιπὸν ὡς φρόνιμοι καταλάβετε τὸ συμφέρον σας, νὰ προσκυνήσετε τοὺς Θεούς μας· εἰ δὲ, ἃς ἔχω (παρακαλῶσας) συγχώρησιν, ὅτι χρεία εἶναι νὰ ὑπακούσω τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα, νὰ σᾶς δώσω σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια.

Οὕτως οὖν ἐπάσχησεν ὁ Ἀντίοχος μὲ τοιαῦτα ἀπατηλὰ καὶ μελίῤῥυτα λόγια νὰ μετατρέψῃ τοὺς Ἁγίους, συμβουλεύωντάς τους τάχα ὡς φίλους ἠγαπημένους του. Οἱ δὲ Ἅγιοι οὔτε μὲ ταῖς θωπείαις καὶ κολακείαις του ἐμαλάχθησαν, οὔτε τὰς ἀπειλὰς ἐφοβήθησαν· ἀλλὰ γνωστικῶς καὶ σοφῶς ἀπεκρίθησαν. Ἡμεῖς ὦ δικαστὰ δὲν ψηφοῦμεν ποσῶς αὐτὰ τὰ ῥέοντα καὶ φθειρόμενα, οὔτε τιμὴν, ἢ δόξαν, ἢ ἄλλο τίποτας ἀπὸ ὅσα ποθοῦν οἱ φιλόκοσμοι, μόνον

τὸν Χριστὸν νὰ κερδήσωμεν, καὶ τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ ἐπιποθοῦμεν καὶ ὀρεγόμεσθεν. Λοιπὸν μὴ πειράζεσαι νὰ μᾶς κολακεύῃς, καὶ νὰ συμβουλεύῃς τὰ πυνηρὰ καὶ δόλια ὡς διάβολος, ὅτι γνωρίζομεν ἡμεῖς τὸ συμφέρον μας, καὶ βλέπομεν τὸ φαρμάκι ὁποῦ τρέχει ἀπὸ τὰ χείλη σου, διατοῦτο καταφρονοῦμεν τὴν συμβουλήν σου ὡς ἐπίβουλον καὶ ψυχόλεθρον· μὴ πλανᾶσαι γοῦν, νὰ ἐξοδιάζῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα μὲ κενὴν ἐλπίδα καὶ ἀνωφέλευτον, ὅτι οὔτε μὲ κολακείαις, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς θέλεις δυνηθῇ νὰ μᾶς διαστρέψῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα εἴδωλα, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ δὲν δύνονται νὰ ὠφελήσουν ἐκείνους ὁποῦ τὰ σέβονται. Ἀπὸ τάυτα τὰ λόγια ἐκατάλαβεν ὁ Τύραννος, ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ τοὺς διαστρέψῃ χωρὶς κολαστήρια· ὅθεν τὸν Σέργιον μὲν ἐφυλάκωσε, δίδωντάς του τοιαύτην ἀμοιβὴν τῆς ἐυεργεσίας ὁ ἀχάριστος· τὸν δὲ Βάκχον ἐπρόσταξε νὰ τανύσουν, καὶ νὰ τὸν δέρνουσι τέσσερες μὲ βούνευρα ἀνελεημένητα καὶ ἄσπλαγχνα. Τούτῳ γενομένου, ἦτον ἕνα ἐλεεινὸν καὶ θαυμάσιον θέαμα· τὰ μέλη του ἐξεκόπτοντο ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ ἐπετοῦσαν εἰς τὸν ἀέρα φερόμενα, ἔτρεχαν εἰς τὴν γῆν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, τὰ σπλάγχνα του ἀπὸ τὸν πολὺν ξεσχισμὸν παρ' ὀλίγον ἐφαίνοντο, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅλον του τὸ σῶμα ἀπονεκρώνετο, καὶ ἡ ψυχὴ ὠλιγοψύχα καὶ ἐξέλειπεν· ὅμως ὑπέμενε τὰς κολάσεις, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ πλουσίων βραβείων, καὶ πολλῆς ἀπολάυσεως. Οἱ Ἄγγελοι ἐχαίροντο βλέποντες τὴν ὑπερφυῆ καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος· οἱ δαίμονες ἐλυποῦντο πῶς ἐνικήθησαν· οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν, καὶ ἐκάθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐφοβήθη τὸν θάνατον, ἀλλὰ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, καὶ ἀγαλλόμενος παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ σῶμα ἀφῆκεν ὁ παράνομος δικαστὴς νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία· τὰ ὁποῖα (ὦ τοῦ θαύματος)! ἔδειξαν περισσοτέραν γνῶσιν καὶ ἡμερότητα, καὶ οὐ μόνον δὲν ἐγγισαν τὸ ἅγιον Λείψανον, ἀλλὰ καὶ ὅταν τὸ ἐπῆραν οἱ Χριστιανοὶ νὰ τὸ θάψουσιν, ἀκολουθοῦσαν καὶ αὐτὰ ὡς δορυφόροι, τῶν θεομάχων τὴν ἀγνωσίαν φανερῶς διελεγχοντας. Οὕτως οὖν ὁ μὲν ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια· ὁ δὲ σύναθλος Σέργιος ἐλυπᾶτο πῶς ἔμεινεν αὐτὸς ἀκόμη ἐδῶ εἰς τὰ μάταια· καὶ τὴν νύκτα τοῦ φαίνεται εἰς τὸ ὅραμα ὁ φίλος του Βάκχος, καὶ συνομιλήσαντες, ἔμεινεν ὁ Σέργιος πασίχαρος καὶ γενναιότερος εἰς τὰ μέλλοντα παιδευτήρια. Καθίσας δὲ εἰς τὸ βῆμα ὁ Δοὺξ, ἤφεραν τὸν Σέργιον, καὶ τὸν ἐδοκίμασε πάλιν μὲ κολακείας καὶ φιλικὰ λόγια λέγωντας· ἐνθυμούμενος τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐδαιμονίαν σου, αἰσχύνομαι (μὰ τοὺς θεοὺς) καὶ ἐντρέπομαι νὰ σὲ βλέπω ἔμπροσθέν μου εἰς τοιοῦτον καταδίκου σχῆμα, ἠγαπημένε μου Σέργιε· μάλιστα ὁποῦ ἐσὺ ἐγίνης πρὸς τὸν βασιλέα μεσίτης, ὡς φίλος του, καὶ μὲ ἐτίμησεν· ὅθεν ἐυχαριστῶ σοι ταμέγιστα· Μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον τῆς ὀλερὰς ἀλώπεκος ἐδοκίμαζεν ὁ πανοῦργος νὰ τὸν ὑποκλίψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν. Ἀλλ' ὁ Ἅγιος γνωρίσας τὸν δόλον, ὡς γνωστικὸς ἀπεκρίνατο: ἐὰν θέλῃς νὰ σὲ ἐνεργετήσω καὶ τώρα, πρόθυμος εἶμαι νὰ σὲ λυτρώσω ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀπάτης, νὰ σὲ φιλιώσω μὲ τὸν ἀθάνατον Βασιλέα, νὰ σὲ δοξάσῃ αἰώνια. Ὁ δὲ Ἀντίοχος τὸν ἐκύτταξε μὲ ἄγριον νεῦμα, καὶ λέγει του· μὴ βλασφημᾷς τοὺς ἀθανάτους θεούς. Τότες ὁ Ἅγιος ἐγίνη θερμότερος, καὶ ὕβριζε τοὺς μιαροὺς θεούς, ὀνομάζωντάς τους δαιμόνια, καθὼς ἦσαν, καὶ ἀναίσθητα ξόανα. Ἰδὼν οὖν ὁ Δοὺξ, ὅτι μὲ ταῖς κολακείαις δὲν ἔκαμνε τίποτας, ἐγδύνεται τὸ προσωπεῖον, ξεσκεπάζει τὴν σκηνὴν, φανερώνει τὸ λεοντῶδες, καὶ δείχνει τὴν φυσικὴν ἀγριότητα λέγωντας· ἡ πολλή μου φιλανθρωπία, ὁποῦ σοῦ ἔδειξα σήμερον εἰς μάτην καὶ ἄκαιρα, σὲ ἀνέβασεν εἰς τόσην ἀλαζονίαν, καὶ ὑβρίζεις ἡμᾶς καὶ τοὺς θεοὺς ὑπερήφανε· ἀλλ' ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ ἀστοχήσῃς τὴν πολλήν σου αὐθάδειαν. Ταῦτα εἰπὼν ἐπρόσταξε, καὶ τοῦ ἔβαλαν ὑποδήματα σιδηρᾶ, ὁποῦ εἶχασι καρφία σουβλωτὰ καὶ ὀξύτατα, καὶ τὸν ἠνάγκαζαν νὰ περιπατῇ. Καὶ ὁ μὲν Δοὺξ καθίσας ἐπάνω εἰς τὸ ἁλογάμαξον, ὑπῆγενε πρὸς Τετραπυργίαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐβίαζαν νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ· καὶ σᾶτως ὑπῆ-

γαν ἑβδομήκοντα στάδια. Ὅσοι γὰν ἔβλεπαν τὰ αἵματα, ὁποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, ἐθάυμαζον τὴν πολλὴν καρτερίαν του, πῶς εἶχε τόσην ὑπομονὴν ὁ ἐπιφανὴς ἐκεῖνος καὶ εὐγενέστατος. Ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀπολάυσεως ἐπαρηγορᾶτο, καὶ ὑπέμενε τόσην ἀδυνηρὰν βάσανον, καὶ ἐπεριπάτει ψάλλωντας. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ ψαλμοῦ εὐφραινόμενος. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔφθασαν εἰς τὴν Τετραπυργίαν, ὁ μὲν Δὸξ εἶχε φροντίδας διὰ τὰ αὐθεντικὰ πράγματα, τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν· καὶ τὸ μεσάνυκτον ἦλθεν Ἄγγελος Κυρίε, καὶ ἐθεράπευσε τὰς πληγάς του ὅλας ἐπιμελέστατα, καὶ ἔμεινε χωρὶς τινὰ πόνον καὶ κάκωσιν, τὴν δὲ ψυχὴν ἐστόμωσε, καὶ τὸν ἔκαμε προθυμότερον εἰς τὴν ἄθλησιν· ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐσυνωμίλησαν ὥραν πολλὴν ὡς συμπολῖται καὶ ἠγαπημένοι φιλικώτατα, κατασπασάμενος αὐτὸν ἀνεχώρησεν. Ἄυριον δὲ ἐκέλευσεν ὁ Δοὺξ νὰ τὸν φέρουν σηκωτὸν εἰς τὸ κριτήριον, θαρρῶντας ὅτι δὲν ἐδύνετο ποσῶς νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του· ὁ δὲ Ἅγιος ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος ἔτρεχε μοναχός του χωρὶς ἄλλης βοηθείας, καὶ πάντες ἐθάυμασαν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἄμαχον δύναμιν. Ὁ δὲ ἄδικος δικαστὴς ἐκάλει μαγείαν τὸ θαυματούργημα, βάνωντας μάρτυρας εἰς τὴν πλανεμένην του γνώμην τοὺς ἀναισθήτους καὶ τυφλοὺς θεούς ὁ τούτων ἀναισθητότερος· ἔπειτα ἐδοκίμασε πάλιν μὲ κολακείαις νὰ τὸν διαστρέψῃ, καὶ μὴ δυνηθεὶς, τὸν ἐφυλάκωσεν, ἕως οὗ ἔκαμε τὴν αὐθεντικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ τότε ὅταν ἐμίσευεν ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Ῥωσαφὼν, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ βάλουν τὰ ἄνωθεν ὑποδήματα· ὁ δὲ Ἅγιος ἐπεριπάτει χωρὶς πόνον ὅλην ἐκείνην τὴν ὁδοιπορίαν ἀγαλλιώμενος. Ὅθεν βλέπωντάς τον ὁ Τύραννος, πῶς δὲν ἐσυλλογίζετο ποσῶς τὴν θριμυτάτην ἐκείνην βάσανον, ἐβεβαιώθηκεν ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ ποτέτου νὰ τὸν διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν γνώμην του· λοιπὸν ἔδωκε τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ κόψουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Μάρτυρος· τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ δήμιοι, ἀκολθοῦντες αὐτῷ ἀνθρώπων πλῆθος ἀμέτρητον πάσης ἡλικίας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ παῖδες ἄνηβοι, διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν νικῶντα καὶ στεφανούμενον. Ἀλλὰ καὶ θηρία ἄγρια, ὥσπερ νὰ εἶχαν φιλίαν μὲ τὸν Ἅγιον, εὐγῆκαν ἀπὸ τὰς φωλεάς τους καὶ σπήλαια, καὶ τοῦ ἀκολθοῦσαν μὲ ἡμερότητα, ἐλέγχοντας ἀφώνως μὲ τὴν πρᾶξιν τοὺς ἀσεβεῖς, ὅτι ἐκεῖνον ὁποῦ εὐλαβοῦντο θηρία ἀνήμερα, αὐτοὶ οἱ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι ἐθανάτωσαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐζήτησεν ὀλίγην διωρίαν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ κάμνει ταύτην τὴν προσευχὴν πρὸς Κύριον, διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ εἰς ἐλεημοσύνην πρὸς τοὺς φονευτὰς αὐτοῦ, καὶ συμπάθειαν, λέγωντας: Θεὲ ὑπεράγαθε, ὁποῦ ἔπλασες τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν Εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν, καὶ πάλιν ὕστερα θέν μας ἐμίσησες, ὁποῦ ἐπαρέβημεν τὰς ἐντολάς σου, καὶ ἐφανήκαμεν πρὸς τὸν Εὐεργέτην ἀχάριστοι, ἀλλὰ ἐκαταδέχθης νὰ γένῃς διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἄνθρωπος, καὶ ὑπέμεινας ἑκούσιον θάνατον παρακαλῶ τὴν ἐυσπλαγχνίαν σου σήμερον, νὰ συγχωρήσῃς ὅσους μοῦ ἔπταισαν, νὰ τοὺς λυτρώσῃς τοὺς ἀθλίους ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος, νὰ τοὺς φωτίσῃς μὲ τὴν θείαν χάριν σου νὰ γνωρίσουν τὸ Πανάγιόν σου Ὄνομα, ἡμᾶς δὲ ὁποῦ σοῦ θυσιάζομεν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ λαμβάνομεν μετὰ χαρᾶς τὴν σφαγὴν διὰ τὴν ἀγάπην σου, πρόσδεξαι ὡς ἱερεῖα δεκτὰ καὶ θυσίαν εὐάρεστον, καὶ εἰσάγαγέ μας ἐυφραινομένους εἰς τὸ Οὐράνιόν σου θυσιαστήριον. Ταῦτα εὐξάμενος, ἤκουσε φωνήν, καὶ τὸν ἐπροσκάλει εἰς αἰώνιον ἀνάπαυσιν· ὅθεν ἔκλινε τὸν αὐχένα ἀγαλλιώμενος, καὶ δέχεται τὴν τομήν, τὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου. Καὶ οὕτως ἡ μὲν μακαρία ψυχή του ἀπῆλθεν εἰς τὰς Οὐρανίους μονὰς, νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν ἀπόλαυσιν· τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ τίμιον Λείψανον ἐνταφίασαν οἱ εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ λαμπρὰ καὶ φιλότιμα εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τῆς τελειώσεως. Μετὰ δὲ καιρὸν ἦλθασι τινὲς εὐλαβέστεροι ἀπὸ τὸ Κάστρον Σουρῶν νὰ τὸ πάρουσιν, ἀμὴ ὁ Ἅγιος δὲν ἠθέλησεν· ἀλλὰ καθὼς ὑπῆγαν τὴν νύκτα νὰ τὸ κλέψουν· ἐυγῆκε φλέγα μεγάλη ἀπὸ τὸν τάφον, καὶ τοὺς ἐμπόδισε. Τότες οἱ ἐγχώριοι τῶν Ῥωσαφὼν ἐσυνάχθησαν μὲ τὰ ὅπλα, νομίζοντες πῶς ἦσαν πολέμιοι, καὶ μαθόντες τὴν ὑπόθεσιν, δέντους ἀφῆκαν νὰ πάρουν τίποτας, μόνον ἐταμάτησαν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἔκτισαν εἰς τὸν τάφον ναὸν μικρὸν, καὶ τὸν ἀφιέρωσαν τοῦ Ἁγίου, καὶ οὕτως ὑπέστρεψαν ἄπρακτοι· Ὕστερον δὲ πάλιν ἀφ' οὗ ἐπέλαμψεν ἡ εὐσέβεια, ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλιν Ῥωσαφὼν ἱέρεις, καὶ Ἐπίσκοποι, καὶ ἔκτισαν ναὸν περιφανῆ καὶ θαυμάσιον· εἰς τὸν ὁποῖον καθιερώσαντες ἀφιέρωσαν τὰ τοῦ Μάρτυρος ἅγια Λείψανα, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ, Ι'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων.

ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΛΑΜΠΙΑΣ.

Τὸν καιρὸν ὁποῦ ἠγωνίζοντο οἱ εἰδωλολάτραι νὰ ἐξαλείψουσι τὸ Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐπαρακίνα πρὸς τοῦτο ὁ δόλιος δαίμων καὶ πονηρότατος, καὶ ἠρίθιζε τοὺς δούλους τε νὰ τρέχουν πρὸς τὴν ἀπώλειαν· ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ τρισκατάρατος· ὅτι ὅσον ἐπολέμα αὐτὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τόσον ὁ Θεὸς τὴν ἐδυνάμωνε, καὶ ἔλαμπε πανταχοῦ ἡ εὐσέβεια, ὅτι πολλοὶ εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι ἐμισοῦαν τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς, ἀφήνασι τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τους, χρήματα, καὶ ἱμάτια, κτήματα, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀπόλαυσιν σώματος, καὶ ἐπρόδιδαν τὰς σάρκας αὐτῶν εἰς θάνατον· καὶ ὅσον οἱ ἄπιστοι ἐμάχοντο τὸν Χριστὸν, τοσοῦτον ἐστερεώνετο ἡ εὐσέβεια. Τότε δὴ τότε ἦτον ἕνας νέος τὸ γένος περιφανὴς, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν καὶ εὔμορφος, ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Νικομήδειαν, ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας θερμότατος, ὅς τις ἐκαλεῖτο Εὐλάμπιος, καὶ μὴ ὑποφέροντας νὰ θεωρῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ὑβριζόμενον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ ἐκατοίκα εἰς τόπον ἔρημον, ἐγκρατευόμενος ἀπὸ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ θεαρίστως πολιτευόμενος· καὶ πάλιν ὕστερα κατανυγεὶς τὴν καρδίαν, ἐνεπλήσθη ζῆλον θεϊκὸν ὡς ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ ἀφήνωντας τὴν ἔρημον, ἐκατέβηκεν εἰς τὴν χώραν πρόθυμος, νὰ παῤῥησιασθῇ εἰς τοὺς Ἕλληνας, κηρύττωντας τὴν εὐσέβειαν, δι,ὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Βλέπωντας οὖν ἐπάνω εἰς ταῖς Θύραις τῆς πόλεως κρεμασμένα τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ἐπεριγέλασε τοὺς ματαιόφρονας Ἕλληνας· ὅθεν οἱ παρεστῶτες ἐγνώρισαν πῶς ἦτον Χριστιανὸς, καὶ παρευθὺς δένοντες αὐτὸν τὸν ἐφυλάκωσαν, ἕως νὰ τὸν ὑπάγουν ὡς νέον κυνήγιον εἰς τὸν Ἄρχοντα· ὅς τις μαθὼν ταῦτα, ἐπρόστξε καὶ τὸν ἤφεραν ἔμπροσθεν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν νεάζοντα καὶ ἀγένειον, εἶχεν ἐλπίδας νὰ τὸν πλανέσῃ, καὶ λέγει τον· διὰ ποίαν αἰτίαν ἐπαρακινήθης εἰς τοσαύτην ἀναισχυντίαν, νὰ περιγελάσῃς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ὁποῦ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου σου δείχνει πῶς εἶσαι ἀπὸ εὐγενικὸν αἷμα καὶ ἔκλαμπρον; ἰδὲ νὰ κάμῃς τὸ συμφέρον σου ὡς γνωστικὸς, νὰ θυσιάσῃς τους Θεοὺς, ἂν θέλῃς νὰ εὐφράνῃς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, καὶ νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ δεινὰ κολαστήρια, ὁποῦ σὲ ἐκδέχονται, ἐὰν καταφρονήσῃς τοὺς λόγους μᾳ. Τότες ὁ Ἅγιος ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἀπεκρίνατο· ἄμποτες ὦ ἡγεμὼν νὰ ἐγνώριζες ἐσὺ τὸ συμφέρον σου, νὰ προσκυνήσῃς ἕνα Θεὸν Τρισυπόστατον, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον ἀπὸ τὴν εὐταξίαν τῆς Κτίσεως ἠμπορεῖτε

νὰ καταλάβετε, ὁποῦ ἔκαμε τὸν Οὐρανόν, τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα, μὲ τοσαύτην σοφίαν θαυμάσιον· εἰ δὲ καὶ προτιμᾷς πολλοὺς θεούς, μὲ τοὺς ὁποίους χλευάζεις τοὺς ἁπλουστέρους, καὶ τοὺς προξενᾷς τὴν αἰώνιον κόλασιν, ἐγὼ δὲν καταδέχομαι κἂν νὰ σοῦ ἀκούσω, ἐπειδὴ εἶμαι τιμημένος, μὲ ψυχὴν λογικήν, καὶ ἐλπίζω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, νὰ εὐφραίνωμαι· ὅτι ἕνα καὶ μόνον Θεὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι, τὸν φύσει ἀόρατον, καὶ ἐκείνου θέλω ἀποδώσει τὰς εὐχάς μου ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ του. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐγδύνεται τὸ προσωπεῖον τῆς ἡμερότητος, καὶ προστάσσει νὰ ἁπλώσουν κατὰ γῆς γυμνέν, καὶ νὰ δέρνουν τὸν Ἅγιον ἀσπλαγχνα. Ὁ ὁποῖος ὑπέμεινεν ἀνδρείως τοὺς ῥαβδισμούς, καὶ οὐδεποσῶς ἐδειλίασεν· ὅθεν ὁ δυσσεβὴς διπλασιάζει τὴν παίδευσιν, προστάσσωντας νὰ τὸν δέρνουν μὲ νεῦρα ἀνελεήμονα· οἱ δὲ στρατιῶται τὸν ἐμάστιζαν τόσον πυκνά, ὁποῦ τοῦ ἔδιναν ὀδύνην ἀμέτρητον. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὁ Μάρτυς ὑπέμεινε μὲ ἀνδρεῖον φρόνημα. Ὁ δὲ ἀχόρταγος Τύραννος δὲν εὐχαριστήθη εἰς τόσας βασάνους, ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτέρας νεωτέρας ἐτρέπετο· καὶ κρεμάσαντες εἰς ξύλον τὸν ἀδάμαστον ἀνδριάντα, ἐκαταξέσχιζαν τὰς σάρκας του τόσον, ὁποῦ ἐγροίκα τὸν πόνον ἕως τῶν μυελῶν· ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν τοσοῦτον ξεσμόν καὶ τὰ κόκκαλά του σχεδὸν ἐφαίνοντο. Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχὴν ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας, ἐπικαλούμενος τὸν ἀθλοθέτην Θεὸν εἰς βοήθειαν· καὶ τόσην ὑπομονὴν εἶχεν, ὁποῦ σοῦ ἐφαίνετο πὼς ἦτον ἄλλος ὁ βασανιζόμενος, καὶ ὁ Ἅγιος τὸν ἐκύτταζεν. Ἀ'φ' ὃ γοῦν ἐδαπάνησαν ἐκείνην τὴν τρυφερὴν σάρκα, καὶ κατέσπασαν ὅλα τὰ μέλη του, ἔμεινεν εἰς τοὺς ἐρῶντας ἐλεεινὸν θέαμα, τόσον ὁποῦ οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἐθαυμάζοντο, ἀλλὰ θαῤῥῶ καὶ οἱ δαίμονες ἐξέστησαν τὴν πολλὴν καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος; τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς ηὔφρανε, καὶ τοῦ ἔστειλεν ὁράτως ἐξ ὕψους βοήθειαν. Βλέπωντας δὲ ὁ ἀσεβὴς Τύραννος, πῶς οὔτε μὲ κολακευτικὰ λόγια, οὔτε μὲ διάφοπα κολαστήρια, ἐδύνετο νὰ τὸν ταπεινώσῃ, ἐσυλλογίσθη νὰ τοῦ δώσῃ μίαν δριμυτάτην, καὶ τοσοῦτον πανέδυνον βάσανον, ὁποῦ μόνον νὰ τὸ ἀκούσῃ τινὰς θειλιᾷ καὶ ταράττεται· ἤγουν ἔδεσε σφικτὰ λουρία τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν, νὰ τοὺς στρουφίσουν ὀπίσω, νὰ τοὺς εὐγάλουν ἀπὸ ταῖς φόλισες, καὶ καθ' ἕνας δάκτυλος ἔδιδε τόσην ὀδύνην, ὁποῦ δὲν εἶναι βολετὸν νὰ τὸ γράψωμεν, ἀμὴ ὅποιος ἐστραβοπάτησε καμμίαν φοράν, καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν φόλισιν τὸ ποδάρι του, ἢ τὸ χέρι του εὔγαλεν, αὐτὸς ἀπὸ τὸν ὀλίγον ἐκεῖνον πόνον, ὁποῦ ἐγροίκησεν, ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πόσην ὀδυνηρὰν βάσανον ἐλάμβανε πᾶσαν φοράν, ὁποῦ τοῦ ἐστρούφιζαν ὀπίσω τὸν δάκτυλον, καὶ ἐμετατόπιζαν τὰ μίλη ἀπὸ ταῖς ἁρμονίαις, καὶ ἔκοπταν βιαίως τὰ νεῦρά του· καὶ πάλιν ὕστερα ἀφ' οὗ τοῦ ἐγύρισαν ὅλα τὰ δάκτυλα, τοῦ ἐστρούφιξαν καὶ τὰς χεῖρας καὶ ἀγκῶνας καὶ πόδας καὶ γόνατα, καὶ τόσον πόνον τοῦ ἔδωσαν, ὁποῦ ἐθαυμάζοντο ὅλοι πὼς δὲν ἐξέψυξε· καὶ οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι καὶ τὰ ἄψυχα κτίσματα ἐσυμπόνεσαν· ὁ δὲ ἀναισθητότερος πάντων, καὶ τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος Τύραννος δὲν ἔκλινε ποσῶς πρὸς συμπάθειαν, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσῃ περισσότερον πόνον τῷ Μάρτυρος, ἐκαταλάλει τὴν Σάρκωσιν τῷ Χριστῷ τὸν Σταυρόν, καὶ τὸν ἄτιμον θάνατον, καὶ πῶς ἐπλάνεσε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ καταφρονοῦσιν οἱ ἄφρονες τὴν γλυκυτάτην ζωὴν ἐτούτην, τὴν ἀπολαυστικὴν καὶ εὐφρόσυνον, διὰ ψευδομένην ἐλπίδα μελλούσης μακαριότητος, καὶ νὰ ὑπομένουν τόσας κολάσεις οἱ ἄθλιοι ματαίως καὶ ἀνωφέλευτα. Αὐτὰ καὶ ἕτερα φλυαρίσματα ὁποῦ ἔλεγεν ὁ ἀσύνετος δὲν ὑπόφερεν ὁ Ἅγιος, ἀλλα μὲ ὅλους τοὺς πόνους δὲν ἀφῆκε τὸν ἀσεβῆ νὰ χαρῇ τὸν λόγον του, ἀμὴ ἐπεριγέλα καὶ αὐτὸς τοὺς μιαροὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, διατὶ ἦτον καὶ γραμματισμένος καλά, καὶ ἔξευρε τὰς μυθολογίας τους, καὶ τὸν ἔλεγξε πῶς ἦσαν οἱ θεοί του ἀρσενικόθυλοι καὶ ἀδύνατοι, πόρνοι, φονεῖς, μνησίκακοι, καὶ πολέμιοι. Ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐκαταφρόνησεν ἐκείνους ὡς ἔπρεπεν, ἐμετάφερε τὸν λόγον

πρὸς τὸν ἀληθῆ καὶ ζῶντα Θεόν, πῶς ὅσα μᾶς εἶπεν εἶναι ἀληθέστατα· ὅθεν βασανιζόμεσθεν τώρα πρόσκαιρα, διὰ νὰ συνδοξασθοῦμεν μετ' αὐτοῦ αἰώνια, νὰ ἔχωμεν χαρὰν ἀνεκλάλητον καὶ ἀπόλαυσιν ἀτελεύτητον. Ταῦτα πάλιν παρώργισαν τὸν ἀσεβῆ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ πυρώσουν σιδηρᾶν κλίνην, νὰ ἁπλώσουν ἐπάνω τὸν Ἅγιον· ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸν Σταυρόν του, καὶ ἡπλώθη ὅλος εἰς τὸν ἐκκεκαυμένον ἐκεῖνον καὶ φοβερὸν κράβατον· καὶ αἱ μὲν σάρκες ἐθιελύοντο καὶ ἐκαίοντο, αὐτὸς δὲ ἐκείτετο ὥς περ νὰ ἦτον εἰς στρῶμα μαλακόν, καὶ εὐχαρίστα τὸν Κύριον· ἀλλὰ ἐπειδὴ περισσότερον ἐλυπᾶτο ὁ Ἅγιος, πῶς δὲν ἐγνώριζαν τὸν ἀληθῆ Θεὸν οἱ Ἕλληνες, παρὰ διὰ τὰς κολάσεις ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν, ἠθέλησε νὰ τοὺς κάμῃ νὰ καταλάβουν τὴν ἀδυναμίαν τῶν μιαρῶν τους θεῶν, καὶ λέγει πρὸς τὸν Τύραννον νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸν ναὸν τῶν Εἰδώλων. Οἱ δὲ ἀσεβεῖς θαῤῥοῦντες πῶς ἤθελε νὰ προσκυνήσῃ, ἐχάρησαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν ἐντίμως μὲ δορυφορίαν, ὡς μέγαν Ἄρχοντα.

Ὁ δὲ Ἅγιος φθάνωντας εἰς τὸν βωμόν, ἔγγιξεν ὀλίγον μὲ τὴν δεξιάν του εἰς τὸ μεγαλήτερον καὶ περιφανέστερον Εἴδωλον, λέγωντας· προστάσσω σε νὰ πέσῃς κατὰ γῆς, νὰ γένῃς χῶμα λεπτότατον· καὶ παρευθὺς ἐγίνη ἔργον ὁ λόγος του· οἱ δὲ παρόντες ἐθαύμασαν. καὶ γνωρίσαντες τὴν ἀδυναμίαν τῶν Εἰδώλων, ἐπίστευσαν ἀναριθμητοι εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, προσκυνοῦντες τὸν Ἅγιον. Τότε δὴ τότε ἐξαίφνης εἰς τὸ μέσον τοῦ πλήθους μία Κόρη ὡραία, καὶ πάγκαλος, ἥτις ἔλαβεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τὸν Ἅγιον, λέγουσα· ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀδελφή σου Εὐλαμπία, καὶ καθὼς μία μάννα μᾶς ἐγέννησε καὶ ἀνέθρεψεν, οὕτως εἶναι πρέπον νὰ λάβωμεν ἕνα θάνατον, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ταῦτα λέγουσα, ἐνουθέτα τοὺς παρεστῶτας νὰ λάβουν ἀπ' αὐτὴν ὑπόδειγμα, νὰ ἐγνωρίσουν τὴν εὐσέβειαν. Ὁ δὲ κακοδαίμων Τύραννος ἔγινεν ἄλλος ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὴν θλῖψιν του· οὐ μόνον διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ θεοῦ του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παῤῥησίαν τῆς Μάρτυρος· καὶ κυττάζωντάς την μὲ ὄμμα ἄγριον, εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ παμμίαρος· ψεύδεσαι ἀναίσχυντον γύναιον πῶς εἶναι ἀδελφός σου ὁ Εὐλάμπιος, ἀλλὰ τὸν ἔχεις ἀγαπητικόν, διὰ τοῦτο ἦλθες εἰς τὸ μέσον τόσον ἀνδρῶν ἀναιδεστάτη, καὶ προσποιεῖσαι Χριστιανὴ ἀσεμνε· ἰδὲ γοῦν νὰ ἀφήσῃς αὐτὸ τὸ πάθος, καὶ δεήσου τοὺς φιλανθρώπους Θεοὺς νὰ σὲ συγχωρήσουσι, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ὑστερηθῇς τὰ ἀγαθὰ τῆς παρούσης ζωῆς καὶ τὸν λαμπρότατον Ἥλιον, οὔτε νὰ σμίξῃς μετ' αὐτὸν τὸν μάγον καὶ γόητα· εἰδὲ καὶ παρακούσῃς τοὺς λόγους μου. μάρτυρας βάνω ὅλους τοὺς Θεούς, ὅτι ἄλλο καλὸν δὲν θέλεις ἀπολαύσει ἀπὸ τὸν Εὐλάμπιον, εἰμὴ μόνον νὰ λάβῃς χειρότερα κολαστήρια. Τότες ἡ Ἁγία τοῦ ἀπεκρίθη χωρὶς τινὰ δειλίαν, καὶ λέγει τε: «Ἄκουσον, ὦ δικαστά, νὰ γνωρίσῃς καλὰ τὴν γνώμην μου. Χριστοῦ δούλη εἶμαι· αὐτὸς εἶναι ἡ πνοή καὶ ζωή μου, καὶ τῆς ψυχῆς μου τὸ ἀγαλλίαμα· αὐτὸν ἀγαπῶ, καὶ διῶ νὰ θανατωθῶ διὰ τὴν ἀγάπην του· λοιπὸν ἑτοίμαζε πῦρ, ἀκόνιζε ξίφη, καὶ πᾶσαν ἄλλην συλλογίζου βάσανον, ὅτι ἕτοιμη εἶμαι νὰ πάθω περισσότερα, παρὰ ὅσα ὑπέμεινεν οὗτος ὁ ἀδελφός μου, διὰ νὰ καταλάβῃς πῶς εἶμαι ἀδελφή του εἰς τὴν σάρκα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ γνώμην κατὰ ἀλήθειαν, καὶ μὴν ἔχῃς τινὰ ἐλπίδα ποσῶς εἰς τοῦ λόγου μου, νὰ μὲ πλανέσῃς τάχα μὲ ταῖς κολακείαις σου, ἢ νὰ δειλιάσω τὰς βασάνους ὡς ἀπαλὴ κόρη καὶ ἀνήλικος, ὅτι ὁ Παντοδύναμος Θεός, ὁποῦ μᾶς ἔδωκε τὴν προθυμίαν καὶ ἅρματα νὰ πολεμήσωμεν ἐσένα, καὶ τὸν διάβολον ὁποῦ προσκυνᾷς, ἐκεῖνος μᾶς θέλει βοηθήσει νὰ σᾶς νικήσωμεν.» Ταῦτα μὲν ἡ Ἁγία μὲ γλῶσσαν παῤῥησιασμένην κατὰ τοῦ Τυράννου ἐλάλησεν· Αὐτὸς δὲ μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον, προστάσσει νὰ τὴν δέρνουν δυνατὰ εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τόσον τὴν ἐῤῥάπισαν, ὁποῦ ἠλλοιώθη τὸ κάλλος τῆς μορφῆς, καὶ ἡ φωνή της ἔσβυσεν. Ὁ δὲ Εὐλάμπιος τὴν ἐθάῤῥυνε νὰ στέκῃ ἀνδρείως, καὶ νὰ μὴ δειλιᾷ τὴν βάσανον, καὶ οὕτως ὑπέμεινεν ἡ ἀείμνηστος. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ Τύραννος ἐσυλλογίσθη ἀλ-

λην κόλασιν, νὰ βράσουν θερμὸν εἰς ἕνα μεγάλο χάλκωμα, νὰ τοὺς βάλουν μέσα νὰ σέκωνται ἕως νὰ μείνουν μόνον τὰ κόκκαλα· εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν εὐθὺς ὁ Ἅγιος, ἀμὴ ἡ Κόρη ὡς ἀπαλωτέρα εἰς τὴν φύσιν ἐδειλίασε, καὶ ἐφοβᾶτο βλέπουσα τὸ ὕδωρ ὅτι ἐχόχλασεν· Ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ συναθλητὴς ἐσήκωσεν ἐπάνω τὴν κεφαλήν ἀπὸ τὰ ὕδατα, καὶ ἐπροσκάλει τὴν Ἁγίαν λέγωντας: «εἴσελθε ἀδελφή μου ἠγαπημένη, καὶ μὴ δειλιάσῃς τίποτας, μὴ κυττάζῃς τὸ πῦρ καὶ τὰ ὕδατα, ἀλλὰ ἐπάνω εἰς τὸν Θεὸν ὕψωσε τοὺς ψυχικούς σου ὀφθαλμούς, καὶ αὐτὸς μᾶς δίδει βοήθειαν, καὶ ἀπὸ λόγου μου γνώρισε τὴν ἀλήθειαν, πῶς δὲν με βλάπτει ποσῶς ἡ καῦσις τοῦ θερμοῦ, ἀλλὰ φαίνεται δρόσος καταψυχίζουσα.» Μὲ τούτους τοὺς λόγους ἔλαβε θάρρος ἡ Εὐλαμπία, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ χάλκωμα, καὶ παρευθὺς ἐψυχράνθη τὸ ὕδωρ ὡς κρύσταλλος, καὶ ἔστεκον ἀμφότεροι ἀγαλλόμενοι. Τοιοῦτον θαυμάσιον ἰδόντες πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπίστευσαν· οὐ μόνον δὲ ὁ κοινὸς λαός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἀρχίζει νὰ ὀλιγοστεύῃ τὴν εὐλάβειαν, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ εἴδωλα· πλὴν ἐπειδὴ ὁ Ἀράπης δὲν ἀσπρίζει πώποτε, οὔτε ὀρθὰ περιπατεῖ ὁ Κάβουρας, δι' αὐτὸ καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀσύνετος δὲν ἐπίστρεψεν εἰς τόσα θαυμάσια, ἀλλὰ πάλιν κατὰ τοῦ Ἁγίου ἐπλίζεται, καὶ προστάσσει νὰ τοῦ εὐγάλουν τὰ ὄμματα, διὰ νὰ δειλιάσῃ καὶ ἡ ἀδελφή του, μήπως καὶ διαστρέψῃ την. Ἀλλὰ ματαίως ἐκοπία ὁ ἀσυνείδητος· ἔτι τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς ὑστερήθη ὁ Ἅγιος, τὰς δὲ ψυχὰς εἶχασιν ἀμφότεροι στερεωμένας εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ ποσῶς δὲν ἐσάλευσεν ὁ πύργος τῆς ὁμολογίας τους. Τότε πάλιν ἐκέλευσεν ὁ Ἡγεμὼν νὰ ἐκκαύσουσι δυνατὰ μίαν κάμινον, νὰ σπινθηροβολᾷ ὡς τὴν Βαβυλώνιον. Ἕως οὖν νὰ συνάξουν τὰ ξύλα καὶ τὴν ἄλλην ὕλην νὰ εὐτρεπίσουσιν, ἐκρέμασαν τὴν Ἁγίαν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· αὐτὴ δὲ ἡ τιμωρία δίδει πολὺν πόνον εἰς τὰ νεῦρα καὶ μήλιγγας· ἀλλ' ἡ δούλη τοῦ Χριστοῦ ἐνόμιζε τρυφὴν ἐκείνην τὴν βάσανον, καὶ προσηύχετο λέγουσα. «Εὐχαριστῶ σοι Κύριέ μου, ὁποῦ μὲ ἀξίωσες νὰ τιμωρηθῶ διὰ τὴν ἀγάπην σου.» Ἀφ' οὗ δὲ ἔκαψεν ἡ κάμινος τόσον, ὁποῦ ἐτρόμασαν οἱ περιεστῶτες μόνον νὰ τὴν βλέπουσιν, ἐπῆραν τοὺς Μάρτυρας νὰ τοὺς ῥίψουσιν ἔσω κατὰ τὸ πρόσταγμα· καὶ τὸν μὲν Ἅγιον ἐσήκωσαν, ὅτι τοὺς ὀφθαλμούς του εἶχασιν εὐγαλμένους ὡς εἴπομεν, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατῇ· ἡ δὲ γενναία Εὐλαμπία ἔτρεχε χαίρουσα, ὥσπερ νὰ ὑπήγενεν εἰς νυμφικὴν κάμεραν. Καὶ καθὼς τοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὴν κάμινον (ὦ τοῦ θαύματος) ἐκαμάρωνεν ἡ φλόγα ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ ὑπήγενεν ἐπάνω ὡς γέφυρα, καὶ αὐτοὶ ἐστέκοντο εἰς τὸ μέσον ἀβλαβοι, ὥσπερ νὰ ἦσαν εἰς δροσερὸν λιβάδι νὰ χαίρωνται· ὅτι τὸ πῦρ ἐμετάτρεψε τὴν καυστικήν του φύσιν εἰς ψύχος, καὶ τοὺς ἐδρόσιζεν· ἔθεν καὶ αὐτοὶ εὐχαριστοῦντες ὑμνολογοῦσαν τὸν Κύριον, ψάλλοντες τὴν Ὠδὴν ἐκείνην τῶν τριῶν Παίδων, τὴν πολυὔμνητον καὶ παγκόσμιον· τοιαύτην τερατουργίαν ἰδὼν ὁ ἀσυνείδητος Τύραννος ἐξεπλάγη, καὶ μὴν ἰξεύρωντας πλέον ποίαν ἄλλην βάσανον νὰ τοὺς δώσῃ, ἐβαρέθη νὰ πολεμᾷ μὲ τὸν Παντοδύναμον ὁ ἀδύνατος. Μὴ ἔχωντας οὖν ἐλπίδα τινὰ εἰς τοὺς Μάρτυρας, ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ κόψουν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς· καὶ οὕτως ὁ μὲν Ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη κατὰ τὸ πρόσταγμα, ἡ δὲ Εὐλαμπία παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν εἰς τὰς ἀχράντους παλάμας τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐν εἰρήνῃ, πρὶν νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν της οἱ δήμιοι. Τοῦτο δὲ ἐσυνέβη τῇ Μάρτυρος οὐχ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' οὕτως ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε, διὰ νὰ μὴν ἐγγίζουν τὰ ἀκάθαρτα χέρια τῶν δημίων ἐπάνω της, ἀλλὰ νὰ φυλαχθῇ ἀμόλυντος, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ ψευσθῇ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ ὁ μάταιος Τύραννος, νὰ γνωρίσῃ πῶς αὐτὸς δὲν ἐνίκησεν, ἀλλ' ὅταν ὁ Θεὸς ἠθέλησεν, ὁποῦ ἐξουσιάζει ζωὴν καὶ θάνατον, τότες ἐπῆρε τὴν ψυχήν της ἀτάραχα, καὶ ὄχι μὲ τὴν σπάθην, διὰ νὰ μὲ τελειωθῇ ἐκείνου τὸ πρόσταγμα. Αὐτὸ εἶναι τῶν ἀηττήτων Μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ τὰ παλαίσματα· τοιοῦτον τέλος παμπόθητον ἔδωσαν οἱ ἀοίδιμοι. Τούτους

οἱ Ἄγγελοι πάντες ἐμακάρισαν, οἱ Πατριάρχαι, καὶ Ἀπόστολοι ἐπαίνεσαν, οἱ Μάρτυρες ὡς συναθλητὰς ὑποδέχθησαν χαίροντες, καὶ ὁπλῶς εἰπεῖν καὶ αὐτὸς ὁ ἀγωνοθέτης καὶ Κύριος (τὸν ὁποῖον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων μαρτυρικῶς ὡμολόγησαν, καὶ ὑπέμειναν διὰ τὴν ἀγάπην του τοσαῦτα πανόδυνα κολαστήρια) τοὺς ὑποδέχθη μὲ ἱλαρὸν καὶ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, καὶ τοὺς εὐφήμησε καὶ αὐτὸς ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς, καθὼς ἔταξεν εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ τοὺς ἔκαμε κοινωνοὺς τῆς δόξης καὶ Βασιλείας του. Ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ, καὶ δόξα, κράτος, μεγαλωσύνητε, καὶ μεγαλοπρέπεια νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΑ'.

Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτοι οἱ τρισάλβιοι ἐγεννήθησαν ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς εἰς τὴν Παλαιστίνην· καὶ εἶχασιν εἰς τὴν φιλοξενίαν πολλὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν μὲ τὴν σπουδὴν τῶν γονίων του, καὶ ἐπαιδεύθησαν πᾶσαν φιλοσοφίαν, τὴν ἱεράν, καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων· ἦτον δὲ πρῶτος εἰς τοὺς χρόνους ὁ Θεόδωρος, ὁ ὁποῖος εἶχε τόσην γνῶσιν παιδιόθεν, ὁποῦ πάντες τὸν ἐθαύμαζον, ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπαν καθ' ἑκάστην εἰς τὰς Γ'ερὰς Ἐκκλησίας, καὶ δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς Ἑορτὰς, οὔτε ποτέτου ὑπῆγεν εἰς παιγνίδια καὶ περιδιάβεσες, καθὼς τὸ κάμνουσι τὰ παιδία, ἀλλὰ ἦτον συνετὸς καὶ φρόνιμος. Βλέποντες οὖν οἱ γονεῖς του εἰς ἕνα Παιδίον τόσην σύνεσιν καὶ εὐταξίαν, ἐξίσταντο, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σόββα, νὰ τὸν μανθάνῃ τὰ γράμματα Ἴνας Ἱερομόναχος, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀπὸ τοὺς ὄλλους ἀδελφοὺς τοῦ Μοναστηρίου σοφώτερος καὶ ἐναρετώτερος. Μετὰ ταῦτα ἔβαλαν καὶ τὸν ἀδελφόν του Θεοφάνην εἰς τὸ αὐτὸ Μοναστήριον, νὰ μανθάνῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἱερὰ γράμματα, ὁ ὁποῖος εἰς μὲν τὴν ἡλικίαν ἦτον μικρότερος, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν ἦτον ὅμοιος, δείχνωντας μᾶλλον εἰς τὴν ψυχὴν, ἢ εἰς τὴν σάρκα τὴν ἀδελφότητα καὶ συγγένειαν· ὅτι καθὼς ὁ σοφὸς ζωγράφος στοχάζεται μὲ ἐπιμέλειαν μεγίστην τὸ ἀνθιβόλαιον, νὰ μὴ σφάλῃ τίποτας, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐκύτταζεν ἀκριβῶς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἀρχέτυπον, νὰ μιμᾶται ὅλας τὰς πράξεις του. Ἀλλ' ὁ μέγας Θεόδωρος ἦτον εἰς τὸν νοῦν πολλὰ ἐπιδέξιος καὶ ὀξυτάτης φύσεως, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπῆρεν ὅλην τὴν μάθησιν. Ὅθεν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ποθῶντας νὰ μάθῃ ὑψηλότερον μάθημα, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἐνάρετον καὶ σοφώτατον διδάσκαλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὀλίγον καιρὸν, ἀμὴ ἐπῆρε σχεδὸν ὡς ἀγχίνους ὅλην τὴν ἀρετὴν ἐκείνου καὶ μάθησιν, καθὼς ἀπὸ τοὺς λόγους του, ὁποῦ ἔγραψε διὰ τὴν εὐσέβειαν, φαίνεται. Ἀφοῦ

γοῦν ἔμαθεν ὅσα τὸν ἐφθαναν, ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τόσον ἐσπούδαζε νὰ ὑπερέβῃ εἰς τὴν ἐνθεον πολιτείαν τοὺς ἄλλους, ὁποῦ δὲν ἦτον ἄλλος ἐναρετώτερος, καὶ ταπεινὸς τὸ φρόνημα· ἐχαλίνωσε τὴν γλῶσσαν, τὸν θυμὸν, καὶ τὰς ἐπιθυμίας πάσας ὁ πάνσοφος, καὶ τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος. Ὅθεν διὰ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν τὸν ἐχειροτόνησαν μὲ θείαν νεῦσιν πρεσβύτερον. Ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπλεόναζε τὰς ἀρετὰς περισσότερον, καὶ ἠγωνίζετο νὰ μὴ τὸν ὑπερέβῃ ἄλλος εἰς τὴν ἀγάπην καὶ χρηστότητα, εἰς δὲ τὸν ἔνθεον ζῆλον ἦτον θερμότατος τόσον, ὁπὸ ἐκινδύνευσε διὰ τὴν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ κολαστήρια ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος· Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν. Πολλοὺς πολέμους πολλάκις ὡς φθονερὸς ἤγειρε καθ' ἡμῶν ὁ μισόκαλος, διὰ νὰ μᾶς ὑστερίσῃ τῆς οὐρανίου μακαριότητος, καὶ πολλοὺς Βασιλεῖς εἰς Εἰδωλολατρείαν ἐγκρέμνισεν, ἄλλους δὲ πάλιν εἰς Εἰκονομαχίαν παρώξυνε, παρερμηνεύων τοὺς θείους Νόμους ὁ μιαρὸς, καὶ διαστρέφων τὰς Γραφὰς δολίως ὡς ἀνθρωποκτόνος καὶ πονηρότατος· ὅτι βλέπωντας πῶς δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ φέρῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τελείαν τῆς πίστεως ὀρνησιν, ἔρριψε τὸν δόλον ὁ ἐπίβουλος εἰς ὅσους ἧυρεν ἐπιτηδείους εἰς τὴν κακίαν του, καὶ οὐ μόνον τοὺς ἁπλουστέρους, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοὺς Βασιλεῖς (φεῦ!) δεινῶς ὁ δεινὸς ἐπλάνεσεν. Ἦτον δὲ τότε Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὅστις εἶχε λύσσαν μεγάλην κατὰ τῶν ἁγίων Εἰκόνων ὁ ἀλιτήριος· καὶ πρῶτον μὲν ἐξώρισεν ἀπὸ τοὺς θρόνους τοὺς Ὀρθοδόξους Ἀρχιερεῖς, καὶ ἐκάθισεν ἄλλους ἐμφρενός τε, καὶ ἄφρονας· τὰς δὲ Ἱερὰς Εἰκόνας τελείως ἠφάνισε, διὰ τὴν ὁποίαν ἀσέβειαν, ἐπαραχώρησεν ὁ Θεὸς, καὶ ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων οἱ Ἄραβες, καὶ ἐκούρσεψαν χώρας διαφόρους καὶ Μοναστήρια, καὶ ἐξέχως ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Σάββα τὸ μέγα καὶ περιβόητον. Ταῦτα βλέπων ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν Χριστιανῶν τοὺς ἦλθε δικαίως παρὰ Θεοῦ ἐκείνη ἡ μάστιξις, διατὶ ἐκαταφρονοῦσαν τὴν σεβασμίαν εἰκόνα του. Ὅθεν ζήλῳ θείῳ κινούμενος ἐμελέτησε νὰ στείλῃ ἕνα ἢ δύω Πατέρας ἐναρέτους καὶ μαθηματικοὺς εἰς τὰ γράμματα, νὰ ἐλέγξουν τὸν βασιλέα, νὰ τοῦ ἀποδείξῃ μὲ μαρτυρίας τῆς θείας Γραφῆς σφαλερὰν τὴν γνώμην του, νὰ τὸν νουθετήσουν, μήπως καὶ τὸν φέρουν εἰς μεταμέλειαν, νὰ παύσουν τὰ σκάνδαλα· εὑρίσκει γοῦν ἕτοιμον καὶ ἐπιτήδειον διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν τὸν μέγαν Θεόδωρον, ὡς ζηλωτὴν τοῦ Θεοῦ, ὡς πεπαιδευμένον εἰς τὰ γράμματα, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητον· ἔστειλεν αὐτὸν λοιπὸν ὁ Πατριάρχης, ποιήσας εὐχὴν μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ κοινὴν παράκλησιν νὰ τὸν κατευοδώσῃ ὁ Κύριος· ὅσις ἐπῆρε τὸν Θεοφάνην ὡς ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπήγασιν εἰς τὸν ἀνίερον πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου, καὶ τὸν ἤλεγξεν ὡς ληστρικῶς, καὶ ὄχι νομίμως τὴν ἐξουσίαν ἁρπάσαντα· ἔπειτα ἔδραμε καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν βασιλέα, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε πατρικῶς μὲ σπλάγχνος, καὶ μὲ ἀπόδειξες τῆς Γραφῆς, νὰ παύσῃ ἀπὸ τοιαύτην δεινὴν καὶ ψυχοβλαβεστάτην αἵρεσιν, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος, πρὶν θυμωθῇ περισσότερον νὰ τὸν παιδεύσῃ χειρότερα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθαύμασε τὴν παρρησίαν τοῦ Ἁγίου, τὴν σοφίαν, καὶ κοσμιότητα, καὶ τὴν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ προσώπου φαιδρότητα· ἔπειτα τὸν ἠρώτησε πόθεν ἦτον, καὶ διὰ τί ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐλέγξῃ παρρησίᾳ μὲ τοσαύτην αὐθάδειαν. Ὁ δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν, ὅτι ἦτον Ἱεροσολυμίτης, καὶ μὴ ὑποφέροντας νὰ θεωρῇ τὸν Θεὸν καὶ Βασιλέα τῆς κτίσεως ὑβριζόμενον, ἦλθε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν· Ἐδιαλέχθησαν οὖν πολλὴν ὥραν, καὶ διέλυσεν ὅλα τοῦ βασιλέως τὰ προβλήματα, καὶ τὸν ἐνίκησε μὲ τὴν Θείαν δύναμιν. ὅθεν ὁ βασιλεὺς θαυμάζωντας τὴν σοφίαν του, ἔπασχε πολλὰ μὲ κολακείαις καὶ χάδια νὰ τὸν τραβίσῃ εἰς τὴν μιαρὰν αὐτοῦ καὶ μισόθεον αἵρεσιν· ἀλλ' ὁ ἀνδρεῖος ἀγωνιστὴς καὶ ἀήττητος ἤλεγχεν αὐτὸν ἀφόβως, καὶ ἐπιστόμιζε λέγωντας· δὲν ἐνθυμᾶσαι

τὰς συνθήκας καὶ ὁμολογίαν σου πρὸς τὸν εὐράνιον Βασιλέα, ὁποῦ τοῦ ἔταξες ὅταν σοῦ ἔβαλαν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτὸ τὸ βασιλικὸν διάδημα, ἀμὴ πολεμᾷς ἐκεῖνον ὁπῶ σὲ ἐδόξασε; Φυλάγου, ἀπόδος τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐπρέπειαν, εἰδεμὴ, ταχέως θέλεις πέσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ Δικαίου Κριτοῦ, νὰ δώσῃς δίκην τῆς ἀνομίας σου. Ἐθυμώθη ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀλιτήριος καὶ ἐξέτασεν ἐὰν ἦτον καὶ ἄλλος τινὰς ὁμόφρων τοῦ Θεοδώρου εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ὁμόδοξος· καὶ ἀκούσας ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεοφάνης εἶχε γνώμην καὶ θέλησιν ἐπρόσταξε νὰ τοὺς δείρουν ἀνελεήμονα. Τούτου γενομένου, ὑπέμειναν τὰς πληγὰς οἱ ἀήττητοι μὲ καρτερίαν θαυμάσιον· καὶ οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ ἄλλαις φοραῖς τοὺς ἐπαίδευσεν ὁ ἀπαίδευτος Τύραννος μὲ δεινὰ κολαστήρια. Καὶ βλέπωντας ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ τοὺς παρασπατίσῃ ποσῶς ἀπὸ τὴν εὐσίβειαν, τοὺς ἐξώρισεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Πόντου μὲ φοβερὸν πρόσταγμα, νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ τοὺς δώσῃ βρῶσιν τινὰ, ἢ πόσιν, ἢ ἔνδυμα, διὰ νὰ ἀποθάνουν κακῶς διὰ τὴν τῶν ἀναγκαίων ὑστέρησιν. Ἀλλ' ὁ δίκαιος Κριτὴς δὲν ὑπέμεινε πολὺν καιρὸν αὐτὸν τὸν ἄδικον δικαστὴν καὶ ἀνελεήμονα, ἀλλὰ ἐφόνευσέ τον Τραυλὸς ὁ Μιχαὴλ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Γεννήσεως, καὶ ὡς κακῶς (ὦ Θεοῦ κριμάτων!) καὶ ἐλεεινῶς ἐτελεύτησε μέσα εἰς τὸ ἅγιον ἐκεῖνο Θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀδίκησε καὶ ἐφαύλισεν, ὑστερίσας αὐτὸ τῆς τῶν ἁγίων Εἰκόνων εὐπρεπείας καὶ ὡραιότητος. Τούτου γενομένου, ἐπῆραν ὀλίγην ἄνεσιν τῆς κακουχίας αὐτῶν οἱ ἐξόριστοι. Ἀλλὰ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησε καὶ αὐτὸς ὁ ὁσεβὴς Μιχαὴλ, ἐπειδὴ ἐσυγκοινώνησεν εἰς τὴν εἰκονομαχίαν ὁ ἀσυνείδητος· ἔμεινε γοῦν βασιλεὺς ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ μισόθεος μᾶλλον εἰπεῖν, ἢ Θεόφιλος. Ὁ ὁποῖος ἔκαμε πολλὰ κακὰ τῶν εὐσεβῶν, καὶ πολλοὺς ἐφυλάκωσε, καὶ διαφόρους ἐπαίδευσεν ὁ ἀσεβὴς διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μάλιστα τὸν μέγαν ἐτοῦτον Θεόδωρον μὲ τὸν ἀδελφόν του ὡς σύζηλον αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα, τὲς ὁποίους ἐβασάνισε περίσσα, ἐμαστίγωσεν, ἐρράπισεν, ἐξέσχισε, καὶ διαφόρως ἐπαίδευσεν. Ἀλλὰ ὑπέμειναν πᾶσαν δοκιμὴν κολάσεων διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, θέατρον τις Ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις κατὰ τὸν Παῦλον, γενόμενοι. Μετὰ ταῦτα βλέπωντας τοσαύτην ὑπομονὴν, καὶ καρτερίαν ὁ Ἔπαρχος, τοὺς ἐξώρισεν εἰς μίαν νῆσον Ἀφουσίαν ὀνόματι. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἰπῇ τὰς θλίψεις, ὁποῦ ἔπαθαν εἰς ἐκείνην τὴν δεινὴν ἐξορίαν, καὶ τὰ πικρότατα βάσανα, τὸς φυλακὰς, τὰ ναυάγια, τὸν λιμὸν, τὰς ἡλιακὰς ἐκκαύσεις, τὰς νυκτερινὰς ψύξεις, τὰς ἐπιβουλὰς καὶ ἐπαναστάσεις, τοὺς καθ' ἡμέραν θανάτους, τοὺς ῥαβδισμοὺς, καὶ τὰ ἐπὶ κόρρης ῥαπίσματα; καὶ πάλιν ὕστερα μετὰ τὴν πολυμέριον ἐκείνην ἐξορίαν καὶ κακοπάθειαν, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ φέρουν μόνον ἐκείνους τοὺς δύω, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἐξορισμένους, εἰς τὰ Βασίλεια· διατὶ εἶχε πολὺν πόθον ὁ μάταιος νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συγκοινωνήσουν εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ τὴν μιαρὰν καὶ ψυχέλεθρον. Ἀλλὰ ἂς ἱστορίσωμεν ἐδῶ κάτωθεν μίαν ἐπιστολὴν, ὁποῦ ἔστειλεν αὐτὸς ὁ μακάριος Θεόδωρος πρὸς Γ'ωάννην τὸν Κυζίκου Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιλοίπους Χριστιανοὺς, εἰς τὴν ὁποίαν γράφει μοναχός του ὅλα τὰ βάσανα, ὁποῦ ἔπαθαν ἀντάμα μὲ τὸν ἀδελφόν του διὰ τὰς ἁγίας Εἰκόνας ἀπὸ τὸν θεομισῆ Θεόφιλον, ἀφ' οὗ τοὺς ἤφερεν ἀπὸ τὴν Ἀφουσίαν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐχάραξαν τὰς ἁγίας τὲς ἔψεις ἐλεεινότατα· εἰσὶ δὲ ταῦτα κατὰ λέξιν τὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ λόγια. Ἐὰν σιωπήσω τὰ βάσανα ὁποῦ μᾶς ἔκαμαν οἱ μισόχριστοι, ζημιώνονται οἱ φιλόχριστοι. Λοιπὸν ἂς τὰ εἰπῶ μὲ βραχύτητα εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ πολλὴν ὠφέλειαν, διὰ νὰ φαίνεται μάλιστα τῶν ἀσεβῶν τὸ σαθρὸν δόγμα, τὸ ἀραχνῶδες καὶ ἄχρηστον.

Ὁπόταν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀφουσίαν οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καὶ μᾶς ἅρπασαν μὲ βίαν πολλὴν καὶ ταχύτητα, ἐρωτοῦμεν τὴν αἰτίαν τούτου. Οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἤξευραν, μόνον τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ μᾶς ὑπάγουν εἰς τὸ Βυζάντιον τάχιστα· εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθάσαμεν εἰς τὰς

ή. τοῦ Ἰουλίου, καὶ μᾶς ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ μετὰ ἓξη ἡμέρας μᾶς εὔγαλεν ὁ Ἔπαρχος, καὶ ὑπῆγέ μας εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἦτον πολλὰ θυμωμένος, καὶ πρὶν νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ ἐπρόσταξε νὰ μᾶς δείρουν εἰς τὰς ὄψεις· καὶ οὕτως ἐκτύπησαν εἰς τὰ πρόσωπόν μας τόσα ραπίσματα, ὁποῦ ἔπεσα εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ βασιλέως, μὴ δυνάμενος νὰ στέκωμαι ὄρθιος. Τότε μᾶς ἐρώτησεν ὁ βασιλεὺς λέγωντας· διατὶ ἤλθετε πρὸς ἡμᾶς ἀναιδέστατοι; Ταῦτα λέγων μὲ βλέμμα ἄγριον, λέγει πρὸς τὸν Ἔπαρχον· ἐπαρέ τους, καὶ βούλλωσε τὰ πρόσωπάτους μὲ τοὺς στίχους ἑτούτους τοὺς Ἰαμβικούς, ἔπειτα τοὺς παράδοσε δύω Σαρακηνῶν, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὴν χώραν τους. Ἦτον δὲ ἐκεῖ πλησίον ἐκεῖνος ὁποῦ ἐσύνθεσε τοὺς στίχους, Χριστόδουλος καλούμενος, ὅστις ἐπροστάχθη καὶ τοὺς ἀνέγνωσε νὰ τοὺς ἀκούσωμεν· ἔπειτα ἰξεύρωντας πῶς ἤμεθα πεπαιδευμένοι εἰς τὰ Ποιητικά, εἶπε πρὸς ἡμᾶς ὁ Τύραννος· μήσας μέλῃ ἐὰν δὲν εἶναι τόσον καλοὶ στίχοι ἑτοῦτοι· ἕτερος δέ τις, διὰ νὰ φανῇ εὐγνώμων πρὸς αὐτόν, ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι ἄξιοι διὰ στίχους καλλίτερους δέσποτα. Ἡ δὲ ἐξήγησις τῶν στίχων ὁποῦ τοὺς ἐχάραξαν εἰς τὰ μέτωπα εἶναι αὐτή. Ποθοῦντες ὅλοι νὰ τρέχουσιν εἰς τὴν πόλιν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐστάθησαν οἱ καθαρώτατοι καὶ πάναγνοι Πόδες τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ σίστασιν καὶ στηριγμὸν τῆς Οἰκουμένης, οὗτοι ἐφάνησαν εἰς τὸν σεβάσμιον τόπον σκεύη πονηρὰ πλάνης δεισιδαίμονος· λοιπὸν πράσσοντες ἐκεῖ πολλὰ δεινὰ καὶ ἄσχημα πράγματα μὲ δυσεβὲς φρόνημα, διὰ τὴν ἀπιστίαν τους ἐδιώχθησαν ἀπ' ἐκεῖ ὡσὰν ἀποστάται· φεύγοντες δὲ πρὸς τὴν πόλιν τῆς Βασιλείας, δὲν ἀφήκασι τὰς παρανόμους τους μωρίας, διὰ τοῦτο σημειωθέντες ὡς κακοῦργοι καὶ κακοποιοὶ εἰς τὰ πρόπωπα. κατακρίνονται, καὶ πάλιν διώκονται. Ἀφ' οὗ μᾶς ἀνέγνωσαν τοὺς στίχους, ἐπρόσταξε νὰ μᾶς βάλουν εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ λαβόντες ἡμᾶς εὐγήκαμεν ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα πάλιν μᾶς ἔστρεψαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ λέγει μας· ἐσεῖς θέλετε νὰ καυχᾶθε ὅταν ὑπάγετε εἰς τὸν τόπον σας, πῶς μὲ ἐπεριπαίξετε, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ σᾶς ἐμπαίξω καὶ ἐγὼ πρότερον. Ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, μᾶς ἔγδυσαν, καὶ ἔδειραν πρῶτον ἐμένα εἰς τὴν ῥάχην, καὶ εἰς τὸ στῆθος ἀνελεήμονα, ὅτι ὁ τύραννος τοὺς ὥρκιζε νὰ μοῦ κρούουσι δυνατὰ καὶ ἀσπλαγχνα· ἐδῶ δὲ ὥραν πολλὴν μαστιζόμενος, ἐφώναξα λέγωντας. Δὲν ἐπταίσαμεν εἰς τὴν βασιλείαν σου· καὶ πάλιν. « Κύριε ἐλέησον, καὶ ἁγία Θεοτόκε βοήθησον »· ἔπειτα ἔδερναν καὶ τὸν ἀδελφόν μου, ὅστις ἐμοίως προσηύχετο ἐπικαλούμενος τὴν Θείαν βοήθειαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν μᾶς ἔδειραν ὅσον ἤθελαν, μᾶς ἔβαλαν τὸ βράδυ εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ μετὰ ημέρας δ'. ὑπήγαμεν εἰς τὸν Ἔπαρχον, ὅστις ἐφοβέριζε νὰ μᾶς δώσῃ φρικτὰ κολαστήρια, ἔπειτα, νὰ χαράξῃ τοὺς στίχους εἰς τὰς ὄψεις μας, νὰ μᾶς παραδώσῃ τῶν Σαρακηνῶν, κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα. Καὶ ἡμεῖς τοῦ ἀποκρινόμεθα, ὅτι εἵμεσθεν ἕτοιμοι νὰ ὑπομείνωμεν μυρίους θανάτους κάλλιον, πάρεξ νὰ τοὺς συγκοινωνήσωμεν εἰς τὴν αἵρεσιν, κἂν τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶς εὐγάλουσι, κἂν εἰς πῦρ μᾶς καύσωσι, κἂν εἰς ἄλλην δεινοτέραν μᾶς παραδώσουσι βάσανον. Τότε λοιπὸν ἰδόντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμνης ἡμῶν, μᾶς ἐβούλλωσαν μὲ τὸ πυρωμένον μέταλλον, ὅπου ἦσαν τυπωμένοι οἱ ἄνωθεν Ἰαμβοι, καὶ ἐλάβαμεν ὀδύνην ἀνείκαστον ἀπὸ τὸ δεινὸν ἐκεῖνο μηχάνημα, διατὶ ἤμεσθεν πρισμένοι καὶ πονεμένοι ἀπὸ τοὺς πρώην θαρμοὺς καὶ μάστιγας· ἐβασάνιζάν μας λοιπὸν ἕως οὗ ἐνύκτωσε, καὶ ἐσχόλασαν· καὶ τότες εἴπομεν πρὸς τὸν Ἔπαρχον· νὰ ἰξεύρῃς βέβαια, ὅτι ὁπόταν ὑπάγωμεν εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ μᾶς ἰδοῦσι τὰ Χερουβίμ, θ'λουν εὐλαβηθοῦν τὰς ὄψεις μας, νὰ μᾶς δώσουν τόπον, νὰ εἰσέλθωμεν εὐφραινόμενοι. ἐπειδὴ ἄλλος τις ποτὲ δὲν ἠξιώθηκεν ὡς ἡμεῖς, νὰ χαράξουν διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὴν ὄψιν του. Ἡμεῖς μὲν ἐδηλώσαμεν μόνον τὰ ἀναγκαιότερα, τὰ δὲ λοιπά, ὁποῦ ἐσυνέβησαν, ἄλλοι ἂς τὰ διηγοῦνται σαφέστερα, ἐπειδὴ δὲν μας ἐπέμπευσαν εἰς τόπον ἀπόκρυφον, ἀλλὰ φανερὰ εἰς τὸ θέατρον, καὶ μᾶς ἔβλεπαν ἅπαντες, οἱ ὁποῖοι ἂς μαρτυρήσουν τὰ ἐπίλοιπα. Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐπιστολὴ τοῦ Θεοδώρου. Ἀλλὰ πάλιν ἀφ' οὗ τοὺς ἔδωσαν τοιαύτην τιμωρίαν καινὴν καὶ ἀπάνθρωπον, διὰ τὴν τῶν Θείων Εἰκόνων προσκύνησιν, ἀκόμη ἔτρεχαν τὰ αἵματα ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν· ἔπειτα ἐπαρακίνησεν ὁ πονηρὸς Ἰωάνης (ὁποῦ ἦτον τότε πατριάρχης ἀνάξιος) καὶ τοὺς ἐξώρισαν εἰς τὴν Ἀμάσειαν τῆς Βιθυνίας, προστάσσωντας ὁ ἀσπλαγχνος βασιλεὺς νὰ μὴ τοὺς θάψουσι μετὰ θάνατον, ἀλλὰ νὰ μείνουν οὕτως εἰς καταφρόνεσιν. Ἐβασανίζοντο οὖν οἱ μακάριοι εἰς τὴν δεινὴν ἐξορίαν ἐκείνην καιρὸν πολὺν, ἐναρέτως καὶ ὀρθοδόξως πολιτευόμενοι· καὶ τόσην ἀρετὴν καὶ ἐγκράτειαν εἶχασιν, ὁποῦ ἐπερνοῦσαν ὡς Ἀσώματοι Ἄγγελοι. Ὁ δὲ μακάριος Θεόδωρος ἀσθένησεν ἀπὸ τὸ γῆρας, καὶ τὴν τῆς φυλακῆς κακοπάθειαν· ὅθεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐθανατώθη διὰ τὸν Δεσπότην ὁ πρῶτος τῶν Μαρτύρων, καὶ ἀξιέπαινος Στέφανος, τότε καὶ ὁ τούτου ζηλωτὴς καὶ Μάρτυς εἰς τὴν προαίρεσιν, ὁ τῶν θωρεῶν τοῦ Θεοῦ ἐπώνυμος, παρέδωκε τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Θεοῦ, ὃν ἐπόθησεν. Ὁ δὲ αὐτάδελφος αὐτοῦ καὶ ὁμόζηλος Θεοφάνης ἐτίμησε μὲ ἅσματα καὶ ἐγκώμια τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ Λείψανον, καθὼς φαίνεται εἰς τὸν κανόνα, ὁποῦ τοῦ ψάλλομεν τῇ κζ'. Δεκεμβρίου, ὅστις εἶναι ποίημα τοῦ αὐτοῦ Θεοφάνους, καὶ παρακαλεῖτον εἰς τὸ ὕστερον Τροπάριον τῆς ἐννάτης ᾠδῆς, νὰ δέεται τὸν Θεόν, νὰ τοὺς δώσῃ ἴσην δόξαν εἰς τὸν Παράδεισον· ἐπειδὴ οὐ μόνον κατὰ σάρκα ἦσαν Ἀδελφοί, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὁμόφρονες, καὶ ὁμόγνωμοι, καὶ ἔπαθον ἀντάμα τὰς θλίψεις καὶ βάσανα. Ἔχει δὲ οὕτω τὸ τροπάριον: « Ὕμνον τῷ Δεσπότῃ προσφέρων, Μάκαρ δυσώπησον ἀπαύστως, ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀσθενείας, καὶ συσκηνίας καὶ Ἀδελφότητος, ὅπως ὁμοῦ βιώσαντες, τύχοιμεν ἅμα τῆς Θεώσεως ». Δὲν ἐτόλμησεν οὖν νὰ ἐνταφιάσῃ τὸ ἅγιον Λείψανον, κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ἀλλὰ ἔβαλέτο εἰς ἕνα σεντοῦκι ξύλινον, καὶ οὕτως ἔψαλλε τὰ τροπάρια ἀπὸ τοῦ ἔκαμεν, ἀντὶ θρηνωδίας τὴν ὑμνωδίαν προσφέρων ὡς ἔπρεπε, διὰ νὰ παραμυθήσῃ καὶ τοὺς πιστοὺς, ὁποῦ εἰς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ ἐσυνάχθησαν μὲ πόθον πολὺν καὶ εὐλάβειαν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐνάρετος περίσσα καὶ ἁγιώτατος ἐβεβαίωσεν ὕστερα λέγωντας, ὅτι ὁπόταν ἐκεῖνοι τὸν ἔψαλλαν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσεν ἄνωθεν φωνὴν γλυκυτάτην, καὶ θαυμάσιον, ὁποῦ τὸν ἔψαλλαν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, ὡς Ἀγγελικῶς καὶ ἀΰλως πολιτευσάμενον. Οὕτω μὲν οὖν ἔμεινεν ἐκεῖ τὸ μακάριον Λείψανον, ἕως οὗ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔλαμψε πάλιν ἡ εὐσέβεια μετὰ τοῦ Θεοφίλου τὸν θάνατον, καὶ ἔστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα τους οἱ ἐξόριστοι. Τότε καὶ ὁ Μέγας Θεοφάνης ὑπέστρεψε Μάρτυς ἀληθὴς γενόμενος, καὶ σεμνυνόμενος εἰς τὰ στίγματα τῶν πληγῶν, ὁποῦ διὰ τὸν Κύριον ἔπαθε, καὶ εἶχεν ἐλπίδα νὰ λάβῃ πλουσίαν παρὰ Θεοῦ ἀνταπόδοσιν τῆς ὁμολογίας του εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς τὸν ἐχειροτόνησαν Ἀρχιερέα Νικαίας τῶν Βιθυνῶν. Τὸ δὲ ἅγιον Λείψανον ἔκαμε πολὺν καιρὸν ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀφῆκεν ὁ Ἀδελφός του· ἔπειτα τὸ ἐπῆρεν εἷς εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος, διὰ νὰ μετέχῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν μισθὸν τῆς ὁμολογίας, καὶ τὸ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χαλκηδόνα μὲ ὑμνωδίαις καὶ θυμιάματα, καὶ τὸ ἐσήκωσαν Ἱερεῖς, καὶ Μονάζοντες, καθὼς ἔπρεπε, καὶ οἰκοδομήσας ναὸν ἅγιον, ἐφύλαξεν ἐκεῖ τὸν θησαυρὸν ἐκεῖνον τὸν πολυτίμητον· ὅστις ἀναβλύζει καθ' ἑκάστην ἰάματα ψυχῶν καὶ σωμάτων. Θεραπεύων πᾶσαν ἀσθένειαν. Ὁ δὲ Μακάριος Θεοφάνης ἔζησεν ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐναρέτως πολιτευσάμενος. Κυβερνήσας οὖν τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον καλὰ καὶ θεάρεστα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, τὴν πολυστένακτον καὶ ἐπίκηρον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πανευφρόσυνον καὶ ἀΐδιον, νὰ δοξάζῃ τὸν Δεσπότην Χριστὸν αἰώνια.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΒ'.

ΠΡΟΒΟΥ ΤΑΡΑΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου Διοκλητιανοῦ εἶχασι μεγάλον διωγμὸν, καὶ ἔνωσιν ἔλοι οἱ φιλόχριστοι, ἀπὸ τὸν μισόχριστον καὶ ἄχρηστον αὐτὸν βασιλέα, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ κρύπτωνται εἰς τὰς πόλεις ἔφευγον εἰς τὰ ἔρημα καὶ σπήλαια, καὶ δὲν ἐτολμῶσαν νὰ παρρησιασθοῦν, μὴν ἰξεύροντες τὸ ἀποβησόμενον, ὅτι πανταχοῦ εἶχασιν ἑτοιμασμένα διὰ τοὺς εὐσεβεῖς οἱ δυσσεβεῖς καὶ παράνομοι παγίδας καὶ θήρατρα. Τότε γοῦν τότε εὑρίσκοντο τρεῖς ἀνδρειωμένοι στρατιῶται καὶ γενναιότατοι, οἵ τινες ἦσαν μὲν ἀπὸ τρία γένη γεγεννημένοι, καὶ εἰς τρεῖς πόλεις πολυανθρώπους ἀναθρεμμένοι ἐντίμως καὶ πλούσια, εἰς μίαν δὲ Πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐνδόξως καὶ πανσόφως ἡνωμένοι, καὶ ὡς ἀδελφοὶ ἀγαπώμενοι· καὶ ὁ μὲν πρῶτος τὴν ἡλικίαν ὀνόματι Τάραχος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Κλαυδίου Καίσαρος· ὁ δεύτερος ἀπὸ τὴν πρὸς Ἀνατολὴν Παμφυλίαν, Πρόβος καλούμενος· ὁ δὲ τρίτος ἦτον ἀπὸ τὴν περιφανῆ Μητρόπολιν τῆς Ἐφέσου, τὴν κλῆσιν Ἀνδρόνικος. Οὗτοι οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόθεοι νομίζοντες, ὅτι μόνον νὰ συναυλίζωνται μὲ τοὺς ἀσεβεῖς, εὐσεβείας ἄρνησις καὶ αὐτὸ σχεδὸν ἐλογίζετο, ἐμάκρυναν ἀπὸ τὰς πολιτείας τῶν πόλεων, πολιτευόμενοι εἰς ἐρήμους τόπους ἡσυχῇ καὶ ἀτάραχα· ἀμὴ πάλιν ἀπὸ τὸν πολὺν πόθον, ὁποῦ εἶχασι πρὸς τὸν Χριστὸν, ἐλυποῦντο, νομίζοντες, ὅτι ἐὰν δὲν μαρτυρήσουν, νὰ γένουν τῶν παθημάτων τοῦ Δεσπότου συμμέτοχοι, μεγάλως ἐζημιώνοντο, νὰ ἱστερηθοῦσι τῆς Βασιλείας του, καὶ νὰ ζημιωθοῦν αὐτὸν τὸν Χριστὸν τὸν παμπόθητον. Ταῦτα μελετῶντες οἱ τρισμακάριοι, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ταρσὸν (εἰς τὰ ὅρια τῆς ὁποίας ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἅγιοι) ἕνα ἡγεμόνα θηριόγνωμον καὶ ἀπάνθρωπον ὀνομαζόμενον Μαξέντιον, ὅς τις εὐθὺς καθίσας εἰς τὸ κριτήριον, ἐπρόσταξε τοὺς δημίους νὰ γυρεύσουν ἐπιμελέστατα, καὶ ἐὰν εὕρωσι Χριστιανοὺς νὰ τὰς φέρουσιν εἰς τὸ θέατρον. Οἱ γοῦν ζηλωταὶ τῶν εἰδώλων, καὶ δεισιδαίμονες, ἐκατάδωσαν τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν· ὁ δὲ δικαστὴς μαθὼν ταῦτα, προστάττει νὰ φέρουν τὸν ἕνα μόνον εἰς τὸ κριτήριον, νὰ τὸν ἐξετάσῃ ξέχωρα· ἐφέρθη γοῦν εἰς τὸ μέσον ὁ γεροντότερος, τὸν ὁποῖον ἐρωτήσας ὁ Ἄρχων πῶς ὠνομάζετο, ἀπεκρίνατο, Χριστιανὸς εἶμαι· ἤγουν ὥσπερ νὰ ἔλεγε πρὸς τὸν ἄδικον δικαστὴν, ἐκεῖνο ὁποῦ ἐσὺ διώκεις ὡς ἔγκλημα, ἐκεῖνο ἐγὼ νομίζω καὶ χημά μου, καὶ κύριον ὄνομα· πλὴν ἐπειδὴ φιλονεικᾷς νὰ μάθῃς καὶ τὸ καταχρηστικὸν ἐκ τῶν γονέων μου ὄνομα, Τάραχος καλοῦμαι· ἤμουν Στρατιώτης, καὶ ἀπαρνήθηκα τὴν κάτω στρατείαν, διατὶ τὰ ὅπλα ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶναι σαρκικὰ, ἀλλὰ πνευματικὰ καὶ δυνατὰ, νὰ νικοῦμεν τὸν ἀντικείμενον· λοιπὸν κάμε μου ὅσα κακὰ βουληθῇς, καὶ θέλεις μὲ γνωρίσει μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ μου ἀνίκητον, νὰ σοῦ γένω εἰς τὴν καρδίαν σκόβλι καὶ τάραχος, καὶ μή μου ἐνθυμίζῃς ἐμένα τὸ γῆρας καὶ τὰ ἄσπρα μου γένεια· ὅτι εἰς τὴν προθυμίαν εἶμαι νεώτερος· μήτε νὰ ἐπαινᾷς τὴν ἀλογίαν τῶν βασιλέων σου, πῶς εἶναι πατρῷος νόμος, καὶ ἄλλους λήρους καὶ φλυαρίσματα· ὅτι ἕνας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς, ὅς τις ἔκτισεν ἐκ τοῦ μὴ ὄν-

τος εἰς τὸ εἶναι τὰ σύμπαντα· ἀμὴ οἱ θεοί σου εἶναι λίθοι, καὶ ξύλα, καὶ ἄλλα βδελύγματα, καὶ ὅσοι προσκυνᾶτε τοιούτους θεοὺς, εἶστε ἀναισθητότεροι τούτων, καὶ ἀλογώτεροι. Τότε θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ δικαστὴς, πῶς οὐ μόνον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς βασιλεῖς, καὶ τοὺς θεούς τους ἐξύβρισε, προστάσσει νὰ δέρνουν τὰς σιαγόνας καὶ τὸν αὐχένα του. Τυπτόμενος οὖν ὥραις πολλαῖς καὶ βασανιζόμενος, τὸν ἐσυμπονοῦσαν οἱ παρεστῶτες ὡς γέροντα, καὶ τὸν ἐσυμβούλευον νὰ ἀφήσῃ τὴν μωρολογίαν (καθὼς αὐτοὶ ἐνόμιζον) καὶ ματαιότητα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγωντας: Ἐξήκοντα χρόνους ἐκοπίαζα φιλοπόνως νὰ ἀποκτήσω τοιαύτην μωρίαν πάνσοφον καὶ σωτήριον, καὶ τώρα διὰ μίαν ὥραν νὰ ἀπολέσω ἐκεῖνο ὁποῦ μὲ τόσον κόπον ἀπόκτησα; ὄχι (μὰ τὸν ἀγῶνα τῆς εὐσεβείας ἐτοῦτον, καὶ τὴν εἰς Χριστὸν τὸν ἀληθινόν μου Θεὸν πεποίθησιν) δὲν παραστρατίζω ποσῶς ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἂν τύχῃ καὶ ἄλλος Μαξέντιος νὰ μὲ βασανίσῃ ἀπὸ τοῦτον χειρότερα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος δικαστὴς, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν παρρησίαν τοῦ Μάρτυρος, προστάσσει μὲ ῥάβδους ὠμοὺς, ἤγουν χλωροὺς, νὰ τὸν δέρνουσιν· ὅς τις μὲ ὅλαις ἐκείναις ταῖς πληγαῖς ἔμεινεν ἀνδρεῖος, καὶ ἀκλινέστερος· ὅθεν δένοντές τον μὲ βαρύτερα τῶν προτέρων σίδηρα, αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσαν, καὶ ἤφεραν τὸν ἄλλον εἰς τὸ κριτήριον. Ὅς τις εὐθὺς μὲ ὀλίγα λόγια εἶπεν ὅσα ἔμελλεν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ὁ δικαστὴς, διὰ νὰ τὸν βασανίσῃ τὸ γληγορότερον, καὶ λέγει του. Τὸ πρῶτόν μου καὶ ἐξαίρετον ὄνομα καλοῦμαι ἀπὸ τὸν Θεόν μου Χριστιανὸς, Πρόβος δὲ τὸ ἀνθρώπινον· εἶμαι ἀπὸ τὴν Θράκην, ἰδιώτης τὴν πολιτείαν, καταφρονῶ ταῖς τιμαῖς σας, καὶ μισῶ τὴν φιλίαν σας, διατὶ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν ἀληθῆ Θεόν· ὅλον μου τὸν πλοῦτον, καὶ τὰ ὑπάρχοντα κατεφρόνησα, διὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάθω κολαστήρια μύρια, καὶ ἐπιποθῶ δι' αὐτὸν τὸν θάνατον. Ταῦτα εἰπόντος, ἔγδυσαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔδερναν μὲ νεῦρα βοδίων ἀνελεήμονα, καὶ τόσας πικρὰς μάστιγας τοῦ ἔδωσαν, ὁποῦ ἡ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, καὶ οἱ παρεστῶτες ἐθαύμαζον, καὶ τοῦ ἔλεγον· βλέπε ἄνθρωπε τὸ φοβερὸν ῥεῦμα τῶν αἱμάτων σου, καὶ λυπήσου τοῦ λόγου σου.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνετο. Τοῦτο τὸ αἷμα νομίζω πῶς εἶναι μύρον, ἢ ἔλαιον, μὲ τὸ ὁποῖον πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἀλείφομαι, καὶ προθυμότερος γίνομαι. Μετὰ ταῦτα τὸν ἔδερναν καὶ εἰς τὴν κοιλίαν ὠμότερα, τρέχοντας τὰ αἵματα πλῆθος ἄμετρον· ὅθεν ὁ Μάρτυς γροικῶντας τὸν πόνον δριμύτερον ἔλεγε, Χριστὲ βοήθει μοι. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἀπεκρίνατο· ἐὰν σοῦ ἐβοήθα, σὲ ἤθελεν ἁρπάσῃ ἀπὸ ταύτην τὴν βάσανον. Λέγει του ὁ Ἅγιος· δέν του ζητῶ ἐγὼ νὰ μὴ πάθω, ἀλλὰ νὰ μὲ δυναμώσῃ νὰ ὑπομείνω τὰ πάθη· ὅτι κανεὶς ἀγωνιζόμενος, ὁποῦ νὰ ἔχῃ τὰ λογικά του, δὲν ἤθελε ζητήσῃ ποτὲ νὰ τὸν εὐγάλῃ ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἀμοιβὴν, καὶ τὸν Στέφανον. Γίνωσκε λοιπὸν ὦ δικαστὰ, ὅτι μοῦ ἐπήκουσεν ὁ Δεσπότης μου, καὶ περίσσα μοῦ ἐβοήθησε, διὰ τοῦτο καταφρονῶ τὰς βασάνους σου, μὲ ταῖς ὁποίαις νομίζεις νὰ μὲ νικήσῃς, καὶ γίνομαι ἀνδρειότερος. Τότες ὁ ἄρχων προστάσσει νὰ τον δέσουν μὲ σίδηρα, καὶ νὰ τὸν τανύσουν εἰς ταῖς τέσσερες τρύπαις, ὁποῦ εἶχε τὸ ξύλον τὸ κολαστήριον. Μετὰ ταῦτα φέρνουν καὶ τὸν Ἀνδρόνικον· ὅς τις εἰς μὲν τὴν ἡλικίαν ἦτον μικρότερος, εἰς δὲ τὴν ἔνστασιν καὶ παρρησίαν τέλειος, καθὼς μὲ λόγους, καὶ μὲ τὰ ἔργα ὑπέδειξε, καὶ ἔλεγε πῶς ἦτον δοῦλος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ πιστότατος. Λέγει του ὁ ἄρχων· θυσίαζε τοῖς θεοῖς, καὶ μὴν εἶσαι μωρὸς καὶ ἄγνωστος. Τότες ὁ Μάρτυς τοῦ ἀπεκρίθη φρόνιμα λέγωντας· ἐὰν δὲν ἐπέρναμεν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν διὰ τὰς βασάνους ταύτας καὶ κολαστήρια καμμίαν ἀνταμείψιν, δίκαιον εἶχες ἐσὺ, καὶ πᾶς ἄλλος, νὰ λέγῃς πῶς ἐλωλάθημεν· εἰδὲ καὶ λαμβάνομεν, καθὼς ἐλπίζομεν, πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν, κατὰ ἀληθεστάτην τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑπόσχεσιν, δὲν εἶναι ἄξια τὰ παθήματα ὅλα, ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ πᾶς ἕνας, μὲ τὴν μέλλουσαν δόξαν καὶ ἀγαλλία-

σιν. Τούτους τοὺς σοφωτάτους λόγους τοῦ Μάρτυρος Θέλωντας νὰ δείξῃ ὁ δικαστὴς πῶς ἦσαν ἁπλᾶ παραμύθια, τοὺς ἀπέδειξε πιστοτέρους, καὶ τοὺς ἐμαρτύρησεν ἀληθινοὺς μὲ τὰ πράγματα, ἤγουν ἐκρέμασαν τὸν Μάρτυρα εἰς τὸ ξύλον, καὶ ἐχάρασσαν ταῖς ἄντζαις του μὲ σίδηρα, καὶ τὰς πλευρὰς ἐκεντοῦσαν μὲ σούβλαις πυρωταῖς καὶ ὀξύταταις, καὶ μὲ κοπτερὰ κεραμίδια ἐξέσχιζαν τὰς σάρκας του, καὶ μὲ ἄλας τὰς πληγάς του ἐτρίβγασι, διὰ νὰ τὸν κάμωσι νὰ νικηθῇ μὲ τὴν ὁριμύτητα τῶν κολάσεων· ἀλλ' αὐτὸς τὰ ὑπέμεινεν ὅλα, καὶ ἔλεγεν· εὐχαριστῶσας, ὅτι ἁλατίζετε τὰς σάρκας μου, διὰ νὰ μὴ βρωμεύσουν, ἀλλὰ νὰ δύνωνται νὰ ὑποφέρουν καὶ τὰ ἐπίλοιπα βάσανα. Ἰδὼν οὖν ὁ ἄρχων, ὅτι ματαίως τὸν ἐβασάνιζεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκεῖνος ἐβασανίζετο, τὸν ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέταξιν. Καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοὺς ἤφεραν πάλιν ἕνα πρὸς ἕνα κατὰ τάξιν ὡς πρότερον. Καὶ ϑαθεὶς μὲ πολλὴν παῤῥησίαν ὁ Τάραχος, ἤλεγξε τὸν ἡγεμόνα, τοὺς βασιλεῖς, καὶ τοὺς ἀδυνάτους Θεούς τους καρτερικώττα· ὅθεν ἐτζάκισαν μὲ λίθους τὸ στόμα του, ἐκατάκαυσαν τὰς χεῖράς του, ἔπειτα τὸν ἐκρέμασαν κατακέφαλα, καὶ ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζαν· καὶ ὕστερα ἀφ' οὗ τὸν ἐκατέβασαν ἀπὸ ταύτην τὴν βάσανον, τοῦ ἔδωσαν ἄλλην ἀνύποιστον· ἤγουν κοπανίζοντες σινάπι μὲ ἄλας καὶ ἄλλα δριμύτερα βότανα, τὰ ἔνωσαν μὲ ξύδι, καὶ τὰ ἔχυσαν ἀπὸ τὴν μύτην εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ὁ δὲ Ἅγιος καὶ ταύτην τὴν δριμεῖαν πιότητα ἐνόμιζε γλυκύτητα, καὶ τὴν καῦσιν τοῦ πυρὸς ὑπέμεινεν ὡς δρόσον καὶ ἄνεσιν, ἐνθυμούμενος τοῦ αἰωνίου πυρὸς τὴν δριμύτητα. Τότε τοῦτον μὲν ἀπερρίψαν σιδηροδεμένον εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ φέρνουσι τὸν Πρόβον εἰς τὸ κριτήριον, ὅς τις ἐπεριγέλασε πολλὰ τοὺς ψευδωνύμους Θεούς, καὶ τοὺς βασιλεῖς μὲ τοὺς ἀνόμους νόμους, ὁποῦ ἀγνώστως ἔγραψαν, καὶ οἱ ἀσύνετοι τοὺς φυλάττουσιν. Ἔδειραν οὖν καὶ αὐτοῦ τὸ στόμα, καὶ πυρώσαντες σίδηρον, τὸν ἔβαλαν ἐπάνω, ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐκαίγετο· καὶ ϑωρῶντας ὁ ἄρχων ὅτι ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τῶν ὑπηρετῶν, ὁποῦ δὲν ἔκαυσαν καλὰ τὸν σίδηρον, ἦτον ἡ αἰτία, καὶ δὲν ἐκαίγετο ὁ Ἅγιος, καὶ ὄχι ἀπὸ Θείαν Θαυματουργίαν καὶ δύναμιν, τοὺς ἐπρόσταξεν ὀργιζόμενος νὰ τὸ πυρώσουν καλλίτερα· καὶ ὅσον αὐτοὶ τὸ ἐπύρωναν, τοσοῦτον μᾶλλον ὁ Ἅγιος ἐϑροσίζετο, καὶ ἐπεργέλα τὸν ἄρχοντα ὡς ἀνόητον. Ὅς τις αἰσχυνθεὶς ἐκέλευσε νὰ τὸν δέρνουν εἰς τὴν ῥάχιν, νὰ ξυρίσουν τὴν κεφαλὴν, νὰ τοῦ βάλουν ἐπάνω κάρβουνα, καὶ νὰ κόψουν τὴν γλῶσσάν του· ὅς τις ἔλεγεν· ἔχω ἄλλην γλῶσσαν ἀθάνατον, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κόψετε, τῆς ὁποίας ἀκούει ὁ Κύριος. Ἀφ' ἧ γοῦν τῇ ἔδωσαν ὅλα ταῦτα τὰ δεινὰ κολαστήρια, τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ φέρνουσι τὸν Ἀνδρόνικον· τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασεν ὁ ἄρχων νὰ ἀπατήσῃ μὲ τοιοῦτον δόλον, ἐξεύρωντας πῶς δέντον ἐνίκα μὲ κολαστήρια, καὶ λέγει του· πρὶν νὰ σοῦ δώσω δεινότερα παιδευτήρια, κάμε ὡς γνωστικὸς, καὶ ϑυσίασε τὰ εἴδωλα, καθὼς ἔκαμαν οἱ συντρόφοι σου, οἵ τινες ἔγνωσαν τὸ συμφέρον τους, καὶ ἐπροσκύνησαν τοὺς Θεούς. Λέγει τς ὁ Ἀνδρόνικος· ἐὰν καταπείσῃς καὶ ἐμένα νὰ προσκυνήσω, ϑελω σοῦ πιστεύσει ὅτι καὶ αὐτοὶ σοῦ ἐθελημάτευσαν· εἰδὲ καὶ ἐμένα δὲν νικήσῃς, οὔτε ἐκείνους ἐνίκησες· καὶ μήμε δοκιμάζῃς μὲ πανουργεύματα, ὅτι ὅλοι μας μίαν γνώμην ἔχομεν τὴν εὐσέβειαν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, διὰ τὸν ὁποῖον εἴμεσθεν ἕτοιμοι νὰ πάϑωμεν δεινότερα παιδευτήρια. Τότε ϑυμωθεὶς ὁ Τύραννος ἐφοβέρισεν νὰ τὸν βασανίνῃ χειρότερα, καὶ τοσοῦτον δυνατὰ τὸν ἔδειραν, ὁποῦ ἔγεινε μία πληγὴ ὅλον τὸ σῶμά του· μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐδειλίασεν ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ εἶπε περιγελῶντας τὸν Τύραννον· ἐψεύσθης εἰς τοὺς φοβερισμούς σου, ὦ δικαστά, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθης νὰ εὕρῃς ἄλλην τινὰ νεωτέραν κόλασιν, ἀλλὰ πάλιν τὰ πρῶτα ἐπιχειρίζεσαι. Τότε ὁ Ἄρχων ϑαῤῥῶντας πῶς νὰ τοῦ δώσῃ ὀδύνην χειρότερην, προστάσσει νὰ τοῦ χύσουν ἄλμην εἰς τὰς πληγάς.

Ἀλλ' ὁ Ἅγιος πάλιν τοῦ ἔλεγεν· ἄλλο κακὸν δὲν μου κάμνεις, μόνον ὁποῦ προξενᾷς μὲ τὸ ἄλας ἀφθαρσίαν εἰς τὰ μέλη μας, καὶ δὲν σήπονται, καθὼς τὸ βλέπεις καὶ

μόνος σου, ὁποῦ μὲ ὅλας τὰς πληγάς, ὁποῦ μοῦ ἔδωσες, δὲν φαίνεται κανένα σημάδι ἐπάνω μου, μὲ τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν. Ταῦτα ἀκούων ἐθυμώθη κατὰ τῶν φυλάκων, νομίζωντας ὅτι Ἰατροὶ τοὺς Ἁγίους ἰάτρευσαν· καὶ φοβερίζωντάς τους, ἐφυλάκωσαν πάλιν τοὺς Ἁγίους ἕως ἄλλην του πρόσταξιν· καὶ πάλιν μετὰ ἡμέρας τινὰς, συνάξας ϑέατρον πολυάνθρωπον, ἤφεραν τοὺς Μάρτυρας, καὶ βλέπωντας ὁ Τύραννος, ὅτι οὔτε μὲ κολακείας, οὔτε μὲ πανουργεύματα ἐδύνετο νὰ τοὺς διαῤῥέψῃ, ἠγριώθη ὡς ϑηρίον ἀνήμερον, καὶ γδέρνει ὅλην τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταράχου, καὶ τὰ χείλη του· τοῦ δὲ Πρόβου εὔγαλε τὰ ὄμματα, καὶ τοῦ ἔχυσεν εἰς τὸ στόμα κρασὶ ἀνακατωμένον μὲ ϑυσιῶν αἵματα· καὶ τοῦ Ἀνδρονίκου ἔβαλε βιαίως εἰς τὸ στόμα κρέας μιαρὸν ἀπὸ τῶν μεμολυσμένων ϑυσιῶν, καὶ εὐγάνει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ προφάσσει νὰ κατακεντοῦσι καὶ τῶν τριῶν μὲ σούβλαις πυρωμέναις τὰ βυζιὰ, τὰς πλευρὰς, τὰ μηρία, τὰ μέσα τῶν δακτύλων, καὶ βραχίονάς τους· καὶ τόσον τοὺς ἐβασάνισαν, ὁποῦ καὶ τὰ κόκκαλα ἔκαυσαν. Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ Τύραννος πῶς δέν τς ἔμεινε πλέον καμμία βάσανος, ὁποῦ νὰ μή τους τὴν ἔδωκεν, ἀρχίζει νὰ ὀνειδίζῃ τὸν Πρόβον καὶ τὸν Ἀνδρόνικον, πῶς τὲς ἐμίανε μὲ τὴν γεῦσιν τῶν ἀκαθάρτων αἱμάτων τῶν ϑυσιῶν, ὁποῦ ἔβαλεν εἰς τὸ στόμα τους. Οἱ δὲ Ἅγιοι γελάσαντες τὴν ἀγνωσίαν του, ἀπεκρίθησαν λέγοντες. Ἀφ' οὗ ἐδοκίμασες νὰ μᾶς νικήσῃς μὲ διαφόρους κολάσεις καὶ πανουργίας, καὶ δὲν ἐδυνήϑης, ἔῤῥιψες τὰ ὄμματα, καὶ ὁμολογᾷς ὅτι ἡμεῖς σ' ἐνικήσαμεν, ὅτι ἐὰν ἐλογίζετο ϑυσία αὐτὸ τὸ ἀκούσιον, νὰ βάλῃς αἷμα καὶ κρέας στανικῶς εἰς τὸ στόμα μας, ἤθελες τὸ κάμῃ προτήτερα, νὰ σοῦ λείπῃ τόσος κόπος καὶ βάσανος· ἀμὴ διατὶ ἐσπούδαζες νὰ νικήσῃς τὸν λόγισμόν μας, μὲ τὴν μετάθεσιν καὶ τροπὴν τῆς εὐσεβείας πρὸς τὴν ἀσέβειαν, διὰ τοῦτο ἔβανες τόσον κόπον καὶ ἐπιμέλειαν νὰ νικήσῃς τὸ αὐτεξέσιον· ἀλλὰ δέν μας ἐνίκησες μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν. Εἰδὲ πάλιν καὶ νομίζεις ὅτι παρὰ μικρὸν ἡμάρτομεν, διατὶ ἔβαλες τὸ εἰδωλόθυτον κρέας ϑανικῶς εἰς τὸ στόμα μας, εἴτι μέρος ἔμεινεν ἀπὸ τὰ χείλη μας κόψετο, ἢ δός μας εἴτι ἄλλην παίδευσιν βούλεσαι, ὅτι εἰς ὅλα εἴμεσθεν ἕτοιμοι, μόνον τοὺς δαίμονάς σου δὲν ϑυσιάζομεν, οὔτε φοβούμεσθεν ἄγρια ϑηρία, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ψυχήν σου δὲν εἶναι ἄλλο τίποτας ἀγριώτερον, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς ἐνικήσαμεν. Ἤκουσε ταῦτα ὁ Τύραννος, καὶ τότε μὲν τοὺς ἐφυλάκωσε διὰ νὰ τοὺς δώσῃ τῶν ϑηρίων νὰ τοὺς φάγωσι· τῇ δὲ ἐπαύριον καϑίσας εἰς τὸ ϑέατρον, ὁποῦ ἦτον ἔξω τῆς πόλεως, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους σηκωτούς, διατὶ ἦσαν μισαποθαμμένοι, ἀκροτησιασμένοι καὶ ὑφερημένοι τῶν μελῶν, κατακαυμένον ἀπὸ τὸ πῦρ, ἀπὸ τὰ ξίφη κατατεμνόμενοι, καὶ ποσῶς δὲν ἐδύνοντο νὰ περιπατήσουσι· μόναν τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ἤγουν τὸ λογικὸν ὅλον τέλειον κατ' εἰκόνα τοῦ Κτίσαντος, τὸ ὁποῖον ἐκέλευσεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος νὰ ἐξουσιάζῃ ὅλα τὰ ἑρπετὰ καὶ ϑηρία· διὰ τοῦτο καὶ τότε τὰ ϑηρία, ὁποῦ ἀφῆκε κατὰ τῶν Ἁγίων ὁ ἐκείνων ἀνοητότερος Τύραννος, δὲν ἔγγισαν ποσῶς ἐκεῖνα τὰ ἅγια Σώματα. Ὁ δὲ τούτων ἀπανθρωπότερος Μάξιμος ἐφοβέριζε νὰ ϑανατώσῃ τὸν ἐπιμελητὴν αὐτῶν· ὅθεν ἀφῆκε μίαν ἀρκούδα ἀνδροφόνον καὶ πολλὰ φοβερὴν, ἥτις ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον Ἀνδρόνικον, καὶ ἀνέλειχε μὲ τὴν γλῶσσαν τῶν πληγῶν του τὰ αἵματα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔβαγε τὴν κεφαλήν του εἰς τὰ ὀδόντιά της, καὶ τὴν ἐπαρώξυνε νὰ τὸν φάγῃ, διὰ νὰ ὑπάγῃ ἡ ψυχή του ταχέως πρὸς τὸν ποθούμενον, ἀλλὰ αὐτὴ ἔῤῥεφεν ἐκεῖθεν τὴν κεφαλὴν παίζουσα, καὶ ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα. Ὁ δὲ τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος Μάξιμος προστάσσει νὰ φονεύσουν τὴν ἄρκτον, νομίζωντας πῶς ἦτον ἐκείνη αἰτία τοιαύτης ϑαυματουργίας, καὶ ὄχι ἡ Θεία δύναμις. Μετὰ ταῦτα ἀφήνουσι μίαν λέαιναν δεινὴν καὶ ἀγρίαν, ἥτις ἔδραμε μὲ πολλὴν ὁρμὴν καὶ τόσον ϑυμόν, ὁποῦ ὅλοι οἱ παρεστῶτες ἐτρόμαξαν· ἔπειτα ὡς ἐπλησίασεν εἰς τοὺς Μάρτυρας, ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, ὁποῦ ἦτον τὸ δεινότερον λεοντάρι, καὶ ἔγεινεν ὡς ἀρνίον ἥμερον. Ὁ δὲ ἅγιος Τάραχος τὴν ἐπράβιζεν

ἀπὸ τὸ ἀφτί καὶ τὰς τρίχας, καὶ ἔσυρνε πρὸς τοῦ λόγου του, ἀμὴ αὐτὴ ἔστρεψεν ὀπίσω, καὶ ἐδάγκανε τὰ σανίδια τῆς πόρτας, νὰ εὔγῃ ἔξω ἀπὸ τὸ Θέατρον. Ταῦτα βλέπων ὁ ἀσύνετος Μάξιμος, ἀπορήσας καὶ μὴν ἰξεύρωντας πλέον τι ἄλλο νὰ πράξῃ καινότερον, ἔδωκε κατὰ τῶν Ἁγίων τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν· οἵ τινες ἀπεκεφαλίσθησαν χαίροντες, καὶ ἀνῆλθον ξεφανηφόροι πρὸς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα, νὰ ἀπολαύσουν πλουσίαν τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων τους. Ἀλλ' ὁ μὲν βάσκανος καὶ μιαρώτατος Τύραννος, διὰ τὸν φθόνον ὁποῦ εἶχε πρὸς τοὺς Χριξιανούς, ἔσμιξε τὰ Λείψανα τῶν Ἁγίων μὲ ἄλλα σώματα Ἑλλήνων, ὁποῦ ἐφονεύθησαν μαστιζόμενοι, καὶ τὰ ἀνακάτωσε μετ' ἐκεῖνα, διὰ νὰ μὴ τὰ εὕρουν οἱ Χριστιανοί, νὰ τὰ κλέψουσιν, ἔτι δὲ ἔβαλε καὶ στρατιώτας νὰ τὰ φυλάγωσιν. Ὁ' δὲ τῶν Θαυμασίων Θεὸς δὲν ἀμέλησεν, ἀλλὰ καθὼς ἐκάθοντο οἱ φύλακες τὴν νύκτα, καὶ ἔτρωγαν εἰς τὴν φωτίαν πλησίον, καὶ ἔπινον χαίροντες, ἐξάφνου ἦλθε βροχὴ ἄμετρος, καὶ ἐγίνη σεισμὸς φοβερώτατος, καὶ τὸ μὲν πῦρ ἔσβυσεν, οἱ δὲ φύλακες ἔφυγαν ἔντρομοι, καὶ τὰ ἅγια Λείψανα ἐκείτοντο μὲ τὰ ἄλλα σώματα, καὶ δὲν ἠξεύραν οἱ πιστοὶ ποῖα ἦτον, διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ ἦλθεν ἕνα ἄστρον ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐσταμάτησεν εἰς καθ' ἕνα ἅγιον Λείψανον, καθὼς καὶ ὁ ἀστὴρ τὸν καιρὸν τῆς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Γεννήσεως ὡδήγησε τοὺς μάγους ἕως τὸ ἅγιον σπήλαιον· τοῦτο δὲ τὸ Θαυμάσιον ἔγινε διὰ τὰς προσευχὰς τινῶν ἐναρέτων Χριστιανῶν, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ πλησίον εἰς ἕνα ὄρος, καὶ ἐπαρακάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς φανερώσῃ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας, τοὺς ὁποίους εὑρήκασι μὲ τὴν λάμψιν τοῦ ἀστέρος, καὶ μὲ σπουδὴν πολλὴν τοὺς ἐπήρασι, διὰ τὸν φόβον τοῦ ἡγεμόνος· καὶ φθάσαντες εἰς τὸ ὄρος, τοὺς ἔκρυψαν εἰς ἕνα λάκκον λίθινον, δοξάζοντες τὸ ὑπεράγιον ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὦ πρέπει πᾶσα δόξα, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΓ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

ΚΑΡΠΟΥ, ΚΑΙ ΠΑΠΥΛΟΥ,

Καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Πολλὴν ὠφέλειαν λαμβάνει πᾶς ἕνας εἰς τὴν ψυχὴν ἀναγινώσκωντας τῶν Μαρτύρων τοὺς ἄθλους καὶ κατορθώματα, διατὶ κατανύγεται ἡ καρδία του, καὶ παρακινᾶται εἰς μίμησιν αὐτῶν νοερῶς, διὰ νὰ λάβῃ τῶν ἀμοιβῶν τὴν ἀπόλαυσιν. Ἀνάμεσα οὖν εἰς τοὺς ἄλλους, ὁποῦ ἔχυσαν διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸ αἷμά τους, εἶναι καὶ οἱ σημερινοὶ Ἅγιοι, οἱ στερροὶ στύλοι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ Θεμέλιοι ἄσειστοι, ὁ Κάρπος λέγω, καὶ Πάπυλος, οἵ τινες ἦσαν ἀπὸ τὴν περιφανῆ Πέργαμον, ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς, καὶ φιλαρέτους γεννηθέντες· καὶ καθὼς ἦσαν οἱ γονεῖς τους ἐνάρετοι, οὕτω καὶ οὗτοι ὡς εὐγενῆ βλαστήματα ἐπρόκοπτον καθ' ἑκάστην εἰς πολιτείαν θεάρεστον, ἐγκρατευόμενοι ἀπὸ πᾶσαν ἀπόλαυσιν καὶ ἡδυπάθειαν σώματος, μόνον ἀπὸ τὰ χρειαζόμενα ἔτρωγαν ὀλίγον τίποτας, τόσον ὁποῦ σχεδὸν ἐφαίνοντο ὡς ἀσώματοι· ὅθεν διὰ τὴν πολλὴν τους ἀρετὴν τοὺς ἀνέβασαν εἰς τὸ ὕψος τῆς Ἱερωσύνης, χειροτονήσαντες τὸν Κάρπον Ἀρχιερέα, καὶ τὸν Πάπυλον Διάκονον. Ἔπειτα ἐδόθησαν εἰς ἀρετὴν ὑψηλοτέραν διὰ νὰ τιμήσουν τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἐπερνοῦσαν πολιτείαν

ἰσάγγελον· ὅθεν ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς τους ὑπήγενε παντοχοῦ, καὶ ἐσυνάζοντο ἀπὸ κάθε τόπον οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀκούουσι τὴν γλυκυτάτην διδασκαλίαν τους, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ λόγου τους. Ὅθεν φθονήσας ὁ πονηρὸς ὡς μισόκαλος, ἐπαρακίνησε τινὰς ὑπουργοὺς τῆς κακίας, καὶ ἐκατάβαλαν τοὺς Μάρτυρας εἰς τὸν Δέκιον, ὅτι ἐκαταφρονοῦσαν τοὺς παλαιοὺς Θεοὺς, κηρύττοντες τὸν Χριστὸν ἀναίσχυντα. Ὁ δὲ Δέκιος ἐθυμώθη, καὶ ἔστειλε ἕνα του συγκάθεδρον Οὐαλλέριον καλούμενον, δίδωντάς του ἐξουσίαν νὰ τοὺς παιδεύσῃ βαρύτατα· ὅς τις ἀπῆλθε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρίσκοντο, καὶ προστάσσει νὰ συναχθοῦσιν ἀπὸ ὅλα τὰ ὅρια ἐκεῖνα τῆς πόλεως Θυατύρων, νὰ Θυσιάσουσι τοῖς Θεοῖς, διὰ νὰ ἰδῇ ἐὰν ἀληθῶς ἐκατάβαλαν τοὺς Ἁγίους. Ἀφ' οὗ γοῦν ἦλθασιν ἅπαντες, μόνον οἱ Ἅγιοι ἔλειψαν, οἵ τινες ἐστέκοντο ἔξωθεν τὰς ἐυχὰς τῷ ἀληθεῖ Θεῷ ἀποδίδοντες· τότες ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἤφεραν ἔσωθεν, καὶ τοὺς εἶπε νὰ Θυσιάσουσι τοὺς Θεοὺς, καθὼς ὅλοι τους ἐποίησαν· οἵ τινες μὲ πολλὴν παρρησίαν αὐτῷ ἀπεκρίθησαν. Μεγάλη σας αἰσχύνη εἶναι κατὰ τὸν Ἡσαΐαν, καὶ ἐντροπὴ, καὶ ἀγνωμοσύνη σας, νὰ γνωρίζῃ τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ τὸ βόδι καὶ τὸ γαδούριον, καὶ ἐσεῖς νὰ γίνεσθε ἀναισθητότεροι τῶν ἀλόγων καὶ ἀλογώτεροι, νὰ ἀφήνετε τὸν Δεσπότην καὶ Σωτῆρά σας, νὰ προσκυνᾶτε ἀναίσθητα εἴδωλα. Ταῦτα εἶπον, καὶ ὁ Δεσπότης ἔδειξεν ἀληθινὰ τὰ λόγια, καὶ ἐγίνη τοσοῦτον μέγας σεισμὸς, ὁποῦ ἔπεσαν καὶ ἔγιναν χῶμα ὅλα τὰ εἴδωλα, ἀμὴ ἡ κακία τοῦ Ἄρχοντος δὲν ἐμετατράπη, οὔτε ποσῶς ἐσαλεύθη, ἀλλ' ἔμεινεν ὁ αὐτὸς, μάλιστα καὶ ἀγριώτερος ἔγινεν ὁ ἀσύνετος, καὶ δὲν ἐκατάλαβε τὴν ἄφατον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν εἰδώλων αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ ἐπρόσταξε νὰ βάλουν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν Ἁγίων κλοιοὺς σιδηροῦς, ἤγουν κερκέλλια, νὰ τοὺς τραβίζουν εἰς τὸ μέσον τοῦ παζαρίου ὡς ζῶα ἄλογα. Ἐγιναν οὖν οἱ ἀληθῶς τιμιώτατοι ἄτιμοι εἰς ὅλους καὶ καταφρονεμένοι, καὶ μυκτηρισμὸς καὶ γέλως οἱ μυρίων ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων ἐπάξιοι. Ἔπειτα ἐνουθέτησεν αὐτοὺς ὁ δικαστὴς μὲ μαλακὰ καὶ κολακευτικὰ λόγια, παρακινῶν αὐτοὺς νὰ Θυσιάσουν τὰ ξόανα, καὶ τοὺς ἔλεγε πῶς εἶναι γνωστικοὶ, ὅθεν ἔπρεπε νὰ γνωρίσουσι τὸ συμφέρον τους, καὶ ἄλλα ἀπατηλὰ καὶ δόλια λόγια. Οἱ δὲ πάλιν μετὰ παῤῥησίας ἀπεκρίθησαν, λέγοντες. Ἐπειδὴ ἐγνώρισες πῶς εἴμεσθεν, καθὼς εἶπες, συνετοὶ καὶ φρόνιμοι, μὴ πειράζεσαι πλέον ἄκαιρα νὰ μᾶς συμβουλεύῃς πρὸς τοιαύτην ἀγνωσίαν, νὰ προσκυνήσωμεν κωφὰ ξόανα· μάλιστα ἐὰν ἔχῃς ὀλίγην γνῶσιν, κατάλαβε ἀπὸ λόγου μας τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπερίγραπτος, καὶ οὔτε ἀρχὴν ἔχει, οὔτε τέλος πώποτε, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἐγίνηκεν Ἄνθρωπος, καὶ σταυρωθεὶς ἑκουσίως, ἀνέστη τριήμερος, ἀναστήσας καὶ ἡμᾶς, καὶ ἀξιώσας τῆς προτέρας μακαριότητος. Ἔχεις οὖν νὰ εἰπῇς καὶ σὺ διὰ τοὺς Θεούς σου, πῶς ἔκαμαν τοιοῦτον καλὸν, ἢ ἄλλο Θαυμάσιον ποτέ; οὐχὶ, μάλιστα δὲν εἶναι κἂν πρέπον νὰ ὀνομάζῃς Θεοὺς ἀναίσθητα ξόανα. Τὰ δὲ χρήματα καὶ πράγματα καὶ ἄλλα ὅσα ἐσεῖς τιμᾶτε ὡς φιλόσαρκοι, ἡμεῖς τὰ νομίζωμεν ὡς σκύβαλα, ἔχοντες εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα μας, νὰ ἀπολαύσωμεν τὰ αἰώνια, διὰ τὸν ὁποῖον λαμβάνομεν προθύμως τὸν Θάνατον. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἀπορρίψας τὸ ἐπίπλαστον προσωπεῖον τῆς ἡμερότητος, ἐξεγύμνωσε τὴν ἔσωθεν ἀγριότητα· καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆρεν ὅλον τὸ πρᾶγμά τους, καὶ τὸ ἐχάρισεν ἐκείνων ὁποῦ τοὺς ἐκατάβαλαν, ἔπειτα τοὺς ἔδεσαν εἰς ἄγρια ἄλογα, νὰ τοὺς τραβίζουν ἀπὸ Θυατύρων ἕως τὰς Σάρδεις ἀνήμερα· οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπέμειναν οὕτως ἐλαυνόμενοι δύω ἡμέρας, εἰς σκληροὺς λίθους κατασυρόμενοι· καὶ τὴν νύκτα ἤλθασιν Οὐρανόθεν Ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ Θεραπεύοντες τὰς πληγάς τους, τοὺς ἔκαμαν εἰς τὰς μελλούσας βασάνους προθυμοτέρους. Ἔπειτα ὅταν ἦλθεν ὁ δικαστὴς εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ τοὺς ἤυρε χαριεστάτους τὴν ὄψιν, καὶ σεβεροὺς εἰς τὸ φρόνημα, ἐπάσχησε πρῶτον μὲ κολακείαις νὰ τοὺς διαῤῥέψῃ ὁ δείλαιος,

ἀλλὰ ἐφάνη ὡς ἀλώπηξ μαχομένη πρὸς λέοντα· ὅθεν ἀπορήσας ἀφῆκεν αὐτοὺς πρὸς ὥρας, προστάσσωντας νὰ τοὺς φυλάγουσιν ἀσφαλέστατα· τὸν δὲ ὑποτακτικὸν αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαθόδωρον, ὅς τις τοὺς ὑπηρέτα ἐπιμελέσατα, ἐκέλευσε νὰ ῥαβδίσουν ἀνελεήμονα· μαστιζόμενον οὖν τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνο σῶμα ὥραν πολλὴν, ἔτρεχον μὲν ὡς ποταμὸς ἐπὶ γῆς τὰ αἵματα, αἱ ἁρμονίαι ἀνεσπῶντο, καὶ τὰ σπλάγχνα σχεδὸν ἐγυμνώνοντο. Ὁ δὲ ἀθλητὴς ἐγροίκα τοὺς δριμυτάτους πόνους ἕως τὴν καρδίαν, ἀλλὰ ἐκαρτέρει ἀνδρείως, ἔχωντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν παραμυθίαν, καὶ ὑπέμεινε τὰς μάστιγας μὲ φαιδρὸν καὶ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, ἕως οὗ ἐκουράσθησαν οἱ δήμιοι σέρνοντες. Τότε καὶ ὁ Μάρτυς παρέδωκε τὴν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβεν ἀξίως τὸν τῆς ἀθλήσεως Στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ καὶ τίμιον Λείψανον ἔῤῥιψαν νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία, καὶ τὸ μεσόνυκτον ὑπῆγαν τινὲς φιλομάρτυρες, καὶ κλέψαντες αὐτὸ, τὸ ἔκρυψαν εἰς ἕνα σπήλαιον, ἕως νὰ παύσῃ ὁ διωγμὸς, νὰ τὸ ἐνταφιάσουν ὡς ἔπρεπε. Μετὰ ταῦτα ἐδοκίμαζε πάλιν ἡ πολύστροφος ἐκείνη ἀλουποῦ, ὁ δόλιος Ουαλλέριος, νὰ διαστρέψῃ τὲς Ἁγίους μὲ κολακείαις, φοβούμενος μήπως καὶ ζημιωθῇ καὶ αὐτοὺς ὡς τὸν Ἀγαθόδωρον, καὶ τοὺς ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἔλαβεν ἀξίως τὸν θάνατον, διατὶ δὲν ἐκαταδέχθη νὰ προσκυνήσῃ τοὺς θεούς, ὡς ἄφρων καὶ ὑπερήφανος· ἀμὴ ἐσεῖς ὡς φρόνιμοι καταλάβετε τὸ συμφέρον σας, καὶ μὴ θελήσετε νὰ λάβετε ἀνοήτως βίαιον θάνατον. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Τυράννου, τὸν ἀπέκρουσαν οἱ Ἅγιοι, ἐπαινοῦντες τὸν Ἀγαθόδωρον, καὶ λέγοντες, ὅτι ἐποθοῦσαν διὰ τὸν Χριστὸν νὰ λάβουν τὸν αὐτὸν καὶ ἐποδυνώτερον θάνατον. Λοιπὸν ὁ δικαστὴς ἔχωντας ὑπηρεσίαν νὰ ὑπάγῃ μακρὰν ὁδοιπορίαν, ἤγουν ἀπὸ τῆς Σαρδιανῶν πόλεως ἕως τὴν Πέργαμον, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ ἀκολουθοῦν καὶ οἱ Ἅγιοι τρέχοντες, διὰ νὰ βαρεθοῦσι τὸν κόπον, νὰ ῥαθυμήσουσιν.

Ἀλλὰ ἔτρεχον ὁδοιπορούντες καὶ ἠκολούθουν τὰ ἄλογα, νομίζοντες διὰ τὸν Χριστὸν εὐφροσύνην τὴν κακοπάθειαν· καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν, τοὺς ἐφυλάκωσαν· τὴν δὲ ἐπερχομένην νύκτα ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς Θεία δύναμις, καὶ τοὺς ἐθεράπευσε τὰς πληγὰς, καὶ τοὺς ἔδωκε πρὸς τοὺς ἀγῶνας προθυμίαν περισσότερον. Τὸ πρωῒ ἐπρόσταξε πάλιν ὁ Τύραννος νὰ τοῦ ἀκολουθοῦν ὡς καὶ πρότερον· καὶ βλέπωντάς τους πῶς δὲν εἶχασι τίποτας κακοπάθειαν ἀπὸ τὴν χθεσινὴν ὁδοιπορίαν, ἐκάλει τὴν θαυματουργίαν μαντείαν καὶ κακουργίαν δαιμόνων ὁ δαιμονόψυχος· ὅθεν θυμωθεὶς τοὺς ἔβαλεν εἰς ὅλα τὰ μέλη βαρύτατα σίδηρα, καὶ τοὺς ἀνάγκαζε νὰ τρέχουν, διὰ νὰ ἔχουν διπλῆν τὴν βάσανον. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἔκαμε θυσίαν τοῖς δαίμοσιν ὁ Ουαλλέριος, ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Μακάριον Κάρπον, καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος· ἔπρεπέ σου νὰ εὐλαβηθῇς ἀπὸ τὸ πρῶτον τὴν πολλὴν καλωσύνην μας, νὰ προσκυνήσῃς τοὺς μεγάλους θεούς, οἱ ὁποῖοι σὲ ἐσπλαγχνίσθησαν, καὶ ἦλθες τόσην ὁδοιπορίαν χωρὶς τινὰ βάσανον· ἀμὴ ἐσὺ φαίνεσαι πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάριστος, καὶ καταφρονᾷς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, ὁποῦ ποθοῦμεν τὸ συμφέρον σου, καὶ σὲ συμβουλεύομεν τὰ σωτήρια· ἐγὼ εὐλαβοῦμαι τὰ ἄσπρα σου γένεια, καὶ λυποῦμαι νὰ κάμω ἐκεῖνο ὁποῦ σοῦ ἔπρεπεν, ἀμὴ ὕστερα εἶναι ἀνάγκη νὰ σὲ παιδεύσω ὡς παραβάτην τῶν θείων νόμων, καὶ τῶν ἐμῶν προσταγμάτων παρήκοον, καὶ ὑβριστὴν τῶν θεῶν ἀθεώτατον; Λέγει τον ὁ Ἅγιος: αὐτὴ δὲν εἶναι συμβουλὴ, ἀλλ' ἐπιβουλὴ, καὶ μὲ συμβουλεύεις νὰ διαστρέψω ἀπὸ τὸ φῶς εἰς τὸ σκότος, καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν εἰς τὸν θάνατον· ἐὰν οὖν εὐλαβῆσαι τὴν πολιάν μου, πίστευσον τοὺς λόγους μου, ἐὰν θέλῃς νὰ γένῃς φίλος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, καὶ μὴν ἐλπίζῃς εἰς ἀψύχους θεοὺς, ὁποῦ οἱ τεχνίται ἐσφυροκόπησαν. Θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ δικαστὴς ἀναρίθμητα, ἐκέλευσε νὰ τὸν δέρνουν μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ χωρὶς καμμίαν συμπάθειαν ὁ ἀνίλεως, καὶ τόσον τὸν ἐξέσχισαν, ὁποῦ ἐπετοῦσαν εἰς τὸν ἀέρα αἱ σάρκες κατακοπτόμεναι· ἀλλὰ πάλιν δὲν ἐχόρτασεν ὁ ἀχάριστος, ἀμὴ τὸν ἐκατάκαιαν μὲ λαμπάδες, καὶ ἔβαναν ἅλας

εἰς τὰς πληγάς του. Ἐκατάσπασαν οὖν τὰ νεῦρα, ἔτρεχαν εἰς τὴν γῆν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, καὶ εἶχε πόνον ὁ Μάρτυς ἀνείκαστον, ἀλλὰ διὰ τὸν πόθον ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Χριστὸν, δὲν ἐψήφα τοὺς ἔξωθεν πόνους ὁ γενναιότατος, ἀμὴ ἐχαίρετο, ὥσπερ νὰ ἔτρωγεν ἡδυτάτην βρῶσιν καὶ νόστιμον. Ἀ'φ' οὗ γοῦν ἐβαρέθη ὁ Ουαλλέριος, αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσε, τὸν δὲ Πάπυλον ἤφεραν εἰς ἐξέτασιν, καὶ τὸν ἠρώτησε νὰ εἰπῇ τὴν Πατρίδα του, τὴν τέχνην, καὶ τοὺς γεννήτορας. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο: Ἰατρὸς εἶμαι ἐπιμελέσατος, θεραπεύωντας οὐ μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς τὰ παθήματα, ὄχι μὲ τέχνην βοτάνων, ἀλλὰ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν. Λέγειτον ὁ Ουαλλέριος· καὶ αὐτὴν τὴν τέχνην δὲν τὴν ἔμαθες ἀπὸ τὸν Γαληνὸν καὶ Ἱπποκράτην, οἵ τινες ἔλαβον ἀπὸ τοὺς θεοὺς τὴν σοφίαν τῆς ἐπιστήμης; Καὶ ὁ Πάπυλος· οὔτε Γαληνὸς, οὔτε Ἱπποκράτης, ἢ ἄλλος μεταγενέστερος δύνεται ποτὲ νὰ θεραπεύσῃ χωρὶς τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ μου· ἀμὴ αὐτοὶ ὁποῦ ὀνομάζεις θεούς, ἐὰν δὲν δύνανται νὰ ὠφελήσουν τοῦ λόγου τους, πῶς νὰ θεραπεύσουν ἄλλους οἱ ἐλεεινοὶ καὶ ἀνίσχυροι; Εἰδὲ καὶ δὲν πιστεύεις ὅσα σοῦ λέγω, κάμε τὴν δοκιμὴν εἰς αὐτὸν τὸν συγκαθεδρόν σου μονόφθαλμον, καὶ ἐὰν δυνηθοῦν νὰ θεραπεύσουν τὸν τυφλὸν ὀφθαλμὸν, νὰ πιστεύσω καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς θεούς σου, εἰδὲ καὶ ἰατρεύσω τον ἐγὼ, νὰ πιστεύσετε ἐσεῖς εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ὡς Θεὸν Παντοδύναμον, ὅς τις θεραπεύει πᾶσαν νόσον καὶ ἀσθένειαν. Λέγει τον ὁ Ουαλλέριος· κάμε νὰ ἰδοῦμεν αὐτὸ τὸ θαυμάσιον· καὶ ὁ Ἅγιος· δὲν κάμνω ἐγὼ πρῶτος τὴν ἐγχείρισιν, διὰ νὰ μὴν εἰπῆτε ὕστερα ὅτι οἱ δαίμονες εἰς τοῦτο ἐνήργησαν, ἀλλὰ πρῶτον ἐπικαλεσθῆτε ἐσεῖς τοὺς θεούς σας, καὶ τότε ὅταν αὐτοὶ δὲν δυνηθοῦν νὰ τὸν ἰατρεύσουν, νὰ δείξω ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν. Τότες ἐσύναξεν ὅλους τὲς Ἱερεῖς καὶ Ἐύτας τῶν ἀναισθήτων θεῶν ὁ Θεόργιστος, οἵ τινες ἐδέοντο, ἱκέτευον, ἐθυσίαζον, ἐπαρακαλοῦσαν ὥραν πολλὴν τοὺς κωφοὺς οἱ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι, ἀλλὰ εἰς μάτην ἐδέοντο. Ὁ δὲ Πάπυλος πρὸς Κύριον εὐξάμενος μετὰ πίστεως, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἄρχοντος, καὶ ἐγγίζει τὴν χεῖρα εἰς τὸν τυφλὸν ὀφθαλμὸν, καὶ παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος)! ἐφωτίσθη ὁ Ἄρχων ψυχῇ τε καὶ σώματι, ὅτι εὐθὺς ὁποῦ εὑρέθη μὲ δύω ὄμματα, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς, καὶ ὅσοι ἄλλοι εἶχασι γνῶσιν καὶ σύνεσιν. Ὁ δὲ ἀσύνετος Ουαλλέριος ἔμεινε τυφλὸς, καὶ πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος, ὁποῦ τοῦ ἰάτρευσε τὸν συγκαθεδρον, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγνωμονέστατος ἐκρέμασε τὸν Μάρτυρα εἰς τὸ ξύλον, καὶ τοῦ ἐξέσχιζαν τὸ σῶμα, καὶ τὸν ἐῤῥάβδιζαν· ἄλλοι ἐκατάκαιαν τὰς πλευράς του, καὶ ἄλλοι τὸν ἐλιθοβολοῦσαν, ἀλλὰ οἱ λίθοι ποσῶς δὲν τὸν ἔγγιζαν, τὸ δὲ πῦρ εὐλαβεῖτο, καὶ δὲν τὸν ἔβλαπτεν· ὅθεν ἐφυλάκωσαν καὶ αὐτὸν, ἕως νὰ περάσουν καμπόσαις ἡμέραις, νὰ βρωμεύσῃ ἡ πληγαῖς του, καὶ τότε νὰ τοὺς ξαναβασανίσῃ χειρότερα. Ἀλλ' αὐτοὶ εἶχασι τὸν Οὐράνιον Ἰατρὸν, ὁποῦ τοὺς ἐθεράπευσε τόσον, ὁποῦ οὔτε στίγμα πληγῆς δὲν ἐφαίνετο. Μετὰ ταῦτα τοὺς ἤφεραν πάλιν εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐδοκίμαζεν ὁ ἀνόητος νὰ τὲς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν. Οἱ δὲ ὕβρισαν αὐτὸν πῶς δὲν τους ἐθανάτωνε τὸ συντομώτερον. Τότες ἔστρωσαν κατὰ γῆς τριβόλους σιδηρᾶς, καὶ ἐκόντιζαν γυμνοὺς εἰς αὐτοὺς τοὺ Ἁγίους, καὶ τοὺς ἐτραβοῦσαν ἀνάσκελα· πρᾶγμα πικρότατον μόνον νὰ τὸ βλέπῃ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τότε ἐθαυματούργησε, καὶ οἱ μὲν τρίβολοι ἠφανίσθησαν, οἱ δὲ Ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἐφυλάχθησαν, καὶ ὁ δικαστὴς ἐθυμώνετο περισσότερον, καὶ ἐκαταξέσχισε μὲ ξυστῆρας τὰς πλευράς τους χωρὶς συμπάθειαν· ἔπειτα βλέπωντας πῶς ὑπέμειναν καρτερικῶς καὶ ταύτην τὴν βάσανον, ἐσύναξε θηρία ὠμότατα, καὶ φέρων εἰς τὸ μέσον τοὺς Μάρτυρας, ἄφηκε μίαν ἀρκούδα μεγάλην καταπάνω τους, ἡ ὁποία ἔγινε τῶν λογικῶν γνωστικώτερη, καὶ φιλικῶς τῶν Ἁγίων τοὺς πόδας ἠσπάζετο. Ὁ δὲ ἀνοητότερος τάυτης δὲν ἐκατάλαβε τὸ θαυμάσιον, ἀλλὰ ἀφῆκεν ἕνα λέοντα, ὁ ὁποῖος ὁμοίως ὑποτασσόμενος τῷ Θείῳ βουλήματι, ἐφίλει τοὺς πόδας αὐτῶν, ὥσπερ νὰ εἶ-

χε γνῶσιν καὶ σύνεσιν. Ὁ δὲ ἀνήμερος καὶ ἀσύνετος οὐ συνῆκεν, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὴν κακίαν ἀχόρταγος, καὶ βάνει τοὺς Ἁγίους εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀσβέστην ἄσβεστον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχυσαν τὴν ὥραν ἐκείνην νερὸν, καὶ ἔκαιεν ὡς τὸ πῦρ· εἰς τοῦτον τοὺς ἀφῆκεν ἡμέρας τρεῖς, νομίζωντας νὰ γένουν στάκτη, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ λόγου τος. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐπολέμα μὲ τὸν Θεὸν ὁ μισόθεος, ὅτι εἰς τὸν λάκκον ἦτον ἡ Θεία χάρις καὶ δύναμις, ἥτις ἔκαμνε τοῦ ἀσβέστου τὴν ἐνέργειαν ἀνενέργητον, καὶ ἀβλαβεῖς τοὺς ἐυλαβεῖς διεφύλαξεν. Ὁ δὲ ἀσύνετος Οὐαλλέριος ὅσον ἔβλεπε τὴν χάριν λαμπροτέραν εἰς τοὺς Ἁγίους, τόσον ἐφιλονείκα μὲ τὸν Παντοδύναμον Θεὸν ὁ ἀδύνατος, καὶ τὸς ἔβαλε σιδηρᾶ ὑποδήματα μὲ περώναις μακραῖς, ἀναγκάζωντάς τους νὰ τρέχουσιν, ἀλλὰ πάλιν ἀκαίρως ἐβασανίζετο, καὶ ματαίως ὁ μάταιος ἐκουράζετο· ὅτι ὅσον αὐτοὺς εὕρισκε καινοτέρας βασάνους, καὶ τοὺς ἐκόλαζε, τοσοῦτον ἡ Θεία δύναμις τοὺς ἐσκέπαζε, καὶ παρεσκεύαζεν ἀτοὺς προθυμοτέρους εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ δέν τους ἐνικοῦσαν αἱ βάσανοι. Μὴ ἔχωντας οὖν τί ἄλλο νὰ κάμῃ ὁ πολυμήχανος, ἤψε κάμινον, καὶ τοὺς ἔρριψε μέσα ὁ ἀφρονέστατος, ἀλλὰ πάλιν ἔστεκαν ὡς ἄλλοι τρεῖς Παῖδες εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς δροσιζόμενοι. Τότες ἡ σεμνοάτη Ἀγαθονίκη, ἡ Ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου Παύλου, εἰσῆλθε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κάμινον ὁμολογοῦσα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, καὶ τὰ εἴδωλα μυκτηρίζουσα· ὅθεν καθὼς εἰς τὸν ἀγῶνα ἐσυγκοινώνησεν, οὕτω καὶ τῶν Στεφάνων ἠξίωται. Βλέπων οὖν ὁ ἄδικος δικαστὴς, ὅτι καὶ τοῦ πυρὸς ἐκυρίευσαν οἱ χρυσοῦ τιμιώτεροι, ἐφυλάκωσε πάλιν αὐτοὺς ἕως νὰ συλλογισθῇ ποταπὸν νὰ τοὺς δώσῃ θάνατον· ἔπειτα βάνωντας εἰς τὸν νοῦν του πῶς ὅσα ἄλλα κολαστήρια τοὺς δώσει, δὲν τοὺς νικᾷ, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸς κατησχύνετο, ἔδωκε μετὰ βίας κατ' αὐτῶν τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν· ὑπήγεναν οὖν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως ἐυφραινόμενοι, ἀκολουθοῦσα καὶ ἡ σεμνὴ Ἀγαθονίκη χαίρουσα, ὥσπερ νὰ ὑπήγενεν εἰς ξεφάντωσιν. Ἔκαμαν οὖν εὐχὴν διὰ τοὺς φονευτὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Κύριον, νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν πλάνην, νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ὡς ἀγαθὸς πρὸς εὐσέβειαν. Μὲ τοιαύτην ἀμοιβὴν ἐπλήρωναν τοὺς ἐχθρούς τους οἱ ἀμνησίκακοι τοῦ ἀνεξικάκου Χριστοῦ ὑπήκοοι, ὅς τις ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πατρὸς τοῖς φονευταῖς τὴν ἄφεσιν τοῦ τολμήματος. Ἐυξάμενοι γοῦν τὴν σωτηρίαν ψυχῆς εἰς ἅπαντας, ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τῇ ιγ'. τῆ Ὀκτωβρίου· τὰ δὲ τίμιά τους Λείψανα ἐπῆραν τινὲς Χριστιανοὶ, καὶ μετὰ λαμπάδων καὶ ὕμνων εὐλαβῶς αὐτὰ ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς Θεότητος.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΔ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

ΝΑΖΑΡΙΟΥ, ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ, ΠΡΟΤΑΣΙΟΥ, ΚΑΙ ΚΕΑΣΙΟΥ.

Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Νέρωνος, διέλαμπεν εἰς τὴν περίφημον Ῥώμην καὶ περιβόητον ὡς διαφανὴς ἀστὴρ ὁ Θαυμαστὸς Ναζάριος, ὅτι ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἦτον αὐτὸς, καὶ ἡ Μήτηρ του. Ὁ δὲ Πατήρ του ἦτον ἀπὸ τὴν Λιβύαν, ἀμφότεροι πλούσιοι καὶ ἐνάρετοι· οἵ τινες ἦτον Μαθηταὶ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ αὐτὸς τοὺς ὡδήγησε πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τοὺς ἐβάπτισεν. Ὁ δὲ Θεὸς τοὺς ἔδωκε κληρονόμον τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ τὸν Ναζάριον, τὸν ὁποῖον ἐβάπτισεν ὁ Λῖνος, ὅς τις ἦτον τοῦ Θρόνου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ Πέτρου διάδοχος. Ὅσον δὲ ἤυξανεν ὁ Νέος εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τοσοῦτον καὶ ὁ πόθος τοῦ Χριστοῦ ἐπλήθενε, καὶ ἔδειχνεν εἰς τὴν ἀρετὴν θερμότερος· ἐπεὶ δὲ ἤρχοντο πολλοὶ εἰς αὐτὸν χάριν ὠφελείας, διὰ τὴν θαυμαστήν του διαγωγὴν, καὶ τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν, ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ, διὰ νὰ εὕρῃ ἡσυχίαν, νὰ συνομιλῇ κατὰ μόνας μὲ τὸν ποθούμενον, ἔτι δὲ νὰ ὠφελήσῃ καὶ ἄλλους μὲ τὴν ἔνθεον πολιτείαν του, καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν του νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς Ἕλληνας πρὸς εὐσέβειαν. Πωλήσας οὖν ὅλον τὸ πρᾶγμά του, ἐπῆρε τὰ ἀργύρια, καὶ περιπατῶν ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ἔδιδεν ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, διδάσκωντας Ἀποστολικῶς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν καὶ πολλοὺς πρὸς Χριστὸν ἐχειραγώγησε, καὶ ἠξίωσε τοῦ Θείου Βαπτίσματος. Ἀπῆλθεν οὖν ποτὲ πρὸς τὴν πόλιν Πλακεντίαν καὶ Μεδιόλανον, καὶ ἐκεῖ ἦυρε φυλακωμένους διὰ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ δύω Ἁγίους ἄνδρας, Προτάσιον ὀνόματι καὶ Γερβάσιον, τῶν ὁποίων ἡ φήμη ἦτον εἰς πολλὰς πόλεις καὶ κάστρη, διὰ τὰς θαυματουργίας, ὁποῦ ἐτέλεσαν· μὲ τούτους οὖν ἐφιλιώθη καὶ ὁ Ναζάριος, καὶ παρακινῶν αὐτοὺς πρὸς τὸ Μαρτύριον, ἠκόνησε τὰς ψυχάς τους πρὸς τὸν ἔνθεον ἔρωτα. Ὑπῆγεν οὖν ἡ φήμη του καὶ ἕως τοῦ Ἄρχοντος τῆς Ἰταλίας Ἀνουλίνου, ὅς τις εἶχε καὶ τοὺς ἄλλους δύω φυλακωμένους, καὶ παραστήσας εἰς τὸ βῆμα καὶ τὸν Ναζάριον, τὸν ἐσυμβούλευε νὰ μὴν ὑβρίζῃ τοὺς θεούς του τοσοῦτον ἀναίσχυντα· μετὰ ταῦτα γνωρίσας τὴν γνώμην του, τοῦ ἔδωσε πολλὰ ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον, ἔπειτα τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ πολλὴν ἀτιμίαν ὡσὰν ἕνα μίασμα ὁ παμμίαρος· τοῦτο δὲ ὅσον ἐφαίνετο τοῦ δικαστοῦ μεγάλη τιμωρία καὶ καταφρόνησις, τοσοῦτον τὸ εἶχεν ὁ καταδικασμένος εἰς ἐυεργεσίαν καὶ ἐυφροσύνην του, πῶς ἔλαβε πληγὰς καὶ ὕβρεις διὰ τὸν Κύριον. Ἐξῆλθεν οὖν ἔχι σιωπῶντας, ἀλλὰ μὲ παῤῥησίαν διδάσκωντας, καὶ πολλοὺς ἐχειραγώγησε πρὸς εὐσέβειαν. Ἐκείνην τὴν νύκτα βλέπει τὴν Μητέρα εἰς ὄπτασίαν, καὶ λέγει του νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Γαλλίας, νὰ κηρύξῃ καὶ ἐκεῖ τὴν ἐυσέβειαν· ἐγερθεὶς οὖν ἀπῆλθεν εἰς μίαν πόλιν τῶν Γαλλιῶν Μελίαν ὀνόματι, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν τοὺς ἤφερε σχεδὸν ὅλους εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἦτον δὲ ἐκεῖ μία γυνὴ ἐπιφανὴς καὶ πρώτη τῆς πόλεως, ἥτις εἶχεν ἕνα παιδίον τριῶν χρόνων, καὶ τὸ ἤφερεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου λέγουσα· ἔπαρε καὶ τὸν παῖδα τοῦτον ὅπου ὑπάγεις, νὰ σοῦ ἀκολουθᾷ, διὰ νὰ ἀξιωθῇ καὶ αὐτὸς τῆς Οὐρανίου ἀγαλλιάσεως. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς, καὶ προσευξάμενος τὸ ἐβάπτισεν ὀνομάσας αὐτὸ ἐκ γενέσεως Κέλσιον· οὕτως οὖν ὑπῆγε καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῶν Γαλλιῶν ὁ Ναζάριος κηρύττωντας τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Καὶ ἀκούσας τὸ ὄνομά του ὁ Ἄρχοντας ἐκείνων τῶν πόλεων καλούμενος Δεινόβαος, ἐξέτασεν αὐτὸν μὲ τὸν Κέλσιον, πόθεν ἦτον, καὶ ποίας πίστεως. Καὶ ὁ Ἅγιος· Ῥωμαῖος εἶμαι, καὶ προσκυνῶ τὸν Ἐσταυρωμένον. Λέγει τον ὁ Δεινόβαος· δαιμόνιον ἔχεις· ἐγὼ σὲ ἐρωτῶ διὰ τοὺς γονεῖς σου, καὶ σὺ μοῦ λέγεις φλυαρίσματα; Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐὰν εἶχα δαιμόνιον, δὲν ὕβριζα τοὺς δαίμονας, ὁποῦ προσκυνᾶτε ἀνόητοι. Θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ θηριόγνωμος ἅρπαξεν ἀπὸ τὸς χεῖρας αὐτοῦ τὸν Κέλσιον, καὶ ἔδειρεν ἀνιλεῶς ὁ νηπιόφρων τὸν γεροντόφρονα, ὅτι διὰ τὴν πολλήν του ἀπανθρωπίαν καὶ ὠμότητα δὲν ἐλυπήθη τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, ὁποῦ πᾶσα ψυχὴ φιλάνθρωπος καὶ ζῶα νεαρά, καὶ αὐτὰ σπλαγχνίζεται. Τὸ δὲ παιδίον ἐδέχετο τὰς ἀνυποίστους πληγὰς μὲ ἀγαλλίασιν, λέγοντας ταῦτα μὲ γλῶσσαν ψελλίζουσαν· αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ λατρεύω νὰ σὲ κρίνῃ, ἄδικε δικαστὰ, ὡς Κριτὴς δικαιότατος. Μετὰ ταῦτα τοὺς ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Γυνή δέ τις ἐυγενὴς καὶ περίβλεπτος, Δεινομέδα ὀνόματι, ἐσυμβούλευσε τὴν γυναῖκα τοῦ Ἄρχοντος νὰ λυπηθῇ τὸ βρέφος, νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ φύγουσι· καὶ αὐτὴ πάλιν ἐπαρεκάλεσε τὸν Δεινόβαον, ὅς τις ἀπέλυ-

σε τὸν Ναζάριον διὰ τὴν δέησιν τῆς συμβίας του. Ὑπῆγεν οὖν ὁ Ἅγιος μὲ τὸν Κέλσιον εἰς ἄλλην χώραν καλουμένην Τίμερον, ἐπιστρέφων πολλοὺς πρὸς ἐπίγνωσιν. Ὁ δὲ βάσκανος διάβολος μὴ ὑποφέρων τὴν ὠφέλειαν τόσου λαοῦ, ἐκατάπεισε τὸν Ἄρχοντα, καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιλέα διὰ τὸν Ἅγιον, πῶς κηρύττει τὸν Χριστὸν πανταχοῦ, καὶ μυκτηρίζει τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ Νέρων ἔστειλε πρόσταγμα νὰ τὸν φέρουν πάραυθα. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι εὑρόντες αὐτὸν παρρησίᾳ διδάσκοντα, ἅρπαξαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐπαρέστησαν χαίροντα χαίροντες εἰς τὸν Νέρωνα, ὅς τις ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαστρέψῃ, καὶ μὴ δυνηθεὶς τοὺς ἐφυλάκωσεν ὀλίγον καιρὸν, καὶ πάλιν τοὺς εὔγαλε, δοκιμάζωντας μὲ κολακείαις, καὶ φοβερίσματα. Ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐκφοβήσῃ κἂν τὸ παιδίον. Ὅθεν προστάσσει νὰ τοὺς ῥίψουσιν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ οὕτως ἐβύθισαν αὐτούς. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ ἀσύνετος, ὅτι ἐφάνησαν ἀληθεῖς οἱ λόγοι τοῦ Ἡσαΐου, ὡς ἐκ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς λεγόμονοι· « Ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος μετὰ σοῦ εἰμί, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλείσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρὸς, οὐ μὴ κατακαυθῇς ». Καὶ ἦλθεν Οὐρανόθεν Ἅγιος Ἄγγελος, καὶ τοὺς ἔυγαλεν εἰς τὴν γῆν χωρὶς βλάψιμαν· τοῦτο τὸ θαῦμα ἐτάραβισε πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν, εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Νέρωνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀποστάτησαν, καὶ ἔγιναν Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸν Ναζάριον, ὅς τις ὑπῆγε πάλιν εἰς ἄλλην πόλιν, καλουμένην Γένουαν, ἔπειτα εἰς τὴν Μεδιόλανον, διδάσκων πάλιν τὰ νεκταρώδη καὶ γλυκύτατα τῆς σωτηρίας διδάγματα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ μὲν ἐυλαβεῖς ἐποτίζοντο καὶ ἠγάλλοντο, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐκατάβαλαν αὐτὸν εἰς τὸν Ἄρχοντα Ἀνουλῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐφυλάκωσεν.

Ὅθεν πάλιν εὑρίσκωντας ἐκεῖ τοὺς συνάθλους Γερβάσιον καὶ Προτάσιον, συνευφράνθησαν ἀπολαμβάνοντες ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον τῆς Διδασκαλίας τὰ γλυκύτατα νάματα· ὥς τε λοιπὸν ἔγινεν ἡ φυλακὴ τιμιωτέρα τῶν Βασιλείων, καὶ Παράδεισος εὐώδης καὶ ὡραιότατος. Ἐνουθέτησαν δὲ καὶ αὐτοὶ ἱκανῶς τὸν νεώτερον Κέλσιον, νὰ ὑπομένῃ τὰς βασάνους διὰ τὸν Κύριον, διατὶ ἐφοβοῦντο μήπως καὶ δειλιάσῃ ὡς παιδίον καὶ χάσῃ τὸν Στέφανον· ἀλλ' αὐτὸς ἦτον εἰς τὴν πρᾶξιν τέλειος. Ὁ δὲ Ἀνουλῖνος ἰξεύρωντας τοῦ βασιλέως τὴν ἀγριότητα ἐθαύμασε πῶς ἔφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας του ὁ Ναζάριος, καὶ γράφει του, πῶς τὸν εἶχε φυλακωμένον μὲ ἄλλους τρεῖς, καὶ τί προστάσσει νὰ τοὺς κάμῃ. Ὁ δὲ Νέρων ἀκούσας ὅτι ἀκόμη ζῇ ὁ Ναζάριος, ἐδαιμονίσθη ἀπὸ τὸν θυμὸν ὁ ἀσύνετος, ἐπήδησεν ἀπὸ τὸν θρόνον, ἐφώναζεν ὀνομάζωντας ἀχαρίστους καὶ ἀσεβεῖς ἐκείνους ὁποῦ ἔστειλε νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς ὁποίους ἐγύρευσε νὰ θανατώσῃ ὁ μάταιος, ἔπειτα μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς εὕρῃ ἔστειλε τὴν κατὰ τῶν Ἁγίων ἀπόφσιν πρὸς Ἀνουλῖνον, νὰ κόψῃ μὲ τὸ ξίφος τὰς κεφαλάς τους, καὶ τὰ Λείψανα νὰ δώσῃ νὰ τὰ φάγωσι τὰ θηρία. Ὁ δὲ Ἄρχων δεξάμενος τὰ γράμματα, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς θανατώσουσι πάραυθα· οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπήγεναν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἀγαλλιώμενοι, μὲ τόσην φαιδρότητα, ὥσπερ νὰ τοὺς εἶχασι καλεσμένους εἰς πλουσίαν εὐωχίαν καὶ τράπεζαν, καὶ ἐφιλονείκα ἕνας τὸν ἄλλον τίς νὰ λάβῃ πρῶτος τὸν Στέφανον, φοβούμενοι μή πως καὶ μεταγνωμίσῃ ὁ Νέρων νὰ μήτους δώσῃ τὸν φιλούμενον θάνατον. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἐδίωξαν οἱ δήμιοι τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς πρότερον, διὰ νὰ μὴ λάβωσι τίποτας μέρος εἰς ἁγιασμὸν ἀπὸ τὰ αἵματά τους καὶ Λείψανα, ἔπειτα ἔκοψαν τὰς κεφαλάς τους τῇ ιδ'. τοῦ Ὀκτωβρίου. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἐφάνησαν εἰς τὸ ὅραμα ἑνὸς φιλοχρίστου, καὶ τὸν ἐπρόσταξαν νὰ λάβῃ τὰ Λείψανά τους, καὶ τοῦ ἐρμήνευσαν τὸν τόπον, ὅπου τὰ ἔῤῥιψαν οἱ ἀσεβεῖς κρυφὰ, διὰ νὰ τὰ φάγωσι τὰ θηρία κατὰ τὸ πρόσταγμα· τοῦτο δὲ ἔκαμαν οἱ Ἅγιοι, ὄχι διὰ νὰ δοξασθοῦν αὐτοί, ὁποῦ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κτίστου πᾶσαν τιμὴν καὶ δόξαν προθύμως ἐκαταφρόνησαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ὠφελήσωσι τοὺς πιστοὺς μὲ τὴν τιμὴν

ὁποῦ δείξουν πρὸς αὐτοὺς καὶ εὐλάβειαν· οὕτως οὖν ὑπῆγεν ὁ φιλόχριστος, ἀναστὸς ἐκ τοῦ ὕπνου ἀγαλλιώμενος, καὶ ἐπῆρε τὰ ἅγια Λείψανα· καὶ καθὼς τὰ ἤφερεν εἰς τὸν οἶκόν του, ἰατρεύθη μία θυγάτηρ, ὁποῦ εἶχε, παράλυτος. Ἐκρύπτοντο οὖν οἱ πολύτιμοι αὐτοὶ θησαυροὶ εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, ὅστις εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὰ Θεῖα, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν Βασιλέων, ἐκτὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου· λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ εὐσεβίστατος Βασιλεὺς εἰς τὴν Μεδιόλανον· ἔστειλε τὸν Μέγαν Ἀμβρόσιον, τὸν ἐνάρετον ἔντως Ἀρχιερέα καὶ περιβόητον, ὁ ὁποῖος μὲ ἕλους τοὺς Κληρικοὺς καὶ εὐλαβεῖς Ἄρχοντας ἤφεραν αὐτὰ τὰ ἅγια Λείψανα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλούτισαν τὴν Μεδιόλανον· ὅτι καθὼς εἰσῆλθον τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἐτέλεσαν θαυμάσια ἄπειρα· τυφλοὶ ἐφωτίσθησαν, χωλοὶ ἐπεριπατῆσαν, λεπροὶ ἐκαθαρίσθησαν, καὶ οἱ δαίμονες ἀπὸ τοὺς πάσχοντας ἔφευγον, καὶ ἁπλῶς ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς, ὁποῦ ἠσπάσθησαν αὐτὰ τὰ Μαρτυρικὰ καὶ πάνσεπτα Λείψανα, τὴν ὥραν ταύτην ἐθεραπεύθησαν. Πέρνωντας οὖν μέρος ἀπὸ ταῦτα ὁ εὐσεβὴς καὶ πανευλαβὴς Θεοδόσιος, εἶχε περισσότερην ἀγαλλίασιν, παρὰ νὰ ἤθελε κουρσεύσῃ πλουσίαν πόλιν, νὰ λάβῃ χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον· καὶ πλουτίσας μὲ ταῦτα τὸ Βυζάντιον, ἔκτισεν αὐτοῖς καὶ ναὸν περιβόητον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελοῦσαν θαυμάσια, καὶ ἕως τὴν σήμερον γίνονται, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου Θεοῦ· ὅστις δοξάζει πλουσίως τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ τοῦ Ἁγιοπολίτου.

Ἐ τοῦτον τὸν Ἅγιον, ὅταν ἦτον νέον παιδίον, ἐπῆρε διὰ τὴν ψυχήν του ὁ Πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅστις ὡς πλούσιος Ἄρχωντας καὶ ἔνδοξος ἐπῆρεν ἕνα Ἀσκητὴν Μοναχὸν, πολυμαθῆ καὶ μέγαν Φιλόσοφον, τοῦ ὁποίου παρέδωκε καὶ τοὺς δύω, νὰ τοὺς μάθῃ τὰ γράμματα, τουτέστι τὸν γνήσιον αὐτοῦ υἱὸν Ἰωάννην, καὶ τὸ ψυχοπαϊδί του Κοσμᾶν· οἵτινες ἔχοντες δεξιότητα φύσεως, ἔμαθαν ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν τους εἰς ὀλίγον καιρὸν ὅλην τὴν Γραμματικὴν, καὶ Φιλοσοφίαν· ἔτι δὲ γυμνασθέντες καὶ τὴν Γεωμετρίαν καὶ Ἀστρονομίαν, ἔγιναν διδάσκαλοι θαυμασιώτατοι τόσον, ὁποῦ ὅλοι τοὺς εἶχασιν εἰς μεγάλην εὐλάβειαν, καθὼς ἀπὸ τοὺς λόγες αὐτῶν, καὶ συγγράμματα ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πῶς ἕνας, πόσον ἔγιναν εἰς τὴν Σοφίαν περίφημοι· ἔπειτα πηγένοντες εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ἔγιναν Μοναχοί· καὶ ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης χειροτονᾶται Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ ἀοίδιμος Κοσμᾶς παρακαλεσθεὶς πολλὰ ἀπὸ ὅλην τὴν Σύνοδον, ἔγινεν Ἐπίσκοπος Μαϊουμᾶ. Ὁ ὁποῖος καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος, καὶ ὡδηγήσας εἰς τροφὰς σωτηριώδεις τὸ ποίμνιόν του, καὶ στολίζωντας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μὲ κανόνας ἐναρμονίους, καὶ τροπάρια θαυμάσια, ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον ἀγαλλίασιν πλήρης ἡμερῶν γενόμενος.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος.

ΣΙΛΒΑΝΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Γάζαν, ἄνθρωπος πρᾶος, καὶ εἰς τὴν Πίστιν ἀκέραιος, εἰς τὴν ἀξίαν Πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἄνωθεν πόλεως Γάζης, εἰς τὴν ἡλικίαν γέροντας· τὸν ὁποῖον ἐκατάβαλαν ὡς Χριστιανὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δένοντές τον οἱ στρατιῶται, τὸν ἤφεραν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τῶν Καισαρέων, καὶ τὸν ἔδειραν δυνατὰ καὶ ἄσπλαγχνα, καὶ ἐκατάξαιναν τὰς πλευράς του, ἔπειτα τὸν ἐκαταδίκασαν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Ζώορα, νὰ βασανίζεται ἐκεῖ ὁποῦ εὗγαναν τὸ χάλκωμα καὶ ἕτερα μέταλλα· ἡ ὁποία ἐργασία ἔχει κόπον ἀνείκαστον. Ἐκεῖ δὲ οἱ πίστοι Χριστιανοὶ εὐλαβούμενοι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, τὸν ἐψήφισαν Ἐπίσκοπον· καὶ ὕστερα πολλοὺς χρόνους ἀσθένησεν ἀπὸ τὰ γῆρας, καὶ ἔμεινεν ἑλόξηρος, καὶ τότες ἔκοψαν τὴν κεφαλήν του οἱ Ἕλληνες.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ,

Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΥΣΕΛΛΑΜΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἐλευθερουπόλεως, ἀπὸ χωρίον Ἀνέα καλούμενον, ἀνδρειωμένος καὶ μεγαλόψυχος, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν σάρκα δυνατὸς περίσσα, καὶ μεγαλόκορμος, ὁ ὁποῖος ἐκαταφρόνησεν ὡς φρόνιμος ὅλα τὰ ἐπίγεια πράγματα, καὶ μόνον τὰ οὐράνια ἐκ ψυχαρδίας ἐπόθησεν· ἔλαβε τὸν ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας τῶν ἀσεβεστάτων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐπαρρησιάσθη αὐτόκλητος εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἱ τινες ἐβασάνισαν αὐτὸν πρότερον μὲ διάφορα κολαστήρια, ἔπειτα τὸν ἔκαυσαν· καὶ οὕτω τελέσας τὸν ἀγῶνα διὰ πυρὸς ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ μακάριος.

Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΕ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Συρίας καλουμένην Σαμώσατα, ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ Χριστιανοὺς γονεῖς, οἵτινες τὸν ἔβαλαν νὰ σπουδάζῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ὁ Νέος εἰς χρόνους δώδεκα, οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησαν. Ὁ δὲ Λουκιανὸς διαμερίσας πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντα, ἀπῆλθεν εἰς Ἔδεσαν, καὶ ἔκαμε πολὺν καιρὸν εἰς ἕνα διδάσκαλον ἐνάρετον ὀνομαζόμενον Μακάριον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσύναξε πᾶσαν ἀρετήν, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπ' αὐτὸν, ὅτι ἀκόμη δὲν ἦτον Χριστιανὸς τέλειος· ἔπειτα ἠθέλησε νὰ γένῃ καὶ Μοναχὸς, καὶ τόσον ἠγάπησε τὴν ἐγκράτειαν, ὁποῦ δὲν ἠθέλησε νὰ φάγῃ ποσῶς πρᾶγμα ψημμένον, οὔτε μαγέρεμα, οὐδὲ κρασὶ ἐδοκίμασεν, ἀλλὰ μαχόμενος καθ' ἑκάστην κατὰ τῆς σαρκὸς μὲ νηστείαν καὶ κακοπάθειαν, τοσοῦτον τὴν ἐδαπάνησε καὶ μὲ προσευχὰς καὶ μὲ δάκρυα, ὁποῦ ἐθαυμάζοντο ὅσοι τὸν ἔξευραν. Ὅτι ὅταν ἦσαν ἡμέραις χαρμόσυναις ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καὶ τὸν ἄλλον καιρὸν πᾶσαν Ἑβδομάδα μόνον ὁ τρισμακάριος. Ποτὲ δὲν ἐγέλασεν, οὔτε ἀργολογίαν ἐσύντυχεν, ἀλλὰ πάντοτε ἦτον σκυθρωπὸς καὶ περίλυπος· καὶ τόσον ἠγάπα νὰ μελετᾷ τὴν Θείαν Γραφήν, ὁποῦ δὲν ἐκοιμᾶτο σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν· καὶ πάλιν ὅταν ἤθελε νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ἀσθένειαν, ἔκαμνε πρῶτον μετανοίας καὶ γονυκλισίας ὅσας ἐδύνετο, καὶ ἔχυνε θερμότατα δάκρυα· ἔπειτα ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, καὶ πάλιν προσηύχετο· οὕτως ἐπορεύετο ἀπὸ παιδίον, καὶ δὲν ἔτρωγεν ἄλλα βρώσιμα, εἰμὴ μόνον ἄρτον ὀλίγον, καὶ οὐδὲ τότε ἐχόρταινεν ὁ μακάριος, ἀλλὰ μόνον ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνῃ. Διὰ γὰν τὴν θαυμάσιον αὐτοῦ ἀρετὴν ἐγίνη ὀνομαστώτατος· ὅθεν ἐχειροτόνησαν αὐτὸν Πρεσβύτερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ κατασήσας διδασκαλεῖον μέγιστον, ἤρχοντο εἰς αὐτὸν πανταχόθεν οἱ σπουδαῖοι φιλομαθεῖς, καὶ τοὺς ἑρμήνευεν, ἐπειδὴ ἦτον πολυμαθὴς καὶ καλλιγράφος ὀγλήγορως, καὶ ἀπὸ τὴν πληρωμήν, ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν, ἔπερνε τὴν ζωοτροφίαν, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πένητας· ὅτι ἐὰν δὲν ἔτρωγαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν κόπον του, οὔτε αὐτὸς δὲν ἐμεταλάμβανε τίποτας. Οὗτος ὁ ἀξιοθαύμαστος βλέπωντας τὰς Ἱερὰς Βίβλους, πῶς ἦσαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας νοθευμέναις καὶ διεστραμμέναις, ταῖς ἐπάστρεψε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ἐδιώρθωσε μὲ κόπον ἀνείκαστον, μεταγλωττίσας αὐτὰς ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴν εἰς τὴν ἐδικήν μας διάλεκτον. Τούτου τὸν καιρὸν ἐβασίλευε Μαξιμιανὸς ὁ μισόχριστος, ὅστις εἶχε λύσσαν ἄμετρον νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομα τῶν Χριστιανῶν ὁλότελα· καὶ ἀκούσας τὴν φήμην τοῦ Ἁγίου, ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν, ὅτι εἶχε πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν βάλῃ εἰς τὰς χεῖράς του. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀκριβῶς ἐκρύπτετο, διὰ νὰ μὴ φανῇ ῥιψοκίνδυνος, καὶ διὰ νὰ ὠφελήσῃ ἀκόμη τοὺς μαθητὰς μὲ τὴν παρουσίαν του. Κάποιος δὲ ἱερεὺς ὁποῦ ἦτον εἰς τοῦ Σαβελλίου τὴν αἵρεσιν, Παγκράτιος ὀνομαζόμενος, τὸν ἐφθόνει, καὶ τὸν ἐπρόδωκεν ὁ τρισάθλιος. Λοιπὸν λαβόντες αὐτὸν οἱ ἀπεσταλμένοι, ὑπήγεναν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ὁποῦ ἦτον τότε ὁ Τύραννος, καὶ ἐφόνευσε τὸν ταύτης Ἐπίσκοπον Ἄνθιμον, Πέτρον Ἀλεξανδρείας τὸν Ἡγεμόνα, καὶ ἄλλους πολλούς· καὶ τόσην ὠμότητα εἶχεν ὁ τρισκατάρατος, καὶ δίψαν εἰς τὰ τῶν

Ἁγίων αἵματα, ὁποῦ δὲν ἐλυπᾶτο οὔτε τὰ παιδία, ἀλλὰ ἐθανάτωνε καὶ ταῦτα, διατὶ δὲν ἤθελαν νὰ δοκιμάσουν θυσιῶν αἵματα· καὶ πολλὰ ἄωρα βρέφη ἐμαρτύρησαν, ἀπὸ τὴν Θείαν βοήθειαν δυναμούμενα, διὰ ἔλεγχον τοῦ δυσσεβοῦς μεγαλήτερον, πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ νικήσῃ ψελλίζοντα νήπια. Ἀπὸ τὰ πολλὰ γοῦν ὁποῦ τὸν ἐκατήσχυναν, νὰ εἰποῦμεν ἕνα ὑπόδειγμα, διατὶ εἶναι περίσσα ἀξιοθαύμαστον καὶ ἄξιον διηγήσεως. Ἀνάμεσα εἰς τὰ ἄλλα παιδία, ἤφεραν δύω ἀδέλφια ἀπὸ γένος λαμπρότατον, τὰ ὁποῖα ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τὰ γελάσῃ ὁ Μαξιμιανός, νὰ γευθοῦσιν ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν, καὶ δὲν ἐδυνήθη οὔτε μὲ κολακείαις, οὔτε μὲ φοβερισμούς, ἀλλὰ ἔστρεφον ὀπίσω τὸ πρόσωπον κλαίοντας· ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὸ εἶχεν εἰς μεγάλην του αἰσχύνην καὶ καταφρόνησιν, πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ νικήσῃ δύω βρέφη ἀπονήρευτα, καὶ τὰ ἔδειρεν ἄσπλαγχνα· ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐφοβήθησαν, νὰ κάμουν τὸν λόγον του. Εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς εἰς τὴν κακίαν, ὁποῦ ἦτον πλησίον τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ τοῦ κάμῃ καλωσύνην τάχατες, ἐκαυχήθη νὰ νικήσῃ τὰ νήπια· καὶ κατασκευάσας μίαν μηχανήν, ἔτριψε σινάπι μὲ ξύδι δριμύτατον, καὶ ξυρίσας τὰς κεφαλὰς τῶν παίδων, ἐκατάπλασσεν ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν τους τὸ σινάπι ὁ τρισκατάρατος· ἔπειτα τὰ ἔρῥηξεν εἰς ἕνα βαλανεῖον πυρωμένον, ὁποῦ ἐκοκκίνιζεν ἀπὸ τὴν πολλὴν φλόγα καὶ ἔκαυσιν. Οἱ δὲ ἅγιοι Παῖδες ἐκαταφλέγοντο εἰς τὰς κεφαλὰς δριμύτατα· ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἀπέθανεν ὁ νεώτερος, μὴ ὑποφέρων τὴν φλόγα, ὁποῦ ἐξήψεν εἰς τὸ κρανίον τε. Τότε ὁ ἄλλος διὰ νὰ καταισχύνῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ διὰ νὰ ξερεώσῃ τοὺς κεκρυμμένους Χριστιανοὺς εἰς τὴν πίστιν, ἐφήμιζε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν νίκην ἀγαλλιώμενος, καὶ κατεφίλει αὐτόν, λέγωντάς τον Στρατιώτην ἀήττητον καὶ νικητὴν γενναιότατον καὶ οὕτως ἀγκαλιζόμενος ἐκεῖνον, ἐξεψύχησε καὶ αὐτὸς ὁ μακάριος. Ὅθεν οἱ μὲν Τύραννοι ἔμειναν κατησχυμμένοι καὶ παίγνιον· οἱ δὲ εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ ἐπήρασι τὰ ἅγια ταῦτα καὶ σεβάσμια Λείψανα, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνταφίασαν. Μετὰ δὲ χρόνους τοὺς ἔκτισαν καὶ μαρτύριον, τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον στέκεται εἰς τὴν Νικομήδειαν, τὸ τῶν Νηπίων ὀνομαζόμενον. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ὅταν ὑπήγεναν τὸν Λουκιανὸν δεδεμένον, ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, καὶ εὑρίσκωντας ἐκεῖ τινὰς στρατιώτας, ὁποῦ ἀρνήθησαν τὸν Χριστόν, τοὺς ἐδίδασκε μὲ σπλαγχνικὰ λόγια πρότερον, νὰ ἐπιστρέψουσι πάλιν εἰς τὴν μετάνοιαν, ἔπειτα τοὺς ἐπαρακίνα καὶ μὲ ὑποδείγματα, λέγωντας ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ὁ σοφώτατος· ἄσχημον εἶναι καὶ ἄπρεπον νὰ δειλιῶσιν οἱ Στρατιῶται τὸν θάνατον, ἐπειδὴ παῖδες καὶ γυναῖκες ἀναρίθμητοι δὲν τον ἐψήφησαν.

Διὰ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα κινδυνεύετε καθ' ἑκάστην εἰς θάνατον, καὶ τὸν ἐπουράνιον ἐπροδώσατε, ὁποῦ εἶναι ζωὴς καὶ θανάτου Κύριος; κάλλιον νὰ καταφρονέσητε ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωὴν διὰ τὴν ἀγάπην του, νὰ σᾶς δώσῃ μακαριότητα αἰώνιον, πάρεξ νὰ προτιμήσετε αὐτὴν τὴν ὀλιγοχρόνιον, τὴν ὁποίαν καὶ στανικῶς σας στερεύεσθε εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σᾶς φονεύουσιν οἱ πολέμιοι, ἔπειτα ὑπάγετε καὶ εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν. Μὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα παράμοια ὑποδείγματα ἐπροθυμοποίησεν αὐτούς· ὅθεν μετανοήσαντες τὴν προτέραν ἀγνωσίαν, ἔδειξαν περισσοτέραν εὐσέβειαν ὕστερα, καὶ ἔδραμαν τεσσαράκοντα ἄνδρες ἀνδρείως εἰς τὸ μαρτύριον· τὸ μένον δὲ εἰς ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν ἐστήριζε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐσυνωμίλησε μὲ πολλοὺς, ὁποῦ τοὺς ἐβίασαν εἰς τὴν ἀσέβειαν οἱ Ἕλληνες, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπομείνουν τὰ πάνδεινα κολαστήρια, ἐθυσίασαν. Τούτους ὁ σοφὸς Λουκιανὸς συμβουλεύσας ἱκανῶς, ἐδιώρθωσε ταῖς γνώμαις τους, ἀποδείχνωντας πόσον εἶναι τὸ κινδυνῶδες τῆς παραβάσεως, καὶ ποταπαὶ κολάσεις ἐκδέχονται ἀτελεύτητοι ἐκείνους, ὁποῦ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν διὰ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν. Μὲ τὰ λόγια ταῦτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετανοήσαντες. Οὐ μόνον δὲ ἐκείνους ὁποῦ ἔβλεπεν ἐδιώρθωνεν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους τόπους διαφόρους ἔστελλε γράμματα ὅλην του τὴν ζωήν, μὲ

τὰ ὁποῖα οἱ δειλιῶντες ἐστερεώνοντο. Λέγουσι γοῦν ὅτι ἔγραψε τρεῖς χιλιάδε. Ἐπίσολαὶς, ἔτι δὲ καὶ τὴν παλαιὰν ὅλην ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν ἐμεταγλώττισεν· εἶχε δὲ τοσοῦτον σεβασμίαν μορφὴν ὁ Μακάριος, ὁποῦ μόνον νὰ τὸν ἔβλεπε τινὰς, ἐντρέπετο νὰ τὸν κυττάζῃ εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν τινὲς ἐσυμβούλευσαν τὸν βασιλέα, ὅτι ἐκινδύνευε νὰ γένῃ Χριστιανὸς, ἐὰν ἰδῇ τὸν Λουκιανὸν νὰ συνομιλήσουσι· διὰ τοῦτο ἐφοβήθη ὁ Μαξιμιανὸς, καὶ δὲν τον ἤφεραν ἔμπροσθεν, ἀλλὰ τοῦ ἐσυντύχενεν ἀπὸ μέσα τοῦ παραπετάσματος, ἤγουν τοῦ σκεπάσματος τῆς κάμερᾶς του, καὶ τοῦ ἔστειλε μὲ ἕνα διάκονον τὴν ἀπόκρισιν· καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐκολάκευσε φιλοτίμως, καὶ τοῦ ἔτασσε μυρία πράγματα, νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰς κρίσεις πατέρα καὶ σύμβουλον, καὶ κοινὸν εἰς τὴν τιμὴν καὶ δόξαν τῆς ἀξίας. καὶ ἕτερα φλυαρίσματα. Καὶ ἀφ' οὗ τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἦτον τῆς εὐσεβείας ἀνταξίος, ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ τὸν ἐφοβέρισε νὰ τοῦ δώσῃ τὰ σκληρότερα κολαστήρια ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐψήφα ποσῶς τὰς ἀπειλάς του καὶ φοβερίσματα, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ τὸν φυλακώσουν, καὶ ὅσον δυνηθοῦν νὰ βασανίζουν τὸ σῶμά του μὲ διάφορα κολαστήρια, καὶ νὰ τὸν στρεβλώνωσι ποικιλοτρόπως καιρὸν πολύν, νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὀγλήγορα, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ πόνους καθ' ὥραν δριμυτάτους, καὶ νὰ λαμβάνῃ καθ' ἑκάστην πικρότατον θάνατον. Ἔβαλαν οὖν εἰς τὴν ποδοκάκην τοὺς πόδας του. Τοῦτο ἦτον ἕνα ξύλον στρεβλωτήριον, καὶ εἶχε τέσσερες τρύπαις, εἰς ταῖς ὁποίαις τραβίζοντες, ἀπέρασαν τοὺς πόδας του. καὶ τοῦ ἔδιδαν πολλὴν τιμωρίαν, διατὶ ἐμετατόπισαν αἱ ἁρμονίαι τῶν κοκκάλων· καὶ εἰς τὴν ῥάχην πάλιν τοῦ ἐκάρφωσαν κοπτερά, καὶ σουβλωτὰ ὀστράκια, καὶ τανύσαντες τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ταῖς ἔδεσαν σφικτὰ εἰς ἕνα ξύλον, ὁποῦ ἦτον ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν τε, διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ σαλεύσῃ ἐλάτελα. Καὶ ὑβρίζοντες, καὶ παιδεύοντές τον διαφόρως, δὲν τοῦ ἔδιδαν νὰ φάγῃ τιποτας, εἰμὴ μένον ἀπὸ τὰ μιαρὰ τῶν θυσιῶν βρώματα· ἀλλ' αὐτὸς ἐπροτίμα μυρίους θανάτους κάλλιον, πάρεξ νὰ μιάνῃ ἀπ' ἐκεῖνα τὴν ψυχήν καὶ τὸ σῶμά του. Ἔμεινεν οὖν οὕτω ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ πεῖναν, καὶ ἄλλην κάκωσιν, ἡμέρας δεκατέσσερες, διδάσκων τοὺς ἄλλους φυλακωμένους, καὶ στηρίζωντάς τους εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ ὑπόδειγμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤγγιζεν ἡ Ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων, ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς τε, ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἀπ' ἄλλους τόπους, νὰ τοὺς εὐχηθῇ, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν τελευταίαν συγχώρησιν, καὶ ἐπικραίνοντο πῶς δὲν ἦτον βολετὸν νὰ λειτουργήσῃ τὴν Ἑορτήν, νὰ τοὺς κοινωνήσῃ τὰ Θεῖα Μυστήρια. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ λυπᾶσθε, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ συνεορτάσωμεν ἀντάμα τὰ ἅγια Θεοφάνεια· καὶ οὕτως ἐγίνη τὸ ἔργον κατὰ τὸν λόγον τε μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν. Ὅταν οὖν ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς, εἶχαν πόθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νὰ λειτουργήσῃ τὴν τελευταίαν Μυσταγωγίαν, νὰ κοινωνήσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, ἀμὴ δὲν ἦτον βολετὸν ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν φυλακὴν νὰ ἔχουσιν ἁγίαν Τράπεζαν. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτοῖς· μὴ λυπᾶσθε, ὅτι ἐτοῦτο τὸ στῆθός μου σᾶς θέλει γένῃ τράπεζα σήμερον, καὶ θαῤῥῶ εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴν εἶμαι ἐγὼ ἀτιμότερος ἀπὸ τὸν ἄψυχον λίθον. λοιπὸν ἐσεῖς νὰ γενῆσε Ναός, νὰ μὲ βαστᾶτε γύρωθεν, καὶ ἐγὼ νὰ γένω θύτης, καὶ τράπεζα· οὕτως ᾠκονόμησεν ὁ Θεὸς καὶ δὲν ἦσαν τὴν ἡμέραν ἐκεῖ οἱ Ἕλληνες, διατὶ ἐνόμιζαν πῶς ἦτον ἀπεθαμμένος ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ κάκωσιν· ἔστησεν οὖν τριγύρου τε ὅλους ὁ Ἅγιος, καὶ τὸν ἐβαστοῦσαν ἐπιμελῶς, καὶ ἔβαλαν εἰς τὸ στῆθος του τὰ χρειαζόμενα τῆς Ἱερουργίας. Αὐτὸς δὲ βλέπων πρὸς οὐρανόν, ἀνέγνωθε τὰς εὐχάς, καὶ ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἱερὰ λόγια, ὁποῦ τελειώνσι τὰ Ἅγια, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας· οὕτω ποιήσας, καὶ τελειώσας τὴν Ἱερουργίαν, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἐκοινώνησεν, ἔπειτα τοὺς παρόντας, καὶ ἔπεμψε καὶ ἐκείνων τῶν μαθητῶν ὁποῦ ἐλείπασι, καθὼς εἰς τὴν ὕστερήν του Ἐπιστολὴν μοναχός του ἐθήλωσεν. Αὐτὴ γοῦν ἦτον ἡ τελευταία ἡμέρα του, καὶ συγ-

εώρτασεν αὐτοῖς τὴν πανήγυριν, καθὼς ἔταξε· καὶ τότες ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς τινὰς νὰ ἰδοῦσιν ἐὰν ἀπέθανεν, ὅτι θαῦμα μεγάλον τὸ εἶχασι πῶς ἔζη τόσαις ἡμέραις ἄσιτος· ὅστις βλέπωντας τοὺς ἀπεσταλμένους, ἐφώναξεν ὅσον ἐδύνετο λέγωντας, Χριστιανός εἶμαι· καὶ ταῦτα εἰπὼν τρεῖς φοραῖς, μὲ τὴν τελευταίαν φωνὴν ἀφῆκε τὴν ψυχήν ὁ μακάριος. Τινὲς δὲ λέγωσιν ὅτι ἀκόμη ἀνέπνεν ὅταν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν· ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ δέσουν ἕνα λίθον εἰς τὴν δεξιάν του νὰ τὸν βυθίσουν εἰς τὸ πέλαγος, διὰ νὰ μὴ ἀξιωθῇ ταφῆς τὸ Λείψανον, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης νυχθήμερα δεκατέσσερα, ὅσα ἔκαμε καὶ εἰς τὴν φυλακὴν διαγωνιζόμενος· καὶ τὴν ιέ. ἡμέραν εὐγῆκε μὲ τρόπον τοιοῦτον θαυμασιώτατον.

Οἱ μαθητάδες του ἐκαρτεροῦσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἡμέρας τινὰς μήπως καὶ τὸν εὐγάλῃ ἡ θάλασσα, ὅτι ἦτον μεγάλη φορτοῦνα· ἔπειτα ὅταν ἐπέρασαν δέκα ἡμέραις, μὴ ἔχοντες πλέον ἐλπίδα τινὰ, ἀνεχώρησαν· τῇ δὲ ιέ. ἡμέρᾳ ἐφάνη ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα του μαθητὴν τὴν κλῆσιν Γλυκέριον, καὶ τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν δεῖνα τόπον, νὰ εὕρῃ. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπῆρε καὶ ἄλλους πιστοὺς εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ παγένοντες εἰς τὸν δηλωθέντα τόπον, βλέπουσιν ἕνα δέλφινα, καὶ ἤρχετο πρὸς τὴν γῆν, ἔχωντας εἰς τὴν ῥάχην του ἀπλωμένον τὸν Ἅγιον, ὥσπερ νὰ ἐκείτετο εἰς κλίνην ἀναπαυόμενος, καὶ δὲν ἐσάλευεν εἰς ἕνα ἢ ἄλλο μέρος, ὁποῦ ἦτον μεγάλη φουρτοῦνα, καὶ ἐκτυποῦσαν τὰ κύματα εἰς τὸν δέλφινα, ἀλλ' αὐτὸς ἔτρεχε σπουδαῖος μὲ κόπον πολὺν ἀντιμαχόμενος μὲ τὴν θάλασσαν· καὶ φθάνωντας εἰς τὴν γῆν, ὡς ἀπόθεσεν εἰς τὴν ἄμμον τὸν νεκρόν, ἐνεκρώθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐξέψυξεν· οὕτω δοξάζεις τοὺς δοξάζοντάς σε Κύριε· ὦ τῶν παραδόξων θαυμάτων· οὔτε ἡ θάλασσα τὸν ἔβλαψε τόσας ἡμέρας, οὔτε κανένα ὀψάριον τοῦ ἔγγιξεν, οὔτε ἐσαπήθη, ἢ νὰ βρωμεύσῃ, ἢ νὰ ἀσχημήσῃ ὁλότελα, ἀλλὰ ἦτον σῶος, εὐώδης, καὶ ὁλόκληρος, μόνον ἡ δεξιὰ χεῖρα ἔλειπεν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν λίθον ἔδεσαν· ἀλλὰ ὕστερα μετὰ καιρὸν ἀφ' οὗ ἔλυσεν ὁ λίθος, εὐγῆκε καὶ ἡ Ἁγία του δεξιά, ἥτις ἐφυλάχθη καὶ αὐτὴ ἀβλαβὴς μὲ Θείαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, διὰ τοῦτο δὲν τὴν ἀφῆκεν ὁ Παντοδύναμος νὰ τὴν φάγωσι τὰ ὀψάρια, ἀλλὰ τὴν ἐφύλαξεν ἀσινῆ, καὶ ἄβλαβον, εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ μεγαλοπρέπειαν. Λαβόντες οὖν οἱ μαθηταὶ εὐλαβῶς τοῦ διδασκάλου τὸ Λείψανον, ἐνταφίασαν αὐτὸ εἰς τόπον ἐπίσημον, ὡς ἐδυνήθησαν. Μετὰ δὲ καιρὸν, ὅταν ὑπέστρεφεν ἡ Ἁγία Ἑλένη ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐσύναξε λαὸν πολὺν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ ἔκτισε τειχόκαστρον δυνατὸν τριγύρω, καὶ ἔσωθεν ἔκτισε Ναὸν μεγάλον καὶ πλούσιον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Ἅγιον, εἰς τὸν ὁποῖον γίνονται καὶ θαυμάσια ἕως τὴν σήμερον, εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ πίστεως, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΣ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος.

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΟΥ.

Τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν Προπατορικὴν παράβασιν, διὰ τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν του, οἱ μὲν Μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Ἀπόστολοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων ἔφυγον, ὁ δὲ μακάριος οὗτος Λογγῖνος ἦτον Ἑκατόνταρχος, Ἰουδαῖος καὶ αὐτὸς, ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Πιλάτος νὰ φυλάγουν τὸν ἐσταυρωμένον μὲ τοὺς ἄλλους του στρατιώτας· καὶ βλέπωντας τὰ σημεῖα καὶ ἄπειρα θαύματα, ὁποῦ ἔγιναν εἰς ἐκείνην τὴν σωτήριον σταύρωσιν, ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν· ἔθεν χωρὶς φόβον τινὰ ὡμολόγησεν εἰς τὸ μέσον τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων μὲ ἐλευθέραν γλῶσσαν, λέγωντας· Θεοῦ Υἱὸς ἦτον ὁ Ἰησοῦς κατὰ ἀλήθειαν· ἔπειτα πάλιν ὅταν ἐνταφίασαν τὸ ζωοποιὸν ἐκεῖνο Σῶμα, καὶ πανακήρατον, ἐπρόσταξεν ὁ Πιλάτος τὸν αὐτὸν Λογγῖνον, νὰ φυλάγουν τὸν τάφον μὲ τὴν κουστωδίαν του. Τότε λοιπὸν ὁ Ἑκατόνταρχος, ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶχεν ἀγαθὴν γνώμην εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐπίστευσε πὼς ἦτον Υἱὸς Θεοῦ, καθὼς καὶ μὲ τὸ στόμα τὸν ἐμαρτύρησε, πλὴν ὑπῆγε νὰ φυλάγῃ κατὰ τὸ πρόσταγμα. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ Σωτῆρος Ἀνάστασιν, ὑπῆγεν ὁ Λογγῖνος μὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας τῆς κουστωδίας εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὅλα τὰ γενόμενα· ἦγουν διὰ τὸν σεισμὸν ὁποῦ ἔγινε, καὶ τὸν ἀστραπόμορφον Ἄγγελον, ὁποῦ ἐκύλισε τὸν μέγαν λίθον τοῦ τάφου, καὶ πῶς ὁ Χριστὸς ἀνέστη βέβαια, καὶ ἔμεινεν ὁ τάφος ἄδειος μὲ τὸ Σουδάριον· οἱ δὲ προεστῶτες τῶν Ἰουδαίων, νομίζοντες ἐντροπήν τους μεγάλην τοῦ Χριστοῦ τὴν Ἀνάστασιν, ἔδωσαν τοὺς στρατιώτας ὅσα ἀργύρια ἤθελαν, νὰ συκοφαντήσουν τὴν Ἀνάστασιν, λέγοντες ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ὑπήγασι τὴν νύκτα κρυφὰ καὶ τὸν ἔκλεψαν· αὐτὰ μὲν εἶπον οἱ ἐπίλοιποι στρατιῶται πρὸς τὸν Πιλάτον, καὶ τοὺς ἄλλους τῆς πόλεως· ἀμὴ ὁ πιστὸς Λογγῖνος δὲν ἐπῆρε κανένα ἀργύριον, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ, μὲ ἐλευθέραν γνώμην καὶ γλῶσσαν ἐλέγχωντας τὸ ψεῦδος τῶν Ἰουδαίων, ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. Ταῦτα μαθὼν ὁ Πιλάτος καὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἔξαρχοι, ἔστρεψαν εἰς τὸν Λογγῖνον τὸ μῖσος, ὁποῦ εἶχαν κατὰ τοῦ Χριστοῦ προτήτερα, καὶ ἐγύρευαν τρόπον καὶ καιρὸν ἐπιτήδειον, νὰ τὸν φονεύσουν οἱ ἀλιτήριοι· τὸ ὁποῖον ἀκούσας ὁ Λογγῖνος ἀπὸ τινὰ φίλου του, ἔδωκε τόπον τῆς ὀργῆς, ἀπορίπτει τὴν ζώνην καὶ τὴν χλαμύδα, καταφρονᾷ τὸ ἀξίωμα, ἀπαρνεῖται τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ λαμβάνωντας εἰς τὴν συνοδίαν του δύω Στρατιώτας, ὁποῦ ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, καὶ γίνεται Κῆρυξ τῶν παραδόξων θαυμασίων τοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἄλλος Ἀπόστολος. Αὐτὴ ἡ φήμη τοῦ Λογγίνου ὑπῆγε σχεδὸν εἰς τὸν Κόσμον ἅπαντα, πῶς κηρύττει τὸν ἐσταυρωμένον Θεὸν ἀληθέστατον· τοῦτο μαθόντες οἱ Θεοκτόνοι Ἰουδαῖοι ἐσυνάχθησαν, καὶ

καταπείθουσι τὸν Πιλάτον νὰ γράψῃ κατηγορίας διὰ τὸν Λογγῖνον πρὸς Καίσαρα, πῶς ἐκαταφρόνεσε τὴν ἀξίαν του, καὶ τὴν πίστιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ κηρύττει ἕνα ἄνθρωπον καλούμενον Χριστὸν διὰ Βασιλέα αἰώνιον, καὶ ἐτράβισεν εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν τοὺς περισσοτέρους τῶν Καππαδοκῶν, καὶ ἐπίστευσαν· μὲ ταῦτα τὰ γράμματα ἔστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἀργύρια, διὰ νὰ καταπείσουν τὸν βασιλέα νὰ ἀποφασίσῃ τὸν Λογγῖνον εἰς θάνατον· καὶ οὕτως ἐγένετο. Λαβὼν οὖν ὁ Πιλάτος τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ὁποὺ ἔγραφε νὰ θανατώσουν τὸν Λογγῖνον, τὸ ἔδειξε τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες εὐθὺς ἐκίνησαν πρόθυμοι, καὶ ὡς ἀετοὶ ὑπόπτεροι φθάνουσιν εἰς τὴν Καππαδοκίαν εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα, καὶ καταλοχοῦ ἐκένευσαν τὸ βράδυ ἔξω τῆς πόλεως εἰς ἕνα χωράφιον, ὅπου ἦτον πατρογονικὸν τοῦ Λογγίνου, καὶ εὑρίσκετο καὶ αὐτὸς ἐκεῖ κάτοικος, διάγων πολιτείαν ἀσκητικὴν, καὶ ἀτάραχον. Μὴν ἰξεύροντες οὖν πῶς ἦτον ἐκεῖνος ὁποὺ ἐγύρευαν, τὸν ἠρώτησαν μυστικὰ ἐὰν ἴξευρε νὰ τοὺς ἑρμηνεύσῃ τὸν τόπον, ὅπου ἐκατοίκα Λογγῖνος ὁ Ἑκατόνταρχος· τοῦτο δὲ εἶπασι, διατὶ εἶχασι πόθον νὰ ὑπάγουν ἐξάφνου νὰ τὸν ἁρπάξουσι, διατὶ ἐνόμιζαν ὅτι ἂν τὸ μάθῃ, φεύγει, νὰ μὴ τὸν φονεύσουσι, καὶ δὲν ἐννοοῦσαν οἱ ἄφρονες, ὅτι περισσότερον ἐδίψα ἐκεῖνος νὰ λάβῃ τὴν σφαγὴν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ὁποὺ ἐθανατώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας, παρὰ ὁποὺ εἶχαν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐπιτύχωσιν. Γνωρίσας οὖν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον ὁ Ἅγιος τί τὸν ἤθελαν, εἶπεν αὐτοῖς μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ φιλάνθρωπον· ἀκολουθεῖτέ μου, νὰ σᾶς δείξω ἐκεῖνον ὁποὺ γυρεύετε· τότε οὖν ὡς εὐφραινόμενος ὁ Μακάριος εἶχε πολλὴν χαράν, γνωρίζωντας καὶ πρὸ τοῦ μαρτυρίου πόσην ἡδονὴν ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τὸν πρίσκαιρον θάνατον, καὶ ἔλεγε ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἔσω του· «Ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά· τώρα ἀξιώνομαι, καὶ ἐγὼ νὰ ἰδῶ τοὺς Οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους μὲ τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ μὲ λαμπροτάτην φωνὴν τὸν θάνατον, λέγωντας μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρά μου. Κύριε δέξαι τὸ πνεῦμά μου· τώρα ἀπέρχομαι εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, νὰ μὲ συνοδεύσουν οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων μὲ ὕμνους ἐπινικίους, καὶ περιφανέστατα τρόπαια· τώρα ἐγδύνομαι τὸν πήλινον χιτῶνα, λυτρώνομαι ἀπὸ τὴν φθορὰν, καὶ τὴν ἀφθαρσίαν χαίρων ἐνδύομαι· εὐγένω ἀπὸ τὰ μεγάλα κύματα, καὶ χαλεπὰ τοῦ προσκαίρου βίου ναυάγια, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν ἀληθῆ λιμένα, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ζωὴ ἄλυπος, καὶ ἀνάπαυσις αἰώνιος· εὐφραίνου λοιπὸν ὦ ψυχή μου, ἀπερχομένη πρὸς τὸν Ποιητὴν καὶ Σωτῆρά σου· δεῖξον ὦ Λογγῖνε φαιδρὸν καὶ ἱλαρόν σου τὸ πρόσωπον, ὑπόδεξε φιλοφρόνως, καὶ φίλευσον πλέσια ἐτούτους ὁποὺ σοῦ προξενοῦσι τοιαύτην μακαριότητα· δεῖπνησον πολυτελῶς τοὺς καλεστάς, ὁποὺ ἦλθαν νὰ σὲ ὑπάγουσιν εἰς τὸν δεῖπνον τοῦ Δεσπότου σου. Ταῦτα λέγων πρὸς ἑαυτὸν ὁ Μακάριος, ἐπῆρε τοὺς ἐχθρούς του εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἐφίλευσε πλουσιώτατα, τοὺς ἠρώτησε, διὰ ποίαν αἰτίαν τὸν Λογγῖνον μὲ τόσον πόθον ἐγύρευον; οἱ δὲ πρῶτον μὲν τὸν ὥρκισαν νὰ μὴν εἰπῇ τινὸς τὴν ὑπόθεσιν, ἔπειτα τοῦ ὡμολόγησαν τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Πιλάτον νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ ἄλλους δύω συστρατιώτας του.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἠρώτησε καὶ διὰ τοὺς ἄλλους δύω, τίνες ἦσαν, ὁποὺ ἤθελαν νὰ ἀποκεφαλισθοῦσιν ἀντάμα του· καὶ μαθὼν, ὅτι διὰ τοὺς συντρόφους του ἔλεγον, εἶπεν αὐτοῖς· ἀναπαυθῆτε δύω ἡμέρας εἰς τὴν οἰκίαν μου· ὅτι αὐτοὶ οἱ τρεῖς ἔρχονται ἐδῶ μεθαύριον, νὰ σᾶς τοὺς προδώσω, χωρὶς νὰ ὑπᾶτε νὰ τοὺς γυρεύετε· τοῦτο δὲ εἶπε, διατὶ ἔλειπαν οἱ ἄλλοι δύω εἰς ὑπηρεσίαν τινά· ἔσθεν ἔχωντας πόθον, νὰ τοῦ συγκοινωνήσουν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ Μαρτύριον, ἠθέλησε νὰ καρτερήσῃ ἕως νὰ ἔλθουσι, καὶ τοὺς ἔστειλε μήνυμα ταχέως νὰ σρέψουσιν. Ἐφίλευσεν οὖν τοὺς φονευτὰς αὐτοῦ ὁ μιμητὴς τοῦ Δεσπότου, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἡμέρας δύω μὲ πολλὴν φιλοτιμίαν πλουσιοπάροχα· καὶ ὅταν ἤκουσε

πῶς ἤρχοντο καὶ οἱ ἄλλοι δύω, λέγει πρὸς τοὺς στρατιώτας· νὰ ἰξεύρετε φίλοι ἠγαπημένοι μου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Λογγῖνος, ὁποὺ γυρεύετε· οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξεπλάγησαν, καὶ βλέποντες αὐτὸν ἱλαρὸν, καὶ πρόσχαρον, δὲν ἐπίστευον ὅτι ἦτον αὐτὸς ὁ ζητούμενος, ἀμὴ ὕστερα ὁποὺ τὸ ἐβεβαιώθησαν, ἐπόνεσεν ἡ ψυχή τους, καὶ βαρέως ἐστέναξαν, κατακεντούμενοι ἀπὸ τὴν συνείδησιν· καὶ ἐνθυμούμενοι τὴν κακίστην ἀνταπόδοσιν, ὁποὺ ἔμελλον νὰ τοῦ δώσουν, διὰ τὴν τοσαύτην ἀγάπην ὁποῦ τοὺς ἔδειξεν, ἔλεγον μετὰ πόνου καρδίας, καὶ θλίψεως· ὦ δυστυχῆ δεῖπνε, καὶ κακότυχον φίλευμα· διατὶ φίλε Λογγῖνε ἐκάμες τοιοῦτον ἐγχείρημα, νὰ ὑποδεχθῇς τοὺς φονευτὰς εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ γίνεταί σου ἡ φιλοξενία θάνατος; ὕπαγε εἰς εἰρήνην ὦ ἄνθρωπε, ἂς εἶναι ἡ ζωὴ χαρισμάσου διὰ τὸν μισθὸν τῆς φιλοξενίας σου· φοβόμεθα νὰ βάλωμεν εἰς τὸν λαιμόν σου τὴν μάχαιραν, εὐλαβούμεθα τὸ ἅλας καὶ τὰ λοιπὰ βρώματα ὁποὺ μᾶς ἐφίλευσες· ἀμελεῖ ὁ νοῦς, καὶ ἀκνεύουν αἱ χεῖρες νὰ σοῦ ἐγγίξουσι· κάλλιον νὰ κινδυνεύσωμεν εἰς τὸν Πιλάτον, πάρεξ νὰ μολύνωμεν τὴν συνείδησιν, τοιαύτας ἀμοιβὰς ἀποδίδοντες· οὕτω μὲν οἱ Στρατιῶται ἔλεγον συμπονοῦντες τὸν Ἅγιον. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς γενναίως καὶ ἀγαλλόμενος· διατὶ φθονεῖτε τὰ ἀγαθά, ὁποῦ μοῦ προξενᾶτε μὴ θέλοντες; διατὶ τὸν θάνατόν μου ἐδύρεσθε, ὅς τις εἶναι ἀπαρχὴ τῆς ζωῆς μου, καὶ Βασιλεία αἰώνιος; μὴ λυπᾶσθε φίλοι μου, ἀλλὰ παρηγορηθῆτε, ὅτι τοῦτο τὸ τέλος μοῦ προξενᾷ αἰώνιον ἀγαλλίασιν, ἐπειδὴ μὲ ἀξιώνει νὰ συνευφραίνωμαι μὲ τὸν Δεσπότην Χριστὸν εἰς τὸν Παράδεισον πάντοτε, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθέστατος, καθὼς ὅλα τὰ κτίσματα εἰς τὸ ἐκούσιον πάθος αὐτοῦ ὡμολόγησαν· ὁ Οὐρανὸς ἐστύγνασε, ἐσκοτίσθη ὁ Ἥλιος, ἡ γῆ ἔτρεμεν, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν καὶ ἐγὼ νὰ γένω τῶν λίθων ἀναισθητότερος καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων, νὰ μὴν ἐγνωρίσω τὸν Κτίστην μου; νὰ τὸν ἀρνηθῶ, μὴ γένοιτο! Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὁ Ἅγιος λέγωντας, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ κάμουν τὸ προστασσόμενον, ἔφθασαν καὶ οἱ ἄλλοι δύω, τοὺς ὁποίους ἰδὼν ἠγαλλίασε, καὶ ἀγκαλισάμενος αὐτοὺς γλυκύτατα κατεφίλησε λέγωντας· χαίρετε συστρατιῶται, καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ· τώρα ἀνοίγουσι τὰς θύρας τῶν Οὐρανῶν οἱ Ἄγγελοι, νὰ ὑπάγουσι τὰς ψυχάς μας εἰς τὸν Παράδεισον· ἰδοὺ βλέπω τὰς λαμπάδας, καὶ τὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ παρασταθοῦμεν εἰς τὸν ἀγωνοθέτην Χριστὸν ἀγαλλόμενοι. Ταῦτα εἰπὼν, ἔβαλε τὰ λαμπρά του ἱμάτια, ὥσπερ νὰ τὸν εἶχασι καλεσμένον εἰς γάμον πλούσιον· καὶ δείχνωντας ἕνα βουνὸν, ὅπου ἤθελε νὰ ἐνταφιάσουν τὸ σῶμά του, ἐγονάτισαν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἔκοψαν οἱ ἀπεσταλμένοι τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς τῇ ις'. Ὀκτωβ. καὶ αἱ μὲν μακάριαι ψυχαὶ αὐτῶν ἀπῆλθον εἰς τὰ Οὐράνια, οἱ δὲ στρατιῶται ὁποῦ τοὺς ἀπεκεφάλισαν ἐπῆραν τὴν κεφαλὴν τοῦ Λογγίνου, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν Πιλάτον, νὰ βεβαιωθῇ πῶς τὸν ἐθανάτωσαν, καὶ νὰ εὐφρανθοῦν οἱ Ἰουδαῖοι ὁρῶντές την· ἔδωσαν ἓν αὐτοῖς οἱ Ἑβραῖοι πολλὰ ἀργύρια· ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπρόσταξε νὰ ῥίψουν ἄτιμα τὴν τιμίαν κεφαλὴν ἀπέξω τῆς πόλεως· ἀλλὰ ὁ Κύριος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἁγία κεφαλὴ ἐκόπη, δὲν ἀφῆκε νὰ καταφρονεθῇ ἐκεῖ εἰς τὴν κοπρίαν, ὅπου τὴν ἔῤῥιψαν, ἀλλὰ τὴν ἐφύλαγεν ὁρατῶς, καὶ τὴν ἔσκεπε νὰ μὴ πάθῃ ἀπὸ τὴν κόπρον βλάβην τινά· καὶ οὐ μόνον τοῦτο τὸ σημεῖον ἐτέλεσεν, ἀλλὰ καὶ θαυμασιώτερον, καὶ ἀκούσατε.

Γυνή τις χήρα ἦτον τυφλή, ἔχουσα υἱὸν μονογενῆ μικρὰν παρηγορίαν εἰς τὴν χηρείαν, καὶ ἀβλεψίαντης· αὐτὴ γοῦν εἶχεν εἰς τὸν Θεὸν Πίστιν πολλὴν, καὶ εὐλάβειαν· ὅθεν ἐπῆρε τὴν ῥάβδον, καὶ τὸν υἱὸν ὁδηγόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἅγιον τάφον νὰ προσκυνήσῃ, ἐλπίζουσα εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ τῆς δώσῃ τὸ φῶς τις ὡς Παντοδύναμος· φθάσασα γοῦν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐλάμβανε τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ τὸ ἔβανεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της διὰ εὐλάβειαν· ἀλλὰ οὐ μόνον τὸ φῶς της δὲν ἔλαβεν, ἀμὴ καὶ ἄλλη συμφορὰ δεινὴ τὴν ἐπλάκωσεν, ἤγουν ἦλθεν ἀσθένεια εἰς τὸν

υἱόν της καὶ ἐτελεύτησεν, ὁποῦ τὸν εἶχεν ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὁδηγόν, καὶ βοήθειαν· ἔκλαιε γοῦν ἡ ταλαίπωρος καὶ τὰς τρεῖς μεγάλας ταύτας ζημίας, καὶ ὠλοφύρετο, λέγουσα· διατί Κύριέ μου μὲ ἐγκατέλιπες τελείως τὴν τάλαιναν; ἐβαρύνθη εἰς ἐμὲ ἡ Ἁγία σου χεῖρα, καὶ μὲ ἔκαμεν εἰς ὅλης παραβολήν, καὶ ἐντρέπονται εἰς ἐμὲ οἱ δοῦλοί σου; τάχα ἐγὼ μόνον ἡμάρτηκα, καὶ διὰ τοῦτο μόνη κολάζομαι, καὶ μὲ ὑστέρησες τοῦ μονογενοῦς μου υἱοῦ, ὁποὺ τὸν εἶχα ἀντὶ τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων μου; ποία ἐλπὶς σωτηρίας καὶ παραμυθία μοῦ ἔμεινεν; ὦ γλυκύτατον τέκνον μου, παρηγορία τοῦ πάθους μου, τί νὰ γένω ἡ ταλαίπωρος; καὶ πῶς νὰ κυβερνηθῶ δίχως σου; αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια μυρολόγια λέγουσα, ἀπὸ τὸν πόνον καὶ δάκρυα ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει τὸν Ἅγιον εἰς τὸν ὕπνον, καὶ λέγει της· ἐγὼ εἶμαι Λογγῖνος ὁ Ἑκατόνταρχος, καὶ ἔκοψαν διὰ τὸν Χριστὸν τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὴν ἔρριψαν εἰς τὴν κοπρίαν ἔξω τῆς πόλεως· ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, σκάλισε βαθέως εἰς τὴν κοπρίαν, εὑρὲ τὴν κεφαλήν μου, ἔγγισον αὐτὴν εἰς τὰ ὀμμάτιά σου νὰ φωτισθῇς, καὶ νὰ σοῦ δείξω καὶ τὸν υἱόν σου εἰς πόσην δόξαν εὑρίσκεται, νὰ παρηγορηθῇς εἰς τὰ πάθη σου. Τοιαῦτα ἡ ἄβλεπος βλέπουσα, ἀπῆλθεν εἰς τὸν ῥηθέντα τόπον μὲ κόπον πολὺν χειραγωγούμενη ἀπὸ ἄλλον, καὶ ἄρχισε μὲ προθυμίαν πολλὴν νὰ σκαλίζῃ τὴν κοπρίαν με τὰς χεῖράς της, καὶ εὑρίσκουσα τὴν τιμίαν κεφαλὴν ὡς θησαυρὸν ἀτίμητον, εὐθὺς ἀνέβλεψε, καὶ τὴν εἶδεν ὡς ἀστέρα ὑπέρλαμπρον· τότε ἠσπάζετο ταύτην καὶ κατεφίλει μὲ θερμότατα δάκρυα, ἔπειτα τὴν ἐπάστρεψεν ἐπιμελῶς, καὶ τὴν ἄλειψε μύρα, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁποῦ ἐκόνευε καὶ πρότερον, βαστάζουσα τοιοῦτον μαργαρίτην πολύτιμον· καὶ τὴν ἄλλην νύκτα πάλιν τῆς ἐφάνη εἰς τοὺς ὕπνους ὁ Ἅγιος, καὶ ἐβάστα τὸν υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην ὡς τέκνον του, ὅστις ἦτον ἐνδεδυμένος πλούσια ὡς νυμφικὰ ἱμάτια, καὶ ἐχαίρετο· τότε τῆς εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἰδὲ τὸν υἱόν σου, ὁποῦ τὸν ἔκλαιες, πόσην ἀπόλαυσιν ἤυρει· μὴ λυποῦ τὸ λοιπόν, ἀλλὰ χαίρου, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἠξίωσε τῆς Βασιλείας του, καὶ μοῦ τὸν ἔδωκε συνοδίαν, νὰ μὴν ἀποχωρίσῃ ποτὲ ἀπὸ λόγου μου. Ἔπαρε γοῦν τὴν κεφαλήν μου, καὶ τοῦ Υἱοῦ σου τὸ λείψανον, καὶ θάψετα εἰς ἕνα τάφον ἀμφότερα, καὶ εὐχαρίστα τὸν Κύριον, ὁποῦ τὸν ἀνέπαυσεν εἰς τόσην δόξαν καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνή, ἐπῆρε τὴν κεφαλὴν τοῦ Μάρτυρος, καὶ τὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Πατρίδα του, εἰς χωρίον Σανδιάλη καλούμενον, καὶ βάνωντας ἐντίμως ἀντάμα τὰ δύω λείψανα εἰς τόπον ἐπίσημον, καὶ εὐχαριστοῦσα τὸν Θεὸν ἔλεγε· τώρα ἐγνώρισα πόσα ἀγαθὰ ἀξιώνονται ὅσοι ἀγαπῶσι τὸν Κύριον· ὀφθαλμοὺς ἐγύρευα σώματος· ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς τοῦ πνεύματος ἔλαβον· ἐλυπούμουν διὰ τὴν ζημίαν τοῦ τέκνου μου, καὶ τὸν εἶδα μὲ δόξαν πολλὴν συγκληρονόμον τῶν Ἁγίων πλησίον Θεοῦ παριστάμενον, συναυλιζόμενον μὲ τοὺς Προφήτας, καὶ Μάρτυρας, καὶ μετὰ Λογγῖνα φορεῦντας λαμπρότατα τρόπαια· ψάλλουσιν ἐμοῦ ᾠδὴν ἐπινίκιον, καὶ λέγουσι τὴν ἱερὰν ἐκείνην φωνήν, «ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος.» Καὶ ἔσται ἡ Βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ Δεσποτεία αὐτοῦ ἀτελεύτητος· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΖ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΡΗΤΗ.

Πολλὴν κακεργίαν ἔδειξεν ὁ πονηρὸς διάβολος κατὰ τῶν ἁγίων Μαρτύρων, καὶ διαφόρως καὶ ἀπανθρώπως ἐμισάνθρωπος τοὺς ἐπολέμησε, καὶ μάλιστα ὅταν ἔβλεπε κατευοδωμένην τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐπείραζε πολυτρόπως τοὺς Ἁγίους δούλους τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς ἔβανεν εἰς διαφόρους κινδύνους καὶ θανάτους ὁ πολυμήχανος· καὶ ἄλλους ἐγκρέμνισεν, ἄλλους ἔβαλεν εἰς τροχοὺς καὶ κάμινον, καὶ ἄλλους ἄλλως ὠμῶς ἐθανάτωσεν· ἀλλὰ ἀπὸ ὅλους ἔμεινε νικημένος καὶ καταγέλαστος, ὅτι οἱ Μάρτυρες δὲν ἐφοβήθησαν αὐτὰ ἔλα τὰ κολαστήρια, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐζητοῦσαν περισσότερα, διὰ νὰ φανερώσουν μὲ ταῦτα τὸν ἄπειρον πόθον, ὁποῦ εἶχασι πρὸς τὸν Δεσπότην οἱ ἀξιώμνητοι· ὅτι ἐὰν καὶ πολλοὺς Ἁγίους ὁ ἐχθρὸς σωματικῶς ἐθανάτωσεν, ἀλλὰ τὴν γνώμην τους δὲν ἔτρεψεν ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἐκατησχύνθη ὡς νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐκείνων δὲ ὁ νοῦς ἔμεινεν ἄτρεπτος καὶ ἀήττητος· καὶ μαρτυρεῖ μου τὰ λεγόμενα τοῦ γενναίου Ἀνδρέου ἡ ἀνδρεία καὶ τὰ ἡρωϊκά του παλαίσματα. Οὗτος γὰρ ὁ θαυμάσιος ὑπέμεινε τόσους ἀγῶνας ὁποῦ ἀφῆκεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους Μάρτυρας ὑπόδειγμα γενναιότητος, τοῦ ὁποίου πρέπει καὶ ἡμεῖς οὐ μόνον νὰ ἀκούωμεν τὰ θαυμάσιά του παλαίσματα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρετὰς νὰ ζηλώσωμεν.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὴν εὐσεβεστάτην Κρήτην, καὶ ζηλώσας παιδιόθεν τὴν πατρικὴν Ὀρθοδοξίαν, δὲν ἐπόθησε δόξαν, ἢ πλοῦτον, ἢ ἄλλην τρυφὴν ὡρέχθη πώποτε, ἀλλὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἐπίπονον βίον ἐβίωσε· καὶ τοσοῦτον ἠγάπησε τὴν ἀρετὴν ἐξ ὅλης του τῆς ψυχῆς, ὁποῦ ἔμεινεν ἀπὸ ὅλας τὰς ἡδονὰς ἐλεύθερος· ὅθεν ἀπολαύσας κατὰ τῶν ἐχθρῶν θαυμάσια τρόπαια, ἔγινεν εἰς ὅλους ὁδὸς ἀρίστη σωτηρίας, καὶ ἀρετῆς ὑποτύπωσις, ὅτι πολλοὺς ἐκατάπεισε νὰ καταφρονήσουν τὴν παροῦσαν ζωὴν ὡς εὐμάραντον, νὰ δράμουν πρὸς τὴν οὐράνιον, καὶ ἀθάνατον. Οὕτως οὖν ἀνετράφη ὁ Ὅσιος, φυλάττων ἀκριβῶς ἐκ νεότητος τὰ Ἀποστολικὰ, καὶ Πατρικὰ δόγματα, καὶ πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἐκατατρύφα εἰς τὴν εὐσέβειαν, χωρὶς κανένα ζιζάνιον. Τὴν ὁποίαν γαλήνην τῆς Ἐκκλησίας μὴ ὑποφέρων ὁ πονηρὸς καὶ μισόκαλος, ἐπειδὴ ὁ ἑλληνισμὸς ἀπὸ πολλῆς ἔπαυσεν, ἤγειρε πάλιν ἕτερον πόλεμον εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἐκατάπεισε τὸν βασιλέα Κοπρώνυμον νὰ μὴ προσκυνᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας.

Ἔστειλεν οὖν πανταχοῦ ὁ δυσσεβὴς τὸ ἀσεβὲς αὐτὸ καὶ ἀνόητον πρόσταγμα μὲ φοβερὰ ἐπιτίμια· ὅς τις τολμήσει νὰ προσκυνήσῃ πλέον εἰκόνισμα, νὰ γίνεται τὸ πρᾶγμά του αὐθεντικόν, καὶ αὐτὸς νὰ λαμβάνῃ ὡς παραβάτης πικρότατον θάνατον· ὅθεν διὰ τὰς χαλεπὰς ἀπειλὰς καὶ δεινὰ φοβερίσματα, ἐφοβήθησαν, καὶ κατέφευγον οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια· καὶ αἱ μὲν πόλεις καὶ χώραι ἐρήμωσαν, αἱ δὲ ἔρημοι καὶ τὰ σπήλαια ἐνεπλήσθησαν· ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς φυλακὰς ἐς ἐνο-

χωροῦντο οἱ ἔγκλειστοι, ὄχι νὰ φυλακιώνων φονεῖς καὶ κλέπτας καὶ ἄλλες ἀνθρώπες κακοποιὲς καὶ ἁλάστορας, ἀλλὰ ἐναρέτες καὶ φίλους μεγάλους τοῦ Παντοκράτορος. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνδρειωμένος Ἀνδρέας ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἐπόθησε νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀθανάτου θάνατον πρόσκαιρον, διὰ νὰ φύγῃ τὰς μετὰ θάνατον τιμωρίας, καὶ νὰ γένῃ τῆς ἀθανάτε ζωῆς κληρονόμος καὶ τῶν Ἀγγέλων συμμέτοχος· ἀφίνωντας οὖν τὴν ποθεινήν τε πατρίδα, ἐμίσησε πᾶσαν ἀπέλαυσιν φίλων καὶ συγγενῶν, καὶ πράγματος, καὶ ἔπλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, νὰ πολεμήσῃ τὸν ἀντίπαλον ὡς ἀγωνιστὴς ἀνδρικώτατος· καὶ παῤῥησιασθεὶς εἰς τὸ θέατρον, δὲν ἐφοβήθη τὰ φοβερὰ καὶ πικρὰ κολαστήρια, δὲν ἐδειλίασε θυμὸν Ἀρχόντων διὰ τὸν Κύριον, ἀλλὰ φανερῶς ἐκήρυξε τὴν ἀλήθειαν λέγωντας· ὅτι ὅποιος δὲν προσκυνᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶναι αἱρετικὸς, καὶ Ἀντίχριστος· τοὺς δὲ Ἀκροατὰς ἐπαρακίνα νὰ μὴ φοβοῦνται βασιλέως θρασύτητα, οὔτε σκληρὰ παιδευτήρια, ἀλλὰ νὰ δίδουν τὴν ὀφειλομένην τιμήν, καὶ πρέπουσαν εἰς τὰς εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι τῶν πρωτοτύπων ἀντίτυποι· καὶ ὅς τις τὰς ὑβρίζει, ἀτιμάζει τὸν εἰς αὐταῖς προσκυνούμενον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο μὲ τὴν συνήθη θορυφορίαν εἰς τὰ Βασίλεια τοῦ ἁγίου Μάμαντος μὲ πολὴν ἀγριότητα, κολάζωντας τοὺς Ὀρθοδόξους σκληρότατα· καὶ ἄλλους μὲν ἐῤῥάβδιζεν, ἄλλους ἔψηνεν, ἄλλων ἀνέσπα τὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ παρακινῶσι τοὺς ἄλλους πρὸς τὴν εὐσέβειαν· ἄλλων πάλιν ἔγανε τοὺς ὀφθαλμοὺς, διὰ νὰ μὴ βλέπεν τῶν Μαρτύρων τὴν γενναιότητα, οὔτε νὰ ἔχουν τινὰ παράκλησιν· ἄλλων δὲ πάλιν ἔκοπτε τὰς χεῖρας καὶ πόδας, τῶν ἀνευθύνων ὁ ὑπεύθυνος, καὶ ἄξιος πάσης κολάσεως. Ταῦτα βλέπων ὁ Ἅγιος ἐπόνεσε τὴν ψυχὴν ὡς συμπαθέστατος, καὶ ὕβρισε παῤῥησίᾳ τὸν ἐμπαθέστατον Τύραννον λέγωντας· διατὶ βασιλεῦ κολάζεις τοὺς Ἁγίους μὲ τόσην ὠμότητα; πῶς δὲν λυπᾶσαι τοὺς Χριστωνύμους μισόχριστε, ἀμὴ τοὺς δίδεις τοιαῦτα βασανιστήρια; Ὁ δὲ κελεύει νὰ τὸν πιάσουν οἱ παριστάμενοι, οἵ τινες, ἅρπασαν αὐτὸν ὡς φονεῖς ἀγριώτατοι, ἄλλοι ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἄλλοι ἀπὸ τοὺς πόδας, καὶ τὰ ἱμάτια, ῥίπτοντες αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ὑβριστικῶς καὶ λακτίζοντες· ἔπειτα τὸν ἤφεραν πλησίον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγει του· διατὶ ἦλθες μὲ τόσην θρασύτητα καὶ ἀγριότητα ἄγροικε νὰ μὲ ἐλέγξῃς εἰς πρόσωπον; ἢ διὰ νὰ γίνῃς τάχα πρὸς ἡμᾶς γνώριμος; Λέγειτον ὁ Ἅγιος δὲν εἶχα χρείαν ἐγὼ νὰ γένω τῆς βασιλείας σε γνώριμος· ὅλον τὸν κόσμον ἐκαταφρόνεσα, διάγωντας ἡσυχαστικὴν ζωὴν, καὶ ἔρημον, οὔτε ἀπὸ αὐθάδειαν καὶ ἀμάθειάν με ἐπαῤῥησιάσθηκα, ἀλλὰ ἀκούσας τὴν νεωτέραν γνώμην αὐτὴν, καὶ ἀντίχριστον, πῶς βιάζεις τοὺς εὐσεβεῖς νὰ μὴ προσκυνοῦσι τὰς ἁγίας Εἰκόνας, δὲν ἐδυνήθηκα νὰ ὑπομείνω ταιαύτην ἀδικίαν· ὅθεν ἀφῆκα τὴν ὡραιοτάτην Πατρίδα μου, ἐπέρασα τόσην θάλασσαν, καὶ ἦλθα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ νὰ σᾶς λυτρώσω ἀπὸ τὴν πλάνην, ἢ νὰ θυσιάσω τὴν ψυχήν διὰ τὸν Δεσπότην με, οἵ τις ἔλαβε δι' ἡμᾶς ἐπονειδιστον θάνατον. Λέγει τον ὁ Τύραννος· μεγάλην γνῶσιν ἔχεις ἐσὺ καὶ φρόνησιν, καὶ ἦλθες ἀπὸ τὴν Κρήτην νὰ μεταβάλῃς τὴν γνώμην τόσων Ἀρχόντων, καὶ Ἀρχιερέων ὁποῦ μᾶς πείθονται, νὰ μᾶς κάμῃς νὰ προσκυνοῦμεν Εἴδωλα καὶ ἔργα χειρῶν εὐτελέστατα· ἀλλὰ ἂς ἀφήσωμεν τὴν πολυλογίαν, καὶ ὑποτάξου εἰς τὸ πρόσταγμά με πάραυτα, εἰδὲ, ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ γνωρίσῃς πόσον κακὸν εἶναι ἡ ἀβουλία καὶ ἔπαρσις, καὶ ἡ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς αὐθάδεια. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐκύτταξε τὸν ἀρανὸν λέγωντας· δὲν σὲ θέλω ἀπαρνηθῆ Χριστὲ Βασιλεῦ, οὔτε νὰ ἀτιμάσω τὴν Εἰκόνα σε πώποτε· ἂς ξεσχίσουν τὰ μέλη μου οἱ μισόχριστοι, ἂς εὐγάλῃ τὰ ὄμματα καὶ τὴν γλῶσσάν με, ἂς κόψουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας μου, καὶ ἂς μοῦ δώσουν τὰ δεινότερα κολαστήρια, ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν πρότερον, ἢ νὰ καταφρονέσω τὸν σεβάσμιον Χαρακτῆρά σε. Καὶ ὁ Τύραννος· διατὶ ἔχεις τόσην ἀγνωσίαν καὶ παχύτητα, νὰ περιγράφῃς τὸν ἀπερίγραπτον: δὲν ἤκουσες τοῦ Μωϋσέως, ὁποῦ ἐνομοθέτησε νὰ μὴ κάμῃ τινὰς τοῦ Θεοῦ

κανένα ἐμοίωμα; διατὶ γοῦν προσκυνᾶτε σανίδια καὶ τοίχους, ἄτυχοι καὶ ἀνόητοι; Θαῤῥεῖς πῶς ἔχεις νὰ λάβῃς τὰ παιδευτήρια ὁποῦ σοῦ δώσω διὰ μισθὸν καὶ σωτηρίαν σους; ἀλλὰ πλανᾶσαι ταλαίπωρε, ἔτι δὲν μαρτυρᾷς διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ τὴν παράλογον γνώμην σου καὶ αὐθάδειαν δικαίως παιδεύεσαι.

Καὶ ὁ Ἅγιος μὴ ὑποφέρων τὴν ὕβριν τῆς Θείας Εἰκόνος, ἐξύβρισε τὸν Τύραννον λέγωντας· μιαρὰ κεφαλή, δὲν ἔχει μισθὸν ὅς τις παιδευθῇ διὰ τὴν τῶν ἁγίων Εἰκόνων προσκύνησιν; ἡ τιμὴ ὁποῦ ταῖς δίδαμεν δὲν διαβαίνει εἰς τὸ πρωτότυπον; ἀμὴ πῶς ἐσεῖς παιδεύετε μὲ σκληρὰ κολαστήρια ὅσους ὑβρίσουν καὶ ἀτιμάσουν τὰς στήλας σας καὶ μορφώματα, τῶν ὁποίων πρέπει καταφρόνησις· ἐπειδὴ σπ' ἔξω εἶναι χάλκωμα, ἢ καὶ χρυσὸς, καὶ τὰ ἔσω θεν αὐτῶν εἶναι πίσσα καὶ ξύλα καὶ ἄλλη ὕλη εὐκαταφρόνητος· ἐσεῖς βρωμεσμένοι καὶ ἀνάξιοι τιμᾶσθε, καὶ θέλετε νὰ προσκυνοῦμεν τοὺς ἀνδριάντας σας καὶ μορφώματα, καὶ νὰ ὑβρίζετε τὰς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων δέν σας φαίνεται ἁμάρτημα; Ταῦτα λέγων ὁ Ἅγιος ἤθελε νὰ μακρύνῃ τὸν λόγον, νὰ τοὺ ἀποδείξῃ διὰ τὸν Μωϋσῆν πῶς ἐτύπωσε τὰ Σεραφὶμ, καὶ διατὶ εἶπε νὰ μὴ κάμωσι οἱ Ἑβραῖοι Θεοῦ ὁμοίωμα· ἀμὴ ὁ Τύραννος ἐθυμώθη πῶς τὸν ὕβρισε, καὶ λέγει πρὸς τοὺς περιεστῶτας· ἐὰν ὅς τις ὑβρίσῃ τὴν σπήλην τοῦ Βασιλέως βαρέως παιδεύεται, καθὼς εἶπεν ἐτοῦτος ὁ ἀναιδέστατος, ἀμὴ αὐτὸς ὁποῦ μὲ ὕβρισεν εἰς τὸ πρόσωπον, πόσης κολάσεως εἶναι ἄξιος ὁ ἀναίσχυντος; οὕτως εἶπε βλέπωντας μὲ ἄγριον νεῦμα τὸν Ἅγιον, καὶ ἐφώναξεν ὀργίλως νὰ τὸν ἐγδύσῃ, καὶ τανύσαντες αὐτὸν μὲ σχοινία, νὰ τὸν θέρνῃ ἀνελεήμενα· ἔπειτα βλέπωντάς τον πῶς δὲν ἐδειλίασεν ὁλότελα, ἀλλὰ ἐκαρτέρει νὰ λάβῃ τοὺς ῥαβδισμοὺς μὲ ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα, ἐγνώρισε πῶς δὲν τον ἐνίκα μὲ τὸ κακὸν· ὅθεν ἠθέλησε νὰ τὸν κολακεύσῃ, καὶ λέγει του μὲ ἡμερότητα· πρὶν νὰ λάβῃς τὰ κολαστήρια κάμε τὸ θέλημά μου, νὰ μὴ μετανοήσῃς ματαίως καὶ ἀδιαφόρετα ὕστερα. Ὁ δὲ Ἅγιος ὑψώσας πρὸς τὸν Χριστὸν τὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὄμματα προσηύξατο νοερῶς, νὰ τὸν δυναμώσῃ νὰ φυλάξῃ τὸ σέβας τῶν ἁγίων Εἰκόνων ἀκλινές τε καὶ ἄτρεπτον· ἔπειτα κυττάζει πρὸς τὸν Τύραννον λέγωντας· τοὺς βαρβάρους δὲν πολεμᾷς νὰ νικήσῃς ὁποῦ σὲ ζημιώνουσι, καὶ τὴν σπουδήν σου ἔλην βάνεις νὰ πολεμᾷς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς δούλες τε; καὶ δὲν φοβᾶσαι τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὅς τις μέλλει νὰ ἐξετάσῃ τὰς πράξεις σου; Τότες ἐξεγύμνωσεν ὁ μιαρὸς, τὴν ὑπόκρισιν, καὶ ἐμάστιζαν τὸν Μάρτυρα σκληρότατα μὲ τὰ βούνευρα, διὰ νὰ θεραπεύσουν τὸν θυμὸν τοῦ Τυράννε· ἐκεῖνοι μὲν ὁποῦ ἦσαν προσταγμένοι νὰ τὸν δείρουν τὸν ἐξέσχισαν τόσον ἀσπλαγχνα, ὁποῦ ἔτρεχαν ποτάμια αἵματος, καὶ ἦτον ἡ γῆ ἑλοκόκκινος· ἄλλοι δὲ τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ λίθες, καὶ ὕβριζαν ποικιλοτρόπως τὸν τιμιώτατον, ἀγνοοῦντες οἱ ἄθλιοι, ὅτι διὰ νὰ ἀρέσωσι τὸν ἐπίγειον αὐτοκράτορα, ἐχαροποιῆσαν τὸν Κοσμοκράτορα, καὶ ἐλυποῦσαν τὸν Παντοκράτορα, ὅς τις ἔμελλεν αὐτοὺς μὲν νὰ δώσῃ ἀτελεύτητον κόλασιν, καὶ τοῦ Ἁγίου εὐφροσύνην αἰώνιον, καὶ Στέφανον ἀμαράντινον. Μετὰ ταῦτα τὸν ἐξανακολάκευσεν ὁ ἀσύνετος Τύραννος μὲ σπλαγχνικὰ λόγια, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ μεταφέρῃ τὴν καλήν του προαίρεσιν, ἀπέῤῥιψε τῆς προβάτου τὸ ἐπίπλαστον ἔνδυμα, καὶ ἔμεινε πάλιν ὡς πρότερον λύκος ἅρπαγος, προστάζωντας νὰ συνθλάσουν, καὶ νὰ συντρίψουν τὰς σιαγόνας του· καὶ οὕτως αὐτοὶ μὲν ἐμάστιζον ὅσον ἐδύνοντο, ὁ δὲ μὲ τὴν προσευχὴν τοὺς μιαιφόνους ἀμοίβετο, ὡς ὁ Πρωτομάρτυς καὶ συνώνυμος αὐτῷ Στέφανος· ἔπειτα πάλιν τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Εὑρίσκωντας δὲ ἐκεῖ εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Χριστιανῶν, τοὺς ἐθάρσυνεν ἐπιμελῶς νὰ στέκουν ἀνδρείως εἰς τὴν ὁμολογίαν, καὶ νὰ μὴ προδώσουν τὴν εὐσέβειαν, διὰ φόβον προσωρινῶν κολαστηρίων, ὅπως λυτρωθοῦν ἀπὸ τὰ αἰώνια· ἔχαιρε δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς ὁ μέγας Παῦλος, πῶς ἠξιώθη νὰ πάθῃ θλίψεις διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦ εὐχαρίστα

ἐξ ὅλης καρδίας καὶ διὰ στόματος. Οἱ δὲ λοιποὶ φυλακωμένοι ταῦτα ἀκούοντες ἐστερεώνοντο περισσότερον· ἦτον οὖν εἰς τὴν φυλακὴν τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος, ἡ δὲ ψυχὴ καὶ πρὸ τῆς ἀναλύσεως ἐφαντάζετο τὰ οὐράνια, καὶ ἐπεθύμα πότε νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ποθούμενον εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἤφεραν πάλιν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ δοκιμάζωντάς τον διαφόρως ὁ Τύραννος, δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν μιαρὰν γνώμην του, ἀλλὰ μάλιστα καὶ εὐτολμότερον τὸν εὗρηκε, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ θερμότερον· ὅθεν ἐπρόσταξε πάλιν νὰ τὸν δέρνουσιν ἄσπλαγχνα ἐπάνω εἰς ταῖς ἄλλαις πληγαῖς ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν πρότερον· ἐξέσχιζαν οὖν τὰς πλευράς του ἀνελεήμονα, καὶ πολλὴν ὀδύνην τοῦ ἔδιδαν, ἀλλὰ τὸν θησαυρὸν τῆς Πίστεως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τοῦ κλέψουσιν· ὅθεν βλέπωντας ὁ ἀλιτήριος Τύραννος, ὅτι ἀκαίρως ἐβασανίζοντο, αὐτὸς μὲν δέρνωντας, καὶ ὁ ἀθλητὴς ὑπομένωντας, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν ποθουμένην ἀπόφασιν, νὰ τὸν δέσουν μὲ σχοινία ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τὸν τραβίζουν εἰς τὸ παζάρι, καὶ κόθε τόπον τῆς πόλεως, ἕως νὰ ξεψύξῃ, καὶ τότε νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὸν ἄτιμον τόπον τῶν κακέργων, νὰ τὸν φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα.

Καθὼς οὖν τὸν ἐτράβιζαν ἀτίμως εἰς ὅλην τὴν ἀγοράν, καὶ ἐκατακτύπα εἰς τοὺς λίθους ἡ κεφαλή του, ἔτυχεν ἕνας ψαρᾶς ὁποῦ ἐβάζα ψάρια νὰ τὰ πουλήσῃ, ὅς τις βλέπωντας τὸν ἅγιον ἠρώτησε τί πταίσιμον ἔπραξε; καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἁρπάσας μίαν μακελλικὴν μάχαιραν, ὡς ἀπὸ τοῦ διαβόλου κινούμενος, ἔκοψε τὸν ἕνα πόδα τοῦ Μάρτυρος, ὅθεν ἀπὸ τὸν ἀφόρητον πόνον ὁποῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν ἐκκοπὴν τοῦ ποδός, ἐξέψυξεν ὁ μακάριος. Οὕτως ἐτελείωσεν ὁ δρόμος τοῦ Ἀριστέως, τοιοῦτον ἦτον τῶν ἀγώνων του τὸ στάδιον, τοσαύτη ἡ ἀνδρεία, καὶ τὰ παλαίσματα· καὶ ἡ μὲν Ἁγία του ψυχὴ καὶ πανάμωμος ἀνῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον λείψανον ἐτράβιζαν, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, καὶ ἔρριψαν ἀτίμως τὸν πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἐπάξιον, καὶ ἐκείτετο ἡμέρας πολλὰς εἰς βρῶσιν τῶν θηρίων καὶ πετεινῶν, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Προφήτου· ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σε βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰς σάρκας τῶν Ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Ἀλλὰ πάλιν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἐφανέρωσεν εἰς τὰς φιλοθέους ψυχὰς τὸν θησαυρὸν ἐκεῖνον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλον του, καὶ νὰ ὠφελήσῃ τοὺς κάμνοντας. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐγνωρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου οὕτως ἐγένετο· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦσαν δώδεκα δαιμονιζόμενοι ἀπὸ διάφορα κάστρη, καὶ χωρία, οἵ τινες ὑπήγενε πᾶς ἕνας ὅπου τὸν ἐτράβιζε τὸ δαιμόνιον, ἄλλος εἰς μίαν πόλιν, καὶ ἄλλος εἰς ἄλλην, ἀνωφελῶς καὶ ἀκαίρως τὸν καιρὸν ἀναλίσκοντες· καὶ ποτὲ μίαν ἡμέραν ἐσυνάχθησαν ὅλοι ἀντάμα, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, ὥσπερ νὰ εἶχαν μίαν ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἅπαντες, καὶ φωνάζοντες, ἐπικαλοῦντο τὸν ἅγιον, ἔπειτα ἀνεκάτωσαν ὅλους τοὺς κακούργους, ὅπου ἐκείτοντο εἰς τὸν λάκκον, ἕως οὗ εὑρήκασι τοῦ Ἁγίου τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐσήκωσαν χαίροντες· τότε παρευθὺς θαῦμα τῷ θαύματι ἠκολούθησε, καὶ ἐλυτρώθησαν οἱ δαιμονιζόμενοι ἅπαντες, καὶ ὅσοι ἄλλοι εἶχασι τινὰ ἀσθένειαν ἰατρεύθησαν· τὸν δὲ ἅγιον ἐπῆραν οἱ εὐλαβεῖς Χριστιανοί, τὸν ἐνταφίασαν ἐντίμως εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Κρίσις, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἄπειρα θαύματα καὶ τελοῦνται ἕως τὴν σήμερον, ὅτι εἴτι ἀσθένειαν καὶ ταλαιπωρίαν ἔχει τινὰς, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ Μάρτυρος μετὰ πίστεως, θεραπεύεται μὲ τὴν χάριν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. Ὧ πρέπει δόξα σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΘ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΟΥΑΡΟΥ

Βασιλεύωντας ὁ Τύραννος Μαξιμιανὸς, ἔστειλεν εἰς ὅλα τὰ κάστρη, καὶ εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου τὸ ἀσεβέστατον πρόσταγμα, νὰ ἀπαρνοῦνται οἱ Χριστιανοὶ τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, ἢ νὰ τοὺς θανατόνουν μὲ διάφορα κολαστήρια. Ἐπίασαν οὖν πολλοὺς πιστοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἐθανατώθησαν εὐκολα διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ ἄλλοι εὑρίσκοντο φυλακωμένοι μὲ πεῖναν καὶ δίψαν βασανιζόμενοι· τότες ἦτον καὶ ἕνας ἀνδρειωμένος στρατιώτης Αἰγύπτιος ἀπὸ γένος ἐπίσημον, τὴν δόξαν περίβλεπτος, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος, ὀνόματι Οὔαρος, ὁ ὁποῖος ὑπήγενεν εἰς ταῖς φυλακαῖς πᾶσαν νύκτα, καὶ ἐπιμελεῖτο τοὺς Μάρτυρας, καὶ τοὺς ἐπαρεκάλει νὰ δέωνται τοῦ Θεοῦ διὰ λόγου του, νὰ τὸν ἀξιώσῃ καὶ αὐτὸν νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸ ὄνομά του τὸ Ἅγιον· ὅτι εἶχε μὲν πόθον εἰς τοῦτο, ἀμὴ ἐφοβᾶτο τῶν Τυράννων τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ ἀγριότητα, ὅτι τόσην λύσσαν εἶχασιν οἱ φονεῖς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ ἄλλους ἔψηναν ὡς πρόβατα, ἄλλους ἐβύθιζαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλους ἀλλεοτρόπως δεινως οἱ δεινοὶ καὶ ὠμῶς ἐθανάτωναν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀνήγγειλαν οἱ δήμιοι πρὸς τὸν ἄρχοντα, πῶς ἤυρασι τινὰς Ἀσκητὰς εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐχάρη, καὶ ἡτοίμαζε τὰ κολαστήρια ὄργανα νὰ τὰς βασανίσῃ σκληρότατα. Ὁ δὲ Μακάριος Οὔαρος ἔδωκε τῶν φυλάκων ἀργύρια, καὶ τὸν ἀφήκασι τὴν νύκτα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοὺς Ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἔλυσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ τοὺς ἐφίλευσεν ἐπιμελῶς, ὅτι ὀκτὼ ἡμέρας ἦσαν ὁλονήστικοι· καὶ μετὰ τὸν δεῖπνον εἶπεν αὐτοῖς· παρακαλῶσας δοῦλοι ἀληθινοὶ τοῦ Χριστοῦ, νὰ δεηθῆτε τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ δυναμώσῃ, νὰ μαρτυρήσω διὰ τὴν ἀγάπην του, ὅτι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν Ἁγίων του εἶμαι καὶ ἐγὼ, ἀμὴ δειλιῶ τὴν ὀσπλαγχνίαν τῶν Ἀρχόντων, καὶ τὰ διάφορα κολαστήρια· δι' αὐτὸ δὲν ἐτόλμησα νὰ παῤῥησιασθῶ, φοβούμενος τὸ ἀποβησόμενον· κάμετε γοῦν προσευχὴν πρὸς Κύριον διὰ λόγου μου, ὅτι αὔριον τελειώνετε τὸ μαρτύριον. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἀδελφὲ Οὔαρε, ἐὰν δὲν κοπιάσῃ τινὰς τὸν χειμῶνα νὰ σπείρῃ τὸ γέννημα, δὲν ἐσωδιάζει τὸ θέρος νὰ χαίρεται· οὕτω καὶ ὁ ἀθλητὴς δὲν στεφανώνεται, ἐὰν δὲν ἀθλήσῃ νομίμως πρότερον· ἐλθὲ λοιπὸν εἰς τὴν συνοδίαν μας, νὰ γένῃς Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ τέλειος· καὶ αὐτὸς μᾶς βοηθᾷ ἀοράτως, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ὁποίου πάσχομεν, νὰ ὑπομείνωμεν ὅλα τὰ κολαστήρια. Ταῦτα οἱ Ἅγιοι λέγοντες, ἠλθασι τινὲς στρατιῶται ἀποσταλμένοι ἀπὸ τὸν Τύραννον, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἰδόντες εἰς τοὺς πόδας τῶν Μαρτύρων τὸν Μακάριον Οὔαρον, ἐθαυμάζοντο, καὶ λέγουσιν αὐτῷ δὲν φοβᾶσαι ἄνθρωπε, νὰ μὴ τὸ μάθῃ ὁ Ἡγεμὼν, καὶ χάσῃς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ζωήν σου παράκαιρα; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ Κύριος νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ γένω τῶν ἁγίων ἐτούτων συνοδοιπόρος καὶ σύσκηνος. Τότε οἱ μὲν στρατιῶται ἐπῆραν τοὺς Ἁγίους (οἵ τινες ἦσαν ἑπτὰ προτήτερα εἰς τὴν ἔρημον, ἀμὴ ἐτελεύτησεν ὁ ἕνας, καὶ ἔμειναν οἱ ἕξη), καὶ τοὺς ἤφεραν εἰς τὸν Τύραννον, ὅς τις ἐγύμνωσεν αὐτοὺς, καὶ λέγει τους· μὰ τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν Θεῶν, ζωντανοὺς θέλω νὰ σᾶς δώσω τῶν σκυλίων νὰ φάγουν τὰς σάρ-

κας σας, ἐὰν δὲν ἀρνηθῆτε τὴν Πίστιν σας. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἄφοβα· ἡμεῖς εἴμεσθεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμεν ἐξωρισμένοι καὶ πάροικοι· ἡ πόλις μας εἶναι εἰς τὰ οὐράνια· λοιπὸν τοὺς φοβερισμούς σου δὲν βάνομεν εἰς τὸν νοῦν μας ὁλότελα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχόμεθα, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς παιδεύσῃς καθὼς εἶπες σκληρότατα, ὅτι τότε φαίνεται ὁ πόθος μας πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ καταλάβῃς καὶ ἐσὺ πόσην βοήθειαν δίδει αὐτὸς ὁ ἀληθὴς Θεὸς εἰς τοὺς δούλους του. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς δείρουν ὅλες δυνατὰ καὶ ἀνελεήμονα· καὶ οὕτω δεινῶς μαστιζόμενοι ἐσιώπουν, καὶ δὲν ἔλεγον τίποτας. Ὁ δὲ Ἄρχων μετρήσας αὐτοὺς, καὶ ἰδὼν ὅτι ἦσαν ἕξη, ἠρώτησε τί ἐγίνη ὁ ἕβδομος; τότε παρευθὺς ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον ὁ Οὐάρος λέγωντας· ἐκεῖνος ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ἀμὴ ἀφῆκε ἐμὲ κληρονόμον αὐτοῦ καὶ ἐπίτροπον· λοιπὸν εἴτι σᾶς ἐχρεώστει, ἐγὼ νὰ πληρώσω διὰ λόγου του.

Ἤκουσεν ὁ Ἡγεμὼν, καὶ θυμωθεὶς περισσὰ, ἠρώτησε ἀπὸ ποῖον τάγμα ἦτον, καὶ ποταπὸς ἄνθρωπος. Ἡ δὲ τάξις εἶπεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν Τυράννων Στρατιώτης ἀήττητος. Ἐλυπήθη εἰς τοῦτο ὁ Ἄρχων, καὶ λέγει του· ποῖος πονηρὸς δαίμονας σὲ ἐκέντησε νὰ καταφρονέσῃς τὴν ἀξίαν σου, καὶ τὰ σιτιρέσια ὁποῦ ἔπερνες, νὰ ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον χαλεπώτατον κίνδυνον; Ὁ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· τὸν Οὐράνιον ἄρτον, καὶ τὸ Θεῖον ποτήριον τοῦ τιμίου Αἵματος Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μου ἐπρόκρινα ὑπὲρ τὴν τιμὴν καὶ πληρωμήν σου, καὶ ἀντὶ τῆς φθαρτῆς καὶ προσκαίρου ταύτης ζωῆς ἐπροτίμησα τὴν ἄφθαρτον καὶ αἰώνιον. Τότες ὁ Ἄρχων ἐκύτταξε τοὺς Ἁγίους μὲ νεῦμα ἄγριον λέγωντας· ἐσεῖς εἶστε αἰτία, καὶ ἐζημιώθηκα τοιοῦτον Στρατιώτην περιφανέστατον· ἀμὴ ἐσὰς νὰ καταναλώσω πρότερον μὲ πάνδεινα παιδευτήρια, καὶ ὕστερα ἐτοῦτον τὸν ἀλιτήριον. Οἱ δὲ Μάρτυρες δὲν ἐψήφησαν τοὺς λόγους του ὁλότελα, λέγοντες· καρτέρησον ὀλίγον ὦ δικαστά, νὰ καταλάβῃς τὴν μεγάλην διαφορὰν, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τάυτην τὴν πρέσκαιρον στρατείαν, ἕως τὴν αἰθηνὴν καὶ Οὐράνιον τῶν Ἀγγέλων, μὲ τοὺς ὁποίους τὸν ἄνδρα ἠνώσαμεν. Τότε πάλιν τοὺς ἐβασάνισε διαφόρως νὰ θυσιάσουν, ἀλλὰ φὲν ἐδυνήθη ὁ μάταιος, ὅτι ἐκεῖνοι ποσῶς δὲν ἔδειξαν δειλίαν τινὰ, ἀλλὰ καὶ τοὺς Θεοὺς περιπαίζοντες ἔλεγον· ἂς ἀπολεσθοῦν οἱ Θεοὶ, ὁποῦ δὲν ἔκαμαν τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα. Ὁ δὲ Μακάριος Οὐάρος παρώργισε τὸν Τύραννον λέγωντας· τί μωραίνεις κατὰ τῶν Ἁγίων ἀσύνετε; Ὁ δὲ θυμωθεὶς ἐκρέμασεν εἰς τὸ ξύλον τὸν Οὐάρον, λέγων τάυτα πρὸς τοὺς λοιποὺς Μάρτυρας· ἐὰν ἐσεῖς μὲ νικήσητε, θέλω νὰ ἀρνηθῶ καὶ τοὺς Θεούς μου κατὰ ἀλήθειαν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δοκίμασον τὴν δύναμίν σου εἰς τοῦτον τὸν Ἀδελφέν μας, καὶ ἂν νικήσῃς αὐτὸν, ἔχε ἐλπίδα καὶ εἰς τοῦ λόγου μας. Τότες ὁ ἀσεβὴς προστάσσει καὶ κατεβάζουν ἀπὸ τὸ ξύλον τὸν Οὐάρον, διὰ νὰ τοῦ δώσουν θριμυτέραν βάσανον, καὶ δένοντές τον μὲ ὠμὰ λωρία, τὸν ἐτάνυσαν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸν ἔδερναν τέσσερες μὲ δυνατοὺς ῥοπάλους, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ἐσυντρίφθησαν ὅλα του τὰ κόκκαλα, καὶ ἐκείτετο ἐλεεινὸν θέαμα. Τότες ὁ Ἅγιος στραφεὶς πρὸς τοὺς Μάρτυρας εἶπεν αὐτοῖς· εὐλογήσατε Ἅγιοι Πατέρες τὸν δοῦλόν σας, καὶ κάμετε πρὸς τὸν Δεσπότην παράκλησιν, νὰ μοῦ δώσῃ δύναμιν καὶ βοήθειαν, ὅτι ἰξεύρει τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, ἐπειδὴ ἐκαταδέχθη νὰ γένῃ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν, ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Οἱ μὲν ἦν Ἅγιοι ὑψώσαντες πρὸς Οὐρανὸν τὰ ὄμματα, τοιαῦτα προσηύχοντο· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, νὰ σοῦ στείλῃ ἐξ ὕψους δύναμιν, νὰ σὲ ἐνδύσῃ περικεφαλαίαν σωτηρίου, καὶ ἱμάτιον ἐκδικήσεως· ἡ δεξιὰ αὐτοῦ νὰ σὲ δυναμώσῃ, καὶ νὰ σοῦ δώσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ νικητήρια· στέκε ἀνδρεῖος, ὅτι ἀποπάνω σου στέκει ὁ Παντοδύναμος καὶ σοῦ βοηθᾷ, καὶ ὕστερα θέλεις ἀπολάυσει διὰ τοὺς πόνους αὐτοὺς μεγάλην ἀνταμοιψιν.

Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς τὸν ἔδερναν οὕτως ἄσπλαγχνα, ἀφ' οὗ ἔκαμαν οἱ Ἅγιοι τὴν προσευχὴν δι' αὐτὸν, τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἦτον ἀποπάνω του μία χεῖρα καὶ τοῦ ἐβοήθα πολλὰ, διατὶ ἔπερνε τὴν δύναμιν τῶν ῥάβδων, καὶ τοῦ ἐγροίκα τὸν πόνον ὁ Ἅγιος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους μὲ ἀγαλλίασιν· μὴ λυπᾶσθε πλέον διὰ λόγου μου, ὅτι ἡ θεάρεστός σας εὐχὴ ἐμετάτρεψε τὴν θριμύτητα τῶν βασάνων εἰς ἄνεσιν, καὶ τοσοῦτον ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας μου, ὁποῦ οὔτε κἂν ἐλίγον πόνον αἰσθάνομαι. Ὁ Τύραννος ἴδν βλέπων τὸν Ἅγιον, πῶς δὲν ἐσυλλογίζετο ποσῶς τοιαύτην πανέδυνον βάσανον, ἐπρόσταξε νὰ τὸν κρεμάσουν πάλιν εἰς τὸ κολαστήριον ξύλον, νὰ τὸν ξεσχίζουν μὲ σιδηροῦς ὄνυχας, καὶ τόσον τὸν ἐκαταξέσχισαν, ὁποῦ ἔπιπτον οἱ σάρκες του, καὶ ἡ γῆ ἀπὸ τὰ αἵματα ἐκοκκίνησεν. Οἱ δὲ Ἅγιοι τὸν ἐλυποῦντο, καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν ὠμότητα τοῦ Τυράννου, τὸν ἐγόγγυσαν λέγοντες· ὦ ἀγριώτερε τῶν θηρίων καὶ ἄσπλαγχνε, ἐὰν ἦτον πάλιν λίθος, ἢ σίδηρος, δὲν ἐβάσταν τοσαύτας ὥρας τυπτόμενος. Ὁ δὲ Τύραννος τοὺς εἶπεν εἰς περιγέλασμα. Ἂς ἔλθῃ ὁ Χριστός σας νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ταῦτα εἶπε, μὴ γνώθωντας ὁ ἀνόητος, ὅτι μὲ τὴν ὑπομονὴν ὁποῦ εἶχεν ὁ Ἅγιος νὰ πάθῃ τόσα βασανιστήρια, ἔδειξεν ὅτι ἐκεῖ ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ ἐθρόσιζε τὰς ὀδύνας του. Τότες ὁ Μακάριος καταξεόμενος ἔλεγε. Μὴ γένοιτο, νὰ μὲ λυτρώσῃ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοῦτα τὰ πρόσκαιρα βάσανα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν αἰώνιον κόλασιν, εἰς τὴν ὁποίαν θέλει κατακρίνει ἐσένα διὰ τὴν τοσαύτην ἀσπλαγχνίαν σου καὶ ὠμότητα. Τότε διὰ νὰ κάμῃ ὁ Ἄρχων εἰς τὸν λόγον αὐτὸν ἐκδίκησιν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ξεσχίσουν τόσον, ἕως νὰ χύσουν τὰ σπλάγχνα του. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος σιωπῶντας, καὶ δὲν ἐσύντυχε λόγον, ὅτε κανένα ἔργον ἔδειξε δειλίας ὁλότελα, ἀλλὰ μάλιστα μὲ τὰς ὕβρεις ὁποῦ ἔλεγε πρὸς τὸν Τύραννον, τὸν ἐπαρακίνα πρὸς θριμυτέρας κολάσεις, διὰ νὰ φανῇ ὁ πόθος, ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Χριστὸν, περισσότερος, καὶ λέγει του· ἐσὺ πονηρὲ τῶν πονηρῶν δαιμόνων ὑπουργὲ καὶ μισάνθρωπε, ἴσως νὰ δυνηθῇς νὰ εὐγάλῃς ὅλα μου τὰ ἐντόσθια, ἀμὴ τὴν Πίστιν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δὲν ἠμπορεῖς νὰ εὐγάλῃς ποσῶς ἀπὸ τὴν καρδίαν μου. Βλέποντες δὲ οἱ Ἅγιοι κατὰ γῆς διασκορπισμένα τὰ σπλάγχνα τοῦ Μάρτυρος, ἐδάκρυσαν, καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν.

Τούτους ἰδὼν ὁ Τύραννος ἐφώναξε χαρούμενος λέγωντας· ἐνικήθητε ταλαίπωροι, δὶ αὐτὸ λυπεῖσθε καὶ κλαίετε· ὅτι ἐὰν ἐδύνετο ὁ Θεός σας νὰ σᾶς δώσῃ τὴν μυθευομένην ταύτην ζωὴν, δὲν ἐκλαίετε αὐτὸν τὸν κακοθάνατον. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς διὰ τὴν συμπάθειαν τῆς φύσεως ἐδακρύσαμεν, καὶ ὄχι διὰ λύπην τινὰ, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τὸν χαιρόμεσθεν καὶ τοῦ ζηλεύομεν, ὅτι μὲ τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν βάσανον, ἀξιώνεται Βασιλείαν αἰώνιον. Ὅθεν ἡμεῖς δὲν ἐλυπήθημεν εἰς αὐτὸν ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐδικήν σε θρηνοῦμεν ἀπώλειαν, πῶς μέλλεις νὰ λάβῃς τῶν κακῶν σε πράξεων τὴν ἀντίδοσιν· ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Χριστοῦ μᾶς προστάσσει καὶ τοὺς ἐχθρούς μας νὰ κλαίωμεν. Ταῦτα εἰπόντες, αὐτοὺς μὲν ἐπρόσταξε νὰ φυλακώσουν, τὸν δὲ Μακάριον[Οὐάρον νὰ ἀφήσουν οὕτω κρεμάμενον ἕως νὰ ξεψυχήσῃ, ὅς τις ἐφώναξε πρὸς ἐκείνους λέγωντας· ἔχετε θάῤῥος Πατέρες με Ἅγιοι, ὅτι τὰς τιμωρίας ἐτούτας ὐδε ποσῶς συλλογίζομαι· παραδότε με οὖν εἰς τὸν Σωτῆρα, πρὸς τὸν ὁποῖον ὑπάγω σήμερον μὲ ταῖς εὐχαῖς σας περισκεπόμενος. Ὑπομείνας οὖν πέντε ὥρας εἰς ταύτην τὴν βάσανον, παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν ψυχήν του. Οἱ δὲ ἀχάρταγοι δήμιοι θαῤῥοῦντες ὅτι ἀνέπνεεν ἀκόμη, τὸν ἔδερναν, ἀμὴ ἐγνωρίσαντες πῶς ἐξέψυξε, τὸν ἔῤῥηξαν τῶν σκυλιῶν οἱ σκύλοι νὰ τὸν φάγωσι. Τοιοῦτον τέλος ἔδωκεν ὁ Μακάριος Οὐάρος· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐθοκίμασε μὲ κολακείαις καὶ μάστιγας νὰ νικήσῃ τοὺς ἐρημίτας, καὶ μὴ δυνάμενος ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὴν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν. Οἵ τινες ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης χαίροντες, καὶ ἔκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς, τὰ δὲ τίμια Λείψανα ἔκλεψαν τὴν νύκτα τινὲς φιλόχριστοι, καὶ τὰ ἐνταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς τόπον ἐπίσημον· Γυνή δέ τις εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, Κλεοπάτρα ὀνόματι, ἦτον ἐκεῖ πλησίον ὅταν ἐβασάνι-

ζαν τὸν Μάρτυρα Οὐάρον, καὶ ἔβλεπεν ὅλας τὰς κολάσεις περίλυπος, καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ μὲ νηστείαν καὶ δάκρυα νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις τὸν λαόν του. Ὅταν οὖν ἐνύκτωσεν, ὑπῆγεν ἡ εὐλαβὴς γυνὴ μὲ ἕνα της υἱὸν μονογενῆ, καὶ ἄλλους τινὰς, καὶ ἐπῆρε τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸ ἐτύλισε μὲ λαμπρὰ ἱμάτια καὶ ἀρώματα πολύτιμα, καὶ τὸ ἐνταφίασε κρυφὰ διὰ τὸν διωγμὸν ὑποκάτω τῆς κλίνης της, καὶ ἅπτουσα φῶς ἄνωθεν αὐτοῦ, τὸ ἐτίμα εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπε. Μετὰ δὲ χρόνους, ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ὁ διωγμὸς, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα της, καὶ εἶχε πόθον νὰ λάβῃ μαζίτης τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι ὁ ἄνδρας της ἦτον ἀνθρεῖος εἰς τοὺς πολέμους, καὶ ἐπῆρε νίκαις πολλαῖς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἔπειτα ἀπέθανε, καὶ τὸν εἶχεν ἐνταφιασμένον εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ νὰ τῆς δώσῃ θέλημα νὰ τὸν ἐπάρῃ εἰς τὴν Πατρίδα της. Ὁ δὲ Ἄρχων τῆς ἔδωκε τὴν αἴτησιν, καὶ ἐπῆρε τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου Οὐάρου, λέγουσα εἰς ὅλας πῶς ἦτον ὁ Ἄνδρας της, τὸ ὁποῖον πῆγεν εἰς τὸ Θαβώριον Ὄρος πλησίον, ὅπου ἦτον χωρίον Ἔδρα καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ἔθεσεν εὐλαβῶς τὸ Ἅγιον Λείψανον μὲ λαμπάδας, καὶ θυμιάματα. Τοῦτο ἠκούσθη εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἤρχοντο ἀναρίθμητοι χάριν προσκυνήσεως, καὶ ὅσοι εἶχον τινὰ ἀσθένειαν, εὐθὺς ὁποῦ ἐγγίζαν μὲ πίστιν ἐθεραπεύοντο. Ὅθεν ἰδοῦσα ὅτι καθημερούσιον ἤφεραν ἀῤῥώστους καὶ ἰατρεύαντο, ἄρχισε νὰ κτίζῃ καὶ Ἐκκλησίαν πλουσίαν τοῦ Μάρτυρος· καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἐτελείωσεν, ἐπροσκάλεσε τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐπαρχίας, καὶ τοὺς ἐναρετωτέρους Μοναχοὺς, νὰ ἐγκαινιάσουν τὸν Ναὸν κατὰ τὴν συνήθειαν· ποιήσαντες δὲ δοξολογίαν ὁλονύκτιον, τὰ πρωῒ ἐσήκωσεν ἡ Κλεοπάτρα καὶ ὁ Υἱός της τὸ Ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἤφεραν εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριον· καὶ τελέσαντες τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλα τὰ χρειαζόμενα, ἐφίλευσεν ἡ φιλόξενος Κλεοπάτρα πλουσίως ἅπαντας, καὶ διηκόνει μοναχὴ της μὲ τὸν Υἱόν της εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ τοῦ εἶπε νὰ μὴ γευθῇ τίποτας, ἕως νὰ φάγουν οἱ ξένοι πρότερον, οἵ τινες ὅλοι ἐφιλεύθησαν πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ εὐχαρίστησαν ἅπαντες. Τὸ δὲ παιδίον ἦτον κοπιασμένον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐνύσταξε, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην ν' ἀναπαυθῇ. Ἡ δὲ Μήτηρ ὑπῆγε νὰ τὸ ἐγείρῃ νὰ φάγωσιν, ὅτι ἀκόμη νηστικοὶ ἦσαν καὶ οἱ δύω τους. Ὁ δὲ νέος εἶχε πυρετὸν λαῦρον, καὶ ἤπτεν ἀπὸ τὴν θέρμην ὅλη ἡ σάρκα του. Ἡ Μήτηρ οὖν ἐλυπήθη, καὶ δὲν ἐδείπνησεν ἀπὸ τὴν θλῖψιν της, ἀλλὰ ἔστεκε νὰ ἰδῇ τὸ ἀποβησόμενον· ὅσον οὖν ἐπέρνα ἡ ὥρα, τόσον ἐπλήθενεν ἡ ἀσθένεια, καὶ τὸ μεσόνυκτον ἐξεψύχησεν.

Ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὴν λύπην της ἔπεσεν ὡς ἀπεθαμμένη, ἔπειτα ἠγέρθη μὲ φωναῖς μεγάλαις κλαίουσα πικρῶς, καὶ σηκώνει τὸ νεκρὸν παιδίον, τρέχουσα πρὸς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου, καὶ ἀποθέτουσα τοῦτο εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ, ἀνέσπα τὰς τρίχας, ἐγκαλοῦσα τὸν Ἅγιον πῶς τῆς ἔδωκε τοιαύτην ἀντάμειψιν εἰς τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ τοῦ ἔκαμε, καὶ ἐδυρομένη ἔλεγε ταῦτα φωνάζουσα· ὦ Ἅγιε Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ εἰς τί ἡμάρτηκα ἡ τάλαινα; ποίαν ἀδικίαν ἔπραξα; ἐγὼ ἀφῆκα τὸν ἄνδρα μου εἰς τὴν ξένην χώραν διὰ νὰ πάρω τὸ Ἁγιόν σου Λείψανον, καὶ ἐξωδίασα τόσα ἀργύρια, καὶ σοῦ ἔκτισα τοιοῦτον Ναὸν περιφανέστατον, καὶ ἄλλο δέν σου ἐζήτησα, εἰμὴ τοῦ Υἱοῦ μου τὴν σωτηρίαν, διὰ νὰ τὸν ἔχω εἰς τὸ γῆρας μου βοήθειαν ἡ ταλαίπωρος· ὦ πῶς ἐψεύσθηκα τῆς ἐλπίδος ἡ ἄχαρος· καὶ ἄλλα θαῤῥοῦσα, ἕτερα ἔλαβον. Ἀλλ' ὦ Μάρτυς Χριστοῦ, δέομαί σου νὰ ἀναστήσῃς τὸν Υἱόν μου, νὰ μοῦ τὸν δώσῃς ζῶντα, καθὼς ὁ Ἠλίας ἀνέστησε τὸν παῖδα τῆς Σουμανὶ τιδος, ἢς ἂς ἀποθάνω καὶ ἐγώ, νὰ ἔλθω αὐτοῦ ὁποῦ εἶναι τὸ τέκνον μου. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγουσα ἡ Κλεοπάτρα, ἐλυποῦντο οἱ παρεστῶτες, καὶ τὴν ἐσυμπονοῦσαν, θαυμάζοντες τῶν θείων κριμάτων τὴν ἄβυσσον. Μετὰ ὥραν ἱκανὴν ἀπεκοιμήθη ἡ γυνὴ, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὅραμά της τὸν Μάρτυρα, ὅς τις ἐκράτει τὸν Υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ στολὴν ὑπέρλαμπρον, φοροῦντες εἰς τὰς κεφαλὰς δύω στέφανα τοσοῦτον ὡραῖα καὶ εὔμορφα, ὁποῦ γλῶσσα ἀνθρώπου δὲν ἔφθανε νὰ εἰπῇ τὸ κάλλος τους· καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἅγιος· διατί λυπᾶσαι γύναι, καὶ δὲν ἀγάλλεσαι μάλιστα; μὴ νὰ εἶμαι τόσον ἀχάριστος, ἢ νὰ μὴν ἐξεύρω τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ μοῦ ἔκαμες; ἢ δέν σου ἀνταπέδωκα τὰς ἀμοιβὰς καθὼς ἔπρεπε; δὲν κυττάζεις πόσην δόξαν ἔχει τὸ τέκνον σου; ἄφες ἓν τὴν λύπην, καὶ χαίρου μάλιστα· εἰδὲ ἂν θέλῃς, ἂς ἔλθῃ πλησίον σου, νὰ καταλάβῃς τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ καλλίτερα. Τότες αὐτὴ ἐκάλεσε τὸν Υἱὸν νὰ τῆς σιμώσῃ· καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὸν Ἅγιον, ἀλλὰ εἶπέ της. Μὴ λυπᾶσαι Μῆτέρ μου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι εἰς χαρὰν ἀνεκλάλητον· καὶ δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἀφήσω ζωὴν αἰώνιον καὶ πανευφρόσυνον, νὰ ἔλθω εἰς τὴν πρόσκαιρον καὶ περίλυπον. Ταῦτα ἡ Μήτηρ ἀκούσασα ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πολλὰ τὸν Ἅγιον νὰ τὴν ἐπάρῃ καὶ αὐτὴν, νὰ συνευφραίνωνται μὲ τὸ τέκνον της. Λέγει της ὁ Ἅγιος· ἐπιμελήσου τὴν σωτηρίαν σου, καὶ ὅταν δουλεύσῃς ἀκόμη καμπόσον καιρὸν διὰ τὴν ψυχήν σου, τότε νὰ ἔλθῃς. Ταῦτα εἰπὼν τὴν εὐλόγησε, καὶ μετὰ τοῦ παιδὸς ἀνεχώρησαν. Ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἐξύπνησε, καὶ διηγᾶτο εἰς ὅλους τὴν ὀπτασίαν χαίρουσα. καὶ ἑτοίμασε τὸ Λείψανον τοῦ Υἱοῦ της μὲ λαμπρὰ ἱμάτια, καὶ τὸ ἔβαλεν ἀντάμα μὲ τὸν Ἅγιον, εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὰ μνημόσυνά του πλουσιοπάροχα, καὶ ἔδωκεν εἰς πτωχοὺς καὶ μοναστήρια τὸν ἐπίλοιπον πλοῦτόν της, ἐνεδύθη πενιχρὰ ἱμάτια, καὶ ὑπηρέτα τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου εἰς νηστείας καὶ προσευχὰς σχολάζουσα· καὶ τόσον εὐηρέστησε τῷ Θεῷ μὲ καθαρὰν πολιτείαν, ὁποῦ ἔβλεπε πᾶσαν Κυριακὴν τὸν Ἅγιον μὲ τὸν Υἱόν της, ὡς ἄνωθεν, καὶ ἐλάμβανε πολλὴν ἀγαλλίασιν. Ζήσασα οὖν ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ παιδίου χρόνους ἑπτὰ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ τὴν ἐνταφίασαν μὲ τὸ τέκνον της, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ὦ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ, ΚΑ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΦΙΛΟΘΕΟΥ,

Τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ Ὄρει Ἀσκήσαντος.

Τοῦτο τὸ θεῖον φυτὸν καὶ θαυμάσιον ἐφύτρωσεν εἰς τὴν τῆς Μακεδονίας Χρυσόπολιν. Οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Ἀσιανῶν ἐκ πόλεως Ἐλατείας· καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Πατρίδα τους, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν ἄνωθεν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτελεύτησεν ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἀφ' οὗ ἐγέννησε δύω παῖδας. Τὰ ὁποῖα ἔμειναν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν γῆν μὲ τὴν Μητέρα τους κακουχούμενοι, καὶ ὀνειδιζόμενοι ἀπὸ τοὺς γείτονας ὡς ξένοι καὶ πάροικοι, ἐπειδὴ δὲν εἶχασι τινὰ συγγενῆ ἀπὸ τὸν Πατέρα, ἢ τὴν Μητέρα τους, εἰμὴ μόνον τὴν Θείαν βοήθειαν· καὶ πολλάκις ἐμυρολογοῦντο τὴν τύχην τους, ἡ μὲν γυνὴ τὴν χηρείαν, οἱ δὲ παῖδες τὴν ὀρφανείαν ὀλοφυρόμενοι. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦλθε πρόσταγμα νὰ συνάξουν παιδία, καθὼς ἔχουσιν οἱ Ἀγαρηνοὶ συνήθειαν. Ὅθεν πολλοὶ παῖδες τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἔγιναν (φεῦ) ἀντὶς Υἱοὶ Θεοῦ, τέκνα τοῦ Ἀντιχρίστου, καθὼς

καὶ σήμερον γίνονται, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπήρασι καὶ τὰ δύω ὀρφανὰ παιδία τῆς γυναικός, καὶ τὰ ἐπήγασιν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ὁ ὁποῖος τὰ ἐφυλάκωσεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ δὲν ἦτον μὲν τάξις νὰ λάβουν καὶ τὰ δύω Ἀδέλφια· ὅτι ὅς τις εἶχεν ἕξη, ἢ δέκα παῖδας, ἔδιδεν ἕνα, ἀμὴ ἡ γυνὴ ἦτον χήρα καὶ ξένη, καὶ δὲν εἶχε τινὰ βοηθὸν, διατοῦτο ἐπήρασι καὶ τὰ δύω οἱ Ἄραβες. Ὅθεν ἔμεινεν ἡ ταλαίπωρος κλαίουσα καθ' ἑκάστην ἀπαρηγόρητα τὴν τῶν παίδων ὑστέρησιν, καὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν χηρείαν, τὴν ξενίαν καὶ ἀπορίαν της· καὶ ἄλλην παρηγορίαν δὲν εἶχεν ἡ πολυόδυνος, εἰμὴ μόνον τὴν ἐλπίδα τῆς Παντοδυνάμου, καὶ Οὐρανίου Βασιλίσσης, τῆς Ὑπεραγίας λέγω καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐπαρεκάλει μὲ θερμότατα θάκρυα, νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς τὰ τέκνα της, νὰ τὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, νὰ μὴν ἀπωλέσουν τὴν ψυχήν τους εὑρισκόμενοι αἰχμάλωτοι. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐθέετο ἡ ἄχαρος Μήτηρ καὶ πολυόδυνος μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ ἡ αἴτησις ἦτον εὔλογος, τῆς ἐπήκουσεν ἡ Παντοδύναμος Δέσποινα ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὰ ἠγαπημένα της τέκνα μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμασιώτατα· ἤγουν ἐφάνη πρὸς αὐτὰ μίαν νύκτα εἰς τὴν μορφὴν τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καὶ λέγει τους εἰς τὸ δεσμωτήριον· ἐγέρθητε ἠγαπημένα μὲ τέκνα, καὶ ἀκολουθεῖτε μοι. Τότε οἱ παῖδες γενόμενοι ἔκθαμβοι ἠγέρθησαν, καὶ μετὰ χαρᾶς αὐτῇ ἠκολούθησαν, ὅτι μὲ τὸν λόγον τῆς Θεοτόκου ἄνοιξαν αὐτομάτως ἡ πόρταις τῆς φυλακῆς· καὶ εὐγήκασι, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα φθάνουσι τὴν ὥραν τοῦ ὄρθρου εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι Μοναστήριον εἰς ὄνομα αὐτῆς τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, καὶ εἰς αὐτὸ ἐπρόσταξε τοὺς παῖδας νὰ μείνωσι λέγουσα· ἐδῶ νὰ λάβετε τὸ ἅγιον σχῆμα τέκνα μου, νὰ ὑποτάσσεσθε τοῦ προεστῶτος καὶ ὅλης τῆς Ἀδελφότητος· καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πάλιν νὰ σᾶς ἰδῶ, ἂν προκόψετε. Ταῦτα εἰποῦσα, τοὺς ἀποχαιρέτησε, καὶ ἐμίσεψεν. Οἱ δὲ παῖδες μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ὄρθρου ἐπροσκύνησαν τὸν Ἡγούμενον, καὶ δὲν ἀνηγγειλαν τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Ὁ ὁποῖος ὡς γνωστικὸς ἐγνώρισεν ὅτι Θεία δύναμις τοὺς ἔσωσε, καὶ δοξάζωντας τὸν Παντοδύναμον Θεόν, ἔδωκε τὰ παιδία ἑνὸς ἐναρέτου γέροντος, νὰ τὰ μανθάνῃ τὰ Ἱερὰ Γράμματα, καὶ πᾶσαν μοναδικὴν κατάστασιν· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοὺς ἔκαμαν Νεοκόρους, νὰ ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς πρόθυμοι ὁποῦ ἔδειχναν· καὶ τόσην ἐπιμέλειαν ἔβαναν, ὁποῦ ὅλοι τοὺς ἐθαυμάζοντο, μάλιστα διὰ τὰς μεγάλας ἀρετὰς, ὁποῦ ἐκατώρθωναν, καὶ πάντες οἱ Ἀδελφοὶ τοὺς ἐφήμιζαν χαίροντες εἰς τὴν προκοπὴν ὁποῦ εἶχασι· καὶ ἐξέχως ὁ Θεόφιλος, ὅς τις ἐφιλονείκα καθ' ἑκάστην, καὶ ἐβιάζετο νὰ περισσεύσῃ ὅλους τοὺς Ἀδελφοὺς εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτῶν δὲν ἤξευρε τίποτα διὰ λόγου τους. Μόνον ἀφ' οὗ ἐπέρασε καιρὸς, ἔβαλε καλὴν βουλὴν εἰς τὸν λογισμόν της, νὰ κουρευθῇ εἰς παρθενῶνα τινὰ διὰ νὰ φύγῃ τοῦ Κόσμου τὴν σύγχυσιν· ἦτον ἓν ἕνα γυναίκειον Μοναστήριον πλησίον τοῦ ἀνωειρημένου, ὁποῦ εὑρίσκοντο τὰ παιδία της, καὶ τὰ ἐκυβέρνα ἕνας Ἡγούμενος, ἤγουν αὐτὸς ὁποῦ ἐκούρευσε τὸν Θεόφιλον, ὅς τις καὶ τὴν Μητέρα ἐκαλογέρευσε, καὶ τὴν ὠνόμασεν Εὐδοκίαν.

Ἀμὴ δὲν ἤξευρεν, ὅτι αὐτὴ ἦτον ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, οὔτε ἐκείνη ἐγίνωσκε ποσῶς τὴν μεγίστην θαυματουργίαν, ὁποῦ ἔκαμεν ἡ Θεόπαις Μαρία εἰς τὰ παιδία της· μόνον αὐτὰ μὲν ἔμενον εἰς τὸ ἕνα Μοναστήριον, ὑπηρετοῦντες τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου ἐπιμελέστατα, αὐτὴ δὲ πάλιν εἰς τὸ ἕτερον μὲ τὰς Παρθένους, προκόπτουσα καὶ αὐτὴ εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν, καὶ ὑπηρετοῦσα ἀπόνως πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα· καὶ ἕνα καιρὸν, ὁποῦ ἦτον ἑορτὴ ἐπίσημος, καὶ ἐπῆγαν ὅλαις αἱ Μοναχαῖς εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν Μοναστήριον, μὲ τὰς ὁποίας ἦτον ἡ Θαυμαστὴ Εὐδοκία, καὶ εὐδοκία Θεοῦ ἔτυχε μετὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ ἐφώνησεν ἕνας τὸν ἄλλαν ἀδελφὴν ἐξ ὀνόματος, διὰ τινὰ ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Νεοκόροι ὁποῦ ἦσαν ἀμφότεροι. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτῶν, ὁποῦ ἐστέκετο εἰς τὸν νάρθηκα, ἀκούσασα τοῦ Θεοφίλου τὸ γλυκύτατον ὄνομα, ἐσπάραξεν ἡ καρδία της, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν Ναόν, ἐστοχάσθη ἐπιμελῶς τὰ πρόσωπάτης, καὶ ἐγνώρισεν ὅτι αὐτὰ ἦσαν τὰ τέκνα της· ἀπὸ τὴν χαράν της ὠλιγοθύμησε, καὶ μετὰ ὥραν ἱκανὴν ὅταν ἐσυνήφερεν ἐνηγκαλίσθη ταῦτα μετὰ δακρύων, καὶ κατεφίλει ἀχόρταγα· ἔπειτα ἠρώτησεν αὐτὰ, πότε καὶ πῶς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐλυτρώθησαν. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· τάχα θὰ νομίζεις μας μήτηρ φιλτάτη μας; δὲν εἶσαι ἐσὺ, ὁποῦ μᾶς εὐγαλες ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ μᾶς ἤφερες ἐδῶ; καὶ ἐπρόσταξες νὰ μείνωμεν εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Μοναστήριον, ἕως πάλιν νὰ ἔλθῃς νὰ ἰδῇς πῶς ἔχομεν; Τότε ἐθαύμασεν ἡ γυνὴ κατανοήσασα τὸ θαυμάσιον, καὶ δακρυρρόησα ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, εὐχαριστοῦσα τὴν Παντοδύναμον Ἄνασσαν, καὶ εὐσπλαγχνον Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς αὐτὰ τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον, καὶ δὲν ἐκαταφρόνησε τὴν δέησιν αὐτῆς καὶ τὰ δάκρυα. Τοῦτο ἠκούσθη εἰς ὅλον τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔχαιρον πάντες οἱ ἀδελφοὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εὐφραίνοντο. Ἡ μὲν ὃν Εὐδοκία ἔμεινεν εἰς τὸ Μοναστήριόν της δουλεύουσα τῷ Θεῷ μὲ περισσοτέραν προθυμίαν, παρὰ προτήτερα καὶ εὐχαριστοῦσα τὴν εὐεργέτιν αὐτῆς, ὁποῦ ἔκαμε τὸ θέλημά της, καὶ ἐλύτρωσε τὰ τέκνα της ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν. Καὶ οὕτως ἀγωνισαμένη καλὰ καὶ θεάρεστα ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον· τὰ δὲ παιδία της ἔμειναν ὁμοίως εἰς τὴν μονήν τους καὶ ἠγωνίζοντο, φυλάττοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἄοκνα, καὶ ὑπηρετοῦντες ἄληνη τὴν ἀδελφότητα. Βλέπων δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ ἀγαθοεργίας τοῦ Θεοφίλου ὁ μισόθεος, ἐφθόνει καταπολλὰ ὡς μισόκαλος, καὶ καθ' ἑκάστην ἐγύρευε τρόπον καὶ μηχανὴν νὰ ζημιώσῃ τὸν ἀπονήρευτον ὁ παμπόνηρος· καὶ μὴ δυνάμενος ἀπὸ λόγου του (ἐπειδὴ ὁ νέος ἦτον εἰς τὰς ἀρετὰς τέλειος, καὶ δὲν ἀμέλα καμμίαν τάξιν τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος), ηὗρεν ἄλλο ὄργανον καὶ ἀγγεῖον τῆς κακουργίας του, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἐθοκίμασε νὰ νικήσῃ τὸν ἀήττητον ὄντως καὶ ἀθαμάντιον. Ἤγουν ἔτρωσε μιᾶς μοναχῆς τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Φιλοθέου, ἥτις εὑρίσκουσα καιρὸν ἐπιτήδειον ἐπαρακίνησε πολλὰ τὸν νέον εἰς τὴν μιαρὰν ἐργασίαν τῆς σαρκὸς ἡ παμμίαρος. Ὁ δὲ γενναῖος τὴν ψυχὴν, καὶ ὄντως φίλος τοῦ Θεοῦ Φιλόθεος, δὲν ἐνικήθη εἰς τοσοῦτον κινδυνώδη καὶ χαλεπὸν πόλεμον, ἀλλ' ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ τὴν νέαν Αἰγυπτίαν ἀντέκρουσε, καὶ μὲ λόγους ψυχωφελεῖς αὐτὴν σοφῶς ἐνουθέτησεν, ἐνθυμίζωντάς της τὴν γένναν τοῦ πυρὸς, τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, τὸν ἀκοίμητον σκώληκα, καὶ τὰς λοιπὰς κολάσεις, ὁποῦ κληρονομοῦσιν οἱ ἁμαρτάνοντες. Ἡ δὲ μοναχὴ ὅσον ἔβλεπε παραιτούμενον τὸν σώφρονα, τόσον αὐτὴ ἡ ἄφρων καὶ ἄσεμνος ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς φιληδονίας ἐκαταφλέγετο, καὶ τοῦ ἔδωκε τόσον πόλεμον, καὶ τόσα τοῦ εἶπεν, ὁποῦ δὲν τον ἄφηνε νὰ ἔχῃ ποσῶς ἀνάπαυσιν· ὅθεν ἐφοβήθη ὁ σωφρονέστατος μή πως καὶ νικηθῇ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πολλὴν τῆς κόρης ἐνόχλησιν, καὶ τὸ ὡμολόγησε πνευματικὰ εἰς τὸν Ἡγούμενον διὰ νὰ τὴν κανονίσῃ, νὰ μὴ τοῦ δώσῃ πλέον δευτέραν πεῖραξιν. Ὁ δὲ προεστὼς ἐπιτιμήσας τὴν ἄσεμνον ἐκείνην καὶ πάντολμον, τὴν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον· καὶ ἠκούσθη αὐτὴ ἡ πρᾶξις εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα, καὶ ἐθαύμαζον πάντες τὸν σώφρονα, καὶ ὡς νέον Ἰωσὴφ τὸν ἐφήμιζαν. Ὁ δὲ μισόθεος καὶ φιλόθεος Φιλόθεος μὴ ὑποφέρων τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων ὡς ψυχοβλαβῆ καὶ ἐπικίνδυνον, ἐμελέτησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὸν προεστῶτα συγχώρησιν, δέντον ἄφηνεν, ἀλλὰ κινήσας πάντα λίθον ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τὸν κρατήσῃ, καὶ δὲν ἐδυνήθη· ὅθεν καὶ στανικῶς τὸν ἀπέλυσεν, γνωρίσας τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του· Λοιπὸν ἀποχαιρετήσας αὐτὸν, καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ λαβὼν συγχώρησιν, καὶ τρέχωντας ὡς διψῶσα ἔλαφος, ἔφθασε μεθ' ἡμέρας τινὰς εἰς τὸν Ἄθωνα, καὶ παγένωντας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου, ἔβαλεν εἰς τὸν προεστῶτα μετάνοιαν, καὶ ἔκαμνεν ἔλας τὰς ὑπηρεσίας, ὁποῦ τὸν ἐπρόστασσαν, μὲ τόσην ἐπιμέλειαν, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον, καὶ ἐδόξαζαν τὸν Κύ-

ριον, ὁποῦ τοὺς ἔστειλε τοιοῦτον ἐπιδέξιον ἄνθρωπον· ὅστις ἀφ' οὗ ἔκαμε πολὺν καιρὸν εἰς τὸ Κοινόβιον, ἐπόθησε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ μοναχὸς του εἰς τόπον ἥσυχον καὶ ἀτάραχον, καὶ νὰ προσεύχεται καὶ μόνος πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος. Διὰ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίσῃ γοῦν ὁ Ἡγούμενος, ἐκαμώθη πῶς τοῦ ἦλθεν ἀσθένεια, καὶ ἐβουβάθη, καὶ ἐκουφάθη· ἔθεν λαμβάνωντας συγχώρησιν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ περιπατήσας ἕως ἓξη στάδια, ηὗρε τόπον ἁρμόδιον διὰ ἄσκησιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐποίησε μικρὰν καλύβην, καὶ ἔμεινε μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ μὲ ἄρτον μόνον καὶ ἅλας ἡμέρας παρ' ἡμέρας τρεφόμενος, πολλάκις δὲ καὶ ἔλην τὴν Ἑβδομάδα ἐνήστευε, καὶ μόνον τὸ Σάββατον, καὶ τὴν Κυριακὴν ἔτρωγεν· ὅθεν ὁ ἀρχέκακος καὶ πολέμιος μὴ ὑποφέρωντας τὴν προκοπὴν τοῦ Ἁγίου, ἐπιχειρίσθη νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ πάντολμος, καὶ σχηματισθεὶς εἰς ἄνθρωπον ὁ μισάνθρωπος, ἐκαμώθη πῶς ἦτον εἰς καράβι, καὶ ἐτζακίσθη, καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸν ἐγκρεμνὸν ὡς πλανώμενος ζητῶντας βοήθειαν, καὶ ἔλεγεν· ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ὅτι κακῶς ἀπόλλυμαι.

Ὁ δὲ Ἅγιος μὴ γνώθωντας τὴν πανουργίαν τοῦ δαίμονος, εὐγῆκε νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν, καὶ αὐτὸς τὸν ἔσπρωξεν εἰς τὸν ἐγκρεμνὸν ὁ κατάρατος, ἀλλὰ ὁ Θεὸς πάλιν τοῦ ἐβοήθησε, καὶ δὲν ἔπαθε μὲ τὴν Θείαν χάριν κακὸν τίποτας· ἐγνώσθη δὲ εἰς τὸ Μοναστήριον, ὅτι δὲν ἦτον κωφός, ἀλλὰ ἐκαμώνετο, διὰ τοῦτο ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀσκήτευεν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑποδέχθη καὶ τρεῖς μαθητὰς εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ ἠγωνίζοντο· καὶ μετὰ καιρὸν πάλιν ὁ πονηρὸς ἐπαρακίνησε τρεῖς φούσταις Ἀγαρηνῶν, καὶ ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλόν, τὰς ὁποίας ἰδόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔφευγον εἰς τὸ δάσος ἔντρομοι. Ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἐφοβήθη ποσῶς, ἀλλὰ κάμνωντας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, οὕτω λέγωντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καθὼς ἔσωσας τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Φαραὼ, οὕτω σῶσον καὶ ἡμᾶς τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἀβλαβεῖς διαφύλαξον· καὶ παρευθὺς ἐσηκώθη μεγάλη φουρτοῦνα, καὶ δὲν ἠξευραν οἱ κατηραμένοι ποῦ ἔφευγαν· ἔθεν ἔμεινεν ὁ Ἅγιος ἀβλαβὴς μὲ τὴν συνοδίαν του, καὶ ἔμεινεν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τὸ πρότερον· καὶ τόσον εὐηρέστησε τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ὁποῦ ἠξιώθη καὶ προορατικοῦ χαρίσματος· καὶ καθὼς ἐστέκετο μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Λειτουργίαν, ὁποῦ ἔκαμναν εἰς τὸ Βατοπέδι μεγάλην πανήγυριν, ὅταν εὐγέναν οἱ Ἱερεῖς παρρησία εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον, εἶδεν ὁ Ἅγιος ἕνα κέρακα προπορευόμενον τῶν μανουαλίων, καὶ ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους ἦτον ἀνάξιος, ὁποῦ ἔπεσεν εἰς ἁμαρτίαν, καὶ διὰ νὰ μὴν αἰσχυνθῇ ἐτόλμησε νὰ συλλειτουργήσῃ μὲ τοὺς ἀξίους ὁ ἀνάξιος, τὸν ὁποῖον νουθετήσας πνευματικὰ, ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, ἔθεν δὲν ἐφάνη πλέον ὁ κέρακας ὕστερα. Ὑποστρέψας δὲ εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ ὁ θαυμάσιος Φιλόθεος, καὶ τῷ Θεῷ ἕως τέλους εὐαρεστήσας, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν ὑπέργηρος· ἔτι ἕως τοὺς πδ'. χρόνους ἔζησεν ὁ τρισόλβιος. Ὅταν δὲ ἔμελλε νὰ μεταστα θῇ, ἀφῆκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ φοβερὸν ἐπιτίμιον, νὰ μὴν ἐνταφιάσουν τὸ σῶμάτου, ἀλλὰ νὰ τὸ ῥίψουν εἰς τὸ δάσος νὰ τὸ φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα. Οἱ μὲν οὖν μαθηταὶ ὡς ὑπήκοοι μέχρι θανάτου ἔκαμαν καθὼς τοὺς ἐπρόσταξε, καὶ σέρνοντες τὸ ἅγιον ἐκεῖνο καὶ πάντιμον Λείψανον, ἀτίμως τὸ ἔῤῥιψαν εἰς τὸ δάσος μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον ἐννέα στάδια. Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεὸς, ὁποῦ δοξάζει τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας, καὶ ἀνυψοῖ τοὺς ταπεινόφρονας, δὲν ἀφῆκεν αὐτὸ τὸ σεβάσμιον Λείψανον οὕτω καταφρονεμένον καὶ ἄτιμον, ἀλλὰ τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμάσιον· ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑπῆγε νὰ ψαρέψῃ ἕνας καλόγηρος, καὶ ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ τὸ πρωῒ πρὶν νὰ ξημερώσῃ. καθὼς ὑπέστρεφεν εἰς τὴν κέλλαν του, εἶδεν εἰς τὸ δάσος φῶς ἄμετρον, καὶ νομίζωντας ὅτι ἦτον πῦρ ὑλικὸν, ἐπλησίασε νὰ ζεσταθῇ, διατί ἦτον ψυχρωμένος ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Καὶ ὅταν ἐσίμωσε, βλέπει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὁσίου ἐπάνω εἰς τὰ κόκκαλά του, καὶ ἀστραπτεν ὡς ἀστρον πολύφωτον· ἔθεν φοβηθεὶς ὥρμησε νὰ φύγῃ ὡς μικρόψυχος ὁποῦ ἦτον ἐκ φύσεως. Ἀλλ' εὐθὺς ἡ Θεία χάρις τὸν ἐθάῤῥυνεν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσεν ὅτι τοῦ Ὁσίου Φιλοθέου ἦτον ἡ Ἁγία κάρα, καὶ νὰ τὴν ἐπάρῃ μὲ τὸ θάῤῥος ἄφοβα· ἔθεν ἔλαβεν αὐτὴν μὲ φόβον πολὺν καὶ εὐλάβειαν, καὶ παγένωντας εἰς τὸ κελλίον του τὴν ἐθυμίασε καὶ ἔκρυψε, χωρὶς νὰ ὁμολογήσῃ, ἄλλου τινὸς τὴν ὑπόθεσιν, ἔτι ἐμελέτα νὰ μήτην φανερώσῃ ἑλότελα. Ἀλλὰ τὴν νύκτα εἶδε τὸν Ἅγιον εἰς τὸ ὄνειρόν του, καὶ λέγειτον μὲ εἶδος σοβαρὸν καὶ ἄγριον· ἀπέδος τὴν κεφαλήν μου εἰς τοὺς μαθητάς μου ἐγλήγορα, εἰ δὲ, οὐαί σοι ταλαίπωρε. Τότε ςανικῶς του τὴν ἔδωκεν αὐτοῖς. καὶ τοὺς εἶπε τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὴν, μεγάλως ἐχάρησαν, καὶ εἶχασιν ὡς θησαυρὸν μέγαν, καὶ φυλακτήριον ἄσυλον, εἰς ἀνατροπὴν παντὸς πειρασμοῦ ψυχικοῦτε, καὶ σωματικοῦ· καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, δεόμενοι νὰ τοὺς ἀξιώσῃ καὶ αὐτοὺς νὰ μιμηθοῦν τὸν διδάσκαλον. Ἐτελειώθη δὲ ὁ Ὅσιος τῇ κά. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΓ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀποστόλου

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ.

Ἄλλο δὲν εἶναι εἰς τοὺς ζηλωτὰς τῆς εὐσεβείας καὶ ἐναρέτους γλυκύτερον, ὡς ἡ τοῦ Δικαίου ἐνθύμησις· ἡ ὁποία τοὺς εὐφραίνει περισσότερον, παρὰ ὁ χρυσὸς τοὺς φιλαργύρους, καὶ τοὺς φιληδόνους τὸ κάλλος τοῦ σώματος. Λοιπὸν δὲν εἶναι μόνον γλυκυῖα ἡ τοῦ δικαίου ἐνθύμησις, ἀλλὰ καὶ περίσσα ὠφέλιμος, διατὶ ἐμφυτεύει εἰς τὰς ψυχὰς ἕνα κέντρον θεϊκοῦ ζήλου, καὶ διεγείρει εἰς τὴν μίμησιν τοῦ ὁμοίου τοὺς ἐντυγχάνοντας. Λοιπὸν ἂς εἰποῦμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγα τινὰ διὰ τὸν ἀληθῶς καὶ δικαίως Δίκαιον ὄντατε καὶ ὀνομαζόμενον, ὅστις ἐπλούτησε καὶ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν, νὰ λέγεται ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἁγίους διαφερόντως καὶ ἐξαιρετώτερα Ἀδελφὸς τοῦ Χριστοῦ, εἰ μὴ μόνον αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος. Περὶ τούτου νὰ εἰποῦμεν ὅσα ἐμάθομεν ἀπὸ τὸν Ἡγήσιππον, καὶ Κλήμεντα. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, Υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ ὁποῦ διὰ τὰς ἀρετάς του ἐμνηστεύθη καὶ ἀῤῥαβωνίσθη διὰ Νύμφην τὴν πρὸ τοῦ τόκου, καὶ ἐν τῷ τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον Ἀειπάρθενον Θεοτόκον. Τοῦτον ὠνόμαζαν Ἰωβλίαν τὸ πρότερον, τὸ ὁποῖον λέγει εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν φράσιν Δίκαιον· ὅτι τόσον ἐπέρνα ἐνάρετα ἀπὸ βρέφος μικρὸν, καὶ τοσαύτην ἐγκράτειαν εἶχεν εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ μέλη του, ὁποῦ ἦτον κατὰ ἀλήθειαν ξένον θέαμα. Ὁ ὀφθαλμός του ἐκύτταξε πάντοτε δίκαια, ὅθεν καὶ τοῦ Θείου ἐλέους ἦτον πάντοτε ἄξιος· ἡ ἀκοὴ ἀνεωγμένη εἰς τὰ σωτήρια ἀναγνώσματα, τὸ στόμα εἶχε τὸν Νόμον ἐντρύφημα, ἡ δεξιὰ ἑτοίμη εἰς ἐλεημοσύνην καὶ συμπάθειαν πάντοτε, ἡ δὲ γαστὴρ ἐγκρατεύετο ἀπὸ ὅλα τὰ περίσσα καὶ ἄχρηστα· οὔτε ἔφαγεν ἔμψυχον πρᾶγμα ὅλην τε τὴν ζωὴν, ἤγουν κρέας, ὁ-

ψάριον, κόβσυραν, ἢ ἄλλο ὁποῦ ἔχει πνοὴν καὶ ζωήν, οὔτε κρασὶ ἔπιε πώποτε, μόνον μὲ ὕδωρ ἄβολον ἐθεράπευε τὴν δίψαν του, ἡ δὲ τροφή του ἦτον ἄρτος μόνον καὶ δάκρυα, τὰς δὲ μετανοίας ὁποῦ ἔκαμνεν ἐφανέρωναν τὰ παραλυμένα καὶ ἀχαμνισμένα του γόνατα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ δέρμα ἐφαίνετο μὲ τὰ κόκκαλα, ἀμὴ ἡ σάρξτου ἦτον ἀφανισμένη ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, τὸ ἔνδυμά του ἦτον ῥάσινον, καὶ λινόν, ὅταν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήρχετο· δὲν ἦτον εἰς αὐτὸν καμμία διαφορὰ ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα ἔκαμνεν ἔργα φωτὸς ἄξια, καὶ τὴν ἡμέραν πολλάκις ἐπέρνα τὴν ζωὴν μὲ ἡσυχίαν εἰς προσευχὴν ἀτάραχα, ἠγαπημένος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, ἀπὸ τοὺς ξένους καὶ ἀλλοτρίους εὐλαβούμενος, διατὶ ἦτον τοσαύτη ἡ ἀρετή του, ὁποῦ οὐ μόνον οἱ εὐσεβεῖς καὶ φίλοι του, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν ἐτιμοῦσαν, καὶ τὸν εἶχασιν εἰς τόσην εὐλάβειαν, ὁποῦ τινὲς ἀπ' ἐκείνους ἔχουσιν εἰς τὰ συγγράμματά τους τὰς ἀρετάς του, καὶ τὸν ἐπαινοῦσιν ὡς Δίκαιον. Ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἡ πόλις εἶχε τὴν θλῖψιν καὶ συμφορὰν, ὁπόταν ἐσυνέβη τὸ μῖσος ἐκεῖνο τὸ ἄδικον· καὶ μαρτυρεῖ μου τὸν λόγον Ἰώσηππος εἰς τὸ εἰκοστὸν τῆς ἀρχαιολογίας σύγγραμμα· ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς τοῦ Ἀποστόλου μὲ βραχύτητα.

Μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Δεσπότου ἐγίνη τῶν Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοπος ὁ Μέγας ἔτος ΙΑΚΩΒΟΣ, ὅστις εἶχε κατὰ ἀλήθειαν τὰς δύω ἀρετὰς, ὁποῦ φέρνουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τελείωσιν, θεωρίαν λέγω καὶ πρᾶξιν, ἀπὸ τὰς ὁποίας καὶ ἡ ἄλλαις ἀρεταῖς δυναμώνονται· ἂς ἐξετάσωμεν οὖν πρῶτον διὰ τὴν θεωρίαν, ἥτις ἀνεβάζει πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ταπεινὸν ἄνθρωπον· ὁ Ἐπίσκοπος πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ θεωρητικὸν πρότερον, καλὰ καὶ τινὲς λέγουσιν, ὅτι τὸ πρακτικὸν εἶναι τοῦ θεωρητικοῦ ἐπίβασις· ἀπὸ τὴν ἀρχὴν γοῦν τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου γίνεται φανερὸν πῶς ἦτον θεωρητικὸς, ταπεινὸς, καὶ μέτριος, ταῦτα γράφοντας. ΙΑΚΩΒΟΣ, Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπὸ τὰ ὁποῖα γνωρίζεται ἡ πολλή του ταπείνωσις, ἐπειδὴ δὲν λέγει κανένα ἀπὸ τὰ τρία του μεγαλεῖα καὶ ἀξιώματα, νὰ εἰπῇ Ἐπίσκοπος, ἢ Ἀπόστολος, ἢ Ἀδελφόθεος, καθὼς ὁ Παῦλος πρὸς Γαλάτας τὸ ἐμαρτύρησεν, ἀλλὰ γράφει τὸ ταπεινότερον, καὶ δοῦλον Θεοῦ ἑαυτὸν ὀνομάζει, μιμούμενος εἰς τὴν μετριότητα τὸν Διδάσκαλον. Γινώσκωντας δὲ ὡς θεωρητικὸς καὶ πάνσοφος, ὅτι ἡ ἐλπὶς φέρνει πρὸς ἀρετὴν τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἀνεβάζει πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὴν κακοπάθειαν, παρακινᾷ τοὺς πιστοὺς πρὸς ὑπομονὴν, λέγων ταῦτα· ὅταν περιπέσητε εἰς διαφόρους πειρασμοὺς, Ἀδελφοί μου, χαίρετε· ὅτι μακάριος ὁποιος ὑπομείνῃ πειρασμοὺς, ὅτι αὐτὸς ὡς δόκιμος θέλει λάβει τὸν στέφανον· ἔπειτα ἐδιώρθωστε τὴν δεινὴν ἀσθένειαν τινῶν, ὁποῦ λέγουσιν ὅτι ἐκ φύσεως εἶναι τὸ ἁμάρτημα, καὶ κάμνουσι τὸν Θεὸν αἴτιον τῶν κακῶν οἱ ἀσύνετοι· καὶ ὡς ἰατρὸς ἄριστος ἐθεράπευσε καὶ ταύτην τὴν ἀσθένειαν λέγων, τας· Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν πειράζει κανένα, ἀλλὰ πᾶς ἕνας πειράζεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ δελεαζόμενος, καὶ τὰ ἑξῆς. Οὕτως οὖν ἀναμεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὁ δίκαιος δικαίως ἐδίκασε, μαρτυρήσας τὸν Θεὸν ἀναίτιον τῶν κακῶν, καὶ καταπείσας τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνωρίζουσι τὴν ῥαθυμίαν τους καὶ ἀσθένειαν, νὰ ταπεινόνωνται καθὼς τὰς πρέπει, ζητοῦντες συγχώρησιν· ἔπειτα πάλιν μᾶς νουθετᾷ νὰ μὴ καυχηθῇ τινὰς ὅταν κατορθώσῃ τὰ ἀγαθὰ, ἐπειδὴ χωρὶς τῆς Θείας βοηθείας καὶ χάριτος δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν κανένα καλὸν ἔργον. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· αὐτὸς μᾶς παρακινᾷ εἰς ἐλεημοσύνην καὶ συμπάθειαν λέγωντας, ὅτι ὅσοι δὲν κάμουν ἐδῶ ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, εὑρήσουσι τὸν Κριτὴν ἀνελεήμονα τὴν ὥραν τῆς Κρίσεως.

Καὶ ὅσοι δὲν φυλάγουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, δὲν ὠφελοῦνται μόνον μὲ τὴν Πίστιν, ἥτις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρὰ λογίζεται, καθὼς καὶ τὸ σῶμα χωρὶς τῆς ψυχῆς μένει νεκρὸν καὶ ἀκίνητον. Αὐτὸς μᾶς ἐδίδαξε νὰ χαλιναγωγοῦμεκ τὴν γλῶσσαν, νὰ μὴ λέγωμεν ψεύματα, ἢ καταλαλιὰν, καὶ κατάκρισιν, καὶ ἐξαιρέτως νὰ φεύγωμεν τὴν ἐπιορκίαν, ὡς ψυχοβλαβεστέραν τῶν ὅλλων ἁμαρτημάτων καὶ χείρονα. Ὄ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἀληθινὸν ὅρκον νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ ὀμόσῃ, οὔτε τὸν Οὐρανὸν, οὔτε τὴν Γῆν, οὔτε ἄλλο τι κτίσμα παρόμοιον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τοσοῦτον μᾶς ἐδίδαξεν ἐκείνη ἡ γλυκυτάτη γλῶσσα τοῦ Ἰακώβου, ὁποῦ ἔστις ἀναγνώσει τὰς Ἐπιστολάς του, ὠφελᾶται θαυμασιώτατα. Αὐτὸν εἶχασιν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι εἰς μεγάλην εὐλάβειαν· καὶ τὸν λόγον του ὡς νόμον ἐφυλαγαν, καθὼς εἰς πολλοὺς τόπους τῶν Πράξεων φαίνεται· καὶ ἐξόχως ὅταν εἶχασιν οἱ Ἀντιοχεῖς τὴν ζήτησιν διὰ τοὺς Ἕλληνας, ὁποῦ ἤρχοντο εἰς τὴν Πίστιν, ἐὰν ἔκαμνε χρεία νὰ περιτέμνωνται· καὶ γράφοντες αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα νὰ τὴν κρίνουσι, δὲν ἐτόλμησε τινὰς ἄλλος νὰ κάμῃ ἀπόφασιν, εἰμὴ μόνον ὁ Μέγας ΙΑΚΩΒΟΣ, ταῦτα λέγωντας· ἐγὼ κρίνω νὰ μὴ πειράζωμεν τοὺς ἐπιστρέφοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ μόνον νὰ ἀπέχουσιν ἀπὸ πορνείας, ἀπὸ πνικτὸν, καὶ εἰδωλόθυτον· οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἔργον ἐγένετο, καὶ εἴτι ἐψήφισεν ὁ Ἰάκωβος, ἔγινεν εἰς ὅλους τύπος ἀπαρασάλευτος· διατὶ ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι τὸν εὐλαβοῦντο, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς πάντων ἐξαιρετώτερον, καθὼς ἠμπορεῖ νὰ πιστωθῇ πᾶς ἕνας ἀπὸ τὸν Λουκᾶν, ὅστις λέγει ταῦτα περὶ αὐτοῦ· Τῇ ἐπαύριον ὑπήγαμεν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὸν Παῦλον πρὸς τὸν Ἰάκωβον, καὶ αὐτὸς τοὺς ἐφίλησε, καὶ πᾶς ἕνας ἐδιηγήθη ὅσα θαυμάσια ἔκαμεν ὁ Θεὸς εἰς τὰ ἔθνη μὲ τὴν διακονίαν του· οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Οὗτος οὖν ὁ μέγας καὶ θεῖος Ἰάκωβος ἦτον ἅγιος, ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός του ἡγιασμένος, καθὼς λέγουσι τὰ ἱερὰ λόγια· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν εὐθὺς τὸν πρῶτον Ἀρχιερέα ἐχειροτονήθη Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοπος, καὶ μόνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσήρχετο, ὄχι μίαν φορὰν τὸν χρόνον ὥσπερ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ὡς καθαρώτατος, καὶ εὑρίσκετο γονατιστὸς πάντοτε, ἱκετεύων τὸν Κύριον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Λαοῦ, ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν περισσότερον, ὡς τε ὁποῦ ἐπετζαλίθιασαν τὰ γόνατά του ὡσὰν ταῖς καμήλαις ἀπὸ τὸ πολὺ γονάτισμα· ὅτι οὕτω μᾶς ἐπαράδωσεν ὁ Θεὸς γενόμενος ἄνθρωπος, νὰ προσευχώμεσθεν πάντοτε. Διὰ τὴν ὑπερβολὴν λοιπὸν τῆς δικαιοσύνης του τὸν ἐπωνόμαζαν Δίκαιον, καὶ Ἰωβλίαν, τὸ ὁποῖον θηλοῖ περιοχὴ τοῦ λαοῦ καὶ δικαιοσύνη, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, καθὼς οἱ Προφῆται ἐθήλωσαν. Τινὲς οὖν ἀπὸ τὰς ἑπτὰ αἱρέσεις, ὁποῦ ἐξηγήθη ὁ Ἅνανος, ἐσυνάχθησαν οἱ πάντολμοι κατὰ τοῦ Ἰακώβου, καὶ βάνοντές τον εἰς τὸ μέσον, τοῦ ἔλεγον νὰ ἀρνηθῇ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ οἱ μισόχριστοι, καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν λέγοντες· εἰπέμας δίκαιε, ποία εἶναι ἡ θύρα τοῦ Γησοῦ; ὁ δὲ ὡς δίκαιος δικαίαν τοῖς ἀδίκοις ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν λέγωντας· οὗτος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ τῷ Πατρὶ ὁμοούσιος· Τινὲς γοῦν ἀπ' ἐκείνους ἐπίστευον τὰ τοῦ δικαίου δίκαια καὶ ἀληθέστατα λόγια, ἄλλοι δὲ ἐναντιοῦντο, καὶ πλάνην ταῦτα ἐνόμιζαν, ὅτι αὐταὶ αἱ αἱρέσεις οὔτε ἀνάστασιν πιστεύουσι, καθὼς λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οὔτε τῶν πράξεων ἀνταπόδοσιν.

Ἦτον οὖν πολὺς γογγυσμὸς εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἔλεγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, ὅτι ἐκινδύνευε νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν ἅπαντες· ἀπῆλθον οὖν πρὸς τὸν Ἰάκωβον λέγοντες· παρακαλοῦμέν σε Δίκαιε δίδαξε τὸν λαὸν, ὅτι ἐπλανέθησαν, καὶ πιστεύουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, θαῤῥοῦντες ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· λοιπὸν τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα κατάπεισον αὐτοὺς νὰ μὴ πλανοῦνται πιστεύοντες εἰς ἕνα ἄνθρωπον· ναὶ δεόμεθάσου, κάμε μας τὴν χάριν αὐτὴν, ὅτι ἡμεῖς μαρτυροῦμεν πῶς εἶσαι δίκαιος, καὶ πρόσωπον ἀνθρώπων δὲν λαμβάνεις, καὶ τότε ἀναβὰς εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ, νὰ σὲ βλέπῃ ὁ λαὸς ὅλος νὰ σοῦ ἀκούσουν τὰ λόγια· οὕτως οὖν ὅταν ἦσαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι συνηγμένοι, ὅλαις ἡ φυλαῖς τῶν ἐθνῶν,

Ἑβραῖοί τε καὶ Χριστιανοὶ κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀνεβίβασαν οἱ ψευδεῖς καὶ ἄδικοι τὸν δίκαιον καὶ ἀψευδῆ, νομίζοντες ὅτι θέλει ἐπαινέσει τὴν γνώμην τους, καὶ τὸν ἔστησαν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ Ἱεροῦ λέγοντες μεγαλοφώνως, διὰ νὰ τοῦ ἀκούσουν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες· εἰπέ μας δίκαιε, ἐπειδὴ εἰς ἐσένα ἔλοι πιστεύομεν, τί λέγεις διὰ τὸν Ἰησοῦν, ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσεν ὁ Πιλάτος, καὶ ὁ λαὸς ἐπλανέθη, καὶ νομίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός: φανέρωσέ μας καὶ ἀπάγγειλον τὴν ἀλήθειαν· τότες οὖν ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἐκάλει τὸν Ἀριστέα νὰ ἀντισταθῇ κατὰ τοῦ ψεύδους, δὲν ἐβράδυνε πρόσκαιρον θάνατον, νὰ προδώσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ ἀφῆκε τὴν φωνὴν ἐλευθέραν, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γλῶσσαν, λέγωντας· τί με ἐρωτᾶτε διὰ τὸν Ἰησοῦν; αὐτὸς καθέζεται εἰς τὸν Οὐρανὸν ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Πατρὸς αὐτῦ αὐτὸς πάλιν μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς νεφέλας τῦ Οὐρανῦ καθεζόμενος νὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν· Μὲ τὴν μαρτυρίαν ταύτην τοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπληροφορήθησαν πολλοί, καὶ ἐκραζον λέγοντες· «Ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυΐδ.»

Οἱ δὲ τυφλοὶ Φαρισαῖοι, καὶ Γραμματεῖς ἐμετανόησαν πολλά, πῶς δὲν εἶπεν ὁ Δίκαιος τὰ ἄδικα λόγια, ὁποῦ τὸν ἐσυμβούλευσαν, ἔθεν ὥρμησαν μὲ πολὴν θυμὸν κατεπάνω του φωνάζοντες πρὸς τὸν λαὸν ταῦτα· ὡς καὶ ὁ δίκαιος ἐπλανήθη· καὶ ἀναβάντες εἰς τὸ πτερύγιον, τὸν ἅρπασαν ὡς θηρία ἄγρια, καὶ τὸν ἐγκρέμνισαν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπέθανε πάραυτα, ἀρχίζουν νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν ὁ κάκιστοι· ὁ δὲ μακάριος ἐδέχετο τοὺς λίθους ἀτάραχα, ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον, καὶ γονατίζωντας ἔλεγε. Κύριε Θεὲ Πάτερ, συγχώρησέ τους, ὅτι δὲν ἰξεύρουν τί κάμουσιν! Ὦ μακαρίας ψυχῆς! ὦ θαυμασίας πραότητος! καθὼς εἶπεν ὁ Δεσπότης εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ ὁ Πρωτομάρτυς αὐτοῦ καὶ ἀνεξίκακος Στέφανος, οὕτω καὶ ὁ Ἀδελφός του Ἰάκωβος δείχνωντας γνησίαν τὴν ἀδελφότητα, προσηύχετο διὰ τοὺς φονεῖς καὶ ἀγνώμονας, οἵ τινες μὲ ὅλον ἐποῦ ἤκουσαν αὐτὸν εὐχόμενον δι' αὐτοὺς, δὲν ἐλαβήθησαν τὴν μακροθυμίαν του οἱ ἀχόρταγοι, ἀλλὰ ἀκόμη τὸν ἐλίθαζαν· ἕνας δὲ Ἱερεὺς ἀπὸ τὰς Υἱοὺς τῦ Ῥηχάβ ἐφώναζε λέγωντας· παύσασθε, τί ποιεῖτε ταλαίπωροι; διὰ λόγυ μας εὔχεται ὁ δίκαιος, καὶ ἐσεῖς ἄδικοι τὸν λιθάζετε; τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς φονεῖς ἐκείνυς ἅρπαξεν ἕνα ξύλον ὁπὔ ἐτρύφιζεν ὁ βαφέας, καὶ ἀποσφόνιαζε τὰ ἱμάτια, καὶ μετ' αὐτὸ δίδωντάς τυ δυνατὰ εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐξεψύχησεν· λαβόντες δὲ αὐτὸν πλησίον τοῦ Ναοῦ ἐνταφίασαν· ὅσοι δὲ ἦσαν σπλαγχνικοὶ καὶ καλόγνωμοι, τοὺς ἐβαρυφάνη αὐτὴ ἡ μιαιοφονία, καὶ ἔγλλωσι κρυφὰ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν γράμμα, ὅστις ἦτον τῆς Τετραρχίας τοῦ Ἡρώδου διάδοχος, παρακαλοῦντές τον νὰ προσάξῃ τῷ Ἄνάνῳ, νὰ μὴ τολμήσῃ πλέον χωρὶς τὴν βάλην ἐκείνου νὰ καθίσῃ συνέδριον· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὑστέρησε τὴν Ἱερωσύνην τὸν Ἄνανον, ὁποῦ δὲν εἶχε παρὰ μόνον τρεῖς μῆνας εἰς τὴν ἀξίαν, καὶ ἔκαμεν ἄλλον εἰς τὸν τόπον τυ· ἀμόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ τόσα κακὰ ἤυρασι τοὺς Ἰουδαίους μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἰακώβου, ὁποῦ δέν μας φθάνει ἡ βίβλος αὕτη καταλεπτῶς νὰ τὰ γράψωμεν· ἀμὴ ἔστις βούλεται νὰ τὰ μάθῃ, ἂς ἀναγνώσῃ τὸν Ἱστοριογράφον Ἰώσηππον, ὅστις ἦτον Ἰουδαῖος ἀψευδὴς, καὶ δὲν ἔκρυψεν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τίποτας, καὶ ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Οὕτως οὖν διὰ μαρτυρίου προσετέθη ὁ Μάρτυς τοῖς Μάρτυσι, τοῖς Δικαίοις ὁ Δίκαιος, ὁ πρῶτος ὁποῦ ἔλαβεν εἰς τοὺς Ἐπισκόπους τὸν στέφανον· ὅτι εἰς τοὺς Διακόνους ἐπρόλαβεν ὁ Στέφανος· εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὁ Ζεβεδαίου Ἰάκωβος· καὶ τώρα πάλιν τῷ πρώτῳ Ἀρχιερεῖ Χριστῷ ὁ Ἀρχιερεὺς ἠκολούθησε· τοῦ ἑποίου κατὰ ἀλήθειαν πρέπσιν ὄχι ἕνας, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ διάφοροι στέφανοι, τοῦ Μαθητοῦ, τοῦ Ἀρχιερέως, τοῦ Δικαίου, τοῦ Θεαδέλφυ, τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, καθὼς εἶχε μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ μὲ πᾶσαν ἀρετὴν τὴν ψυχήν του ἐστολισμένην, ἔτω θέλει λάβει καὶ τὴν ἀμοιβὴν πλουσίαν εἰς τὸν Παράδεισον παρὰ τοῦ Δεσπότυ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ ἡμῶν. Ὦ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ ἐμσυσίῳ, Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΔ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

ΑΡΕΘΑ

Καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Τὸν πέμπτον χρόνον τῆς Βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Ἰουστίνου ἐκυρίευε τὴν Αἰθιοπίαν Ἐλεσβὰν ὁ περιβόητος, καὶ ὀνομαστὸς εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν, καὶ εἶχε τὰ Βασίλειά του κατασκευασμένα εἰς πόλιν τινὰ καλουμένην Αὔξουσαν, τὴν δὲ εὐδαίμονα Ἀραβίαν (ἤτις παλαιὰ ἐλέγετο Σαβὰ, καὶ τώρα τὴν λέγουν Ὁμηρίτην) ἐξυσίαζεν ἕνας Ἑβραῖος Δουναὰν καλούμενος, δυσσεβὴς πολλὰ καὶ πολέμιος ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν, διὰ τὴν ἑποίαν αἰτίαν τὸν ἐχθρεύετο πολλὰ ὁ Χριστιανικώτατος Ἐλεσβὰν, ἐπειδὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον σχεδὸν ἐκηρύττετο ὁ Χριστὸς Θεὸς ἀληθέστατος, καὶ αὐτὸς ὁ παμμίαρος ἀρνεῖτο τὴν Σάρκωσιν. καὶ ὠμοφρόνει καὶ ἐσυγκοινώνα μὲ τοὺς προγόνους του ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσαν, ἔχωντας καὶ αὐτὸς ὁμοίαν γνώμην μισόχριστον. Πολλαῖς φοραῖς οὖν ὁ εὐσεβὴς Βασιλεὺς Ἐλεσβὰν ἐπολέμησε τὸν Ἑβραῖον, καὶ τὸν ἐνίκησε τοσῦτον, ὁποῦ διὰ νὰ μήτον πολεμᾷ ἔστερξε καὶ τοῦ ἐπλήρωνε χαράτζια· ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ἐψεύσθη τὰς ὁμολογίας ὁ ἄνομος· ἔθεν ὁ Βασιλεὺς ἔκαμε πολὺ φυσάτο, καὶ τελείως τὸν ἐξενεύρισε, καὶ εἰς φυγὴν παρεσκεύασε· ἔπειτα ἀφῆκεν εἰς τὴν πόλιν πολὺ στρατόπεδον, νὰ τὴν φυλάγουν ἀπὸ τὰς πανουργίας τοῦ Ἑβραίου, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν Βασιλείαν τυ. Ἀλλὰ πάλιν ὁ τρισκατάρατος ἐκεῖνος δὲν ἔπαυσεν. ἀμὴ ἐσύναξε λαὸν ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ πολεμήσας τὴν Ὁμηρίτην, ἐφόνευσε τοὺς φύλακας, καὶ ἐπῆρε τυραννικῶς τὴν ἀρχὴν, καὶ ὅσοι δὲν ἤθελαν νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν, τοὺς ἐθανάτωνε μὲ τήσην ἀπανθρωπίαν, καὶ σκληρότητα, ὁποῦ ὅλοι τοῦ ὑποτάσσοντο τρέμοντες τὴν ἄμετρον αὐτοῦ ἀγριότητα. Ἦτον δὲ μία πόλις πολυάνθρωπος Νεγρὰν καλουμένη, ὑποκειμένη τῆς Ὁμηρίτιδος, ὁποῦ ἐξουσίαζεν ὁ Ἑβραῖος. Οἱ πολῖται αὐτῆς τῆς Νεγρᾶς ἦσαν Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίου Υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅς τις ἔστειλε τότε πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας μεσίτας, μὲ χαρίσματα πρὸς τὸν Βασιλέα τους, καὶ τοὺς ἔδωκε θέλημα νὰ κτίσουν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Νεγρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἕνα Ἱερὸν καὶ ἐνάρετον Ἀρχιερέα τὴν κλῆσιν Θεόφιλον, διὰ νὰ κυβερνᾷ τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ νὰ τοὺς ποιμαίνῃ θεαρέστως μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του.

Οἱ δὲ Ἑβραῖοι φθονοῦντες τῶν Χριστιανῶν, εἶπασι πρὸς τὸν Βάρβαρον ὁποῦ ἐξουσίαζε τὴν χώραν, νὰ μὴ δώσῃ θέλημα τῶν Χριστιανῶν νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ, ἐὰν δὲν κάμουν κανένα θαυμάσιον. Ὁ Θεῖος Θεόφιλος λοιπὸν, ἔχωντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν πίστιν ἀνέβευτον, ἐτέλεσαν ἔσα θαυμάσια τοῦ ἐζήτησαν· ὅθεν ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐλάτρευεν ἡ πόλις ἐκείνη τὸν ἀληθῆ Θεὸν μὲ ὀρθοδοξίαν πολλὴν καὶ εὐλάβειαν· τὴν ὁποίαν φθονήσας ὁ πονηρὸς διάβολος, εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἐντόσθια τοῦ Ἑβραίου, παρακινῶντάς τον νὰ πολεμήσῃ τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ πάλιν ὡς μισόχριστος ὁποῦ ἦτον ἐκ φύσεως, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ λυπήσῃ τὸν εὐσεβῆ Βασιλέα Ἐλεσβὰν, ἐπῆρε πολὺν λαὸν, καὶ ἐπολέμα τὴν πόλιν

Νεγράν, φοβερίζωντας νὰ κόψῃ ὅλους μὲ τὸ σπαθί, ἐὰν δὲν πατήσουν τὸν Σταυρόν, ὁποῦ εἶχασιν ἐπάνω εἰς τὰ τείχη, καὶ νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν· ἐτριγύρισαν οὖν οἱ στρατιῶται τούτου τοῦ μιαροῦ βασιλέως τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τοὺς ἔσω ἐφώναζαν, ὅτι ἐὰν ὑπακούσουν, νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν, νὰ τοὺς τιμήσουν κατὰ πολλά, καὶ νὰ τοὺς δώσουν χαρίσματα πλούσια· εἰδὲ καὶ ἀπειθήσουν, νὰ τοὺς κόψουν μὲ ξίφος, καὶ εἰς τὸ πῦρ νὰ τοὺς κάψουσιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Δουναὰν ἔλεγε ταῦτα μὲ τὴν μιαράν του γλῶσσαν καὶ πάντολμον· μὴ ἐλπίζετε εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι δὲν δύνεται νὰ σᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου· ἀλλὰ ὅλους θὰ σᾶς ἐπάρω μὲ τὸ ξίφος, διατὶ ἀφήκετε τὴν μοναρχίαν, καὶ προσκυνᾶτε πολλοὺς θεοὺς ἀνέητους· δι' αὐτὸ μάλιστα θέλω νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς, νὰ σᾶς κατακαύσω ἐξ ἀποφάσεως· ὅτι δώδεκα μυριάδας λαὸν ἐσύναξα διὰ λόγους, καὶ δὲν ἀφίνω, παρὰ νὰ σᾶς φέρω εἰς τὴν βουλήν μου, ἢ κἂν νὰ σᾶς ἀπολέσω ἅπαντας. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ἀπεκρίθησαν· πολλὰ καυχᾶσαι ὦ βασιλεῦ, καὶ καταλαλεῖς τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὡς ἀδύνατον· ἀλλὰ ἴξευρε πῶς θέλεις τὸ πάθει ὡς ὁ Ῥαψάκης τοῦ Σεναχηρεὶμ, ὁποῦ ἐφυάρει κατὰ Θεοῦ ὁ ἄγνωστος, ἔπειτα ἀπώλεσε τόσας μυριάδας λαὸν, καὶ ἔστρεψε κατησχυμένος καὶ ἄπρακτος· διὰ δὲ τὴν πολυθεΐαν, ὁποῦ μᾶς ἐκατηγόρησες, ἡμεῖς πιστεύομεν εὐσεβέστατα, καθὼς ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρας ἡμῶν παρελάβομεν, ὅτε κατασεβόμεν μὲ μοναρχίαν τὴν Θεότητα, ὅτε πολυαρχίαν πιστεύομεν, ἀλλὰ τὴν μίαν φύσιν διαιροῦντες εἰς τρία πρόσωπα, Πατέρα, Υἱόν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, ὁμολογοῦμεν πῶς ὁ Υἱὸς ἔγινεν ἄνθρωπος, καθὼς ἐπροεκήρυξαν οἱ προφῆται τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες σας ἐσταύρωσαν, διατὶ δὲν ἐκατάλαβαν οἱ ἀνόητοι τὸ τῆς Οἰκονομίας Μυστήριον· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν ἀνέστη τριήμερος, καὶ ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, δοξάζεται σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι. Ταῦτα τὰ ἱερὰ λόγια μὴ ὑποφέρων ὁ μιαρὸς Ἑβραῖος, ἐκίνησεν ὅσον ἐδύνετο πόλεμον· καὶ ὅσους Χριστιανοὺς εὗρεν ἔξω τῆς πόλεως, ἄλλους ἐφόνευσε, καὶ ἄλλους πάλιν ἐσκλάβωσεν· ἀμὴ ἡ πόλις ἦτον δυνατὴ, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπολεμοῦσαν ἀνδρειωμένα· ὅθεν μὴ δυνάμενος νὰ νικήσῃ μὲ πόλεμον, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὴν ἐπάρῃ μὲ πανουργίαν ὁ δόλιος· καὶ ὁμνύει τοὺς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τῶν πατέρων του, ὁποῦ ἔδωσε τὸν νόμον, νὰ μή τους κάμῃ κακὸν τίποτας, μόνον νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ὑπάγῃ μέσα, νὰ ἰδῇ τὴν χώραν, ἔπειτα νὰ στρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω.

Οἱ Χριστιανοὶ πιστεύοντες εἰς τὸν ὅρκον τοῦ Δουναὰν, εἶπον τοιαῦτα πρὸς Κύριον. Δέσποτα Χριστὲ Υἱὲ Θεοῦ, ὁποῦ εἶσαι κατὰ τῶν ἐπιόρκων ἐκδικητὴς ὀγλήγορος, ἐὰν ψευσθοῦν εἰς ταῦτα, ὁποῦ οἱ πολέμιοι ὤμοσαν, ἡ χάρις σου κάμε εἰς αὐτοὺς ἐκδίκησιν· ὅτι ἡμεῖς εἱμεσθεν ἕτοιμοι νὰ ζημιωθοῦμεν ὅλην τὴν περιουσίαν μας, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μᾶλλον, ἢ νὰ ἀρνηθοῦμεν τὸ πανάγιόν σου ὄνομα. Ταῦτα εἰπόντες, ἄνοιξαν ταῖς πόρταις τῆς πόλεως, καὶ εἰσῆλθεν ὁ πονηρὸς βασιλεὺς ὡς λύκος εἰς τὸ ποίμνιον· καὶ βλέπωντας τὴν θέσιν, τὸ σχῆμα, καὶ τὸ πολυάνθρωπον τῆς πόλεως, τὴν ἐπαίνεσε μὲ τοὺς Ἄρχοντας, ἔπειτα εὐγῆκε μὲ ἱλαρὸν πρόπωπον εὐχαριστῶντας πῶς τοῦ ὑπήκουσαν, ἔσωθεν δὲ εἰς τὴν καρδίαν ἐμελέτα κακὰ ὁ ψεύστης καὶ δόλιος· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐπροσκάλεσε τοὺς Ἄρχοντας ὅλους καὶ πλουσίους τῆς πόλεως, νὰ εὐγουσι καὶ αὐτοὶ, νὰ σεργιανίσουν τὸ στράτευμα· εὐγῆκαν οὖν οἱ χρησιμότεροι. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν τῆς χώρας ἦτον γέροντας ἀσπρογένης, ἐνάρετος καὶ γνωστικὸς πολλὰ, Ἀρέθας ὀνομαζόμενος. Ὁ δὲ Ἑβραῖος καταφρονήσας τοὺς ὅρκους, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν ὅλους, γυμνώσας αὐτοὺς ἀπὸ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα· ἔπειτα ἠρώτησε ποῦ εἶναι ὁ Παῦλος ὁ τούτων Ἐπίσκοπος; καὶ ἀκούσας ὅτι ἀπὸ δύω χρόνους ἀπέθανεν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον του, καὶ εὐγάνει τὸ ἅγιόν του Λείψνον, καὶ καύσας αὐτὸ ἐσκόρπισεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν στάκτην ὁ ἀλιτήριος· οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι Ἱερεῖς καὶ Καλόγεροι, καὶ Μοναχαῖς, καὶ Παρθέναις εὑρίσκοντο εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὄρια, τοὺς ἔκαυσεν ὅλους ὁ τρισκατάρατος· ἔπειτα στέλλει διαλαλητὰς εἰς τὴν χώραν μέσα, καὶ ἐφώναζαν, ὅτι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν ζωήν τους, νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν, καὶ νὰ κάμνουν ὅσα οἱ Ἰουδαῖοι πράττουσι· καὶ ὅσοι δὲν ἔστεργαν, τοὺς ἐφόνευαν. Τὸν δὲ Ἀρέθαν ἐσυμβούλευεν ὁ ἀνόητος νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, καὶ τοῦ ἔλεγε φλυαρίας κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐπαρακίνατον μὲ τοὺς ἄλλους νὰ κάμουν τὸν λόγον του, ἢ νὰ τοὺς θανατώσῃ μὲ διάφορα κολαστήρια. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς ὅλοι μίαν γνώμην ἔχομεν, νὰ πάθωμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια, καὶ μὴ πειράζεσαι νὰ μᾶς δοκιμάζῃς· ἀλλὰ ἴξευρε πῶς διὰ τὰς βλασφημίας ὁποῦ τολμᾶς, καὶ λέγεις κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοὺς ὅρκους ὁποῦ ἔκαμες, καὶ δὲν τους ἐφύλαξες ἀνοσιώτατε, ἔχεις νὰ λάβῃς ταχέως τὴν ἀνταπόδοσιν· Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Ἀρέθας πρὸς τὸν μισόχριστον· ὅς τις εὐλαβηθεὶς τὴν πολιάν του καὶ ἐπιφάνειαν ὑπέμεινε τὴν ὕβριν, ἐλπίζωντας μή πως καὶ τὸν διαστρέψῃ μὲ κολακείαις καὶ χαρίσματα· ἀμὴ ἀφ' ὅτ' τὸν ἐδοκίμασε, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν καταπείσῃ, ἀφῆκεν αὐτὸν μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένους, καὶ τρέχει πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας, ὁποῦ ἐσύναξεν ἀπὸ τὰ περίχωρα, καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε μὲ κολακείαις, ἔπειτα ἐφοβέρισε νὰ τοὺς θώσῃ πικρὰ κολαστήρια, καὶ νὰ ταῖς ὑστερήσῃ τέκνων τε καὶ πραγμάτων, καὶ πάσης ἄλλης ἀπολαύσεως, καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἥτις εἶναι εἰς ὅλους παμπόθητος. Αἱ δὲ γυναῖκες πανσόφως τοῦ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς βασιλεῦ οὔτε ἀπὸ τὰς δωρεάς σου ἔχομεν χρείαν, οὔτε τὰς τυραννίας σου φοβούμεσθεν, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν Σταυρόν, ὁποῦ καταφρονᾶς ἐσύ, εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν, καὶ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐκρεμάσθη εἰς αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ὡς Θεὸν λατρεύομεν· ἔτι ἄπρεπον εἶναι καὶ ἄσχημον, νὰ παραδίδωνται οἱ ἄνδρες διὰ τὴν πίστιν εἰς θάνατον, καὶ αἱ Μοναχαὶ καὶ Παρθένοι, ὁποῦ εἱμεσθεν νύμφαι Χριστοῦ, νὰ προκρίνωμεν τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα· Καὶ ὁ βασιλεύς· πολλὰ σᾶς κατακρίνω καὶ μέμφομαι, πῶς ἀγαπᾶτε νὰ ζημιωθῆτε τὴν ἀπόλαυσιν τῆς παρούσης ζωῆς, διὰ τὴν ἀγάπην ἑνὸς ἀνθρώπου πλάνου καὶ γόητος, μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν, ὁποῦ δὲν ἰξεύρετε ἐὰν εἶναι ἀληθινὰ, ἢ ψεύστικα. Τινὲς δὲ γυναῖκες δὲν ὑπόφεραν τὴν βλασφημίαν ταύτην, ἀλλὰ ὕβρισαν τὸν βασιλέα ἐπικαλούμεναι τὸν Χριστὸν εἰς ἐκδίκησιν· ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ Ἑβραῖος ἔδωκεν ἀπόφασιν, νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτὰς, καὶ τοὺς ἄλλους ὁποῦ ἤφεραν ἀπὸ τὰ περίχωρα. Ἦτον οὖν θαῦμα εἰς αὐτὰς ἐξαίσιον νὰ ταῖς βλέπουν οἱ παριστάμενοι, ὅτι ἐσυνερίζοντο ποία νὰ προφθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ δὲν ἐδειλιοῦσαν ποσῶς τὸν θάνατον, τόσον ὁποῦ καὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἐθαυμάζετο· πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκατάβαλαν τινὲς μίαν γυναῖκα χήραν εὐγενικὴν, πλουσίαν καὶ πάγκαλον, νέαν εἰς τοὺς χρόνους, καὶ εἰς τὴν γνῶσιν ἀμίμητον. Ὁ δὲ δυσσεβὴς προστάσσει νὰ τοῦ τὴν φέρουσιν ὄχι ὡς κατάδικον, ἀλλὰ ἐντίμως ὡς ἔπρεπε, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶπε ταῦτα μὲ νεῦμα ἥμερον· ἡ καλή σου φήμη σὲ μαρτυρᾷ γνωστικὴν, ὡραίαν καὶ σώφρονα, καθὼς τὸ μαρτυρᾷ καὶ ἡ ὄψις σου, πῶς εἶσαι εὐγενὴς, πλουσία καὶ φρόνιμος· λοιπὸν μὴ γένῃς ὁμοία τῶν ἀγνώστων ἐκείνων γυναικῶν, ὁποῦ δικαίως ἀπέκτεινα, νὰ προσκυνᾶς διὰ Θεὸν ἕνα ἄνθρωπον φάγον καὶ οἰνοπότην, ὁποῦ διὰ τὰς πράξεις του τὸν ἐσταύρωσαν· ἀλλὰ συγκοινώνησον μετ' ἐμᾶς, νὰ περάσῃς μὲ τὴν βασίλισσάν μου μακαρίαν ζωὴν, καὶ εὐφρόσυνον· αὐτὰς καὶ ἑτέρας κολακείας ἔλεγεν ὁ παράφρων καὶ δόλιος. Ἡ δὲ γνωστικὴ καὶ ἄδολος ἀπεκρίνατο λέγουσα, ἐὰν αὐτὸν ὁποῦ σοῦ ἔδωκε τὴν ζωὴν, καὶ τὴν βασιλείαν, καταφρονᾷς, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν προσκυνᾷς ὡς Θεὸν ἀληθέστατον, καὶ ἐσὺ τολμᾷς καὶ τὸν ὑβρίζεις ἀχάριστε, καὶ δὲν φοβᾶσαι μὴν ἔλθῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ σὲ κατακαύσῃ ἀναίσχυντε, ποίαν τιμὴν ἐγὼ χρειάζομαι ἀπὸ λόγου σου; μὴ γένοιτο νὰ γένω τοσοῦτον ἄγνωστος, νὰ συναναστρέφωμαι μὲ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Κυρίου μου.

Εἰς ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Τύραννος, ἐπρόσταξε νὰ ἐγδύσουν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων της, νὰ ταῖς πομπεύσουν εἰς ὅλον τὸν λαὸν, διὰ ἐντροπήν τους καὶ καταφρόνησιν· ἡ δὲ γενναία γυνὴ ἐκείνη, ὡς εἶδε ταῖς ἄλλαις γυναῖκες πῶς ἔκλαιον διὰ λόγου της, εἶπε πρὸς αὐτάς· βλέπω πῶς μᾶς λυπᾶσθε, πῶς λαμβάνομεν καταφρόνησιν, ἀλλὰ μὴ πικραίνεσθε, ὅτι ἡμεῖς ἔχωμεν διὰ τιμὴν τὴν ἀτιμίαν ταύτην, καὶ δὲν ἀρνούμεθα τὸν Ποιητὴν καὶ Σωτῆρά μας, νὰ προτιμήσωμεν τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ ὑπὲρ τὰ ἀληθινὰ καὶ αἰώνια· ἐγὼ διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἐφύλαξα σωφροσύνην, καὶ δὲν ὑπανδρεύθηκα δεύτερον, διεμέρισα εἰς πτωχοὺς τὸν ἄμετρον πλοῦτόν μου, καὶ μοῦ ἤλθασι πολλαὶ θλίψεις καὶ συμφοραὶ, ἀλλὰ τὰς ὑπέμεινα εὐχαρίστως, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάθω ἐπόδυνον θάνατον διὰ τὸν Δεσπότην μου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐνύμφευσα καὶ ταύτας τὰς θυγατέρας μου· λοιπὸν μὴ λυπᾶσθε εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ χαίρετε εἰς τὴν χαράν μου, καὶ μιμηθῆτέ με, ἐὰν ποθῆτε τὴν σωτηρίαν σας, καὶ φυλάγεσθε ὅσαις εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, νὰ μὴ πλανέσῃ τινὰ ἀπὸ σᾶς ὁ δείλαιος, νὰ σᾶς κλέψῃ τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως· ὅσαις δὲ εἶστε Ἰουδαίων, ἢ Ἑλλήνων γυναῖκες, ἀφῆτε τὴν σκιὰν τοῦ νόμου, καὶ τῶν εἰδώλων τὰ παραμύθια, καὶ γνωρίσατε τὴν ἀλήθειαν, ξαναγεννηθῆτε μὲ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, νὰ εὕρητε ζωὴν τὴν αἰώνιον, καὶ μὴν ἀπολέσητε τὰς ψυχάς σας εἰς τὴν ἀσέβειαν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἔλεγεν ἡ Μάρτυς, τὰς γυναῖκας διδάσκουσα, καὶ τὰ ἀνήγγειλαν οἱ περιεστῶτες Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα, ὅς τις εἶπε νὰ τὴν φέρουν ἐκεῖ, καὶ λέγει της· ἐγὼ σοῦ ἔδειξα φιλανθρωπίαν, διὰ νὰ λυπηθῇς τὰς θυγατέρας σου, καὶ ταῖς ἄλλαις γυναῖκες, ὁποῦ σὲ ἔκλαιον, νὰ κάμῃς τὸν λόγον μου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ἐάν σου ἀκούσω ὦ βασιλεῦ, τίς νὰ μὲ λυτρώτῃ ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον; Οὕτως εἶπε, καὶ στραφεῖσα πρὸς οὐρανὸν λέγει ταῦτα: Μὴ γένοιτο ἀθάνατε Βασιλεῦ, νὰ σὲ ἀπαρνηθῶ τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ὑπακούσω ἐτούτου, ὁποῦ σὲ ἐκαταφρόνησε. Ταύτην τὴν παῤῥησίαν δὲν ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἐξεσκέπασε τὸ κάλυμμα τῆς πραότητος, καὶ λέγει της μὲ νεῦμα ἄγριον· ἐγὼ νὰ καταξεσχίσω τώρα τὰς σάρκας σου, καὶ νὰ χύσω τὰ μιαρὰ σπλάγχνα σου, καὶ εἴτι μείνῃ ἀπὸ τὸ σῶμά σου, νὰ τὸ δώσω τῶν σκυλίων νὰ τὸ φάγουν, ἀναίσχυντον γύναιον, νὰ ἰδῶ ἂν ἔλθῃ ὁ Ναζωραῖος νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ταύτην τὴν ὕβριν τοῦ μιαροῦ δὲν ὑπέμεινεν ἡ πρώτη τῶν θυγατέρων τῆς Μάρτυρος, ἤτις ἦτον χρόνων δώδεκα, ἀλλὰ γεμίζει τὸ στόμα της σάλιον, καὶ ἔπτυσεν εἰς τοῦ Τυράννου τὸ πρόσωπον. Οἱ δὲ παρεστῶτες Ἰουδαῖοι διὰ νὰ κάμουν χάριν τοῦ δυσσεβοῦς, ἐθανάτωσαν αὐτὴν καὶ τὴν ἀδελφήν της μὲ τὸ σπαθὶ, καὶ γεμίσαντες τὰς χεῖρας ἀπὸ τὸ αἵματων, τὸ ἤφεραν τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καθὼς ἐπρόσταξεν ὁ Τύραννος· καὶ αὐτὴ (ὢ γενναίας ψυχῆς καὶ ἀνδρειωμένης!) ἐδοκίμασεν αὐτὸ μὲ ἡδονὴν καὶ ἀγαλλίασιν πνεύματος, καὶ ὕψωσε τὰ ὄμματα πρὸς οὐρανὸν λέγουσα· ταύτην μὲ τὴν θυσίαν Δέσποτα Χριστὲ προσφέρω σοι, καὶ παριστῶ σοι Μάρτυρας τὰς ἀμώμους αὐτὰς Παρθένους, καὶ θυγατέρας μου, μὲ ταῖς ὁποίαις συναρίθμησον καὶ ἐμένα εἰς τὸν νυμφῶνά σου, νὰ μὲ δείξῃς Μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην, καὶ χαίρουσαν. Τότες ὁ βασιλεὺς ἔδωκε καὶ κατ' αὐτῆς τὴν ἀπόφασιν, νὰ τὴν θανατώσουν, ὅταν ἐγνώρισε τὸ στερρὸν τῆς καρδίας της. Καὶ τῇ ἐπαύριον καθίσας εἰς τόπον ὑψηλὸν, ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τὸν Ἀρέθαν μὲ τοὺς συντρόφους του, οἵ τινες ἦσαν τριακόσιοι τεσσαράκοντα· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ παμμίαρος· μιαρὰ κεφαλὴ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθες εἰς τόσην θρασύτητα νὰ γένῃς ἀποστάτης μου, καὶ κατέπεισες τὴν πόλιν ἐτούτην νὰ σοῦ ὑποτάσσωνται Τύραννε, νὰ καταφρονᾶτε τοὺς νόμους μου, προσκυνοῦντες διὰ Θεὸν ἕνα ἐπικατάρατον ἄνθρωπον; καὶ κἂν τὸν Πατέρα σου δὲν ἐμιμήθης, ὅς τις ἐξουσίαζε τὴν Νεγρὰν πρότερόν σου, καὶ ἦτον πρὸς τοὺς πρὸ ἡμῶν βασιλεῖς ὑπήκοος; Ἤξευρε ὅτι ἐὰν δὲν βάλῃς γνῶσιν, νὰ ἀφήσῃς τὸ πεῖσμά σου, οὔτε

τὸ βαθὺ γῆρας, οὔτε τὸ διαπεπλασμένον σχῆμά σου, σὲ θέλουν ὠφελήσει ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ πάθῃς ἐσὺ καὶ ὅλη ἡ συνοδία σου ὅσα ἔπαθον ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐφόνευσα πρότερον, καὶ δὲν τοὺς ὠφέλησε ποσῶς ὁ Υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ τοῦ τέκτονος. Ὁ δὲ γέρων ἐπόνεσεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὑπερήφανα λόγια, καὶ βαθὺ στενάξας ἀπεκρίθη, καὶ λέγει του· δὲν εἶσαι σὺ αἰτία εἰς αὐτὰ ὁποῦ λέγεις καὶ ἔπραξες, ἀλλὰ οἱ συμπολῖταί μου, ὁποῦ ἔκαμαν παρακοὴν εἰς τὸ πρόσταγμά μου, καὶ σοῦ ἄνοιξαν τὰς θύρας τῆς πόλεως· καὶ ὕστερα ἐκαταφρόνεσες τὰς συνθήκας ἀσεβῆ καὶ παράνομε. Τότες ἕνας ἀπὸ τοὺς συγκαθέδρους τοῦ Τυράννου, διὰ νὰ δείξῃ τάχα πρὸς ἐκεῖνον φιλίαν, λέγει πρὸς τὸν Ἅγιον· διατὶ ὑβρίζεις τὸν βασιλέα; δὲν προστάσσει ὁ νόμος σας νὰ τὸν τιμᾶτε, ἢ καλὸς εἶναι, ἢ ἄτυχος; Λέγει τον ὁ Ἅγιος· καὶ σὺ δὲν ἤκουσες τί εἶπε πρὸς Ἠλίαν ὁ Ἀχαάβ, πῶς αὐτὸς διέστρεφε τὸν Ἰσραήλ· καὶ αὐτὸς τοῦ ἀπεκρίθη λέγωντας· δὲν τον διαστρέφω ἐγὼ, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου· γίνωσκε οὖν, ὅτι ὅς τις εἶναι εὐσεβὴς εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἐλέγχει βασιλέα παράνομον, δὲν ἁμαρτάνει· ἐσεῖς ἀνοίγετε τὸ στόμα σας πάντολμοι, καὶ λαλεῖτε κατὰ Θεοῦ βλάσφημα.

Καὶ δὲν φθάνει ὁποῦ ἐσεῖς καταφρονεῖτε τὴν μακροθυμίαν του, ἀλλὰ ἀναγκάζετε καὶ ἡμᾶς εἰς τὰ ὅμοια. Σὺ δὲ βασιλεῦ, ἐπειδὴ εἶσαι ἕτοιμος εἰς τὸ κακὸν, καὶ φυσικὰ ἄδικος, καὶ μήτε εἰς τὸν Θεὸν εἶσαι ὅσιος, μήτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρᾶος καὶ ἀληθὴς, ἀλλὰ ψεύδεσαι, καὶ ἐπιορκεῖς, γίνωσκε ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἐμίσησεν ὡς ἀσεβῆ καὶ ἄπιστον, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας σοῦ πέρνει τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν, ὁποῦ ἔχεις ἀνάξιε, νὰ τὴν δώσῃ καλοῦ καὶ πιστοῦ ἀνθρώπου, νὰ κρατύνῃ τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, νὰ μεγαλύνῃ τὴν Βασιλείαν του, καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἐσὺ ἐκατάκαυσες· ἐγὼ δὲ καλέτυχος, ὅτι οὐ μόνον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν εἶχα εὐδαιμονίαν καὶ πᾶσαν αὐτάρκειαν, ὁποῦ εἶμαι τώρα χρόνων ἐννενήκοντα πέντε, καὶ εἶδα υἱοὺς, θυγατέρας, καὶ διεσέγγονα, ἀλλὰ καὶ τώρα εἰς τὸ βαθὺ γῆρας λαμβάνω διὰ τὸν Χριστόν μου μαρτυρικὸν θάνατον, καὶ στέλλω πρὸς τὸν Θεὸν τὴν πολυάνθρωπον ταύτην πόλιν καὶ Ἔθνος ὁλόκληρον. Ταῦτα εἶπε, καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς Μάρτυρας μὲ τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο καὶ γλυκύτατον πρόσωπον, τοὺς ἐπροθυμοποίει πρὸς τὸ Μαρτύριον μὲ τοιαῦτα σοφώτατα λόγια· ἄνδρες συμπολῖται συγγενεῖς τε καὶ φίλοι μου, ἐξεύρετε πόσα ἐπάθαμεν διὰ νὰ πιστεύσωμεν ἐτούτου τοῦ ψεύστου καὶ ἐπιόρκου, καὶ ἠκούσατέ του μοναχοί σας, πόσας βλασφημίας εἶπεν εἰς τὸν Θεὸν ὁ ὑπερήφανος, καὶ πόσους ἐφόνευσεν ἄδικα· πρέπον ἦτον νὰ μὴ του ἠθέλαμεν πιστεύσῃ ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὸν ἐνικούσαμεν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν πόλεμον. Ἀμὴ ἐπειδὴ εἰς τόσην ἀνάγκην ἤλθομεν, ὅτι ἢ νὰ κάμωμεν τοῦ Τυράννου τὸ πρόσταγμα νὰ πέσωμεν εἰς τὴν ἀσέβειαν, ἢ νὰ λάβωμεν θάνατον· ἂς προτιμήσωμεν τὸ καλλίτερον, ἂς ἀγοράσωμεν μὲ τὸν πρόσκαιρον θάνατον ζωὴν τὴν αἰώνιον· καὶ μή νομίσῃ τινάς, ὅτι διατὶ εἶμαι γέρων ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον, καὶ δι' αὐτὸ παρακινῶ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτι ὅλοι νέοι καὶ γέροντες ἀποθαίνομεν· λοιπὸν ἄλλος θάνατος δὲν εἶναι ἐνδοξότερος καὶ ὠφελιμώτερος, ὡς τοῦ Μαρτυρίου, ὅτι δι' αὐτοῦ μετέχομεν τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ κοινωνοὶ γενόμεθα· λοιπὸν μή φανῇ τινὰς ἀπὸ ἡμᾶς δειλόψυχος, νὰ δειλιάσῃ ὁ δείλαιος, νὰ προτιμήσῃ τὴν παρῆσαν ζωὴν τὴν βραχυτάτην καὶ πολυόδυνον, ὑπὲρ τὴν αἰώνιον καὶ εὐφρόσυνον· εἰδὲ καὶ εἶναι τινὰς τοιοῦτος, ἂς ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν μαρτυρικὸν αὐτὸν χορὸν, ἂς μὴν ὀνομάζεται Χριστοῦ δοῦλος ψεύματα, ἂς ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ναὶ Χριστέ μου Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ ἀληθέστατε, ὅς τις σὲ ἀρνηθῇ διὰ ζωὴν πρόσκαιρον, ἂς ὑστερηθῇ τῆς αἰωνίου, καὶ ἂς χάσῃ καὶ ταύτην ὁ δείλαιος, καὶ ἂς ἀνοίξῃ ἡ γῆ, νὰ τὸν καταπίῃ συζώντανον· ὅς τις δὲ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μου ἀπαρνηθῇ τὸν οὐράνιον Βασιλέα, καὶ ἀκολουθήσῃ ἐτούτου τοῦ φθαρτοῦ καὶ δυσσεβοῦς ὡς ἀνόη-

τος, ἂς ὑστερηθῇ καὶ τῶν προσκαίρων πραγμάτων, καὶ ἂς κατακριθῇ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Τότε τὸ πλῆθος ὅλον ἐφώναξαν μὲ θερμότατα δάκρυα λέγοντες· ἔχε θάρρος Τίμιε Πάτερ, ὅτι τινὰ δὲν εἶναι εἰς τὸ μέσον μας νὰ χωρισθῇ τῆς χορείας μας, ἀλλὰ πάντες εἱμεσθεν πρόθυμοι, νὰ δεχθοῦμεν τὸ μακάριον τέλος ἀντάμα σε. Τότε πάλιν τοὺς λέγει ὁ Ἅγιος· ἐγὼ νὰ σᾶς προλάβω ἅπαντας, νὰ γένω ὁδηγός σας ἀπλανὴς καὶ σωτήριος, ὅτι καθὼς εἰς ὅλα τὰ πρόσκαιρα μοῦ ἐδίδετε τὰ πρωτεῖα, οὕτω καὶ τώρα μάλιστα σᾶς δέομαι νὰ μοῦ συγχωρήσητε, νὰ ὑπάγω πρῶτος πρὸς τὸν Δεσπότην μου· ἔτι δὲ καὶ ταύτην τὴν ὑστερινήν μου σᾶς λέγω διαταξιν, ὅποιος ἀπὸ τοὺς υἱούς μου, ἢ ἀπὸ τοὺς ἄλλους μου συγγενεῖς ἀπομείνωσι ζῶντες, νὰ κληρονομῶσι τὰ πράγματά μου, ἐὰν φυλάξουν τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀφίνω δὲ τὰ τρία μου γονικά, ἤγουν τὰ ὡραιότατα περιβόλαια καὶ κάλλιστα, νὰ εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ὁποῦ μέλλει νὰ οἰκοδομήσουν ὕστερον. Ταῦτα εἰπὼν, εὐλόγησε τὸν λαὸν, καὶ δοξάζει τὸν Κύριον, εἶτα λέγει πρὸς τὸν Τύραννον· ἐπαινῶ τὴν μακροθυμίαν σου ὦ βασιλεῦ, ὁποῦ μὲ ὑπέμεινες, καθὼς οἱ νόμοι ὁρίζουσι, καὶ δὲν με ἀντίκοψες ἀπὸ τὸν λόγον μου· ἐπεὶ δὲ ἐγνώρισες τὸν σκοπόν μας, πῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀφήσωμεν τὴν Πίστιν μας, μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε ἐκεῖνο, ὁποῦ μέλλει νὰ γένῃ ἕως τὸ ὕστερον. Γνωρίζωντας οὖν ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ τοὺς εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, ἐπειδὴ εἶχασι γνώμην ἀμετάθετον, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς ἕνα ποταμὸν Ὠδίαν καλούμενον, καὶ ἐκεῖ νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν ἅπαντας· καὶ φθάσαντες εἰς τὸν τόπον, ἔκαμαν τὴν προσευχὴν ταύτην ἀγαλλιώμενοι.

Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας μας, ὁποῦ μᾶς ἐσκέπασες τὴν ἡμέραν τοῦ πολέμου, ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς ὁδὸν αἰώνιον, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου ἀφήσαμεν ὅλα τὰ πρόσκαιρα, πλοῦτον, δόξαν, πατρίδα, συγγένειαν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἅπαντα, ἔτι δὲ καὶ τὴν ζωὴν αὐτὴν σὲ παραιτούμεθα, καὶ ὡς πρόβατα σφαγῆς ἐλογίσθημεν. Ὅθεν παρακαλοῦμέν σε κάμε τὴν ἐκδίκησιν τοῦ αἵματος ἡμῶν, καὶ περιποίησαι τὰ τέκνα μας. δυνάμωσον τὴν Πόλιν σου ταύτην, ἥτις καυχᾶται εἰς τὸ τίμιον Αἷμά σου, καὶ εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ τὸ Πάθος σου. Βλέπεις ὅτι οἱ ἐχθροὶ τὴν ἐπερικύκλωσαν, ἐπῆραν τὸν στολισμόν της, τὸ ἁγιαστήριόν σου ἐμόλυναν, καὶ τὸν ἅγιον Ναόν σου κατέκαυσαν, τὸν ὁποῖον πάλιν εὐδόκησε νὰ ὑψωθῇ, καὶ δὸς τὰ σκῆπτρα Χριστιανῶν Βασιλέων, τοὺς ὁποίους εἰς τὸ ὄνομά σου μεγάλυνον, καὶ ὅσοι τιμῶσιν τὸ μαρτύριόν μας, νὰ ἑορτάσουν πανήγυριν, χάρισέ τους ζωὴν ἀπρόσκοπον, αὐτάρκειαν τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων, καὶ ἁμαρτημάτων συγχώρησιν· πρόσδεξαι δὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς σὲ ἀγαπήσαντας εἰς τὴν αἰώνιον Βασιλείαν σου, καὶ μετὰ τῶν δούλων σου συναρίθμησον. Ταῦτα εἰπόντες ἔκαμαν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν, καὶ ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον ἀγαλλιώμενοι. Ἔπειτα πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὁ μακάριος Ἀρέθας βασταζόμενος ἀπὸ ἄλλους ἀποκεφαλίζεται, διατὶ δὲν ἐδύνετο ἀπὸ τὸ γῆρας νὰ περιπατήσῃ. Τότες οἱ ἐπίλοιποι εὐθὺς ἐπῆραν ὡς μύρον πολύτιμον τὸ Ἅγιον αἷμά του, καὶ χρισθέντες μετ' αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ἀπεκεφαλίσθησαν.

Γυνή δέ τις εἶχε παιδίον ἀρσενικὸν, ὁποῦ ἦτον πέντε χρόνων, καὶ ὡς εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἔστεκεν ἐκεῖ πλησίον, καὶ τρέχει εἰς τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Ἀρέθα, καὶ ὀλείφεται αὐτὴ καὶ τὸ τέκνον της ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Μάρτυρος, εἶτα ἐκατανύχθη τὴν ψυχὴν ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, καὶ ἐκατεράτο μεγαλοφώνως τὸν Τύραννον. Οἱ δὲ Στρατιῶται τὴν ὕβριν ἀκούσαντες, ἅρπασαν αὐτὴν, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν βασιλέα λέγοντες ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐλάλησεν. Ὅς τις χωρὶς νὰ τὴν ἐξετάσῃ ὁλότελα, ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ τὴν κάυσουσιν· ἅψαντες οὖν τὴν πυρὰν οἱ δήμιοι, ἔδεσαν τὴν ἁγίαν χαίρουσαν. Τὸ δὲ παιδίον ἐθλίβετο, ὡς τὸ μικρὸν πουλάρι, ὁποῦ δὲν ὑποφέρει νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα, καὶ στρέφοντας εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τὰ ὄμματα ἐφώναζε, τὴν Μητέρα πολλάκις ἐπικαλούμενον.

Ἔπειτα βλέποντας τὸν βασιλέα ἐπὶ θρόνου καθήμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸν, καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας του κλαίοντας, καὶ ἐδέετο διὰ τὴν Μητέρα του ὡς ἐδύνετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ὠρέχθη, διατὶ ἦτον εὔμορφον εἰς τὴν ὄψιν καὶ χαριέστατον, ὅτι καλὰ καὶ δὲν ἠμπόρει ἀκόμη νὰ συντιχῃ ξεκαθαριστὰ, ἀλλὰ ἦτον ἡ λαλιά του νόστιμη. Λαβὼν οὖν αὐτὸ, τὸ ἐκάθισεν εἰς τὰ γόνατά του, καὶ λέγει του· τίνα ἀγαπᾷς ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα καλλίτερα; τὸ δὲ παιδίον εἶπε. Τὴν Μητέρα μου, καὶ δι' αὐτὴν ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, νὰ τὴν λύσουν, διὰ νὰ μὲ πάρῃ καὶ ἐμένα εἰς τὸ μαρτύριον, ὅτι πολλαῖς φοραῖς εἰς αὐτὸ μὲ ἐπαρακίνησε. Λέγει του ὁ Ἑβραῖος, καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ μαρτύριον; Τότε τὸ βρέφος (ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὁποῦ μὲ τὴν χάριν σου σοφίζεις καὶ νήπια) ἀποκρίνεται, λέγοντας· νὰ ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ πάλιν νὰ ζήσω· καὶ ὁ Τύραννος· τίς εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός; καὶ τὸ βρέφος· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ σοῦ τὸν δείξω. Τότε βλέποντας ὅτι ἐτράβιζαν τὴν γυναῖκα οἱ δήμιοι, ἔκλαυσε λέγοντας, ἄφες με νὰ φθάσω τὴν Μητέρα μου. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· διατὶ τὴν ἀφῆκες, καὶ ἦλθες πρός με; μεῖνον μετ' ἐμᾶς, καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω πωρικὰ εὔμορφα. Τὸ δὲ χαριτωμένον βρέφος καὶ Θεοφώτιστον ἀπεκρίθη, καὶ λέγει του· ἐγὼ ἐθάρρουν πῶς εἶσαι Χριστιανός, καὶ ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω διὰ τὴν Μητέρα μου, ἀμὴ μὲ Ἰουδαῖον δὲν θέλω νὰ συνοικήσω ὁλότελα, οὔτε καταδέχομαι νὰ λάβω ἀπὸ λόγου σου τίποτα, μόνον ἄφες με νὰ ὑπάγω πρὸς τὴν Μητέρα μου. Θαυμάζων δὲ ὁ βασιλεὺς τοῦ Παιδὸς τὴν σύνεσιν, τὸν ἐσυμβούλευσαν τινὲς νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν βασίλισσαν, μήπως καὶ κολακεύσῃ το ἐκείνη, καὶ μείνῃ εἰς τὸ παλάτιον. Ἀλλὰ τοῦ Παιδὸς ἡ γνῶσις ἐνίκησεν αὐτῶν τὰς πανουργίας καὶ μηχανήματα, ὅτι οὔτε κἂν ἀπόκρισιν ἔδωκεν, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὴν Μητέρα ἀπέβλεπε· Καὶ ὅταν εἶδε πῶς τὴν ἔρριψαν εἰς τὴν φλόγα, ἐπόνεσεν ἡ ψυχή του, καὶ καθὼς ἦτον εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως, ἔσκυψε καὶ ἐδάγκασέ τον εἰς τὸ μερὶ δυνατὰ ὡς ἐδύνετο. Ὁ δὲ Τύραννος ἐπόνεσε, καὶ τὸ ἀπέρριψε, προστάσσωντας ἕνα Ἄρχοντα νὰ τὸ πάρῃ διὰ νὰ τὸ κάμῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Τὸ δὲ παιδίον ἔφυγεν ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁποῦ τὸ ἔσυρνε, καὶ τρέχοντας ἐπῆγεν εἰς τὴν κάμινον, καὶ προθύμως (φεῦ) ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν Μητέρα χαρούμενον, καὶ κληρονομῶσιν ἀντάμα τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Ἰδόντες οὖν οἱ σύγκλητοι τοῦ βασιλέως τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐσπλαγχνίσθησαν τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ μὴ θανατώσῃ τοὺς ἄλλους, νὰ ἀφανίσῃ τοιαύτην μεγάλην πόλιν πολυάνθρωπον, νὰ ζημιωθῇ τόσον χαράτζι, ὁποῦ ἐπλήρωναν· ἐνίκησεν οὖν ἡ φιλαργυρία τὴν μισανθρωπίαν αὐτοῦ καὶ ὠμότητα, καὶ λαβὼν αἰχμαλώτους ὅλους τοὺς νέους καὶ τὰ κοράσια, (οἱ τινες ἦσαν πολλαὶ μυριάδες) ἀπῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ ἐδούλωσε τοιαύτην Πόλιν περίφημον, τὴν ὁποίαν ὁ Δεσπότης Χριστὸς μὲ τὸ τίμιον Αἷμα αὐτοῦ ἐξηγόρασεν· ἥτις ἀπέστειλεν αὐτῷ τοσοῦτον πλῆθος Μαρτύρων, τὰς νίκας αὐτῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας εἰς τὴν Οἰκουμένην ἀνακηρύξασα. Ὅταν δὲ ὑπέστρεφεν ὁ Ἑβραῖος εἰς τὸν τόπον του, ἐφαίνετο πῦρ εἰς τὸν ἀέρα ἡμέρας πολλὰς, τόσον ὁποῦ οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ στράτευμα ἔτρεμεν. Ἔπειτα ἔβρεξε καὶ ἕως τὴν γῆν πῦρ ὡς φλόγα, διὰ νὰ φοβηθοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν εὐσέβειαν. Ἀμὴ πάλιν δὲν ἐσωφρονίσθη ὁ ἀλιτήριος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐμίσα τοὺς πιστοὺς, καὶ στέλλει ἀνθρώπους εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, καὶ τὸν ἐσυμβούλευε νὰ κάμῃ τὰ ὅμοια, νὰ φονεύσῃ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, ἐὰν ἐπόθει νὰ ἔχῃ βοηθὸν τὸν Ἥλιον, καὶ τὸν μέγαν Θεὸν τῶν Ἰουδαίων. Τὰ αὐτὰ ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Σαρακηνῶν Ἀλαμούνδαρον, τάσσωντας νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἀργύρια, ἐὰν κινήσῃ καὶ αὐτὸς διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ εἰς τοὺς τόπους του εὑρίσκοντο. Οὕτως οὖν ἐμίσα τοὺς εὐσεβεῖς ὁ ἀσεβὴς καὶ μισόχριστος. Ὁ δὲ Χριστὸς ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀδίκως καὶ παραλόγως μισούμενος ἔκαμε κατὰ τοῦ ἀδίκου δικαίαν ἐκδίκησιν, καὶ ἀκούσατε.

Ὁ εὐσεβὴς Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων Ἰωστῖνος ἔμαθε τὸ κακά, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν Νεγρὰν ὁ Ἰουδαῖος, καὶ γράφει πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ἀστέριον, νὰ παρακινήσῃ τὸν Βασιλέα τῶν Αἰθιόπων, νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν Ὁμηριτῶν, ἤγουν τῶν Ἑβραίων πόλεμον, καὶ τὸ ἔγραψε καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουστῖνος πρὸς αὐτὸν τῶν Αἰθιόπων Βασιλέα Ἐλεσβαάν, νὰ βάλῃ ἔλην του τὴν δύναμιν, νὰ ἐξολεθρεύσῃ τὸν Ἑβραῖον, πρὶν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖνος κατ' αὐτοῦ, νὰ πράξῃ καὶ ἐκεῖ ὅσα κακὰ εἰς τὴν Νεγρὰν ἐτέλεσε. Τὰ ὅμοια ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀλαμούνδαρον, καὶ τὰν ἐφοβέρισεν ὁ Ἰουστῖνος, ἐὰν δὲν κάμῃ μάχην μὲ τὸν Ἑβραῖον, νὰ τοῦ κινήσῃ αὐτὸς ἐκείνου πόλεμον. Ὁ γοῦν Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἔταν εἶδε τὰ Βασιλικὰ γράμματα, ἐσύναξεν ὅλους τοὺς Μοναχοὺς τῆς Νιτρίας καὶ τοὺς ἄλλους Ἐρημίτας, καὶ ποιήσαντες ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον ἐδέοντο τῷ Θεῷ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Τύραννον. καὶ τὸ πρωῒ ἀποστέλλουσι τοῦ Ἐλεσβαὰν τοῦ Ἰωστίνου τὰ γράμματα. Ἐκεῖνος δὲ ἦτον καὶ πρότερον ἑτοιμασμένος, διατὶ ἔμαθε τὰ γενόμενα, καὶ εἶχε συναγμένους στρατιώτας μυριάδας δώδεκα, καὶ εἶχε καμωμένα καράβια ἑβδομήκοντα, καὶ ἄλλα ἑξήκοντα τῶν πραγματευτῶν, ὁποῦ ἔτυχον ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς Πέρσας, καὶ Αἰθίοπας, καὶ ἀπὸ τὰ νησία· καὶ ἔχοντας ἕτοιμα ὅσα ἐχρειάζετο, ὅταν ἤθελε νὰ κινήσῃ μὲ τὸ στράτευμα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, χωρὶς ἀλουργίδα καὶ στέφανον, ἀσκεπὴς μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ σταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ Θυσιαστηρίου, τοιαῦτα προσηύχετο. Ἐνθυμᾶσαι Δέσποτα Παντοδύναμε πόσας θαυματουργίας ἐτέλεσες τοῖς Ἰσραηλίταις, καὶ πόσας εὐεργεσίας τοὺς ἔκαμες, καὶ αὐτοὶ ἔγιναν εἰς ὅλα ἀχάριστοι· τῶν ὁποίων εἶναι ἀπόγονοι οὗτοι οἱ ἀσεβεῖς, ὁποῦ ἔκαμαν εἰς τὸν λαόν σου τόσα κακά, καὶ πάλιν φοβερίζουσι νὰ μᾶς κάμουν χειρότερα. Λοιπὸν παρακαλοῦμεν τὴν Βασιλείαν σου, μὴν ἐμποδίσουν αἱ ἁμαρτίαι μας, νὰ μᾶς παραδώσῃς εἰς χεῖράς τους. Ἀλλὰ ἡ χάρις σου ἂς ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ μὴ καυχῶνται αὐτοὶ νὰ λέγωσι, ποῦ εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος, καὶ ἂν τος ἐλύτρωσε; Ταῦτα μετὰ δακρύων εὐξάμενος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν χώραν, καὶ ὑπῆγεν οὕτως ἐνδεδυμένος παταπὰ ἱμάτια εἰς ἕνα Ἀσκητὴν ἐνάρετον, ὁποῦ εἶχεν εἰς ἕνα κελλίον στενόχωρον χρόνους τεσσαράκοντα πέντε, καὶ ἐγνώριζε τὰ μέλλοντα, καὶ ὑπῆγε περιπατῶντας νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἐὰν ἐνίκα τὸν πόλεμον· εἰσελθὼν οὖν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου, τοῦ ἔδωκε θυμιάματα ὁποῦ ἐβάστα σύνθετα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ χρυσίον κρυμμένον, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, ἠρώτησε τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ θείαν χάριν, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, εὐχήθη λέγωντας· ὕπαγε, ἂς εἶναι ὁ Θεὸς μὲ τὴν Βασιλείαν σου, ὅς τις ἐπήκουσε τὰς εὐχὰς τοῦ Ἀρχιερέως Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ Ἰουστίνου τὰ δάκρυα, καὶ τὴν δέησίν σου, νὰ λάβῃς τὴν νίκην ὑπ' αὐτοῦ δυναμούμενος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἀπῆλθεν ἀγαλλιώμενος, καὶ προστάσσωντας τὸ στράτευμα νὰ μὴ πάρουν, εἰμὴ μόνον εἰκοσιν ἡμερῶν τροφὰς, εἰσῆλθεν εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ὑπῆγεν αὐτὸς μὲν διὰ θαλάσσης, διὰ δὲ ξηρᾶς ἔστειλε χιλιάδας δεκαπέντε. Ὁ δὲ Ἑβραῖος ταῦτα ἀκούσας, ἑτοιμάζετο καὶ αὐτὸς πρὸς πόλεμον, καὶ ἐμοίρασεν εἰς δύω μέρη τὸ στράτευμα· καὶ ἀφ' οὗ ἦλθεν ὁ Ἐλεσβαὰν, ἐπολέμησαν ἀνδρειωμένα ἀμφότερα τὰ στρατεύματα, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος ἐνίκησαν οἱ Χριστιανοί· καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆραν τὴν πόλιν Ὁμηρίτην, ὅτι ὁ Ἑβραῖος ἦτον εἰς τὰ φουσάτα. Ὅθεν ὁ Ἐλεσβαὰν ἐπῆρε μὲ τὸ μισὸν στράτευμα τὴν χώραν, καὶ τὸ ἄλλο μισὸν ἐπολέμα μὲ τὸν Ἑβραῖον, τὸν ὁποῖον ἐνίκησαν φωνεύοντες ὅλους τοὺς στρατιώτας του, τὸν δὲ Δουναὰν δὲν ἐφόνευσαν, ἀλλὰ τὸν ἀπέκλεισαν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἔστειλαν μήνυμα εἰς τὸν Ἐλεσβαὰν, ὅς τις εἶχε φονευμένους ὅλους τοὺς συγγενεῖς τοῦ Ἑβραίου ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, καὶ ἀκούσας δι' ἐκεῖνον τὸν τρισκατάρατον, ἀφῆκεν εἰς τὴν Πόλιν φύλακας, καὶ δραμὼν εἰς τὴν σκηνὴν ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του, δοξάζων τὸν Θεὸν ἀγαλλόμενος, ὁποῦ τὸν ἐδυνάμωσε, καὶ ἔκαμε τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἀδίκως πεφονευμένων Χριστιανῶν. Εἶτα ἐπιστρέψας εἰς τὴν πόλιν Φαρὴ, ὅπου εἶχεν ὁ Ἰουδαῖος τὰ βασίλεια, ἐφόνευσεν ὅσους ἔμειναν ἀκόμη ζῶντες· εἰς τὴν ὁποίαν χώραν ἔκτισεν Ἐκκλησίαν, καὶ ὑπηρέτα καὶ αὐτὸς, σηκώνωντας λίθους καὶ ἄλλα βάρη. Ἔπειτα ἔστειλε γράμματα πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὅς τις χειροτονήσας Ἐπίσκοπον, τὸν ἔπεμψε τοῖς Ὁμηρίταις· ὁ ὁποῖος καθηγίασε τὴν Ἐκκλησίαν, ὁποῦ ἔκτισαν, καὶ ἐβάπτισεν ἅπαντας, χειροτονήσας ἀπὸ τούτους Διακόνους καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ τελέσας εἴτι ἄλλο ἔκαμνε χρεία ὑπῆγαν ἀντάμα εἰς τὴν Νιγρὰν μὲ τὸν Βασιλέα Ἐλεσβαὰν, καὶ ἔκτισαν καὶ ἐκεῖ, κατὰ τὴν Προφητείαν τοῦ μακαρίου ΑΡΕΘΑ, Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιέρωσαν πέντε ὑποστατικὰ, καὶ τὰ τρία ὁποῦ ἀφῆκεν ὁ Ἅγιος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται. Τότες ἐσυνάθροισεν ὁ Βασιλεὺς ὅλους τοὺς διασκορπισμένους καὶ αἰχμαλώτους Χριστιανοὺς, καὶ ἐψήφισε τὸν υἱὸν τοῦ Μάρτυρος Ἀρέθα Ἀρχηγὸν καὶ Ἡγεμόνα τῆς πόλεως· ἐπιμελήθη δὲ καὶ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων τὰ Λείψανα, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τόπον σιγοῦρον, νὰ μήτα κλέψουσιν, ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ χειροτονᾷ εἰς τοὺς Ὁμηρίταις Βασιλέα, ἕνα θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον τὴν κλῆσιν Ἀβράμιον·

καὶ ἀφίνωντας τοῦ Ἀρχιερέως μυρίους Χριστιανοὺς Αἰθίοπας, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐδικά του Βασίλεια μὲ πλοῦτον ἀναρίθμητον χαίρωντας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμοίρασεν εἰς τοὺς Στρατιώτας ὅσον τοὺς ἔπρεπεν, ἔπειτα ὡς εὐγνώμων δοῦλος πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, εὔγαλε τὸ βασιλικὸν διάδημα, ἤγεν τὴν κορώναν, καὶ τὴν ἔστειλε μὲ ὅλους τὲς λίθους καὶ πολυτίμους μαργαρίτας εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον τοῦ Χριστοῦ χάρισμα, καὶ ἐνδυθεὶς τρίχινα ἔφυγε μίαν νύκτα εἰς ἕνα ὄρος, ὅπου ἦτον ἀσκητῶν Μοναστήριον, καὶ ἐκλείσθη εἰς ἕνα κελλίον μικρότατον, χωρὶς νὰ εὔγῃ ἀπ' ἐκεῖ πώποτε. Ἀλλὰ ἐπέρασεν ἀσκητικὰ τὴν ζωὴν ὁ τρισόλβιος μὲ τόσην ἀκτημοσύνην, ὁποῦ δὲν εἶχε παρὰ μίαν ψάθην, καὶ ἕνα κωθώνιον, μὲ ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ τρεφόμενος, καὶ μὲ χλωρὰ λάχανα, ἂν τοῦ ἤθελε φέρῃ τινάς· καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ πλέον τινὰ Κοσμικὸν, ὅσον καιρὸν ἔζησεν, οὔτε ἀφῆκε τὸν νοῦν του νὰ γυρίζῃ εἰς πρόσκαιρα πράγματα, ἀλλὰ μόνον τὸν Θεὸν ἐστοχάζετο. Οὕτως οὖν ἀσκητεύσας, καὶ τοσοῦτον θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν. Ὧ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΗ'.

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ λαμπρότατος τῆς Οἰκουμένης Φωστὴρ, καὶ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δοῦλος γνήσιος, ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν· ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Γεώργιος, καὶ ἡ Μήτηρ Εὐφροσύνη, ἀμφότεροι εὐσεβεῖς, εὐγενεῖς καὶ ἐνάρετοι. Ἀπὸ τοιούτους οὖν γονεῖς γεννηθεὶς, ὠνομάθη ὁ παῖς Ἀλέξιος εἰς τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, καὶ ἀπὸ μικρὸν ἔδειχνε ποταπὸς ἔμελλε νὰ κατασταθῇ εἰς τὸ ὕστερον, ὅτι ποσῶς δὲν ἐδόθη εἰς παιγνίδια κατὰ τὴν τῶν νέων συνήθειαν, οὔτε ἐπόθησε ῥευστὰ καὶ μάταια πράγματα, ἀλλὰ ὅλη του ἡ σπουδὴ ἦτον εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν τῶν γραμμάτων μάθησιν· δὲν ἀνταμώνετο μὲ ἀτάκτους νέους, διὰ νὰ μὴ φθείρουσιν ἡ κακαῖς ὁμιλίαις τὰ ἤθη τὰ χρηστά, ὁποὺ εἶχεν ὁ τρισμακάριος, μάλιστα ὅπου ἔβλεπε τινὰ εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον, τὸν ἀντάμωνε, καὶ συνωμίλει, διὰ νὰ λαμβάνῃ ψυχικὴν ὠφέλειαν. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, ἔμεινεν ὀρφανὸν τὸ παιδίον, καὶ ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν περισσότερον· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ τὴν συνεχῆ μελέτην τῶν Θείων Γραφῶν ἐκαρποφόρησε πολλὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν· καὶ ἦτον τοσοῦτον γνωστικὸς εἰς ταῖς συνομιλίαις, ὁποὺ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον πῶς ἐπερίσσευεν ἕνας νέος τοὺς γέροντας εἰς τὴν φρόνησιν. Ὅσον οὖν ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τοσοῦτον ηὔξανε καὶ εἰς τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν καὶ κατάστασιν· καὶ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἀπαρνηθῇ τελείως τοῦτον τοῦ πλάνου Κόσμου τὴν ματαιότητα ὡς ψευδῆ καὶ ἐπίκηρον, νὰ ποθήσῃ τὴν ἄνω σοφίαν, νὰ ἀξιωθῇ τῆς οὐρανίου μακαριότητος· καὶ εἰς τοῦτο ἐπαρακινήθη πρῶτον μὲν ἀπὸ τὴν ῥῆσιν ταύτην τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅπου λέγει ὁ Κύριος· ὅς τις ἀγαπᾷ περισσότερον ἀπὸ ἐμένα τὸν Πατέρα, καὶ τὴν Μητέρα του, δὲν εἶναι ἄξιος δοῦλός μου· δεύτερον δὲ ἀπὸ τὸν βίον καὶ πολιτείαν τοῦ Θαυμαστοῦ Ἀλυπίου τοῦ Κιονίτου, τὸν ὁποῖον ἀναγινώσκων μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως, καὶ βλέπων τας, ὅτι αὐτὸς ἐκατεφρόνησεν ὅλα τὰ κόσμου τὰ χαρμόσυνα, καὶ τὴν Μητέρα του, ὁποὺ ἦτον καὶ αὐτὴ χήρα, καὶ τὸν εἶχε παρηγορίαν μόνιμον, ἐτρώθη καὶ οὗτος τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν Θεῖον καὶ γλυκύτατον ἔρωτα, καὶ καταφρονᾷ τὴν πατρίδα, τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ τὴν φιλτάτην Μητέρα του τὴν τεθλιμμένην καὶ ἄναδρον, καὶ παγένει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὰ ὅρια τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ἕνας Θεῖος τοῦ Ἁγίου Καλόγηρος εἰς ἕνα πλούσιον Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον παγένωντας ἐκουρεύθη, καὶ τὸν ὠνόμασαν Ἀκάκιον· ἔπειτα βλέπων, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ Ἀδελφοὶ δὲν εἶχασι τὴν πρέπουσαν σπουδὴν εἰς τὴν

μοναδικὴν ἀκρίβειαν, διὰ τὴν φροντίδα καὶ προσπάθειαν, ὁποὺ εἶχασιν εἰς τὰ ὑλικὰ καὶ πρόσκαιρα, λαβὼν συγχώρησιν ἀνεχώρησεν, ἀφ' οὗ εὔγαλε τὸ γένειον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος· καὶ προσκυνήσας ὅλα τὰ Ἅγια Μοναστήρια, καὶ τὰ λοιπὰ ἀσκητήρια καὶ ἡσυχαστήρια, ἐπῆρε πολλὴν ὠφέλειαν. Διότι καθὼς ἡ φιλεργὸς μέλισσα περιέρχεται τὰ λειβάδια, καὶ συνάγει τὸ γλυκὺ μέλι ἀπὸ διάφορα ἄνθη καὶ βότανα, οὕτω καὶ ὁ Ἅγιος ἔπερνεν ἀπὸ τοὺς ἐναρέτους ὑποδείγματα ψυχικῆς ὠφελείας, καὶ τὰ ἐθησαύριζεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐμμελέστατα· καὶ τόσον ἠγάπησε τὴν σωματικὴν ταλαιπωρίαν καὶ κακοπάθειαν, ὁποὺ δὲν ἐφόρει παπούτζια, ἀλλὰ ἐπεριπάτει ἀνυπόδητος· οὔτε δύω ῥάσα ἀπόκτησεν, ἀλλὰ μονοχίτων ἐπέρνα τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας ὁ τρισμακάριος· μάλιστα καὶ ἀπὸ μέσα κατὰ σάρκα ἐφόρει τρίχινα, διὰ νὰ βασανίζεται περισσότερον. Τὴν δὲ κοιλίαν καὶ τὸν λαιμὸν τοσοῦτον ἐπαίδευεν, ὁποῦ μόνον ψωμὶ καὶ νερὸν ἐλάμβανε, καὶ αὐτὰ μὲ πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ δὲν ἐχόρτασε πώποτε, καὶ οὕτως ἐπέρασεν ὅλην του τὴν ζωὴν ὡς Ἄγγελος· δὲν ἔνιψε ποτὲ τὴν κεφαλήν, ἢ τοὺς πόδας του, μήτε ποτέ του ἐκαβαλίκευσεν, οὔτε κἂν ὕστερα ὅταν ἀρχιεράτευσεν καὶ ἐκοιμᾶτο κατάχαμα μὲ πολλὴν κακοπάθειαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπροσκύνησεν ὅλα τὰ Ἄθω τὰ Μοναστήρια, ὑπῆγεν εἰς τοῦ Ἐσφιγμένου, καὶ ἐκοινοβίασε, καὶ τόσους κόπους καὶ ἀγῶνας ἐτέλεσεν, ὁποῦ εἶναι ἀδύνατον καταλεπτῶς νὰ τοὺς γράψωμεν· μένον ἀπὸ τὰ πολλὰ νὰ γράψωμεν ὀλίγα, διὰ νὰ καταλάβετε κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπὸ τοῦ κρασπέδου τὸ ἱμάτιον. Ἕνας εὐλαβὴς Ἱερομόναχος ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν μονὴν τῶν Στουδίου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως, καὶ φθάσας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἐσφιγμένου, τοῦ εἶπασιν οἱ Μοναχοὶ τὰς θαυμασίας ἀρετὰς τοῦ Ὁσίου, πῶς ἐκαμεν ἐκεῖ δύω χρόνους τραπεζάρης, καὶ ὑπηρέτα τοὺς Ἀδελφοὺς μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ δὲν εἶχε κελλίον, ἢ κλίνην ξέχωρα ἢ κἂν ψαθίον, οὔτε τὸ καλοκαῖρι, ἢ κἂν τὸν χειμῶνα, ὁπὸ κάμνει ὁ τόπος πολλὴν χιόνα καὶ ψύχος ἄμετρον, ἀλλὰ ἐκοιμᾶτο κατὰ γῆς ὀλίγον διάστημα, ἔπειτα ἐσηκώνετο, καὶ ἐθυμίαζε προσευχόμενος, καὶ ἀγρύπνα ἕλην τὴν ἐπίλοιπον νύκτα στιχολογῶν τὸ ψαλτήριον, καὶ ἔλεγε.

Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ἕρθρον τοῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σου, καὶ ἄλλα παρόμοια· οὔτε τὸν εἶδε τινὰς νὰ φάγῃ καθήμενος, μόνον ἔστεκεν ὄρθιος καὶ ἔτρωγε ταῖς ψίχαις ὁπὸ ἔμεναν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔλεγεν· ὅτι καὶ τὰ σκυλία τρέφονται μὲ ταῖς ψίχαις, ὁποὺ πίπτουν ἀπὸ τὴν τῶν Κυρίων τους τράπεζαν, καὶ μήτε λάδι, μήτε κρασὶ ἐδοκίμασε τοὺς τρεῖς χρόνους, ὁποὺ ἔκαμεν εἰς τὸ Μοναστήριον, οὔτε ἄλλην τινὰ σωματικὴν παράκλησιν, μάλιστα ὁποὺ ἐμαγέρευε πολλὰ ἐπιτήδεια, καὶ τὸ εἶχε μεγάλην χαρὰν νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς Ἀδελφούς, καὶ αὐτὸς νὰ ἐγκρατεύεται, διὰ νὰ λάβῃ πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν εἰς τὴν Βασιλείαν ἐκείνην τὴν ἀεὶ διαμένουσαν εἶχε δὲ καὶ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πάντοτε· ὅτι βλέποντας αὐτὸ τὸ πρόσκαιρον πῦρ ὁποὺ ἐμαγέρευεν, ἐνθυμᾶτο ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον τὴν γέεννης καὶ ἔκλαιε· καὶ διὰ τὰς ἀρετὰς του λοιπὸν τὸν εἶχασιν ὅλοι εἰς πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ τὸν ἐτίμουν ὡς ἔπρεπεν· ὅθεν φοβούμενος μήπως καὶ ὑστερηθῇ τῆς οὐρανίου δόξης διὰ τὴν πρόσκαιρον, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ προσκυνήσας τοὺς Ἁγίους τόπους καὶ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου, ὅπου ἐκατοικοῦσαν Ἅγιοι ἄνθρωποι· καὶ προσμείνας ἐκεῖ πολὺν καιρὸν εἰς ἕνα κελλίον ἀναχωρητικὸν, καὶ ὠφεληθεὶς πολλὰ ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἁγίους Πατέρας, ὑπῆγε καὶ εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου, ὅπου εὑρίσκοντο καὶ ἐκεῖ ἐνάρετοι ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα ὁ ἐξακουστὸς Ἠλίας, Νεῖλος ὁ Ἰταλὸς, καὶ ὁ Λεπεντρενὸς Ἀθανάσιος· μὲ τοὺς ὁποίους συνομιλήσας, καὶ ὠφεληθεὶς καὶ ὠφελήσας, ἀπῆλθε καὶ εἰς τὸ ὄρος Γαλήσιον, ὅπου ἦτον τοῦ Μακαρίου Λαζάρου τὸ Μοναστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέμεινε χρόνους ὀκτὼ ὑπηρετῶντας τοὺς Ἀδελφοὺς εἰς ὅλας τὰς χρείας ἐπιμελέστατα, καὶ ἐγένετο μεγα-

λόσχημος, μετονομασθεὶς ἀντὶ Ἀκάκιος Ἀθανάσιος· ἔπειτα τὸν ἐχειροτόνησαν ϛανικῶς του Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον, ἔπειτα Τυπικάρην καὶ Ἐκκλησιάρχην, καὶ ὑπηρέτησεν αὐτὸ τὸ διακόνημα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὡς ἄλλος οὐδείς· καὶ ἀναγνώσας τὰ βιβλία ἅπαντα τρεῖς καὶ τέσσερεις φοραῖς, καὶ λαβὼν ἀπὸ ταῦτα πολλὴν ὠφέλειαν, ἐθησαύρισε πολὺν πλοῦτον σοφίας καὶ γνώσεως, ἀναβάσεις καθ' ἑκάστην ἐν τῇ καρδίᾳ τιθέμενος· ὅθεν ὡς ἄξιος καὶ θείας θεωρίας ἠξίωται, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσεν ὁ Δεσπότης Χριϛὸς νὰ ποιμαίνῃ τὰ λογικά του πρόβατα· καὶ ἀκούσατε φρικτὴν ὀπτασίαν καὶ θαυμασίαν διήγησιν. Συνήθειαν εἶχεν ὁ Ἅγιος νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸ τοῦ ὄρθρου, νὰ προσεύχεται εἰς τὸν νάρθηκα· καὶ μίαν νύκτα, καθὼς ἤυχετο ἔμπροσθεν τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ μὲ δάκρυα, εὐγῆκε φωνὴ γλυκυτάτη ἀπὸ τὴν εἰκόνα λέγουσα· ἐπειδή με ἀγαπᾷς Ἀθανάσιε, θέλεις μοῦ ποιμάνει λαὸν περιούσιον. Ταῦτα ἀκούσας ἔπεσε χαμαὶ ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ μετὰ φρίκης καὶ χαρᾶς ἀῤῥήτου ἐδοξολόγει μετὰ δακρύων τὸν Κύριον· ποιήσας δὲ χρόνους δέκα εἰς τὸ τοῦ Ἐκκλησιάρχου διακόνημα, ἐνθυμᾶτο τὴν τῆς ἡσυχίας γλυκύτητα, καὶ ἐλυπᾶτο πῶς δὲν του ἐβόλει νὰ ἀγωνίζεται· καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἦλθε πάλιν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος· καὶ εὑρίσκωντας τόπον ἐρημικὸν καὶ ἀνάμερον, ἔμεινεν ἐκεῖ, μὴν ἔχωντας τινὰ παραμυθίαν σώματος, ἤγουν τροφὰς, ἢ ἐνδύματα· πλὴν ἀπολαμβάνων τὸ μέλι τῆς ποθουμένης του ἡσυχίας, εὐφραίνετο εἰς τὴν ψυχήν, μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος· πλὴν ἐπειδὴ ἔτυχαν καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος σκάνδαλα ἀπὸ τὸν μισόκαλον δαίμονα, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Γάνου ὄρος, καὶ εὑρὼν τόπον ἡσυχον κατὰ τὸν πόθον του ἐκατοίκησε, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐσυνάχθησαν καὶ ἄλλοι πλησίον του, ὅτι ἡ ἀρετὴ τοῦ Ὁσίου τοὺς ἐτράβιζεν ὡς ὁ μαγνίτης τὸν σίδηρον. Τοὺς ὁποίους ἀσμένως ὑποδεχόμενος, καὶ παιδεύων ἱκανῶς εἰς τὴν τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, τοὺς ἐκατάστησε σκεύη ἐκλεκτὰ τῶν χαρισμάτων τοῦ Θείου Πνεύματος. Ἀπὸ τὰς Μαθητὰς τοῦ Ἁγίου ἦτον καὶ ὁ θαυμαστὸς Θεοφάνης, καὶ ὁ κλεινὸς Θεοδώρητος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὴν ἀρετὴν περιβόητοι· οὐ μόνον δὲ εἰς τὰ περίχωρα τοῦ ὄρους ἦτον ἀκουστὸς ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὰ βασίλεια· ὅθεν ἔτρεχον πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην πλῆθος πολύ, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν μελίῤῥυτον ἐκείνην γλῶσσαν, καὶ νὰ ἰδοῦσι τὸ γαληνὸν καὶ ἀγγελοειδὲς αὐτοῦ πρόσωπον· τοὺς ὁποίους ἱλαρῶς ὑποδεχόμενος, ἔτρεφε τὰς ψυχάς τους μὲ πνευματικαῖς νουθεσίαις καὶ θαυμάσιαις παραβολαῖς, καὶ ἔνθεα διηγήματα, ὡς ἔμπειρος ἰατρὸς καὶ πάνσοφος· οὐ μόνον δὲ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πολλαὶς ἐσυνάγοντο πρὸς αὐτὸν, τὰς ὁποίας ἐκατάπεισε καὶ ἀπαρνήθησαν τὰ πρόσκαιρα, διὰ νὰ κληρονομήσωσι τὰ αἰώνια· ἔγινε λοιπὸν καὶ γυναικῶν Μοναστήριον ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τὸ ἐκυβέρνα ὁ Ἅγιος, καὶ πολλαῖς ἀπ' ἐκείναις ἠγίασαν. Ἀλλὰ ἂς γράψωμεν καὶ ποίῳ τρόπῳ ἐγίνη Πατριάρχης ὁ Ἅγιος· τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε, διὰ νὰ λάβῃ ἡ Ἐκκλησία εἰρήνην καὶ γαλήνην ἀπὸ τὴν ταραχὴν, ὁπὸ εἶχε πρότερον ἀπὸ τὸν πρῶην Πατριάρχην Ἰωάννην Βέκκον, τὸν ὁποῖον δικαίως ἐκάθηραν, ὡς ματαιόφρονα καὶ μισόχριστον.

Ὁ γοῦν Βασιλεὺς ὁποῦ ἦτον τότε Ἰωάννης ὁ Κατακουζηνὸς, ὡς εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος ἐσύναξε τοὺς Κληρικοὺς καὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ τοὺς εἶπεν, ἐὰν θέλουν νὰ ψηφίσωσιν Ἀρχιποίμενα τῆς πόλεως τὸν Ἅγιον ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ. οἱ τινες ὅλοι τὸ ἔστερξαν· ὅθεν ἔστειλε τινὰς Ἀρχιερεῖς καὶ Ἄρχοντας, νὰ τὸν φέρουσιν ἐντίμως ὡς ἔπρεπε· καὶ φθάσαντες εἰς αὐτὸν, τοῦ ἔδωσαν τὰ Βασιλικὰ γράμματα, καὶ τὸν ἐπαρεκάλουν ὥραν πολλὴν νὰ μὴ γένῃ παρήκοος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο παρακαλῶ σας Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἐντιμότατοι Ἄρχοντες νὰ εὑρῆτε ἄλλον τινὰ, ὁποῦ νὰ εἶναι ἱκανὸς καὶ ἄξιος, ὅτι ἐγὼ ἐσυνήθησα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ δὲν ὑποφέρω τὴν σύγχυσιν. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Ὁσίου διὰ ταπείνωσιν, τὸν ἐπαρεκάλουν ὥραν πολλὴν νὰ τοὺς ὑπακούσῃ διὰ τὸν Κύριον· ἔπειτα ὡς εἶδαν, ὅτι ποσῶς δὲν ἤθελε,

τὸν ἐσύνυχαν αὐστηρότερα λέγοντες· ἐὰν δέν μας ἀκούσῃς νὰ βοηθήσῃς τῆς Ἐκκλησίας τώρα ὁποῦ εἶναι μεγάλη χρεία, νὰ ὠφελήσῃς πολλὰς ψυχὰς, θέλεις δώσει λόγον τῷ Θεῷ τὴν ὥραν τῆς κρίσεως. Τότε γοῦν ὁ Ἅγιος, ἐνθυμηθεὶς τὴν ἄνωθεν ὀπτασίαν, ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ Γαλήσιον, καὶ φοβηθεὶς μήπως καὶ φεύγωντας τὸ ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης διὰ ταπείνωσιν, κατακριθῇ ἐκ Θεοῦ ὡς παρήκοος ἐσυγκατέβη, νὰ ἀνέβῃ εἰς τοιαύτην ἀξίαν ὑπέρτατον, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν Βασιλέα, τὸν ὑποδέχθη περιχαρῶς μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ χειροτονηθεὶς ἐκάθισεν εἰς τὸν Θρόνον ὡς ἄξιος· καὶ εὑρὼν τὴν Ἐκκλησίαν κεχερσωμένην καὶ πολλὰ βλαμμένην ἀπὸ τοὺς Αἱρετικοὺς, ἐκοπίασε πολλὰ μὲ ἐπιμέλειαν νὰ τὴν καλλιεργήσῃ, νὰ ξεριξώσῃ τὰ ζιζάνια· καὶ ὅταν ἐδίδασκεν ἐκατηγόρει τοὺς ἀδίκους καὶ ἅρπαγας, ὡς ἄλλος Χρυσόστομος, καὶ δὲν ἐντρέπετο δυνάστην καὶ πλούσιον, οὔτε τὸν Αὐτοκράτορα, ἔχωντας βοηθόν του τὸν Παντοκράτορα· καὶ τοὺς μὲν εὐλαβεστέρους ἐδιώρθωνε μὲ παραίνεσιν, τοὺς δὲ ἀπειθεῖς καὶ ἀνυποτάκτους ἐπαίδευε μὲ αὐστηρὰ ἐπιτίμια· καὶ ὁ μὲν Ἅγιος ἐκοπίαζε νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ἠγωνίζετο νὰ φυλάξῃ ἀπὸ λύκους αἰσθητοὺς καὶ νοητοὺς τοῦ Χριστοῦ τὸ ποίμνιον ἄβλαβον. Ὁ δὲ μισόκαλος μὴ ὑποφέρωντας, νὰ βλέπῃ τὸ ἀγαθὸν, ἔκαμε τρόπον νὰ ὑστερήσῃ τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοιοῦτον ποιμένα σοφώτατον. λοιπὸν ὅσοι ἦσαν ἄδικοι Ἄρχοντες καὶ Κληρικοὶ ἀνυπότακτοι ἐμίσησαν τὸν Ἅγιον τοὺς ἐλέγχους μὴ ὑποφέροντες. Καὶ τὸν ἐγκάλεσαν εἰς τὸν Βασιλέα, πῶς ἦτον πολλὰ σκληρὸς καὶ ἀνήμερος, καὶ δέν τον ἤθελαν διὰ Ποιμένα, καὶ νὰ τοὺς χειροτονήσῃ ἄλλον συγκαταβατικώτερον καὶ φιλάνθρωπον· αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσὰ φλυαρίσματα λέγοντες, δὲν τοὺς ἤκουσεν ὁ Βασιλεὺς, ἰξεύρωντας τοῦ Ἁγίου τὴν ἐνάρετον πολιτείαν καὶ καθαρότητα. Ἀλλὰ ὅσον ἐπέρνα ὁ καιρὸς, τόσον αὐτοὶ οἱ ἄδικοι ἠγριώνοντο, καὶ ἐμισοῦσαν τὸν δίκαιον· καὶ πολλοὶ Ἀρχιερεῖς ἠνώθησαν μὲ τοὺς Ἄρχοντας, καὶ τὸν ἐγκαλοῦσαν συχνάκις οἱ ἄγνωστοι· ὅθεν ὁ Βασιλεὺς διὰ νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ· ἐμήνυσε τοῦ Ἁγίου νὰ κάμῃ μὲ εἰρήνην παραίτησιν· ὅστις ἔγραψε πρὸς αὐτὸν Ἐπιϛολὴν οὕτω λέγουσαν· ἐγὼ Βασιλεῦ κράτιστε δὲν ἐπῆρα τὴν προστασίαν καὶ φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ σιωπῶ, καὶ νὰ παραβλέπω τὰ τῶν ἀνθρώπων σφάλματα, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς ἐλέγχω, νὰ διορθώνωνται· ὅτι φοβερὰ κατάκρισις ἐκδέχεται τοὺς προεστῶτας, ὁποῦ δὲν ἐλέγχουν τοὺς ἁμαρτάνοντας, καὶ αὐτοὶ ἀντὶ νὰ μὲ εὐχαριστοῦν, μὲ ἐμίσησαν, καὶ πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν μοι ἀνταπέδωσαν. Ἐπειδὴ γοῦν μισοῦσι τὴν ἰατρείαν τους, καὶ μὲ διώχνουσιν ἄδικα, κάμνω καὶ ἐγὼ τοῦ Θρόνου παραίτησιν λέγωντας, κλήρῳ ἀνυποτάκτῳ καὶ λαῷ ἀπειθεῖ ἀποτάσσομαι, καὶ τῷ Θεῷ ὑποτάσσομαι, καὶ τοῦ δέομαι νὰ μᾶς κυβερνήσῃ πρὸς τὸ συμφέρον, καθὼς γινώσκει, Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων του. Ταῦτα γράψας, ἀνεχώρησε παρευθὺς, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸ Μοναστήριόν του, ἔμεινεν ἐκεῖ, καὶ ἐπορεύετο ἐναρετώτερα παρὰ πρότερον, καὶ ἔκαμεν ἄλλους δέκα χρόνους ἐκεῖ μετὰ τὴν παραίτησιν, ἐναρέτως πολιτευόμενος, καὶ προλέγων ὡς Προφήτης τὰ μέλλοντα· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐμήνυσε τοῦ Βασιλέως τινὰς προῤῥήσεις, αἱ ὁποῖαι καθὼς ἔγραφεν ἐτελειώθησαν, καθὼς εἰς τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ φαίνεται, τὰς ὁποίας ἐδῶ διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν. Ἀμὴ ὅστις θέλει, ἂς ταῖς ἀναγνώσῃ, νὰ καταλάβῃ πόσης χάριτος ἔγινεν ἄξιος ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος, καὶ πόσων θεωριῶν καὶ ἀποκαλύψεων ἔγινε μέτοχος. Μετὰ τὴν τούτου παραίτησιν, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης, ἕνας ἐνάρετος καὶ ἀξιοθαύμαστος ἄνθρωπος Ἰωάννης ὀνομαζόμενος· πλὴν ἀπὸ τὴν πολλὴν του πραότητα καὶ ἁπλότητα δὲν ἐπαίδευε τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ὁποῦ ἔβλαπταν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ οἱ Θεόργιστοι· ποιήσας οὖν καὶ αὐτὸς χρόνους δέκα, ἐβαρέθη ταῖς σύγχυσες, καὶ ποιήσας παραίτησιν, ἀνεχώρησε, καὶ οὕτω πάλιν ἔμεινεν ἡ Ἐκκλησία χηρεύουσα. Ὁ δὲ πιστώτατος Βασιλεὺς εἶχε πόθον νὰ εὕρῃ ἄξιον ἄνθρωπον, νὰ τὸν χειροτονήσῃ ποι-

μένα τῆς πόλεως· ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦτον ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν ἕνας ἐνάρετος ἄνθρωπος Μηνᾶς καλούμενος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Ὅσιος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ὅτι τὴν δεῖνα ἡμέραν μέλλει νὰ γένῃ μέγας σεισμὸς εἰς τὴν βασιλεύουσαν· καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ὁ Ἅγιος ἐπροφήτευσε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Βασιλεὺς, ἔκρινεν ὅτι αὐτὸς ἦτον ἄξιος νὰ γένῃ Ἀρχιερεὺς ὡς καὶ πρότερον· ὅθεν ἔστειλεν ἀνθρώπους, καὶ τὸν ἤφεραν στανικῶς του ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν τὸν ἐκάθισαν εἰς τὸν Θρόνον τὸ δεύτερον· ὅστις ἐφάνη μὲ τὰ ἔργα ὑπὲρ τὸ πρώην λαμπρότερος, εἰς ὅλας τὰς ἐντολὰς πληρωτὴς ἀκριβέστατος, εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἀκολουθίας ἄγρυπνος, ἀδικουμένων καὶ καταπονουμένων προστάτης θερμότατος, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν βοηθὸς καὶ ἐπίκουρος, καὶ πάντων τῶν ἐν ἀνάγκαις ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθὸς ἄοκνος· ἐξαιρέτως δὲ ἦτον εἰς τοὺς πεινασμένους καὶ πένητας τοσοῦτον συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος, ὁποῦ εὐκαίρενε τὰ ἀγγεῖα τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων, καὶ τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πένητας, ὅτι ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐγίνη πεῖνα μεγάλη καὶ φοβερὰ, ὁπῦ ἄλλην φορὰν δὲν ἔγινεν· ὅθεν ἄλλο δὲν ἠκούετο πανταχοῦ, εἰμὴ μόνον στεναγμοὶ καὶ δάκρυα, καὶ ἀπὸ τὴν πεῖναν πολλοὶ ἀπόθαιναν.

Ὁ δὲ Ἅγιος πρῶτον μὲν μὲ διδαχαῖς ἐπαρακίνα τοὺς πλουσίους νὰ ἁπλώσουν τὰς χεῖρας εἰς βοήθειαν πρὸς τοὺς πένητας, ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐκατάστησεν ἐπιστάτας πιστοὺς καὶ εὐλαβεῖς ἀνθρώπους εἰς τόπους πολλοὺς τῆς πόλεως, καὶ ἔβραζαν σιτάρι καὶ ὄσπρια, καὶ ἐμοίραζαν εἰς τὲς πτωχὲς τροφὴν καὶ ἐνδύματα, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος· οὕτω γοῦν ποιήσας ἡμέρας πολλὰς, ἰάτρευσε τῆς πείνας τὴν συμφορὰν καὶ τὸν κίνδυνον. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκαμεν ἑπτὰ χρόνους εἰς τὸν Θρόνον τώρα ὕστερα, ζῶν κατὰ Θεὸν, καὶ ἐναρέτως πολιτευόμενος, τοῦ ἤλθασι πάλιν ἀπὸ τὸν φθονερὸν δαίμονα νεώτερα σκάνδαλα· ὅστις ἐπαρακίνησε τινὰς κακοτρόπους νὰ κακοποιήσουν τὸν Ἅγιον οἱ ἐναγεῖς καὶ παμμίαροι· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τοῦ εὕρουν εἰς τὴν πολιτείαν ἔγκλημα, διατὶ ἦτον πολλὰ ἐνάρετος, τὸν ἐσυκοφάντησαν εἰς τὴν πίστιν, πῶς εἶχεν αἵρεσιν· καὶ τί τοὺς ἐσόφισεν ὁ εὑρετὴς τῆς κακίας διάβολος; ἔκρυψαν μίαν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ὑποκάτω τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου εἰς τὸ ὑποπόδιον, ἔπειτα τὸν ἐκατηγόρησαν πῶς ἦτον εἰκονομάχος, καὶ ἔδειξαν τὴν εἰκόνα, ὡς ἄνωθεν, καὶ ἐξετάσαντες ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν, ἐγνωρίσθη ἡ ἀλήθεια, καὶ τοὺς μὲν κακούργους ἐπαίδευσαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐλύτρωσαν· ὅστις ἐδοκίμασε νὰ κάμῃ πάλιν παραίτησιν, διὰ νὰ φύγῃ τὰ σκάνδαλα, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔστερξεν· ὅθεν ἔμεινεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τότες ὑπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον αὐτοῦ καὶ ἡσύχαζε. Λυτρωθεὶς οὖν ἀπὸ τὴν φροντίδα τοῦ Κόσμου καὶ σύγχυσιν, ἐνήστευεν, ἀγρύπνα, καὶ προσηύχετο περισσότερον· καὶ λεπτυνθεὶς ὁ νοῦς του ἔγινεν Ἀγγελικὸς καὶ Οὐράνιος· ὅθεν καὶ παρὰ Θεοῦ ἠξιώθη πολλῶν ὀπτασιῶν καὶ ἀποκαλύψεων, καὶ πολλὰ πράγματα ἐπροφήτευσε, τὰ ὁποῖα ὅλα κατὰ τὴν πρόρρησίν του ἐτελειώθησαν, καὶ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον καὶ ἐσέβοντο. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων ἀπὸ τὰ πολλά του Θαυμάσια, καὶ οὕτω νὰ δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἕνας Μαθητὴς τοῦ Ἁγίου τὴν κλῆσιν Ὑάκινθος ἔβγαλεν εἰς τὸν λαιμὸν πάθος ἀνίατον, ὁποῦ τὸ λέγουν καρκῖνον οἱ Ἕλληνες, καὶ ὁ κοινὸς λαὸς φάγουσαν· πολλάκις οὖν ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἰατρὸν, ἢ νὰ κάμῃ αὐτὸς πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἴασιν· ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐνουθέτα νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ὡς τὸν Ἰὼβ, καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὁποῦ ὑπέμειναν πολλὰ πάθη, καὶ εὐχαριστοῦσαν τὸν Κύριον. Τότες ὁ πτωχὸς Ὑάκινθος ἐνθυμήθη τὴν πίστιν τῆς αἱμορρόουσης, ὁποῦ γράφει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ὅθεν μιμούμενος αὐτὴν ὁ Θαυμάσιος, ὑπῆγεν ὄπισθεν τοῦ Ἁγίου, καὶ πίπτων κατὰ γῆς μετὰ δακρύων, καὶ πίστεως, καὶ λαμβάνωντας τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, τὸ ἤγγιξεν εἰς τὸ πάθος του, καὶ παρευθὺς (ὢ τοῦ Θαύματος!) κατὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ ἰατρεύθη. Ἄλλοτε

πάλιν ὁ αὐτὸς Ὑάκινθος ἀνέβη εἰς τὴν στέγην τοῦ κελλίου, νὰ κάμῃ τινὰ ὑπηρεσίαν, καὶ ἀπὸ συνεργίαν δαίμονος ἐγκρεμνίσθη, καὶ ἐκείτετο ὡς ἀπεθαμμένος· ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχὴν τὸν ἀνέστησε, καὶ κατέστησεν ὑγιῆ ὡς τὸ πρότερον. Ἔτι δύω Μοναχαῖς ἀπὸ τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον ἔπεσον εἰς ἀσθένειαν βαρεῖαν πολλὰ καὶ ἀνίατον, καὶ ἐπειδὴ ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ ὑπομένουν τοὺς πόνους καὶ κακοπάθειαν, ἐμήνυσαν ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον· δεόμεθά σου Παναγιώτατε Δέσποτα, νὰ κάμῃς εὐχὴν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Κύριον, νὰ μᾶς ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἢ νὰ μᾶς ἀναπαύσῃ ὡς εὔσπλαγχνος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο λέγων· ἐγὼ ἤθελα νὰ βασανισθῆτε ἀκόμη πρόσκαιρα, διὰ νὰ λάβετε μισθὸν περισσότερον εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν· ἀμὴ ἐπειδὴ πλέον δὲν ὑποφέρετε, δεηθῆτε ταύτην τὴν νύκτα τὴν Παναγίαν Θεοτόκον, καὶ αὔριον θεραπεύεσθε· οὕτως εἶπεν ὁ ταπεινόφρων διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον, καὶ ὁ λόγος του ἔργον ἐγένετο· καὶ τὸ πρωῒ ὑγιεῖς εὑρέθησαν τῇ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι, καὶ παρευθὺς ἀπῆλθον εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ ἀπέδωκαν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διὰ νὰ μὴ φανοῦσι πρὸς τοσαύτην ἐνεργεσίαν ἀχάριστοι. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλα παραδοξότερα, νὰ δοξάσετε τὸν Κύριον.

Ὅταν ἦτον Πατριάρχης ὁ Ἅγιος, καὶ ἦτον ἡ μεγάλη πεῖνα, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, ἐπρόσταξεν ὁ Ἅγιος ἕνα ὑποτακτικὸν ὁποῦ εἶχεν εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον, τὴν κλῆσιν Χριστόδουλον, νὰ μοιράσῃ τὸ σιτάρι, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, εἰς τὰ γυναίκεια Μοναστήρια, ὁποῦ ἦσαν ἀπὸ τὰ ἄλλα πτωχότερα, νὰ δώσῃ λ'. κοιλὰ εἰς κάθε Μοναστήριον. Ὁ δὲ Χριστόδουλος ἐβεβαίωνεν, ὅτι δὲν ἔφθανεν οὔτε ν'. καιλὰ σιτάρι εἰς τὸ ἀμπάριτους. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· μὴ περισσολογᾶς ὀλιγόπιστε, ἀλλὰ ὕπαγε κάμε καθὼς σὲ ἐπρόσταξα· ἀπῆλθεν οὖν ὁ Χριστόδουλος, καὶ ἔκαμε καθὼς του εἶπεν ὁ Ἅγιος· καὶ ἀφ' οὗ ἐμοίρασε τὸ σιτάρι· εὐλόγησεν ὁ Κύριος τὸ ἐπίλοιπον, ὁποῦ ἔμεινε, καὶ εὑρέθη περισσότερον παρὰ πρότερον· ὅθεν ὁ Χριστόδουλος κατανοήσας τὸ μέγα Θαυμάσιον, ἔβαλε μετάνοιαν εἰς τὸν Ἅγιον, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ ἁμάρτημα· ὅστις τὸν ἐπρόσταξε πάλιν νὰ δίδῃ τῶν πτωχῶν ὅσον χρειάζονται, καὶ νὰ μὴ λυπᾶται ὁλότελα· καὶ ὅσον αὐτὸς ἐμοίραζε τὸν σῖτον εἰς τοὺς πτωχοὺς, τόσον ὁ Θεὸς τὸν ἐπλήθενε μὲ τρόπον Θαυμάσιον εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Τοῦτο τὸ Θαῦμα ἔγινε καὶ ἄλλαις φοραῖς, ὅτι κατὰ τὴν πλουσίαν του γνώμην τοῦ ἀνταπέδιδεν ὁ πλουσιόδωρος Κύριος. Μίαν ἡμέραν ἐφυλάκωσαν τινὰ Χριστιανὸν διὰ χρέος ἄδικα, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν ἄλυσον· ὁ δὲ Ἅγιος ὡς φιλάνθρωπος ὁποῦ ἦτον καὶ συμπαθέστατος τὸν ἐλυπήθη, καὶ παγένωντας εἰς τὴν φυλακὴν μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εὔγαλεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ τὸν ἐλύτρωσε, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ Βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἢ Ἄρχοντας. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰς λοιπὰς ἀρετὰς εἶχεν ὁ Ἅγιος τὴν ὑψοποιὸν ταπείνωσιν, οὐ μόνον ἔσω εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν· ὅθεν ποτέ του δὲν ἐφόρεσεν ἀκριβὸν ἱμάτιον, ἀλλὰ πενιχρὸν καὶ εὐτελέστατον, καὶ πολλάκις τινὲς κακόφρονες τὸν ὠνείδιζαν, πῶς ἐκαταφρόνα τὴν ἀξίαν μὲ τὴν εὐτέλειαν τοῦ ἐνδύματος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνετο οὕτω λέγωντας· δὲν εἶναι ἐντροπὴ, μήτε ὄνειδος, νὰ φορῇ τινὰς πενιχρὰ ἱμάτια, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαίνου ἄξιον· μόνον ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀξία ὀνειδισμοῦ καὶ καταφρονήσεως· καὶ ἡμεῖς πράττομεν τὰ ἐναντία· ὅταν ἁμαρτάνωμεν δὲν φοβούμεσθεν, καὶ τὰ εὐτελῆ φορέματα ἐντρεπόμεσθεν; ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Θεον, πρέπει νὰ κάμῃ ἐκείνου τὸ θέλημα, καὶ νὰ μὴν εἶναι ἀνθρωπάρεσκος, ἀλλὰ ταπεινὸς καὶ μέτριος εἰς τὸ φαγὶ καὶ φορέματα, εἰς τὰς πράξεις του καὶ νοήματα, νὰ μὴ παροργίζῃ τὸν Κύριον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λέγωντας ἐνουθέτα καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ταπεινώνωνται, καθὼς καὶ αὐτὸς δὲν ὑψηλοφρόνα ποτέ του ὁ πανοσίδιμος.

Ὅστις εἰς τὸ τέλος τῆς παροικίας του ἠξιώθη νὰ ἰδῇ πάλιν τὸν Δεσπότην Χρι-

στὸν ὡς καὶ πρότερον· ἤγουν ἱστάμενος μίαν ἡμέραν εἰς προσευχὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, βλέπει τὸν Χριστὸν ἔχοντα τὰς χεῖρας ἁπλωμένας εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ λέγει του ὀνειδισικῶς· διατί ἀφῆκες μοναχὰ καὶ ἀποίμαντα τὰ πρόβατα, ὁποῦ ἐπιστεύθηκα εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ τὰ ἁρπάζουν οἱ λύκοι καὶ τρώγουντα; ἐγὼ ὁποῦ εἶμαι Θεὸς ἐκαταδέχθηκα νὰ φορέσω σάρκα, καὶ νὰ σταυρωθῶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ σὺ δὲν ὑπέμεινες τὸ βάρος τῆς συκοφαντίας, ἀλλὰ ἀνεχώρησες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Στρατιώτης δειλὸς καὶ μικρόψυχος; Ταῦτα ἀκούσας, ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τρόμον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ὀδυρόμενος, καὶ ἐξωμολογεῖτο ὥραν πολλὴν, δεόμενος νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ τῆς μικροψυχίας ἀνόμημα· καὶ τοσοῦτον ἔκλαυσε πικρῶς, ὁποῦ ἔβρεξε τὴν γῆν μὲ δάκρυα, καὶ δὲν ἐσηκώθη ἕως οὗ ἔλαβε πληροφορίαν τῆς συγχωρήσεως. Μετὰ τὴν ὀπτασίαν ἠγωνίζετο περισσότερον, μόνος μόνῳ τῷ παντεπόπτῃ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκδεχόμενος τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἀγώνων καὶ πόνων του· Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ μετασταθῇ ἐκ τοῦ προσκαίρου καὶ φθαρτοῦ τούτου βίου, νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, συναθροίσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, τοὺς ἐδίδαξεν ἐκανῶς ὅσα ἔπρεπε νὰ φυλάξουν πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, διὰ νὰ ἀξιωθοῦσι τῆς αἰωνίου μακαριότητος, καὶ ἐξαιρέτως νὰ βιάζῃ πᾶς ἕνας τοῦ λόγου του νὰ ἀποκτήσῃ τὰς τρεῖς ἀρετὰς, χωρὶς τῶν ὁποίων τινὰς δὲν σώνεται, καθὼς καὶ πρότερον πολλάκις τοὺς ἐνουθέτησεν οὕτω λέγωντας· ἂς σπουδάσῃ πᾶς ἕνας νὰ φυλάξῃ ἐξ ὅλης ψυχῆς τὰς τρεῖς μεγάλας ἀρετὰς, ὡς χριστομνημήτους καὶ χρησιμωτέρας ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἄλλαις κατὰ ἀλήθειαν· ἤγουν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, μὲ ταῖς ὁποίαις ἡ Ἁγία Τριὰς δοξάζεται. Ἐγκρατεύεσθε πᾶς ἕνας τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ μὴ τρώγῃ τινὰς παρὰ μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καθὼς ἔχομεν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας παράδοσιν, καὶ μὴ δέχεσθε τοὺς ῥυπαροὺς καὶ ἀκαθάρτους λογισμούς, ὁποῦ τὴν ψυχὴν μολύνουσιν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγωντας, καὶ ζήσας χρόνους ρ'. ζωὴν μακαρίαν καὶ ὑπερθαύμαστον, παρέδωκε τὴν ὁσίαν αὐτοῦ ψυχὴν τῇ κ'ἡ. τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὢ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος.

ΖΗΝΟΒΙΟΥ, ΚΑΙ ΖΗΝΟΒΙΑΣ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΑΥΤΟΥ.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Κιλίκων, ἀπὸ τὴν πόλιν ὁποῦ λέγουν Αἰγαίας, ἀπὸ γονεῖς θεοφιλεῖς καὶ ἐναρέτους, ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς καλὸν βλάστημα. Ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο καὶ αὐτὸς Ζηνόβιος, καὶ ἡ Μήτηρ Θέκλα· εἶχε δὲ καὶ Ἀδελφὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα, ὅτι καὶ τὰ δύω παιδία ἦσαν καταπολλὰ ἐνάρετα καὶ θεόφοβα. Ἀποθανόντων δὲ τῶν γονέων αὐτῶν, ἐμοίρασαν τὰ ὑπάρχοντά τους εἰς ξένους καὶ πένητας, καὶ δὲν ἐκράτησαν τίποτας. Ἦτον πεπαιδευμένος εἰς τὴν Ἰατρικὴν ὁ Ζηνόβιος, καὶ ἐπιμελεῖτο τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ

ἐθεράπευεν ὅλους ὡς εὔσπλαγχνος, ὄχι μὲ τέχνης ἔργον καὶ μὲ τὴν τῶν βοτάνων δύναμιν, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ βοήθειαν ἰάτρευεν ὅλους τοὺς πάσχοντας· οὐ μόνον δὲ ταύτην τὴν εὐεργεσίαν τοὺς ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξοδον τοὺς ἔδιδεν ἀπὸ τὸ πραγμά του, νὰ πορεύωνται· ὥστε οὐ μόνον δωρεὰν ἰάτρευε κατὰ τὸ Δεσποτικὸν τοῦ Εὐαγγελίου πρόσαγμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντολὴν ἐπερίσσευε, μὲ τὴν ἐλεημοσύνην του καὶ συμπάθειαν, χαρίζωντάς τους καὶ τὰ πρὸς τὴν χρείαν πλουσιοπάροχα, Τότε ὅταν ἐπλούτησεν ἡ χώρα τῶν Κιλίκων τὸν Ἱερὸν ἐτοῦτον Ζηνόβιον τὸν συμπαθῆ καὶ εὔσπλαγχνον, ἦτον βασιλεὺς ὁ ἄσπλαγχνος Διοκλητιανὸς ὁ ἀσυμπαθὴς καὶ ἐμπαθέστατος Τύραννος· ὅστις ἔστειλεν εἰς τὴν Κιλικίαν Ἔπαρχον ὅμοιον εἰς τὴν ὠμότητα καὶ Θηριωδίαντου, ὁμόφρονά του καὶ ὁμότροπον εἰς τὴν εἰδωλομανίαν καὶ δεισιδαίμονα, Λυσίαν καλούμενον· ὅστις εἶχε λύσσαν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχρηστος καὶ μισόχριστος. Καὶ τόσον διωγμὸν ἐκίνησεν εἰς τὴν χώραν τῆς Μόψου, ὁποῦ δὲν ἤθελε νὰ ἀκουσθῇ Χριστιανὸς εἰς κανένα τόπον. Ἦσαν δὲ ἀπὸ τὴν Ἰσαυρίαν τρεῖς εὔμορφοι Νέοι, Ἀστέριος, καὶ Κλαύδιος τὰ ὀνόματάτους· τοὺς ὁποίους ἐβασάνισεν ὁ δυσσεβὴς διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ τοὺς νικήσῃ μὲ διάφορα κολαστήρια, τοὺς ἐκάρφωσεν εἰς τὸν Σταυρὸν ἀπ' ἔξω τῆς πόλεως, ἀφίνωντας τὰ Λείψανά τους εἰς βρῶσιν τῶν Θηρίων καὶ πετεινῶν. Οὕτω γοῦν ὁ μὲν Λυσίας ἐλύσσα κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐμαίνετο, ὁ δὲ πρᾶος καὶ καλὸς Ζηνόβιος ἐποίμαινε τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἐπρόσταξε μὲ Θαυμάσιον ἀποκάλυψιν, νὰ γένῃ τῶν Κιλίκων Ἐπίσκοπος, καὶ οὕτως ἐποίησεν· ὅθεν πρῶτα μὲν ἦτον μόνον σωμάτων Θεραπευτὴς, ὕστερον δὲ καὶ ψυχῶν ἐπιμελεῖτο Θεοφιλέστατα· καὶ τὰ μὲν σώματα ἐθεράπευεν ἀπὸ διάφορα καὶ βαρέα νοσήματα, τὰς δὲ ψυχὰς ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς ἀσεβείας ἀσθένειαν. Ἦτον δὲ εἰς ἄλλην χώραν μακρὰν ἀπὸ ταῖς Αἰγαῖς (εἰς τὰς ὁποίας διέτριβεν ὁ Ζηνόβιος) ἕνας φύλαρχος Ἰνδὸς ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ἡ γυναῖκα εἶχεν εἰς τὸ στῆθος καρκῖνον, ἤγουν φάγουσαν, ἥτις εἶναι δεινὴ καὶ δυσίατος ἀσθένεια· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐσυναθροισεν ὁ Ἰνδὸς ὅλους τοὺς ἰατροὺς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τινὰς δὲν ἐδυνήθη νὰ Θεραπεύσῃ τὴν ἀγάπημένην του ὁμόζυγον, ἠρώτα ἐπιμελῶς πάντα ἄνθρωπον, ἐὰν εὑρίσκετο εἰς ἄλλον τόπον τινὰς ἰατρὸς, νὰ τὴν Θεραπεύσῃ· καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἕνα πραγματευτὴν, ὅτι εἰς ταῖς Αἰγαῖς τῶν Κιλίκων εὑρίσκεται ἕνας Χριστιανὸς τὴν κλῆσιν Ζηνόβιος, ὅστις χωρὶς φάρμακα καὶ βότανα πολυέξοδα, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ Θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν, ἐκίνησεν εὐθὺς μὲ ὅλους τοῦ οἴκου καὶ τὴν συμβίαν του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄνωθεν πόλιν, γυρεύωντας τὸν Θαυματουργὸν Ζηνόβιον· καὶ μίαν ἡμέραν εἶδεν ὁ Ἰνδὸς ὀπτασίαν Θαυμάσιον, ἐξυπνητὸς καὶ ὄχι κοιμώμενος, ὁποῦ τὸν ἐπρόστασσε, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Χριστιανῶν, νὰ εὕρῃ εἴτι ἐγύρευεν, ἀπελθὼν οὖν εὐθὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὴν γυναῖκα, εὑρήκασι τὸν Ἅγιον, ὁποῦ ἐδίδασκε τοὺς περιεστῶτας, καὶ πεσόντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν καὶ Θερμότητα, ἐδέοντο παρακαλοῦντες αὐτὸν ἀμφότεροι, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν δεινὴν ἐκείνην ἀσθένειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν Θέλετε νὰ ἀπαρνηθῆτε τὴν πλάνην τῶν προπατόρων σας, καὶ νὰ ἔλθητε εἰς τὴν ἀλήθειαν, Θέλετε γνωρίσει τοῦ Παντοδυνάμου Χριστοῦ τὴν Θείαν χάριν καὶ ταχυτάτην βοήθειαν. Οἱ δὲ ἔταξαν νὰ κάμουν προθύμως τὸ προσταττόμενον. Τότε λέγει πρὸς τὴν ἀσθενῆ ὁ Ἅγιος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἰάτρευσε τὴν αἱμορρόουσαν, νὰ λυτρωθῇς καὶ ἐσὺ ἀπὸ τὸ πάθος σου· καὶ παρευθὺς ἐθεραπεύθη ἡ πάσχουσα, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες, καὶ κοινωνήσαντες τῶν Ἱερῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ὑπέστρεψαν χαίροντες.

Ἄλλη δὲ τις γυνὴ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν ἐλεήμων πολλὰ καὶ φιλάρετος, ἔπεσεν εἰς δεινὴν καὶ χαλεπωτάτην ἀσθένειαν, ὁποῦ οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσι φαγέδαιναν, τὴν ὁ-

ποίαν εἶχεν εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἔτρωγε τριγύρου τὰς σάρκας της· μὴ δυναμένη λοιπὸν νὰ εὕρῃ ποσῶς θεραπείαν ἡ τάλαινα, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν πόλιν νυκτὸς, καὶ φθάνουσα εἰς τὴν Σελεύκειαν εἰσῆλθεν εἰς καράβι, καὶ ἔπλευσεν εἰς τὰς Αἰγὰς μετὰ πίστεως, καὶ προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου μετὰ δακρύων ἐδέετο, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀφόρητον ἐκείνην ἀσθένειαν, ἢ κἂν νὰ ἀποθάνῃ τὸ συντομώτερον, νὰ μὴν ἔχῃ τοιαύτην ὀδύνην ἡ τάλαινα. Ὁ δὲ Ἅγιος σπλαγχνισθεὶς, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς αὐτὴν, ἐπικαλούμενος τὸ θεῖον τοῦ Χριστοῦ καὶ σωτήριον ὄνομα, καὶ πάραυτα (ὢ Θεοῦ κριμάτων, ὢ ἀνεικάστου χρηστότητος!) ἐσχίσθη τὸ πάθος, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν γῆν ὕλη βρωμερὰ καὶ δυσώδης ἀμέτρητος, καὶ μείνασα ἡ γυνὴ ὑγιὴς ὅλως, ἐδόξαζε τὸν Κύριον, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της χαίρουσα. Μετὰ ταῦτα ἀκούσας ὁ δυσώνυμος Ἔπαρχος διὰ τὸν Ἱερὸν Ζηνόβιον, πῶς ἐκήρυττεν ἕνα καὶ μόνον Θεὸν, καὶ θεραπεύει εἰς τὸ ὄνομά του πᾶσαν ἀσθένειαν, δίδωντας καὶ ἄπειρον ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἐκάκησεν εἰς τοσαύτην τοῦ Ἁγίου φιλανθρωπίαν ὁ μισάνθρωπος, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, τοῦ ἤφεραν τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του. πολλὰ ἤκουσα διὰ λόγου σου Ζηνόβιε, ἀμὴ ἐγὼ δὲν πιστεύω ποτὲ ὅσα δὲν ἰδῶ μὲ τὰ ὄμματα· διὰ τοῦτο σὲ ἤφερα ἐδῶ, νὰ βεβαιωθῶ τὴν ἀλήθειαν· λοιπὸν προτίμησε ἕνα ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω τὸ συντομώτερον, ἢ νὰ κάμῃς τῶν βασιλέων τὸ εὐσεβὲς πρόσταγμα, νὰ θυσιάσῃς τοὺς Θεούς μετ' ἐμοῦ, ἵνα ἀπολαύσῃς τιμὴν μεγάλην καὶ πλοῦτον ἀνείκαστον, βίου λαμπρότητα καὶ ἄλλα ἀγαθὰ ἀναρίθμητα, ἢ νὰ κατακριθῇς εἰς πληγὰς, στρεβλώσεις, καὶ ἑτέρας βασάνους καὶ κολαστήρια, καὶ τέλος πάντων εἰς χαλεπὸν καὶ ὀδυνηρότατον θάνατον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ ἕνα Θεὸν ἔχω τὸν ἀληθινὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλπίζω, ὁποῦ μὲ ἔπλασε, καὶ τὴν ζωὴν μοῦ ἐχάρισε, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιθυμῶ καὶ διψῶ νὰ ἀποθάνω πρόσκαιρα, διὰ νὰ ζήσω μετ' αὐτοῦ αἰώνια.

Εἰς ταῦτα θυμωθεὶς ὁ ἀπάνθρωπος, ἐκρέμασεν εἰς τὸ ξύλον τὸν Ἅγιον, καὶ βάνωντάς του στρέβλας, ἐξέσχιζε μὲ ξυστῆρας ὅλον τὸ σῶμά του λέγωντας· ἂς ἰδοῦμεν ἐὰν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς αὐτοῦ εἰς βοήθειαν· τότες ἦλθε δρομαίως καὶ ἡ Ἀδελφή του Ζηνοβία, ἥτις βλέπουπα τοῦτον εἰς τὸ ξύλον κριμάμενον, δὲν ἐδειλίασεν, οὔτε ποσῶς ἔδειξε γυναικείαν τινὰ ἀσθένειαν, ἀλλὰ γενναίως ὕβρεσε τὸν Ἔπαρχον λέγουσα· ἀλαζὼν καὶ ὑπερήφανε Τύραννε, ποίαν κακουργίαν ἔπραξεν ὁ ἀδελφός μου, καὶ δέρνεις τον; Τότε ὁ Ἀυσίας ὡς δολερὸς καὶ σκαιότατος δὲν ἐθυμώθη κατὰ τῆς κόρης, ἀλλὰ ἀπεκρίθη μὲ ἱλαρότητα, μήπως καὶ τὴν γελάσῃ ὡς ἀσθενέσφερον μέρος, καὶ λέγει της· Θῦσον κἂν ἐσὺ τοῖς θεοῖς, νὰ μὴν ἀπολεσθῇ ἡ ὡραιότης τοῦ σώματός σου καὶ ἡ εὐγένεια, μὲ δαρμοὺς καὶ ἐλεεινὰ κολαστήρια, καὶ νὰ ἐντραπῇς μὲ πολλὴν αἰσχύνην, ἥτις εἶναι βαρυτέρα πάσης παιδεύσεως. Τότες οἱ δύω μὲ μίαν ψυχὴν καὶ φωνὴν ἀπεκρίθησαν· ἐὰν ἦτον δυνατὸν, νὰ μᾶς δώσῃς μυρίους θανάτους, δὲν μας θέλεις νικήσει, νὰ ἀφήσωμεν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα εἴδωλα. Τότε τοὺς ἔβαλαν εἰς κλίνην σιδηρᾶν, καὶ κάτωθεν ἔστρωσαν κάρβουνα, καὶ τοὺς ἐκατάκαιαν. Ὁ δὲ Λυσίας ἔλεγεν· ἂς ἔλθῃ τώρα ὁ Χριστὸς νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ὁποῦ δι' αὐτὸν βασανίζονται. Λέγει του ὁ Ἅγιος μὲ ἦθος εὐπρεπές τε καὶ εὔκοσμον· ἐδῶ εἶναι ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ταλαίπωρε, καὶ μᾶς δροσίζει ὡς παντοδύναμος, ἀμὴ ἐσὺ δὲν τὸν βλέπεις ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς ἀσεβείας σκότωσιν. Βλέπων οὖν αὐτοὺς ὁ Τύραννος πῶς ὑπέμεναν καρτερῶς τὴν καῦσιν τοῦ πυρὸς, τοὺς εὔγαλαν ἀπ' ἐκεῖ, ἔχωντας ἀκόμη μικρὰν ἐλπίδα εἰς αὐτοὺς, καὶ λέγει τους· κἂν τώρα σπλαγχνισθῆτε ὀλίγον τοῦ λόγου σας, καὶ μὴ θελήσετε νὰ ἰδῇ ἕνας τοῦ ἄλλου ἀδελφοῦ τὸν χαλεπὸν θάνατον. Ὁ δὲ ὡς ἀδελφοὶ εἰς τὰς ψυχὰς μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ σώματα ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς σὲ συμβουλεύομεν μάλιστα, νὰ λυπηθῇς τὴν ψυχήν σου, νὰ λυτρωθῇς τῆς ἀτελευτήτου γεέννης, καὶ τῶν ἀθανάτων

ἐκείνων κολάσεων, νὰ προσκυνήσῃς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ ἡμεῖς νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ σοῦ συγχωρήσῃ τὰ πρότερα ἁμαρτήματα. Τούτων ἀκούσας ὁ Λυσίας λυσσᾷ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ τοὺς βάλουν εἰς χαλκώματα γεμάτα θερμὸν, νὰ τοὺς βράσσσιν ἕως νὰ λύσσν· ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπία ὁ δύστηνος, ὅτι ὅσον ἔβραζαν οἱ ὑπηρέται τὸ ὕδωρ καὶ ἐχώχλαζε, τοσοῦτον ἤρχετο ἄνωθεν ἡ θεία δρόσος, καὶ τοὺς ἐκαταψύχα θαυμασιώτατα, καὶ ἐστέκοντο χαίροντες, καὶ προσηύχοντο μὲ φαιδρότητα ψάλλοντες· «Ἔσωσας ἡμᾶς Κύριε ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῃσχυνας· τότε ὁ Λυσίας, μὴν ἔχωντας πλέον ἐλπίδα τινὰ μεταβολῆς εἰς τοὺς Μάρτυρας, ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὴν τελευταίαν τοῦ ξίφους ἀπόφασιν, νὰ τοὺς θανατώσουν ἔξω τοῦ τείχους τῆς Αἰγαίων. Καὶ φθάνοντες εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, οὕτω προσηύξαντο· εὐχαριστοῦμέν σοι Χριστὲ ὁ Θεός, ὁποῦ μᾶς ἠξίωσες νὰ τελέσωμεν τὸν δρόμον νὰ φυλάξωμεν τὴν Πίστιν ἀμώμητον, καὶ νὰ ἀγωνισθῶμεν τὸν καλὸν ἀγῶνα γενναίως καὶ ἀνδρικώτατα· αὐτὸς οὖν φιλάνθρωπε Κύριε ἀξίωσαί μας νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ χάρισμα τῆς αἰωνίου βασιλείας σου, νὰ συναριθμηθῶμεν μὲ τοὺς Ἁγίους δούλους σου. Τότες ἤκουσαν φωνὴν ὅλοι οἱ περιεστῶτες, ὁποῦ ἐπροσκάλει τοὺς Μάρτυρας εἰς ἐκεῖνα τὰ ὑράνια ἀγαθὰ, καὶ τοὺς ἔτασσεν αἰώνιον ἀγαλλίασιν, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ πίπτουσιν εἰς τὴν γῆν μετὰ δακρύων, διὰ τὰ παράδοξα ὁποῦ ἤκουσαν. Ἔκοψαν δὲ οἱ δήμιοι τῇ Λ'. Ὀκτωβρίου τὰς κεφαλὰς τῶν Μαρτύρων κατὰ τὸ πρόσταγμα· τὰ δὲ τούτων ἱερὰ καὶ τίμια σώματα ἐκείτοντο ἐρριμμένα ἀπ' ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὸ μεσόνυκτον, ὑπῆγαν Ἑρμογένης καὶ Γάϊος οἱ Πρεσβύτεροι, καὶ τὰ ἔκλεψαν, ἐνταφιάζοντες αὐτὰ κρυπτῶς εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου καὶ ἐκεῖνοι ἐκρύπτοντο· οὕτω καθὼς ἀπὸ μίαν κοιλίαν γεγεννημένοι, ἐφυλάχθησαν κοινὰ εἰς αὐτοὺς ἕως τέλους τὰ τῆς ἀδελφότητος, κοινὴν τὴν ὁμολογίαν ἐφύλαξαν, κοινὴν καὶ τὴν ἄθλησιν γενναίως ἐτέλεσαν, καὶ κοινῆς τῆς ἐνταφιάσεως ἠξιώθησαν, καὶ πάλιν μία σκηνὴ καὶ κατοικία αἰώνιος εἰς τοὺς οὐρανοὺς τοὺς ἐκδέχεται, νὰ ὑμνολογοῦσι κοινῶς ἀγαλλόμενοι τὴν ἀδιαίρετον Τριάδα καὶ ὁμοούσιον τὸν ἕνα Θεόν. ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. ΑΜΗΝ.

ΝΟΕΜΒΡΙΩ Β'

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων.

ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΠΗΓΑΣΙΟΥ, ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΟΥ, ΑΦΘΟΝΙΟΥ, ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΙΦΟΡΟΥ.

Πρῶτοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐγνώρισαν τὸν σαρκωθέντα Χριστὸν οἱ Πέρσαι, καὶ μὲ ὥραν τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ θεοπρεπῶς τὸν ἐτίμησαν. Ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ὠμῶς καὶ ἀπανθρώπως τοὺς δούλους του ἐκόλασαν, καθὼς ἀπὸ πολλῶν Ἁγίων μαρτύρια φαίνεται, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὴν παροῦσαν διήγησιν· ὅτι τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐβασίλευσεν ὁ σοβαρὸς Σαβώριος εἰς τὴν Περσίδα, ἐπαίδευεν ὅσους εὗρισκε νὰ ὁμολογοῦσι

τὸν Χριστὸν, καὶ διαφόρως τοὺς ἐβασάνιζεν· ὅθεν εἶχεν ἡ Ἐκκλησία μας πολλὴν σύγχυσιν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐπροδίδασι τοὺς χριστωνύμους οἱ ἄπιστοι, καὶ μάλιστα τὸν ἅγιον Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον· οἵτινες ἐκρύπτοντο εἰς ἕνα οἶκον, καὶ ἐδίδασκον τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ καταφρονοῦν τὰ βασιλικὰ προστάγματα, νὰ στέκουν στερεοὶ εἰς τὴν Πίστιν, καὶ νὰ μὴ συλλογίζονται ποσῶς τὰ πρόσκαιρα κολαστήρια. Ταῦτα μαθὼν ὁ Σαβώριος, ἐπρόσταξε μὲ θυμὸν πολὺν, νὰ φέρουν τοὺς Ἁγίους εἰς τὸ κριτήριον, τοὺς ὁποίους ἠρώτησε νὰ εἰποῦσι τὸ γένος τους καὶ τὸ ἐπιτήδευμα· οἵτινες ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἐπίστευαν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, τὸν Ποιητὴν ἁπάσης τῆς κτίσεως. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ σᾶς ἠρώτησα ἄλλο, καὶ ἐσεῖς αὐθάδεις μοῦ λέγετε ἄλλην ὑπόθεσιν; ἰδέτε τὸ γλυκορώτεσον νὰ θυσιάσετε εἰς τοὺς θεούς, ἢ ὕστερον θέλετε κλαίει ἀνωφέλευτα. Λέγει τον ὁ Ἀνεμπόδιστος, ἔπρεπε νὰ μήσου ἀποκριθοῦμεν ὀλότελα εἰς τοιαύτην παράλογον πρόσταξιν, ἀλλὰ διὰ τὸν ζῆλον τῆς πρὸς Χριστὸν πίστεως, ἄκουσον ὀλίγα καὶ κάρπιμα λόγια· μὴν ἐρωτᾷς διὰ τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα μας· μόνον τοῦτο ἔξευρε, ὅτι ἕνα Θεὸν γινώσκομεν καὶ πιστεύομεν τρισυπόστατον, ὅστις ὅλον τὸν κόσμον ἐδημιούργησεν· ἀμὴ αὐτοὶ οἱ ψευδώνυμοίσας Θεοὶ εἶναι πλάνοι καὶ ἀπατεῶνες καὶ ψυχοφθόροι δαίμονες, καὶ διατὶ παρέβησαν αὐτοῦ τοῦ Ποιητοῦ τὸ πρόσταγμα, κατεκρίθησαν εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη περίσσα ὁ Τύραννος, φοβερίζωντας νὰ τοὺς δώσῃ πικρότατον θάνατον. Ἀλλὰ οἱ Ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ὅτι δὶ ἀγάπην Χριστοῦ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ λάβουν διάφορα κολαστήρια, ὡς ψυχοσωτήρια καὶ ὠφέλιμα. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς ῥαβδίζουν εἰς ὅλον τὸ σῶμα τέσσερες ἄνδρες, ἕως νὰ κουρασθοῦσιν οἱ δέρνοντες. Οἱ δὲ Ἅγιοι τοσοῦτον ἀνιλεῶς ῥαβδιζόμενοι, δὲν ἐψηφοῦσαν τὰς μάστιγας, ἔχοντες τὸν νοῦν τους εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ὑμνωδίαν εἰς τὴν γλῶσσαν, εὐχαριστοῦντες αὐτῷ εἰς τὰ λυπηρὰ ὁποῦ ἔπασχον. Βλέπων δὲ ὁ Τύραννος, ὅτι οἱ μὲν ῥαβδίζοντες ἐκουράσθησαν, καὶ τοὺς ἄλλαξαν ἕτεροι, οἱ δὲ μαστιζόμενοι εἶχασι τόσην ὑπομονὴν, ὥσπερ νὰ ἦσαν ἄλλοι οἱ πάσχοντες, ἐθαυμάζετο, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ νοῦς του τοσοῦτον ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν, ὁποῦ ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς ἀπεθαμμένος· ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐσυνήφερε, προστάσσει νὰ τοὺς κρεμάσουν μὲ σχοινία εἰς τὸν ἀέρα, νὰ τοὺς κατακαίουσιν, ἕως νὰ ζεψυχήσουν εἰς ταύτην τὴν βάσανον· ἀλλὰ καὶ τότες οἱ Ἅγιοι ἐφάνησαν δυνατώτεροι παντὸς σιδήρου καὶ τοῦ ἀδάμαντος, καὶ ὑπομένοντες ὥραν πολλὴν τὴν κατάφλεξιν, ἐπροσηύχοντο πρὸς Κύριον λέγοντες· Χριστὲ ὁ Θεὸς ὁ φωτισμός μας, ὁποῦ διὰ τὴν ἀγάπην μας ἐσταυρώθης καὶ ὑβρίσθης, μακρόθυμε, λύτρωσέ μας ἀπὸ τὰς ἐπινοίας τοῦ κακοτέχνου Τυράννου, διὰ νὰ γνωρίσουν ἅπαντες, ὅτι ἐσὺ εἶσαι Θεὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς τὰ πάννα δυνάμενος, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ Πνεύματι δοξαζόμενος. Ταῦτα εὐξάμενοι, τοὺς ἐφάνη ὁ Δεσπότης ὡς ἄνθρωπος, καὶ εὐθὺς τὰ δεσμὰ ἐλύθησαν τὸ πῦρ τοὺς ἐδρόσιζεν, αὐτοὶ δὲ σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς εἰς τὸν βασιλέα μὲ πρόσωπον φαιδρὸν παρεστάθησαν. Ὁ δὲ ὡς ἀσύνετος καὶ εἰς τὸν νοῦν βλαμμένος δὲν εὐλαβήθη τοιοῦτον θαυμάσιον, ἀλλὰ ὠνείδιζε τοὺς Ἁγίους ὡς μάγους καὶ γόητας, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευε πάλιν νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἀληθινὴν πίστιν, καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς μὲν γοητείαν τινὰ δὲν ἐξεύρομεν, ἀλλὰ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐργάζει τοιαῦτα θαυμάσια· ἀλλὰ ἐσὺ ἐπειδὴ νομίζεις φαντασίαν τὴν ἀλήθειαν ὡς φρενόλειπτος, νὰ μείνῃς κωφὸς καὶ ἄλαλος, διὰ νὰ καταλάβῃς ἐμπράκτως, καὶ νὰ δοκιμάσῃς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἰς τοῦ λόγου σου. Ταῦτα ὁ Ἅγιος λέγωντας, ἐγίνη παρευθὺς ἔργον ὁ λόγος του, καὶ ἔμεινεν ὁ βασιλεὺς κωφὸς, ὡς οἱ Θεοί του, καὶ ἄλαλος, καὶ μόνον μὲ τὸ νεῦμα ἐσημείωνεν εἴτι ἐβούλετο.

Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐλέγχοντες τὴν ἀγνωσίαν του, ἔλεγον πρὸς ἐκεῖνον περιγελῶντές τον, ἰδοὺ ἡμεῖς ὑπάγομεν εἰς τὸν οἶκόν μας καταφρονοῦντες τὸ σὸν δικαστήριον, καὶ δὲν

μας λέγεις ἂν θέλῃς τίποτας; Ταῦτα εἰπόντες ἐκαμώθησαν ὅτι ἐμίσευαν, ὁ δὲ ἀναίσθητος συνεχῶς αὐτοὺς κυτταζώντας, ἔδειχνε μὲ νεῦμα εἰς τοὺς ὑπηρέτας, νὰ τοὺς δέσουν, ἵνα μὴ φύγωσιν· ἀμὴ ἐκεῖνοι δὲν ἐκαταλάμβανον τί ἐπρόστασσεν· ὅθεν ὡς δαιμονισμένος ἐξέσχιζε τὰ ῥοῦχά του, καὶ τὰ ἔῤῥιπτε κατὰ γῆς ὁ ἀσύνετος. Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐλυπήθησαν εἰς τὴν ἀγνωσίαν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἐγνωρίσουσιν· οὕτως οὖν εὐχόμενοι, ἐφάνη στρατὸς οὐράνιος, ἐξαστράπτοντες ὡς τὸν ἥλιον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς μὴ δυνάμενοι νὰ βλέπουν τὴν λάμψιν τῶν Ἀγγέλων καὶ ὡραιότητα, ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ἐκπληττόμενοι. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς ἀπωλείας δὲν ἐπίστευσεν εἰς τόσα θαυμάσια, ἀλλὰ ὡς φρενόληπτος ἐστέναξε δεινῶς, καὶ ἔθερνεν ἀθλίως τὸ πρόσωπον· τὸν ὁποῖον βλέπωντας ὁ Ἀκίνδυνος, ἐλυπήθη ὡς φιλάνθρωπος, καὶ ἐδάκρυσεν εἰς τόσην πώρωσιν, καὶ ἐπιστραφεὶς λέγει πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ δὲν καταλαμβάνεις τοῦ Θεοῦ τὴν παιδείαν ἀσύνετε, ἀλλὰ μένεις θελληματικῶς εἰς τὴν ἀγνωσίαν σου, ἔχε κἂν τὴν λαλιάν σε ἀκώλυτον· ἔτως εἰπὼν ἐλύθη ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀφωνίας, ἀμὴ ἔμεινε πάλιν εἰς τὸν δεσμὸν τῆς ψυχῆς καὶ τυφλότητα· καὶ φοβερίζωντας τοὺς ὑπηρέτας νὰ τοὺς παιδεύσῃ, πῶς δὲν ἐνόησαν νὰ κάμουν ἐκεῖνο, ὁποῦ μὲ νεῦμα τοὺς ἔλεγε, προστάσσει νὰ φέρουσι σιδηροῦς κραββάτους, καὶ ὑποκάτω νὰ βάλουν πῦρ μὲ ὀξύγγι, πίσσαν, καὶ ῥιτζίνην, τοὺς δὲ Ἁγίους νὰ δέσουν εἰς τὰς κλίνας μὲ ἅλυσες ἀνωθεν, νὰ τοὺς καύσουσιν. Οἱ δὲ ἀγαλλόμενοι ἀνέβησαν εἰς τὴν κλίνην πᾶς ἕνας ὅπου τοῦ ἔλαχε, καὶ καταφλεγόμενοι ὥραις πολλαῖς, ἔψαλλον πάλιν ὡς πρότερον λέγοντες. « Ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον· ἀλλὰ δεόμεθά σου, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μας. δός μας δύναμιν νὰ ὑπομείνωμεν τὰς τιμωρίας, καὶ φώτισον τοὺς περιεστῶτας νὰ σ' ἐγνωρίσουσι. Ταῦτα εἰπόντες ἤκουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φωνὴν λέγουσαν· ἐπειδὴ μὲ τὰ ἔργα τὴν Πίστιν ἐβεβαιώσατε, νὰ γένῃ τὸ θέλημά σας, καθὼς ἐζητήσατε· καὶ οὕτω κατὰ τὴν φωνὴν, καὶ τὰ πράγματα ἠκολούθησαν, καὶ ἐβόησαν ὅσοι τὴν ἤκουσαν λέγοντες· ἕνας εἶναι ὁ Παντοδύναμος Θεὸς καὶ ἀήττητος, ὁποῦ οἱ Μάρτυρες σέβονται, καὶ μακάριοι ὅσοι δὶ αὐτὸν κατακριθοῦσιν εἰς θάνατον, ὅτι μὲ τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν βάσανον ὑπάγουν εἰς αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ταῦτα λέγοντες ἐπαρεκάλεσαν τοὺς Ἁγίους, νὰ δεηθῶσι πρὸς τὸν Θεὸν, νὰ τοὺς δώσῃ τελείαν τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησιν· καὶ οὕτως ἐποίησαν· καὶ τελέσαντες τὴν εὐχὴν, ἔγιναν ἐξάφνα βρονταὶ, φοβεραῖς ἀστραπαῖς, καὶ βροχὴ μεγάλη τοσοῦτον, ὁπὸ ἐτρόμασαν οἱ ἀντίδικοι, καὶ ἐσκόρπαν ἔμφοβοι· οἱ δὲ πιστεύσαντες ἔμειναν μὲ τοὺς Ἁγίους, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐπαρηγοροῦσαν νὰ μὴ φοβοῦνται, ἀλλὰ νὰ ἔχουν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τὰς ἐλπίδας τους. Δοξάσαντες οὖν τὸν Κύριον ἅπαντες, ἦλθασιν οὐράνιοι Ἄγγελοι, καὶ ἔνδυσαν στολὰς λευκὰς τοὺς πιστεύσαντας, μὲ τὰς ὁποίας ἐσημείωναν τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς τυφλὸς καὶ ἀνόητος ἐπαρεκίνα πάλιν τοὺς Ἁγίους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ προσκυνήσουν τοὺς δαίμονας. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀκίνδυνος ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς ἕνα Θεὸν ἐξεύρομεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ αὐτῷ λατρεύομεν, ὅς τις εἶναι μόνος ἀληθὴς καὶ Παντοδύναμος, καὶ χαρίζει τοῖς Χριστιανοῖς βασιλείαν αἰώνιον, τοὺς δὲ ἀπίστους κατακρίνει ψυχὴν καὶ σῶμα εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Λέγει τους ὁ βασιλεύς· ἕνα Θεὸν σᾶς συμβουλεύω καὶ ἐγὼ νὰ λατρεύετε, καὶ ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸν ναόν του, νὰ τὸν προσκυνήσετε μὲ τοῦ Λόγου μου. Ἀφ' οὗ γοῦν ὑπῆγαν εἰς τὸν βωμὸν, ἐβόησε ταῦτα ὁ βασιλεύς· μεγάλη ἡ τοῦ Θεοῦ Διὸς ἀήττητος δύναμις· εἶτα προστάσσει τοὺς Ἁγίους νὰ τὸν προσκυνήσουν καὶ αὐτοὶ μετὰ δεήσεως. Οἱ δὲ ἐγονάτισαν, καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καθὼς ἔπρεπε· καὶ παρευθὺς ἐγίνη σεισμὸς τοσοῦτον μέγας, ὁποῦ ἐγκρεμνίσθη τὸ εἴδωλον καὶ κατερράγη. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξῆλθεν ἔντρομος καὶ ἱδρωμένος ἀπὸ τὸν φόβον του, καλέγει πρὸς τοὺς Ἁγίους· αὐτὰ ἐθαῤῥοῦν ἐγὼ ἀπὸ λόγου σας, καὶ σᾶς ἤφερα εἰς τὸ ἱερεῖον πάντολμοι; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν·

ἡμεῖς δέν σου ἐψευματίσαμεν, ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐπροσκυνήσαμεν, καθὼς εἴπομεν. Τότε προστάσσει, καὶ ἤφεραν τρία μεγάλα χαλκώματα, τὰ ὁποῖα ἐγέμωσαν μόλυβδον, καὶ ἅπτοντες πῦρ ὑποκάτω, ἔβραζεν ὁ μόλυβδος, τοὺς δὲ Ἁγίους ἔδεσαν γυμνοὺς ἀπὸ τὴν μέσην μὲ ἄλυσον, καὶ τοὺς ἐκατέβαζαν μὲ τέχνην εἰς τὸ βρασμένον μολύβι, καὶ τοὺς ἐβουτοῦσαν εἰς τὸν βυθὸν τοῦ χαλκώματος, καὶ πάλιν τοὺς εὔγαζαν, καὶ οὕτω τοὺς ἐβασάνιζαν ὥραν πολλὴν μὲ τοιαύτην φρικώδη καὶ πολυώδυνον κόλασιν· οἱ δὲ μακάριοι ἔψαλλον πᾶς ἕνας κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτοῦ τὸν ὕμνον ἁρμόδιον.

Ὁ μὲν Πηγάσιος ἔλεγεν. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου φῶς ὀψόμεθα. Ὁ δὲ Ἀνεμπόδιστος. Οἱ πόδες μου ἀνεμποδίστως ἐν εὐθύτητι ἔστησαν· καὶ ὁ Ἀκίνδυνος· Κίνδυνοι ᾄδε μᾶς εὗρηκαν, ἀλλὰ κἂν διὰ πυρὸς ἤλθομεν, αὐτὸς Κύριε μᾶς ἤφερες εἰς ἀναψυχὴν καὶ ἄνεσιν. Βλέπωντας δὲ ὁ πεπωρωμένος βασιλεὺς, ὅτι δὲν τοὺς ἔβλαπτεν ὁ μόλυβδος, ἐπλησίασε, καὶ πιάνωντας μοναχός του τὴν ἄλυσον, τοὺς ἐβούτησε μὲ ὁρμὴν καὶ κάκητα εἰς τὸ χάλκωμα, τὸ δὲ μολύβι ἐχύθη ἔξωθεν καὶ ἐξέγδαρε τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπον οἱ Ἅγιοι· δικαίως ἔπαθες, διατὶ ἔπασχες νὰ θανατώσῃς ἡμᾶς ἄδικα, ὅθεν πρεπόντως ὑπέστρεψεν εἰς τὴν κεφαλήν σου ὁ πόνος σου, καὶ ἀξίους τοὺς καρποὺς τῶν ἔργων σου ἐτρύγησες ἄγνωστε. Ταῦτα λέγοντες, ἐλύθησαν αἱ ἅλυσες παραδόξως, καὶ ἔμειναν ἀβλαβεῖς οἱ Ἅγιοι. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον βλέπωντας ἕνας ὑπηρέτης, τὸ ὄνομά του Ἀφθόνιος, τοιαῦτα μεγαλοφώνως ἐβόησε· μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν· γίνωσκε βασιλεῦ, ὅτι αὐτὸν προσκυνῶ καὶ ἐγὼ, ὁποῦ δύνεται καὶ κάμνει τοιαῦτα τεράστια. Ὁ δὲ Τύραννος ἐλυπήθη εἰς τοῦτο, καὶ ἐδοκίμαζε μὲ κολακείαις, τάσσωντάς του τιμαῖς καὶ δωρήματα, ἐὰν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν ἀσέβειαν. Ὁ δὲ Μακάριος Ἀφθόνιος ἄφθονα καὶ πλουσίως εὐφήμισε τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὡμολόγησε τὴν ἀγαθότητα καὶ φιλοτιμίαν αὐτοῦ λέγωντας· ἐμένα εἶναι ὁ πόθος μου νὰ γένω στρατιώτης τοῦ οὐρανίου Βασιλέως, ὅς τις εἶναι ἐλεήμων καὶ πλουσιόδωρος, καὶ δίδει μεγάλας δωρεὰς τοῖς δούλοις του, καὶ τὲς τιμᾷ αἰωνίως ὡς Παντοδύναμος. Γνωρίσας οὖν ὁ Τύραννος τοῦ Ἁγίου τὸ ἀμετάθετον, ἐκέλευσε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουσιν· ὅς τις ἐδόξασε τὸν Κύριον λέγωντας· εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα, ὁποῦ μὲ ἔσωσες διὰ τὴν πολλήν εὐσπλαγχνίαν σου· ὅθεν ἡ ψυχή μου αἰνέσει σε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σε αἰώνια. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὲς Ἁγίους εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ μὲν Κύριοι καὶ Δεσπόται μου ποθούμενοι ὑπάγω πρὸς τὴν σωτήριον ὁδοιπορίαν χαρούμενος, δέομαι δὲ καὶ παρακαλῶ τὴν συμπαθῆσας ψυχὴν καὶ φιλάνθρωπον, νὰ μὴν ἐνθυμηθῆτε τὰς θλίψεις καὶ βασάνους, ὁποῦ σᾶς ἔδωκα, ἀπὸ τὸν Τύραννον προξασσόμενος, ἀλλὰ μάλιστα παρακαλέσατε τὸν κοινὸν Δεσπότην νὰ μή με χωρίσῃ ἀπὸ μέρος σας, ὡς οἰκτίρμων, καὶ πολυέλεος, ἀλλὰ νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ τὸν δοξάζω εἰς τὴν συνοδίαν σας αἰώνια εὐφραινόμενος. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ὕπαγε Ἀδελφὲ ἀγαλλόμενες. Μακάριος ἐσύ, ὁποῦ θέλεις παρασταθῇ εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα πρῶτος ἀπὸ ὅλους μας, νὰ ἀπολαύσῃς τὰς ἀμοιβὰς τοῦ κόπου σου μὲ δόξαν αἰώνιον· ὅθεν μᾶλλον ἡμεῖς ἔχομεν χρείαν εὐχῆς ἀπὸ λόγου σου, νὰ παρακαλέσῃς τὸν Κύριον, νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τελειώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως ἀκινδύνως καὶ ἀνεμπόδιστα, καὶ νὰ ἀξιωθῶμεν μετὰ σοῦ ἴσον βραβεῖον καὶ χάρισμα. Ταῦτα εἰπόντες, τοὺς ἐνηγκάλισεν ὁ Ἀφθόνιος, καὶ ῥάνας εἰς τοὺς τραχήλους αὐτῶν ἀγαλλιάσεως δάκρυα, τοὺς ἐκαταφίλησεν ὅλους, καὶ τοὺς ἀπόχαιρέτησεν. Ἔπειτα φθάνωντας εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἔλαβε τὸ ποθούμενον τέλος ὁ τρισμακάριος. Οἱ δὲ πορευθέντες Χριστιανοὶ ἔλαβον τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς καθὼς ἔπρεπε.

Μετὰ ταῦτα εἶπε πρὸς τοὺς Ἁγίους ὁ Τύραννος· μὴ νομίσητε ὅτι σᾶς θέλω δώσει ἴσον θάνατον ὡς τοῦ Ἀφθονίου, ἀλλὰ νὰ σᾶς ἀφανίσω μὲ διάφορα κολαστήρια·

οὕτος εἶπε, καὶ προστάσσει νὰ φέρουν θυλάκους, ἤγουν δερμάτια βοδίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἔβαλαν τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὰ ὕδατα· ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐβλάβησαν, μάλιστα ἐσχίσθησαν τὰ δερμάτια, καὶ ἐφάνη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ὁ ἅγιος Ἀφθόνιος ἐξαστράπτωντας· καὶ ἐξελθόντες εἰς τὴν γῆν, ὑπήγασι καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν Τύραννον, ὁ ὁποῖος θαῤῥῶντας πῶς δὲν τοὺς ἔῤῥηξαν ἀκόμη οἱ θήμιοι, ἐθυμώθη κατ' αὐτῶν, καὶ ἐκέλευσε νὰ ῥήξουν ἐκείνους εἰς τὸ νερὸν, ἀφ' οὗ κόψουν τὰς χεῖράς τους. Οἱ δὲ θήμιοι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἀκούσαντες τοιαύτην ἀπόφασιν, καὶ προσευξάμενοι ἔλεγον· πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τὰς ψυχὰς πολυέλεε, Κύριε, καὶ συναρίθμησόν μας τοὺς ἀναξίους μὲ τοὺς Ἁγίους σου Μάρτυρας· καὶ οὕτως ἐδέχθησαν τὸ μακάριον τέλος τὸν ἀριθμὸν τέσσαρες. Ὁ δὲ Θεομισὴς καὶ παράνομος Τύραννος ἐφυλάκωσε τοὺς ἁγίους, Ἀκίδυνον, Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τόσην λύπην καὶ σκότωσιν, πῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ τοὺς θανατώσῃ, ὁποῦ δὲν ἔφαγε τίποτας, ἀλλὰ συνάξας τοὺς Ἄρχοντας, τοὺς ἐγκάλει πῶς δέν του ἐβοήθησαν, νὰ συμπονέσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοιαύτην καταφρόνεσιν τῶν πατρῴων Θεῶν, ἀλλὰ τὸν ἄφησαν μοναχὸν καὶ ἐκινδύνευε. τότε ἀπεκρίθη ἕνας ὁ πρῶτος τῆς συγκλήτου Ἐλπιδιφόρος καλούμενος, ὁ ὁποῖος ἦτον πιστὸς Χριστιανὸς κεκρυμμένος, καὶ τότε ἐπαῤῥησιάσθη, καὶ ὠνείδισε τὸν βασιλέα ἄφοβα, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλλος ἕνας νέος συγκλητικὸς, τὴν κλῆσιν Φιλόλογος, τὸν ἐξύβρισε, μὴ βάνωντας ποσῶς εἰς τὸν νοῦν του τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἔλεγεν πρὸς τοὺς ἄλλους Ἄρχοντας· δὲν πρέπει ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι μου, νὰ ὑποτασσώμεσθεν ἕνα βασιλέα παράφρονα. Τότες ὁ Τύραννος θυμωθεὶς, προστάσσει τοὺς στρατιώτας νὰ φονεύσουν τοὺς ἄνωθεν δύω ὁποῦ τὸν ὕβρισαν· φίλος δέ τις μεγάλος τοῦ Σαβωρίου, τὴν κλῆσιν Καλλίστρατος, τὸν ἐπαρεκάλει νὰ παύσῃ τὸν θυμόν, νὰ μὴ προστάσσῃ παράνομα πράγματα· ὁμοίως καὶ πάντες οἱ λοιποὶ παῤῥησιασάμενοι εἶπον αὐτῷ· γίνωσκε βασιλεῦ ἄθλιώτατε, ὅτι ἡμεῖς ποσῶς δὲν συγκοινοῦμεν εἰς τὴν ἐδικήν σου ἀσέβειαν. Ταῦτα εἰπόντες ἀνεχώρησαν· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν σκότωσιν, ὡς υἱὸς τοῦ δαίμονος· καὶ τὸ ταχὺ καθίσας εἰς τὸν θρόνον ἐκέλευσε νὰ κάμουσι τρεῖς λάκκους, νὰ βάλουν ἔσω θηρία καὶ ἑρπετά, καὶ νὰ ῥίψουν τὲς Μάρτυρας· οἵ τινες ἰσάμενοι ἀβλαβεῖς εἰς τὸ μέσον τῶν θηρίων ἔψαλλον. « Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐδίψησέ σε ἡ ψυχή μας. Ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν σὴν ἐπιείκειαν, καὶ ἀνάγαγε ἡμᾶς ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας, ὅτι τὸ ἔλεος σου χρηστὸν, καὶ ἡ ἀγαθότης σου ἀνείκαστος. Ταῦτα εὐξάμενοι, ἦλθασιν οὐρανόθεν λαμπροφορούντες ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ δὲν ἀφήκασι τὰ θηρία ποσῶς νὰ ἐγγίσουσι τοὺς Ἁγίους, ἀλλὰ τοὺς εὔγαλαν ἔξω τοῦ λάκκου ὑγιεῖς, χωρὶς τίποτας βλάψιμον. Ὁ δὲ ἀνόητος βασιλεὺς, καὶ τῶν θηρίων ἀναισθητότερος, δὲν ἐπραΰνε τὴν θηριώδη γνώμην του, ἀλλὰ προστάσσει πάλιν νὰ τοὺς κρεμάσουσι, νὰ καταξεσχίζουν τὰς σάρκας τους· βλέπωντας δὲ, ὅτι κατακοπτόμενοι ὥραις πολλαῖς δέν ἐψηφοῦσαν τὴν βάσανον, ἀλλὰ γενναίως ὑπέμενον, ἐκέλευσε νὰ τοὺς κατεβάσουν, καὶ νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τους. Τότες οἱ Ἅγιοι ὑπήγεναν ἀγαλλιώμενοι, νὰ λάβουν τὸν ποθούμενον θάνατον· ὅσοι δὲ ἐφωτίσθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Θεοσέβειαν, ἠκολούθουν αὐτοῖς δεόμενοι νὰ τοὺς διδάξουν, διὰ νὰ ξερεωθῶν εἰς τὴν πίστιν καλλίτερα· τινὲς δὲ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας ἀκολουθοῦσαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ δέν τους ἀφίνουν νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἀλλὰ ἐμποδίζουν αὐτῶν τὸν θάνατον· ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἔστειλε πολλοὺς στρατιώτας, νὰ τοὺς χωρίσουσιν. Οἱ δὲ εὐλαβεῖς ἐκεῖνοι ἠκολούθουν τοὺς Ἁγίους, τὸ πρόσταγμα τοῦ Τυράννου ὡς οὐδὲν λογιζόμενοι, καὶ ἐπροτίμουν νὰ ἀποθάνουσι κάλλιον, ἢ νὰ φανῇ πῶς ἐντροπιάσασιν. Ὁ δὲ Τύραννος ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουσι τὸν Ἐλπιδιφόρον, ὅς τις ἦτον αὐτῶν προεστώτερος, καὶ εἰς τὸν ζῆλον τῆς εὐσεβείας θερμότερος, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς τοὺς Μάρτυρας· δεήθητε τὸν

Θεὸν διὰ λόγου μου ἀδελφοὶ καὶ πατέρες μου, καὶ ὁδηγοί μου πρὸς τὴν εὐσέβειαν νὰ μὲ συναριθμήσῃ μὲ τὴν Ἁγίαν σας Συνοδίαν· πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπον οἱ Ἅγιοι· μὴ λυπῆσαι Ἀδελφὲ φίλτατε, ἀλλὰ ἔχε Θάρρος, ὅτι πρότερον ἀπὸ ἡμᾶς ὑπάγεις εἰς τὸν οὐράνιον Βασιλέα νὰ ἀγάλλεσαι· ἠκολούθουν δὲ αὐτῷ ἄλλοι τρεῖς, ἔχοντες ὁμοίαν γνώμην καὶ προαίρεσιν, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν, ὁ Τύραννος· τί ἐπάθετε ἀνόητοι, καὶ ἀφίνοντες τοὺς πατρῴους Θεοὺς, ἐκολλήθητε μὲ τοὺς πλάνους αὐτοὺς καὶ γόητας; γινώσκετε, ὅτι ἐὰν δὲν ἔλθετε εἰς τὴν προτέραν εὐσέβειαν, σᾶς Θέλω δώσει πικρότατον Θάνατον· πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἐλπιδιφόρος ἀπεκρίθη ἄφοβα.

Ἡμεῖς δὲν προσκυνοῦμεν ψευδεῖς Θεοὺς, οὔτε εἰς τὸ πρόσταγμά σου πειθόμεσθεν, καὶ κάμε ὅτι ἂν βούλεσαι. Λέγει τους ὁ Τύραννος· ἐπειδὴ ἐσυγκοινωνήσατε μὲ τοὺς ἀσεβεῖς ἐτούτους, ἐγὼ νὰ σᾶς ὑστερήσω τοῦ ποθουμένου εἰς τὸ πεῖσμά σας, καὶ νὰ σᾶς δώσω ὅμοιον Θάνατον. Ταῦτα εἰπὼν ἐπρόσταξε νά ἀποκεφαλίσουν αὐτοὺς, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρουν εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἐθανάτωσαν οὖν τὴν ἡμέραν ἐκείνην τριακοσίους, οἵτινες ἅπαντες ἠγάπησαν νὰ ἀποθάνουσι μάλιστα διὰ τὸν Χριστὸν, ἢ νὰ ἔχουσιν ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον. Εἰς τοῦτο δὲ ἦτον αἰτία ὁ Ἀκίνδυνος, ὁποῦ τοὺς ἐπαρακίνα νὰ μὴ δειλιάσουσι, τὸν ὁποῖον ἐπροσκάλεσεν ὕστερα ὁ βασιλεὺς μὲ τοὺς ἄλλους δύω, Ἀφ' οὗ ἐθανάτωσαν τοὺς ἄλλους, καὶ λέγει τους μὲ προσποιεμένην πραότητα καὶ σκολιότητα τῆς ἀλωπεκος· διατί φίλοι μου ἔχετε τόσον πεῖσμα, καὶ προτιμᾶτε ὑπὲρ τὴν γλυκυτάτην ζωὴν τὸν πικρότατον Θάνατον; μάρτυς μου ὁ γλυκὺς εἰς ὅλους καὶ παμπόθητος ἥλιος, πολλὰ λυπᾶμαι νὰ σᾶς Θανατώσω διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας σας, τὴν ὁποίαν καὶ τὰ Θηρία εὐσπλαγχνίζονται· λοιπὸν σᾶς συμβουλεύω πρὸς τὸ συμφέρον σας, κάμετε τὸ θέλημά μου, ὁποῦ σᾶς ἀγαπῶ ὡς τέκνα μου, καὶ σᾶς Θέλω ἀξιώσει μεγάλων τιμῶν καὶ ἀπείρων χαρισμάτων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μήμας λυπᾶσαι, μήτε πειραχθῇς νὰ μᾶς δώσῃς φθορήματα, ὅτι ποτὲ δὲν Θέλεις δυνηθῇ νὰ κλίνῃς εἰς τὸ Θέλημά σου τὴν γνώμην μας, οὔτε μὲ ἀπειλαῖς καὶ φοβερισμοὺς τῶν κολάσεων, οὔτε μὲ τασσίματα δωρημάτων, μάλιστα λύπην ἔχομεν πῶς δὲν εἶναι βολετὸν νὰ λάβωμεν μυρίους Θανάτους διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρός μας· λοιπὸν μὴν ἀργήσῃς νὰ μᾶς ἀποφασίσῃς ὡς βούλεσαι, ὅτι ὁ χορὸς τῶν Ἁγίων μᾶς ἐκδέχεται μετὰ Θάνατον. Ὁ τύραννος ἐθυμώθη, καὶ λύσας τὴν προσποιουμένην ἡμερότητα, ἀπεκρίνατο· μὰ τοὺς Θεούς, νὰ μὴν ἀπολαύσετε τὴν ἐπιθυμίαν σας. Ταῦτα εἰπὼν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φυλακώσουν μὲ ἄλυσες, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐμελέτα πῶς νὰ τοὺς Θανατώσῃ ὁ δείλαιος· τὸ πρωῒ προστάσσει νὰ ἄψουσι κάμινον, νὰ τοὺς ῥήξουν ἔσω, ἕως νὰ γένουν στάκτη ὁλότελα. Ἀ'φ' οὗ γοῦν τοὺς ἤφεραν εἰς τὸ Θέατρον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Σαβώριος· ἰδοὺ τῆς ἀπειθείας σας τὰ ἐπίχειρα (δείχνωντας μὲ τὸ χέρι τὴν κάμινον) τὴν ὁποίαν ἐσεῖς ἐξεκαύσετε. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος κατανοήσας τὸ κακότεχνον τοῦ Τυράννου ἀνταπεκρίθη, καὶ λέγει του· καλὰ σοῦ ἐπροφήτευσε τὸ ὄνομα ἡ μητέρα σου, καὶ σὲ ἐκάλεσε Σαβώριον, ὁποῦ Θέλει νὰ εἰπῇ πατέρα δαιμόνων, ἀλλὰ σὺ εἶσαι (τὸ ἐναντίον) υἱὸς τοῦ ἀνθρωποκτόνου δαίμονος· ἐπειδὴ τελεῖς τὰ ἔργα του, καὶ χαίρεσαι ὡς αὐτὸς εἰς τὰ ἀνθρώπινα αἵματα. Τοῦτον τὸν πικρὸν λόγον ἀκούσας ὁ δυσσεβὴς ἐταράχθη, καὶ φωνήσας τὴν μητέρα, ἠρώτησεν αὐτὴν, νὰ εἰπῇ τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ τὴν σήλωσιν· ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· γινώσκω ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πατρικόν σου ὄνομα, ἀμὴ δὲν ἐξεύρω τὴν τούτου σήλωσιν· καὶ ὁ Τύραννος· οἱ κακοδαίμονες ἐτοῦτοι μοῦ λέγουσιν, ὅτι σήλοῖ ἡ ἐπωνυμία μου πῶς εἶμαι πατὴρ δαιμόνων· λοιπὸν μὰ τὴν σωτηρίαν μου, ἐὰν οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια, ἐσένα Θέλω νὰ Θανατώσω πρότερον μὲ πικρὸν Θάνατον· ἡ δὲ ἐχαμογέλασε λέγουσα· τὴν ἀλήθειαν εἴπασι. Τότε ἐθυμώθη περίσσα ὁ ἀσεβὴς, καὶ ἀστοχήσας τὴν μητρῴαν ἀγάπην, ὁποῦ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα εὐλαβοῦνται ἐκ φύσεως τοὺς γεννήτορας, ἔβαλε τὰς χεῖρας ἐπάνω της· καὶ τὴν ἐγρόβιζεν ὁ ἀπάνθρωπος,

καὶ τὴν ἐπλήρωσε διὰ τοὺς πόνους ὁποῦ ἔπῆρε νὰ τὸν γεννήσῃ τὸν ἄσπλαγχνον· ἡ δὲ γραῦς προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἁγίων ἔλεγε· σώσατε δοῦλοι τοῦ ὄντως Θεοῦ τὸ γῆράς μου, ὅτι καθὼς Θεωρῶ αὐτὸν ἐγέννησα τὸν Διάβολον. Ὁ δὲ Τύραννος εἶπε πρὸς τοὺς Μάρτυρας· τί κάμνομεν; ὅσον στέκεσθε εἰς τὴν κακίαν ἀσάλευτοι, τόσῳ μᾶλλον ἐξάπτει ἡ κάμινος περισσότερον. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· διὰ τὴν μητέρα σου φρόντισον, καὶ μήσε μέλει ποσῶς διὰ λόγου μας, ἐπειδὴ ἀκριβῶς μᾶς ἐγνώρισες· δι' αὐτὴν κάμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ σοῦ ἀφεθῇ τὸ ἀνόμημα.

Καὶ ὁ Τύραννος· αὐτὴ πάλιν Θέλει κάμει πρὸς τοὺς Θεοὺς δέησιν, νὰ μοῦ συγχωρήσουν ὡς εὔσπλαγχνοι. Ἡ δὲ γηραιὰ τὰς χεῖρας ὑψώσασα πρὸς οὐρανὸν τοιαῦτα προσηύχετο. Χριστὲ μονογενὲς Υἱὲ τοῦ Θεοῦ μὴ συγχωρήσῃς τὴν ἀσέβειαν τοῦ υἱοῦ μου, οὔτε εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, οὐδὲ εἰς τὸν μέλλοντα. Ὁ δὲ ἀσεβὴς εἶπεν αὐτῇ· τὸ γῆράς σὲ εὔγαλεν ἀπὸ τὸν νοῦν σου, ὡς φαίνεται, καὶ δι' αὐτὸ μοῦ καταρᾶσαι ἀναίσχυντη. Τότες ἡ γνωστικὴ γραῦς συνετῶς ἀπεκρίνατο· ἐὰν ἐγὼ ἡ μήτηρ σου εἶμαι παράφρων, ἐσὺ ὁποῦ ἐγεννήθης ἀπὸ ἐμένα δὲν ἔχεις γνῶσιν ὁλότελα, ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ Θεὸν βάνω μάρτυρα, ὁποῦ βλέπει τὰ πάντα, καὶ προφητεύω σοι, ὅτι δὲν Θέλεις φύγῃ τὴν δικαίαν κρίσιν του. Ταῦτα ἡ μακαρία λέγουσα, ἔμεινεν ὁ μιαρὸς ἄφωνος· ἔπειτα εἶπε τοὺς ὑπηρέτας· τοὺς μὲν δυσσεβεῖς αὐτοὺς ῥίψατε εἰς τὴν κάμινον· αὐτὴν δὲ ἀφῆτε νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἂν βούλεται· ἡ δὲ ἀοίδιμος ἔλεγε· ζῇ Κύριος ὁ Θεός, νὰ μὴ ξεχωρίσω ἀπὸ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας, οὔτε εἰς τὴν ζωὴν ἐτούτην, ἔτε καὶ μετὰ Θάνατον. Οταν δὲ οἱ Ἅγιοι ἐπλησίασαν εἰς τὴν κάμινον, προσηύξαντο λέγοντες. Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁποῦ μᾶς ἐδυνάμωσες νὰ τελέσωμεν τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀγάπην σου, καὶ δὲν μας ἀφῆκες νὰ γένωμεν Θήραμα τῶν ἐχθρῶν μας, ἀλλὰ ἐλύτρωσες τὴν ψυχήν μας ἀπὸς τὰς παγίδας τοῦ δαίμονος· λοιπὸν καὶ τώρα δυνάμωσέ μας, νὰ ὑπομείνωμεν καὶ τοῦτο τὸ πῦρ μὲ ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα, καὶ παραστάσου μας, ὅταν ἡ ψυχὴ χωρισθῇ ἐκ τοῦ σώματος, ὅτι εἰς σὲ Θαρροῦντες εἰσερχόμεθα εἰς τὴν φλόγα ταύτην μὲ τὴν ἐλπίδα σου. Βλέποντες δὲ οἱ στρατιῶται τὴν ἀνύποιστον ἐκείνην πύρωσιν, ἐδειλίασαν, καὶ δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ πλησιάσουσι. Λέγουσιν αὐτοῖς οἱ Ἅγιοι· τί στέκετε μετὰ φρίκης τοσοῦτον ἔντρομοι, καὶ δὲν μας ῥίπτετε εἰς τὴν κάμινον; ἐὰν τὸ ὁμόδουλον ἐτοῦτο πῦρ τὸ οὐδαμινὸν καὶ πρόσκαιρον φοβεῖσθε τοσοῦτο, πῶς δὲν τρομάσσετε τῆς γέννης τὰ ἀτελεύτητον; Οἱ δὲ εἶπον· καὶ πῶς δυνάμεθα ἐκφυγεῖν ἐκείνην τὴν κόλασιν; καὶ οἱ Ἅγιοι· ὅσοι πιστεύσουν εἰς Χριστὸν τὸν ἀληθῆ καὶ μόνον Θεὸν, λυτρώνονται τῆς κολάσεως. Λέγουσιν αὐτοῖς οἱ στρατιῶται· ὁπόταν σᾶς ἐβασανίζαμεν, καθὼς ἐπροσάχθημεν, εἴχομεν ἄμετρον τρόμον εἰς τὴν καρδίαν μας, ὥσπερ νὰ μᾶς ἔμελλε κακὸν χαλεπώτατον, καὶ τώρα ὁπῦ μᾶς ἐδιδάξετε, ἐγνωρίσαμεν εἰς τὴν ψυχὴν τινὰ εὐφροσύνην, τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀναμένοντες. Λοιπὸν τελειώσατε εἰς ἡμᾶς ὅσα ἡ Πίστις βούλεται, διὰ νὰ γένωμεν δοῦλοι γνήσιοι τοῦ Οὐρανίου Βασιλέως, ὅτι τὸν φθαρτὸν ἐτοῦτον βασιλέα ἐσυχάθημεν ὡς παράνομον. Εἰς τοῦτα ἐπληρώθησαν εὐφροσύνης ἀμέτρου οἱ Ἅγιοι λέγοντες· αἰνέσωμεν συμφώνως τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθός· πρόσδεξαι Δέσποτα σήμερον ἐκείνους ὁποῦ ἐπροσκάλεσες περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ μαρτυρίου σου, καὶ δός τους τὸν μισθὸν ἄξιον τῆς ἀμετρήτου σου ἀγαθότητος, συναριθμῶν αὐτοὺς μὲ τοὺς προτελευτήσαντας Μάρτυρας: Ἀπὸ ταῦτα λαβόντες Θάρρος οἱ στρατιῶται, καὶ ποιήσαντες ἀντὶ ὅπλων τὴν σφραγίδα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μέτωπον, ἐπήδησαν ὅλοι τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιοκτὼ μὲ τὴν Μακαρίαν Μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔπεσαν εἰς τὴν βροντῶσαν ἐκείνην καὶ παφλάζουσαν κάμινον ἀγαλλόμενοι, καὶ ψάλλοντες μὲ τοὺς Ἁγίους, Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον τελειώσαντες τὸν μακάριον δρόμον τῆς ἀθλήσεως τῇ Β'. τοῦ Νοεμβρίου· ἐφαίνοντο δὲ καὶ χοροὶ Ἀγγέλων μὲ τοὺς Ἁγίους μέσα εἰς τὴν

κάμνον ψάλλοντες, ἕως οὗ λαβόντες τὰς μακαρίας αὐτῶν ψυχὰς τῷ Δεσπότῃ παρέσησαν. Ὁ τόπος δὲ ὅλος ἐπληρώθη εὐωδίας ἀῤῥήτου τοσαύτης, ὁποῦ οἱ παρεστῶτες Χριστιανοὶ ἐθαύμαζον· οἵ τινες ἔλαβον τὰ ἱερὰ καὶ τίμια Λείψανα, καὶ ὡς ἔπρεπε ταῦτα εὐλαβῶς ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Ὁμοουσίου Θεότητος.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ'.

Των Ἁγίων Μαρτύρων.

ΑΚΕΨΙΜΑ, ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΑΕΙΘΑΛΑ.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἀσεβεστάτου Σαβωρίου εἶχασιν εἰς ὅλην τὴν Περσίδα μεγάλην λύσσαν κατὰ τῶν φιλοχρίστων οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα οἱ μάντεις καὶ γόητες, τῶν ὁποίων ἔδωκεν ἐξουσίαν ὁ παράνομος βασιλεὺς νὰ τοὺς παιδεύουν ὀδυνηρῶς οἱ δύστηνοι, οἵτινες ἐβασάνιζαν τοὺς πιστοὺς, καὶ τοὺς ἐβίαζαν νὰ σέβωνται τὸ πῦρ καὶ τὸν Ἥλιον· τότε χάριν ἐφυλάκωσαν ἕνα γηραιὸν Ἐπίσκοπον Ἀκεψιμᾶν καλούμενον, ὅς τις ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν Νησσῶν, καταπολλὰ ἐνάρετος ἄνθρωπος, πρᾶος, ἐγκρατὴς, ἐλεήμων, χαρίεις τὸ εἶδος, καὶ τὴν ψυχὴν χαριέστερος, φανερώνωντας μὲ τὸ ἔξωθεν ἦθος τὴν ἔσω κατάστασιν, καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανοὺς τὴν εὐσέβειαν, οὐ μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ δογμάτων ὀρθότητα. Λέγεται δὲ περὶ αὐτοῦ τοιοῦτον θαυμάσιον, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ τὸν φυλακώσουν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐψήριζε τὴν κεφαλήν του ἕνα παιδίον, καὶ ἀσπαζόμενον ταύτην εἶπε· μακαρία ἡ φαλακρὰ αὐτὴ κεφαλή, ὅτι μέλλει νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Κύριον· ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἅγιος γέρων ἐχάρη, εὐχόμενος τῷ Θεῷ νὰ τελειωθῇ ἡ τοῦ παιδὸς πρόῤῥησις. Τότες ἔτυχεν ἐκεῖ ἄλλος ἕνας Ἐπίσκοπος ἄλλης πόλεως, φίλος τοῦ Ἀκεψιμᾶ, καὶ λέγει πρὸς τὸ ῥηθὲν παιδίον· καὶ ἐγὼ τί μέλλω νὰ πάθω τέκνον μου; ὁ δὲ θεοφορούμενος παῖς ἀπεκρίνατο· ὅταν ἐπιστρέφῃς εἰς τὴν Πόλιν σου, δέν σε θέλουν ἀφήσει νὰ φθάσῃς, ἀλλὰ εἰς τὸ χωρίον Ἀτσαδαρὰν καταλύσεις τὸν βίον· καὶ οὕτως ἀμφότερα ἔγιναν. Ὅταν δὲ ἤφεραν τὸν Ἀκεψιμᾶν εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν μάγων Ἀδσάχον καλούμενον, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐὰν ἦτον Χριστιανὸς, καὶ ὡμολόγησε μετὰ παῤῥησίας πολλῆς τὴν ἀλήθειαν λέγωντας· ἕνα Θεὸν γνωρίζομεν κατά τὰς γραφάς· καὶ αὐτῷ μόνῳ ὡς ἀγαθῷ καὶ ποιητῇ τῶν ἁπάντων λατρεύομεν· καὶ ὁ Μάγος· ἐγὼ ἤκουσα πῶς εἶσαι φρόνιμος ἄνθρωπος, καθὼς ἀπὸ τὴν πολιάν σου γνωρίζεσαι, ἀμὴ τὰ λόγια σὲ φανερώνουν ἑνὸς παιδίου μωροῦ ἀγνωστότερον, ἐπειδὴ καταφρονᾷς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, καὶ δὲν θέλεις νὰ προσκυνήσῃς τὸν λαμπρότατον Ἥλιον. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἀπεκρίνατο· ἀνοητότεροι εἶσε ἐσεῖς οἱ τῶν Περσῶν Ἄρχοντες, ὅτι ἀφίνοντες τὸν Κτίστην, λατρεύετε ἀναίσθητα Κτίσματα. Τίς ἔχων γνῶσιν θέλει ἔλθῃ εἰς τόσην ἀναισθησίαν καὶ ἄνοιαν, καθὼς ἐσεῖς καὶ ὁ βασιλεύς σας ἀνόσιοι, νὰ προσκυνήσῃ ποιήματα; Καὶ ὁ ἄρχων· ἀνόσιε κατὰ ἀλήθειαν ἐσὺ φλύαρε, καὶ ματαίου προστάτα θρησκεύματος, ἐπειδὴ τολμᾷς καὶ ὑβρίζεις ἡμᾶς, ὁποῦ προσκυνοῦμεν τοιοῦτον στοιχεῖον λαμπρότατον, τὸ ὁποῖον ἐὰν δὲν προσκυνήσῃς τὸ συντομώτερον, θέλεις λάβῃ τόσα δεινὰ κολαστήρια, ὁποῦ νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ σὲ λυτρώσῃ ὁ ἐσταυρωμένος Θεὸς ὁποῦ σέβεσαι. Τότε ὁ θεῖος πρεσβύτης μηδὲν δειλιάσας τὴν τούτου ὠμότητα ἀπεκρίνατο· νὰ φραγῇ τὸ μιαρὸν στόμα σου τρισκατάρατε, ἐμὲ νομίζεις νὰ ἐκφοβήσῃς μὲ ταῖς ἀπειλαῖς καὶ φοβερισμούς σου ἀνόητε, νὰ ἀπαρνηθῶ τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν; ἐὰν καὶ δέν με λυτρώσῃ ὁ Κύριός μας καθὼς εἶπες, ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, ποίαν ζημίαν λαμβάνω, νὰ προδώσω σῶμα γηραιὸν καὶ ἀδύνατον εἰς θάνατον, νὰ λάβω ἄλλο ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον εἰς ἀντάλλαξιν; μάλιστα ὅλοι μὲ θέλουσιν ἐπαινέσει ὡς φρόνιμον, ὅτι διὰ ὀλίγην ζωὴν καὶ βραχυτάτην, ἀπολαμβάνω εὐδαιμονίαν αἰώνιον καὶ ἡδονὴν ἀτελεύτητον. Τότες ἐθυμώθη περίσσα ὁ ἄνομος, καὶ ἔδειρε τοσοῦτον βαρέως τὸν ἱερώτατον Γέροντα, ὁποῦ δὲν ἔμεινε μέρος μικρὸν εἰς τὸ σῶμα ἀπλήγωτον· ἡ δὲ γῆ ὅλη ἀπὸ τὰ αἵματα ἐκοκκίνησε. Τότε τοῦ λέγει ὁ ἀλιτήριος· ποῦ εἶναι τώρα Ἀκεψιμᾶ, ὁ θεὸς ὁπῦ σέβεσαι, καὶ δὲν ἦλθε νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου; Καὶ ὁ Ἅγιος· ὁ θεός μου κατοικεῖ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς μιαρώτατε, καὶ ἠμπορεῖ νὰ μὲ λυτρώσῃ, ἐὰν θελήσῃ ὡς παντοδύναμος· σὺ δὲ ὁποῦ εἶσαι γῆ καὶ σποδὸς, κατὰ τίνος τολμᾷς καὶ ὑπερηφανεύεσαι ἄγνωστε; αὔριον ὡσεὶ χόρτος μαραίνεσαι, νὰ παραδοθῇς εἰς πῦρ ἄσβεστον, καὶ τότε θέλεις ἐγνωρίσει αὐτὸν ὁποῦ βλασφημᾷς τώρα, θεὸν ἀθάνατον, νὰ ὀδύρεσαι ἀνωφέλευτα. Τότε θυμωθεὶς ὁ Μάγος, προστάσσει νὰ τὸν δέσουν μὲ ἅλυσες, νὰ τὸν φυλακώσουν, ἕως δευτέραν ἐξέτασιν· τῇ ἐπαύριον ἤφεραν ἄλλους δύω Χριστιανὲς εἰς τὸ δικαστήριον. καὶ ὁ μὲν εἷς ἦτον Πρεσβύτερος, Ἰωσὴφ ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τὸ χωρίον Βηθλαβουκᾶ, τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύεται: τοῦ γράφοντος, γηραιὸς καὶ αὐτὸς ἑβδομηκονταετὴς, ζηλωτὴς τοῦ Χριστοῦ, μὲ σωφροσύνην καὶ φόβον θεῖον κοσμούμενος· ὁ δὲ ἕτερος ἦτον ἀπὸ τὸ χωρίον Βηθνοαδαρᾶς, τὴν κλῆσιν Ἀειθαλᾶς, τὴν ἀξίαν Διάκονος, τὴν ὄψιν αἰδέσιμος, εἰς τὸν ἔνθεον ζῆλον, ὡς ὁ μέγας Ἠλίας, θερμότατος· τούτους ἐκύτταξεν ὁ δικαστὴς μὲ ἄγριον νεῦμα, καὶ λέγει τους.

Διατί πλανᾶτε τοὺς ἁπλουστέρους ἀνθρώπους, μὲ ταῖς μαντείαις σας, καὶ τοὺς ὑπάγετε εἰς τὴν Πίστιν τῶν Χριστιανῶν κακοθάνατοι; Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀπεκρίνατο, ἡμεῖς οὔτε μαντείας ἐξεύρομεν, οὐδὲ τινὰ ἐπλανέσαμεν· ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς πλανωμένους ὁδηγοῦμεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, διδάσκοντες ὅλους, νὰ προσκυνοῦσιν ἕνα Θεὸν Ποιητὴν τοῦ Ἡλίου, καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων θεσπόζοντα. Λέγει του ὁ Μάγος· ποῖον δόγμα εἶναι ἀληθέστερον, ἐκεῖνο ὁπῦ ὁ Οἰκουμενικὸς Βασιλεὺς κρατεῖ καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες, ἢ αὐτὸ ὁποῦ κηρύττετε ἐσεῖς οἱ καταφρονεμένοι καὶ εὐτελέξατοι; Ὁ δὲ Γερεὺς ἀπεκρίνατο· οὕτως ἐπρόσταξεν ὁ Θεὸς, νὰ δίδωμεν τοῖς πτωχοῖς τὴν οὐσίαν μας, ἐλπίζοντες νὰ ἀπολαύσωμεν αἰώνιον πλοῦτον, καὶ δόξαν ἀμάραντον· ἀμὴ ἐσὺ ὁποῦ ὑπερηφανεύεσαι μεγάλα εἰς τὴν ματαίαν δόξαν καὶ πλοῦτον εὐμάραντον, θέλεις ἀφανισθῇ ὡς καπνὸς καὶ χῶμα ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Μὲ τοιαῦτα καὶ ἕτερα πλείονα φιλονεικήσαντες ἱκανὴν ὥραν εἰς τὴν διάλεξιν, τοῦ εἶπεν ὁ Τύραννος ὕστερα· ἄφες τὰ μακρὰ φλυαρίσματα, καὶ προσκύνησον ὡς πρέπει τὸν Ἥλιον. Ὁ δὲ τοῦ Χριστῦ προσκυνητὴς ἀπεκρίνατο· μὴ πλανᾶσαι, ὅτι δέν με θέλεις ἰδεῖ νὰ προσκυνήσω τὸν Ἥλιον, ἢ ἄλλα ποιήματα πώποτε. Τότες ὑπερζέσας ἀπὸ τὸν θυμόν του ὁ Μάγος, ἐμάστιξαν τὸν Μάρτυρα οἱ παμμίαροι, κατεξεσχίζοντες τὰς σάρκας του ἄπονα μὲ ῥαβδία ῥοδίας ῥοζάρικα. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἐδόξαζεν ἐκφώνως τὸν Κύριον λέγωντας· εὐχαριστῶ σοι Θεέ μου, ὁποῦ μὲ ἠξίωσες, νὰ καθαρίσω τὸν ῥύπον τῆς ἁμαρτίας μου μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματος. Μετὰ δὲ ὥραν ἱκανὴν ἀπέκαμεν ἀπὸ τοὺς θαρμοὺς, καὶ ἔμεινεν ἄφωνος, ὅθεν ἔδεσαν αὐτὸν μὲ δύω ἅλυσες, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν μὲ τὸν Ἀκεψιμᾶν οἱ παμμίαροι, καὶ τότε λέγει πρὸς τὸν Διάκονον· κὰν ἐσὺ τέλεσον τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· προσκύνησον τὸν πάμφωτον Ἥλιον, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὰ δεινὰ κολαστήρια. Ὁ δὲ Ἀειθαλᾶς τὸ ὄντως Ἀειθαλὲς τῆς εὐσεβείας φυτὸν ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο νὰ γένω τόσον τυφλὸς καὶ ἀνόητος ὡς τοῦ λόγου σας, νὰ προσκυνήσω ἀντὶς τοῦ Κτίστου τὰ κτίσματα· λοιπὸν μήμε φοβερίζῃς μὲ παιδευτήρια, ὅτι δέν με νικᾷς, νὰ μὲ διαστρέψῃς ποτὲ ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, κὰν θάνατον μοῦ δώσῃς πικρότατον. Λέγειτον ὁ Μάγος· τίς ἔχει γνῶσιν, καὶ προτιμᾷ ὑπὲρ τὴν ζωὴν τὸν θάνατον, μάλιστα διὰ ματαίαν ἐλπίδα μελλούσης μακαριότητος; καὶ ὁ Ἅγιος· ἐσεῖς ὁποῦ δὲν ἔχετε ἐλπίδα ἀτελευτήτου ζωῆς, ἀγαπᾶτε

ταύτην τὴν πρόσκαιρον ὡς φιλόσαρκοι· ἡμεῖς δὲ ὀπου εἱμεσθεν βέβαιοι, νὰ λάβωμεν μετὰ θάνατον ἀθάνατον ζωὴν καὶ ἀπόλαυσιν αἰώνιον, δὲν φοβούμεσθεν πρόσκαιρα κολαστήρια, ἀλλὰ διψοῦμεν νὰ ὑπομείνωμεν πληγάς τε καὶ μάστιγας, ὅπως καὶ μεγάλην τὴν ἀμοιβὴν ἀπολαύσωμεν. Τότε προστάσσει ὁ θηριώδης ἐκεῖνος νὰ τὸν δέσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας εἰς ἕνα ξύλον, νὰ τὸν δέρνουν ἕξη ἄνδρες δυνατοὶ τοσοῦτον, ἕως νὰ συνθλασθοῦσιν ὅλα τὰ κόκκαλα. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ἐτέλεσαν εὐθὺς τὸ πρόσταγμα τοῦ ἄφρονος, ὁ δὲ ἀδαμάντινος ἀθλητὴς ὑπέμεινε γενναίως, ὑβρίζων τὸν Ἄρχοντα, καὶ ἐπονομάζωντάς τον σκύλον καὶ κόρακα, ὁπῦ χαίρονται νὰ τρώγουν σάρκας καὶ αἵματα, ὅς τις ἐφοβέρισε τοὺς δημίους νὰ τὸν δέρνουν ἀνελεήμονα· οἱ δὲ ἐμάστιξαν αὐτὸν χαλεπώτερα, τόσον ὁποῦ ἐξεσχίσθησαν ὅλαις ἡ σάρκες του, ἡ ἁρμονίαις ἐμετατέπησαν, καὶ ὅλα του τὰ κόκκαλα ἐσυντρίφθησαν, ἀπὸ τὴν ὠμότητα τῶν μαστιζόντων καὶ τὴν τοῦ ξύλου βαρύτητα. Τότε τὸν ἐσήκωσαν (ἐπειδὴ δὲν ἐδύνετο ποσῶς νὰ περιπατήσῃ) καὶ τὸν ἔῤῥιψαν εἰς τὴν φυλακήν, ὅπου ἦσαν οἱ ἄλλοι δύω Ἅγιοι, καὶ μετὰ πέντε ἡμέρας τὸς ὑπῆγαν δεδεμένους εἰς τόπον τινὰ τὴν κλῆσιν Παράδεισον, ὅπου ἦτον Ναὸς τοῦ πυρός, ὁποῦ ἐσέβοντο· καὶ ἐκεῖ καθίσας ὁ μιαρὸς, τοὺς ἠρώτησεν, ε'ὰν εὑρίσκοντο ἀκόμη εἰς τὴν προτέραν ἀπείθειαν, ἢ ἔξεργαν νὰ τελέσουν κατὰ τὴν γνώμην του· οἱ δὲ παρευθὶς ὡς ἐξ ἑνός στόματος ἀπεκρίθησαν· γίνωσκε ὅτι ἡμεῖς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν ἀμετάθετον, ἕνα Θεὸν προσκυνοῦμεν, καὶ αὐτὸν μόνον Κύριον τῶν ἁπάντων καὶ Κτίστην γινώσκομεν· τότε ὀργισθεὶς προστάσσει πάλιν, νὰ τοὺς ζώσουν ἀπὸ τὴν μέσην, ἀπὸ τὰς μασχάλας, καὶ ἀπὸ τοὺς μηροὺς, νὰ τοὺς σφίγξουν ὅσον ἐδύνοντο, ἔπειτα νὰ στρέψουν μὲ ξύλον τὸ σχοινίον ἕως νὰ τοὺς κατασπάσουσι. Τούτου γενομένου, ἔλαβον ὀδύνην ἀνείκαστον καὶ δακρύων ἀξίαν οἱ τρισμακάριοι, ὅτι ὅλα τὸς τὰ κόκκαλα ἐτζακίσθησαν, καὶ ὁ τύπος τῦ συντριμοῦ ἀπὸ μακρόθεν ἠκάετο· ἐκαρτέρτσαν δὲ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς ἡμέρας ἕως ἕκτης εἰς ταύτην τὴν πανόλεθρον βάσανον, καὶ τότε τοὺς ἐκατέβασαν ὡς ἀπεθαμμένους, καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ἐναπέῤῥιψαν. Καὶ προστάσσει ὁ διδαστὴς νὰ μὴ τολμήσῃ τὶς νὰ τοὺς δώσῃ τροφὴν, ἢ ποτὸν, ἢ ἄλλην τινὰ βοήθειαν, εἰδὲ νὰ χάνῃ τὴν ζωὴν ἀνελεημόνητα. Διέμειναν οὖν φυλακωμένοι τρεῖς χρόνους, εἰς τόσην στενοχωρίαν καὶ κάκωσιν, μὴ ἔχοντες, τινὰ παραμυθίαν ἔξωθεν τῆς φρουρᾶς διὰ τὸν φόβον τοῦ Τυράννου, ὅτι οἱ φύλακες τοὺς ἐλυποῦντο μὲν διὰ τὴν γηραιὰν ἡλικίαν τους, ἀμὴ ἐφοβοῦντο τὸν Τύραννον, καὶ δὲν τοὺς ἔδιδαν τίποτας, μόνον οἱ ἄλλοι φυλακωμένοι τοὺς ἐσπλαγχνίζοντο κἀμμίαν φορὰν (εἰ καὶ Ἕλληνες), καὶ τοὺς ἔδιδαν ὀλίγον τὶ βρωσιμον εὐτελέσατον, καὶ αὐτὸ ἀπόκρυφα. Μετὰ ταῦτα τοὺς εὔγαλαν καὶ παρέστησαν εἰς ἄλλον δικάζοντα Ἀρδασαβὼρ ἐπονομαζόμενον, ὅς τις ἦτον πρῶτος ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἄρχοντας· καὶ ἰδὼν αὐτοὺς πῶς ἦσαν ἀδύναμοι, καὶ μαραμένη ὁ ὄψις τους, ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον κακοπάθειαν, εἶπεν αὐτοῖς διάφορα λόγια, τάχα πρὸς συμβουλὴν, νὰ κάμουσι τὸ συμφέρον τους, πρὸ τοῦ νὰ τοὺς δώσῃ πικρότερα κολαστήρια. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μὴ βάλῃς ποτὲ εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ δυνηθῆς νὰ μᾶς μεταβάλῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν, μὲ κολακείαις καὶ δωρήματα, ἢ μὲ πάνδεινα κολαστήρια βουληθῆς νὰ μᾶς δώσῃς ἄδικον θάνατον.

Καὶ ὁ Τύραννος· ἰξεύρωτο, ὅτι ἐσεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐπιποθεῖτε τὸν θάνατον, διὰ τὴν τῶν ἐλπιζομένων ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν σας θανατώνω, ἐὰν δὲν καταναλώσω τὰς σάρκας σας πρότερον. Λέγει τον ὁ Ἀκεψιμᾶς· ἤκουσες ἀπὸ λόγου μας, ὅτι ποσῶς δὲν βάνομεν εἰς τὸν νοῦν μας τὰ δεινά σου κολαστήρια, καὶ ὅταν σου φανῇ, δοκίμασόν μας, νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ δικαστὴς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ φέρουσι μάστιγας ὡμὰς δέρματος, νὰ τοὺς δείρουν εἰς τὴν ῥάχην καὶ στέρναν ὠμότατα ἕως νὰ πίπτουν αἱ σάρκες τους. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τοῦ Θεοῦ ὑπέμενε καὶ τὴν βάσανον ἕως ἐδύνετο, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέκαμεν ἡ δύναμίς του, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς χεῖρας

Θεοῦ τῇ ιβ'. τοῦ Ὀκτωβρίου Μηνὸς, τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ Λείψανον ἐφύλαγαν οἱ ἀνήμεροι, νὰ μήτο κλέψουσιν οἱ χριστώνυμοι. Τότε ἤφεραν καὶ τὸν Ἰωσὴφ, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Τύραννος· ἴδες τί ἔπαθεν ὁ φίλος σου; ἐὰν δὲν κάμῃς ὑπακοὴν, σοῦ δίδωμοίαν κόλασιν· Καὶ ὁ Ἅγιος, καθὼς σου εἶπα καὶ πρότερον, ἕως νὰ ἔχω τὸν νοῦν μου, δὲν θέλω προσκυνήσει ἄψυχα κτίσματα. Ὁ δὲ ἄρχων ἐπρόσταξε, νὰ τὸν δέρνουν ὡς καὶ τὸν ἄλλον μὲ νεῦρα βόεια· ὅς τις ἐβόα ταῦτα ἐλεεινῶς μαστιζόμενος· ἕνας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς, τὸν ὁποῖον εὐλόγως λατρεύομεν, καταφρονοῦντες τὰ τοῦ Βασιλέως προστάγματα. Δερνόμενος οὖν ὥραις πολλαῖς, ἔμεινεν ὡς νεκρὸς ἀκίνητος ὅθεν θαῤῥοῦντες ὅτι ἀπέθανε, τὸν ἔσυραν εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ τὸν ἔῤῥιψαν· ἔπειτα μαθόντες, πῶς εἶχεν ἀκόμη ὀλίγην πνοὴν τὸν ἐφυλάκωσαν· Μετὰ ταῦτα τρίτον καὶ τὸν Ἀειθαλᾶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρέστησαν, ὁ δὲ Τύραννος εἶπεν αὐτῷ, καθὼς καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑποσχέσεις χαρισμάτων, καὶ φοβερισμοὺς τιμωριῶν, διὰ νὰ τῦ γένῃ ὑπήκοος· πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ πάνσοφος· αἰσχύνομαι τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, ἐὰν δειλιάσω βασάνους, νὰ φανῶ τῶν γηραιῶν δειλότερος, ὁποῦ εἶμαι ἰσχυρότερος αὐτῶν καὶ νεώτερος· ὄχι μὰ τοῦ Χριστοῦ μου τὸν θάνατον, δὲν προδίδω τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰπὼν, ὁ μὲν ἄρχων ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐμάσιζαν δυνατὰ καὶ ἀλύπητα· ὁ δὲ Ἅγιος ὕβριζεν αὐτὸν λέγωντάς τον σκύλον σαθρὸν καὶ ἀδύνατον, καὶ πῶς ἐλογίζετο τὰς τιμωρίας του παίγνια· ὁ δὲ ἄφρων καταπλαγεὶς εἰς ταῦτα, ἠρώτα τοὺς συγκαθέδρους λέγωντας· εἰπέτε μου διατὶ οἱ Χριστιανοὶ καταφρονῦντες τὴν ζωὴν ἐτούτην, διψῶσι τὸν θάνατον; Τινὲς δὲ αὐτῶν ἀπεκρίθησαν, ὅτι τὰ βιβλία τους λέγουσι πῶς εἶναι ἄλλος Κόσμος ἀπὸ τοῦτον καλλίτερος, διὰ τοῦτο μισοῦσι τὸν πρόσκαιρον. Ἀφ' ἧ γοῦν ἔθειραν ὥραν πολλὴν τὸν ἀήττητον, ἐκαταξέσχισαν τὰς σάρκας του, αἱ ἁρμονίαι διελύοντο, καὶ ἔτρεχον κατὰ γῆς ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, ἔπειτα προστάσσει ὁ δικαστὴς, νὰ τὸν ἀφήσουν ὀλίγον, καὶ λέγει του· ἐὰν ὑπακούσῃς εἰς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ἔχομεν ἰατρούς, νὰ σοῦ θεραπεύσουν τὰς πληγάς. Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐγὼ δὲν χρειάζομαι ἰατρείαν τινὰ ἀπὸ λόγου σου, πεπληγωμένε τὴν ψυχὴν καὶ διάνοιαν.

Καὶ ὁ Τύραννος· ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ γένῃς εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ὅλους ὑπόδειγμα, διὰ νὰ μὴν ὑβρίζουν τοὺς Ἄρχοντας. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἐὰν καὶ εἰς τὰ ἐπίλοιπά σου λόγια εἶσαι ψεύστης καὶ φλύαρος, ἀλλὰ τώρα εἶπες καὶ σταυικῶς σου τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ θέλεις μὲ κάμει νὰ γένω μὲ τὰ κολαστήρια ὁποῦ μοῦ δώσεις ἕνα θαυμαστὸν ὑπόδειγμα γενναιότητος εἰς ὅλους τοὺς Ἀδελφούς μου, καὶ καρτερίας ἀρχέτυπον, νὰ ὑπομένουν καὶ αὐτοὶ μὲ πολλὴν εὐκολίαν τὰ τῶν Τυράννων βασανιστήρια. Ἐφριξεν ὁ ἀσεβὴς τοιαῦτα ἀκούωντας, καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἄλλον μέγαν Ἄρχοντα ἀπὸ τὴν Πόλιν Ἀρχηλ, Ἀδεσχεγὰρ καλούμενον, παρέδωκεν αὐτῷ τοὺς Ἁγίους λέγωντας· ἔπαρέ τους εἰς τὴν Πόλιν σου, νὰ τοὺς λιθοβολήσουν οἱ Χριστιανοὶ, ὁποῦ ἐκεῖ εὑρίσκονται, καὶ δυνάστευσέ τους, νὰ ὑπακούσουν, ὅτι δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν δὲν ἠθέλησα νὰ τοὺς δώσω θάνατον, διὰ νὰ βασανισθῶσι χειρότερα. Ἐφόρτωσάν τους λοιπὸν εἰς τὰ κτήνη ὡς ἄψυχα πράγματα, διατὶ δὲν εἶχασι τινὰ δύναμιν νὰ περιπατήσουν, ἀλλὰ ἦσαν κομμάτια ἀπὸ τὸν πολὺν ῥαβδισμὸν, καὶ καταξεσχιμένα ὅλα τὰ μέλη τους, καὶ ἐκείτοντο ὡς κομμάτι ξύλον παράλυτοι· καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν Ἀρβηλ, τοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὴν φυλακὴν ὡς ἀποθαμμένους χωρὶς τινὰ ἐπιμέλειαν, καὶ ἐσάπησαν ἀπὸ τὰς πληγὰς τοσοῦτον αἱ σάρκες τους ὁποῦ ἐβρωμοῦσαν, καὶ εἶχασι πολλὴν κακοπάθειαν, διατὶ δὲν ἀφίνασι τινὰ Χριστιανόν νά σιμώσῃ, νὰ τοὺς δώσῃ μικρὰν βοήθειαν. Γυνὴ δέ τις εὐσεβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον, ἐκατοίκα εἰς τὰ ὅρια ταῦτα τῆς πόλεως, καὶ παγένουσα εἰς τὴν φυλακὴν τὸ μεσόνυκτον, ἔδωκεν ἀργύρια πολλὰ τοὺς φύλακας, νὰ τὴν ἀφήσουν, νὰ πάρῃ τοὺς Ἁγίους νὰ τοὺς ἐπιμεληθῆ εἰς τὸν οἶκον ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ σιμᾶ, καὶ πάλιν νὰ τοὺς φέρῃ μίαν νύκτα ἀπόκρυφα· ἐσήκωσαν οὖν αὐτοὺς οἱ δοῦλοί της, καὶ τοὺς ὑ-

πῆγαν εἰς τὴν οἰκίαντης καὶ μὲ διάφορα βότανα καὶ ἀρώματα τοὺς ἐπιμελήθη εἰς ὅσα ἔκαμνε χρείαν, μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ τόσην κατάνυξιν, ὁποῦ ἔτρεχαν τὰ δάκρυά της, καὶ κατεφίλει τὰς πληγάς τες καὶ ἤλειφε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰ Ἁγιά τες αἵματα. Ὁ δὲ Μακάριος ΙΩΣΗΦ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ συντύχῃ ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ λέγει της· ὦ ἱερὰ γυνὴ καὶ φιλόχριστος, τὸ μὲν νὰ μᾶς συμπονῇς, καὶ νὰ μᾶς ἐπιμελῆσαι μὲ τόσον πόθον, ἔχεις πολὺν μισθὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀντάμειψιν, ἀμὴ νὰ κλαίῃς ἄμετρα, εἶναι ἁμαρτία, διατὶ φαίνεται πῶς δὲν εἶσαι πιστὴ πρὸς τὸν Θεόν, οὔτε ἔχεις εἰς αὐτὸν τὴν ἐλπίδα σου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· ἡ μὲν ψυχή μου ἀγάλλεται, συλλογιζομένη τὴν ἄμετρον ἀνδρείαν, ὁποῦ ὁ Κύριος σᾶς ἐχάρισε, νὰ ὑπομείνετε τόσων βασάνων δριμύτητα, μάλιστα δὲ ἐπιποθῶ πλέον νὰ σᾶς ἰδῶ τελειωμένους εἰς τὸ μαρτύριον, ἀμὴ τὸ δάκρυον εἶναι ἴδιον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, νὰ λυπᾶται καὶ νὰ συμπονῇ τὸ ὅμοιον. Καὶ ὁ Ἅγιος· δὲν πρέπει τέκνον μου, νὰ δακρύῃς ποσῶς διὰ λόγου μας, γινώσκεσα ὅτι αἱ θλίψεις ὁποῦ λαμβάνομεν διὰ τὸν Χριστὸν μᾶς προξενοῦσιν εὐφροσύνην αἰώνιον καὶ Βασιλείαν οὐράνιον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τοὺς ἐπιμελήθη, τοὺς ὑπῆγεν κρυφὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμαν ἕξη Μῆνας, καὶ τότε ἐψήφισαν ἄλλον Ἄρχοντα καὶ δικαστὴν τοῦ προτέρου δεινότερον, Ναζερωθ καλούμενον· πρὸς τὸν ὁποῖον ἦλθε βασιλικὸν πρόσταγμα, νὰ δένσι τὲς Χριστιανούς, νὰ τοὺς φονεύουν πάλιν ἄλλοι Χριστιανοὶ εἰς αἰσχύνην τους· Ἐρχόμενος οὖν εἰς τὴν πόλιν ὁ Τύραννος, εἶπον αὐτῷ οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων· εἶναι πολὺς καιρὸς ὁποῦ εὑρίσκονται φυλακωμένοι τινὲς Χριστιανοί, ὁπῦ ἐπῆραν πολλὲς δαρμούς, ἀμὴ δὲν θέλονν νὰ ἀρνηθοῦσι τὴν Πίστιν τους. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐπρόσταξε, νὰ τοὺς φέρουν πάραυτα· καὶ λέγει τους· ὁ Βασιλεὺς Σαβώριος ἐνίκησε τόσα Ἔθνη, καὶ Κάστρη κατέστρεψε, καὶ τινὰς ἀνδρεῖος δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν νικήσῃ, καὶ ἐσεῖς ὁποῦ τρῶτε τοὺς κόπους του, γίνεσθε ἀποστάται καὶ τὸν ὑβρίζετε; Ἀλλὰ ἐσεῖς νομίζετε νὰ σᾶς δώσωμεν τάχιστον θάνατον, ἀμὴ ἐγὼ νὰ σᾶς παραδώσω εἰς τόσας βασάνους, ὁποῦ νὰ λύσουν αἱ σάρκες σας. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἡμεῖς ἐδώσαμεν τὰ σώματά μας ἑκουσίως, νὰ μᾶς σφάζετε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μας ὡς πρόβατα, καὶ κάμε μας εἴτι βούλεσαι. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς δέσουν ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τοὺς κρεμάσουν κατακέφαλα, νὰ καταξεσχίζουν τὰς πλευράς τους, καὶ νὰ τοὺς δέρνουν μὲ ξηρὰ βούνευρα, καὶ οὕτως ἐκατάσπασαν αἱ φλέβες, καὶ ἔτρεχαν ὡς ποπάμι τὰ αἵματα, οἱ δὲ παρεστῶτες συμπονοῦντες τοὺς Ἁγίους ἐδάκρυζαν, μεμφόμενοι τοῦ Τυράννου τὴν ἀγριότητα, καὶ θαυμάζοντες τοῦ Ἱεροῦ Πρεσβύτου τὴν ὑπομονὴν καὶ γενναιότητα· τινὲς δὲ μάγοι ἐσίμωσαν, καὶ λέγουν του· ἐλθὲ μετ' ἐμᾶς κρυφὰ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεᾶ μας, ἐὰν ἐντρέπεσαι εἰς τὸ φανερὸν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ θυσίασε, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοιαῦτα πάνδεινα κολαστήρια. Ὁ δὲ μὲ φωνὴν λαμπρὰν ἀπεκρίνατο. Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ἀφ' οὗ γοῦν τοὺς ἔδερναν τρεῖς ὥρας, τοὺς ἠρώτησεν ὁ Τύραννος λέγοντας· πείθεσθε εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Βασιλέως, νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὸν θάνατον; καὶ ὁ Ἅγιος· μὴ γένοιτο ποτὲ, νὰ ἐπιθυμήσω τοιαύτην ζωὴν, καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν Ἥλιον.

Καὶ ὁ Τύραννος· λοιπὸν κάλλιον θέλεις τὸν θάνατον; Λέγει τὸν ὁ Ἅγιος· ναὶ ἐπ' ἀληθείας, ὅτι οὗτος ὁ πρόσκαιρος θάνατος μοῦ γίνεται ζωῆς αἰωνίου πρόξενος, καὶ αἴτιος τόσων ἀγαθῶν, ὁποῦ ὀφθαλμὸς δὲν δύμεται νὰ τὰ ἰδῇ, οὔτε νὰ μελετήσῃ διάνοια. Λέγει του ὁ Ἄρχων εἰρωνευόμενος, καὶ περιγελῶντάς τον· λοιπὸν πρέπει νὰ μοῦ εὐχαριστᾷς, ἐπειδὴ τόσα καλὰ σοῦ ἐπροξένησα, καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃς καὶ ἡμᾶς, νὰ σοῦ συγκοινωνήσωμεν εἰς τοιαύτην μακαριότητα. Καὶ ὁ Ἅγιος· μήμας χλευάζῃς ὦ δικαστὰ ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἐπρόσταξε νὰ ἀγαποῦμεν καὶ τοὺ ἐχθρούς μας, καὶ νὰ παρακαλοῦμεν διὰ λόγου τες, νὰ γνωρίσουν τὴν εὐσέβειαν· καὶ οὕτω κάμνομεν ἕως εὑρισκόμεσθεν εἰς τοῦτον τὸν

Κόσμον, ἀμὴ εἰς τὸν μέλλοντα δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν καλὸν, ἢ κακὸν, μόνον ὁ Θεὸς ἔχει ἐξουσίαν νὰ κρίνῃ ἅπαντας. Λέγει του ὁ Τύραννος· ἄφες τὰς φλυαρίας αὐτὰς καὶ ὀνείρατα καὶ κάμε τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ἢ δίδω σε τόσα κολαςήρια, ὁπῦ νὰ παιδευθοῦν καὶ οἱ ἐπίλοιποι Χριστιανοὶ ἀπὸ λόγου σου νὰ μὴ προτιμοῦσι τὰ ψευδῆ μέλλοντα, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ ἀληθινὰ καὶ βλεπόμενα. Καὶ ὁ Ἅγιος· αὐτὸ ἐπιποθῶ καὶ ἐγὼ, καθὼς καὶ ἐσὺ τὸ ἐγνώρισες, νὰ μὲ στείλῃς εἰς τὴν Οὐράνιον ἀπόλαυσιν· λοιπὸν ἐὰν καὶ τιμωρίας μυρίας μοῦ δώσῃς ἢ ἄλλος Ἄρχων διάδοχός σου μὲ παιδευσῃ χειρότερα, δὲν θέλετε δυνηθῆ νὰ μὲ διαστρέψετε, ἐπειδὴ ἔχω τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὁποῦ μοῦ δίδει ὡς Παντοδύναμος δύναμιν νὰ ὑπομείνω ταῦτα καὶ πλείονα, καὶ τότες οἱ ἐπίλοιποι Χριστιανοὶ δὲν θέλουν ἀρνηθῆ τὴν εὐσέβειαν, καθὼς εἶπες· ἀλλὰ μάλιστα βλέποντες ἐμὲ τὸν γηραιὸν ἀδύνατον, νὰ μὴ συλλογίζωμαι τοιαῦτα δεινὰ κολαστήρια, νὰ γένουν καὶ αὐτοὶ προθυμότεροι, νὰ φερεωθοῦν εἰς τὴν Θεοσέβειαν. Ταῦτα ἀκούσας ἐθαύμασεν ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φυλακώσουν, τὸν ὁποῖον ἐπήρασι βαστακτὸν, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ ὁλότελα· ἔπειτα κυττάζει τὸν Μακάριον Ἀειθαλᾶν λέγωντας· τὴν αὐτὴν ἀγνωσίαν ἔχεις καὶ σὺ, νὰ μὴ θέλῃς νὰ προσκυνήσῃς τὸν πάμφωτον Ἥλιον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ζῇ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς τὸν ὁποῖον πιστεύω, θὲν θέλει δυνηθῆ τινὰς νὰ μὲ διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν τούτου προσκύνησιν. Τότε προστάσσει ὁ Τύραννος, νὰ τὸν θέσουν ἀπὸ τοὺς ὀστραγάλους, νὰ τὸν κρεμάσουν ἀνάποδα, καὶ νὰ τὸν μαστίζουν ὡς τὸν Ἅγιον Γωσὴφ ἀνελεημόνητα· ὅστις ὑπέμεινεν ἀνδρείως τὰς φοβερὰς πληγὰς, μεγαλοφώνως τὸν Χριστὸν εὐφημίζωντας. Ὅταν οὖν εἶδεν ὁ Τύραννος τὴν καρτερίαν αὐτοῦ ἐθαύμασε, καὶ κατεβάζοντες ἐκεῖνον, ἤφεραν τινὰ Μανιχαῖον, ὅστις ἐτέλεσε τινὰς ἁμαρτίας, καὶ προστάσσωντας νὰ θέρνουν τὸν Μανιχαῖον, εἶπε πρὸς τὸν Μάρτυρα· κύπταξε τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, πῶς ἀρνεῖται τώρα τὴν Πίστιν του· οὕτως εἰπὼν, ἔθεραν αὐτὸν ὥραν πολλὴν οἱ θήμιοι· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ὑπέμεινε τὰς μάστιγας, ἀμὴ ὕστερα, ὁποῦ τὸν ἔδερναν ἄσπλαγχνα, ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ ἀπαρνήθη τὴν Θρησκείαν του, καὶ ἀναθεματίζει τὸν Μάνεντα. Τότε τοῦ ἤφεραν ἕνα μύρμηκα καὶ τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ Ἅγιος ἐχαμογέλασε λέγωντας· ὁ ταλαίπωρος λατρευτὴς τοῦ Μάνεντος ἐφόνευσε τὸν Θεόν του· ἐγὼ δὲ μακάριος ὁποῦ ἔχω Θεὸν Παντοδύναμον, ὅστις ἐνίκησε τὸν Κόσμον, καὶ μοῦ φυλάγει τὸ φρόνημα ἀταπείνωτον. Θυμωθεὶς εἰς τοῦτο ὁ Τύραννος εἶπε νὰ θείρουν τὸν Ἅγιον ἄσπλαγχνα, μὲ ῥάβδους ῥογδίας ἀκανθωμέναις, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ἔμεινεν ἄφωνος, καὶ δὲν ἐγροίκα τοὺς ραθδισμοὺς ὁλότελα· ὅθεν ἔσυραν αὐτὸν ὡς ἀπεθαμένον, καὶ τὸν ἔῤῥιξαν παράμερα. Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς Μάγους τὸν ἐλυπήθη ὡς ἄνθρωπος, βλέπωντας τὸ σῶμά του ὁλόγυμνον, καὶ τὸν ἐσκέπασε μὲ ἕνα ῥάσον, τὸν ὁποῖον ἐκαπάβαλαν εἰς τὸν Ἄρχοντα, καὶ τὸν ἔδειρεν ἄσπλαγχνα· τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν πάλιν ἰδόντες ὅτι ἀκόμη ἀνέπνεε. Μετὰ ταῦτα ἦλθε τὶς Ἄρχων ἀπὸ ἄλλην χώραν Μακελλάριαν καλουμένην, ὁποῦ τὸν ἔλεγαν Σαβώριον, τοῦ ὁποίου ἔδωκε τοὺς Ἁγίους ὁ Τύραννος, νὰ τοὺς παιδεύσῃ ἀπανθρωπότερα· ὅστις εἶπεν αὐτοῖς μὲ νεῦμα ἄγριον· λυποῦμαι τὴν ταλαιπωρίαν σας, καὶ εὐλαβοῦμαι τὰ ἄσπρα γένεια δι' αὐτὸ σᾶς παρακινῶ, νὰ προσκυνήσετε τὸν παντέφορον Ἥλιον, νὰ δοκιμάσετε τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν, διὰ νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὸν πικρότατον θάνατον. Οἱ δὲ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· τῶν σαρκοφάγων σκυλίων εἶναι ἴδιον, καὶ ὄχι ἀνθρώπων, νὰ πίνουν αἵματα, καθὼς κάμνετες ἐσὺ ἀνόητε, ὁποῦ εἶσαι ὡς τὸν λυσασμένον σκύλον, ὁποῦ γαυγίζει τοὺς αὐθέντας αὐτοῦ μὲ πολλὴν ἀγριότητα. Τότες ἐπρόσταξεν ὁ Ἄρχων, καὶ ἔδειραν αὐτοὺς τόσον ἀνελεημόνητα, ὁποῦ τοὺς ἐλυπήθησαν οἱ παρεστῶτες, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευαν νὰ δοκιμάσουν ζωμὸν ἀντὶ αἵματος, διὰ νὰ λυτρωθοῦν τοσούτων κολάσεων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μὴ γένοιτο, νὰ θολόσωμεν τὸ καθαρὸν τῆς πίστεώς μας,

καὶ τὸ πολυχρόνιόν μας γῆρας νὰ καταισχύνωμεν.

Λέγει τους ὁ πονηρὸς Τύραννος· φᾶτε μόνον ὀλίγον κρέας καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον, νὰ σᾶς ἀφήσω. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· πῶς εἶναι βολετὸν νὰ εὑρεθῇ πρᾶγμα καθαρὸν εἰς τὰ μεμολυσμένα σου χέρια; ἄφες ὅλας σου τὰς μηχανὰς ταλαίπωρε, ἀποφάσισέ μας εἰς θάνατον, μὴ βασανίζεσαι ἄκαιρα, θέρνωντας τὸν ἀέρα, καὶ σφυροκοπῶν ἀνωφελῶς τὸν ἀδάμαντα. Συμβουλευθεὶς οὖν μὲ τοὺς συγκαθέδρους ὁ Τύραννος, ἀποφασίζουν νὰ συνάζουν ὅσους Χριστιανοὺς εὕρωσι, νὰ τοὺς βάλωσι βιαίως νὰ λιθοβολήσουν τοὺς Ἁγίους· ἤφεραν οὖν ὅσους ἐδυνήθησαν, τοὺς ὁποίους ἐπρόσταξαν νὰ ῥίπτουν πέτραις ἐπάνω τους ἕως νὰ τοὺς θανατώσουσι. Τότε πάλιν ὁ Ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τὸν Ἅγιον Ἰωσὴφ εἰς τὸ κριτήριον, ἴσως νὰ εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ξαναδοκιμάσῃ τὴν ὕστερήν του φοράν, μήπως καὶ διαστρέψῃ τὸν ὁ στρεβλὸς καὶ ἀνόητος. Ἀφ' οὗ γοῦν τὸν ἤφεραν βαστακτὸν (ἐπειδὴ καθὼς εἴπομεν δὲν ἐδύνετο νὰ σαλεύσῃ) ἔκαμε νεῦμα πρὸς τὸν Ἡγεμόνα μὲ τὴν κεφαλήν του ὁ Ἅγιος, νὰ τῷ σιμώσῃ, τάχα πῶς ἤθελε νὰ τῷ εἰπῇ λόγον ἀπόκρυφον. Ὁ δὲ Ἄρχων ὑπῆγε πάραυτα· τότε γεμίζει τὸ στόμα του φλέγμα καὶ σίελον, καὶ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ λέγωντας· δὲν ἐντρέπεσαι ἀναιδέστατε, νὰ πολεμᾷς ἀκόμη ἕνα νεκρὸν καὶ ἀκίνητον Γέροντα, ἀμὴ πάλιν μὲ ἤφερες εἰς ἐξέτασιν; Τότες ἔμεινε περιγελασμένος ὁ Τύραννος, τὸν δὲ Ἅγιον ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, καὶ σκάπτοντες λάκκον, τὸν ἔχωσαν ἕως τὴν ζώνην ἔπειτα ἔδεσαν ἕνα μακρὺ σουβλὶ εἰς καλάμην, καὶ εἴπασι μιᾶς Χριστιανῆς (ὁποῦ τὴν ἤφεραν ἐκεῖ μὲ τοὺς λοιποὺς ὁποῦ εἴπομεν ἄνωθεν) νὰ κατακεντᾷ καὶ νὰ σβλίζῃ τὸν Ἅγιον, ἤτις ἐκαλεῖτο Ἰσδανδὰλ· καὶ λέγει πρὸς τὸν Τύραννον· δὲν ἠκούσθη πώποτε νὰ δυναστεύουν γυναῖκα, νὰ θανατώσῃ δικαίους ἀνθρώπους, καθὼς κάμνετε ἐσεῖς, καὶ γεμίζετε τὴν πατρίδασας Ἅγια αἵματα· ἀλλὰ μὴ γένοιτο, νὰ μιάνω τὰς χεῖράς μου· ἐγὼ προτιμῶ νὰ σουβλίσω τὴν καρδίαν μου πρότεραν, πάρεξ, νὰ ἐγγίσω ποσῶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος. Ἰδόντες οὖν οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ δέν τους ἤκουσαν· ἔῤῥιψαν αὐτοὶ τόσους λίθους, ὁποῦ ἔχωσαν ἕως τὸν λαιμὸν τὸν Ἅγιον· καὶ βλέπωντας τὶς Ἄρχων, ὅτι ἀκόμη ἡ ἁγία του κεφαλὴ ἐσάλευεν, ἐπρόσταξεν ἕνα δήμιον, καὶ τὴν ἐξούλισε μὲ ἕνα λίθον μέγαν, καὶ οὕτω συνέτριψε τελείαν αὐτήν, καὶ παρέδωκε εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν μακαρίαν ψυχὴν ὁ ἀείμνηστος. Ἔβαλαν δὲ φύλακας εἰς τὸ ἅγιον Λείψανον, διὰ νὰ μὴ τὸ κλέψουν οἱ φιλόχριστοι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας γίνεται σεισμὸς μέγας καὶ φοβερώτατος, μεγάλαις ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς, καὶ κατελθὸν πῦρ οὐρανόθεν ἐκατέκαυσε τοὺς φύλακας, τὸν σωρὸν τῶν λίθων ὡς λεπτότατον χῶμα ἐσκόρπισε, τὸ δὲ Ἅγιον σῶμα μετέθηκεν ὅπου ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε. Τὸν δὲ τίμιον Ἀειθαλᾶν ὑπῆγαν εἰς ἕνα χωρίον Πατριὰν καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ὁμοίως αὐτὸν ἐλιθοβόλησαν, Μοναχοὶ δὲ τίνες ὁποῦ ἀσκήτευον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, ὑπήγασι τὴν νύκτα, καὶ ἔκλεψαν τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφαίσαν εὐλαβῶς εἰς τόπον ἐπίσημον. Ἐκεῖ δὲ ὁποῦ τὸν ἐφόνευσαν, ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἕνα θαυμάσιον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλόν του· ἤγουν ἐφύτρωσεν ἕνα φυτὸν, ὁποῦ τὸ λέγουσι μυρσίνην, τὸ ὁποῖον ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν· ἔβλεπον δὲ καὶ οἱ εὐσεβεῖς πολὺν καιρὸν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον φῶτα πάμπολλα, καὶ Ἁγίους Ἀγγέλους, ὁποῦ ἀνέβαιναν εἰς τοὺς Οὐρανούς, δοξάζοττες τὸν τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ δοξάζοντα Κύριον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε χρόνοι, ἐφθόνησαν οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὰ θαύματα, ὁποῦ ἐγίνοντο ἀπὸ τὸ ἄνωθεν φυτὸν καὶ τὸ ἐξερρίζωσαν τελείως, καὶ εἰς τὸ πῦρ ἐκατάκαυσαν. Ἐτελειώθη μὲν οὖν ὁ Ἅγιος Ἀειθαλᾶς τὸν Ἰούνιον, ἀμὴ διατὶ ἦσαν μὲ τοὺς ἄλλους δύω ὁμόσκηνοι καὶ ὁμόγνωμοι, καὶ ἔδειξαν ἴσην ἀνδρείαν καὶ ἔνστασιν, τοὺς ἔβαλαν ἀνταμα, νὰ ἑορτάζωνται σήμερον, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Ἑορτάζομεν τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ

Τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΝ ΛΥΔΙΑ,

Ἤτοι τὴν κατάθεσιν τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Σώματος.

Οὗτος ὁ Ἔνδοξος τοῦ Χριστοῦ Μεγαλομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὁ Πατέρας τε Καπαδόκης, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην· οἵ τινες ἦσαν ἐστολισμένοι μὲ εὐγένειαν ὁμοῦ καὶ εὐσέβειαν. Ὁ δὲ Νέος μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀπὸ τιμημένην ῥιζαν, καὶ νὰ τύχῃ καὶ καλῆς φύσεως, ἔγινεν εἰς τοὺς πολέμους ἐπιτήδειος καὶ λαμπρότατος· ὅθεν αὐξάνωντας εἰς τὴν ἡλικίαν, τὸν ἔκαμεν ὁ Διοκλητιανὸς Τριβοῦνον Νουμέρου· ἔπειτα βλέπωντας πῶς ἦτον ἀνδρειωμένος καὶ ἐπίσημος, τοῦ ἔδωκε (μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον ἀκόμη νέος) τὴν ἀξίαν τοῦ Κόμητος, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἤξευρε ὁ βασιλεὺς, πῶς ἦτον Χριστιανὸς ὁ Ἅγιος. Ὁ ὁποῖος ὅταν ἔφθασεν εἰς τοὺς εἴκοσι χρόνους, ἐτελεύτησεν ὁ Πατέρας του εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὁ δὲ νέος ἐμίσευσεν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ τὴν Μητέρα του, ἥτις ἐτελεύτησε καὶ αὐτὴ ἐκεῖ, καὶ τοῦ ἀφῆκεν ὅλα της τὰ πράγματα. Ὁ δὲ Νέος βλέπωντας τὴν μανίαν ὁποῦ εἶχε κατὰ τῶν Χριστιανῶν ο δυσσεβὴς Βασιλεὺς, ἀποφασίζει πανσόφως νὰ παῤῥησιάσῃ τὴν εὐσέβειαν. ὅθεν πρῶτον μὲν ἐπούλησεν ὅλα του τὰ ὑποστατικὰ πατρικὰ, καὶ μητρικὰ, καὶ τὰ ἔδωσεν ἀνταμα μὲ τὰ κινητὰ ὅλα ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἐλευθερώνει τοὺς δούλους του, καὶ κάμνει πᾶσαν ἀναγκαίαν διάταξιν· ἔπειτα τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς βουλῆς, ὅταν εἶχαν μεγάλην σύναξιν, νὰ ἐξολοθρεύσουν τελείως ἀπὸ τὸ μέσον τοὺς φιλοχρίστους οἱ ἄχριστοι, ἔρχεται ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως καὶ ὅλης τῆς συγκλήτου, καὶ κηρύττει μὲ πολλὴν ἀφοβίαν καὶ παῤῥησίαν τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθέστατον, ἐλέγχωντας τῶν εἰδώλων τὸν δόλον καὶ ματαιότητα, καὶ περιγελῶντας ἐκείνους ὁποῦ τὰ σέβονται.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαστρέψῃ, μὲ κολακείαις καὶ συμβουλεύματα, τάσσωντάς του τιμαῖς καὶ δωρήματα· ἔπειτα βλέπωντας τὴν γνώμην αὐτοῦ στερεὰν καὶ ἀμετακίνητον, διαφόρως αὐτὸν ἐβασάνισεν· ἐτρύπησε μὲ κονταρι τὴν κοιλίαν του, ἔδειρέ τον πολλάκις μὲ βούνευρα, ἔβαλέτον εἰς ἕνα τροχὸν φοβερώτατον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχασι καρφωμένα ξυράφια κοπτερὰ, καὶ ἄλλα ὀξύτατα σίδηρα, τὰ ὁποῖα ὅλον τῷ τὸ σῶμα κατέκοψαν. Ἀλλὰ θεῖος Ἄγγελος πάλιν αὐτὸν ὑγιῆ ἀπεκατέστησε. Μετὰ ταῦτα πάλιν τοῦ ἔκαμαν ἄλλα περισσότερα βάσανα. ἔβαλάν του σιδηρᾶ ὑποδήματα μὲ καρφία, ἔῤῥιψάντον εἰς τὸν λάκκον τοῦ ἀσβέστου, καὶ ἕτερα δεινὰ τοῦ ἔδωσαν κολαστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅλα ὁ Κύριος τὸν ἐλύτρωσεν· ὅθεν ἐπίστευσαν πολλοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, ἰδόντες τοσαῦτα θαυμάσια· ἔτι δὲ ἐπίστευσεν ὁ Γλυκέριος, τοῦ ὁποίου τὸ βόδι ἀνέστησε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ Μάγος Ἀθανάσιος, βλέπωντας πῶς δὲν ἐβλάφθη ὁ Ἅ-

γιος ἀπὸ τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο φαρμάκι ὁποῦ τὸν ἐπότισε, καὶ ἕτεροι πολλοὶ τὸν Χριστὸν ὡμολόγησαν, οἵτινες ὅλοι μὲ πρόφασιν τοῦ δυσσεβοῦς ἀπεκεφαλίσθησαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην τοῦ φαίνεται ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ ὅραμα, καὶ τοῦ εὐηγγέλισε τὰ ἀγαθὰ ὁποῦ τοῦ ἦσαν ἑτοιμασμένα εἰς τὸν Παράδεισον. Ἐξυπνος δὲ γενόμενος εὐχαρίστα χαρούμενος, εὐλογῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον. Καὶ παρακαλέσας τὸν δεσμοφύλακα, ἀφῆκε τὸν δοῦλον τοῦ Ἁγίου, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακήν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἠκολούθα, καὶ ἦτον πλησίον εἰς ἅλα του τὰ μαρτύρια, καὶ ἐμαρτύρησεν ὕστερα. Καθὼς οὖν εἶδε τὸν Κύριον αὐτοῦ, ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ ἔκλαιεν, ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἤγειρε, λέγωντάς του νὰ χαίρεται μάλιστα, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν θείαν ὀπτασίαν, προστάσσωντάς τον, ἵνα πάρῃ τὴν διαθήκην, ὁποῦ ἔγραψε πρότερον, καὶ τὸ λείψανόν του μετὰ τὴν τελείωσιν, νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην εἰς τὸν οἶκον τῆς παροικίας του, νὰ τελέσῃ ὅσα ἔγραψε, καὶ πρὸ πάντων νὰ φυλάγῃ ἀκριβὰ τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰπὼν τὸν ἀποχαιρέτησεν· αὐτὸς δὲ ὡς πιστὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλος τοῦ ἔταξεν εἰς φόβον Θεοῦ, νὰ τελειώσῃ ὅσα τοῦ ἐπαράγγειλε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἤφεραν πάλιν εἰς τὸ μέσον τὸν Ἅγιον, καὶ μὴ θέλωντας νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, τὸν ὑπῆγαν βιαίως νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτὸς μὲ τὴν προσευχήν, ἔῤῥιψεν εἰς τὴν γῆν τὰ εἴδωλα, καὶ τὰ ἐσύντριψεν ἅπαντα, μάλιστα δὲ ἕνα δαιμόνιον ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ τὸ ἠρώτησεν ὁ Ἅγιος νὰ εἰπῇ ἐὰν ἦτον Θεὸς, ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιαζόμενον ἀπεκρίνατο, ὅτι μόνος ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθέστατος. Μὲ ὅλα ταῦτα τὰ θαυμάσια δὲν ἐπίστευσεν ὁ ἀναίσθητος Τύραννος, ἀλλὰ καὶ χειρότερα ἐθυμώθη, μαντείας ἔργα ταῦτα νομίζωντας, καὶ προστάσσει νὰ κόψουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου πάραυτα, καὶ οὕτως ἐγένετο. Ὁ δὲ πιστὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐπῆρε τὸ ἅγιον Λείψανον καὶ τὴν διάταξιν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην κατὰ τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐκεῖ ἐκήδευσεν ἐκεῖνο τὸ μαρτυρικὸν σῶμα, μὲ τοὺς λοιποὺς Χριστιανοὺς, εὐλαβῶς καὶ μὲ τιμὴν πολλὴν καθὼς ἔπρεπε, πληρώσας ἀνελλιπῶς, ὡς πιστὸς καὶ εὐγνώμων, ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ἅγιος. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπῆρε τὴν Βασιλείαν ὁ ἀοίδιμος καὶ μέγας Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, καὶ ἔλαμψε παντάχου ἡ εὐσέβεια· λοιπὸν οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ, ὁποῦ ηὐλαβοῦντο τὸν Μάρτυρα, εὑρίσκοντες καιρὸν ἐπιτήδειον, ἔκτισαν Ναὸν εἰς τὴν Λύδην χαριέστατον ἅμα καὶ ὡραιότατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἤφεραν τὸ ἅγιον Λείψανον τῇ γ'. τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, καὶ τελέσαντες μεγάλην Ἑορτὴν εἰς δόξαν τοῦ Ἁγίου, ἐκράτησεν αὐτὴ ἡ συνήθεια, νὰ τελοῦσι κάθε χρόνον αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοιαύτην πανήγυριν, βλέποντες μάλιστα τὰ ἐξαίσια θαύματα, ὁποῦ γίνονται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὸν Ἅγιον, εἰς ὅσους προσέλθουσι μετὰ πίστεως· διὰ τὴν ὀπτίαν αἰτίαν, οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὴν Λύδην, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πέρατα, ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας σήμερον αὐτὴν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ Ἁγίου, εἰς δόξαν, καὶ αἴνεσιν Χριστοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ αὐτοῦ Μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Δ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

Ἐπειδὴ ἡ στράτα ὁποῦ ὁδηγᾷ πρὸς τὴν ἀρετὴν τὸν ἄνθρωπον, εἶναι πολλὰ τραχεῖα καὶ δύσκολος, καθὼς ἐξεύρουν ὅσοι τὴν ὥδευσαν, διὰ τοῦτο κάμνουσι χρεία πολλαῖς Ἱστορίαις τῶν προτέρων Ἁγίων καὶ ὑποδείγματα, νὰ φαίνωνται γεγραμμένα, νὰ προθυμοποιῆται πᾶς ἕνας μὲ ταῦτα, ὁποῦ θέλει νὰ περιπατήσῃ τὴν ξενὴν καὶ τεθλιμμένην ταύτην ὁδὸν, διὰ νὰ μὴ δειλιάσῃ τὴν κακοπάθειαν· ὅτι βλέπωντας πῶς ἐπεριπάτησαν καὶ ἄλλοι τὴν ὁμοίαν ὁδὸν, καὶ ἐτελείωσαν τὸν βίον θεάρεστα, ἀρχίζει καὶ αὐτὸς τὸν ἀγῶνα πρόθυμα, ἐλπίζωντας εἰς τὸν Δεσπότην, νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν. Τοιοῦτος εἶναι ὁ βίος τοῦ Μεγάλου ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ χαριέστατος, καὶ ὠφέλιμος, καὶ κατὰ ἀλήθειαν δύναται νὰ παρακινήσῃ καὶ νὰ ἐγείρῃ τὸν τῆς ἀρετῆς ἀμελητὴν εἰς ἐπιμέλειαν.

Οὗτος ὁ θαυμάσιος ἐγεννήθη εἰς τοὺς κδ'. χρόνους τοῦ Ἰσαύρου Λέοντος, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Βιθυνῶν, εἰς χωρίον Μαρυκάτου καλούμενον ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς, οἵτινες ὠνομάζοντο ἡ μὲν Ἀναστασοῦ, ὁ δὲ Μυριτζίκιος, καὶ εὐλόγως ἔτως ἐλέγοντο, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ φυτρώσῃ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Ἅγιος ὡς ῥόδον μυρωδάτον καὶ εὐωδέστατον, νὰ ἀναστήσῃ πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ πρὸς σωτηρίαν, μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του. Γεννηθεὶς οὖν ἐξ αὐτῶν, ἐτρέφετο μὲ θείαν παιδείαν μᾶλλον, ἤ μὲ τροφὴν πρόσκαιρον. Γράμματα μὲν δὲν ἠθέλησε νὰ μάθῃ, κατὰ τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἀμὴ ἐπειδὴ ἔδειχνεν ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόκορμος, τὸν ἔγραψαν εἰς τὴν στρατείαν οἱ ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως ὁποῦ ἐγύρευσαν ἀνθρώπους διὰ τὸν πόλεμον, ὅς τις ἐπρόκοψε τόσον εἰς τὴν μάχην, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζαν· ἦτον δὲ καὶ ἐπιμελητὴς εἰς τὰ θεῖα προστάγματα, ἔχωντας εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ πάντοτε· ὅθεν φθονῶντας του ὁ διάβολος, πῶς ἐφύλαγεν ἀκριβὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ἔπλεκε κατ' αὐτοῦ παγίδας καὶ πανουργήματα, καὶ τὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Εἰκονομάχων ὁ πολυμήχανος, ἡ ὁποία ἀσέβεια ἐκράτησε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον χρόνους πεντήκοντα, ὁποῦ ποσῶς εἰκόνας δὲν ἐπροσκυνοῦσαν οἱ ἄγνωστοι, ἕως οὗ ἀπωλέσθησαν ἐλεεινῶς οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀσεβείας αὐτῆς, καὶ ἐπῆρε τὴν Βασιλείαν ἡ εὐσεβὴς Εἰρήνη ἡ Βασίλισσα τοῦ ἄνωθεν Λέοντος, καὶ τότε ἐτιμᾶτο πάλιν παῤῥησίᾳ ὁ σεβάσμιος χαρακτὴρ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων τὰ ἐκτυπώματα· Πλὴν τινὲς ἀπὸ τὴν κακὴν συνήθειαν ὁποῦ ἐπήρασιν εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν, ἀγριαίνοντο, καὶ δέν τας ἐπροσκυνοῦσαν οἱ πλανεμένοι καὶ ἄγνωστοι, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ μέγας οὗτος Ἰωαννίκιος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀγνοίᾳ ἡμάρτανε, θέντον ἀφῆκεν ὁ καρδιογνώστης Θεὸς νὰ μείνῃ πολὺν καιρὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἀσέβειαν, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον

πανσόφως τὸν ἐκυνήγησεν· ἤγουν ἕνα καιρὸν ὅταν ἔστρεφεν ἀπὸ τὸν πόλεμον, περνῶντας ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον (τοῦτο εἶναι ὄρος μεγάλον καὶ περιβόητον) τὸν ἐφώτισεν ὁ Κύριος, νὰ ὑπάγῃ πλησιώτερον τοῦ βουνοῦ, νὰ συνομιλήσῃ μὲ τινὰ ἐρημίτην ἐνάρετον, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του· καὶ οὕτω περιπατῶν εἰς τὸ δάσος, φαίνεται ἕνας ἀσκητὴς εἰς τὸ σχῆμα σεβάσμιος, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν πρὶν χαιρετηθοῦσιν ὁλότελα· εἰς μάτην κοπιάζεις Ἰωαννίκιε, νὰ φυλάττῃς μὲ τόσον πόνον τὴν ἀρετήν, καὶ νὰ μὴ προσκυνᾷς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὴν Εἰκόνα, τὴν ὁποίαν καταφρονᾷς ἀφρονέστατα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μέγας μεγάλως ἐθαύμασε, τὸ προορατικὸν τοῦ ἀνδρὸς ἐκπληττόμενος, καὶ πίπτων εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀσκητοῦ, ἐζήτα τὴν τῶν ἀγνοημάτων συγχώρησιν, τάσσωντας νὰ σέβεται εὐσεβῶς εἰς τὸ μέλλον, τὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων εἰκόνας μὲ μεγάλην εὐλάβειαν. Ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην λοιπὸν ηλλοιώθη θαυμασίαν ἀλλοίωσιν, καὶ ἐκοιμᾶτο κατὰ γῆς, ἐμετάνιζεν, ἀγουπνῶντας τὸ περισσότερον τῆς νυκτὸς ἐπροσηύχετο μετὰ δακρύων, διὰ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος ὅσα τοῦ ἔπταισε διὰ τὴν ἀγνωσίαν τὸ πρότερον, καὶ ἐνήστευε καθ' ἑκάστην ἐγκρατευόμενος, Ὅταν ἐτύχενεν ἀνάγκη, νὰ συνδειπνήσῃ μὲ φίλους του, ἔτρωγε μὲν ἀπὸ τὰ φαγητά, διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται ἡ ἀρετή του, ἀμὴ ὀλίγον ἐγεύετο ὅσον μόνον νὰ φαίνεται πῶς δὲν ἐνήστευε, καὶ εἰς ταύτην τὴν διαγωγὴν ἐπέρασε χρόνους ἕξη.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐπολεμοῦσαν τὴν Θράκην οἱ Βούλγαροι. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων ἐπῆρε τὸ φουσάτον μὲ τὸν μέγαν ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΝ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνδρειωμένους, καὶ ἔδωσαν πόλεμον. Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ μέγας ἀρεστεὺς Ἰωαννίκιος, πῶς ἐνικοῦντο οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἐγέμισαν ἀπὸ τοὺς πεφονευμένους αἱ φάραγγες, ἔδραμεν ὡς ἄλλος Δαβὶδ, τὰς μυριάδας τῶν ἀλλοφύλων φονεύωντας, καὶ τόσην ἀνδρείαν ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τὴν μάχην, ὁποῦ ἔστρεψαν ὀπίσω οἱ πρώτην διώκοντες Βούλγαροι, καὶ τοὺς ἐκατάκοπταν ἐλεεινῶς οἱ ὑπ' αὐτῶν διωκόμενοι, μάλιστα καὶ ἕνα μεγάλον Ἄρχοντα ἐπῆρε βιαίως ἀπὸ τὰ χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ὁ Ἅγιος, ὁποῦ τὸν εἶχασι δεμένον, καὶ ἔτρεχον σπεδαίως, νὰ τὸν κρατήσουν αἰχμάλωτον· καὶ αὐτὸς βλέπωντας τοιαύτην ἀνάγκην, ἐκτύπησεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλους μὲν ἐθανάτωσεν, ἄλλους ἐπλήγωσε, καὶ ἔφυγαν ἔμφοβοι, τὸν δὲ αἰχμάλωτον ἔλυσε, καὶ τὸν ἔστρεψεν εἰς τὸν Βασιλέα χαρούμενον· ὁ ὁποῖος ἰδὼν τοσαύτην ἀνδρείαν εἰς τὸν Ἰωαννίκιον, τὸν ἐπαίνεσε, καὶ τοῦ ἔδωσεν ἕνα μεγάλον χάρισμα, καὶ αὐτὸς πάλιν διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὸν Εὐεργέτην ἀχάριστος, ἔδραμεν εἰς ἕνα ἀνδρειωμένον Βλάγαρον, ὁποῦ ἐστέκετο εἰς ἕνα στενὸν τόπον, καὶ ἐφόνευε πολλοὺς Ῥωμαίους ὡς δυνατὸς καὶ ἀκαταγώνιστος, καὶ κόψας τὴν κεφαλὴν ἐκείνου, ὁποῦ ἐθανάτωσε τόσους Ῥωμαίους, τὴν ἔδωκε τοῦ Βασιλέως δῶρον πολύτιμον. Αὐτὰ δὲ τὰ πρὸς ὁρατοὺς ἐχθροὺς ἀγωνίσματα, ἦσαν προεικονίσματα κατὰ τῶν ἀοράτων δαιμόνων, ὁπῦ ἔμελλε νὰ τελέσῃ ὁ γενναῖος Ἰωαννίκιος ὕστερα, καὶ τὸ ἐγνώρισεν ὡς φρόνιμος. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐγκρατεύετο πάλιν εὐχόμενος, καὶ ὡπλίζετο κατὰ τῶν δαιμόνων ὥσπερ, τὸ πρότερον, τοιαῦτα κατὰ διάνοιαν λέγωντας· ἐὰν ἔδειξα πρὸς τοὺς σωματικοὺς ἐχθροὺς ἀνδρείαν καὶ δύναμιν, πῶς νὰ μὴ πολεμήσω καὶ τοὺς ἀοράνους δαίμονας γενναιότερα; Ταῦτα μελετῶν ἐπικραίνετο, πῶς ἐζημιώθη τόσους χρόνους, ὁπῦ δὲν ἐδούλευσε τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐκ νεότητος, ἀμὴ ἐκινδύνευε τὴν ζωὴν διὰ τιμὴν πρόσκαιρον· καὶ ηὔχετο ταῦτα πρὸς τὸν οὐράνιον Βασιλέα, λέγωντας· συγχώρησόν μοι εὐσπλαγχνε Κύριε εἰς τὰ πρότερα, καὶ ὑπόσχομαι καὶ τάσσω σου, νὰ μὴ φροντίσω διὰ τὸ σῶμα πλέον ἀπὸ τὴν σήμερον, ἀλλὰ νὰ τὸ ὑποτάξω τῷ πνεύματι, καὶ νὰ δουλεύω κἂν ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν, τῆς Βασιλείας σου ὅσον δύναμαι. Ταῦτα εὐχόμενος, καὶ βλέπωντας τὸν Ὄλυμπον, ὡρέχθη τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ καὶ φιλέρημον· ὅθεν ἀποφάσισε, νὰ περάσῃ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του εἰς αὐτὸ ἡσυχάζωντας. Ὅ-

ταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπροσκύνησεν ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ τὰς ἀποχαιρέτησε, καταφρονᾷ τιμὴν πρόσκαιρον, ἀπαρνεῖται Πατέρα, Μητέρα, καὶ ὅλην του τὴν συγγένειαν, καταλιμπάνει πλοῦτον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σαρκὸς ποθητά, διὰ τὸν πόθον τῆς οὐρανίου μακαριότητος, καὶ μισεύωντας ἀπὸ τὴν χώραν, ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀγαύρων, καὶ ἐξομολογᾶται τὸ μυστήριον αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγούμενον ταύτης Γρηγόριον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβούλευσε, νὰ μὴν ὑπάγῃ τότε παρευθὺς εἰς τὴν ἄσκησιν, ἐὰν δὲν ὑπομείνῃ καμπόσον καιρὸν εἰς συνοδίαν Μοναχῶν πρότερον, νὰ μάθῃ τὰς τάξεις, τὴν ὑπακοὴν, καὶ ταπείνωσιν, νὰ συνηθίσῃ τοὺς πολέμους τῶ δαίμονος, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ ὡς ἀπαίδευτος. Ταύτην τὴν καλὴν συμβουλὴν ἀκούσας ὁ Ἰωαννίκιος ἀπῆλθεν εἰς τὸ Ἀντιδίου τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ δύω χρόνους, μανθάνωντας Ψαλμούς. ν'. ἀπὸ τὸ Ψαλτήριον, καὶ πᾶσαν ἄλλην τῆς μοναχικῆς παλαίστρας ἀκρίβειαν· ἔπειτα ἔχωντας πόθον πρὸς τὴν ἡσυχίαν ἀμέτρητου, λαβὼν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς συγχώρησιν, ἀνεχώρησε· καὶ φθάσας εἰς τὸ ποθούμενον αὐτῷ Ὄρος, ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, μίαν Ἑβδομάδα νηστικὸς, νὰ τοῦ φανερώσῃ ὁδηγὸν τινὰ ἁπλανῆ καὶ ἐνάρετον, διὰ νὰ δυνηθῇ διὰ μέσου αὐτοῦ, νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν του· καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀκούει φωνὴν ὁ νέος οὗτος Μωϋσῆς οὐρανόθεν, καὶ λέγει του· νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐσώτερον μέρος τοῦ Ὄρους, νὰ εὕρῃ τὸν ποθούμενον· εἰσελθὼν οὖν ἐνδότερον, καὶ ἐρευνήσας ἐπιμελῶς, ηὗρε δύω Μοναχοὺς ἐνδεδυμένους μὲ ῥάσα τρίχινα, οἵ τινες ἐζοῦσαν μὲ τόσην ἀκτημοσύνην, ὁποῦ ὡς Ἀσώματοι Ἄγγελοι, ἐσθίοντες μόνον χορτάρια ἄγρια· τούτους ὁ Ἀββᾶς μὲ εὐλάβειαν ἀσπασάμενος, ἠρώτησε, νὰ τὸν ὁδηγήσουν πρὸς τὸ ποθούμενον, οἵ τινες ἐνουθέτησαν αὐτὸν ἱκανῶς εἰς ὅσα ἐχρειάζετο, καὶ τὸ ἐπροφήτευσαν ὅσα τοῦ ἐσυνέβησαν ὕστερα, λέγοντες· ὅταν κάμῃς χρόνους πεντήκοντα εἰς τὴν ἄσκησιν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου, σὲ θέλουν πειράξει τινὲς φθονεροὶ καὶ βάσκανοι, ἀλλὰ ὁ πόνος αὐτῶν θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν ἀδίκων ἐκείνων δικαίως, νὰ τρυγήσουν τοὺς πόνους αὐτῶν, καὶ σὺ νὰ μὴ πάθῃς δεινὸν οὐδετίποτας· τὸ ὁποῖα ἔγιναν ὅλα, καθὼς θέλομεν γράψει κατώτερα. Ταῦτα προφητεύσαντες, τοῦ ἐχάρισαν ἕνα χιτῶνα τρίχινον, ὁποῦ λέγουν κοινῶς λεβητωνάριον οἱ Ἐγχώριοι, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὅπλον κατὰ τῶν πειρασμῶν τῶν δαιμόνων ἀκαταμάχητον. Τὸ λαβὼν ὁ Ὅσιος ὑπῆγεν εἰς ἕνα Ὄρος Τριχάλιξ ὀνομαζόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπέρασε διαγωγὴν θαυμάσιον, καὶ ἔμενεν ὕπαιθρος χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἶκον, ἢ σπήλαιον, ἀλλὰ μόνον τὸν οὐρανὸν εἶχε στέγην, ὑπομένωντας βίας ἀνέμων, χιόνων, καὶ ὑετῶν ὁ ἀήττητος.

Ὁ δὲ Γρηγόριος, ὁπῦ ἀνεφέραμεν ἀνώτερον, ὑπῆγε νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ βλέπωντας τὴν πολλὴν αὐτοῦ κακοπάθειαν, τοῦ ἔκαμε παραμικρὰν καλύβην, νὰ φυλάγεται ἀπὸ ταῖς βροχαῖς καὶ χιόνες, καὶ ἀνεπαύθη ὀλίγον καιρὸν, καὶ πάλιν ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, διατὶ τὸν ἔμαθαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐρχόμενοι πολλάκις, τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν, καὶ παγένωντας εἰς τὸ χωρίον Ἑλλησπόντου, ἔμεινεν εἰς ἕνα Ὄρος ἐγκρεμνῶδες πολλὰ καὶ δασύτατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔσκαψεν ὀλίγον εἰς ἕνα τόπον, ὁποῦ τοῦ ἐβόλει, καὶ ἔκαμεν ὑποκάτω τῆς γῆς μικρὸν λάκκον, ὅσον τὸν ἐχώρει, καὶ ἐκεῖ ἐκατώκησε, μὴ ἔχωντας ὡς ὁ Ἠλίας τὸν κόρακα, νὰ τοῦ φέρνῃ τὸ σιτηρέσιον, ἀλλὰ ἕνα βοσκὸν ὁποῦ ἔβοσκε τράγους καὶ γίδια, τὸν ὁποῖον ἐπαρεκάλεσε, νὰ φέρνῃ κάθε μῆνα ὀλίγους ἄρτους καὶ ὕδωρ· καὶ ὁ Ἅγιος πάλιν νὰ προσεύχεται διὰ τὴν ψυχήν του, ἔκαμεν οὖν τρεῖς χρόνους εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, νύκτα καὶ ἡμέραν εὐχόμενος, καὶ ἔλεγε τὸν περισσότερον καιρὸν τὰ λόγια ταῦτα. Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατὴρ, καταφυγή μου ὁ Υἱὸς, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τριὰς Ἁγία δόξα σοι. Καὶ ἀπὸ τοῦτον τὸν Ἅγιον, ὠρέχθησαν καὶ ἄλλοι Χριστιανοὶ ταύτην τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν λέγομεν ἕως τὴν σήμερον. Μίαν ἡμέραν τοῦ ἐφανίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα Ναὸν, ὁποῦ ἦτον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη,

νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἅγιον ὁποῦ ἐώρταζαν· καὶ ἐκεῖ ἔτυχεν ἕνας συστρατιώτης καὶ φίλος του, ὅς τις ἰδὼν αὐτὸν, τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν μεγαλότητα τοῦ σώματος, καὶ τὲς χαρακτῆρας τῆς ὄψεως, καὶ ἐπιπεσὼν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἁγίου, ἀπὸ τὴν χαράντου ἔρραινε δάκρυα, πῶς ἦυρε τὸν παλαιόν του φίλον Ἰωαννίκιον· καὶ ἀφ' οὗ ὡμίλησαν ὀλίγον, καὶ ἐγνώρισεν ἕνας τὸν ἄλλον, ἀνεχώρησεν ὁ ἄνθρωπος, νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς ἄλλες του φίλους νὰ τοὺς δώσῃ εἴδησιν ποῦ εὑρίσκετο, ἀλλ' ἐκεῖνος φεύγωντας τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, ὑπῆγεν εἰς τὰ ὄρη τῆς Κουντουρίας, καὶ εἰσερχόμενος εἰς μίαν Ἐκκλησίαν ὁπὲ ἦυρεν εἰς τὸν δρόμον, ἔτυχεν ἐκεῖ ἕνα ἀνδρόγυνον, ὁποῦ ἤθελαν νὰ λειτουργήσουν, οἵτινες ἰδόντες ἐξαίφνης τοιοῦτον ἄνδρα Γιγαντιαῖον, ἀνυπόδητου καὶ μακρύμαλον, ἐφοβήθησαν, καὶ ἔφευγαν. Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ ἥμερον τοὺς ἠρώτησε, νὰ τοῦ ἑρμηνεύσουν τὸν δρόμον, ὅτι ὑπήγενεν εἰς τὸ καλύβολον, οἵτινες τοῦ ἔδειξαν ἕνα ποταμόν, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ περάσῃ, ὅς τις ἦτον πλημμύρης ἀπὸ ταῖς βροχαῖς τοῦ χειμῶνος δυσκολοπέρατος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἠγέρθη τὸ μεσονύκτιον, καὶ περιπατῶντας ἐκεῖθεν, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἔφεσον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἠγαπημένου Μαθητοῦ Ἰωάννου, τοῦ ὁποίου αἱ θύραις μοναχαῖς ἄνοιξαν, καὶ ἀφ' ὃ ἔκαμε τὴν προσευχήν του, πάλιν ἐσφάλισαν ἀπὸ λόγου τους καὶ οὕτω πάλιν ἔστρεφε πρὸς Κοντρίαν, καὶ εἰς τὸν δρόμον τὸν ὑπήντησαν δύω καλογραῖαις Μητέρα, καὶ θυγατέρα, ἥτις εἶχε πειρασμὸν, καὶ τὴν ἐπαρακίνα πρὸς πορνείαν ὁ δαίμων, καὶ τῆς ἔδιδε μέγα πολλὰ καὶ ἀνυπομένητον σκάνδαλον, ὁποῦ ἡ γραῖα δὲν ἐδύνετο πλέον, νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ κακὸν, μὲ νουθεσίας καὶ ὑποδείγματα· ἔθεν ἰδοῦσα τὸν Ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ τῆς ἀναγνώσῃ κάμμιαν εὐχὴν, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν πειράζοντα. Ὁ δὲ Ὅσιος ὡς συμπαθὴς ἐσυμπόνεσε τὴν κόρην, καὶ λέγει της, νὰ βάλῃ εἰς τὸν τράχηλόν του τὴν χεῖρά της· καὶ τότες ἔκαμεν εὐχὴν πρὸς Θεὸν δεόμενος, νὰ λυτρωθῇ ἡ κόρη ἀπὸ τὸ σκάνδαλον, καὶ νὰ ὑπάγῃ τὸ κακὸν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ οὕτως αὐτὴ μὲν λυτρωθεῖσα τελείως τοῦ πειρασμοῦ, ὑπῆγε σωφρονισμένη εἰς τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔμεινεν εἰς μέγαν καὶ δεινότατον πόλεμον, καὶ βασανίζοντές τον λογισμοὶ αἰσχροὶ καὶ ἄπρεποι, τὸν ἐπαρακινῶσαν εἰς τὴν πορνείαν· καὶ τόσον σκάνδαλον τοῦ ἔδωσαν, ὁποῦ εἰσῆλθεν εἰς ἕνα σπήλαιον, νὰ εὕρῃ κανένα θηρίον, μήπως καὶ φάγῃ τον, νὰ γλυτώσῃ τὸν ψυχικὸν θάνατον· καὶ οὕτως ἔτυχεν εἷς δράκων δεινὸς εἰς σπήλαιον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἰσίμωσε, καὶ τὸν ἐπαρακίνα νὰ τὸν φάγῃ, προτιμῶντας μᾶλλον τὸν θάνατον, ἢ νὰ μολύνῃ τὴν ψυχήν, μὲ τοὺς ἀτόπους λογισμοὺς, καὶ μὲ τὰ ἄτακτα τῆς σαρκὸς κινήματα. Εὐθὺς ὃν ὁπὲ εἰσίμωσεν εἰς τὸν δράκοντα, ἐκεῖνος μὲν ἐνεκρώθη, οἱ δὲ πονηροὶ λογισμοὶ ἠφανίσθησαν, καὶ πὰν εἴτι θέλημα τῆς σαρκὸς τὸν ἐπείραζεν, ἐμαράνθη ὁλότελα, καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην τὸν ἐφοβοῦντο ὅλα τὰ θηρία ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Καὶ μίαν ἡμέραν, καθὼς ἔλεγε τινὰς Ψαλμὲς τοῦ Δαυΐδ, εἶδεν ἄλλον τινὰ, ὁπὲ ἐμετατόπιζεν ἕνα σωρὸν πέτραις, ἀπὸ ταῖς ὁποίαις εὐγῆκεν ἕνας μέγας ὄφις φοβερὸς εἰς τὸ εἶδος καὶ κοκκινόμορφος. Ὁ δὲ Ἅγιος κτυπῶντάς του μὲ τὴν ῥάβδον, τὸν ἐθανάτωσε. Καὶ πάλιν ἄλλην φορὰν τὸν χειμῶνα εἰσῆλθεν εἰς ἕνα σκοτεινὸν καὶ ὑπόγειον σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε φωλεὰν ἕνας δράκων ἄγριος. Ὁ δὲ Ἅγιος βλέπωντας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θηρίου νὰ λάμπουσιν, ἐνόμισε πῶς ἦτον φωτία, καὶ τὴν ἄναψεν ἄλλος προτήτερα· λοιπὸν συνάξας ὀλίγα ξυλάρια, τὰ ἔβαλεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Δράκοντος, νὰ ἐξάψῃ στίαν νὰ πυρωθῇ, καὶ ἐκεῖνος ἐσάλευσεν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐκατάλαβε πῶς ἦτον θηρίον, ἀμὴ ποσῶς δὲν ἐδειλίασεν, ἀλλὰ ἐσύρθη παράμερα, καὶ δὲν ἐτόλμησεν ὁ Δράκων να τοῦ ἐγγίξῃ, ἐπειδὴ εἶχε τὴν θείαν χάριν, ὁπὲ τὸν ἔσκεπε καὶ ἐφύλαττεν. Εἶχε δὲ τότε εἰς τὴν ἔρημον χρόνους δώδεκα, ἀμὴ ἀκόμη δὲν ἦτον καλόγηρος, ὁ τοσοῦτον εἰς τὴν ἀρετὴν θαυμάσιος, καὶ τοῦ ἦλθε φωνὴ ἄνωθεν, νὰ ὑπάγῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τόπον τινὰ Ἐριστὴ καλούμενον, καὶ νὰ ἐνδυθῇ

τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐκεῖνο τὸ ἀσκητήριον· ὑπῆγεν οὖν ἐκεῖ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους ὁ Ὅσιος, καὶ φανερώνει τὴν θείαν αὐτὴν ἀποκάλυψιν εἰς τὸν Καθηγούμενον τοῦ Μοναστηρίου ἐκείνου, ὀνόματι Στέφανον, ὅς τις τὸν ἐκαλογέρευσε κατὰ τὴν τάξιν, καὶ τὸν ἐκούρευσεν. Ἀφ' οὗ γὰν ἔλαβε τὸ Ἅγιον σχῆμα ὁ μονάζων καὶ πρὸ τοῦ σχήματος, ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν περισσότερον, προσθέτωντας πόνους καὶ κόπους ὑπὲρ τοὺς πρότερον, καὶ ἐσφαλίσθη εἰς ἕνα τόπον καλούμενον Κρίτημα, δεδεμένος μὲ ἕξη οὐργίαις ἄλυσον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαμε χρόνους τρεῖς, καὶ τότε τοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον Χελιδόνα καλούμενον, νὰ συντύχῃ μὲ ἕνα περιβόητον καὶ Ἅγιον ἄνδρα, τὴν κλῆσιν Γεώργιον. Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὸν ποταμὸν Γοράντην, ηὗρεν ἕνα δράκοντα εἰς τὸ πέραμα, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του τὸν ἐθανάτωσε, καὶ φθάσας εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον Γεώργιον, ἔμεινε μετ' αὐτοῦ χρόνους τρεῖς· καὶ μανθάνωντας ὅλον τὸ ψαλτήριον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἀγαύρων, μὲ ἕνα μαθητὴν τὴν κλῆσιν Παχώμιον, καὶ ἀνέβησαν εἰς ἕνα Ὄρος, ἐκεῖ πλησίον, νὰ ἰδοῦσι τὸν οἶκον ὁπὲ ἔκτιζαν, διὰ νὰ κατοικοῦν ὅσοι ἐπροτίμουν τὴν ἀναχώρησιν· ἔτυχε γοῦν ἕνας τράγος ὑπὲρ φύσιν πολλὰ μεγάλος, τὸν ὁποῖον ἰδόντες οἱ Μοναχοὶ, ὁπὲ ὑπήγεναν μὲ τὸν Ἅγιον, ὡρέχθησαν τὸν τράγον, καὶ ἐμελετοῦσαν νὰ τὸν κυνηγήσουν, διὰ νὰ κάμουν ὀσκὸν τὸ δέρμα του. Ὁ δὲ Ἅγιος ὡς προορατικὸς, γνωρίσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἐφώνησεν ἕνα τὴν κλῆσιν Σάββαν, καὶ λέγει τον· ὕπαγε νὰ φέρῃς ἐδῶ ἐκεῖνον τὸν τράγον. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· καὶ ἐὰν φύγῃ, πῶς νὰ τὸν φέρω. ὁποῦ εἶναι ἄγριος; καὶ ὁ Ἅγιος, ὕπαγε μόνον, εἰπέ του τὸν λόγον μου, καὶ ἔρχεται πάραυτα. Τότε γραφεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους, τοὺς ἠρώτα ἐὰν ἦτον τὸ δέρμα τὸ τράγο χρήσιμον; οἱ δὲ εἶπον· ναὶ, πολλὰ καλὸν εἶναι καὶ χρειαζόμενον, καὶ ἀπὸ ὥραν πολλὴν ἐμελετεῖμεν, ἐὰν δυνηθῶμεν, νὰ τὸν θηρεύσωμεν. Τότε ἦλθεν ὁ Σάββας, καὶ τοῦ ἠκολούθα ὁ τράγος ἥμερος. Ὁ δὲ Ἅγιος δείχνωντας καὶ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα τὸ φιλάγαθον, εἶπε πρὸς αὐτὸν· ὕπαγε βόσκου κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ οὕτως ἐδίδαξε τοὺς μοναχὲς, οὐ μόνον συμπάθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκκοπὴν τοῦ θελήματος.

Εἰς ἐκεῖνο τὸ Ὄρος ὁποῦ ἀσκήτευεν ὁ Γ'ωαννίκιος, ἦτον ἄλλος τὶς ἀναχωρητὴς, Γκρίας ὀνόματι, ὅς τις ἐνομίζετο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερος. Οὗτος οὖν βλέπων τὸν μέγαν Ἰωαννίκιον, πῶς τὸν ἐπερίσσευεν εἰς ὅλα, ἐφθόνησε περισσὰ, καὶ τόσον τὸν ἐκυρίευσεν ὁ πατὴρ τοῦ φθόνου, ὁποῦ καὶ εἰς φόνον ὥρμησεν ὁ ἀνόητος, καὶ ἀκόσατε· μελετῶντας εἰς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ὁ παγκάκιστος Γουρίας, πῶς νὰ φονεύσῃ τὸν Ὅσιον, νὰ μήτον καταλάβουν οἱ ἄνθρωποι, ἔβαλε βουλὴν νὰ τὸν ποτίσῃ θανάσιμα φάρμακα. Προσποιούμενος οὖν πῶς ἤθελε νὰ μιμᾶται τὴν ἀρετὴν ἐκείνου, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον τε, ὅς τις τὸν ὑποδέχθη ὡς ἀπονήρευτος, καὶ ἔκαμεν ἀντάμα ἡμέρας πολλὰς, ἕως ὃ ἦυρεν ὁ ὑποκριτὴς τῆς ἀρετῆς καιρὸν ἐπιτήδειον, νὰ τελέσῃ τὸ μελετώμενον. Ποτίσας λοιπὸν αὐτὸν τῆς ἐπιβολῆς τὸ ποτήριον, αἰσθάνετο εἰς τὰ ἐντόσθια πολλὰς ἐδύνας ὁ Ἅγιος· ἀλλὰ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς δὲν τον ἀφῆκε πολλὴν ὥραν, νὰ τὸν κυριεύσῃ τὸ φάρμακον. ἀμὴ ἔστειλε τὸν ἅγιον Εὐστάθιον εἰς τὸ ὅραμα, καὶ τὸν ἐθεράπευσε, δίδωντάς του τελείαν ὑγείαν ὡς πρότερον· διὰ τὴν ὁποίαν εὐεργεσίαν, ἔκτισεν Ἐκκλησίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου ὁ Ὅσιος, ἥτις ἕως τὴν σήμερον φαίνεται, καὶ ἀπὸ τότε μᾶλλον ἔλαβε χάριν περισσοτέραν ὁ Ὅσιος, νὰ τελῇ εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Γουρία θαυμάσια· καὶ μίαν νύκτα εἶδεν ὁπτασίαν ἔξυπνος, καὶ ἰδοὺ γενε βρύσις εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆ τόπου, καὶ πρόβατα τυφλὰ πλῆθος πολὺ ὁποῦ ἔπιναν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ γλυκύτατον ὕδωρ καὶ ἐφωτίζοντο. Μὴ δυνάμενος ὃν νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁράσεως, ἠρώτησε τινὰς ἐγχωρίους, καὶ τοῦ εἶπασιν, ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἦτον ναὸς τῆς Θεοτόκου τὸ πρότερον· ἔθεν ἔκτισεν ἐκεῖ Ναὸν ὡραῖον καὶ πλούσιον, ἀλλὰ καὶ Μοναστήριον ᾠκοδόμησε, καὶ συνήχθησαν πρόβατα λογικὰ, τὰ

ἐποῖα ἦσαν τυφλὰ εἰς τὴν ψυχὴν πρότερον, καὶ πίνοντας τὸ γλυκὺ νάμα τῆς διδαχῆς τοῦ Ὁσίου, ἐφωτίσθησαν ὕστερα, καθὼς ἡ ὀπτασία ἐδήλωσε, καὶ καθοδηγούμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἐτέλεσαν τὸν βίον θεάρεστα. Ὁπόταν δὲ ἡ Ἐκκλησία ἐκτίζετο, ἔκαμε πολλὴν βροχήν, καὶ εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν γῆν ἑρπετὰ θανάσιμα, τὰ ὁποῖα ἐδάγκαναν τοὺς Μαστόρους, καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κτίζουσιν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, καὶ ἔγινεν εἰς μίαν στιγμὴν ὁ οὐρανὸς ξάστερος, ὁποῦ ἦτον σκοτεινὸς ἀπὸ τὸ πάχος τῶν νεφελῶν πρότερον, καὶ οὕτως οἱ Κτίσται ἀνεμποδίστως ἐδούλευον, τοὺς ὁποίους ὑπηρέτα προθύμως ὁ Ἅγιος· καὶ ὅταν ἰσήκωνε μίαν μεγάλην πέτραν, εὐγῆκεν ἀποκάτω μία ἔχις, καὶ τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὴν χέρα, καὶ ἔχυσε τὸ φαρμάκι· ἀλλ' αὐτὸς ὡς ἄλλος Παῦλος, ἐτίναξε τὸ θηρίον, καὶ αὐτὸ μὲν ἔπεσε κατὰ γῆς, ὁ δὲ Ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς τελείως, καὶ ὑπηρέτα τοὺς Μάστορας, ἕως οὗ ἐτέλεσαν ἅπαντα. Καὶ μετὰ ταῦτα, πάλιν εἶχε τὰς ἐφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν πάντοτε, ὅς τις δυναμώνει τοὺς δούλους τα, καὶ τοὺς δοξάζει εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν, καθὼς ἐγνώσθη εἰς τοῦτον τὸν Ὅσιον· ὅς τις ποτὲ προσευχόμενος ὕψωσεν ὅλον του τὸν νοῦν πρὸς τὰ οὐράνια, τὰ ὁποῖα ἐστοχάζετο, καὶ ποσῶς δὲν ἐφρόνει ἐπίγεια. Ἄλλος δέ τις ἐνάρετος ἀσκητὴς τὴν κλῆσιν Εὐστράτιος, ἐμιμεῖτο τοῦτον τὸν Ὅσιον, καὶ πολλάκις ἐκρύπτετο, καὶ τὸν ἔβλεπεν εὐχόμενον, διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπ' ἐκεῖνον ὑπόδειγμα· ἰδὼν οὖν αὐτὸν εἰς ὑψηλοτέραν θεωρίαν μετέωρον, ἔξεκε κρυμμένος ἕως τὸ ὕστερον, καὶ βλέπει τον, ὅτι δὲν ἐπάτει ποσῶς εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καθὼς ἦτον ἡ ψυχή του εἰς τὰ οὐράνια, ἔτω καὶ τὸ κορμί του ἐστέκετο ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν μετέωρον. Ταῦτα ἰδὼν ἐτρόμαξεν ὁ Εὐστράτιος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐκατάλαβε πῶς τὸν εἶδε, καὶ τὸν ἐκανόνισε βαρύτατα ὡς περέργον· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ τὰ ἐπίλοιπά του θαυμάσια.

Γυνή τις εἶχε πολλὰ δαιμόνια, καὶ τὴν ἐπαρακίνουν εἰς αἰσχρουργίας καὶ ἄπρεπα πράγματα, ἤτις ἔδραμεν εἰς τὸν ἀμιλᾶσθον ἰατρὸν Ἰωαννίκιον, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ μήτην πειράξουν πλέον οἱ δαίμονες, ἀλλὰ νὰ μεταφέρῃ εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον. Ταῦτα εἶπεν ἔχωντας εἰς τὸν Θεὸν τὸ θάρρος του, ὁποῦ τοῦ ἔδιδε τὴν βοήθειαν· εὐθὺς οὖν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν γυναῖκα οἱ δαίμονες, ὥσπερ νὰ εὔγεναν ἀπὸ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἁγίου σαγίταις καὶ ξίφη, νὰ τοὺς ἐκάρφωναν· ἡ γυνὴ λοιπὸν ἀπῆλθεν ὑγιὴς εἰς τὸν οἶκόν της, εὐχαριστοῦσα τὸν Ἅγιον. Οἱ δὲ δαίμονες ἐπήρασιν ἕνα Νέον, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τόπον κρημνώδη καὶ δύσβατον τὸ μεσόνυκτον, διὰ νὰ τὸν ἐγκρεμνίσουν οἱ τρισκατάρατοι. Ὁ δὲ Ἅγιος εὑρέθη τὴν ὥραν ὁπὸ τὸν ἔσπρο χναν εἰς τὸν κατήφορον, καὶ ἁρπάσας αὐτὸν, ἐδίωξε τοὺς ὑπευθύνους, τὸν δὲ ἀνεύθυνον ἔσωσεν εἰς ὁδὸν σωτηρίας ἀγαλλιώμενον. Ἅπαντες οὖν ἐδιηγοῦντο τὸ Ὁσίου τὰ κατορθώματα, τὰς ἀρετάς του θαυμάζοντες, καὶ ὄντως θαυμάσια ἦσαν τὰ ἔργα του, καὶ ὅλως του τοὺς μαθητὰς ἐλύτρωσε πολλάκις ἀπὸ διαφόρους κινδύνους, ἀπὸ παγίδας δαιμόνων καὶ μηχανήματα, ποτὲ μὲν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐγχαράσσωντας, ποτὲ δὲ καὶ μὲ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐθανάτωνε θηρία, καὶ διεσκόρπιζε δαίμονας· μετὰ καιρὸν ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Τριχάλικος, νὰ ἡσυχάσῃ καμπόσον καιρόν, διατὶ ἦτον ὁ τόπος αὐτὸς ἐπιτήδειος πρὸς ἄσκησιν· ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ πάλιν ὕπαιθρος καὶ ἄοικος, χωρὶς τινὰ σωματικὴν παραμυθίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρων Εὐστράτιος, ἔχωντας πόθον νὰ τὸν ἀνταμώσῃ, ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ τὸν ἠρώτησεν, ἐὰν ἔμελλε νὰ ζήτῃ καιρὸν πολὺν ὁ Βασιλεὺς Λέων. Ταῦτα εἶπε, διατὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἦτον μισόχριστος, ἐδέοντο τὸν Θεὸν οἱ Ὀρθόδοξοι, νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ, νὰ μήτης πειράξῃ ὁ ὁσιώτατος. Ὁ δὲ Ἰωαννίκιος ἀπεκρίνατο, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν φονεύει ὁ Μιχαὴλ, νὰ πάρῃ αὐτὸς τὸ Βασίλειον, καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ἐπροφήτευσεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐθαύμασεν ὁ Εὐστράτιος καὶ ὅσοι ἄλλοι τὸ ἤκουσαν, πῶς ἔξευρεν ὅλα τὰ μέλλοντα.

Περιπατῶντας δὲ ποτὲ εἰς τόπον κρημνώδη καὶ ἄβατον, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα ἀναχωρητικὸν σπήλαιον, ἔπεσεν ἡ ῥάβδος ἀπὸ τὸ χέρι του, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα κατήφορον, ὅπου δὲν ἐβέλει νὰ ὑπάγῃ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐλυπήθη, διατὶ δὲν ἐδύνετο νὰ ἐδεύσῃ χωρὶς τὸ ῥαβδί, διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ ἄβατον· κλίνας ἓν τὰ γόνατα, προσηύχετο τῷ Θεῷ, κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ τότε (ὢ τοῦ θαύματος) ἐπέταξεν ἡ ῥάβδος ὡς πετεινὸν ἐναέριον, καὶ ἔρχεται εἰς τὰς χεῖράς του· εὐχαριστήσας ἓν τῷ Θεῷ, ἐπεριπάτει τὸν δρόμον του· καὶ φθάνωντας εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ηὗρε γεμάτο δαίμονας, οἵ τινες ἰδόντες αὐτὸν ἐθυμώθησαν, καὶ ἔκαμαν, διὰ νὰ τὸν φοβήσουν, πολλὴν θόρυβον, ἔβρυχον, ἔκαμναν σεισμὸν εἰς ὅλον τὸ σπήλαιον, ἔδειχναν πῶς ἤθελαν νὰ τὸν θανατώσουν, διατὶ ὑπῆγε, νὰ τοὺς εὐγάλῃ ἀπὸ τὸν οἰκόν τους· τέλος πάντων, ὅταν ἴδασι τὴν ἀφοβίαν τοῦ Ὁσίου καὶ γενναιότητα, πῶς δὲν ἐψήφα τὰς κακουργίας τους, ἔφυγον καὶ στανικῶς τους ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ταῦτα λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, ἦλθες πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; καὶ ἄλλα παρόμοια. Οὕτω λοιπὸν εἰς ὅσους τόπους ὑπήγενεν, ἐλύτρωνε τοὺς ἐγχωρίους ἀπὸ πᾶσαν βλάβην ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ ὅσοι ἐκατοικοῦσαν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, εὐχαριστοῦσαν τὸν Ὅσιον, ὁποῦ ἐδίωξεν ἀπ' ἐκεῖ τοὺς ἀλάστορας· ἡμεῖς δὲ ἂς εἰποῦμεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα.

Μία κόρη ἑνὸς συγκλητικοῦ Ἄρχοντος εἶχε χαλεπὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐκείτετο εἰς ὅλα τὰ μέλη ἀκίνητος καὶ παράλυτος, ἡ ὁποία ἦτον εὐσεβὴς καὶ Ὀρθόδοξος, ὁ δὲ γαμβρὸς τοῦ Ὁσίου, ὁποῦ εἶχε τὴν ἀδελφήν τα γυναῖκα ἦτον Εἰκονομάχος, καὶ τὸν ἐδίδαξε πολλάκις ὁ Ἅγιος, νὰ γένῃ Ὀρθόδοξος, καὶ δὲν ἠθέλησεν· ἔθεν ὡς ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας καὶ συμπαθέστατος, ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν δέησιν, νὰ θεραπευθῇ ἡ κόρη ἐκείνη, ὁποῦ δέν τα ἐσυγγένευε τίποτας, ἀλλὰ μόνον διατὶ ἦτον Ὀρθόδοξος, καὶ ὁ γαμβρός τα νὰ χάσῃ τὸ φῶς του, καθὼς ἦτον καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τετυφλωμένος καὶ ἄγνωστος, καὶ οὕτως ἐγένετο, ὡς ἐζήτησε τοῦ Κυρίου ὁ Ἅγιος. Ἡ μὲν οὖν παράλυτος ἠγέρθη, καὶ δοξάζουσα τὸν Θεὸν ὑπέστρεψε περιπατοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὁ δὲ τυφλὸς τὴν ψυχήν, ἔμεινε τυφλὸς καὶ τῷ σώματι, καὶ πλέον δὲν ἰατρεύθη, καθὼς καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς δὲν ἀπέῤῥιψε. Τοσοῦτος οὖν ἦτον ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας, καὶ δίκαιος ὁ Ἰωαννίκιος, ὁποῦ τὸν συγγενῆτον ἐτύφλωσε, καὶ τὴν ξένην ἐθεράπευσεν. Εἶχε δὲ συνήθειαν ὅταν ἤρχοντο τινὲς ἄνθρωποι νὰ τὸν εὕρωσιν, ἐκατέβαινεν ἕως τὸ κάτω μέρος τοῦ ὄρους καὶ τοὺς ἐδέχετο, διὰ νὰ μὴ πειράζωνται εἰς τόσον ἀνήφορον· καὶ μίαν ἡμέραν ὑπῆγαν τινὲς Ἀρχιερεῖς νὰ τὸν εὕρωσιν, ἀνάμεσον εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος, ὁ Νικαίας Πέτρος, καὶ ὁ Μέγας Θεόδωρος ὁ Στουδίτης· ὅς τις εἶχεν εἰς τὴν συνοδίαν του δύω Ἀδελφοὺς τοῦ Μοναστηρίου του, Ἰωσὴφ τὴν κλῆσιν, καὶ Κλήμεντα. Ἐκατέβη γοῦν καὶ τότε ὁ Ὅσιος νὰ τοὺς προϋπαντήσῃ, καὶ ἀφ' οὗ ἐφιλεύθησαν πνευματικὰ καὶ σωματικά, λέγει πρὸς τὸν Ἰωσὴφ ὁ Ὅσιος· ἑτοιμάσου διὰ τὴν ἔξοδον. Οἱ μὲν οὖν ἀκροαταὶ δὲν ἐκατάλαβον τότε τοῦτον τὸν λόγον, ἀμὴ ὅταν ἴδασιν, ὅτι μετὰ ιή. ἡμέρας ὁ Ἰωσὴφ ἐτελεύτησεν, ἐθαύμασαν τοῦ Ἁγίου τὴν προῤῥησιν. Οὐ μόνον δὲ τὸ προορατικὸν εἶχεν, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς, καὶ ἐξέχως τὴν συμπάθειαν, καὶ καταπολλὰ ἐφρόντιζε νὰ ὠφελᾷ τοὺς Χριστιανούς, καὶ νὰ τοὺς λυτρώνῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις· διὰ τὸ ὁποῖον ἔβανε τὴν ψυχήν του εἰς κίνδυνον, ὡς χριστομίμητος, διὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ πρόβατα. Ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαὴλ, ὅς τις ἐβασίλευσε μόνον χρόνους δ'. ἐπῆρεν ὁ Νικηφόρος τὸ Βασίλειον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἶχασιν οἱ Βούλγαροι αἰχμαλώτους πολλοὺς Ῥωμαίους· τοῦτο μαθὼν ὁ φιλάνθρωπος Ἰωαννίκιος, ἔχε πόθον νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακήν, ὅπου τοὺς εἶχαν σιδηροδέσμιους· λοιπὸν καταφρονήσας ἡσυχίαν καὶ ἄσκησιν, διὰ νὰ σώσῃ ψυχὰς ἀπὸ θάνατον, δὲν ἐσυλλογίσθη ποσῶς τὰς ὁδοιπορίας τοὺς κινδύνους καὶ τὴν λοιπὴν κακο-

πάθειαν, ἀλλὰ ὑπῆγε μοναχός τε εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὅπου τοὺς εἶχασι, καὶ προσευξάμενος ἔξω τῆς φυλακῆς, ἀνοίχθησαν αἱ θύραι, καὶ αἱ ἅλυσες ἔλυσαν, καὶ εὐγάνει τοὺς δεσμίους, καθὼς ὁ Χριστὸς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν Ἅδην τὰς προπάτορας, καὶ τοὺς ὡδήγα ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν ὁδοιπορίαν μὲ φῶς θαυμάσιον ὡς ἄλλος Μωϋσῆς, καὶ τὰς ἤφερεν ἕως τὰ ὅρια τῶν Ῥωμαίων, διδάσκων αὐτοὺς ὅλον τὸν δρόμον, καὶ νουθετῶν μὲ σωτήρια λόγια, νὰ μὴ γένουν γενεὰ σκελιὰ ὡς τοὺς πατέρας αὐτῶν, νὰ παραπικράνουν τὸν Λυτρωτὴν Θεὸν καὶ Σωτῆρά τους, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμῶνται τὰς εὐεργεσίας πάντοτε. Οἱ δὲ λυτρωθέντες πολλάκις αὐτὸν παρεκάλεσαν, νὰ τοὺς εἰπῇ τίς ἦτον, καὶ δὲν ἤθελεν· ὕστερον δὲ ὅταν ἐχώριζαν, τοὺς ὡμολόγησε τὸ ὄνομά του, ἀμὴ τὰς εἶπε νὰ γνωρίζωσι τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ μὴ φανοῦσιν ἀχάριστοι· καὶ οὕτως αὐτοὶ μὲν ἀπῆλθον εἰς τὰς οἰκίας τους χαίροντες, ὁ δὲ ὅσιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σιγριανήν, νὰ προσκυνήσῃ τοῦ ἁγίου Θεοφάνους τὸ λείψανον· καὶ ὅταν ὑπέστρεφεν, ἐπέρασε τὸ καράβι ἀπὸ τὴν Θάσον, ἡ ὁποία νῆσος ἦτον γεμάτη ἔφεις, καὶ ἔβλαπταν πολλὰ τοὺς οἰκήτορας, οἵτινες ὅλοι ἐσυνάχθησαν, ἀκούοντες πῶς ἦλθεν ὁ μέγας Ἰωαννίκιος (ὅτι εἰς ὅλον τὸν Κόσμον σχεδὸν ἀπῆλθεν ἡ φήμη του), καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ δακρύων, ἐδέοντο νὰ τοὺς βοηθήσῃ διὰ τὸν Κύριον, νὰ τὰς λυτρώσῃ τῆς βλάβης τῶν ἐφεων· σπλαγχνισθεὶς οὖν ἐπ' αὐτούς, ἔκαμε προσευχὴν ὁ Ἅγιος. Καὶ παρευθὺς (ὦ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ Βασιλεῦ) εὐγῆκαν ἀπὸ τοὺς φωλεούς τους οἱ ἔφεες, καὶ ἐπήδησαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πλέον ποσῶς δὲν ἐφάνησαν· τοιοῦτον τερατσιον βλέποντες οἱ τῆς νήσου ἐγχώριοι, εὐχαρίστησαν τοῦ Ὁσίου ὡς ἔπρεπε, καὶ ὡς Ἄγγελον τὸν ἐσέβοντο, μάλιστα ὁ Καθηγούμενος τῶν μοναχῶν, ὁπῆτον ἐκεῖ, Δανιὴλ ὀνόματι, δὲν ἐξεχώρισε πλέον ἀπὸ τὸν Ὅσιον, ἀλλὰ ὑπῆγε μὲ τοῦ λόγου του, καὶ θέλωντας νὰ πάρῃ ἕνα ἀδελφὸν ὅπου εἶχε, τὴν κλῆσιν Εὐθύμιον, εἶπε πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ὅσιος· μὴ κοπιάζῃς νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμᾶς ἀδελφὲ Εὐθύμιε, ἀλλὰ διόρθωσε τὴν ψυχήν σου, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπάγεις πρὸς Κύριον· οὕτως εἰπὼν, ὑπήγασι μὲ τὸν Δανιὴλ, νὰ οἰκήσουν εἰς ἕνα μικρότατον σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐφώλευεν ἕνας πονηρότατος δαίμων, ὅς τις ἐφάνη πρὸ αὐτοὺς μαῦρος καὶ φοβερὸς διὰ νὰ τὸν τρομάξουν νὰ φύγωσιν. Οἱ δὲ ἔμειναν ἄφοβοι· βλέπων ὅν ὁ φθονερὸς ὄφις ὅτι δὲν ἔφευγεν, ἐτυλίχθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Δανιὴλ, τὸν δὲ Ἅγιον ἐπλήγωσεν εἰς τὴν πλευράν, καὶ τόσον τοῦ ἔδωσεν, ὁποῦ ἐκείτετο μίαν ἑβδομάδα ἄφωνος.

Καὶ οὕτως ὁ μὲν δαίμων ἀφανὴς ἐγένετο, ὁ δὲ Ἅγιος ἔστρεψε πάλιν εἰς τὸ Τριχάλικος, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπάνοδον ἀκούσαντες οἱ Ἐγχώριοι, ἐχάρησαν τόσον, ὅσον ἐλυπήθησαν ὅταν ἔφυγεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔκαμεν ἐκεῖ καμπόσον καιρὸν, καὶ ἐδίωξε τὴν κάμπην, ὁποῦ ἔτρωγε τὰ λάχανα, ἐπροφήτευσε πολλοῖς τὸν θάνατον, καὶ ἄλλα θαυμάσια ἐτέλεσεν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς ἄλλο Ὄρος τραχὺ καὶ ἄβατον, ὁποῦ ἐκαλεῖτο τὸ Κόρακος, εἰς τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπροφήτευσαν οἱ δύω Ὅσιοι ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν τὸ τρίχινον, πῶς θέλει κατοικήσει καὶ εἰς αὐτὸ εἰς τὸ ὕστερον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτέλεσε πολλὰ θαυμάσια, τὰ ὁποῖα ἀφίνω διὰ συντομίαν, καὶ μόνον ἕνα νὰ γράψω εἰς πίστωσιν.

Εἰς αὐτὸ τὸ Ὄρος τοῦ Κόρακος ἔβοσκαν πρόβατα, καὶ τὰ ἐγύρευον οἱ βοσκοὶ, τοὺς ὁποίους βλέποντας ὁ ἅγιος, ἐκάλεσεν ἕνα καθ' ἕνα ἐξ ὀνόματος, ὁποῦ ἄλλην φορὰν δὲν τους εἶδε πώποτε, καὶ γνωρίσας μὲ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ποῦ ἦσαν τὰ πλανεμένα πρόβατα, τοὺς εἶπε καὶ τοῦ τόπου τὸ ὄνομα, καὶ εὑρέντες αὐτὰ ἐθαύμασαν, καὶ πολλὰ τοῦ εὐχαρίστησαν, καὶ εἶχασι χαρὰν νὰ συντύχουν μὲ τοιοῦτον Ἅγιον, καὶ ἤλθασι καὶ ἄλλαις φοραῖς, νὰ τὸν εὕρουν, ἀλλ' αὐτὸς ὅταν ἤθελε τὸν ἔβλεπον, καὶ ὅταν δὲν ἤθελεν, ἐγίνετο ἐνάπιον αὐτῶν ἄφαντος. Ἀνελθὼν δὲ εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Ἀντιδίου, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ ἕνα κελλίον μικρότατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατώρθωσεν ἀρεταῖς μεγαλήτεραις, ταλαιπωρῶντας τὴν σάρκα μὲ σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἦτον δὲ τότε ἀσθενὴς τοῦ Μαγίστρου Στεφάνου ἡ Σύζυγος, καὶ ἔχασε τὸν νοῦν της ἀπό τινας μαντείας ὁποῦ ἡ σκλάβαις της ἔκαμαν· τῆς ὁποίας ἐκατασκεύασαν οἱ ἰατροὶ μυρία φάρμακα καὶ ἰατρικὰ, ἀλλὰ κανένα δὲν τὴν ὠφέλησεν· ἡ ἀσθενὴς ἔδραμε πρὸς τὸν Ἅγιον, ὅς τις ἔκαμε προσευχὴν, καὶ τὴν ἰάτρευσε παραυτα. Εἶχε δὲ καὶ ἕνα ψυχοπαίδι ὁ Ἅγιος ὀνόματι Στέφανον, ὅς τις ἦτον δίκαιος καὶ κατὰ πολλὰ ἐνάρετος. Καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, τὸ εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἑτοιμάζου ἀδελφὲ πρὸς τὴν ἔξοδον. Ὁ δὲ θαυμάσιος ἀπεκρίνατο Στέφανος· ἑτοιμάσθηκα διδάσκαλε, καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἀρετῆς φιλοπονώτερον ᾠκοδόμησα. Ταῦτα εἶπε, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα ἐκοιμήθη χαρούμενος· ὅς τις καὶ μετὰ θάνατον ἐτέλεσεν ἄπειρα θαύματα.

Ἐβούλουμουν ἀδελφοί μου νὰ διηγηθῶ ὅλα τὰ κατορθώματα τοῦ Ὁσίου, ἀμὴ ὁ καιρὸς δὲν με φθάνει, διατὶ ἔχω νὰ γράψω πολλὰ ἑτοῦτον τὸν Μῆνα Νοέμβριον, καὶ ἐξέχως τὴν σημερινὴν ἡμέραν, ὁποῦ ἔχομεν καὶ τὸν Θρῆνον τοῦ Ἱερεμίου, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἀφῆκα τὰ ἐπίλοιπα τοῦ Ὁσίου θαυμάσια, ὁποῦ ἐπροφήτευσε πολλῶν τὸν θάνατον, ὡς καὶ ἄλλων, ὁπὸ εἴπομεν ἄνωθεν, καὶ ἀναριθμήτους ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, καὶ ἄλλα πλεῖστα ἄξια διηγήσεως ἐκατώρθωσεν· ἀμὴ φθάνουσι, τὰ προγεγραμμένα, νὰ φανερώσουν τὴν πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν του, καὶ ἂς βραχυλογήσωμεν τὴν διήγησιν, διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν τελείωσιν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον ἀκόμη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεγάλη σύγχυσις ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Θεόφιλον. Ὁ δὲ προεστὼς τῶν Ἀγαύρων Εὐστράτιος, ἀπελθὼν, ἠρώτησε τὸν Ὅσιον λέγωντας. Εἰπέ μας διὰ τὸν Κύριον, ἕως πότε μέλλει νὰ ἔχῃ ἡ Ἐκκλησιά μας σκανδάλας; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· εἰς ὀλίγας ἡμέρας χειροτονᾶται Πατριάρχης εἷς ἐνάρετος καὶ γραμματισμένος τὴν κλῆσιν Μεθόδιος, καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν ὀδυνηρὰν τελευτὴν τῦ Θεοφίλου (ὅς τις μέλλει νὰ ξεψύξῃ κακῶς) θέλει δογματίσει τὸ ὀρθόδοξον τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ὁμοούσιον, νὰ κατασῆσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁμόνοιαν. Οὕτως εἶπε, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπληρώθησαν ὅσα ἐπροφήτευσεν ὁ Θεσπέσιος. καὶ ὁ μὲν Θεόφιλος ἐτελεύτησεν· ἡ δὲ μακαρία Θεοδώρα καὶ ὁ ἀοίδιμος Μιχαὴλ Υἱός της ἐπήρασι τὸ Βασίλειον, καὶ καθίσας εἰς τὸν Θρόνον ὁ Ἱερὸς Μεθόδιος, ἐκατέπαυσαν ὅλαις ἡ ταραχαὶς τῶν αἱρετικῶν, καὶ εἰρήνευσαν μὲ τὴν θείαν χάριν τὰ σκάνδαλα. Μετὰ δὲ καιρὸν ἔκαμαν οἱ Ἀγαρηνοὶ μὲ τοὺς Χριστιανοὺς πόλεμον, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς, καὶ ἄλλους ἐσκλάβωσαν, εἰς τοὺς ὁποίους ἔτυχε καὶ ἕνας συγγενὴς τοῦ Ἁγίου. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκλεισαν εἰς τὴν φυλακὴν τοὺς αἰχμαλώτους οἱ Ἄραβες, ἐπικαλέσθησαν τὸν Ἰωαννίκιον εἰς βοήθειαν, νὰ λυτρώσῃ κἂν τὸν συγγενῆτου ἀπὸ τὴν κάκωσιν· καὶ παρευθὺς εὑρέθη τὴν ὥραν τοῦ μεσονύκτου εἰς τὸ μέσουν τῶν δεσμίων ὁ Ὅσιος, καὶ λέγει ἐνὸς ἀπ' ἐκείνους· ἔγειραι καὶ ἂς σηκώσῃ ἕνας τὸν ἄλλον σας. Τότε αἱ ἅλυσες ἔλυσαν, αἱ θύραις μοναχαῖς τους ἀνοίχθησαν, καὶ εὐγήκασιν εὐθὺς οἱ αἰχμάλωτοι, καὶ ἔτρεχον θρομαῖοι πρὸς τὰς οἰκίας τους· ἀμὴ εἰς τὸν δρόμον ἔδραμον κατεπάνου τους σκύλοι δυνατοὶ καὶ ἄγριοι, καὶ ἐκινδύνευσαν εἰς θάνατον. Ἀλλὰ πόλιν ἐπρόφθασε καὶ ἐκεῖ ὁ κοινὸς ἰατρὸς καὶ βοηθὸς τοῖς πᾶσιν Ἰωαννίκιος, καὶ χύνωντας ὦς ἀχλὺν βαθεῖαν καὶ σύνεφον εἰς τὴν ὄψιν τῶν σκύλων, δὲν ἔβλεπον. ὅθεν ἀπῆλθον οἱ ἄνθρωποι ὑγιεῖς εἰς τοὺς συγγενεῖς τους, οἵτινες ἐνθυμούμενοι τοιαύτην εὐεργεσίαν εὐχαρίστουν ἕλην τους τὴν ζωὴν τὸν Ὅσιον. Ὁ τοσοῦτος δὲ καὶ τοιοῦτος φίλος τοῦ Χριστοῦ γνησιώτατος, Ἀφ' οὗ ἐτέλεσε τοιαῦτα θαυμάσια. ὅταν ἐγήρασε. καὶ ἔμελλεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, τοῦ ἦλθε μία θλῖψις μεγάλη καὶ συμφορὰ, ἀπὸ συνεργίαν τοῦ μισοκάλου καὶ φθονεροῦ δαίμονος· ἀλλὰ τοῦτο γίνεται κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ πολλάκις εἰς τοὺς Ἁγίους του, καὶ τοὺς παραδίδει εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, ὁποῦ τοὺς θλίβουσιν, ὄχι διὰ νὰ τοὺς πειράξῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς λαμπρύνῃ μάλιστα, καὶ νὰ τοὺς δοξάσῃ περισσότερον. Ἕνας μοναχὸς εἰς τὸ σχῆμα, Ἐπιφάνιος ὀνόματι,

ἦτον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, ὅστις εἶχε φήμην ψευδῆ, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἐνάρετος, ἀμὴ ἔσωθεν ἦτον Διάβολος, καὶ ἐμίσησε τόσον τὸν Ἅγιον, ὁποῦ ἐβουλήθη, νὰ τὸν ἀποκτείνῃ ὁ τρισκατάρατος· καὶ ἔβαλε στίαν πολλάκις, νὰ καύσῃ τὸ δάσος τοῦ Ὄρους, ἀμὴ ἐκεῖνος τὸ ἐγνώριζεν ἀπὸ θείαν χάριν, καὶ ἐμετατόπιζε πρότερον· ὡς πραότατος δὲ ὁποῦ ἦτον καὶ μαθητὴς τοῦ ἀμνησικάκου Χριστοῦ, δὲν ἔκαμε κακὸν τοῦ ἐχθροῦ του, ἀλλὰ τοὺ ἔλεγε μὲ ταπείνωσιν, νὰ τοῦ εἰπῇ εἰς τί τοῦ ἔπταισε, καὶ ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ; ἀμὴ ἐκεῖνος τὸν ὕβριζεν ὁ ἀναίσχυντος, ἔπειτα κρατῶντας εἰς τὰς χεῖράς τε μίαν ῥάβδον, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν ἄκραν σουβλωτὸν σίδηρον, τοῦ ἐκτύπησε μετ' αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν ὁ πάντολμος, ἀλλὰ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔμεινεν ἄβλαβος καὶ ἀπαθὴς ὁ συμπαθὴς, καὶ παρεκάλει τὸν ἐμπαθῆ καὶ ὀφανῆ Ἐπιφάνιον, νὰ κάμουν ἀγάπην ἀλλήλως τως· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ μισάνθρωπος δὲν ἠθέλησεν, ἀμὴ ἔμεινεν ὁ δυσμενὴς ἀδιάλακτος· τοῦτον τὸν πειρασμὸν τοῦ ἐπροφήτευσαν ἐκεῖνοι οἱ δύω Ὅσιοι, ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν τὸ τρίχινον, καθὼς εἴπομεν.

Ἦτον δὲ τότε ὁ Ἅγιος πολλὰ γέρωντας καὶ ἀχαμνὸς ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως, καὶ κτίζωντας κελλίον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀντιδίου, ἡσύχαζε, καὶ ὅταν εὐγενεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καμίαν φοράν, τὸν ἔβλεπαν ὅσοι ἤθελεν ἐκεῖνος, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἦτον ἀόρατος. Εἰς τὸν πέμπτον χρόνον τῆς Βασιλείας τοῦ Εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ, γνωρίσας ἀπὸ θείαν χάριν, τὴν τελευτὴν τοῦ Ἁγίου ὁ Πατριάρχης Μεθόδιος, ὑπῆγε νὰ λάβῃ τὴν τελευταίαν εὐλόγησιν. Ἀφ' ὅ λοιπὸν ἐχαιρέτησεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ συνομιλήσαντες ὥραν πολλὴν, ἠυφράνθησαν τῷ Πνεύματι, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, Κληρικοὺς καὶ Μοναχοὺς ὅσοι ἔτυχαν, καὶ τὲς ἐπαράγγειλε, νὰ φυλάγουν ἀκριβῶς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, νὰ εὐλαβοῦνται τὸν Ἀρχιερέα, καὶ νὰ ἔχουν τὴν κατὰ Θεὸν ἀγάπην ἀλλήλως τες καὶ ὁμόνοιαν. Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Μεθόδιον· ἐγὼ μὲν ὑπάγω μετὰ δύω ἡμέρας, σὺ δὲ ἔρχεσαι εἰς ὀλίγον χρόνον νὰ μὲ εὕρῃς, καθὼς ὁ Δεσπότης προώρισεν. Αὐτὰ ὁποῦ ἐπροεῖπεν ὁ Θαυμάσιος ἐγίναν· καὶ αὐτὸς μὲν τὴν τρίτην ἡμέραν, ὁποῦ εἶχε τέσσερες ὁ Νοέμβος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον. Ὁ δὲ λαμπρῶς ἐκλάμψας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μεθόδιος, ὀκτὼ μόνους μῆνας μετὰ τὴν τοῦ Ὁσίου τελείωσιν, τῇ ιδ'. Ἰουνίου ἐκοιμήθη καὶ οὗτος ὁ τρισμακάριος. Αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν ὁποῦ ἀνεπαύθη ὁ Μέγας οὗτος ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ, εἶδασιν οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ὀλύμπου στύλον πύρινον, τοῦ ὁποίου ἐπροπορεύοντο Ἄγγελοι, οἵ τινες ἀνοίγοντες τοῦ Παραδείσου τὰς πύλας, εἰσῆλθεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐπροσκύνησε τὴν Παναγίαν Τριάδα ἀγαλλιώμενος. Τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ πανσεβάσμιον λείψανον, ἐνταφίασεν εὐλαβῶς ὁ Πατριάρχης μὲ τοὺς ἄλλους, ὁποῦ εὑρέθησαν. Τὸ ὁποῖον ἐτέλεσε καὶ μετὰ θάνατον θαύματα, παραλύτους ἰάτρευσε, δαιμόνια ἔκβαλε, καὶ ἄλλα σημεῖα καὶ τέρατα ἔκαμεν. Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος. ΑΜΗΝ.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τῶν ἁγίων Ἱερομαρτύρων.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΥΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΜΑΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ.

Χειροτονηθέντων παρὰ τοῦ Ἀποστόλου Τίτου.

Οὗτοι οἱ Ἅγιοι ἐπίστρεψαν πολλοὺς ἀπὸ τὰ εἴδωλα, μὲ τὴν διδαχήν τους πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τοὺς ὁποίους ἐγκάλεσαν εἰς τὸν Κόμητα τῆς χώρας Λιβάνιον· ὅς πις τοὺς ἔδεσεν εἰς τὰ πολεμικὰ ἄλογα, καὶ τὰ ἐτράβιζαν σπουδαίως διὰ νὰ τιμωροῦνται οἱ Ἅγιοι· οἵ τινες συρόμενοι πολλὴν ὥραν, ἐκατακόπησαν αἱ σάρκες. Ἡ δὲ γῆ ὅλη ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα· ἔπειτα πάλιν ἐπρόσταξε, νὰ σπαθίζωνται κρεμάμενοι, καὶ νὰ τοὺς ῥίξουν εἰς κάμινον πυρὸς, καὶ μένοντες ἀβλαβεῖς ἀπὸ θεῖον θέλημα, ἐπρόσταξεν ὁ μάταιος καὶ ἀνόητος, νὰ ἐμπήξουν καρφία εἰς ταῖς καρδίαις, εἰς τὰς κεφαλὰς, καὶ τὰ σπλάγχνα τους, καὶ οὕτω νὰ τοὺς σφαλίσουν εἰς ἕνα τάφον ἀκόμη ἀναπνέοντας· κατακλεισθέντες οὖν μὲ τὴν σκληρὰν ἐκείνην καὶ ἀνυπομόνητον βίαν τῶν πόνων, παρέδωσαν τὰς ἁγίας ψυχάς τους πρὸς Κύριον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος.

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ.

Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Αὐρηλιανοῦ τοῦ Βασιλέως ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀναθραφεὶς ἀπὸ μικρὸν εἰς τοὺς μίμους καὶ εἰς τὰ θέατρα. Καὶ μίαν ἡμέραν ἱστάμενος διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἔμπροσθεν Ἀλεξάνδρου τοῦ Κόμητος, ἐνέπαιζεν τοὺς Χριστιανούς, μὲ ἄλλον ἕνα του σύντροφον· ὁ ὁποῖος ἐκαμώνετο μὲ ὑπόκρισιν, πῶς ἦτον Ἐπίσκοπος, καὶ οὕτω καταπαίζωντας καὶ περὶ γελῶντας τὰς τάξεις μας, ἐβάπτισε τὸν ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ. Ὁ δὲ εὔσπλαγχνος καὶ Πανοικτίρμων Θεὸς, ὁποῦ διψᾷ τῶν ἀνθρώπων τὴν σωτηρίαν, καὶ κάμνει πάντα τρόπον καὶ μέθοδον, νὰ ἐπιστρέψῃ ἄφρονας, ἔδειξεν εἰς τοὺς ἀπίστους ἐκείνους καὶ ἐμπαίκτας τοιοῦτον θαυμάσιον, διὰ νὰ τοὺς τραβίσῃ πρὸς τὴν εὐσέβειαν καθὼς καὶ ἐγένετο· ἤγουν ἐφάνησαν ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ ὑπήγεναν ἔμπροσθεν τοῦ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ, βαστῶντες λαμπάδας, οἵ τινες τὸν ἐδίδαξαν νὰ προσεύχεται πρὸς τὴν ἀνατολὴν, καὶ νὰ κάμνῃ τὸν Σταυρὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του· ταῦτα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν, καὶ βαπτισθέντες ἀπὸ μίαν νεφέλην, ἤλθασιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ἔπειτα προ-

σκαλεσάμενος ὁ Κόμης τὸν ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ, ἔπασχε νὰ τὸν διαστρέψῃ πάλιν εἰς τὴν προτέραν. καὶ τοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἐκεῖνα ὁποῦ ἔγιναν εἰς αὐτὸν, ἦσαν φάντασμα ἀπὸ μαγείαν τινὰ, καὶ ὄχι ἀλήθεια· Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπε τοῦ Κόμητος· φέρε τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων σου, νὰ κάμουν καὶ αὐτοὶ κανένα θαυμάσιον, καὶ τότε νὰ τοὺς πιστεύσωμεν· ἤρεσεν οὖν ὁ λόγος οὗτος τοὺς Ἕλληνας, καὶ προσελθόντες οἱ ἱερεῖς τους, ἤφεραν ἕνα ταῦρον τὸν ὁποῖον ἐκαυχήθσανη νὰ θανατώσουν χωρὶς ξίφος, μόνον μὲ ἕνα λόγον, καὶ νὰ τὸν ζωώσουν πάλιν, νὰ τὸν ἀναστήσουσιν ὕστερα· ἀλλὰ ἐψεύσθησαν οἱ δείλαιοι, ὅτι μὲ μαντείαις μὲν ἐθανάτωσαν τὸν ταῦρον, ἀμὴ νὰ τὸν ζωώσεν δὲν ἐδυνήθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχὴν αὐτοῦ τὸν ἀνέστησε, καὶ μὲ τὸ πρόσταγμά του ἐγκρέμνισεν ὅλα τὸ εἴδωλα· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔκοψαν τὴν Ἁγίαν του κεφαλὴν προστάξει τοῦ Κάμητος. Καὶ οὕτως ἔλαβε τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Διήγησις εἰς τὸν Θρῆνον τοῦ Προφήτου.

ΙΕΡΕΜΙΟΥ.

Περὶ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἁλώσεως καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀβιμέλεχ ἐκστάσεως.

Οὗτος ὁ μέγας Προφήτης ἐπροεῖπε πολλὰ διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Βαβυλῶνα· ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἔνσαρκον τοῦ Κυρίου οἰκονομίαν· εἰς τὰ ὁποῖα ἡ δύναμις τῆς προφητείας του φαίνεται. Ὅταν δὲ ἐπολεμοῦσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσυμβούλευσεν ὁ Ἱερεμίας τὸν Σεδεκίαν, ὁποῦ ἦτον τότε Βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων, νὰ μὴ πολεμήσῃ τοὺς Χαλδαίους, ὅτι ἔχανε τὴν ζωήν του, ἀλλὰ νὰ κάμῃ ἀγάπην μὲ τρόπον εὔμορφον, νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ μὲ δῶρα· καὶ αὐτὸς δὲν ἐπίστευσε τοῦ Προφήτου τὰ λόγια, ἀλλὰ εὐγένωντας εἰς τὸν πόλεμον ἐνικήθη, καὶ τὸν ἀπέκλεισαν μέσα εἰς τὴν Ηόλιν οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ τὸν ἐξενοχώρησαν τόσον ἀπὸ πεῖναν (διατὶ δὲν ἄφηναν ἀπ' ἔξω νὰ τοὺς φέρουσι φαγητὰ ἀπὸ τὰ χωρία) ὁποῦ ἔφυγε κρυφὰ μίαν νύκτα μὲ τοὺς συντρόφους τους· τὸν ὁποῖον ἐπίασαν οἱ ἐχθροί του, καὶ σφάζοντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὰ παιδία του, τὸν ἐτύφλωσαν, καὶ κατεβάζοντές τον εἰς Βαβυλῶνα, τὸν εἶχασιν ὅλην τε τὴν ζωὴν ὡς παίγνιον. Ὁ δὲ Ναβουζαρδᾶν, τοῦ Βασιλέως ὁ Ἀρχιμάγειρος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατακαύσας αὐτὴν, κατὰ τὸν λόγον τῆ ΙΕΡΕΜΙΟΥ, εἰς τέλος τὴν ἠδάφισε, καὶ ἐπήρασιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὅλα τους τὰ σκεύη καὶ πράγματα, καὶ πάλιν ὕστερα μετὰ χρόνους ἑβδομήκοντα ἐλυτρώθησαν. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν τὴν ἱστορίαν πλατύτερον, πῶς ἔγινεν ἡ ἅλωσις, διὰ νὰ ἐγνωρίσητε, ὅτι δὲν ἀφίνει ὁ Θεὸς τοὺς δούλους του, νὰ καταισχυνθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς ὅταν φυλάγουν τὰς ἐντολάς του ἀπαρασάλευτα, ἀμὴ ὅταν κάμουν μεγάλον πταίσιμον, τοὺς ἀφίνει ὡς δίκαιος καὶ παιδεύονται, καὶ πάλιν ὕστερον ὅταν μετανοήσουν μετὰ δακρύων τὰς ἁμαρτίας, τοὺς λυπᾶται καὶ συγχωρᾷτους ὡς εὔσπλαγχνος· προσέχετε λοιπὸν ἀκριβῶς νὰ κλαύσῃ πᾶς ἕνας τὰς ἁμαρτίας του.

Ὅταν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ παραδώσῃ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ἐσύντυχεν ἑτούτε τοῦ φίλου του, λέγωντας. Ἱερεμία, εὐγᾶτε μὲ τὸν Βαρουχ ἀπὸ τὴν χώραν ταύτην, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ κατοικοῦν εἰς αὐτὴν, τὴν ἐμίσησα, καὶ θέλω νὰ τὴν ἀπολέσω ὁλότελα, καὶ αἱ προσευχαὶ ἐσᾶς τῶν δύω εἶναι ὡς στύλοι στερεοὶ εἰς τὸ μέσοντης, καὶ ὡς τειχόκαστρον ἀδαμάντινον τὴν περικυκλώνουσι. Λέγει τον ὁ Ἱερεμίας· παρακαλῶσε Κύριέμου, δός μου θέλημα τοῦ δούλου σου, νὰ ὁμιλήσω ἐνωπιόν σου. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, σύντυχε· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, παραδίδεις τὴν Πόλιν ταύτην εἰς τοὺς Χαλδαίους, νὰ καυχηθοῦσι πῶς τὴν ἐνίκησαν διὰ τὴν πολλήν τους δύναμιν; ὄχι Κύριέμου· ἀλλὰ ἐὰν εἶναι οὕτως ὁ ὁρισμός σου, ἂς ἀφανισθῇ ἀπὸ τὴν Παντοδύναμον χεῖρά σου μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τὰς ἀσεβεῖς ἐτούτους. Λέγει τον ὁ Κύριος, εὖγα σὺ ἔξω καθὼς σε εἶπον, καὶ μὴν ἔχῃς εἰς αὐτὸ τινὰ ἔννοιαν, καὶ δὲν θέλουν καυχηθῇ, ὅτι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω πρῶτος, αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν· ὕπαγε οὖν εἰς τὸν Βαρουχ, καὶ εἰπέ τουτο, καὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἔλθετε εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, νὰ ἰδῆτε, ὅτι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω, οἱ Χαλδαῖοι δὲν ἠμποροῦν νὰ εἰσέλθωσι. Παγένωντας ὁ Ἱερεμίας, τὸ εἶπε τοῦ Βαρουχ, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν Ναὸν ἔσχισαν τὰ ῥοῦχά τους, καὶ βάνοντες χῶμα εἰς τὰς κεφαλάς τους, ἐθρηνοῦσαν ὥραν πολλήν· ἔπειτα παγένοντες εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως τὸ μεσόνυκτον, ἤκουσαν φωνὴν σαλπίγγων, καὶ ἦλθον ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς οἱ Ἄγγελοι, κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χειράς τους, καὶ ἐστάθησαν εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως· οἱ δὲ Ἅγιοι εἶπον ταῦτα πρὸς τοὺς Ἀγγέλους κλαίοντες, παρακαλοῦμενσας μὴ χαλασθῇ ἡ χώρα, ἐὰν δὲν ὁμιλήσωμεν μὲ τὸν Θεὸν πρότερον. Τότες ἐλάλησεν ὁ Ἱερεμίας λέγωντας· παρακαλῶσε Κύριέμου, πρόσταξέ με νὰ συντύχω τῆς Βασιλείας σου· καὶ εἶπε Κύριος, λάλει· λέγει τον ὁ Ἅγιος. Ἰδὲ Κύριε ἐγνωρίσαμεν, ὅτι παραδίδεις τὴν χώραν εἰς τοὺς ἐχθρούς της, καὶ παγένει ὁ λαός σου εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος· λοιπὸν, τί ὁρίζεις νὰ κάμωμεν τὰ Ἅγια σκεύη σου; λέγει τον ὁ Κύριος· παράδος τα τῆς γῆς, λέγωντας· ἄκουε γῆ τὴν φωνὴν τοῦ Κτίστου, ὁποῦ σὲ ἐστερέωσεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, καὶ εἰς ἑπτὰ καιρὸς σὲ ἐσφράγισε, καὶ μετὰ ταῦτα θέλεις λάβῃ τὴν ὡραιότητά σου, φύλαξον τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ ἠγαπημένου. Τότε λέγει πάλιν πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Ἅγιος· παρακαλῶσε Κύριε, τί νὰ κάμω τὸν Ἀβιμέλεχ, ὁποῦ μὲ εὐγάλεν ἀπὸ τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου, καὶ ἄλλας εὐεργεσίας μοῦ ἔκαμε, καὶ δὲν θέλω νὰ ἰδῇ τὸν ἀφανισμὸν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴν ὀλιγοθυμίσῃ καὶ ἀποθανῇ ὡς μικρόψυχος· λέγει τον ὁ Κύριος· στεῖλέτον εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ἀγρίππα, καὶ εἰς τὴν σκιὰν τοῦ ὄρους τὸν θέλω σκεπάσει, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν· σὺ δὲ ὕπαγε μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν Βαβυλῶνα· λέγε τους καλὰ λόγια νὰ παρηγοροῦνται· ἕως νὰ τοὺς ἐπιστρέψω, τὸν δὲ Βαρουχ ἄφες ἐδῶ· Τότε ὑπῆγαν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ πέρνοντες τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, τὰ ἐπαρέδωκαν τῆς γῆς, καθὼς τους εἶπεν ὁ Κύριος· καὶ τὸ ταχὺ λέγει ὁ Ἱερεμίας τοῦ Ἀβιμέλεχ· ἔπαρε τὸν κόφινον τέκνον, καὶ ὕπαγε εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀγρίππα, ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ ὄρους, καὶ φέρε σύκα διὰ τοὺς ἀῤῥώστους. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ ὑπῆγε πάραυτα.

Τότες ἀφ' ὃ εὐγῆκεν ὁ Ἥλιος, ἦλθεν ὅλη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων, καὶ κυκλώσαντες τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσάλπισεν ὁ μέγας Ἄγγελος λέγωντας: εἴσελθε εἰς τὴν χώραν ὅλη τῶν Χαλδαίων ἡ δύναμις, ὅτι ἡ Θύρα ἠνοίχθη. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἐπῆρε τὰ κλειδία τοῦ Ναοῦ, καὶ εὐγένωντας ἀπὸ τὴν χώραν, τὰ ἔῤῥιψεν ἐνώπιον τοῦ Ἡλίου λέγωντας· ἔπαρε φύλαξετα, ἕως τὴν ἡμέραν, ὁποῦ νὰ σὲ ἐξετάσῃ διὰ ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι ἡμεῖς δὲν εὑρέθημεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν· Ὁ μὲν οὖν Ἱερεμίας ὑπῆγε μὲ τὸν λαὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος· ὁ δὲ Βαρουχ, εὐγένωντας ἀπὸ τὴν χώραν, ἔμεινεν εἰς ἕνα μνῆμα καθεζόμενος. Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ συνάξας τὰ σύκα, ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς ἕνα δένδρον διὰ τὸ καῦμα, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐκοιμᾶτο χρόνους ἑβδομήκοντα· τοῦτο δὲ ἔγινε μὲ πρόσταξιν Θεοῦ, κατὰ τὸν λόγον ὁποῦ εἶπε τοῦ Ἱερεμίου, ὅτι ἐγὼ τὸν θέλω σκεπάσει. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐσηκώθη, εἶπε, γλυκύτατα ἐκοιμήθηκα, ἀμὴ ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἡ κεφαλή μου βαρεμένη, ἐπειδὴ δὲν ἐχόρτασα ὕπνον· ξεσκεπάσας δὲ τὰ σύκα, ἔσταζαν ἀκόμη τὸ

γάλα, καὶ εἶπεν· ἤθελα νὰ κοιμηθῶ ἄλλο ὀλίγον, ἀμὴ ἐπειδὴ ὁ Ἱερεμίας μὲ ἔστειλε μὲ πολλὴν σπουδήν, ἂς ὑπάγω, νὰ μὴ βαρεθῇ, καὶ ἐκεῖ κοιμοῦμαι. Πέρνωντας τὸ λοιπὸν τὰ σύκα, ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν, καὶ δὲν τὴν ἐγνώριζεν, οὔτε τὴν οἰκίαν ηὗρεν, οὔτε πινὰ συγγενῆ ἢ φίλον του· ὅθεν νομίζωντας πῶς ἐπλανέθη, καὶ δὲν ἦτον ἐκείνη ἡ χώρα του, εὐγῆκεν ἔξωθεν λέγωντας· εὐλογητὸς ὁ Θεός, μεγάλη ἔκστασις ἔγινεν εἰς ἐμένα σήμερον· ἔμεινε λοιπὸν λυπούμενος, μὴ ἰξεύρωντας τί νὰ πράξῃ, καὶ καθεζόμενος ὀλίγον, εἶδεν ἕνα γέροντα, ὁποῦ ἤρχετο ἀπὸ τὸ χωράφι, καὶ λέγει του, ποία εἶναι ἐτούτη ἡ χώρα γέροντα; Ὁ δὲ εἶπεν. Ἡ Ἱερουσαλὴμ τέκνον μου. Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ· ποῦ εἶναι ὁ Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ Ἱερεμίας, καὶ Βαρούχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως, καὶ δὲν εὑρίσκω κανένα τους; Λέγει τον ὁ γέροντας· σήμερον ἐνθυμήθης τὸν Ἱερεμίαν, καὶ ἐρωτᾷς διὰ λόγου τε; ἐκεῖνος εἶναι τώρα χρόνοι ὁποῦ εὑρίσκεται μὲ τὸν λαόν του εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος. Καὶ διὰ νὰ πιστωθῇς πῶς δὲν ψεύδομαι, κύτταξε τὰ δένδρη καὶ χωράφια, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐβλάστησαν τὰ γεννήματα, οὔτε εἶναι καιρὸς τῶν σύκων, καὶ πίστευσον τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ Ἀβιμέλεχ, ὥσπερ νὰ ἤλθελεν ἐξυπνήσῃ ἀπὸ μέθην, ἐσκόπευσε τὴν γῆν ἐπιμελῶς καὶ τὰ δένδρα, λέγωντας. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς, ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων· ἔπειτα ἠρώτησε τὸν γέροντα, ποῖος Μῆνας ἦτον; λέγει του· Φεβρουάριος· καὶ διδωντάς του ὀλίγα σύκα, εὐχαριστήσας αὐτὸν ἀνεχώρησε, καὶ ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον, νὰ τοῦ φανερώσῃ τί νὰ κάμῃ· καὶ κατελθὼν Οὐράνιος Ἄγγελος, τὸν ἐκράτησεν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸ μνημεῖον, ὅπου ὁ Βαρούχ ἐκαθέξετο, καὶ ἰδὼν ἕνας τὸν ἄλλον τους, ἔκλαυσαν πολλὰ καὶ ἐχάρησαν, δοξάζοντες καὶ εὐχαριστῶντες τὸν Κύριον. Καὶ βλέπωντας ὁ Βαρούχ τὰ σύκα παράκαιρα, τόσους χρόνους κομένα προτήτερα, νὰ στάζουν ἀκόμη τὸ γάλα, ἠγαλλιάσατο ἐκθαμβούμενος· καὶ εὐχαριστήσας πολλὰ τὸν Κύριον, τὸν ἐπαρεκάλεσαν, νὰ τοὺς εἰπῇ πῶς νὰ πράξουσι· καὶ ἐλθὼν Ἄγγελος ἀπὸ τὸν Θεὸν, τοὺς εἶπε· γράψετε τοῦ Ἱερεμίου Ἐπιστολὴν, νὰ κάμῃ καθὼς σας λέγω· καὶ ἀφ' οὗ τοὺς εἶπεν ὅσα ἔκαμε χρεία νὰ γράψουσιν, ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο· ἰδοὺ εἰς ὀλίγας ἡμέρας σᾶς εὐγάνει ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα ὁ Κύριος, νὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· αὔριον δὲ τὸ πρωῒ ἔρχεται πρὸς ἐσᾶς ἕνας ἀετὸς, καὶ δέσετε ὀλίγα σύκα καὶ τὴν Ἐπιστολὴν εἰς τὸν τράχηλόν του, νὰ τὰ ὑπάγῃ τοῦ Ἱερεμίου. Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησεν· ὁ δὲ Βαρούχ ἔγραψεν ὅσα τὸν εἶπεν ὁ Ἄγγελος· καὶ τὸ ταχὺ ἐλθὼν ὁ ἀετὸς ἔκραξε, καὶ εὐλογήσαντες τὸν Θεὸν οἱ Ἅγιοι, ἔδεσαν τὴν Ἐτιστολὴν καὶ δέκα σύκα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀετοῦ καὶ τὸν ἔστειλαν· ὁ ὁποῖος παγένωντας εἰς τὴν βαβυλῶνα, ἐκάθησεν εἰς ἕνα στύλον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ εὕγενεν ὁ Ἱερεμίας μὲ ὅλον τὸ λαὸν, νὰ ϑάψουν ἕνα νεκρὸν εἰς τὰ μνήματα, καὶ κράζωντας ὁ ἀετὸς μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, εἶπε ταῦτα:

Ἱερεμία, δέξου τὴν Ἐπιστολὴν ἀπὸ τοῦ Βαρούχ καὶ τοῦ Ἀβιμέλεχ, καὶ ἂς τὴν ἀκούσῃ ὅλος ὁ λαὸς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἀκούσας, ἐδόξασε τὸν Κύριον· καὶ ὁ ἀετὸς καθίσας εἰς τὸν νεκρὸν, εὐθὺς ἐσηκώθη. Τοῦτο τὸ ϑαυμάσιον ἰδόντες ἐγνώρισαν ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἦτον τὸ γράμμα πεμπόμενον, καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ ὁ Ἱερεμίας εἰς ἐπήκοον πάντων, ἐχάρησαν περισσῶς, ἀκούοντες τὴν ὀγλήγορήν του λύτρωσιν. Γράφωντας δὲ καὶ ὁ Ἱερεμίας τὰς ϑλίψεις καὶ συμφορὰς ὁποῦ ἔπαθον, ἔδεσε τὸ γράμμα εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἀετοῦ καὶ τὸν ἐξαπέστειλε· καὶ ὅταν τὸ ἀνέγνωσαν ὁ Βαρούχ μὲ τὸν Ἀβιμέλεχ, κλαίοντες εὐχαρίστουν τὸν Κύριον, ὁποῦ δὲν ἔπαθον τοιαύτας ϑλίψεις καὶ βάσανα. Δίδωντας δὲ τὰ σύκα τῶν ἀθεννημένων, ἰατρεύθησαν ὅσοι τὰ ἐγεύθησαν· καὶ ὅταν ἔφθασεν ἡ ὡρισμένη ἡμέρα, εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἱερεμίαν ὁ Κύριος: ἔπαρε τὸν λαὸν ὅλον τὴν νύκτα, νὰ ἔλϑετε εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐκεῖ χώρισε τοὺς Ἄρχοντας τῶν Βαβυλωνίων, ὁποῦ ἐπῆραν γυναῖκας ἀπὸ τὸ ἔθνος σου, καὶ

τὰς γυναῖκας τῶν Βαβυλωνίων, ὁποῦ ἔσμιξαν μὲ τὸν λαόν σου, καὶ ὅσοι δὲν σου ὑπακούσουν νὰ χωρισθῶσι, μή τους περάσῃς τὸν Ἰορδάνην μὲ τοῦ λόγου σου. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἔκαμε, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν ἐπρόσταξεν· ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἐδιαχώριζεν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συμμιχθέντας δὲν ἐπήκουσαν τοῦ Ἱερεμίου, λέγοντες· κάλλιον ἔχομεν νὰ στρέψωμεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, πάρεξ νὰ ἀφήσωμεν τὰς γυναῖκάς μας. Καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὴν χώραν, δὲν τους ἐδέχθησαν οἱ Βαβυλώνιοι λέγοντες· ἐπειδὴ μᾶς ἐμισήσετε, καὶ ἐφύγετε ἀπόκρυφα, ἐκάμαμεν ὅρκον, νὰ μήσας δεχθῶμεν, ἤτε τὰ τέκνα σας· ἤτοι λοιπὸν οἱ σύμμικτοι, ἐπειδὴ δὲν τους ἐδέχθησαν οἱ Βαβυλώνιοι, παγένοντες μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἱερσαλὴμ εἰς ἔρημον τόπον, ἔκτισαν χώραν, καὶ τὴν ἐπωνόμασαν Σαμάρειαν· ὁ δὲ Ἱερεμίας εἰσῆλθε μὲ τὸν λαὸν εἰς τὴν Ἱερσαλὴμ ἀγαλλόμενοι, καὶ ἀνέφερον ἡμέρας Δ'. τὰς ϑυσίας τους, εὐχαριστῶντες τὸν Κύριον. Καὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν ἔϑυσίασεν ὁ Ἱερεμίας ξέχωρα, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ ἕως ὅτου ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀνελήφθη, καὶ ἔμεινε τὸ σῶμα νεκρὸν εἰς τὸ ϑυσιαστήριον. Τότες ὁ Βαρούχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἐϑρηνοῦσαν, ὁ δὲ ἐπίλοιπος λαὸς ἰδόντες τὸν Προφήτην νεκρὸν, ἐξέσχισαν τὰ ῥοῦχά τους, καὶ βάνοντες χῶμα εἰς τὰς κεφαλάς τους ἔκλαιον ἅπαντες· ἔπειτα ἑτοιμάζοντες νὰ τὸν κηδεύσουν, ἤκουσαν φωνὴν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν λέγουσαν· ἀκόμη ζῇ καὶ μήτον ἐνταφιάσητε· παραμένοντες οὖν αὐτὸν τὴν τρίτην ἡμέραν ἦλθεν ἡ ψυχὴ εἰς τὸ σῶμά του, καὶ ἐβόησεν εἰς ἐπήκοον πάντων λέγωντας· Δοξάσατε ὅλοι συμφώνως τὸν Θεὸν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ὁποῦ μᾶς ἐξυπνίζει, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸ φῶς πάντων τῶν αἰώνων τὸν ἄσβεστον λύχνον, τὴν ζωὴν τῆς φύσεως μας, ὅς τις γεννᾶται ὅταν περάσουν ἀπὸ τὴν σήμερον, ἄλλοι ἑβδομήκοντα ἑπτὰ χρόνοι καὶ τριακόσιοι.

Εὐαγγελίζωντας οὖν τὸν Δεσπότην Χριστὸν, αἰνιγματωδῶς ὁ μακάριος, καθὼς εἶδε καὶ ἤκουσεν ὅταν ἀνελήφθη ἡ ψυχή του, ἐφώναξαν ὅλοι λέγοντες: Αὐτὰ εἶναι τὰ λόγια, ὁποῦ ἔλεγεν ὁ Ἡσαΐας πρὸς τοὺς Πατέρας μας, πῶς εἶδε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὅθεν ἐθανάτωσαν αὐτὸν, πριονίζοντές τον μὲ ἕνα πριόνι ξύλινον· ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ τὸν λιθάσωμεν· ἀκούοντες ταῦτα ὁ Βαρούχ καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ, ἐλυπήθησαν διὰ τὸν ϑάνατόν του, καὶ μάλιστα διατὶ δὲν ἔφθασαν νὰ ἀκούσουν τὰ μυστήρια, ὁποῦ εἶδεν εἰς ἐκείνην τὴν ϑείαν ἔκστασιν· ἐκεῖνος δὲ ἐγνωρίσας τοὺς πονηροὺς διαλογισμούς τους ἔλεγε· Σιωπᾶτε, ὅτι δὲν μὲ ϑανατώνουσιν, ἕως νὰ σᾶς διηγηθῶ ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα, μόνον φέρετέ μου μίαν μεγάλην πέτραν· καὶ φέροντές την, ἔκαμε δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν λέγωντας· Κύριε κάμε τὸν λίθον τοῦτον, κατὰ τὴν μορφήν μς καὶ ὁμοιότητα, νὰ τὸν λιθάσῃ ὁ λαὸς, ἕως νὰ εἰπῶ τοῖς Ἀδελφοῖς μου ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα. Τότε μὲ πρόσταγμα Θεοῦ, ἐπῆρεν ὁ λίθος τοῦ Προφήτου τὴν ὁμοιότητα, καὶ τὸν ἐλίθαζαν οἱ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀνήγγειλεν ὅσα ἰξεύρε, ϑέλωντας νὰ τελειώσῃ ἐκεῖνα ὁποῦ εἰς αὐτὸν οἰκονομήθησαν, ἐπῆρεν ἡ πέτρα φωνὴν ἀνθρωπίνην μὲ ϑείαν πρόσταξιν, καὶ ἐφώναξε λέγουσα. Ὦ Ἰσραηλῖται ἀνόητοι, διατί με λιθάζετε, νομίζοντες πῶς εἶναι ὁ Ἱερεμίας, ὁ ὁποῖος στέκει ἔμπροσθέν σας, καὶ δὲν τον βλέπετε; τότε ἐξεμέθησαν ἀπὸ τὴν τύφλαν, ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα, ἀπὸ τὸν ϑυμόν τους ἐξαναμέθησαν, καὶ ἁρπάζοντες πέτραις ἔδραμον κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐλίθασαν οἱ ἀχάριστοι εἰς τὰς τόσας εὐεργεσίας, ὁποῦ τοὺς ἔκαμεν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ἀείμνηστος δὲν τους ὠργίσθη, οὔτε κἂν εἶπε λόγον μικρὸν ἐναντίον τους, ἀλλὰ ἐδέχετο τὰς πληγὰς τῶν λίθων, ἰξεύρωντας ὅτι διαμέσου αὐτῶν, ἀνέβαινεν ὡς Μάρτυς τῆς ἀληθείας εἰς τὰ Οὐράνια. Ἐλθόντες δὲ ὁ Βαρούχ καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ τὸν ἔϑαψαν, καὶ ἔβαλαν τὸν λίθον ἐκεῖνον εἰς τὸν τάφον του, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγραψαν ταῦτα· οὗτος εἶναι ὁ λίθος ὁ βοηϑὸς τοῦ Ἱερεμίου.

Οὗτος ὁ Προφήτης εἶπεν ἀνάμεσα εἰς ταῖς ἄλλαις καὶ ταύτην τὴν πρόρρησιν. Εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν Σιὼν ἀνέϑη, ἀλλὰ πάλιν ἔρχεται νὰ τὴν ἐπισκέψῃ, τῆς δὲ παρουσίας τοῦ Χριστοῦ τὸ σπ-

μεῖον θέλει εἶσται, ὅταν ὅλα τὰ ἔθνη ξύλον προσκυνήσωσι, δοξάζοντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν ἡμῶν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΛΑ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

Εἰς τὰ ὅρια τῆς Φοινίκης εἶναι μία χώρα μεγάλη καὶ περιβόητος, καλουμένη Ἔμεσα. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἄνθρωπός τις Κλειτοφὼν τὴν κλῆσιν, τὸ γένος ἐπίσημος, ἀπὸ πράγματα πλούσιος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους συμπολίτας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν φρόνησιν γνωστικώτερος ἀπὸ ὅλους καὶ συνετώτερος. Οὗτος ἐπῆρε γυναῖκα ὁμοίαν αὐτοῦ Λευκίππην ὀνόματι, ἥτις ἦτον ὡραία καὶ φρόνιμος, καὶ ἐπορεύοντο γνωστικὰ εἰς τὸν οἶκόν τους· πλὴν ἦσαν Ἕλληνες καὶ οἱ δύω, καὶ ἐπροσκυνοῦσαν ὡς Θεοὺς ἀναίσθητα εἴδωλα. Ἦτον δὲ ξεῖρα ἡ Λευκίππη, καὶ ἐλυποῦντο πολλὰ, πῶς δὲν ἔκαμναν κανένα παιδίον, νὰ στέκῃ τὸ ὄνομά τους, καὶ νὰ κληρονομήσῃ τὸν πλοῦτόν τους· ὅθεν καθ' ἑκάστην ἐπαρακαλοῦσαν τοὺς μιαροὺς καὶ ἀναισθήτους Θεούς τους, νὰ τοὺς δώσουν κληρονομίαν, ἀλλὰ ὡς κωφοὶ καὶ ἀναίσθητοι δὲν τοὺς ἤκουσαν, οὔτε τινὰ βοήθειαν ἔδωσαν. Μοναχὸς δέ τις ὀνόματι Ὀνούφριος, ἀγαθὸς ὄντως καὶ φιλόθεος, εὑρίσκετο εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, διὰ νὰ σώσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων τοιοῦτον καιρὸν χρειαζόμενον, ὁποῦ ἐδίωκον τὴν πίστιν οἱ Ἄρχοντες, καὶ ἐξόχως ὁ Ἡγεμὼν τῆς πόλεως Σεκοῦνδος ὀνόματι, ὅστις ἦτον εἰς τὴν γνώμην περίσσα βάρβαρος, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλην φροντίδα, εἰμὴ πῶς νὰ ξεριζώσῃ ὁ ἀσεβὴς τὴν εὐσέβειαν. Οὗτος λοιπὸν ὁ Θαυμάσιος Ὀνούφριος ἐπροφασίζετο πῶς ἦτον πτωχὸς, καὶ ὑπήγενεν εἰς τὰ ὁσπήτια τῶν πλουσίων, νὰ τοῦ δίδουσιν ἔλεος, καὶ ὅσα τοῦ ἔδιδαν ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὕστερα, καὶ ἐσυμβούλευε καθ' ἕνα, νὰ μὴ πιστεύσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ νὰ ὑπομείνῃ ἀνδρείως τὰς θλίψεις ὁποῦ τοῦ ἔλθουν διὰ τὴν Πίστιν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ἐτυχεν οὖν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κλειτοφῶντος, νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην, μίαν ἡμέραν, ὁποῦ ἦτον ἡ Λευκίππη περίλυπος, διατὶ τὴν ὠνείδισε διὰ τὴν ἀπαιδίαν ὁ ἄνδρας της· ὅθεν ἔκλεισε τὴν θύραν, νὰ μὴν εἰσέλθῃ ὁ Ὀνούφριος· ἀμὴ ἐκεῖνος (ὁποῦ ἤξευρε πῶς δὲν εἶχε χρείαν νὰ τοῦ δώσουν ἐκεῖνοι χάρισμα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτοὶ ἀπὸ λόγου του ἐχρειάζοντο λόγον σωτήριον) δὲν ἐμίσευσεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτύπα τὴν θύραν μὲ ὀλίγην ἀναίδειαν· λοιπὸν ἀνοίξαντες, ἐπῆραν καὶ τὸν ἐφίλευσαν. Καθὼς οὖν ἔτρωγεν ὁ Ὀνούφριος, ἐφάνη τῆς Λευκίππης, καὶ τοῦ εἶπε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης αὐτῆς, πῶς δὲν εὑρέθη κανένας Θεὸς ἀπὸ τόσους ὁποῦ ἐπροσκύνα, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν αἰσχύνην τῆς ἀτεκνίας καὶ ὄνειδος· τότες εὑρίσκωντας πρόφασιν ἁρμόδιον ὁ Ὀνούφριος, νὰ τὴν ὁδηγήσῃ πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἀπεκρίθη πανσόφως, καὶ λέγει της· πῶς εἶναι βολετὸν νὰ λυτρώσουν τῆς αἰσχύνης οἱ κατησχυμένοι θεοί σου, νὰ σοῦ δώσουν παιδίον οἱ ἀδύνατοι; Ἐὰν θέλῃς νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, αὐτὸς ὡς Παντοδύναμος δύναται, οὐμόνον νὰ σοῦ δώσῃ τεκνογονίαν, ἀλλὰ νὰ σοῦ κάμῃ καὶ ἄλλας μεγάλας χάριτας. Ταῦτα ἐκούσασα, ἐδέχθη ὡς τὴν καλὴν γῆν εἰς τὴν ψυχὴν, τόσον

σπόρον τῆς πίστεως, καὶ τὸν ἠρώτησε, νὰ τῆς εἰπῇ διὰ τὸν Νόμον τῶν Χριστιανῶν πῶς πιστεύουσιν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ καταλεπτῶς τὸ τῆς Τριάδος μυστήριον, τὴν σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ, τὸ πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα, ὅσα ἔπρεπε νὰ τελέσῃ, ἤγουν ἐλεημοσύνας καὶ ἄλλας ἀρετὰς, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐσυμβούλευσε, νὰ λάβῃ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, διὰ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τοὺς προτέρους μολυσμοὺς καὶ βδελύγματα· ἔδειξέ της δὲ καὶ τὸ σχῆμα τῶν Μοναχῶν, ὁποῦ ἐφόρει ἀπόκρυφα, διὰ νὰ μήτον γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τῆς εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν, νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν της, ἐπροσποιεῖτο πῶς ἦτον ζητοῦλας. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δύω μεγάλα δυσκολέματα ἔχομεν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἕνα μὲν ὅτι μισοῦσι πολλὰ τοὺς Χριστιανοὺς οἱ Ἄρχοντες, καὶ τοὺς δίδουσι δεινὰ κολαστήρια, ἄλλο δὲ, ὅτι δὲν εἶναι βολετὸν νὰ εἶμαι ἐγὼ Χριστιανὴ, καὶ ὁ ἄνδρας μὲ Ἕλληνας. Ὁ δὲ Ὀνούφριος ἀπεκρίνατο, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας γίνεται Χριστιανὸς καὶ ὁ ἄνδρας τῆς, καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ τῆς εἶπε λόγια· ὅθεν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ τοῦ ἔταξε νὰ πληρώσῃ ὅλα του τὰ προστάγματα· λοιπὸν κατηχήσας αὐτὴν ἱκανῶς, καὶ τελέσας ὅσα ἦσαν ἁρμόδια, ἐγέμισαν ἡ δουλεύτραις ἕνα πιθάρι νερὸν, καὶ τὴν ἐβάπτισεν ὁ Ὀνούφριος.

Ἔπειτα νουθετήσας αὐτὴν νὰ φυλάγῃ τὴν Πίστιν τῆς Χριστοῦ ἀκριβὰ, καὶ τὰς σωτηρίους ἐντολὰς αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν. Ἡ δὲ Λευκίππη εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκατάλαβε, πῶς ἐγγαστρώθη· ὅθεν πλέον δὲν ἔσμιξε μὲ τὸν ἄνδρά της, ἀλλὰ ἔφευγε τὴν κοινωνίαν του, διὰ νὰ μὴ μολύνῃ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ ἀνήγγειλε τοῦ ἀνδρός της, πῶς ἦτον ἔγκυος. Ὁ δὲ ὡς μωρὸς καὶ ἄγνωστος ἐνόμιζε, πῶς οἱ θεοὶ ἦσαν αἴτιοι· καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἐπιστόμισε λέγουσα, παρακαλῶσε, νὰ μή τους ὀνομάσῃς πλέον θεούς, ὅτι ἐγὼ ἕνα Θεὸν προσκυνῶ, τὸν Ποιητὴν καὶ Δεσπότην πάσης τῆς κτίσεως, ὅστις οὐ μόνον τὴν στείρωσίν μου ἔλυσεν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄλλα θαυμάσια βουληθῇ, ἐν εὐκολίᾳ τὰ τελειοῖ, ὡς παντεξούσιος ὄντως Θεὸς καὶ πάντα δυνάμενος. Λέγει της ὁ ἀνὴρ, καὶ τίς εἶναι αὐτὸς ὁ δυνατὸς Θεὸς, ὁποῦ τοιαύτην καλωσύνην μᾶς ἔκαμεν; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, εἰς τὸ ὄνειρόν μου τὸν εἶδα ἔχοντας ἁπλωμένας τὰς χεῖρας εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ παρευθὺς μὲ ἕνα του λόγον, ἐπρόσταξε τὴν φύσιν ὡς θούλην αὐτοῦ καὶ ὑπήκοον, καὶ ἐλύθη ἡ στείρωσίς μου, καὶ παραδόξως συνέλαβον· εἰς αὐτὸν οὖν τὸν γλυκύτατον καὶ πάντα δυνάμενον Θεὸν, ὁλοψύχως καὶ ἡμεῖς ἂς πιστεύσωμεν. Ὁ δὲ Κλετοφῶν ὀλίγον συλλογισθεὶς ἀπεκρίνατο, ἰξεύρω τίνα λέγεις, ὅτι αὐτὸς ἔχει δύναμιν ἄμαχον, ἀμὴ πῶς νὰ ὑπομείνωμεν τὴν τοῦ βασιλέως σκληρότητα; Ἡ δὲ τὸν λόγον ἁρπάσασα ἀπεκρίνατο· ἂς φυλάγωμεν ἡμεῖς τὸ πρεπούμενον σέβας εἰς αὐτὸν ἀπόκρυφα, ἕως νὰ οἰκονομήσῃ ἡ χάρις του, νὰ τὸν ὁμολογήσωμεν καὶ φανερὰ, νὰ περιπατήσωμεν εἰς ἡμέραν εὐσχήμονον, ἐκτελοῦντες ἔργα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς χάριτος· Ὅταν οὖν εἶδε πῶς ἔστερξεν εἰς τοῦτο ὁ ἄνδρας της, τοῦ ὡμολόγησε καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν, πῶς τὴν ἐβάπτισεν ὁ Ὀνούφριος, καὶ δι' αὐτὸ ἐγκαστρώθη, καὶ πῶς τῆς ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἔμελλε νὰ βαπτισθῇ καὶ αὐτὸς, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε, νὰ μὴν ἀργήσῃ νὰ λάβῃ τὸ Θεῖον χάρισμα. Ἐλθὼν οὖν πάλιν ὁ σοφὸς Ὀνούφριος, ἐβάπτισεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐδίδαξε τὰ ἀπόῤῥητα τῆς εὐσεβείας μυστήρια· ἡ δὲ Λευκίππη ἐγέννησε παιδίον ἀρσενικὸν, καὶ δι' ἀγάπην τοῦ διδασκάλου τους, τὸ ἐπωνόμασαν Ὀνούφριον, ἀμὴ ὅταν τὸ ἐβάπτισεν ὁ Μοναχὸς, τὸ ὠνόμασε Γαλακτίωνα, καὶ ἡ κλῆσις προφητεία τοῦ ἔγινεν· ὅτι ὡς καθαρὸς καὶ εὐγενὴς ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς γεννηθεὶς, ἐφύλαξε μέχρις αἵματος τὴν πίστιν καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον· ὅσον οὖν ὁ νέος ἐτρέφετο, τόσον ἐπλήθενεν ἐκ φύσεως καὶ ἡ γνῶσίς του, καὶ τόσα γράμματα ἔμαθεν εἰς ὀλίγους χρόνους, ὁποῦ ὑπερέβη τοὺς διδασκάλους του. Ὅταν ἔγινε χρόνων κδ'. εἶχεν ὁ Πατέρας του πολλὴν φροντίδα, νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ, ὅτι ἡ μακαρία Λευκίππη ἦτον ἀπεθαμμένη προτήτερα· ἔτυχεν οὖν μία Παρθέ-

νος ὡραία, εὐγενὴς, καὶ περίδοξος Ἐπιστήμη ὀνόματι, τὴν ὁποίαν ἔδωσαν διὰ γυναῖκα τοῦ ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ· ὁ δὲ Νέος τὴν ἐπῆρε στανικῶς του, διὰ νὰ μὴ γένῃ τῷ Πατρὸς παρήκοος, ἀμὴ δὲν ἔσμιξι σαρκικῶς μετ' αὐτῆς ὁλότελα, διατὶ ἦτον ἀλλοτρία τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως· ὅθεν ἡ κόρη καταπολλὰ ἐθαυμάζετο, πῶς δέν της ἔγγιζε κἂν νὰ τὴν φιλήσῃ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Κόσμου ὡς ἄνδρας της, καὶ τὸν ἠρώτησε λέγουσα· διατὶ ἠγαπημένε νυμφίε μου ἔχεις τοιοῦτον μῖσος εἰς ἐμένα; καὶ τί κακόν σου ἔκαμα, καὶ βδελύττεσαι τοσοῦτον τὴν κοινωνίαν μου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐὰν ἐσὺ δὲν συγκοινωνήσῃς εἰς τὴν πίστην μου πρότερον, νὰ καθαρισθῇς μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, δὲν ἀνακατώνομαι μὲ τοῦ λόγου σου, ὅτι ἄπρεπον εἶναι νὰ ἑνωθῇ ὁ καθαρὸς μὲ ἀκάθαρτον· λοιπὸν ἐὰν ποθῇς τὴν συμβίωσίν μου, κάμε τὸν λόγον μου, ὁποῦ σὲ συμβουλεύω πρὸς τὸ συμφέρον σου. Ἔστερξεν οὖν ἡ Ἐπιστήμη, καὶ τὴν ἐβάπτισεν αὐτὸς ὁ ἄνδρας της, διατὶ δὲν εἶχασιν Ἱερέα πρόχειρα, ὅτι ἐὰν ἦτον καὶ κανένας, διὰ τὸν φόβον ἐκρύπτετο. Τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀφ' ἧς ἔλαβεν ἡ Ἐπιστήμη τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον της ὀπταστίαν θαυμασίαν, πῶς εὑρέθη εἰς Βασιλικὰ παλάτια ὡραῖα καὶ κάλλιστα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶδε τρεῖς χορούς, ὁ ἕνας ἦσαν ἄνδρες ἔντιμοι καὶ σεβάσμιοι ἐνδεδυμένοι μαύρην στολὴν κόσμιον· ὁ ἄλλος χορὸς ἦτον γυναῖκες μὲ στολὴν ὁμοίαν τῶν ἀνδρῶν μέλαιναν, ὁ δὲ τρίτος χορὸς ἦσαν Παρθένοι, καὶ εἶχασι τόσην λάμψιν, ὁποῦ ἐχαίρετο νὰ τοὺς βλέπῃ μὲ τοσαύτην φαιδρότητα· καὶ ἐρωτήσασα, τίνες ἦσαν; τῆς ἀπεκρίθη τὶς λέγουσα· αὐτοὶ εἶναι ὁποῦ ἀρνήθησαν τὸν Κόσμον, καὶ ἔγιναν μοναχοὶ ἄνδρες καὶ γύναια, ὁ δὲ τρίτος χορὸς ἦσαν ἄγαμοι, καὶ διατὶ ἐφύλαξαν τὴν παρθενίαν τους ἄφθορον, ἔχουσιν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τοσαύτην φαιδρότητα.

Ταῦτα βλέπουσα ἡ Ἐπιστήμη, εἶπε τὸ ὅραμα τοῦ ἀνδρός της, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυμβουλεύθησαν νὰ φυλάξουν παρθενίαν συμφώνως ἕως τὸ ὕστερον, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τόσην δόξαν καὶ ὡραιότητα· καὶ διὰ νὰ εἶναι μὲ τὴν παρθενίαν ἡ συμπάθεια σύμμικτος, τῆς εἶπεν ὁ Γαλακτίων, νὰ διαμοιράσουν ὅλον τους τὸν πλοῦτον εἰς πένητας, διὰ νὰ εὕρουν θησαυρὸν ἄσυλον κατὰ τὸν Δεσποτικὸν λόγον, εἰς τὸν Παράδεισον. Ἐσυνερίζοντο ἔν τίς νὰ δώσῃ τοῦ πτωχοῦ περισσότερα, καὶ Ἀφ' ἑ ἐμοίρασαν ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα κινητὰ καὶ ἀκίνητα, ἐσυμβουλεύθησαν νὰ ὑπάγουν καὶ εἰς τόπον ἔρημον, νὰ μονάσουν οἱ τρισμακάριοι· καὶ πέρνοντες εἰς τὴν συνοδίαν τους ἕνα δοῦλον ἠγαπημένον καὶ καλόγνωμον ὀνόματι Εὐτόλμιον, ἐπεριπάτησν δέκα ἡμέρας, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς ἕνα Ὄρος σιμὰ εἰς τοῦ Σινᾶ, ὁποῦ τὸ λέγουσι Πούπλιον· εἰς τὸ ὁποῖον ηὗρασιν Ἐρημίτας ιβ'. τούτους ἐσυμβουλεύθησαν καὶ παρεκάλεσαν, νὰ μείνουν εἰς τὴν συνοδίαν τους· οἵ τινες ἐκράτησαν μόνον τὸν Γαλακτίωνα, καὶ τὴν Ἐπιστήμην ἔστειλαν εἰς ἕνα ἀσκητήριον, ὁποῦ ἄλλαις τέσσερες μοναχαῖς ἀσκήτευαν. Ἔμεινε λοιπὸν μὲ τοὺς λοιποὺς ὁ Γαλακτίων πᾶσαν ἀρετὴν ἐπιμελῶς ἐργαζόμενος, καὶ βάνωντας εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις μέτρα καὶ ὅρια, νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν σώφρονα λογισμὸν, τοσαύτην ἐγκράτειαν ἐφύλαγεν, ὁποῦ εἰς δύω χρόνους δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον πᾶσαν ἑβδομάδα μίαν φορὰν ὀλίγον ψωμὶ καὶ νερὸν, ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν περισσὴν ἐγκράτειαν. Ἀγρύπνα καθ' ἑκάστην, καὶ ἀκαταπαύστως προσηύχετο, τὴν δὲ σωφροσύνην τοσοῦτον ἐπόθησεν, ὁποῦ δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ γυναικῖκα ὁλότελα. Δύω Ἀδελφοὶ ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀσκητὰς, εἶχασι Μητέρα ὑπέργηρον καὶ πλεῖστα ἐνάρετον, ἀδυναμισμένην ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἐγκράτειαν, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν εὐχηθῇ, ὁποῦ ἦτον Ἁγία γυναῖκα, καὶ δὲν ἠθέλησεν. Εἰς τοσαύτην οὖν ἀρετὴν ὁ γλυκύτατος Γαλακτίων ἀγωνιζόμενος, ἐκάκισεν ὁ μισάνθρωπος, καὶ μὴ ἔχωντας πῶς νὰ τὸν βλάψῃ με ἄλλον τρόπον, ἠρέθισεν εἰς ὀργὴν τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ἐσκλήρυνε κατὰ τῶν Χριστιανῶν περισσότερα· ὅθεν ἀκούσας ἀπὸ τινὰς ἀσεβεῖς, ὅτι εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος ἦσαν τινὲς, ὁποῦ

ὕβριζαν τοὺς Θεούς του, προσκυνοῦντες τὸν ἐσταυρωμένον, ἐμάνισε, καὶ ἔστειλε στρατιώτας εἰς τὸ λεγόμενον Ὄρος, νὰ τοῦ φέρουν δεδεμένους ὅσους Χριστιανοὺς εὕρωσιν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶδε πάλιν ἡ Ἐπιστήμη, ἐκεῖ εἰς τὴν ἄσκησιν ὄνειρον, πῶς ὑπῆγαν ὁμοῦ μὲ τὸν Γαλακτίωνα εἰς ἕνα παλάτιον, καὶ τοὺς ἔβαλε καθ' ἑνὸς εἰς τὴν κεφαλὴν ἕνα εὔμορφον καὶ πολυτίμητον Στέφανον, καὶ τὸ πρωῒ ἐφανέρωσε τοῦ οἰκονόμου τῆς Μονῆς ἐκείνης τὸ ὅραμα, καὶ τῆς εἶπε τὴν δήλωσιν, ὅτι ἦτον φανερὰ καὶ ἀπὸ λόγουτης, ἤγουν πῶς τοὺς ἐπροσκάλει ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων εἰς τὸ μαρτύριον, νὰ τοὺς ἀνταμεύσῃ μὲ ἀμαράντινον στέφανον.

Ἐλθόντες οὖν εἰς τὸ ὄρος οἱ Στρατιῶται, ἐπίασαν δύω μόνον μοναχοὺς τὸν Γαλακτίωνα μὲ ἄλλον ἕνα, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἔφυγον. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἐπιστήμη, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐσταμάτησεν εἰς ἕνα τόπον ἀπόκρυφον, διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπουν, νὰ βλέπῃ μόνον αὐτὴ τὰ γενόμενα. Ἰδοῦσα γοῦν ὅτι ἐπῆραν τὸν ποθητὸν αὐτῆς δέσμιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς διακόνου, καὶ τὴν ἐπαρεκάλει, νὰ τῆς συγχωρήσῃ τὸν Γαλακτίωνα, νὰ τοῦ γένῃ συνοδοιπόρος καὶ σύντροφος, εἰς ὅσας θλίψεις καὶ κολαστήρια τοῦ συνέβουσι· καὶ ἐὰν εἰς θάνατον δεινὸν τὸν καταδικάσουσι, νὰ λάβῃ καὶ αὐτὴ μετὰ χαρᾶς μετ' αὐτοῦ τὸ ποθούμενον τέλος, καθὼς ἐσυμφώνησαν, νὰ ἔχουν μίαν γνώμην κατὰ Θεὸν καὶ θέλησιν πάντοτε. Ἡ δὲ διάκονος ἐδοκίμασε πολλὰ νὰ τὴν κρατήσῃ, μὴ ἰξεύρουσα τῶν πραγμάτων τὴν ἔκβασιν, ἀλλὰ δὲν ἔστερξεν ἡ γενναία κόρη καὶ πάνσοφος· ὅθεν βλέπουσα τὸν πολύν της πόθον, τὴν ἐσυγχώρησεν, ἥτις ἀποχαιρέτησεν αὐτὴν, καὶ τρέχουσα κατόπιν, προφθάνει τὸν Γαλακτίωνα, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς αὐτὸν δακρύουσα. Κύριέ μου, καὶ ὁδηγὲ τῆς σωτηρίας μου, ἐνθυμήσου τὴν συμφωνίαν μας, καὶ μή με παραιτήσῃς τὴν δούλην σου, ἀλλὰ καθὼς εἴμεσθεν ὁμόγνωμοι εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὁμόψυχοι, οὕτως εἶναι πρέπον, νὰ μαρτυρήσωμεν ὁμοῦ διὰ τὸν σωτῆρά μας, διὰ νὰ μείνωμεν καὶ μετὰ θάνατον ἀθάνατοι, εἰς ὁμοίαν δόξαν καὶ ἀγαλλίασιν, νὰ μὴ χωρισθοῦμεν πώποτε. Ταῦτα οἱ ὑπηρέται τῆς ἀσεβείας ἀκούσαντες, ἔδεσαν αὐτὴν, καὶ τὴν ὑπήγεναν μὲ τὸν Ἅγιον· ὁ ὁποῖος τὴν ἐνουθέτα ὅλον τὸν δρόμον, καὶ τῆς ἔλεγε, νὰ στέκῃ ἀνδρεία, νὰ μὴ δειλιάσῃ προσωρινὰ κολαστήρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὸν καιρὸν ἁρμόδια. Φθάσαντες οὖν εἰς τὸν Τύραννον, ἐκύτταξε τὸν Ἅγιον μὲ βλέμμα ἄγριον λέγωντας· τίς εἶναι ἐτοῦτος ὁ ἀναιδέξατος, ὁποῦ τολμᾷ νὰ καταφρονᾷ τοὺς ζῶντας θεούς, προσκυνῶντας θεὸν κακοθάνατον; Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ παῤῥησίαν πολλὴν ἀπεκρίνατο· Μοναχὸς εἶμαι εἰς τὸ ἀξίωμα, καὶ ὀνομάζομαι Χριστιανὸς ἀπὸ τὸν Χριστόν μου, τὸν ὁποῖον προσκυνῶ ὡς φρόνιμος, ἐπειδὴ αὐτὸς μόνος εἶναι Θεὸς ἀθάνατος, ἀμὴ οἱ ἐδικοί σας Θεοὶ εἶναι ἄψυχοι ὄντως καὶ ἀναίσθητοι, καὶ ἐσεῖς πάλιν ὁποῦ σέβεσθε τοιαῦτα βδελύγματα, εἶστε τυφλώτεροι τούτων καὶ ἄξιοι γέλωτος. Τότε προστάσσει ὁ Τύραννος, νὰ δέσουν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, νὰ τὸν δέρνουν μὲ βούνευρα ἄσπλαγχνα. Καθὼς οὖν τὸν ἔδερναν, ἰδοῦσα τοῦτον ἡ Ἐπιστήμη ἐπόνεσεν ἡ ψυχή της, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὸν δικάζοντα· ὦ ψυχὴ ἄσπλαγχνος, πῶς δὲν λυπᾶσαι τοιοῦτον νέον εὐγενέστατον, ὁποῦ εἶναι τρυφερὰ τὰ μέλητου, ἀδυναμισμένα τοσοῦτον ἀπὸ τὴν ἄσκησιν, ἀμὴ τὸν δέρνετε τόσον ἀχόρταγα; ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος εἶπε τοὺς Στρατιώτας· ἐγδύσατε καὶ αὐτὴν τὴν ἀναίσχυντον, καὶ δέρνετέ την ἀνελεήμονα, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ τόσην αὐθάδειαν, ἀλλὰ νὰ μιλῇ τακτικώτερα. Τότες οἱ τοῦ παρανόμου δικαστοῦ ὑπηρέται παρανομώτεροι καὶ ἀσπλαγχνώτεροι τούτου, ἔδειραν τὴν ἁγίαν ἀπανθρώπως ὥραν πολλὴν, καὶ τὴν ἐβασάνιζαν· ἥτις ὑπέμενε τὰς πληγὰς μὲ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, καὶ ὠνείδιζε τὸν δικαστὴν λέγουσα· Δὲν ἔπρεπε ἄσεμνε, νὰ ξεγυμνώσῃς μίαν Κόρην σεβασμίαν καὶ εὔσημον, νὰ τὴν βλέπουν τόσοι ἄνθρωποι εἰς τὸ θέατρον, καὶ νὰ μὲ παιδεύετε ἀδίκως ὥπερ φονεύτριαν· ὅθεν ἐκεῖ μὲν σᾶς ἐκδέχονται δικαίως τὰ αἰώνια κολαστήρια, καὶ ἐδῶ πάλιν δέν σας

θέλει λείψει παραμικρὰ παίδευσις. Ταῦτα μὲ πνεῦμα προφητικὸν ἡ Μάρτυς λέγουσα, παρευθὺς ἔφθασεν ἡ Θεία δίκη τοὺς ἀδίκους δικαίως παιδεύουσα, καὶ ἔμειναν τυφλοὶ οἱ περιεστῶτες τοῦ Ἄρχοντος ἅπαντες· ἀλλὰ τοῦτο συνέβη πρῶτον μὲν εἰς δόξαν τῆς Μάρτυρος, δεύτερον δὲ εἰς αὐτοὺς ὁποῦ τὴν ἐκόλαζαν ἔγινε σωτηρίας πρόξενος, ὅτι ἡ τύφλωσις τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν, ἐφώτισε τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα, καὶ ἐγνώρισαν τὸ φῶς τῆς Θεογνωσίας, καὶ παῤῥησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ὡμολόγησαν· ὅθεν ἀντιστρόφως πάλιν μὲ τὸ φῶς τῆς ψυχῆς, ἀπέλαβον καὶ τὸ τοῦ σώματος, καὶ ἐφωτίσθησαν ὕστερα· μόνον ὁ ἀνόητος Τύραννος ἔμεινεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀσεβείας διὰ ὑπερβάλλουσαν κακίαν καὶ πονηρίαν του, καὶ προστάσσει νὰ πελεκήσουν ὀξέα καλάμια, νὰ τὰ καρφώσουν εἰς τῶν Ἁγίων τοὺς ὄνυχας, οἵτινες ὑπέμειναν καρτερικῶς καὶ ταύτην τὴν πάνδεινον βάσανον, εὐχαριστοῦντες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ ὑβρίζοντες τὰ ἐπάξια γέλωτος εἴδωλα. Ἡ δὲ αἱμοβόρος ἐκείνη ψυχὴ καὶ μισάνθρωπος ἐχαίρετο νὰ βλέπῃ ἀνθρώπινα αἵματα ἐκχυνόμενα, καὶ προστάσσει νὰ κόψουν τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας (φεῦ) καὶ τὰς γλώσσας τους· ἀλλὰ ὑπέμειναν γενναίως καὶ ταύτην τὴν ἄῤῥητον βάσανον, εὐλογοῦντες τὸν Θεὸν εἰς πᾶσαν ἐκκοπὴν τῶν μελῶν, καὶ εὐχαριστοῦντές τον, ὁποῦ τοὺς ἠξίωσε νὰ λάβουν δεινὰ κολαστήρια δι' ἀγάπην του. Τότες ἔδωκεν ὁ μιαρὸς κατὰ τῶν Ἁγίων τὴν διὰ ξίφους τελευταίαν ἀπόφασιν, καὶ ἔκοψαν τὰς Ἱερὰς αὐτῶν Κεφαλὰς τῇ ε. τοῦ Νοεμβρίου. Ἦσαν δὲ ὁ μὲν Γαλακτίων χρόνων τριάκοντα, ἡ δὲ Ἐπιστήμη ἑξηκαίδεκα. Τότες ὁ εὐγνώμων δοῦλος Εὐτόλμιος ἐτόλμησε νὰ πάρῃ τὰ τούτων σεβάσμια λείψανα. Ὅτι καθὼς ποτὲ δὲν τους ἀπαρνήθη, ἀλλὰ ἦτον πιστὸς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὑπήκοος εἰς ὅλα τους τὰ προστάγματα πάντοτε, οὕτω καὶ τότε μετὰ τὴν αὐτῶν τελείωσιν ἐτέλεσεν ὅλα τὰ πρέποντα, ἐνταφιάσας ἐντίμως τὰ τίμιά τους καὶ πάνσεπτα λείψανα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ζ'.

Ἄθλησις τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΙΕΡΩΝΟΣ

Καὶ τῶν λοιπῶν λ'. ἐν Μελιτινῇ μαρτυρησάντων.

Οὗτος ὁ ἀνδρεῖος, καὶ γενναῖος Στρατιώτης τοῦ οὐρανίου Βασιλέως Χριστοῦ Ἱέρων, ἦτον ἀπὸ τὰ Τύαννα, ἤτις εἶναι δευτέρα πόλις τῶν Καππαδοκῶν· ἡ Μήτηρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Στρατονίκη, γυνὴ θεοσεβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον. Τὸν καιρὸν αὐτὸν ἐβασίλευον τὰ δύω ἀνήμερα θηρία καὶ ἄσπλαγχνα, ὁ Διοκλητιανὸς λέγω καὶ Μαξιμιανὸς οἱ Ἀντίχριστοι· πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνήγγειλαν τινες, ὅτι ὅλη ἡ χώρα τῶν Ἀρμενίων καὶ Καππαδοκῶν, καταφρονοῦσιν αὐτῶν τὰ προστάγματα, προσκυνοῦντες Θεὸν νεώτερον· ὅθεν ἔστειλαν δύω ἄνδρας σκολιοὺς τὸν τρόπον καὶ πολυμηχάνους, τὸν μὲν ἕνα Ἀγρικόλαον ὀνόματι εἰς τὴν Καππαδοκίαν, τὸν δὲ Λυσίαν καλούμενον εἰς τὴν Ἀρμενίαν· οἵτινες νὰ εἶναι ἐπίτροποί τους, νὰ τιμωροῦσιν ὅσους δὲν προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, καὶ νὰ εὕρουν ἀνδρείους Στρατιώτας διὰ τὸν πόλεμον. Φθάνωντας οὖν εἰς τὴν Καππαδοκίαν ὁ λυσσώνυμος, ἐγύρευε τοὺς ἐπιτηδείους καὶ περιβοήτους ἀνδρειωμένους, νὰ τοὺς γράψῃ εἰς τὴν Στρατείαν· ὅθεν τινὲς ἀνήγγειλαν αὐτῷ διὰ τὸν γενναῖον Ἱέρωνα, πῶς ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλέον ἀνδρειωμένος καὶ γενναιότερος· λοιπὸν ἔστελεν εὐθὺς Στρατιώτας, νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν· οἱ ὁποῖοι τὸν ἤυραν εἰς τὸ χωράφιον, ὁποῦ ἔσκαπτεν. Ὅς τις βλέπωντάς τος ἀπὸ μακρὰν ἐκατάλαβε, πῶς τὸν ἐγύρευαν διὰ τὸν πόλεμον· ὅθεν μὴ θέλωντας νὰ στρατευθῇ ὡς εὐσεβὴς μὲ ἀσεβεῖς, ἐξεστέλεσε τὸ σκαπτήριον, καὶ τρέχωντας μὲ τὸ ξύλον μόνον καταπάνωτους, τοὺς ἐκτύπησε μὲ τόσην ἀνδρείαν, ὁποῦ ἔφυγαν ἔμφοβοι, μὲ ὅλα τους τὰ ξίφη καὶ ἅρματα· οἱ ὁποῖοι ἐντράπησαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφοβοῦντο τὸν Ἄρχοντα, νὰ εἰποῦσι πῶς τοὺς ἔδειρεν ἕνας χωρὶς ὅπλα μὲ κομμάτι ξύλον, καὶ τοὺς ἐκατήσχυνεν ἅπαντας. Λοιπὸν πέρνοντες καὶ ἄλλους πολλοὺς εἰς βοήθειαν, ὑπῆγαν ὅλοι ἀντάμα, νὰ τὸν εὕρουσιν· ὅς τις πρὶν νὰ φθάσουν, εἶχε καὶ αὐτὸς συναγμένους ἄλλους, ἤγουν συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ ἐφυλάγοντο μέσα εἰς ἕνα σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐλθόντες οἱ Στρατιῶται ἐσταμάτησαν ἔξωθεν φυλάγοντες νὰ μὴν εὔγουσι, καὶ ἐμήνυσαν τοῦ Ἄρχοντος, νὰ τοὺς στείλῃ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους πολλοὺς, διὰ νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ τοὺς φύγουσιν· ὅς τις ἔπεμψεν ἱκανοὺς, καὶ ἕνα ἀδελφὸν τοῦ Ἱέρωνος Κυριακὸν ὀνομαζόμενον· οἵτινες ἀπελθόντες εἰς τὸ σπήλαιον ἔστεκαν ἔξωθεν, καὶ τινὰς δὲν ἐτόλμα νὰ σέβῃ πρότερον. Ὁ δὲ Κυριακὸς τοὺς εἶπε, νὰ παραμερίσουν ὀλίγον, καὶ ἐκεῖνος νὰ τὸν φέρῃ μὲ τὸ καλὸν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Ἄρχοντος, χωρὶς πόλεμον· εἰσελθὼν οὖν τὸν ἐκατάπεισε μὲ λόγια ταπεινὰ, καὶ εὐγῆκεν· οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν ἀντάμα εἰς τὴν Μητέρα του, νὰ τὸν εὐχηθῇ, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησιν. Ἡ δὲ γραῖα ἀκούσασα, ὅτι ἔμελλε τὴν ὥραν ταύτην, νὰ παρασταθῇ ὁ υἱός της εἰς τὸν Δοῦκα κατάκριτος, ἔκλαιεν, ὀνομάζουσα τοῦτον, βακτηρίαν τοῦ γήρως της, τῆς θεινῆς χηρείας αὐτῆς ἀναψυχὴν βοήθειαν, ὁποῦ ἦτον τυφλὴ εἰς τὰ ὄμματα, καὶ δὲν εἶχεν εἰς ἄλλον τινὰ τὴν ἐλπίδα της. Ὁ δὲ ἅγιος ἀσπασάμενος αὐτὴν, καὶ τοὺς τρεῖς του συγγενεῖς, Οὐΐκτωρα, καὶ τοὺς δύω ἀδελφοὺς Ματρωνιανὸν καὶ Ἀντώνιον, ἀποχαιρέτησεν ἅπαντας, καὶ ἐκίνησε μὲ τοὺς Στρατιώτας πρὸς Μελιτινὴν ὁδεύοντες· καὶ τὸ βραδὺ ἐκόνευσαν εἰς ἕνα τόπον ἕως τὴν αὔριον· αὐτὴν δὲ τὴν νύκτα τοῦ ἐφάνη ἕνας ἀσπροφόρος, καὶ λέγει του μὲ φωνὴν πραεῖαν καὶ φιλάνθρωπον· χαίροις Ἱέρον.

Ἰδοὺ λέγω σοι σωτηρίας Εὐαγγέλια· γίνωσκε ὅτι αὐτὴ ἡ ὁδὸς ὁποῦ πορεύεσαι εἶναι καλὴ καὶ ὠφέλιμος, ὅτι δὲν ἀγωνίζεσαι διὰ Βασιλέα ἐπίγειον, οὔτε διὰ δόξαν ἐπίκηρον, ἀλλὰ διὰ τὸν οὐράνιον Βασιλέα ὑπερμαχεῖς, καὶ αὐτός σὲ θέλει δοξάσει αἰώνια. Ταῦτα εἰπὼν ὁ φαινόμενος ἔγινεν ἄφαντος, ἀφίνωντας εἰς τὴν καρδίαν του εὐφροσύνην ἀνεκδιήγητον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐγερθεὶς ἔλεγε ταῦτα πρὸς τοὺς συγγενεῖς, καὶ φίλους του ἀγαλλόμενος· ἐγνώρισα ἀδελφοὶ τὸ περὶ ἐμὲ τῆς τῦ Θεοῦ οἰκονομίας μυστήριον· λοιπὸν ὑπάγω εἰς τὴν προκειμένην μοι ὁδὸν πρόθυμος· ὅτι ἕνας θησαυρὸς εἶναι μόνον, μία ἀπόκτησις, καὶ ἕνας πλοῦτος ὁ ἐπουράνιος· ἀμὴ ἐτοῦτα ὅλα τὰ πρόσκαιρα δὲν ὠφελοῦσι ποσῶς τὸν ἄνθρωπον, ἂν καὶ ὅλον τὸν Κόσμον κερδήσῃ, ἐὰν ζημιωθῇ τὴν ψυχήν του, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι ἄλλο πρᾶγμα ποσῶς τιμιώτερον. Φθάνει με ὁ περασμένος καιρὸς τῆς ζωῆς μου, ὁποῦ μάταια καὶ ἀνωφελῶς ἐδαπάνησα, καὶ ἂς ὑπάγω κἂν τώρα πρὸς τὸν Θεὸν, νὰ ἀγάλλωμαι μὲ τοὺς Ἁγίους δούλους του πάντοτε. Μίαν φροντίδα μόνον ἔχω καὶ ἔννοιαν, διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς Μητρός μου καὶ μόνωσιν, διατὶ εἶναι χήρα, τυφλὴ, καὶ γερόντισσα, καὶ δὲν ἔχει τινὰ νὰ τὴν ἐπιμεληθῇ εἰς ταῖς χρείαις της· πλὴν ἐπειδὴ διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὑπάγω νὰ λάβω θάνατον, αὐτὸς ὁ Πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ Κριτὴς τῶν χηρῶν, θέλει κυβερνήσει καὶ αὐτὴν τὴν ἄπορον. Ταῦτα λέγων ἐθάκρυσε διὰ τὴν Μητέρα του. Ἔπειτα ὑπήγενε μὲ τοὺς ἄλλους σπουδάζοντας. Καὶ φθάσαντες εἰς τὴν Μελιτινὴν, τὸν ἐφυλάκωσαν μὲ ἄλλους τριάκοντα· τοὺς ὁποίους ἐστερέωσεν εἰς τὴν Πίστιν,

λέγων πρὸς αὐτοὺς τοιαῦτα σωτήρια λόγια· ἀκούσατέ μου τὴν συμβουλήν, ἀδελφοὶ καὶ φίλοι μου· αὔριον μέλλει νὰ μᾶς βιάσῃ ὁ ἀθεώτατος Ἡγεμών, νὰ προσκυνήσωμεν τὰ ἀναίσθητα εἴδωλα, καὶ φυλάγεσθε, ὅσα κολαστήρια σᾶς δώσῃ, νὰ μὴ δειλιάσητε, νὰ προσφέρετε θυσίαν εἰς ἄψυχα κτίσματα, ἀλλὰ μᾶλλον τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἂς θύσωμεν θυσίαν αἰνέσεως· αὐτὸν ἂς παρακαλέσωμεν προσευχόμενοι, νὰ μᾶς δώσῃ ὡς παντοδύναμος δύναμιν, νὰ ὑπομείνωμεν τὰς βασάνους, καὶ νὰ δώσωμεν τὸ τέλος μακάριον. Τότε ὅλοι ἐπαίνεσαν τὴν γνώμην αὐτοῦ, δείχνοντες προθυμίαν θαυμάσιον. Ἐπὶ τὴν ἄυριον ἀνήγγειλαν δι' αὐτὲς πρὸς τὸν Τύραννον, πῶς ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν, καταφρονοῦντες τὰ Βασιλικὰ προστάγματα· ὅθεν θυμωθεὶς, ἐκάθησεν εἰς ὑψηλὸν θρόνον, καὶ φέρνοντες τοὺς Ἁγίους, εἶπεν αὐτοῖς ὀργιζόμενος· Τί δαίμωνας σᾶς ὕψωσεν εἰς τόσην ὑπερηφανίαν καὶ ἄνοιαν, νὰ καταφρονᾶτε τῶν Αὐτοκρατόρων τὰ δόγματα; καὶ τοὺς μεγάλους θεοὺς νὰ ὑβρίζετε; Οἱ δὲ Ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· μάλιστα ἐσεῖς εἶστε ὄντως ὑπερήφανοι καὶ ἀνόητοι, προσκυνοῦντες ξύλα, λίθους, καὶ ἄλλα θδελύγματα· ἀμὴ ἡμεῖς μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν γνῶσιν, καὶ λογισμὸν σώφρονα, φρονοῦμεν ὀρθῶς, καὶ προσκυνοῦμεν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὅς τις μὲ ἕνα λόγον ὅλον τὸν κόσμον ἐδημιούργησε. Τότες ἕνας ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας Ἕλληνας, ἔδειξε τοῦ Ἄρχοντος τὸν Ἱέρωνα λέγωντας· αὐτὸς εἶναι, ὁποῦ ἔδειρε μὲ τὸ ξύλον τοὺς Στρατιώτας σου. Ὁ δὲ Δουξ ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν Ἅγιον, τὸν ἠρώτησε πόθεν ἦτον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὰ Τύανα. Καὶ ὁ Ἄρχων. Ἐσὺ εἶσαι ὁπὸ ἐναντιώνεσαι τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ ἐπαιρόμενος εἰς τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν σου, ἔδειρες τοὺς Στρατιώτας μας; Ὁ δὲ Ἅγιος ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ Τύραννος, ἀντὶς νὰ ἐπαινέσῃ τὴν ἀδρεία τοῦ Μάρτυρος, τὸν ἐκαταφρόνεσεν ὁ ἀφρονέστατος λέγωντας· αὐτὸ ἦτον θρασύτης, καὶ ὄχι ἀνδρεία σου ὑπερήφανε, διὰ τὸ ὁποῖον προστάσσω, νὰ κόψουν ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα τὴν ἄτακτον χεῖρα σου· αὐτοὺς δὲ τοὺς ἄλλους δείρετε ἄσπλαγχνα μὲ βούνευρα. Εὐθὺς οὖν οἱ ἀνελεήμονες ὑπηρέται τὰ προσταχθέντα ἐτέλεσαν. Οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπέμειναν τὰς ὀδύνας ἀγαλλιώμενοι, καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, ὁποῦ τοὺς ἠξίωσε, νὰ μαστιγωθοῦν δι' ἀγάπην του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τοὺς ἔδειραν ὥραν πολλὴν, καὶ ἔκοψαν τὴν δεξιὰν τοῦ Μακαρίου ΙΕΡΩΝΟΣ, τοὺς ἔβαλε πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως δευτέραν ἐξέτασιν· εἷς δὲ ἀπ' ἐκείνους Οὐΐκτωρ ὀνόματι, συγγενὴς τοῦ Ἱέρωνος (καθὼς ὁ λόγος ἐδήλωσεν), ἐδειλίασεν ἀπὸ τὸν πόνον τῶν πληγῶν ὁ ἄθλιος, καὶ φοβούμενος τὰ μέλλοντα βάσανα, ἐκάλεσε κρυφὰ τὸν Κομενταρήσιον, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν μὲ ταπείνωσιν, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ, καὶ νὰ σβύσῃ τὸ ὄνομά τε ἀπὸ τὴν βίβλον, ὁποῦ τοὺς ἔγραψαν· καὶ διὰ ταύτην τὴν χάριν, νὰ τοῦ χαρίσῃ τὰ τῶν Κοράμων χωράφιον. Ὁ δὲ Κομενταρήσιος μετὰ χαρᾶς τὸν ἐλύτρωσε, διατὶ εἶχε καὶ αὐτὸς ἄλλα χωράφια πλησίον τοῦ ἄνωθεν. Φεύγωντας οὖν ὁ Οὐΐκτωρ τὴν νύκτα, ἐζημιώθη τὴν γῆν καὶ τὴν ψυχήν του ὁ δείλαιος· καὶ τὸ πρωῒ ἀφ' οὗ ἐξημέρωσεν, γνωρίσας τὸ πραχθὲν ὁ Ἱέρων, πικρῶς ἐθρήνει τοῦ αυγγενοῦς τὴν ἀπώλειαν, λέγωντας· Οἴμοι Οὐΐκτωρ! καὶ τί κακὴν πραγματείαν ἔκαμες, νὰ ἀνταλλάξῃς διὰ ζωὴν βραχυτάτην τὴν αἰωνίζουσαν, διὰ μικρὰν ἄνεσιν, ἐζημιώθης χαρὰν ἀτελεύτητον, καὶ ἡδονὴν ἀνεκλάλητον, καὶ διὰ νὰ φύγῃς μιᾶς ἡμέρας ὀλίγην κάκωσιν, μέλλει νὰ πέσῃς εἰς χεῖρας Θεοῦ, νὰ φλογίζεσαι εἰς τὸ πῦρ τῆς γεέννης αἰωνίως ἀθάνατα. Ἀφ' οὗ ἔκλαυσεν ἱκανῶς, ἐκάλεσε τοὺς συγγενεῖς, τὸν Ματρωνιανὸν καὶ Ἀντώνιον, καὶ λέγει τους· ἀκούσατε τὴν ὕστερήν μου διάταξιν, νὰ τὴν τελειώσετε ὅταν ὑπάγετε εἰς τὴν χώραν μας. Ἀφίνω τῆς Ἀδελφῆς μου Θεοτιμίας τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν Πεσθησίαν, νὰ εὐγάνῃ ἀπ' ἐκεῖ τὴν ζωοτροφίαν της, καὶ νὰ κάμνῃ κάθε χρόνον τῆς μαρτυρίας μας τὸ μνημόσυνον· τὸ δὲ ἐπίλοιπά μας πράγματα ἀφίνω τῆς Μητρός μας ἅπαντα, διὰ νὰ κυβερνηθῇ εἰς τὸ γῆράς της· ἔτι δὲ ἀφίνω της τὴν δεξιὰν χεῖρα ὁποῦ μοῦ ἔκοψαν, νὰ τὴν ἔχῃ

εἰς παραμυθίαν τῆς ἀθλεψίας της. Καὶ ἂς στείλῃ γράμμα παρακαλεξικὸν ἀπὸ λόγου μου πρὸς τὸν μεγαλοπρεπέστατον Ῥουστίκιον τὸν αὐθέντην τῆς Ἀγκύρας, νὰ τῆς δώσῃ τὸν οἶκον, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Καδεσάγην, νὰ φυλάξῃ ἐκεῖ τὴν χεῖρά μου.

Ταῦτα ὁ Ἅγιος συνταξάμενος, εὐχαρίστα τὸν Κύριον χαρούμενος διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν πάλιν τοὺς ἤφεραν εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπάσχησε πολλὰ ὁ λυσσώδης Λυσίας μὲ κολακείας νὰ τοὺς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· ἀλλὰ ματαίως ἐβασανίζετο· τέλος πάντων τοὺς ἔδωκεν ἕνα ῥαβδισμὸν ὠμὸν καὶ πολλὰ ἰσχυρὸν ὁ ἄσπλαγχνος, καὶ βλέπωντας πῶς ἦσαν εἰς τὴν προτέραν γνώμην στερεοὶ καὶ ἀμετακίνητοι, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τως ἔξω τῆς πόλεως· Οἱ τινες ὅταν ὑπήγεναν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἔψαλλον τὸν ἄμωμον· καὶ φθάσαντες ἐκεῖ ἐγονάτισαν, δεόμενοι τοῦ Θεοῦ, νὰ ὑποδεχθῇ εὐμενῶς τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα· καὶ οὕτω τοὺς ἔκοψαν. Τὴν νύκτα ὑπῆγαν τινὲς φιλόχριστοι, καὶ ἐπῆραν τὰ ἅγια Λείψανα, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνταφίασαν. Ὁ δὲ Ἀντώνιος καὶ Ματρωνιανὸς ἔδιδαν ἀργύρια τοῦ Δουκὸς, νὰ τοὺς δώσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ΙΕΡΩΝΟΣ, καὶ αὐτὸς ἐζήτησε τόσον χρυσίον, ὅσον ἐβάρει ἡ τιμία Κάρα. Οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τόσην ποσότηνα, ἔμενον περίλυποι· ἀλλ' ὁ ἐν ἀπόροις πόρος εὑρίσκων, καὶ ἐν ἀνάγκαις βοηθῶν τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν, ἐφώτισεν ἕνα Συγκλητικὸν πιστὸν καὶ φιλομάρτυρα τὴν κλῆσιν Χρυσάφιον, νὰ ἀγοράσῃ τὴν ἁγίαν Κάραν, καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ Ναὸν τῷ Μάρτυρι. Προσελθὼν οὖν τῷ ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας λυσσῶντι Λυσίᾳ, ἐμέτρησεν αὐτῷ ὅσον ἐπόθει χρυσὸν ὁ Χρυσάφιος· ὅθεν οὐ μόνον τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ ἐχάρισεν, ἀλλὰ καὶ θέλημα τε ἔδωκε, καὶ ἔκτισε ναὸν περικαλλέξατον εἰς τὸν τόπον, ὅπε ἐτελειώθησαν οἱ Ἅγιοι. Ἐξέτασε δὲ ὁ φιλάργυρος Λυσίας, νὰ εὕρῃ καὶ τὴν δεξιὰν τῶ Ἁγίε, ἐλπίζωντας νὰ κερδίσῃ καὶ ἐξ αὐτῆς χρήματα· ἀλλὰ οἱ σπεδαῖοι Ματρωνιανὸς καὶ Ἀντώνιος, τὴν ἔκλεψαν τὴν νύκτα, καὶ ἔφυγαν· οἵ τινες φθάσαντες εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἔδωσαν τῆς Μητρὸς τοῦ Ἁγίου, τὸ πολυτίμητον ἐκεῖνο δῶρον καὶ πολυέραστον, κατὰ μέρος διηγούμενοι τῶν Ἁγίων τὰ ἔπαθλα. Ἡ δὲ γηραιὰ λαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τὴν χεῖρα τῶ φιλτάτε της Υἱῶ τε καὶ Μάρτυρος, ἔκλαιει ἀπὸ τὴν χαράν της καὶ ἀγαλλίασιν· καὶ καταφιλοῦσα ταύτην ἐσκίρτα, καὶ ἐθάκρυζε λέγουσα· ὦ ποθεινότατον τέκνον μς, μὲ πόσους πόνους σὲ ἐγέννησα, καὶ μὲ πόσες κόπους καὶ μόχθς ἀνέθρεψα, διὰ νὰ σ' ἔχω εἰς τὸ γῆράς μς βακτηρίαν, καὶ βοήθειαν εἰς τὴν θλῖψιν καὶ ἀθυμίαν μς, ἀναψυχὴν τῆς ψυχῆς μς καὶ ἄνεσιν, καὶ χειραγωγίαν εἰς τὴν ἀσθένειαν, καὶ τώρα μοῦ ἔδωσαν ἀντὶς σοῦ, μόνην τὴν χεῖρα, μικρόν σε μέρος (φεῦ) καὶ βραχύτατον λείψανον, διὰ νὰ ἔχω περισσοτέρους πόνες, καὶ πάθη ἐνθυμεμένη σε. Ἀλλὰ τί λέγω; διατὶ κλαίω; ὁποῦ ἔπρεπε μάλιστα νὰ ἀγάλλωμαι, ἐπειδὴ ἔγινα Μήτηρ ἀθλητοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ γενναίου Μάρτυρος, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεψα καὶ ἐπαίδευσα εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τώρα ἠξιώθηκα, νὰ τὸν ἰδῶ τελειωμένον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ἀλλὰ δέομαί σου ἁγιώτατον τέκνον μου νὰ παρακαλῇς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἔλαβες πολυώδυνον θάνατον, νὰ μὲ λυτρώσῃ τὸ γληγορώτερον ἀπὸ ταύτην τὴν ζωὴν τὴν μοχθηρὰν καὶ ἐπίπονον, καὶ νὰ συγκαταξίῃ μετὰ τῆς ψυχῆς σε τὸ πνεῦμά μου. Ταῦτα εἰποῦσα καὶ ἄλλα πλείονα, ἔθεσε τὴν ἁγίαν χεῖρα εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ Μάρτυς ἐπρόσταξε· καὶ ἐτελείωσεν ὅσα ὁ Ἅγιος ἐπαράγγειλεν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Θ'.

Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν

ΜΑΤΡΩΝΗΣ.

Ἀναμέσον τῶν Κιλίκων τε καὶ Ἰσαύρων εἶναι χώρα πλουσία καὶ πολυάνθρωπος Παμφυλία ὀνόματι, ὅτι πᾶσα φυλὴ καὶ ἔθνος εἰς ταύτην εὑρίσκεται. Ἐγεννήθη λοιπὸν εἰς μίαν πόλιν αὐτῆς τῆς Ἐπαρχίας καλεμένην Πέργην, αὐτὴ ἡ Μακαρία Ματρῶνα, καὶ ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς γεννηθεῖσα, καὶ ἀνατραφεῖσα ἐπιμελῶς, ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον· τὴν ὁποίαν ὑπάνδρευσαν, ἐπειδὴ ἦτον ὡραία πολλὰ καὶ περίβλεπτος πέρνοντες γαμβρὸν τινὰ εὐγενῆ καὶ πλούσιον, ὅμοιον αὐτῆς, Δομετιανὸν ὀνομαζόμενον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμαν μίαν θυγατέρα, καὶ τὴν ὠνόμασαν Θεοδότην, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ ἀφιερωθῇ τῷ Θεῷ μετὰ καιρὸν ἡ ἀοίδιμος. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐγέννησεν ἡ Μακαρία Ματρῶνα τὸ θυγάτριον, ἐπέρνα πολιτείαν θαυμάσιον, ἔχουσα ὅλον της τὸν νοῦν εἰς τὰ θεῖα, τὰ ὁποῖα ἐμελέτα καθ' ἑκάστην καὶ ἐστοχάζετο· τὰ δὲ προσωρινὰ ἀγαθὰ τῆς ἐφαίνοντο (καθὼς εἶναι κατὰ ἀλήθειαν) ὡσεὶ σκιὰ καὶ ὡς ὄνειρος· ἦυρε λοιπὸν τινὰ πρόφασιν τοῦ ἀνδρός της, πῶς εἶχεν ἀνάγκην, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀπῆλθε λοιπὸν μετ' αὐτῆς καὶ ὁ ἄνδρας της, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἀφήσῃ μοναχὴν, ἐπειδὴ ἦτον κέ. χρόνων νέα καὶ εὔμορφος. Ἡ ὁποία ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ὑπῆγε καὶ ἐπροσκύνα ὅλας τὰς Γερὰς Ἐκκλησίας, ἔχυσα εἰς τὴν συνοδίαν της, μίαν γυναῖκα εὐγενῆ Εὐγενίαν ὀνόματι, ἥτις ἴξευρεν ὅλα της τὰ μυστήρια, καὶ τὴν ἐσυναγώνιζεν εἰς τὸν θεῖον ἔρωτα περισσότερον· ὑπήγεναν οὖν εἰς τὰς ἀγρυπνίας τῶν ἑορτῶν συχνάκις, καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ἡ Ματρῶνα νὰ τῆς βοηθᾷ, νὰ νικᾷ τῆς σαρκὸς τὸ σκάνδαλον· ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, εἶχε μεγάλον καὶ ἄγριον πόλεμον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπαρεκάλει πολλάκις τὸν Κύριον, νὰ τῆς δίδῃ δύναμιν, νὰ καταβάλῃ τὸν πειράζοντα. Ὁ δὲ Δομετιανὸς βλέπωντας, πῶς ἔλειπεν ἡ Ματρῶνα ταῖς περισσότεραις νύκτες, ἐσκανδαλίζετο, καὶ ἔβανε κακοὺς λογισμούς, μή πως καὶ ὑπήγενεν εἰς ἐργασίαν κακὴν, καὶ δὲν την ἄφηνε πλέον, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν οἰκόν τους· ὅθεν εἶχε λύπην ἀμέτρητον, πῶς ὑστερεῖτο τῆς Γερᾶς τῶν Χριστιανῶν συναξεως· καὶ καθ' ὥραν προσηύχετο τῷ Θεῷ, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, διὰ νὰ τοῦ δουλεύσῃ καταμόνας, καθὼς εἶχεν ὄρεξιν. Μετὰ βίας γοῦν ἐκατάπεισε μίαν φοράν τὸν ὁμόζυγον, καὶ τῆς ἔδωκε θέλημα, νὰ κάμῃ εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον, ἡ ὁποία ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον μιᾶς μοναχῆς ἐναρέτου, ἥτις ἐκαλεῖτο Σωσάννα, καὶ ἦτον εἰς τὸν Ναὸν ἀπὸ μικρὴ παρθενεύουσα· ἔκαμαν οὖν ἀντάμα τὴν ἀγρυπνίαν αἱ τρεῖς αὗται· καὶ τὸ ταχὺ ἐφανέρωσεν ἡ Ματρῶνα πρὸς ταῖς ἄλλαις θύω τὴν γνώμην της, πῶς εἶχε πόθον νὰ γένῃ μοναχὴ νὰ ἀφήσῃ τὸν ἄνδρα της ἔρημον. Λέγει της ἡ Εὐγενία, καὶ τί νὰ γένῃ ἡ θυγατέρα σε; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· πρῶτον τὴν παραδίδω ὡς Θεοδότην εἰς τὸν Θεὸν, καὶ δεύτερον τὴν ἀφίνω εἰς τὰς χεῖρας τῆς εὐλαβοῦς, Σωσάννης, νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα ταύτης καὶ ἔνοιαν. Ταῦτα λέγουσα ἐπαρεκάλεσεν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Κύριον, νὰ τὴν φωτίσῃ καὶ νὰ τὴν δυναμώσῃ, νὰ κάμῃ τὸ συμφερώτερον· καὶ τὴν ἐρχομένην νύκτα βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν της, πῶς τὴν ἐκυνήγα ὁ ἄνδρας της, καὶ τὴν ἐφύλαξαν τινες μοναχοὶ εἰς τὸ Μοναστήριον. Ἀπὸ ταύτην τὴν ὅρασιν ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον Θεοῦ θέλημα, νὰ γένῃ καλογραία· ὅθεν εὐθὺς

ἐκούρευσε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐνδυθεῖσα ἀνδρῴαν στολὴν, ἔδειχνεν ὡς εὐνοῦχος τῷ σχήματι· καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ, ἐὰν ἦτον αὐτὴ ἡ πρᾶξις θεάρεστος, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἀνοίξασα τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ηὕρηκεν εὐθὺς τὸ ῥητὸν αὐτό, **ΟΣΤΙΣ ΘΕΛΕΙ ΟΠΙΣΩΜΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΑΠΑΡΝΗΣΑΣΘΩ ΕΑΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΑΡΑΤΩ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΗΤΩΜΟΙ.** ταῦτα ἰδοῦσα ἐχάρη πολλὰ, καὶ ἀποχαιρετήσασα τὴν Διδάσκαλον αὐτῆς Εὐγενίαν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ὁσίου Βασιανοῦ, καὶ εἶπε πῶς τὴν ὠνόμαζον Βαβύλαν.

Οἱ δὲ μοναχοὶ τὴν ἐδέχθησαν, καὶ τόσας ἀρετὰς ἐκατώρθωσεν, ὁποῦ ἦτον ὁ στολισμὸς τῶν ἄλλων καὶ ἡ εὐπρέπεια, καὶ ὅλοι τους ἐθαύμαζον πῶς τοὺς ἐνίκα ἕνας εὐνοῦχος εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ πόνους τῆς ἀσκήσεως· ποτὲ δὲν ἐθυμώθη, οὔτε ἄλλον τινὰ ἐσκανδάλισεν, ἀλλὰ εἰς ὅλους ὑποτάσσετο μὲ θαυμασίαν ταπείνωσιν· ὅθεν ὅλοι τὴν εἶχασιν εὐλάβειαν, τιμῶντες αὐτὴν ὡς Διδάσκαλον, καὶ τὴν πολιτείαν αὐτῆς μιμούμενοι· ἀμὴ ἔλειψεν ὀλίγου νὰ τὴν γνωρίσῃ πῶς ἦτον γυναῖκα ἕνας Καλόγερος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔσκαπταν ἀντάμα τὸν κῆπον, ὅς τις ὠνομάζετο Βαρνάβας, καὶ ἦτον ὀλίγος καιρὸς ὁποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὰ κοσμικά· ὅθεν ὡς ἀπαίδευτος, ἐστοχάσθη εἰς τὰ ὦτα τὸν Βαβύλαν, καὶ βλέπωντας ὅτι ἦσαν τρυπημένα, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν· ὅς τις πανσόφως τοῦ ἀπεκρίνατο, λέγωντας· ἔπρεπέ σε Ἀδελφὲ νὰ στοχάζεσαι κάτω τὴν γῆν ὡς Καλόγηρος, καὶ νὰ μὴ περιεργάζεσαι ἄλλο πρόσωπον· ἀμὴ ἐπειδή με ἐρώτησες, νὰ σὲ εἰπῶ τούτου τὸ αἴτιον· ἡ Μητέρα μου μὲ ἀγάπα πολλὰ, καὶ διὰ νὰ μὲ φιλοτιμήσῃ, τῆς ἐφάνη νὰ κρεμάσῃ εἰς τὰ ἀφτία μου χρυσᾶ σκουλαρύκια· οὕτως ἡ Μακαρία τὴν ὑποφίαν τοῦ Μοναχῆ ἐδιώρθωσε μὲ τὴν γνωστικὴν ἐκείνην ἀπόκρισιν. Ἔπειτα ἐνθυμᾶτο τὰ λόγια τῆς Εὐγενίας, ὅτι δύσκολον πρᾶγμα εἶναι καὶ ἀνάρμοστον, νὰ συναναστρέφεται ἡ γυνὴ μὲ τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀδύνατον νὰ κρύπτεται ἕως τὸ ὕστερον· ὅμως προσηύχετο πολλάκις πρὸς τὸν Θεὸν ταῦτα λέγουσα: Μὲ τὸ θέλημά σου Κύριέ μου ἐνδύθηκα τὸ μοναδικὸν ἐτοῦτο σχῆμα, καὶ προθύμως σοῦ ἠκολούθησα, καθὼς μὲ ἐπρόσταξες, λοιπὸν μή με παρίδῃς τὴν δούλην σου, ἀλλὰ δυνάμωσόν με, νὰ τελειώσω τὸν πόθον μου καλῶς ἕως ὕστερα. Οὕτως οὖν ἔκαμε χρόνους πολλοὺς ἀνδρικῶς ἀγωνιζομένη κατὰ τοῦ δαίμονος, καὶ τινὰς δὲν το ἤξευρε πῶς ἦτον γυνὴ, ἕως ὅτου ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ τὸ φανερώσῃ τοιουτοτρόπως πρὸς τὸν Ἡγούμενον· ὅς τις εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά τε ἕνα εὐπρεπῆ εἰς τὴν ὄψιν καὶ ἔνθεον, καὶ λέγει του τρεῖς φοραῖς· γίνωσκε Βασιανὲ, ὅτι ὁ Μοναχὸς Βαβύλας εἶναι γυνὴ, καὶ ὑποκρίνεται εὐνοῦχος, διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται· ὁμοίως ἄλλος ἕνας περιφανὴς εὐλαβὴς μοναχὸς καὶ ἐνάρετος τὴν κλῆσιν Ἀκάκιος, εἶδε τὴν ἄνωθεν ὅρασιν· καὶ τὸ ταχὺ τὴν ἠρώτησεν ὁ Βασιανὸς κυττάζωντάς την μὲ νεῦμα ἄγριον. πῶς ἐτόλμησε νὰ κοινοβιάσῃ μὲ τόσους ἄνδρας, ὁποῦ εἶναι πρᾶγμα κινδυνῶδες διὰ τὰ δύω μέρη, καὶ ἀσυγχώρητον; Ἡ δὲ ἀπεκρίθη μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ τοῦ εἶπε καταλεπτῶς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. Νουθετήσας οὖν αὐτὴν ὁ Ἡγούμενος, τῆς ἐπαράγγειλεν ὅσα ἔκαμνε χρεία νὰ φυλάξῃ διὰ τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα ὁποῦ ἔβαλε, καὶ νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ἕως τὸ ὕστερον, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀσκήσεως. Λαμβάνουσα οὖν ἡ μακαρία ἀπὸ ὅλους συγχώρησιν, ἀνεχώρησε, καὶ παγένουσα εἰς τὴν ἠγαπημένην της Σωσάνναν τῆς εἶπεν, ὅτι ἀπὸ καιρὸν ἀνεπαύθη ἡ θυγατέρα της· ἡ δὲ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, ὁποῦ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν φροντίδα ταύτην, νὰ τοῦ δουλεύσῃ ἀμέριμνα, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μὲ τὴν Σωσάνναν, ἐναρέτως πολιτευόμεναι. Ὁ δὲ Δομετιανὸς τὴν ἐγύρευεν εἰς διαφόρους χώρας καὶ Μοναστήρια· καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη τὴν ἔκαμε πανταχοῦ περιβόητον, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βασιανοῦ ἐκρύπτετο, καὶ παγένωντας ἐκεῖ θυμωμένος, ὕβριζε τοὺς Καλογέρους μὲ μάνητα ἄμετρον, πῶς ἐχώριζαν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τους, καὶ τοὺς ἔλεγε, νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἠγαπημένην του ὁμόζυγον, οἵτινες τοῦ ἐπροφασίσθησαν λέγοντες· ἡ-

μεῖς, ἀδελφὲ, μάρτυς ὁ Θεὸς, γυναῖκα ἐδῶ δὲν ἔχομεν, ἐπειδὴ εἶναι ἀφορισμὸς ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, οὔτε ἰξεύρομεν ἄλλο τι, εἰμὴ μόνον πῶς ἦλθεν ἐδῶ ἕνας εὐνοῦχος, Βαξύλας ὀνόματι, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε καμπόσον καιρὸν, ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐδῶ, λέγωντας, ὅτι ὑπάγει εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· Ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς ἐμίσευσε πολλὰ πικραμένος, πὼς δὲν ἐπέτυχε τὸ ποθούμενον· ὁ δὲ Καθηγούμενος εἶχεν ἔννοιαν πολλὴν διὰ τὴν Ματρῶναν, μή πως καὶ εὕρητην ὁ ἄνδρας της, καὶ ἐμποδίσῃ τὴν σωτηρίαν της, καὶ λέγει τοῖς ἀδελφοῖς· φαίνεταί μου πῶς ἔχομεν ἁμαρτίαν, ἐὰν δὲν ἐπιμεληθοῦμεν αὐτὴν τὴν μοναχὴν, ἐπειδὴ (ἂς εἶναι καὶ γυνὴ) ἔκαμε πολὺν καιρὸν μὲ τοῦ λόγου μας, καὶ ἐπιμελῶς μᾶς ἐδούλευσε· Τότες ἀπεκρίθη ἕνας διάκονος καλούμενος Μάρκελλος καὶ λέγει τον· εἰς τὴν χώραν μας Ἔμεσαν εἶναι γυναικῶν ἀσκητήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχω καὶ ἐγὼ μίαν ἀδελφὴν καλογραίαν, καὶ ἂν ὁρίζῃς, ὑπάγω νὰ εὕρω τὴν Ματρῶναν, νὰ τὴν ἀναπαύσω εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον. Τότες ὁ προεστὼς τὸν ἐσυγχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἐπῆρεν αὐτὴν εἰς μίαν βάρκα, καὶ τὴν ὑπῆγεν εἰς τὸ ῥηθὲν Μοταστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐπρόκοψε, καὶ τόσας ἀρετὰς ἐκατώρθωσεν, ὁποῦ τὴν εἶχαν αἱ ἄλλαις ἀρχέτυπον, καὶ ἀπ' αὐτὴν ἐλάμβανον ὅλαις ὑπόδειγμα. Ἀμὴ ὅσον ἐκείνη ἐταπεινώνετο, καὶ ἐσπούδαζε νὰ κρύπτῃ τὴν ἀρετήν της, τοσοῦτο μᾶλλον τὴν ἐφανέρωνεν ὁ Κύριος, διὰ νὰ λάμψῃ καὶ εἰς ἄλλους τὸ φῶς της, νὰ ὠφεληθοῦσι καὶ ἕτεροι διὰ μέσου της. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οὖν καθὼς ἐδούλευεν ἕνας γεωργὸς εἰς τὸ χωράφιον, ἔβλεπεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ εὔγενεν ἀπὸ τὴν γῆν φλόγα πολλὴ, καὶ ποσῶς δὲν ἔσβυνεν· ὁ δὲ γεωργὸς μὴ δυνάμενος νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν, ἔδωκε λόγον τοῦ Ἐπισκόπου τῆς πόλεως· ὅς της ὑπῆγε μὲ τοὺς κληρικοὺς, καὶ προσευξάμενοι ἔσκαψαν τὴν γῆν, καὶ εὑρήκασιν εἰς μίαν στάμνον, ὄχι χρυσίον ἢ ἄλλον πρόσκαιρον πλοῦτον, ὁποῦ ποθοῦν οἱ φιλάργυροι, ἀλλὰ δῶρον οὐράνιον πολυτίμητον, τὴν σεβασμίαν λέγω τοῦ Βαπτιστοῦ κεφαλὴν τὴν κοσμοχαρμόσυνον. Εἰς ταύτην τὴν εὕρεσιν ὅλοι οἱ εὐλαβεῖς ἐσυνάχθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, Ἱερεῖς καὶ Μοναζόντες νὰ τὴν ἀσπασθοῦν εἰς ἁγιασμὸν τῆς ψυχῆς τους· λοιπὸν ὑπῆγε καὶ ἡ Ματρῶνα μὲ ταῖς ἄλλαις καλογραῖς, καὶ πλησιάσασα ἐπῆρεν ὀλίγον ἅγιον μύρον μὲ ἕνα λεπτὸν Μανδήλιον, ὁποῦ ἤγγιξεν εἰς τὴν τιμίαν κάραν· ἔπειτα καθὼς ἤθελε νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν Ναὸν, ὁποῦ εἶχασι τὴν Ἁγίαν Κάραν ἐστρίμονεν ὁ λαὸς, καὶ πᾶς ἕνας ἐζήτα τῆς Ματρώνης, νὰ τοῦ ἐγγίξῃ μὲ τὸ μύρον ἐκεῖνο· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἱερεῖς, ὁποῦ ἐπῆραν ἀπὸ τὸ μύρον, καὶ ἄλειφαν τὸν λαὸν εἰς τὰ μέτωπα· ἦτον δὲ ἕνας τυφλὸς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μάννας του, ὅς τις ἀφίνωντας τοὺς Ἱερεῖς, ἐσίμωσε τῆς Ἁγίας, καὶ λέγει της, νὰ τὸν χρίσῃ μὲ τὸ μύρι ἐκεῖνο διὰ τὸν Κύριον· ἡ δὲ ὑπακούσασα, ἔχρισεν αὐτὸν εἰς τοὺς τύπους τῶν ὀρμάτων, καὶ παρευθὺς (ὢ ἐξαισίου θαυματουργήματος!) ὁ πρώην Θεοτυφλὸς ἐφωτίσθη, καὶ ἐκήρυττε τὴν Ἁγίαν μεγαλοφώνως εἰς ἅπαντας· ὥς τε τινὲς ἐκαταλάβαν ὅτι ἦτον ἡ γυνὴ ὁποῦ ἔκαμε τόσους χρόνους εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν Μοναστήριον. Αὐτὴν τὴν φήμην ἀκούσας ὁ Δομετιανὸς, ἔδραμεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν μοναξριῶν, νὰ ἐρευνήσῃ ἐὰν ἦτον ἡ γυνὴ του ἐκείνη ὁποῦ εὐφήμιζαν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀφίνασιν ἄνδρα αἱ μοναχαὶ νὰ σέβῃ μέσα ὁλότελα, ἐκαμώθη πῶς ἦτον ἄλλος τὶς ἄνθρωπος, καὶ ἐπαράγγειλε τινῶν γυναικῶν, νὰ εἰποῦσι τῆς Ματρώνης, νὰ εὔγῃ ἕως τὴν θύραν, νὰ τὸν εὐλογήσῃ, ἐπειδὴ εἶχεν εἰς αὐτὴν, διὰ τὴν καλήν της φήμην, πολλὴν εὐλάβειαν· ἡ δὲ μακαρία ἐξέτασεν ἐπιμελῶς τὰς γυναῖκας διὰ τὴν πρόσοψιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ἡλικίαν του, καὶ γνωρίζουσα ὅτι ἦτον ὁ ἄνδρας της. τοῦ ἐμήνυσε, νὰ καρτερήσῃ ἑπτὰ ἡμέρας ἔξωθεν, καὶ τότε εὐγένει νὰ ὁμιλήσουσιν· οὕτως οὖν αὐτὸς μὲν ἀνέμενε διωρίαν, ἐλπίζωντας νὰ ἰδῇ τὸ ποθούμενον πρόσωπον· ἡ δὲ Ματρῶνα ἔφυγε κρυφὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, χωρὶς νὰ πάρῃ ἄλλο τίποτας, εἰμὴ μόνον ὀλίγον ἄρτον καὶ τὸ τρίχινόν της ἱμάτιον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ταῦτα μαθὼν ὁ Δομετιανὸς, ἐλυπήθη ἀμέτρητα, καὶ πάλιν ἔδραμε καταπόδιτης, καὶ μανθάνωντας ἀπὸ τινὰς γυναῖκας ποῦ ἦτον, ὑπῆγενε πρὸς αὐτήν· ἤτις ὡς τὸ ἤκουσεν, ἔδραμεν ὄφοβος, καὶ ἐκρύφθη εἰς ἕνα εἰδωλεῖον, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Βηρυτὸν, προκρίνουσα κάλλιον νὰ πέσῃ εἰς θηρία καὶ δαίμονας, ὁποῦ μόνον τὸ σῶμα ἐβλάπτασι, πάρεξ νὰ τὴν γυρίσῃ ὁ ἄνδρας της ὁποῦ ἔβλαπτε τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σάρκα της· ἔκαμεν οὖν εἰς τὸν βωμὸν ἡμέρας τινὰς, καὶ ἀναγνωθουσα τὴν ἀκολουθίαν της, ἤκουσε πολλάκις καὶ ἔψαλλαν μετ' αὐτῆς οἱ δαίμονες, καὶ ἔλεγον τοὺς αὐτοὺς ὕμνους, ὁποῦ ἐκείνη προσηύχετο· ἤτις θαυμάζουσα εἰς ἑαυτὴν ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τῆς φανερώσῃ τίνες ἦσαν ἐκεῖνοι, ὁποῦ ἔδειχναν ψάλλοντες. Τότε τοὺς βλέπει φανερὰ, καὶ βαστάζωντες πῦρ, ἐφώναζαν ἄσχημα τοὺς ὁποίους ἐπιτιμήσασα, ὡς καπνὸς διεσκόρπισαν.

Ὁπόταν δὲ ἤθελε διψήσῃ πολλὰ, εὔγενεν ἀπὸ τὸ εἰδωλεῖον, καὶ συνάγρουσα χορτάρια, ἔτρωγε, νὰ δροσίσῃ ὀλίγον τὴν γλῶσσάν της· ἀλλὰ ὁ Κύριος ὁποῦ ἔτρεφε μὲ τὸ μάννα τόσους χρόνους τὸν ἀχάριστον λαὸν εἰς τὴν ἔρημον, ἐρμήνευσε καὶ τῆς θούλης του ἐκεῖ εἰς τὴν ἐρημίαν ποτὸν καὶ τράπεζαν αὐτοσχέδιον, καὶ ηὗρεν εἰς ἕνα τόπον καυσώδη ὀλίγην ἀνάδοσιν· καὶ ἐκεῖ ἔσκαψε μὲ ἕνα λίθον ὀξὺν, καὶ ἔκαμε μικρὸν λάκκον, τὸν ὁποῖον ηὗρε τὴν αὔριον γεμάτον ὕδωρ γλυκύταταν· καὶ εὑρίσκουσα καὶ χορτάρια βρώσιμα, ἔτρωγεν εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον. Ὁ δὲ δόλιος δαίμων βλέπωντας τὴν πολλήν της ὑπομονὴν, ἐφθόνει τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς της· καὶ μεταμορφωθεὶς ἐγίνη γυνὴ ὡραία καὶ εὔμορφος, καὶ τὴν ἐσυμβούλευε τάχα διὰ καλόν της, τοιαῦτα λέγουσα· διατὶ Κυρία μου νὰ κατοικᾷς εἰς τοιοῦτον τόπον σκοτεινὸν καὶ ἀφόρητον; ἐσὺ εἶσαι νέα τρυφερὴ καὶ ὡραία καὶ καλομαθημένη εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ ἐδῶ εἶναι πολλὴ ἐρημία, καὶ δὲν εὑρίσκεις νὰ φάγῃς τίποτας, καὶ φοβοῦμαι μὴν ἀσθενήσῃς ὕστερα ἀπὸ τήν πολλὴν κακοπάθειαν, νὰ μετατραπῇ εἰς ἀκολασίαν ἡ ἐπιθυμία, ὁποῦ ἔχεις τόρα εἰς τὴν ἐγκράτειαν, νὰ καταφρονέσῃς τὴν ἄσκησιν· λοιπὸν κάμε τὴν βουλήν μου, νὰ σὲ ὑπάγω σιμὰ εἰς τὴν χώραν, νὰ εὕρῃς κελλίον ἡσυχαστικὸν, εἰς τὸ ὁποῖον δύνεσαι καλλίτερα, εὑρίσκουσα ὅσα χρειάζεσαι πρὸς κυβέρνησιν. Ἡ δὲ Ὁσία ἐγνώρισε τὴν ἐπίβουλον συμβουλὴν ὡς φρόνιμη, καὶ δὲν ἐψήφισε τὰ λόγια τοῦ δολίου ὡς φλυαρίσματα. Ὅστις δὲν ἔπαυσεν ἕως ἐδῶ τὴν κακίαν του, ἀλλὰ ἔγινεν ὡς γραία μάντισσα, καὶ εὔγαινε κατὰ φαντασίαν φωτίαν ἀπὸ τὰ ὄμματα, φοβερίζων αὐτὴν καὶ λέγωντας ἄσχημα καὶ ἄπρεπα λόγια. Ἡ δὲ Ὁσία οὐδὲ ποσῶς τὸν ἐκύτταζεν, οὔτε τοὺς φωβερισμούς του ἐσυλλογίζετο, μόνον ἐκεῖνος ἀγριαίνετο περισσότερα, τοιαῦτα φωνάζωντας· γίνωσκε ὅτι ἐὰν καὶ τώρα δὲν σε ἐνίκησα, ἀλλὰ εἰς τὸ γῆρας σου νὰ σοῦ δώσω δυνατώτερον πόλεμον, καὶ τόσον ἄγριον, ὁποῦ νὰ σὲ καταβάλω ἀνδρειότατα, καὶ πάλιν τώρα νὰ μήσε ἀφήσω, νὰ ἡσυχάσῃς ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ σὲ ἐγκαλέσω εἰς τοὺς τῆς Βηρυτοῦ ἐγχωρίους, πῶς ἐκαταφρόνεσες τὸν Ναόν τους, νὰ σὲ διώξουσι. Ταῦτα μὲν ἔλεγεν ἀφρόνως, καὶ ματαίως καυχώμενος ὁ μισάνθρωπος. Ὁ δὲ Φιλάνθρωπος ἐθάῤῥυνε τὴν θούλην του μὲ θείαν ὀπτασίαν, καὶ μὲ παράκλησιν εὔφρανε τὴν ψυχήν της, κατὰ τὸν Θεοπάτορα, ὁποῦ λέγει· ὅτι κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου, εὔφραναν τὴν ψυχήν μου αἱ παρακλήσεις σου. Τὸ βράδυ λοιπὸν ὅταν ἡ Ματρῶνα προσηύχετο, ἐφάνησαν τρεῖς ἄνδρες, καὶ ἔψαλλαν ὥραν πολλὴν, κλίνοντες συχνάκις τὰ γόνατα· ἡ μὲν οὖν Ἁγία τούτους ἰδοῦσα ἐθαύμασε, καὶ τίνες ἦσαν ἠρώτησεν· οἱ δὲ πράως, καὶ γαληνῶς μὲ σπλάγχνος ἀπεκρίθησαν λέγοντες· Εὔχου πρὸς τὸν Θεὸν διὰ λόγου μας· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐγίνησαν ἄφαντοι, ἡ δὲ Ὁσία μᾶλλον εὐφημίζετο εἰς τὰ περίχωρα, καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο, νὰ τὴν βλέπουσι, νὰ ἀκούουν τὰ Θεῖα τῆς καὶ Θαυμάσια λόγια, μὲ τοὺς ὁποίους ὑπῆγε καὶ μία γυνὴ ἔντιμος καὶ σωφρονεστάτη, Σωφρόνη καὶ εἰς τὸ ὄνομα, πλὴν ἦτον εἰδωλολάτρις, καὶ ἦλθε μὲ ἄλλαις τινὲς, νὰ συγκατοικοῦν μὲ τὴν Ἁγίαν, διὰ νὰ μιμοῦνται τὴν πολιτείαν της, αἵ τινες καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐβαπτίσθησαν, εἰς τὰς ὁποίας ἦτον καὶ μία Παρθένος τῶν εἰδώ-

λων Ἱέρεια, ἥτις ἀκούσασα τὰς ἀρετὰς τῆς Ὁσίας, ἐκατεφρόνησεν ὡς φρόνιμος τοὺς ψευδωνύμους Θεούς· καὶ διαμοιράζουσα εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν πλοῦτόν της, ἔγινε τῆς Ματρώνης ἕως Θανάτου ὑπήκοος. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα ὁποῦ ἤθελαν νὰ Θυσιάσουν οἱ Ἕλληνες, μὴ εὑρίσκοντες τὴν Ἱέρειαν, ἐγύρευαν εἰς κάθε τόπον οἱ γονεῖς της ἐρωτῶντας τοὺς ὑπαντῶντας, ἐὰν τὴν εἶδασι, καὶ μαθόντες ποῦ ἦτον, ὑπήγασι, καὶ τὴν ὕβρισαν λέγοντες· διατὶ ἀφῆκες τὴν προτέραν σου τιμὴν, καὶ ἦλθες εἰς ταύτην τὴν καταφρόνησιν ἀφρονεστάτη, νὰ φορῇς μαῦρον καὶ πένθιμον ἔνδυμα; γίνωσκε ὅτι ἐὰν δὲν ἔλθῃς τὸ συντομώτερον, νὰ προσφέρῃς τὴν Θυσίαν εἰς τοὺς Θεοὺς κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔρχεται ὅλος ὁ λαὸς νὰ σὲ καύσουσιν. Ἡ δὲ Ματρῶνα εἶπεν αὐτοῖς ἀγαπητικὰ μὲ πραότητα· ἀφῆτέ την, ὅτι αὐτὴ δὲν εἶναι πλέον τῶν Θεῶν σας Ἱέρεια, ἀλλὰ τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου Θεοῦ ἔγινε δούλη καὶ νύμφη ἀμώμητος. Ταῦτα ἀκούσαντες αὐτοὶ μὲν ἀνεχώρησαν, ἡ δὲ κόρη προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῆς Ἁγίας, ἐδέετο νὰ τὴν ἀξιώσῃ τοῦ Ἱεροῦ Βαπτίσματος.

Καὶ ἡ Ἁγία ἐμήνυσε τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ ἦλθε μὲ ἱερέα καὶ διάκονον, τῶν ὁποίου παρέδωκε τὴν Ἱέρειαν νὰ τὴν βαπτίσῃ, καὶ πάλιν νὰ τῆς τὴν φέρῃ ὄπισθεν. Εἶχε δὲ ἡ Ματρῶνα ἄλλαις ὀκτὼ συνασκήτριαις, ὁποῦ ἦλθαν νὰ τὴν ἰδοῦσι, καὶ τόσον ἦτον γλυκομίλητη, καὶ γεμάτη εὐωδίας Θείας καὶ χάριτος, ὁποῦ ὅστις ἤκουσε τοὺς λόγους της, δὲν ἐδύνετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ λόγου της. Ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἡ Ἱέρεια (τὴν ὁποίαν Εὐχὴν ἐπωνόμασαν) ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Ἁγίαν, καὶ συνασκήτευον καθ' ἑκάστην ἀγωνιζόμεναι· εἶχε δὲ πόθον ἡ Ματρῶνα νὰ ἀνταμώσῃ πάλιν τὸν Βασιανὸν, ὅστις ἦτον εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ἀμὴ ἐφοβᾶτο διὰ τὸν ἄνδρα της, ὁποῦ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ εὑρίσκετο, νὰ μὴ τύχῃ καὶ ἐγνωρίσῃ την· ὅθεν ἐβουλήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἢ Ἀντιόχειαν, καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃ ποίαν γνώμην νὰ προτιμήσῃ ἀπὸ ταύτας τὰς τρεῖς, ἔκαμνε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τῆς φανερώσῃ τὸ συμφερώτερον· καὶ μίαν νύκτα εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της, πῶς ἐφιλονεικοῦσαν τρεῖς ἄνδρες, τίς νὰ τὴν ἐπάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τοὺς τρεῖς· ἡ δὲ Ἁγία ἠρώτησε τὰ ὀνόματά τους, καὶ εἶπον, ὅτι ὁ νεώτερος ὠνομάζετο Κωνσταντῖνος, ὁ ἄλλος Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ τρίτος Ἀντίοχος. Λέγει τους ἡ Ἁγία· βάλετε κλήρους, εἴ τινος τύχῃ, νὰ μὲ πάρῃ· καὶ οὕτω ποιήσαντες, ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ τότες ἐξύπνησεν· ὅθεν ἀπὸ τοῦτο τὸ ὅραμα ἐκατάλαβε, πῶς ἦτον Θεοῦ Θέλημα, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ συμβουλευθεῖσα μὲ ταῖς ἄλλαις μοναχαῖς, τὴν ἔσκοπταν ἀπὸ τοιαύτην ποντοπορίαν, διὰ νὰ μήτην ὑστερηθοῦσι, καὶ κινδυνεύσουν εἰς ψυχικὸν Θάνατον· ἡ δὲ Ἁγία ἐμήνυσε τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ τῆς ἔστειλε δύω διακόνους γυναῖκας ἐναρέτους, εἰς τὰς ὁποίας παρέδωκε ταῖς ἀσκήτριαις νὰ ἔχουσι τὴν φροντίδα τῆς ψυχῆς τους καὶ ἔννοιαν, καὶ νουθετήσασα ταύτας, πῶς νὰ πορεύωνται, ταῖς ἀποχαιρέτησε, καὶ πέρνει μόνον μίαν ἀπὸ ταύταις Σωφρόνην ὀνόματι· καὶ εἰσελθοῦσας εἰς τὸ πλοῖον, ἔπλευσαν εἰς τὸ Βυζάντιον εἰς ὀλίγας ἡμέρας, διατὶ εἶχασι καιρὸν ἐπιτήδειον· καὶ ἐκεῖ ηὗρε τὸν Ὅσιον Βασιανὸν μὲ τὸν Διάκονον Μάρκελλον, καὶ τοὺς εἶπε καταλεπτῶς ὅσα τῆς ἐσυνέβησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος τῆς ἤυρε κελλίον ἁρμόδιον, νὰ ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, καὶ ἔγραψε καὶ ἦλθασι τινὲς ἀπὸ ταῖς ὑποτασσόμεναις αὐτῇ εἰς τὴν Βηρυτὸν, αἵ τινες ἐσυγκατῴκησαν μετ' αὐτῆς, καὶ ὅσον ἐδύνοντο κατὰ Θεὸν ἠγωνίζοντο· οὐ μόνον δὲ αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ ἄλλαις ἀπὸ τὸ Βυζάντιον ἀκούσασαι τὴν φήμην τῆς Ματρώνης, ὑπήγεναν εἰς αὐτὴν, νὰ ἀκούουσι τὰ γλυκύτατα καὶ νεκταρώδη ταύτης διδάγματα, ὄ μόνον ποταπαῖς γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Βασίλισσα τοῦ Μεγάλου Λέοντος Βερίνα, τὸ εἶχεν εἰς τιμήν της καὶ καύχησιν, νὰ τὴν ἀνταμώσῃ· καὶ ὅταν ὑπῆγε καὶ συνωμίλησαν, τὴν εὐλαβήθη πολλὰ, τὴν ἀρετὴν ἐκείνης Θαυμάζουσα, καὶ τῆς ἐδέετο νὰ καταδεχθῇ δωρεὰν ἀπὸ λόγου της, καὶ δὲν ἠθέλησε ἡ ἀείμνηστος, ἔχουσα εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας της. Ἔκαμε δὲ πολλὰ Θαυ-

μάσια ἡ Ὁσία ἐκεῖ εἰς τὴν Βασιλεύουσαν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα, νὰ εἰποῦμεν ἕνα εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων διὰ βραχύτητα.

Μία γυνὴ εὐγενὴς τοῦ Σφωρακίου Πατρικίου ὁμόζυγος, εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐξοδιάζουσα εἰς τοὺς ἰατροὺς βίον ἄμετρον, δὲν εἶδε καμμίαν ὠφέλειαν· τέλος πάντων ἤκουσε διὰ τὴν Μακαρίαν Ματρῶναν, πῶς ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀῤῥώστους, οὐ μόνον ἀπὸ σωματικὴν, ἀλλὰ καὶ ψυχικὴν ἀσθένειαν, καθωδηγήσασα τοὺς ἀσεβεῖς εἰς εὐσέβειαν· τότες ἡ Πατρικία ἐπῆρεν εἰς τὴν συνοδίαν της τὴν Εὐφημίαν, ὁπῦ τῆς εἶπε ταῦτα τὰ λόγια, ἥτις ἦτον γυνὴ τοῦ Ἡγεμόνος Ἀνθίπου, καὶ τῆς Ματρώνης ἠγαπημένη καὶ γνώριμος, καὶ ἀπελθοῦσαι πρὸς αὐτὴν, ἐσυνωμίλησαν ὥραν πολλὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ λαβοῦσα τὴν δεξιὰν τῆς Ἁγίας ἡ ἄῤῥωστος, ἔγγιξε μετ' αὐτὴν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὴν ἀνίατον ἐκείνην ἀσθένειαν, καὶ παρευθὺς τὴν ἐλάφρυνεν ἡ ὀδύνη, καὶ οἱ πόνοι της ἔπαυσαν. Τότες ἐδιηγήθη πρὸς τὴν Ἁγίαν καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν· ἥτις εἶπε πρὸς τὴν Ἀρχόντισσαν· ὁ Κύριος κυρία μου νὰ σὲ ἰατρεύσῃ ὡς Παντοδύναμος, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀξία, νὰ ποιήσω τοιοῦτον Θαυμάσιον. Μὲ τὸν λόγον ἐτοῦτον ἐγροίκησε πάλιν ἡ ἄῤῥωστος, ὅτι ἐλάφρυνεν ἡ ἀσθένειά της· ὅθεν ἠθέλησε νὰ ὑπομείνῃ ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς, ἕως νὰ Θεραπευθῇ τελείως, καὶ προστάσσει νὰ ξεστρώσουν τὰ μουλάρια, νὰ τὰ φυλάξουν. Ἡ δὲ Ἁγία τῆς εἶπεν, ὅτι δὲν εἴχασιν οἶκον δεύτερον διὰ ζῶα, μόνον ἐκεῖνον ὅπου αὐταῖς ἀναπαύοντο, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ νοῖκι ἐπλήρωναν· τότες ἡ Ἀρχόντισσα, ἔταξε νὰ τῆς χαρίσῃ οἴκους πολλοὺς εἰς ἕνα τόπον ὡραιότατον, καὶ ὅσας ἄλλας ὑπηρεσίας χρειάζεται, νὰ τῆς κάμῃ ἐπιμελέστατα. ἡ Ἁγία λοιπὸν ἐγνωρίζουσα κατὰ πνεῦμα πόσαις ψυχαῖς ἔμελλε νὰ σωθοῦν μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον, ἔστερξε νὰ τὰ λάβῃ, καὶ ἐστειλε τὸν Διάκονον Μάρκελλον, νὰ τὰ ἰδῇ ἐὰν ἦσαν ἁρμόδια· ὅστις ἰδὼν αὐτὰ, τὰ ἐπαίνεσε πολλὰ τῆς Ἁγίας, πῶς ἦσαν εἰς τόπον πολλὰ ἐπιδέξιον, καὶ συμμᾶ εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ ἀντίπερα εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, ἦτον τοῦ Βασιανοῦ τὸ Μοναστήριον. Τότε τὰ ἐχάρισε τῆς Ἁγίας ἡ εὐλαβὴς ἄῤῥωστος μὲ νοταρία γράμματα, καὶ παρευθὺς ἰατρεύθη ὁλότελα, καὶ δὲν ἔμεινε ποσῶς λείψανον ἀσθενείας ἐπάνω της, ὅθεν πάλιν ὕστερα ἐξωδίασεν ἀργύρια πάμπολλα, καὶ ἐδιώρθωσε τὰς οἰκίας καλλίτερα, καὶ τὰς ἐκόσμησεν ἐπιμελέστατα, καὶ Ναὸν ἔκτισεν εἰς μνημόσυνον τῆς ψυχῆς της αἰώνιον. Εἰς αὐτὰ γοῦν μετοικήσασα ἡ Ἁγία, δὲν ἄλλαξε ποσῶς τὴν προτέραν διαγωγὴν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ σπουδαιότερα ἠγωνίζετο, καὶ πολλὰς ψυχὰς ὠφέλησεν· ἐξαιρέτως δὲ ἔτυχε μίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπερναῦσαν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τῆς Ἁγίας δύω Ἀδελφαὶ κατὰ σάρκα (ὁποῦ ἔστρεφαν ἀπὸ τὴν Ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου) περιφανεῖς περίσσα καὶ πλούσιαις· καὶ ὡς ἤκουσαν τὴν ψαλμῳδίαν, εἰσῆλθον νὰ προσκυνήσουσιν· ἡ μία δὲ ἀπὸ ταύταις Ἀθανασία ὀνόματι, ἠυλαβήθη πολλὰ τὴν Ἡγουμένην ἀπὸ τὰ ἤθη, ἀπὸ τὴν εὐταξίαν της καὶ εὐλάβειαν, ἀπὸ τὰ γλυκύτατα λόγια, καὶ ἔβαλε καλὸν λογισμὸν, νὰ γένῃ τῆς Ἁγίας μαθήτρια· ὅθεν εἶπε ταῦτα πρὸς τὴν συγγένισσαν· ὕπαγε Ἀδελφή μου εἰς τὴν οἰκίαν μας, ὅτι ἐμένα δὲν με μέλει πλέον διὰ ἄνδρα, καὶ οἶκον, καὶ συγγενεῖς, ἀλλὰ ἀπαρνοῦμαι διὰ τὸν Κτίστην τὰ κτίσματα, καὶ προκρίνω νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον, ἢ νὰ ἔχω εἰς τὸν Κόσμον εὐημερίαν καὶ ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον· Ἡ δὲ Ἀδελφή της τὴν ἔσκοπτε, λέγουσα· ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτον γνῶσις, ἀλλὰ γνώμη παράλογος καὶ νοὸς ἐλαφρύτης, ὁποῦ ἐμετάτρεπε εἰς τὸ ἐναντίον ὕστερα. Τότες ἡ Ἁγία ἐπαίνεσε μὲν τὸν σκοπὸν τῆς Ἀθανασίας ὡς φιλόχριστον, ἀμὴ δὲν ἔστερξεν οὔτε αὐτὴ, νὰ μείνῃ τότε πάραυτα εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ λέγει της· ὕπαγε τέκνον μου νὰ πάρῃς ἀπὸ τὸν ἄνδρα σου Θέλημα, νὰ ἐγκρατευθῇς ἀπὸ τὴν σμίξιν του καμπόσον καιρὸν, νὰ φυλάγῃς καὶ τὰς τάξεις τῆς πολιτείας μας πρότερον, ἔπειτα ὅταν δοκιμάσῃς πῶς δύνεσαι νὰ ὑποφέρῃς τὰ βάρη τοῦ σχήματος, τότε νὰ ἔλθῃς, νὰ σὲ κουρεύσωμεν. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ Ἀθανασία, ἐλυπήθη

πῶς δέν την ἐκράτησε, πλὴν δὲν ἐπαρήκουσε τῆς Ἁγίας τὸ πρόσταγμα, ἀλλὰ ἐπέρνα σωφρόνως ἐγκρατευομένη βρωμάτων, καὶ πασῶν τῶν κοσμικῶν ἀπολαύσεων, καὶ διὰ νὰ μήτην ἐμποδίζῃ ὁ ἄνδρας της, ἀνεχώρησεν εἰς ἕνα της μετόχιον ἔξω τῆς χώρας καὶ νηστεύουσα κατὰ μίμησιν τῆς Ματρώνης, προσηύχετο, καὶ ἐτέλει ὅσα εἶναι τῶν ἀσκητριῶν ἁρμόδια.

Ὁ δὲ ἄνδρας της ἦτον πολλὰ ἀκόλαστος, καὶ εὑρίσκωντας τὴν ἄδειαν, ὁποῦ ἔλειπεν ἡ γυναῖκά του, ἐπούλειε καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὰ πράγματά της καὶ τὰ ἔτρωγεν· ὅθεν ἡ Ἀθανασία εὗρηκεν εἰς ἐτοῦτο πρόφασιν εὔλογον, καὶ τὸν ἐχωρίσθη, καὶ λαβοῦσα ὅλον τὸ ἐπίλοιπόν της πρᾶγμα, τὸ ἔδωκε τῆς Ματρώνης λέγουσα· ἔπαρε ταῦτα, νὰ μοῦ τὰ φυλάξῃς εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ κυβέρνησον τὴν ψυχήν μου, νὰ μὴ κολασθῶ ἡ ταλαίπωρος. Ἡ δὲ Ἁγία ὑποδέχθη μὲν τὴν Ἀθανασίαν, ἀμὴ τὰ χρήματα ἐδιαλογίζετο, τί νὰ τὰ κάμῃ· καὶ ἐρωτήσασα τὸν Βασιανὸν, τῆς εἶπε νὰ τὰ κρατήσῃ καὶ μέρος μὲν ἐξωδίασαν εἰς ὑπηρεσίας τῆς μονῆς κτίζοντες τριγύρου τειχόκαστρον καὶ κελλία ἅσα ἐχρειάζοντο, καὶ δεύτερην Ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα πράγματα ἔκαμαν, καὶ ὅσα ἀργύρια περίσσευσαν, τὰ ἐμοίρασαν εἰς τὰ γυναίκεια τῆς Ἱερουσαλὴμ Μοναστήρια, τὴν ὁποίαν ὑπηρεσίαν ἔκαμεν ἐπιμελῶς ὁ ἄνωθεν Μάρκελλος. Οὕτω λοιπὸν ἡ Μακαρία Ἀθανασία καλῶς τὸν ῥέοντα πλοῦτον διασκορπίσασα, ἐκληρονόμησεν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τὸν ἀεὶ διαμένοντα· καὶ ζήσασα ἔτη ιέ. εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, διὰ τῆς προσκαίρου κακοπαθείας ἠξιώθη τῆς ἀτελευτήτε μακαριάτητος. Ἡ δὲ ἀοίδιμος Ματρῶνα ἀφ' οὗ ἐπλάτυνε τὸ Μοναστήριον, ἐδέχετο καὶ ἄλλαις Ἀδελφαῖς καθ' ἑκάστην, καὶ ἐπλήθυνε τὸ λογικὸν αὐτῆς ποίμνιον, τὰς ὁποίας πολλάκις ἐδίδασκε, καὶ τὰς ἐνουθέτα πῶς νὰ πορεύωνται, μετὰ τὴν αὐτῆς ἀναχώρησιν, ἅτι καὶ τοῦτο τὸ ἐγνώρισε πολλὰς ἡμέρας προτήτερα, πῶς ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον· ὅθεν ἐκοπίαζεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τότε περισσότερον ὁποῦ ἦτον γηραιὰ ῥ. χρόνων, καὶ πάλιν δὲν ἀμέλα τὸν κανόνα της, ἀλλὰ ἔσπερνε τοὺς καρποὺς τῶν ἀρετῶν, μὲ πόνον καὶ κόπον προθυμερά, διὰ νὰ θερίσῃ πολυπλάσιον ἀπόλαυσιν, Ὁ δὲ πλουσιόδωρος βραβευτὴς ἠθέλησε νὰ τῆς φανερώσῃ εἰς ἔκστασιν πρὸ τῆς αὐτῆς τελειώσεως, ποταπὴν ἀπόλαυσιν ἔμελλε νὰ κληρονομήσῃ εἰς τὸν Παράδεισον· εἶδε λοιπὸν εἰς τὸ ὅραμά της, πῶς εὑρίσκετο εἰς ἕνα περιβόλι πολλὰ ὡραιότατον, ὁποῦ εἶχε δένδρη διάφορα καὶ βρύσες γλυκυτάτων ὑδάτων, τόσον ὁποῦ ὅστις ἔβλεπε τοιοῦτον τόπον τερπνὸν καὶ εὐφρόσυνον, ἐλάμβανε πολλὴν ἀγαλλίασιν· εἰς αὐτὸν ἦσαν τινὲς γυναῖκες, ὁποῦ ἔδειχναν τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς εἰς τὰ πρόσωπα, αἱ ὁποῖαις τῆς ἔδειξαν μίαν μὲ κάλλος καὶ ὡραιότητα ἄῤῥητον τόσον, ὁποῦ μή τε χέρι ἐδύνετο νὰ κάμῃ τοιοῦτον ἔργον θαυμάσιον, οὔτε γλῶσσα νὰ διηγηθῇ τοσοῦτον κάλλος καὶ ὡραιότητα· καὶ λέγουσιν αὐτῇ αἱ νεάνιδες· αὐτὴ ἡ οἰκία εἰς κατοικίαν ἀφιερώθησοι. Ὅταν οὖν ἐξύπνησεν ἡ Ἁγία, ἐκατάλαβε τῆς ὀπτασίας τὴν δήλωσιν, καὶ ἑτοιμασθεῖσα ὡς ἔπρεπεν, ἐπῆρεν ἀπὸ ταῖς Ἀδελφαῖς συγχώρησιν, εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ τελευταίαν ἀποδημίαν· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν της ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, ζήσασα ἔτη ἑκατόν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα μόνον κέ. ἐπέρασεν εἰς τὸν Κόσμον, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐδαπάνησεν εἰς Πνευματικοὺς ἀγῶνας, κατὰ δαιμόνων πολεμοῦσα γενναίως καὶ ἀνδριώτατα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος τῆς ὁμοουσίου Τριάδος· ᾗ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΟΛΟΒΟΥ.

Οὗτος ἦτον εἰς τὴν ἔρημον μὲ τὸς ἄλλους ἀναχωρητὰς, καὶ εἶχεν ἕνα γέροντα Θηβαῖον περίσσα ἐνάρετον, ὅστις τὸν ἐδίδασκε καθ' ἑκάστην, καὶ ἐσυμβούλευε νὰ ἀγωνίζεται, καὶ νὰ κοπιᾷ εἰς τὴν νεότητα χωρὶς ἀμέλειαν, διὰ ν' ἀπολαύσῃ πλουσίαν ἀντιμισθίαν εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν· καὶ τόσον ἐφύλαγε τὰς παραγγελίας ὡς γνωστικὸς ὑπήκοος, ὁποῦ ἔγινεν ἐναρετώτερος τοῦ γέροντος· διατὶ εἴτι τὸν ἤθελε προστάξῃ, τὸ ἔκαμνε μετὰ χαρᾶς, χωρὶς ποσῶς νὰ διακρίνεται, ἢ καλὰ ἦτον καμωμένον, ἢ ἄτυχα· καὶ ἀπὸ τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο, νὰ καταλάβετε ποταπὴν ὑπακοὴν εἶχεν ὁ τρισμακάριος. Μίαν ἡμέραν ἐφύτευσεν ἕνα κομμάτι ξύλον ξηρὸν ὁ γέρωντάς του, καὶ διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονήν του, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸ ποτίζῃ ἕνα καναάτι νερὸν καθ' ἡμέραν, ἕως νὰ καρπίσῃ, καὶ ἦτον τὸ νερὸν τόσον μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον τους, ὁποῦ ὑπήγενε τὸ βράδυ, καὶ τὸ ταχὺ ὑπέστρεφε· καὶ εἰς τοὺς τρεῖς χρόνους ἐβλάστησεν ἀντάμα μὲ τὸν καρπόν· καὶ ὅταν ἔγινεν ὁ καρπὸς, τὸν ἐπῆρεν ὁ γέρωντάς του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ λέγει τοῖς ἀδελφοῖς· φάγετε ὅλοι ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς· καὶ διηγούμενος τὴν ὑπόθεσιν, ἐπῆραν ὅλοι οἱ ὑποτακτικοὶ πολλὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τοιοῦτον θαυμάσιον. Ἄλλην φορὰν τοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ περάσῃ ζωὴν ἀμέριμνον ὡς οἱ Ἄγγελοι εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ζητῶντας συγχώρησιν ἀπὸ τὸν γέροντα, νὰ τὸν ἀφήσῃ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἔρημον ὁλότελα, τὸν ἀφῆκε, διὰ νὰ βασανισθῇ νὰ ταπεινωθῇ νὰ μὴ μεγαλοφρονᾷ ὑπὲρ ἄνθρωπον· λοιπὸν ἐγδύθη τὰ ῥοῦχά του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν, καὶ κάμνωντας μίαν Ἑβδομάδα ἐπείνασε, καὶ στρέφωντας τὴν νύκτα εἰς τὸ κελλίον, ἐκτύπα τὴν θύραν· ἀμὴ ὁ γέρων ἐκαμώθη πῶς δὲν τον ἐγνώριζε, διὰ νὰ τὸν ταπεινώσῃ· καὶ τὸν ἠρώτησε, τίς ἦτον, ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ δοῦλός σου· λέγει τον ὁ γέρων ἔσωθεν, ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ἔγινεν Ἄγγελος, καὶ δὲν χρειάζεται πλέον ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Ὁ δὲ ἐπαρεκάλει νὰ τοῦ ἀνοίξῃ, ἀμὴ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ τὸν ἀφῆκε νὰ βασανίζεται ὅλην τὴν νύκτα, διὰ νὰ ταπεινωθῇ καλλίτερα· καὶ τὸ πρωὶ ἀνοίξας τὴν θύραν αὐτῷ· βλέπεις πῶς εἶσαι ἄνθρωπος, καὶ χρειάζεσαι νὰ φάγῃς; δούλευε λοιπὸν, καὶ μὴν ὑψηλοφρονῇς· ὁ δὲ ἔβαλε μετάνοιαν, ζητήσας συγχώρησιν, καὶ ἔγινεν ὕστερα τέλειος, συμπαθητικὸς εἰς ὅλους καὶ εὔσπλαγχνος. Ἦτον δὲ μία Παρθένος Παησία ὀνόματι. Καὶ τελευτήσαντες οἱ γονεῖς αὐτῆς, ἔκτισεν ἕνα ξενοδοχεῖον διὰ τὴν ψυχήν της, καὶ ἐδέχετο ὅλους τοὺς Πατέρας τῆς σκήτης, καὶ τοὺς ἐφιλοξένιζεν ὡς ἐλεήμων πλουσιοπάροχα· κατὰ καιρὸν ἐξωδίασεν ὅλον της τὸ πρᾶγμα εἰς ξένους καὶ πένητας, καὶ ἐπτώχευσε τόσον, ὁποῦ ἔπεσεν εἰς πορνείαν ἀπὸ ταῖς κακαῖς συνοδίαις, ὁποῦ ἄνταμώνετο· ταῦτα μαθόντες οἱ Πατέρες τῆς σκήτης ἐλυπήθησαν, διατὶ τοὺς ἔκαμε πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας· ὅθεν συναχθέντες εἶπον ταῦτα πρὸς τὸν ἄνωθεν Ἰωάννην. Ἀββᾶ, ἠκούσαμεν διὰ τὴν Παησίαν (ὁποῦ τοσοῦτον μᾶς εὐηργέτησε) πῶς διάγει εἰς ἀσωτίαν τὴν πολιτείαν· λοιπὸν κάμε διὰ τὸν Κύριον, ἔπαρε τὸν κόπον νὰ τὴν νουθετήσῃς μὲ τὴν σοφίαν, ὁποῦ ὁ Θεός σε ἐδίδαξε, νὰ τὴν φέρῃς εἰς τὴν με-

τάνοιαν· ὁ γοῦν Ὅσιος διὰ τὴν ὑπακοὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν της· καὶ θέλωντας νὰ εἰσέλθῃ, δὲν τον ἀφῆκεν ἡ γραία, ὁποῦ ἐφύλαγε τὴν θύραν, ἀλλὰ ἐδίωκεν αὐτὸν λέγουσα· ἐσεῖς οἱ μοναχοὶ ἐφάγετε τὸν πλοῦτον τῆς Κυρίας μου, καὶ τώρα τί θέλεις ἀπὸ ταύτην ὁποῦ ἔμεινε πτωχὴ καὶ ἄπορος; Λέγει της ὁ Ὅσιος· διὰ καλόν της ἦλθα, καὶ εἰπέ της το. Ἡ δὲ γραία τὸ εἶπε τῆς Παησίας, ἥτις εἶπε πρὸς τὴν γερόντισσαν· αὐτοὶ οἱ Καλόγεροι γυρίζουσιν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ εὑρίσκουν μαργαριτάρια, καὶ ἄφες τον νὰ ἔλθῃ, μή πως καὶ δώσῃ μου τίποτας. Τότε ἐστολίσθη, καὶ καθίσασα εἰς τὴν κλίνην, ἦλθε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰωάννης, καὶ βλέπωντάς την ἔκλαυσεν· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ διατί κλαίεις Καλόγηρε; καὶ ὁ Ὅσιος· βλέπω πῶς σὲ τριγυρίζει ὁ Σατανᾶς, καὶ δι' αὐτὸ κλαίω τὴν τῆς ψυχῆς σου ἀπώλειαν. Ἡ δὲ γυνὴ ἐκατανύχθη, καὶ λέγει του· εἶναι εἰς ἐμὲ μετάνοια; ὁ Ὅσιος· ναὶ τέκνον σπούδασον, ἀκολούθει μοι· ἡ δὲ ἀείμνηστος ἀφῆκεν ὅσα εἶχε παντέρημα, καὶ ἀνεχώρησαν· Ὅθεν ὁ γέρων ἐθαυμάζετο, πῶς ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἀνέτοιμον, καὶ ἀδιόρθωτον, χωρὶς νὰ πάρῃ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ἀπὸ τὸν πλοῦτόν της τίποτας.

Καθὼς οὖν ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον ἐνύκτωσε, καὶ σωρεύσας ὀλίγην ἄμμον, ἔκαμε προσκέφαλον ὁ Ὅσιος, καὶ τῆς εἶπε νὰ κοιμηθῇ, καὶ παρέκει ὀλίγον ἐκοιμήθη ἐκεῖνος· καὶ τὸ μεσόνυκτον ἠγέρθη νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀκολουθίαν του, καὶ βλέπει φῶς ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἐκείτετο ἡ γυνὴ ἕως ἄνω εἰς τὰ Οὐράνια, καὶ Ἁγίους Ἀγγέλους, ὁποῦ ἀνέβαζαν τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ θαυμάσας ἐσήμωσε, καὶ ἐγγίσας αὐτῆς ἐγνώρισεν, ὅτι ἀπέθανεν· ὅθεν ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τοῦ φανερώσῃ, ἐὰν ἐσώθηκεν. Ἄγγελος δὲ τοῦ Θεοῦ ἦλθεν οὐρανόθεν, καὶ λέγει του· γίνωσκε Ἀββᾶ, ὅτι ἡ ὀλίγη ὥρα τῆς μετανοίας της ἔχρηζε διὰ χρόνους πολλοὺς, ἐπειδὴ ἔγινεν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς της, μὲ κατάνυξιν καρδίας ἀνείκαστον· τόσον δὲ ἦτον οὗτος ὁ Ὅσιος ταπεινὸς, ὁποῦ μὲ ὅλην τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του πάσης τιμῆς ἀνάξιον, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν εὐλαβοῦνται οἱ ἄνθρωποι· καὶ ὅσον ἐκεῖνος ἔφευγε τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, τόσον ὁ Θεὸς τὸν ἐδόξαζε. Καὶ μίαν φορὰν τὲ ἀνήγγειλαν τινὲς ὅτι ἕνας Ἅγιος ἔμελλε νὰ κοιμηθῇ, καὶ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ πρὸ τῆς τελειώσεως. Ὁ δὲ Ἰωάννης δὲν ὑπῆγε τὴν ἡμέραν, διὰ νὰ μήτον βλέπουν, νὰ τὸν δοξάζουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ τὴν νύκτα εὐγένωντας ἀπὸ τὸ κελλίον του, ἔστειλεν ὁ Παράγαθος Κύριος (ὁποῦ δοξάζει ὅσους μὲ ἀγαθοεργίας αὐτὸν δοξάζουσι) δύω Ἀγγέλους μὲ λαμπάδες φωτειναῖς, καὶ τοῦ ἔφεγγαν νὰ περιπατῇ εἰς τὸ σκότος· ὅθεν οἱ ἄνθρωποι ὅλοι τῆς πόλεως, ἰδόντες τοιοῦτον φῶς ὑπερθαύμαστον, ἐσυναθροίσθησαν, καὶ οὕτως τὸν ἐδόξασαν περισσότερον, καὶ ἐπληρώθη ὁ λόγος τοῦ Κυρίου. Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἔλεγε δὲ καὶ πολλὰ ψυχωφελῆ λόγια πρὸς ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἐρωτοῦσαν, καὶ πάντες τὸν ἐθαύμαζον, ὅτι ἦτον πολλὰ γλυκόλογος καὶ σοφώτατος, καὶ ὅσα ἔλεγε, σοῦ ἐφαίνετο, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ τὰ ἐρμήνευεν· ἀναμεταξὺ δὲ εἰς τὰς λοιπὰς νουθεσίας, ὁποῦ ἔδιδε τοῖς Ἀδελφοῖς ὁ σοφώτατος, ἦτον καὶ αὐτὴ, λέγωντας· ὅς τις θέλει νὰ γένῃ ἐνάρετος, δὲν ἠμπορεῖ νὰ προκόψῃ μονοήμερα, ἀλλὰ ὅταν ἐγερθῇ ἀπὸ τὸ στρῶμα ταχὺ ἂς βάλῃ ἀρχὴν εἰς μίαν ἀρετὴν, ἔχωντας μεγάλην ὑπομονὴν εἰς τὸν πόλεμον, ὁποῦ δώσει ὁ μισόκαλος, καὶ ἂς προσεύχεται μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, μὲ στεναγμὸν καὶ δάκρυα, νὰ τὸν δυναμώσῃ ὁ Κύριος νὰ νικήσῃ τὸν πειράζοντα, καὶ οὕτως ἂς βάλῃ ὑπομονὴν καμπόσας ἡμέρας, νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὸ πάθος ἐκεῖνο, ὁποῦ ποθεῖ νὰ νικήσῃ, κἂν πορνεία εἶναι, κἂν ψευδομαρτυρία, ἢ ἄλλο ὅμοιον, καὶ ἂς τὸ πολεμᾷ μὲ τὴν ἐναντίαν ἀρετὴν, νὰ τὸ νικήσῃ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν· λόγου χάριν· ἂν πειράζεσαι ἄνθρωπε ἀπὸ τὴν κοιλίαν σου, στένεψέ την μίαν Ἑβδομάδα, τρῶγε μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, νὰ σοῦ φαίνεται τὸ χοντρὸν φαγὶ γλυκύτερον μέλιτος· ἂν νικᾷσαι ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, καὶ εἶσαι φλύαρος, λέγωντας αἰσχρὰ καὶ μάταια λόγια, βάλε λίθον τόσας ἡμέρας, ἢ ξύλον εἰς τὸ στόμα σου, ἕως νὰ ξεμάθῃς τὴν κακὴν συνήθειαν· καὶ ἐὰν εἶσαι ὑπερήφανος, κάμνε τὰς εὐτελεστέρας ὑπηρεσίας, καὶ φόρει ἱμάτια ἄχρηστα, καὶ ἔτω κάμνε καὶ εἰς τὰ ἐπίλοιπα-

πάθη, ἕως νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ ὅλα· μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ὠφελήσας τοὺς ἀκροατὰς ὁ Ὅσιος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν.

ΘΕΟΚΤΙΣΤΗΣ

ΤΗΣ ΛΕΣΒΙΑΣ.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως Λέοντος ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην Ἄραβες καὶ Ἕλληνες, οἵ τινες ἐγύριζαν μὲ τὴν ἁρμάδα κουρσεύοντες διάφορα χωρία, καὶ κάστρη, ὅσα ἐδύνοντο· ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἁρμάδα ἱκανὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐψήφισεν Ἄρχοντα τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ στρατηγικώτατον Ἡμέρειον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔξειλε καὶ ἐμένα (λέγει ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς ὁποῦ ἔγραψε τὸν βίον ἐτοῦτον) ἀποκρισιάρην εἰς ἐκείνους τοὺς Ἄραβας, ὁποῦ ἐτυραννοῦσαν τὴν Κρήτην, δίδωντάς μας ἐξουσίαν, ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν νὰ τοὺς ὑποτάξωμεν μὲ τὸ καλὸν εἰς τὴν Βασιλείαν, νὰ τοὺς ἀφανίσωμεν μὲ τὰ πολεμικὰ ἅρματα. Ὁπόταν οὖν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν Γῶν, ἐποδίσαμεν ἀπὸ ἐναντίον ἄνεμον, καὶ ἀρράξαμεν εἰς τὴν Πάρον, εἰς τὸν λιμένα ὁπὲ κυττάζει πρὸς τὴν Ἀξίαν· ὅθεν ὑπήγαμεν νὰ προσκυνήσωμεν τὸν θαυμάσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ναὸν, ὁποῦ ὀνομάζεν Ἑκατονταπυλιανὴν, τὸν ὁποῖον βλέποντες τόσον μεγάλον καὶ ὡραιότατον ἐχαιρόμεσθεν. Διατὶ εἶχεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν παλαιὰν εὐμορφίαν μερικὰ λείψανα, καὶ ἦτον μὲ πολλαῖς κολώναις θεμελιωμένος, καὶ ὅλος ἔσωθεν ἐνδεδυμένος μὲ πριονιστὰ μάρμαρα, καὶ τόσον ἐλέπτυνεν ὁ τεχνίτης τὴν πέτραν καὶ τὴν ὕφανεν, ὁποῦ σοῦ ἐφαίνετο, πῶς ἦτον ὁ τοῖχος ἐνδυμένος μὲ ῥοῦχα βύσσινα καὶ μὲ πορφυρᾶ ὑφάσματα· καὶ τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ σπουδὴν ἔβαλαν εἰς τοιοῦτον ἔργον ὁ Μάστορας, ὁποῦ ἐφιλονείκησε καὶ ἐσπούδαξε, νὰ δώσῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς αἰσθητῆς φύσεως, εἰς τὰ ἀναίσθητα κτίσματα. Ὁπόταν δὲ εἴδαμεν καὶ τὸ σκέπασμα ὁποῦ ἦτον πρότερον ἄνωθεν τῆς ἁγίας πραπέζης (τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν συνήθειαν ὀνομάζομεν κιβώριον) καὶ τότε ἐκείτετο ἔσωσθεν τῆς Θύρας τοῦ Ναοῦ, ἐθαυμάσαμεν τὴν εὐμορφίαν του καὶ τερπνότητα· διατὶ δὲν ἔδειχνεν ἐκεῖνο τὸ πελέκημα καὶ τόρνευμα, νὰ ἔχῃ φύσιν μαρμάρου, ἀλλὰ σοῦ ἐφαίνετο, πῶς ἦτον γάλα πυγμένον κατὰ ἀλήθειαν. Καθὼς λοιπὸν ἐλυπούμεσθεν βλέποντας τζακισμένον τοιοῦτον σκεῦος θαυμάσιον, βλέπομεν ἐξάφνου καὶ ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ἕνας μοναχὸς, χλωμὸς τὴν ὄψιν καὶ ἀνυπόδητος, ὅλος ἄπλυτος, καὶ ἐνδεδυμένος τρίχινον φόρεμα, γλυκὺς τὸ νεῦμα καὶ ἥμερος ὡσεὶ Ἄγγελος, τὸν ὁποῖον ἀφ' οὗ ἐχαιρέτησεν ἕνας τὸν ἄλλον μας, ἠρωτήσαμεν, πόθεν καὶ τίς ἦτον, καὶ πῶς εὑρέθη εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον; ὅς τις ἀπεκρίνατο μὲ ταπείνωσιν λέγωντας· ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε πατρίδα, οὐδὲ γένος, οὔτε φροντίζω κανένα πρᾶγμα ἐπίγειον, οὔτε καμμίαν ἀπόλαυσιν ἔλαβον ἀπὸ τὰ φθαρτὰ ἐτοῦτα καὶ πρόσκαιρα. Ἐπειδὴ ἀπαρνήθην διὰ τὸν Κτίστην ὅλα τὰ κτίσματα, μόνον ὁ Θεὸς εἶναι Πατὴρ καὶ Δεσπότης μου, διὰ τὸν ὁποῖον περιπατῶ εἰς ταύτην τὴν ἔρημον χρόνους τριάκοντα, ὀνομάζομαι Συμεὼν, τὴν ἀξίαν

Γερομόναχος· ἡμεῖς δὲ τὸν εὐλαβήθημεν ἀπὸ τὸ σχῆμά του καὶ τὰ λόγια, καὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν, ἐζητοῦμεν τὴν εὐλογίαν του· ὅς τις ἔκαμεν εὐχὴν διὰ λόγου μας, καὶ μᾶς ἐδίδαξε νὰ φροντίζωμεν πρὸ πάντων τὴν σωτηρίαν μας, ἐγὼ δὲ ἀκούσας ἀπ' ἐκεῖνον τοιαύτας νουθεσίας, ἐγνώρισα πῶς ἦτον Ἅγιος ἄνθρωπος· ὅθεν ἔχωντας πόθον ὡς περίεργος ὁποῦ ἤμουν, καὶ ἐπιτήδειος νὰ ἐξετάζω γνώμην παντὸς ἀνθρώπου, τὸν ἐπαρεκάλεσα νὰ μᾶς εἰπῇ τίποτας ἄλλο ὑψηλὸν καὶ ἀπόῤῥητον διήγημα, διατὶ μοῦ ἐφαίνετο νὰ μετέχη ἀπὸ ὁμιλίαν τινὰ θεϊκὴν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος· ὅς τις διὰ ταπείνωσιν ἔλεγεν, ὅτι ἦτον ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος· ἐγὼ δὲ διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ μ' ἃ φανερώσῃ πράγματα πλέον θειότερα, τὸν ἠρώτησα πρότερον διὰ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο σκέπασμα τῆς ἁγίας τραπέζης, τὶς τὸ ἐτζάκισεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ Ἀρχηγὸς, τῶ Ἀράβων τῆς Κρήτης Νίσσυρις ἦλθεν ἐδῶ, καὶ θαυμάζωντας τὴν εὐμορφίαν τέτε τοῦ ἔργου, ἠθέλησε νὰ τὸ πάρῃ εἰς τὴν Κρήτην, νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἄγαρ ὁ μιαρώτατος· καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἐμέτρησε, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς εὔγενεν ἀπὸ τὴν θύραν εὔκολα, τὸ ἐκατέβασε, καὶ θέλοντες νὰ τὸ εὐγάλουν, δὲν ἐδύνοντο, διατὶ ἐτράνευσε πολλάκις, καὶ ἐγίνετο μεγαλήτερον. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἐγίνη πολλαῖς φοραῖς, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐχάλα τὴν θύραν καὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐκεῖνο πάλιν ἐτράνευσεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ ὑστερηθῇ ὁ Ναὸς του τοιούτου ἐκλεκτοῦ πράγματος. Ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐφθόνησε, καὶ θυμωθεὶς τὸ ἐτζάκισεν. Ἀλλὰ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβε τὴν ἀξίαν τῆς αὐθαδείας του παίδευσιν· καὶ ἐτζακίσθη εἰς τὸ ἀκρωτῆρι τῆς Εὐρίππου, ὁποῦ ὀνομάζουσι ξυλοφάγον, καὶ ἐπνίγη μὲ ὅλης του σύμψυχος. Τότες ἡμεῖς δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ἐπαρεκαλέσαμεν τὸν Ἅγιον, νὰ φάγῃ τίποτας, καὶ νὰ μᾶς παρηγορήσῃ εἰς τὴν λύπην ὁποῦ εἴχαμεν, πῶς δέν μας ἔκαμνε καιρὸν νὰ ταξιδεύσωμεν. Ὅς τις ἔφαγε διὰ ταπείνωσιν, λέγωντάς μας, μὴ πικραίνεσθε, ὅτι αὔριον εἶστε εἰς τὴν Ἀξίαν, τὴν δευτέραν σηκώνεσθε ἀπ' ἐκεῖ, καὶ τὴν τρίτην φθάνετε εἰς τὴν Κρήτην κατευόδιον. καὶ κάμνετε εἴτι ὁ Βασιλεὺς ἐπρόσταξε· καὶ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπιστρέφετε χωρὶς κανένα ἐμπόδιον νὰ σᾶς ὑποδεχθῇ ὁ Βασιλεὺς ἀγαλλόμενος. Αὐτὰ ὅλα ἔγιναν, καὶ ἐτελειώθησαν ὕστερα, καθὼς ὁ Ὅσιος ἐπροφήτευε· τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν ἠθέλαμεν νὰ φύγωμεν, ἐλειτέργησεν ὁ Ἅγιος, καὶ κοινωνήσαντες τὰ θεῖα μυστήρια, ἐφιλεύθημεν ἀντάμα· ἔπειτα μὲ ἐπρόσταξε νὰ γράψω ἀφ' οὗ ἐπιστρέφω εἰς τὴν οἰκίαν μου, τὴν κατωγεγραμμένην διήγησιν, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεὸς, καὶ νὰ μιμηθοῦσι καὶ ἄλλοι τῆς Ὁσίας τὴν ἄσκησιν, καὶ λέγει μου.

Τινὲς κυνηγοὶ ἦλθαν ἐδῶ ὀλίγες χρόνες προτήτερα ἀπὸ τὴν Εὔριππον, διὰ νὰ εὕρουσι λάφια καὶ ἄλλα ἀγρίμια, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἷς εὐλαβὴς μοῦ εἶπε τοιαύτην γλυκυτάτην διήγησιν, λέγωντας. Ἕνα καιρὸν ἦλθα ἐδῶ μὲ τινὰς συντρόφους νὰ κυνηγήσωμεν, καὶ ξεχωρίσας ἀπὸ τὲς ἄλλους, ὑπῆγα νὰ προσκυνήσω τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· καὶ βλέπωντας εἰς ἕνα λάκκον ὀλίγα λουμπινάρια (ἀπὸ τὰ ὁποῖα κάμνει ὁ τόπος ἐτοῦτος ἀμέτρητα) ἐγνώρισα, ὅτι τινὰς Ἅγιος εἶναι ὁποῦ κατοικᾷ εἰς ταύτην τὴν ἔρημον· στοχαζόμενος οὖν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τῶ Ναῶ, βλέπω εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ἁγίας τραπέζης ὡσὰν ἕνα κομμάτι πανὶ λεπτὸν, ἢ ἀράχνην, ὅταν τὰ σαλεύῃ ὁ ἄνεμος, καὶ θέλωντας νὰ πλησιάσω διὰ νὰ γνωρίσω καλλίτερα τὸ φαινόμενον, ἤκουσα φωνὴν ταῦτα λέγουσαν· φᾶσε ἄνθρωπε, μὴ σιμώσῃς, ὅτι εἶμαι γυναῖκα γυμνὴ καὶ ἐντρέπομαι· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὸν φόβον μου ἠθέλησα νὰ φύγω, ὅτι αἱ τρίχες μου ἐσκηκώθησαν ὡς ἀκάνθαις, καὶ κατα-πολλὰ ἐτρόμαξα· ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐσυνήφερα ὀλίγον, τὴν ἠρώτησα τίς καὶ πόθεν ἦτον καὶ λέγει μοι, ῥίψε μου σὲ παρακαλῶ ἕνα φόρεμα, νὰ σκεπασθῶ, ἔπειτα νὰ σᾶ εἰπῶ εἴτι εἶναι Θεῶ θέλημα. Τότε τῆς ἔῤῥιψα τὸ ἐπανωφόρι μου, καὶ ἀφ' ἧ ἐνεδύθη, ἔκαμε πρότερον τὸν Σταυρόν της καὶ προσευχὴν, διὰ νὰ μὴ νομίσω πῶς εἶναι φάντασμα· ἔπειτα ἦλθε πλησίον μου, καὶ βλέπωντας τοιοῦτον θέαμα, ἔφριξα, ὅτι ὅσον εἰς τὸ εἶδος ὡς γυναῖκα ἐφαίνετο, ἀμὴ ἦτον ὑπὲρ ἄνθρωπον

τὸ φαινόμενον, ἐπειδὴ σάρκα ποσῶς δὲν εἶχεν ἐπάνω της, μόνον τὸ δερμάτι μὲ κόκκαλα, καὶ αὐτὸ μαῦρον καὶ ἄσχημον, αἱ δὲ τρίχες της ἦσαν ἄσπραις, καὶ ἡ μορφή της ἀνείδεος, μόνον ὡσεὶ σκιὰ ἀνθρώπου ἐφαίνετο· ἐγὼ δὲ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον μὲ φόβον πολὺν, καὶ τὴν ἐπαρεκάλουν, νὰ μὲ εὐλογήσῃ· ἡ δὲ ὕψωσε πρὸς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, καὶ ἔκαμε προσευχὴν μυστικὰ, ἔπειτα λέγει πρός με· ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ ἄνθρωπε, ὅς τις σὲ ὡδήγησεν ἕως ἐδῶ δι' ἐμένα τὴν ταπεινὴν, νὰ σοῦ διηγηθῶ τὸν βίον μου.

Γίνωσκε γοῦν, ὅτι εἶμαι ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς Μιτυλλήνης, ὁποῦ ὀνομάζουσι Μέθυμναν, Καλογραία τὴν τάξιν, Θεοκτίστη ὀνόματι, ὅτι ὅταν ἤμουν ἀκόμη μικρὴ, ἐτελεύτησαν οἱ γονεῖς μου· ὅθεν ἐκουρεύθηκα εἰς ἕνα γυναίκειον Μοναστήριον, καὶ ὅταν ἤμην ιή. χρόνων, ὑπῆγα εἰς τὸ χωρίον μας τὴν Ἁγίαν Λαμπρὰν, νὰ ἰδῶ μίαν Ἀδελφὴν ὁποῦ εἶχα ὕπανδρον, καὶ αὐτὴν τὴν νύκτα ἦλθασιν Ἄραβες Κρητικοὶ, καὶ μᾶς αἰχμαλώτισαν, ἔπειτα φεύγοντας ἀπ' ἐκεῖ, ἄῤῥαξεν ἐδῶ εἰς τὴν Νῆσον ὁ Νίσσυρις, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν, καὶ εὐγάνοντες ἔξω τοὺς σκλάβους, νὰ τοὺς ἐξετιμήσουν τί χρήζουσιν, ἐπροφασίσθηκα χρείαν ὕδατος, καὶ ἀφ' οὗ ἐπαραμέρησα, εἰσῆλθον εἰς τὸ δάσος, καὶ ἐπεριπάτησα τόσον, ὁποῦ ἐκαταξέσχισα ἀπὸ τὰ ξύλα καὶ λίθες τοὺς πόδας μου· ὅθεν ἔπεσα ὡς ἀπεθαμμένη μὴ δυναμένη ἀπὸ τὸν πόνον νὰ στέκωμαι· καὶ τὸ ταχὺ ὅταν εἶδα τοὺς μιαροὺς καὶ ἀρμένιζαν, ἀπὸ τὴν χαρὰν ἀστόχησα τοὺς πόνους μου· καὶ τώρα εἶναι χρόνοι λέ. καὶ περισσότερον, ὁποῦ κατοικῶ ἐδῶ, τρεφομένη πρῶτον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκε, καὶ δεύτερον μὲ λουμπινάρια καὶ χορτάρια· καὶ ἔξοντας νὰ ξεσχισθοῦσι τὰ ῥοῦχά μου, ἐνδύνει, καὶ σκέπει με ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ κυβερνᾷ καὶ διακρατεῖ τὰ σύμπαντα· ταῦτα ἡ Ἁγία λέγουσα, ἡσύχασεν ὀλίγον εὐχαριστήσασα τὸν Κύριον· ἔπειτα πάλιν εἰπέ μοι· ὅσα ἔπαθα ἕως τὴν σήμερον, σοῦ ἐδιηγήθηκα μὲ βραχυλογίαν ἄνθρωπε, ἀμὴ παρακαλῶ σε νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν ταύτην διὰ τὸν Κύριον· ἠξεύρω πῶς ἔχεις νὰ ἔλθῃς καὶ ἄλλην φορὰν ἐδῶ μὲ συντρόφους, νὰ κυνηγήσετε, καὶ τότε ἐνθυμήσου νὰ μοῦ φέρῃς εἰς ἕνα ἀγγεῖον καθαρὸν καὶ ἁμόλυντον, μίαν μερίδα τοῦ Δεσποτικοῦ σώματος, καὶ μὴν εἰπῇς κανενὸς διὰ λόγου μου τίποτας. Ταῦτα εἰποῦσα μὲ εὐχήθη· Ἐγὼ δὲ τῆς ἔταξα νὰ τελέσω τὰ προστασσόμενα, καὶ πέρνωντας συγχώρησιν ἀνεχώρησα· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐρχόμενος ἐδῶ κατὰ τὴν προῤῥήσιν τῆς Ἁγίας, τῆς ἤφερα τὰ θεῖα μυστήρια, ἀμὴ δὲν τὴν ηὗρα παρευθὺς, δὲν ἠξεύρω ἢ νὰ ἔλειπεν, ἢ διατὶ ἦσαν καὶ ἄλλοι ἀντάμα μου, δὲν ἤθελεν ἡ Ἁγία νὰ τὴν ἰδοῦσιν, ἢ ἄλλο ἦτον τὸ αἴτιον· ἔπειτα ἀφ' οὗ ὑπήγασιν οἱ ἄλλοι εἰς τὸ κυνήγιον, βλέπω τὴν Ἁγίαν φοροῦσαν τὸ ῥοῦχον ὁποῦ τῆς ἔδωκα, καὶ θέλωντας νὰ τὴν προσκυνήσω, ἐφώναξε λέγουσα· μὴ κάμῃς πρός με μετάνοιαν, νὰ μήμε καύσῃς τὴν ἀθλίαν, βασταζων τὰ θεῖα μυστήρια. Ταῦτα μετὰ δακρύων λέγουσα, μὲ ἐσήκωσεν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐγὼ μὲν τῆς ἔδωσα τὰ Ἅγια, ὁποῦ ἐβάστουν εἰς ἕνα πυξόμηλον, αὐτὴ δὲ ἀπὸ τὴν χαράν της ἔκλαιε, καὶ ἀφ' οὗ ἐκοινώνησεν εἶπε ταῦτα: Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλην σου Δέσποτα, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου· τώρα ὁποῦ ἔλαβα τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων μου, νὰ ὑπάγω ὅπου προστάζει τὸ κράτος σου· ταῦτα εἶπε, καὶ ὑψώσασα τὰς χεῖρας ὥραν πολλὴν, νοερῶς ἐπροσηύχετο, καὶ μὲ εὐχήθη καὶ ἀποχαιρέτησεν· ἐγὼ δὲ ἀφ' οὗ ἐκάμαμεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἐπιάσαμεν κυνῆγι ἀμέτρητον, ἔστρεψα πάλιν, νὰ λάβω τὴν εὐλογίαν τῆς Ἁγίας βοηθὸν καὶ συνοδοιπόρον μου, καὶ κυττάζωντας ὧδε κακεῖσε, τὴν εἶδα νεκρὰν τυλιγμένην μὲ τὸ ῥοῦχον ὁποῦ τῆς ἔδωσα, καὶ ἐκείτετο εὐσχημόνως εἰς τὸν τόπον ὅπου τὴν ηὗρηκα πρότερον· πίπτων οὖν κατὰ γῆς, ἔκλαιον καταφιλῶντας τὸ Ἅγιόν της καὶ πάνσεπτον λείψανον· ἔπειτα διαλογιζόμενος εἰς τὸν νοῦν μου διάφορα πράγματα, δὲν ἤξευρα τί νὰ πράξω, ὡς ἰδιώτης καὶ ἀγράμματος· τέλος πάντων διὰ εὐλάβειαν ἔκοψα τὸ ἕνα χέρι τῆς Ἁγίας, καὶ τὸ ἐπῆρα χωρὶς νὰ ὁμολογήσω τῶν συντρόφων ὁλέτελα τίποτας·

καὶ τὴν νύκτα ἐσηκώθημεν, κάμνωντας ἅρμενα ἐπειδὴ ἦτον καιρὸς ἐπιτήδειος, καὶ τόσον ἄνεμον εἴχαμεν ἀπὸ τὴν πρύμνην, ὁποῦ ἐνομίζομεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Εὔριπον, ὅταν εὐγένῃ ὁ Ἥλιος, καὶ ἡμεῖς εὑρέθημεν τὸ πρωῒ ἀκόμη ἀπ' ἔξω τῆς Νήσου πλησίον εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ εἴμεσθεν, καὶ μήτε μὲ τὰ κουπία, μήτε μὲ ὅλα τὰ ἅρμενα ὁποῦ ἦσαν γεμάτα, ἠμποροῦμεν ποσῶς νὰ σαλεύσωμεν· ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ καταλάβωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, ἐστέκαμεν Θαυμάζοντες, καὶ μετὰ βίας ἐσυλλογίσθηκα, πῶς διὰ τὴν χεῖρα τῆς Ἁγίας ἐμποδιζόμεσθεν· ὅθεν εἶπα τοὺς συντρόφους νὰ στρέψωμεν, καὶ πέρνωντας τὴν Ἁγίαν χεῖρα, τὴν ἔθεσα εἰς τὸν τόπον της· ἔπειτα παγένοντες εἰς τὸν δρόμον μας, ἔτρεχε τὸ πλοῖον ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος. Τότες ἐδιηγήθηκα τῶν συντρόφων μου ὅλα τὰ ἄνωθεν· οἵτινες μὲ ἐκατηγόρησαν πολλὰ καὶ ὠνείδισαν, πῶς δὲν τους τὸ ὡμολόγησα πρότερον· καὶ εὐθὺς ποδίσαντες, ὑπήγαμεν ὅλοι εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἐγυρεύσαμεν ὥραν πολλὴν, ἀμὴ δὲν την ηὕραμεν, δὲν ἰξεύρω, ἢ ὁ Θεὸς ἐμετάθεσεν ἐκεῖνο τὸ ἅγιον Λείψανον ὅπου τοῦ ἄρεσεν, ἢ καὶ νὰ ἦτον ἐκεῖ, καὶ ἡμεῖς ἐμποδιζόμεσθεν ἀπὸ Θείαν νεῦσιν, καὶ βούλησιν. Ἐστρέψαμεν λοιπὸν λυπημένοι εἰς τὰς οἰκίας μας, δοξάζοντες Θεὸν τὸν πανάγαθον, τὸν καθ' ἑκάστην ποιοῦντα παράδοξα καὶ ἐξαίσια πράγματα· ταῦτα ὁ ἀσκητὴς Συμεὼν ὁ συνώνυμός μου ἐδιηγήθη, καὶ μὲ ὥρκισεν εἰς τὸν Θεὸν, νὰ μὴ σιωπήσω τοιαύτην γλυκυτάτην διήγησιν. Ἀλλὰ φοβούμενος τοῦ Θεοῦ τὴν ὀργὴν, καὶ τῆς Ἁγίας τὴν ἀγανάκτησιν, νὰ τὴν γράψω, διὰ νὰ φαίνεται πάντοτε, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐτελεύτησεν ἡ Ἁγία, μοῦ ἀπεκρίθη· βλέπεις τέκνον μου, ὅτι καὶ ἄλλα πολλὰ λείπουσιν, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ φαίνωνται, καὶ μάλιστα ὁ πόλεμος ὁποῦ εἶχεν ἀγωνιζομένη κατὰ τοῦ δαίμονος, καὶ τοὺς πειρασμοὺς ὁποῦ τῆς ἔδωκεν, ἀμὴ τί νὰ κάμω; ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ηὗρε, δὲν ἦτον ὡς τὸν Ἀββᾶ Ζωσιμᾶν, ὁποῦ ἤξευρε βίους Ἁγίων, καὶ ἐξέταζεν ἀγωνίσματα, ἀλλὰ ἦτον ἄνθρωπος τοῦ βουνοῦ ἀγράμματος, μόνον τοῦτο μοῦ εἶπε, πῶς ἦτον τὸν μῆνα τὸν Νοέμβριον· ἀλλὰ φθάνει μόνον νὰ γραφθῇ τῆς Ὁσίας ὁ βίος εἰς ψυχικὴν τῶν ἀκουόντων ὠφέλειαν, τὴν δὲ μνήμην αὐτῆς οἱ εὐλαβεῖς καὶ φιλέορτοι, ἂς τὴν ἑορτάζουν ὁπόταν βούλωνται, ὅτι ὅσον εἰς τὴν γνώμην τῶν Ἁγίων, δὲν εἶναι τίποτας ἢ μίαν ἡμέραν, ἢ ἄλλην τοὺς τελέσωμεν τὴν πανήγυριν, ἐπειδὴ αὐτοὶ κληρονομοῦσιν ἐκεῖνα τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ ἀνεκλάλητα καὶ αἰώνια, καὶ δὲν χρειάζονται ἀπὸ τὰ ἰδικά μας ἐγκώμια· ἀλλὰ τοῦτο γίνεται πρὸς μίμησιν καὶ ζῆλον τῶν φιλοχρίστων, ὁποῦ εἰς τὰς Ἑορτὰς προθύμως συνάγονται, καὶ ἔχουσι καὶ μισθὸν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους ὅσοι τοὺς ἑορτάζουν.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὠφέλιμα λόγια μᾶς εἶπεν ἐκεῖνος ὁ Ἅγιος, καὶ λαβόντες τὴν εὐλογίαν του, ἐμισεύσαμεν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὸν λόγον του· ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄλλα μᾶς ἐπροφήτευσεν ἐπληρώθησαν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐγνώρισα πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Θαυμάσιος. Ἕως ἐδῶ εἶναι λόγια τοῦ ἄνωθεν Μεταφραστοῦ Συμεῶνος, ὁποῦ ἔγραψε πάντων τῶν Ἁγίων τοὺς βίους Μαρτύρων τε καὶ Ὁσίων, ὅσους ἐδυνήθη νὰ εὕρῃ. Ὅτι ἐτοῦτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τοὺς πρώτους Ἄρχοντας τοῦ ἄνωθεν Βασιλέως Λέοντος τοῦ Μεγάλου, καὶ ἦτον εἰς τοὺς πολέμους ἀνδρειωμένος, καὶ σοφώτατος εἰς τὰ γράμματα, καθὼς ἀπὸ τὰ συγγράμματά του ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ πᾶς ἕνας τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἐμπειρίαν καὶ μάθησιν· ὁ γοῦν Βασιλεὺς τὸν ἠγάπα πολλὰ, ὄχι τόσον διὰ τὰ γράμματα, ἀλλὰ διὰ τὰ ἅρματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκαυχοῦντο τότε οἱ ἀνδρειωμένοι, καὶ ἐτιμοῦνταν εἰς αὐτὰ περισσότερον, παρὰ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα. Εἶχεν οὖν γνώμην ὁ μέγας οὗτος Συμεὼν, νὰ γένῃ Καλόγερος, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν τον ἄφηνε, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τοὺς πολέμους βοήθειαν· λοιπὸν καθὼς τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὴν ἁρμάδαν, ὡς ἄνωθεν μοναχός του τὰ διηγᾶται, ἔταξε τοῦ Βασιλέως νὰ νικήσῃ τοὺς Κρητικοὺς ἢ μὲ τὰ γράμματά τε, ἢ μὲ τὰ ἅρματα εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃ νικητὴς, νὰ τοῦ κάμῃ μίαν χάριν ὁποῦ τοῦ ζητήσῃ, καὶ τοῦ ἔταξεν ὁ Βασιλεὺς ἀναμφιβόλως νὰ τοῦ πληρώσῃ τὴν αἴτησιν. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὸν Ἡμέρειον, ἐσύντυχεν ὡς ἀποκρισιάρης ἔμπροσθεν εἰς τοὺς Ἀρχηγοὺς σοφώτατα λόγια, τόσον ὁποῦ τοὺς ἐνίκησε χωρὶς αἱματοχυσίας, καὶ ἔστερξαν νὰ πληρώνουν τοῦ Βασιλέως χαράτζιον, καὶ ἔστρεψε τροπαιοῦχος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τότε ἐχαιρέτησε τὸν Λέοντα λέγωντάς του, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν χάριν ὁποῦ τοῦ ἔταξεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς μὴν ἠξεύρωντας τί θέλει νὰ τοῦ ζητήσῃ, τοῦ ἔδωκε τὴν χέρα, καὶ τὴν ἐφίλησε, νομίζωντας πῶς τοῦ θέλει ζητήσει χρυσίον, ἢ τιμὴν τινὰ, καθὼς ποθοῦν οἱ φιλόκοσμοι. Ὁ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον ἢ φιλόχρυσος δὲν ἐζήτησεν ἄλλο τι πλουσιόδωρον χάρισμα, εἰμὴ τοῦτο, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γένῃ Καλόγηρος. Τότες ὁ Βασιλεὺς ἐλυπήθη νὰ ὑστερηθῇ τοιοῦτον στρατηγικώτατον ἄνθρωπον· πλὴν μὴν ἠμπορῶντας νὰ ψευσθῇ τὴν ὑπόσχεσιν, ἐνηγκάλισεν αὐτὸν μετὰ δακρύων καὶ τὸν ἐφίλησε λέγωντας· ὕπαγε τέκνον εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρακάλει διὰ τὰς ἁμαρτίας μου. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔγινε μοναχὸς, ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ Κόσμου, καὶ ἔγραψεν ὅσους βίους Ἁγίων ηὕρηκεν· ὅτι ὡς πλούσιος ὁποῦ ἦτον, εἶχε δύναμιν, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς πολλὰς πόλεις καὶ Κάστρη, καὶ τοῦ ἤφεραν ὅσους ἐπέτυχον· τοὺς ὁποίους πάλιν αὐτὸς ἐμετάφρασεν εἰς καλὴν φράσιν· καὶ ὅσα ἔγραψεν, ὅλα εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀλάθητα· τὰ ὁποῖα οἱ Διδάσκαλοι τῶν Ἰταλῶν ἐμετάφρασαν εἰς τὴν γλῶσσάν τους, καὶ τὸν ἄνωθεν Συμεὼν εἰς τὰ συναξάριά τους ὡς Ἅγιον, τὸν ἑορτάζουσιν, ἐπειδὴ ἐκοπίασε τόσον διὰ τὸν Κύριον. Ὧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ.

Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ.

ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν εὐδαίμονα καὶ μεγαλόπολιν Κωνσταντινούπολιν, ἥτις καὶ ἀπὸ ἄλλας πολλὰς εὐτυχίας, καὶ ἀγαθὰ διάφορα ἐπαινεῖται καὶ σεμνύνεται, καὶ μάλιστα ὅτι εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν κατὰ διαφόρους χρόνους ἐνάρετοι καὶ Θαυμάσιοι ἄνθρωποι, καὶ ἐξόχως ὁ ἐπώνυμος οὗτος τῶν δωρεῶν τοῦ Θεῦ Θεόδωρος, τὸν ὁποῖον ὡς δῶρον Θεοῦ ἀληθῶς ἐγέννησε, καὶ ἀνέθρεψεν εἰς κοινὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν, καὶ τῷ Θεῷ ἀφιέρωσεν. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν περίσσα ἐνάρετοι, Φωτεινὸς καὶ Θεοκτίστη ὀνομαζόμενοι, καὶ ὄντως κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν, οὕτως ἦτον καὶ ἡ ἐργασία καὶ πρᾶξίς τους, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἔγινεν εἰς πολλοὺς Θείου φωτὸς αἴτιος· ἡ δὲ Θεοκτίστη κτίσις Θεοῦ, καὶ Πνεύματος οἰκητήριον ἐχρημάτισεν· ἦσαν μὲν οὖν καὶ οἱ δύω ἀπὸ γένος ἐπίσημον, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν ἐπισημότεροι, καὶ ἔμειναν εἰς καιροὺς τρεπτοὺς ἄτρεπτοι, καὶ δὲν ἐγεύθησαν οὐδαμῶς τῆς ἅλμης τὰ θολερὰ δόγματα. Ἦτον οὖν ὁ Φωτεινὸς Χαζνατάρης, καὶ ἐφύλαγε τὰ βασιλικὰ ἀργύρια· ἀλλὰ ὡς συνετὸς καὶ φρόνιμος ἐκατεφρόνησεν ὅλα τὰ ἀπολαυστικὰ τῆς σαρκὸς ὡς πρόσκαιρα, καὶ ἐπόθησε τὰ οὐράνια ὡς μόνιμα καὶ αἰώνια, καὶ γενόμενος Καλόγηρος ἐπέρασε τὸν βίον ἐνά-

ρετα καὶ θαυμασιώτατα· ὁμοίως καὶ ἡ ὁμόζυγος κατὰ μίμησιν αὐτοῦ ἐδυνάμωσε τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικείας φύσεως, καὶ μονάσασα ἐτέλεσε θαυμαστοὺς ἀγῶνας, καθὼς παρακάτω σαφέστερον φαίνεται. Ἀπὸ τούτους οὖν τοὺς ἀειμνήστους ἐγεννήθη ὁ Μέγας Θεόδωρος τὸν καιρὸν τῶ δυσσεβοῦς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου· ὁ ὁποῖος ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν κακίαν τὸν Πατέρα του τὸν ὀφιόγνωμον καὶ θηριώνυμον, τὸν Ἴσαυρον λέγω Λέοντα, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς δικαίους ὁ ἄδικος μὲ πικρότατον θάνατον, διατὶ ἐπροσκυνοῦσαν τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ εὐσεβέξατοι. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν γεννηθεὶς, καὶ καλῶς ἀνατραφεὶς, καὶ εὐσεβῶς ἀναγεννηθεὶς ὁ θεῖος οὗτος ἀνὴρ, ἔμαθε πρῶτον τὰ κοινὰ γράμματα, ἔπειτα ἐσπούδαξε τὰ Ἑλληνικὰ, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν ὀγλήγορα, διατὶ εἶχεν ὀξύτητα φύσεως, καὶ ἔβαλε καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὕστερον δὲ ἐπαιδεύθη τὴν Ῥητορικὴν καὶ Φιλοσοφίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐσύναγεν ὅσα ἦτον καλὰ καὶ χρήσιμα, τὰ δὲ ἄχρηστα καὶ νόθα προσβλήματα, καὶ τοὺς ψευδεῖς παραλογισμοὺς ἀπέφευγεν· ὅθεν ἔγινεν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους αἰδέσιμος περίσσα καὶ εὐλαβούμενος. Ἀλλὰ ταῦτα ὅλα ἐνόμισεν ὡς γνωστικὸς πάρεργα, καὶ μόνον ἐσπούδαζε, νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀρετὰς, διὰ νὰ γένῃ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ θεάρεστος· ἐφύλαγε λοιπὸν τὴν ἁγνείαν καὶ σωφροσύνην, τὴν ταπείνωσιν καὶ πραότητα, τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰ τούτων συνακόλουθα· ὅθεν ἀράδιζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας συγχνάκις, ἀγρυπνῶντας ὅλην τὴν νύκτα, διὰ νὰ συνηθίσῃ τὰς κόπους τῆς μοναδικῆς πολιτείας, νὰ ἀγωνίζεται εὐκολώτερα ὕστερα ὅταν γένῃ Καλόγηρος, καθὼς ἐμελέτα καὶ εἶχε πόθον ἀνείκαξον, νὰ ἀξιωθῇ τοῦ Ἁγίου σχήματος· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἐνήστευε πολλὰ, καὶ ἠγωνίζετο, προγυμνάζων τὴν σάρκα καὶ τὰ κοπιαστικὰ καὶ ἐπίπονα. Ἐπεὶ δὲ ὁ Τύραννος Κωνσταντῖνος ἀπέρρηξε τὴν ψυχὴν μὲ κακὸν καὶ αἴσχιστον θάνατον, ἐπῆρε τὸ Βασίλειον ὁ Υἱὸς αὐτοῦ Λέων, ὁποῦ ἐπωνομάζετο Χάζαρος ὅς τις ζηλώσας τὴν πατρῴαν ἀσέβειαν, ὑστερήθη καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ὀγλήγορα ὡς ἀνάξιος. Τότε δὴ ἐξήγειρεν ἡμῖν κέρας σωτηρίας ὁ Κύριος. Εἰρήνην τὴν τῆς Ἐκκλησιαξικῆς εἰρήνης φερώνυμον· ἥτις πᾶσαν ταραχὴν καὶ λύπην ἐδίωξε, καὶ μᾶς ἔδωκεν εἰρήνην βαθεῖαν καὶ ἀγαλλίασιν, τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν ἀνακηρύττουσα, καὶ τὴν τῶν Ἱερῶν εἰκόνων προσκύνησιν. Αὐτὴ ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος ἐσύναξε καὶ πολλοὺς ἁγίους Πατέρας, ὁποῦ ἦσαν διεσπαρμένοι πανταχοῦ διὰ τοὺς Εἰκονομάχους, καὶ τοὺς ἐδεξιώθη ὡς ἔπρεπεν· ἀνάμεσα εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ Ὁσιώτατος Πλάτων ὁ ἀδελφὸς Θεοκτίστης τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοδώρου, ὅς τις ἦλθεν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησεν ἡ Βασίλισσα καὶ ὁ Πατριάρχης Ταράσιος ὡς ἐνάρετον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβουλεύετο εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸν ἐσέβετο ὡς Πατέρα του. Εὑρισκόμενος οὖν οὗτος ὁ Θαυμάσιος Πλάτων εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπαρακίνησε πολλοὺς πρὸς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, καὶ ἐξόχως τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Θεόδωρον.

Ὅ τις ἦτον τότε χρόνων εἴκοσιν, ἔτι δὲ καὶ τὴν Ἀδελφὴν αὐτοῦ τὴν Μητέρα τοῦ Θεοδώρου, μὲ ἄλλα της τρία παιδία, ὁποῦ εἶχε δύω ἀρσενικὰ, καὶ ἕνα θυγάτριον, καὶ ἄλλους τρεῖς συγγενεῖς καὶ φίλους του· τούτους ὅλους ὁ σοφὸς Πλάτων ἐψάρεψε μὲ τὴν διδαχήν του, καὶ τοὺς ἐκατάπεισε νὰ γένουν Καλόγεροι· οἵ τινες εὐθὺς ἀπαρνήθησαν ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα, ἀργύρια, σπήτια, ἀμπελῶνας, χωράφια, τὰ ὁποῖα ὅλα εἰς πτωχοὺς ἐμοίρασαν, τοὺς σκλάβους τοὺς ἠλευθέρωσαν, καὶ σηκώνωντες τὸν σταυρὸν, τῷ καλοῦντι Χριστῷ ἠκολούθησαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς καιροὺς ἐκείνους διὰ τὸν φόβον τῶν Βασιλέων δὲν ἦσαν Κοινόβια, καὶ ὁ Θεόδωρος εἶχεν ἕνα τόπον καλὸν καὶ εὐάρμοστον διὰ Μοναστήριον, τὸν ὁποῖον ἐκαλοῦσαν Βοσκήτιον, τοῦτον ἀφιέρωσε τῷ Θεῷ, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι ὑπήγασι, καὶ ἰδόντες τὸν τόπον ἐχάρησαν, διατὶ ἦτον ἥσυχος καὶ περίσσα εὔμορφος μὲ διάφορα δένδρη ἐστολισμένος, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ὁρῶντας πολλὴν ἀγαλλίασιν· εἰς

τὸ μέσον εἶχε πεδιάδα ὡραιοτάτην καὶ βρύσιν, ὁποῦ ἔτρεχεν ὕδωρ πολὺ ψυχρὸν καὶ γλυκύτατον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅλος ὁ τόπος ἦτον καταπολλὰ χαριέστατος διὰ μοναχοὺς καὶ ὠφέλιμος· μάλιστα διατὶ ἦτον τὸ τριγύρω του μεγάλον δάσος, καὶ ποσῶς δὲν ἐφαίνετο, μόνον μίαν εἴσοδον εἶχεν, ὁποῦ ἐσέβαιναν ὅσοι τὸν ἤξεραν· εἰς δὲ τὴν βρύσιν πλησίον ἦτον ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποίαν τριγύρου ἔκτισαν κελλία, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ὅλοι οἱ προειρημένοι ἀγωνιζόμενοι, τοὺς ὁποίους καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐζήλωσαν· καὶ ἔγινε μετὰ καιρὸν μεγάλον Κοινόβιον μὲ τὴν σπουδὴν τοῦ Θεοδώρου καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὅς τις ἔβαλε τὴν Μητέρα καὶ τὴν Ἀδελφὴν εἰς γυναίκειον Μοναστήριον, αἵ τινες ἐκουρεύθησαν καὶ ἐπέρασαν πολιτείαν θεάρεστον· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ Πλάτωνος, ὁποῦ τὸν ἐκούρευσε, καὶ τὸν ἐνέδυσε τὸ σχῆμα τὸ Ἅγιον· καὶ εἶχε τόσην προθυμίαν εἰς πᾶσαν διακονίαν, ὁποῦ ἔκαμε τὰς εὐτελεστέρας ὑπηρεσίας μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐγενέστερος, καὶ τὰ χειρότερα μαλακώτερα, καὶ αὐτὸς ἔφερνε νερὸν, ξύλα, καὶ ἔσκαπτε τὸν κῆπον, καὶ ἐπότιζε τὰ λάχανα, καὶ πᾶσαν ἄλλην βαρέαν ὑπηρεσίαν ἔκαμνε προθύμως καὶ ἄοκνα. Τὰς δὲ νύκτας, ἢ τὸ μεσημέρι, ὅταν οἱ ἄλλοι ἀναπαύοντο, αὐτὸς ἐσήκωνε τὴν κοπρίαν εἰς τὸν ὦμόν του, καὶ τὴν ἔφερνεν εἰς τὸν κῆπον ἀπόκρυφα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον· ἀλλὰ πάλιν ἀπὸ ταῖς πολλαῖς φοραῖς τὸν ἐστοχάζοντο τινὲς, καὶ ἐθαύμαζαν τὴν πολλήν του ταπείνωσιν. Ὅταν δὲ ἔβλεπε τινὰ Ἀδελφὸν, ὁποῦ δὲν ἔκαμνε τὴν ὑπηρεσίαν ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξαν, διὰ μικρὰν ἀσθένειαν αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀμέλειαν, ἔτρεχεν αὐτὸς, καὶ ἀνεπλήρωνε τούτου τὸ ὑστέρημα· καὶ κάμνωντας τὴν ὑπηρεσίαν ἐλάμβανε τὴν εὐλογίαν· καὶ ἁπλῶς δὲν ἔζη διὰ λόγου του, ἀλλὰ τῷ Θεῷ καὶ διὰ τὴν ἀδελφότητα· καὶ δὲν ἔκαμνε κάμμίαν πρᾶξιν χωρὶς νὰ τὴν φανερώσῃ τοῦ γέροντος, ἕως καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας του· πάντοτε εἶχε ταπεινὸν τὸ φρόνημα, τρόπου ἁπλότητα, λόγου σεμνότητα, καὶ ἤθους κοσμιότητα, καὶ ἐξόχως ἀγάπην εἰς ὅλους καθαρὰν καὶ ἀνόθευτον, διὰ τῆς ὁποίας ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς ταπεινώσεως, διατὶ ἐνθυμᾶτο καὶ ἐμελέτα πάτοτε τὴν ἄκραν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν συγκατάβατιν, ὁποῦ ἐκαταδέχθη νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἔγινεν ὑπήκοος ἕως ὁποῦ ἐσταυρώθη ὁ ἀναμάρτητος. Ταῦτα καθ' ἑκάστην συλλογιζόμενος ὁ Θεόδωρος, εἶχε πολλὴν συντριβὴν καρδίας, καὶ ἔκλαιε πάντοτε· καὶ τοῦτο τὸ χάρισμα τῆς κατανύξεως ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ τὴν πολλήν του ταπείνωσιν· καὶ τὸ ἐφύλαττεν ἀκριβὰ ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, προσέχων πολλὰ καὶ ἐπιμελούμενος, νὰ μή του τύχῃ κανένα ἐμπόδιον ἔξωθεν, νὰ σβύσῃ τοιοῦτον καλὸν σωτήριον. Ἦτον δὲ καὶ ἕτερος τόπος ἐκεῖ πλησίον, καλούμενος Σακκουδίωνος· εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἐπρόσταξεν ὁ θεῖός του, νὰ κτίσῃ Ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· καὶ τὸν ἔκτισεν ὁ Θεόδωρος μὲ τὴν βοήθειαν καὶ ἄλλων πολλῶν ἀνδρῶν φιλοθέων, καὶ ἔγινε τόσον ὡραῖος καὶ εὔμορφος, ὁποῦ ἐθαύμαζαν ὅσοι τὸν ἔβλεπαν· ὅτι ὅλον τὸν ἐστόλισε μὲ τὸ ψηφὶ ἔσωθεν, καὶ τὸ ἔδαφος πάλιν ἔκαμε μὲ διάφορα μάρμαρα ἐπιμελῶς μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα. Εἶχε δὲ καὶ ταύτην τὴν καλὴν συνήθειαν, νὰ σεβαίνῃ πρῶτος εἰς τὸν Ναὸν ὅταν ἔψαλλαν τὴν ἀκολουθίαν, καὶ νὰ ἐυγένῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑστερώτερα· πολλάκις πάλιν ὑπήγενεν ὅταν εἶχεν ἄδειαν εἰς ἕνα τόπον ἀπόκρυφον, ὁποῦ δὲν τον ἔβλεπε τινὰς, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ μόνος μόνῳ μὲ χύσιν δακρύων ἀνείκαστον. Εἶχε δὲ καὶ εἰς ταῖς νηστείαις πολλὴν διάκρισιν, καὶ οὔτε ἐνήστευεν ὑπέρμετρα νὰ τοῦ ἔλθῃ ἀσθένεια, οὔτε ἐχόρτασε πώποτε διὰ νὰ μὴ σκοτισθῇ τὸ καθαρὸν τοῦ νοός του, ἀλλὰ ἔτρωγε σύμμετρα, καὶ ἐδοκίμαζεν ἀπὸ ὅσα εἴχασιν εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ νὰ μὴ φαίνεται πῶς ἐνήστευεν. Ὅθεν ὅλοι ἀπέβλεπον εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν εἴχασιν ἀρχέτυπον, ἐξαιρέτως δὲ Ἰωσὴφ ὁ θαυμάσιος, ὅς τις ἦτον Ἀδελφός του εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν προαίρεσιν· καὶ πέρνωντας ὅλαις του ταῖς τάξεις, ἐγίνη τόσον ἐνάρετος, ὁποῦ τὸν ἐ-

ψήφισαν Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ ὑπέμεινε πολλὰς ἐξορίας καὶ φυλακὰς διὰ τὸν Χριστὸν ὡς φιλόχριστος, ὁμοίως καὶ Ἀντώνιος, καὶ Τιμόθεος, Ἀθανάσιος, καὶ Ναυκράτιος, καὶ ἄλλοι πολλοί, μιμούμενοι τοῦ Θεοδώρου τὸν ἔνθεον ζῆλον, ἔγιναν περίσσα ἐνάρετοι, καὶ διαπρέψαντες εἰς τὴν ἄσκησιν, ἔγιναν καὶ ὁμολογηταὶ εἰς τὸ ὕστερον. Ὁ γοῦν Πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος ἀνέγνωσθε πᾶσαν βίβλον, καὶ διηρεύνα ὅλους τοὺς βίους τῶν Ἁγίων, συνάγωντας τὰ ὠφελιμώτερα, καὶ μάλιστα τοῦ μεγάλου Βασιλείου τὰ Ἀσκητικά, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἀνέγνωσθε, καὶ βλέπωντας, ὅτι δὲν ἐφύλαγαν οἱ μοναχοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὴν ἀκτημοσύνην καὶ πτωχείαν, ὁποῦ ἡ διάταξις ἑρμήνευεν, ἀλλὰ εἶχασι τινὲς καὶ μουλάρια, καὶ σκλάβους ἀγόραζαν, ἐλυπᾶτο πολλὰ εἰς αὐτό, καὶ ἐθλίβετο, καὶ ἔχωντας πόθον νὰ ἐμποδίσῃ ταύτην τὴν ἀταξίαν, ἐπαρεκάλεσε τὸν Πλάτωνα, νὰ προστάξῃ κἂν ἐκεῖ εἰς τὸ ἐδικόν τους Μοναστήριον ὁποῦ ὥριζαν, νὰ φυλάττουν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τὴν διάταξιν.

Ὁ δὲ Πλάτων τοῦ ἔδωκεν ἐξουσίαν, νὰ κάμῃ καθὼς ἐβούλετο· ὁ ὁποῖος ζήλῳ κινούμενος, ἐξηφάνισε πᾶσαν ἀταξίαν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, καὶ τοὺς σκλάβους ἐλύτρωσε, καὶ τοὺς ἀπέλυσε μὲ τὰ μουλάρια, καὶ ἄλλας θεαρέστους πράξεις ἐτέλεσε, διδάσκωντας τοὺς πρὶν πολυκτήμονας νὰ γένουν ἀκτήμονες καὶ πτωχοὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ σχήματος· καὶ οὕτως οὐ μόνον ἐκεῖνοι ἐδιωρθώθησαν, ἀλλὰ καὶ ἕτερα Μοναστήρια. Οὕτως οὖν προκόπτων καθ' ἑκάστην εἰς τὰς ἀρετὰς ὁ Θεόδωρος, ἔλαμπεν εἰς τὸ μέσον τῶν Πατέρων ὡς ἀστὴρ διαυγέστατος· ὅθεν ἠθέλησεν ὁ Θεῖός του νὰ τὸν τιμήσῃ μὲ τὴν τῆς Ἱερωσύνης ἀξίαν ὡς ἀξιώτατον. Ὁ δὲ ταπεινόφρων Θεόδωρος πρῶτον μὲν ἐναντιεῖτο, τὸ βάρος τῆς ἀξίας φοβούμενος, ἔπειτα πάλιν διὰ νὰ μὴ γένῃ τοῦ προεστῶτος παρήκοος ἔσφαλε, καὶ παγένοντες ἀντάμα εἰς τὸν Πατριάρχην Ταράσιον, τὸν ἐχειροτόνησεν εὐθὺς μὲ πολλὴν εὐλάβειαν· ὅς τις μὲ τὴν ἱερωτύνην ἔλαβεν ὁμοῦ ὅλην τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ἐπιστρέφωντας εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐδόθη εἰς περισσοτέρους κόπους καὶ ἀγωνίσματα, συλλογιζόμενος τῆς ἀξίας τὸ μέγεθος καὶ δὲν ἐκοιμᾶτο, εἰμὴ μόνον μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς, καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος ἀγρύπνα εὐχόμενος, καὶ ἀναγινώσκοντας. Ὅθεν βλέπωντάς τον ὁ Πλάτων ἐχαίρετο, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε πολλάκις νὰ γένῃ Ἡγούμενος, ἐπειδὴ ἦτον ἐκεῖνος γέρων καὶ ἀδύνατος· ἀμὴ δὲν ἤθελε ποσῶς νὰ λάβῃ φροντίδας ἄλλων ἐπάνω του. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἀρρώστησε βαρέως ὁ γέρων, καὶ συγκαλέσας ὅλην τὴν ἀδελφότητα, εἶπε ταῦτα· ἡ τελευταία μου ἡμέρα ἐσήμωσε, καὶ ἰδέτε τίνα θέλετε νὰ σᾶς ψηφίσω Ἡγούμενον. Τότε ὅλοι μὲ μίαν γνώμην ἐζήτησαν τὸν Θεόδωρον ὡς ἀξιόλογον καὶ ἐνάρετον ἀπὸ ὅλους καὶ δοκιμώτερον· τὸν ὁποῖον ἐνουθέτησεν ὁ γέρων, νὰ μὴ γένῃ παρήκοος εἰς τὴν δικαίαν ἐκείνην ψῆφον πάσης τῆς ἀδελφότητος· ὅς τις μετὰ βίας ἔστερξε, καὶ στενάξας ἐκ βάθους καρδίας, ἐδέχθη τὴν προστασίαν, ὅταν ἦτον χρόνων λέ. καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἔμπροσθεν ἠγωνίζετο περισσότερα· ὅτι πρότερον μὲν εἶχε μόνον μίαν φροντίδα, πῶς νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του, καὶ τότε ἐφορτώθη ὁλονῶν τὴν μέριμναν. Ὅθεν ἔκαμνε χρεία νὰ προσέχῃ ἐπιμελῶς, καὶ νὰ ἀγρυπνᾷ εἰς τὴν φύλαξιν τῆς ποίμνης του· διὰ τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην καὶ πρόθυμον σπουδὴν ἄρχησε καὶ λόγῳ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν τῶν μοναχῶν ἀρχαίαν κατάστασιν, καὶ μὲ ἱδρῶτας καὶ μόχθους ἀκαταπαύστους εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς τοὺς ἐδικούς του μοναχοὺς νὰ φθάσουν ἐτέλεσε, καὶ εἰς τόσην τελειότητα ἔφθασαν, ὁποῦ τοὺς πάντας ἐπερίσσευσαν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀπὸ τὴν ποίμνην ταύτην τοῦ Στουδίου τὴν περιώνυμον, ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ καταλάβῃ, ποταπὸς ἦτον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ πόσον ζῆλον εἶχε νὰ σώσῃ ψυχὰς ὁ μέγας οὗτος Θεόδωρος· ἐπειδὴ ἕως τὴν σήμερον φαίνεται ἡ περιφανεστάτη αὐτὴ τοῦ Στουδίου μονὴ, ἡ λαμπρὰ καὶ ἔνδοξος, ὁποῦ εἶναι ἀνθισμένη καὶ ἐστολισμένη ἀπὸ ταῖς ἀρεταῖς περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα Μοναστήρια· ἐπειδὴ ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία ἐκείνων τῶν μοναχῶν εἶναι θαυμάσιος, ἡ ἀγάπη

καὶ ὁμόνοια, καὶ ἡ ὑπακοὴ καὶ ψαλμῳδία τους Ἀγγελικὴ καὶ οὐράνιος, καὶ ἡ φήμη τους ἔδραμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ πολλοὶ ποθοῦσι νὰ τοὺς ἀπολαύσουν, ὁποῦ δὲν τους εἴδασιν, ἐπειδὴ ὅσοι εἰς ταύτην τὴν μονὴν ἀσκήτευσαν, καὶ ἐπολιτεύθησαν κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Θείου τούτου Θεοδώρου, εἶναι ἱκανοὶ καὶ ἄξιοι νὰ διδάσκουν ἄλλους, ὡς τύποι καὶ κανόνες ἀσκήσεως. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Οὕτως οὖν ἐναρέτως πολιτευόμενος ὁ Θεῖος Θεόδωρος, ἐπεθύμα πᾶσαν ὥραν πότε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦτον τὸν πρόσκαιρον Κόσμον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ποθούμενον· καὶ ὅλη του ἡ ζωὴ ἦτον μελέτη θανάτου, καὶ μόνον ἐν Χριστῷ ἔζη ὁ τρισμακάριος· ἤρχοντο δὲ καὶ ἀπὸ πολλοὺς τόπους ἄνθρωποι, οὐ μόνον ἀπ' ἐκείνην τὴν περίχωρον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλαις χώραις καὶ πόλεις πολλοὶ πλούσιοι καὶ πένητες, ἔχοντες πόθον νὰ συντύχουσι μὲ τοῦ λόγου του, καὶ ἐλάμβαναν πολλὴν ὠφέλειαν, διατὶ ἦτον πολλὰ γλυκόλογος, πρᾶος, συμπαθὴς, καὶ ἀόργητος, καὶ ὅλως ἐδίδασκε πρόθυμα, Ἐπισκόπους, Ἱερεῖς, καὶ Μονάζοντας, νέους καὶ γέροντας, καὶ κανένας δὲν ἀνεχώρει ἄπρακτος· ἤρχοντο καὶ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν πολλοὶ Λαϊκοὶ καὶ Πρεσβύτεροι, καὶ ὅλοι ἐλάμβανον ἀπ' ἐκεῖνον ὠφέλειαν, οὐ μόνον δὲ διὰ ζώσης φωνῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς Ἐπιστολὰς αὐτοῦ καὶ συγγράμματα πολλοὺς ἐδιώρθωνεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἄνθρωπος ἦτον καὶ αὐτὸς ἐπίγειος, ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς αὐτοῦ τελειώσεως, ὅταν ἦτον χρόνων ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, καὶ ἀσθενήσας βαρέως ταῖς πρώταις ἡμέραις τοῦ Νοεμβρίου, ἐκείτετο εἰς τὴν κλίνην ἀσάλευτος μὲ ὀδύνην δεινὴν εἰς τὸν στόμαχον, καὶ πάλιν ἐλάλει ἡ εὔλαλος ἐκείνη γλῶσσα, πρὸς νουθεσίαν τῶν ἀδελφῶν· καὶ εἶχεν ἕνα καλλιγράφον, ὁποῦ ἔγραφεν ὀγλήγορα, ὅς τις ἐσχεδίαζεν ἐκείνην τὴν τελευταίαν καὶ ὑστερινὴν του κατήχησιν, ὁποῦ ἀρχίζει οὕτως. Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, ἠσθένησα, καὶ πάλιν μὲ τὴν εὐχήν σας ἔλαβον δύναμιν.

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα ταύτης τῆς τελευταίας αὐτοῦ διδαχῆς, ἂς ἀναγνώσῃ ὅς τις βούλεται εἰς ταῖς κατήχησές του, ὁποῦ ἔγραψε τρεῖς πᾶσαν Ἑβδομάδα, τῇ β'. τῇ δ'. καὶ τῇ Παρασκευῇ, τὰς ὁποίας ἀναγινώσκουσιν εἰς ὅλα τὰ Μοναστήρια, καὶ ἄλλους λόγους ψυχωφελεῖς καὶ συγγράμματα σοφώτατα, ὁποῦ ἐσύνθεσεν ὁ μακάριος πρότερον, ὅταν ἐδύνετο καὶ ἔγραφεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐτελείωσε τὴν ὕστερην ἐκείνην κατήχησιν (ὢ τῆς πολλῆς σου Χριστὲ περὶ τὸν Θεόδωρον δωρεᾶς τε καὶ χάριτος), ἐδυναμώθη θαυμασιώτατα, καὶ ἐγερθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην, ὁ πρώην σχεδὸν νεκρὸς καὶ ἀκίνητος, ἐκίνησε περιπατῶντας ἕως τὸ Κυριακὸν, καὶ τελέσας τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐκοινώνησε τὰ ἅγια μυστήρια, ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν τράπεζαν μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μονῆς καὶ τοὺς ξένους ὅσους ἔτυχαν, καὶ ἔφαγον. Τούτου γενομένου, ἀφ' οὗ ἐφίλευσε τοὺς ἀδελφοὺς, ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ κλινίδιον, καὶ τὴν ἕκτην πάλιν τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς ἐσηκώθη ὁμοίως καὶ ἐλειτούργησε, καὶ τὸ βραδὺ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ τὸ μεσόνυκτον τὸν ἔσφιγξαν οἱ πόνοι τῆς ὀδύνης δριμύτερα, καὶ συναχθέντες οἱ Μοναχοὶ ἅπαντες, ἐθρήνουν τὴν τούτου ὑστέρησιν· καὶ μετὰ δύω ἡμέρας εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτοὺς μὲ δάκρυα· ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες μου, ἐτοῦτο τὸ ποτήριον τοῦ Θανάτου εἶναι κοινὸν εἰς ὅλους μας· λοιπὸν ἐγὼ μὲν ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου, τὸν ὁποῖον ἡ ψυχή μου ἐπόθησεν, ἐσεῖς δὲ φυλάξετε τὴν Πίστιν Ὀρθόδοξον, καὶ τὴν πολιτείαν σας καθὼς σᾶς ἐπαράγγειλα· καὶ μὴν ἀμελᾶτε τὸν κανόνα σας, ἐὰν ποθῆτε τὴν σωτηρίαν σας. Ἐνθυμᾶσθε πῶς σᾶς ἐβοήθησα, χωρὶς καμμίαν ἀμέλειαν εἰς ὅσα ἐχρειάζεσθε, καὶ πάλιν τώρα ἐὰν καὶ λείψω σωματικῶς ἀπὸ λόγου σας, ἀλλὰ ἡ ψυχή μου δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ ποθούμενόν μου ποίμνιον, καὶ τάσσωσας ἐὰν εὕρω τινὰ παῤῥησίαν πρὸς τὸν Δεσπότην μου ὁ ἀνάξιος, δὲν ἀφίνω, παρὰ νὰ δέωμαι τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα νὰ σᾶς βοηθᾷ εἰς τὴν ψυχήν, νὰ προκόπτετε εἰς τὸ καλλίτερον, μόνον μὴν ἀμελᾶτε εἰς τὰ ψυχικὰ ὅσον δύνασθε· ταῦτα καὶ ἕτερα ψυχωφελῆ λόγια ἔλεγεν ἄλλας δύω ἡμέρας ὁποῦ ἔζησεν, εὐλογῶν τοὺς

περιεστῶτας καὶ ἐπευχόμενος· ὅτι πολλοὶ ἐσυνάχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του. Καὶ τὴν Κυριακὴν τὸ μεσημέριον, ὁποῦ εἶχεν ὁ Μῆνας ἕνδεκα, ἐγνώρισε πῶς ἤθελε νὰ εὔγῃ ἡ μακαρία του ψυχή, καὶ προστάσσει νὰ ἄψουν λαμπάδας, νὰ ψάλλουν τὸν ἄμωμον· καὶ ὅταν ἔλεγον αὐτὸν τὸν στίχον· εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, παρέδωκε τὴν ψυχὴν ὁ μακάριος· τὴν ὁποίαν λαβόντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, τὴν ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα, καὶ συναριθμήθη μὲ τοὺς Ὁσίους ὁ Ὅσιος, μὲ τοὺς Ἀθλητὰς ὁ πολύαθλος, καὶ μὲ τοὺς Κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου ὁ μεγαλόφωνος, ὁποῦ ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην μὲ τὰ σοφώτατά του συγγράμματα. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ πανίερον Λείψανον ἐπήγασιν εἰς τὸ νησὶ τῆς Πριγκήπου, καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐκεῖ εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπε με ὑμνῳδίας καὶ δάκρυα· καὶ μετὰ ὀκτὼ χρόνους, ἀφ' οὗ ἔπαυσε τῆς Ἐκκλησίας ὁ πόλεμος, καὶ ἐξέψυξεν ὁ Εἰκονομάχος καὶ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ Θεόφιλος, ἔστειλεν ἡ εὐσεβεστάτη Θεοδώρα καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ ἐπήρασιν ἀπὸ τὴν ἄνωθεν νῆσον τὸ Ἅγιον αὐτὸ Λείψανον, καὶ τὸ ὑπῆγαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου, σηκώνοντάς το αὐτὸς ὁ ἅγιος Πατριάρχης καὶ ἄλλοι Ἀχιερεῖς μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ μὲ λαμπάδας καὶ Θυμιάματα· τὸ ὁποῖον ἦτον ἀκόμη σωσὸν καὶ ἀκέραιον, καὶ εὔγανεν εὐωδίαν ἀνεκδιήγητον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὸ μνῆμα τοῦ μεγάλου Πλάτωνος, καὶ Ἰωσὴφ τοῦ παμμάκαρος, δόξαν τῷ παμβασιλεῖ Θεῷ ἀναπέμποντες. Ὦ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς εἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΔ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου καὶ Πανευφήμου Ἀποστόλου.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ο Υ.

Ἑνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν Βηθσαϊδὰ, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, καὶ ἀπὸ μικρὸς ἐδόθη εἰς τὰ μαθήματα· καὶ ἔχοντας εἰς τὸν Νόμον πόθον πολὺν, ἐσπούδαζε τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως· ὅτι οὕτως εἶχασι τότε οἱ Διδάσκαλοι τῶν Ἰουδαίων συνήθειαν, καὶ ἐμάνθανον πρῶτον τοὺς νέους αὐτὰς τὰς βίβλους, ἔπειτα τοὺς ἑρμήνευον καὶ ἕτερα ὅσα ἐδύνοντο· ἀπὸ ταῦτα λοιπὸν ἐκατάλαβεν ὁ Φίλιππος ὅλας τὰς ῥήσεις, ὁποῦ ἐδιαλάμβανον διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἔλευσιν, καὶ τὰ ἐφύλαγεν εἰς τὴν καρδίαν του. Ὅταν οὖν ηὗρεν αὐτὸν ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὴν Γαλιλαίαν μετὰ τὸ Βάπτισμα, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ τοῦ ἀκολουθήσῃ, δὲν ἔβαλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ ἐγνωρίσας, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Μεσσίας ὁποῦ ἐκδέχοντο, προθύμως τοῦ ἠκολούθησε, καὶ πλέον δὲν ἐξεχώρισεν ἀπὸ λόγου του, ἐξεύρωντας πῶς ηὗρε τὸν μαργαρίτην τὸν πολυτίμητον· τὸν ὁποῖον ἔχωντας πόθον νὰ συγκοινωνήσῃ τοῖς φίλοις του ὡς καλοπροαίρετος ἄνθρωπος, εὑρίσκει τὸν Ναθαναὴλ, ὅστις ἦτον φίλος τοῦ νόμου Διδάσκαλος, καὶ λέγει τον· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἄλλοι Προφῆται, καὶ ἦλθε νὰ σώσῃ τὸν Ἰσραὴλ, ὅστις εἶναι ἀπὸν τὴν Ναζαρὲτ, Ἰησοῦς ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ὁλοψύχως ἠκολούθησα, ἀπαρνησάμενος ἅπαντα. Μὲ ταῦτα, καὶ ἕτερα ὁποῦ εἶπεν, ὡδήγησε πρὸς τὸν Δεσπότην

τὸν φίλον του· καὶ ἄλλα πολλὰ φαίνονται εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, μὲ τὰ ὁποῖα ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πᾶς ἕνας τούτου τοῦ Ἀποστόλου τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπακοὴν πρὸς τὸν Διδάσκαλον, τοῦ ὁποίου ἀντάμα μὲ τοὺς ἄλλους ἔγινε κοινωνὸς εἰς ὅλους τὲς κόπους ἕως τὴν σωτήριον Σταύρωσιν· ὅθεν καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀπήλαυσε, καὶ τῆς Θεοπρεποῦς Ἀναλήψεως, καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ τότε βάλλοντες κλήρους, ποῦ νὰ ὑπάγῃ πᾶς ἕνας νὰ κηρύξῃ τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον, ἀπῆλθεν ἄλλος εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἄλλος εἰς τὰ Ἑσπέρια, ἕτερος εἰς τὸν Βορέαν, καὶ ἄλλος εἰς τὸν Νότον· τοῦ δὲ Φιλίππου ἔτυχεν ἡ Ἀσία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆγε προθύμως, κηρύττωντας τὸν Χριστὸν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ Κάστρη, τελῶν σημεῖα καὶ Θαύματα ἄπειρα· διὰ τὰ ὁποῖα τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν, καὶ πανταχοῦ ἔκτιζεν Ἐκκλησίας, καὶ τὰ εἰδωλεῖα ἠφάνιζεν, ἐχειροτόνα Ἀρχιερεῖς, καὶ ᾠκοδόμει Θυσιαστήρια· εἶχε δὲ εἰς τὴν συνοδίαν του τὸν Βαρθολομαῖον, καὶ μίαν του σαρκικὴν ἀδελφὴν, Μαριάμνην ὀνόματι, οἵ τινες τοῦ ἀκολουθοῦσαν, ὑπηρετοῦντες αὐτῷ καὶ συγκοινωνοῦντες εἰς ὅλα τὰ λυπηρὰ καὶ χαρμόσυνα, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ Θλίψεις εἰς διαφόρους χώρας ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὑπέμειναν, μαστιζόμενοι, ῥαβδιζόμενοι, λιθαζόμενοι, καὶ ἀλλεοτρόπως βασανιζόμενοι· ἀπὸ τὰς ὁποίας κακοπαθείας καὶ Θλίψεις ὁποῦ ὑπέμεινε, νὰ εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ, καὶ μερικὰ Θαυμάσια, ὁποῦ ἐτελέσθησαν διὰ μέσου του, εἰς πίστωσιν τῶν λοιπῶν ἀναμφίβολον· ἔπειτα Θέλομεν γράψει τὸ μακάριον τέλος, ὁποῦ ἔδωκεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀσίας πολυάνθρωπον.

Οὗτος ὁ λαμπρότατος Ἀστὴρ καὶ μέγας τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος, παγένωντας τότε εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ κηρύσσων τὸν σωτήριον λόγον, τοῦ ὑπήντησε μία γυναῖκα, ὁποῦ ἔκλαιεν ἕνα της παιδίον ἀπεθαμμένον, καὶ ὡς Μήτηρ ἐθέρνετο ἄμετρα. Ὁ δὲ Ἀπόστολος τὴν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ ἁπλώσας τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν νεκρὸν, εἶπε ταῦτα· ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁποῦ κηρύττω, σὲ προστάσσει νὰ σηκωθῇς, καὶ ὁ λόγος ἔργον ἐγένετο (ὢ τοῦ Θαύματος,) καὶ ἀναστὰς ὁ ἀπεθαμμένος ἐξέπληξεν ἅπαντας· ἐξόχως δὲ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ βλέπουσα ἀνελπίστως τοιοῦτον Θαυμάσιον, τὸν Θαυματουργὸν ὡς ὑπηρέτην τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐπροσκύνησε λέγουσα· ἀναγέννησον δὶ ὕδατος καὶ Πνεύματος ἐμένα καὶ τοῦτον ὁποῦ ἀνέστησες. Λαβοῦσα λοιπὸν τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ἐκήρυττε, καὶ αὐτὴ τὸ Εὐαγγέλιον ὡς Ἀπόστολος, τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ της καταγγέλλουσα. Οἱ γὲν Ἀθηναῖοι καλὰ καὶ ἤθελαν νὰ τὸν καταφρονοῦσιν εἰς τὴν ἁπλότητα τῶν λόγων του εὐτελίζοντες, ἐπειδὴ ἦτον ἀγράμματος, πλὴν ἰδόντες τὰ παράδοξα Θαύματα, ὁποῦ ἔκαμνεν, ἐγκρατεύοντο, καὶ ἔλεγον ταῦτα ἀλλήλως τους· πῶς νὰ κάμωμεν ἡμεῖς ὁποῦ ἔχομεν τόσην σπουδὴν εἰς τὰ γράμματα, καὶ μᾶς νικᾷ ἕνας ἰδιώτης καὶ ἄγροικος; πλὴν εἰς τὰ ἔργα φαίνεται περιφανὴς καὶ λαμπρότατος; ἐσυμβουλεύθησαν οὖν νὰ στείλουν Ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῶν Ἰουδαίως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἔπεμψαν γοῦν ἕνα λόγιον, ὅστις φθάνωντας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀφ' οὗ ἔδωκε τὴν γραφὴν, εἶπε καὶ αὐτὰ διὰ στόματος πρὸς τοὺς Ἄρχοντας· ἄνθρωπός τις ἦλθεν ἀπ' ἐδῶ πρὸς ἡμᾶς, ὀνομαζόμενος **ΦΙΛΙΠΠΟΣ**, ὅστις εἰς μὲν τὰ λόγια εἶναι ἄγροικος, ἀμὴ εἰς τὰ ἔργα δείχνει Θαυμάσιος, καὶ ταράσσει πολλὰ τὴν πατρίδα μας, κυρύσσωντας ἕνα Θεὸν νεώτερον, Ἰησοῦν ὀνομαζόμενον, μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου διώκει τοὺς δαίμονας, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν· ἐξόχως δὲ ἔπραξε καὶ ἕνα τεράστιον, ὁποῦ ἐθαυμάσαμεν ἅπαντες, ἤγουν ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν, ἐπικαλούμενος τούτου τοῦ Ἰησοῦ τὸ ὄνομα· ὅθεν κινδυνεύει νὰ καταφρονεθοῦσι καὶ νὰ παύσουν τελείως τὰ ἐδικά μας σεβάσματα, καὶ νὰ αὐξάνῃ ἐτοῦτο τὸ νεώτερον, ἐὰν δὲν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ταχέως τινὰς ἀπὸ λόγου σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀρχιγραμματεὺς, ἐκίνησε παρευθὺς ὀργιζόμενος, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ φαντασίαν ὑπερήφανον, καὶ μήτε ψωμὶ, οὔτε ἄλλο βρῶσιμον ἔφαγεν, ἀλλὰ ἐπρόσταξε νὰ τοῦ

κάμουν ἕνα βῆμα ὑψηλὸν, καὶ ἐνδυόμενος τὴν ἀλλοιωτικὴν φορεσίαν τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἐκάθισεν εἰς τὸν Δικαστικὸν Θρόνον μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν, παραστέκοντες ἐκεῖ μὲ φόβον ὅλοι τῆς πατρίδος οἱ ἐλλόγιμοι, καὶ ὅσοι Ἰουδαῖοι ἤλθασιν εἰς τὴν συνοδίαν του. Τότες ἐπροσκάλεσαν καὶ τὸν Φίλιππον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχιερεὺς εἶπε ταῦτα· δέν σε φθάνει ὁποῦ ἐπλάνεσες ὅσους ἀπλουστέρους εὑρίσκοντο εἰς τὴν Γουδαίαν, Γαλιλαίαν τε, καὶ Σαμάρειαν, ἀμὴ ἔβαλες εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ πλανέσῃς, καὶ τοὺς σοφοὺς Ἀθηναίους, πάντων ἀνθρώπων ἀθλιώτατε; πλὴν ἐγὼ ἐσένα μὲν ὡς ἠπατημένον καὶ ἄφρονα καταφρονῶ, καὶ δὲν καταδέχομαι νὰ σοῦ συντύχω, μόνον πρὸς τοὺς σοφοὺς ἐτούτους θέλω κάμνει τὸν λόγον μου, νὰ τοὺς διδάξω τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Διδάσκαλος ἐτούτου, ὦ ἄνδρες, ὡς παραβάτης τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἐκατακρίθη ἀπὸ ἡμᾶς εὐλόγως καὶ δικαίως εἰς σταυρικὸν Θάνατον, ὅστις ἔμεινε γυμνὸς, εἰς τὸ ξύλον κρεμάμενος· καὶ ἕνας πλούσιος, Ἰωσὴφ καλούμενος, ἐπαρεκάλεσε τὸν Πιλάτον, καὶ ἐσυγχώρησε νὰ τὸν ἐνταφιάσουν. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διὰ χάριν φιλίας, ἀπελθόντες τὴν νύκτα τὸν ἔκλεψαν διὰ νὰ πλανέσουν πολλοὺς, καὶ ὅτως ἔσπειραν πανταχοῦ τὸν λόγον, φημίζοντες τὸν διδάσκαλόν τους, πῶς ἀνέστη· ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ἕνας καὶ οὗτος ὁ Φίλιππος, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμᾷ νὰ βάλῃ εἰς τὰς χεῖρας του ὁ Βασιλεὺς Ἀρχέλαος, νὰ τὸν θανατώσῃ εἰς πολλῶν ἐκδίκησιν. Παύσαντος δὲν τοῦ Ἀρχιερέως τὸν λόγον, ἐστοχάζοντο οἱ παρεστῶτες, τί ἀποκρίνεται ὁ Ἀπόστολος· ὅστις εἶπε ταῦτα μὲ ταπεινὴν λαλιὰν καὶ ἥσυχα· Υἱὲ ἀνθρώπου, διατὶ ἀγαπᾶς ματαιότητα, καὶ συντυχένεις τὰ ψεύματα; δὲν ἐπλήρωσες ἐσὺ μὲ χρυσίον τοὺς φύλακας, νὰ συκοφαντήσουν τὴν Ἀνάστασιν; δὲν ἠξεύρεις τὰς σφραγίδας, ὁποῦ ἔβαλες εἰς τὸν τάφον παράνομε; Τότες ἐθυμώθη ὁ ἀσεβέστατος, καὶ ὥρμησε νὰ θανατώσῃ τὸν Φίλιππον· ἀλλὰ παρευθὺς ἔμεινε τυφλὸς καὶ ἀκίνητος· οἱ δὲ ἐπίλοιποι νομίζοντες μαγείαν τὸ θαυματούργημα, ἐκίνησαν καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Ἀποστόλου πολλὰ ὀργιζόμενοι, ὅθεν ἔλαβον τὴν ὁμοίαν παίδευσιν· ὁ δὲ εὔσπλαγχνος καὶ μιμητὴς τοῦ Κυρίου ΦΙΛΙΠΠΟΣ τοὺς ἐλυπήθη, καὶ ἔκαμε διὰ λόγου τους δέησιν λέγωντας· Θεράπευσον τὰς ἀσθενείας τῆς ψυχῆς αὐτῶν καὶ τοῦ σώματος Κύριε, διὰ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα, καὶ μετάβλαλε τὴν γνώμην τους εἰς τὴν σὴν ἐπίγνωσιν καὶ εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰς τὴν γῆν ὁ Ἀπόστολος εὐχόμενος» ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἡ Θεράπευσις, καὶ φωτισθέντες αἰσθητὰ καὶ νοητὰ, ἐζητοῦσαν τὸν ἅγιον Βάπτισμα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἡ γνώμη τῶν ἀφηρίκτων πολλαῖς φοραῖς μετατρέπεται, δέν τους ἔκαμε τὸ θέλημα, ἀλλὰ προσευξάμενος ἐκτενέστερον, ἐκατέβη ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς θεία δύναμις, καὶ ἐχάλασεν ὅλους τοὺς βωμοὺς, καὶ τὰ εἴδωλά τους ἐσύντριψε, καὶ τοὺς δαίμονας ὁποῦ ἐφωλεύασιν ἐκεῖ, παντελῶς ἀπώλεσε· καὶ τότε ἐγίνη σεισμὸς μεγαλώτατος τόσον, ὁποῦ ὅλοι τους ἐκατέφευγαν εἰς τὸν Ἀπόστολον ἔντρομοι, καὶ μεγαλοφώνως ἐκραύγαζον· δυνατὸς Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ κηρύττεις Θαυμάσιε, εἰς τὸν ὁποῖον ἀδιστάκτως χωρὶς ἀμφιβολίν τινὰ πιστεύομεν, καὶ λαμβάνοτο λουτρὸν τῆς ἀναγεννήσεως χαίροντες. Τότες ὁ Ἀπόστολος τοὺς ἐβάπτισεν ὅλους, μόνος, ὁ Ἀρχιερεὺς ἔμεινεν εἰς τὸ σκότος ὁ θεῖλαιος· καὶ βλέπωντας, ὅτι ὅλοι του οἱ ὑποτασσόμενοι ἐπίστευσαν, καὶ ἐχώρισαν ἀπὸ λόγου του, ἐβλασφήμα ὁ ἀναίσχυντος λέγωντας κατὰ τοῦ Πλάστου λόγια δύσφημα· τοῦ ὁποίου τὴν ἀνοησίαν καὶ παρανομίαν ἡ γῆ μὴ ὑποφέρουσα, ἐσχίσθη, καὶ κατέπιε ζῶντα (ὥσπερ ποτὲ τὸν Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν) ἐτοῦτον τὸν τρισκατάρατον. Τότε ὁ Φίλιππος στηρίζωντας τὸς βαπτισθέντας, ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπίσκοπον κάποιον Νάρκισσον, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολὴν ὁ Ἀπόστολος.

Ὁ δὲ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὑπῆγε πρὸς τοὺς Πάρθους, καὶ κλίνωντας τὰ γόνατα, ἐζήτει ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς θείαν ἐπίσκεψιν· καὶ εὐθὺς εἶδεν ἕνα ἀετὸν μὲ χρυσᾶς πτέρυγας, ὁποῦ εἰκόνιζει τὸν Χριστὸν ἐσταυρωμένον· ὅθεν πέρνωντας ἀπὸ τὴν ὅρασιν ταύτην θάρρος καὶ δύναμιν, ὑπήγενεν εἰς τὸ κήρυγμα πρόθυμος· καὶ διαβαίνων τὰς χώρας τῶν Κανδάκων, ἀνέβη εἰς ἕνα Καράβι, νὰ περάσῃ πρὸς τὴν Ἄζωτον· καὶ τὴν νύκτα ἔγινε μεγάλη φουρτοῦνα, καθὼς ἀρμένιζαν· ὅθεν εὑρισκόμενοι εἰς μέγαν κίνδυνον, ἐφάνη φωτοφανὴς τύπος τῆ Σταυροῦ, φωτίζωντας τὸ σκότος τῆς νυκτός. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀζώτιδα γῆν, εὐγῆκεν ὁ Φίλιππος καὶ ἐκόνευσεν εἰς ἕνα οἶκον, τοῦ ὁποίου οἱ οἰκήτορες εἶχασι μίαν θυγατέρα, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ ὀμμάτι ἀσθένειαν, καὶ ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ τὸ φῶς της. Ὁ Ἀπόστολος οὖν ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ πιστεύσαντες ὅλοι, ἔλαβον τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ὁ δὲ Πατὴρ τῆς Κόρης ἐζήτησε χάριν ἀπὸ τὸν Φίλιππον, νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὄμματης. Λέγει πρὸς τὴν Κόρην ὁ Φίλιππος μοναχή σου· θέλω νὰ θεραπεύσῃς τὸ πάθος σου Χαριτίνη, καὶ χαρίζω σου δύναμιν, οὐ μόνον ἐσύ, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον Βάπτισμα νὰ τελῆτε θαυμάσια· τὸ πρωῒ λοιπὸν βάλε τὴν δεξιάν σου εἰς τὸ ὀμμάτι, ἐπικαλουμένη τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ Σωτήριον ὄνομα, νὰ λάβῃς τὴν ἴασιν. Οὕτως οὖν ποιήσασα, ἐθεραπεύθη ἡ Χαριτίνη εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐξεχώρισεν ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον, ἀλλὰ ὑπῆγαν ἀντάμα εἰς τὴν Ἱεράπολιν τὸν λόγον κηρύττοντες· οἱ δὲ ἐντόπιοι ἤθελαν νὰ φονεύσουν ὡς ἀπατεῶνα τὸν Ἀπόστολον, μὲ πρόφασιν διὰ νὰ μὴν ἀπατηθοῦν οἱ γυναῖκές τους, καὶ τοὺς χωρισθοῦσι, καθὼς καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπλανέθησαν. Ἄρχων δέ τις αἰδέσιμος ἀπὸ ἄλλους καὶ τιμῆς ἄξιος τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν λιθασμὸν, λέγων ταῦτα τοῖς συμπολίταις του· ἀδελφοὶ ἀκούσατε τὴν βουλήν μου· μὴ κάμετε τινὰ ἀδικίαν τούτου τοῦ ξένου· ἀλλὰ ἂς δοκιμάσωμεν τὴν διδασκαλίαν του, ἐὰν εἶναι εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐναντιωθοῦσι τοῦ Ἄρχοντος, ἐπειδὴ ἦτον ἐπίσημος· ὅστις πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀποστόλου παρακαλῶντάς τον νὰ κονεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ παγένοντες ἀντάμα, ἐσκανδαλίσθη ἡ γυνὴ τοῦ Ἄρχοντος, Μάρκελλα ζητοῦσα λύσιν τοῦ συνοικεσίου, καὶ νὰ τῆς ἐπιστρέψῃ τὴν προῖκα ὀπίσω, ἐὰν δὲν εὐγαλῇ ἀπὸ τὸ σπῆτι τὸν Φίλιππον ὁ ὁποῖος βλέπωντας τὸν Ἄρχοντα περίφοβον, τοῦ ἔδωκε θάρρος νὰ στέκεται εἰς τὴν Πίστιν· αὐτὸς δὲ προσευχόμενος ἔκαμεν ἐκείνην ὁποῦ ἐσκανδαλίζετο, δούλην τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ὑπήκοον, καὶ τοῦ ἔλεγεν· ἀπὸ ποῦ ἦλθεν ἐτοῦτος ὁ θαυμάσιος ἄνθρωπος; ὢ πόσον εἶναι οἱ λόγοι του γλυκύταποι, καὶ ἐπαινετὴ τῶν ἠθῶν αὐτοῦ ἡ κατάστασις.

Ὁ δὲ Ἄρχων εἶπεν αὐτῇ· Μεγάλου Θεοῦ κήρυξ εἶναι, ὦ γύναι, καὶ αἰωνίου Βασιλείας πρόξενος, καὶ ἂν σοῦ φαίνεται πενιχρός. Προσπίπτοντες ὃν εἰς τὸν Ἀπόστολον, ἐβαπτίσθησαν μὲ ὅλον τὸν οἶκόν τους, μετ' ἐκείνους δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς γείτονας. Ὁ δὲ εὑρετὴς τῆς κακίας βλέπωντας νικημένον τοῦ λόγου τε, ἐπαρακίνησε τινὰς νὰ καύσουν τὸ σπῆτι τοῦ Ἄρχοντας· τοῦτο γνωρίσας ὁ Ἀπόστολος διὰ Πνεύματος, εὐγῆκε πρὸς αὐτὸς ἄφοβα, καὶ κρατήσαντες αὐτὸν ὡς θηρία ἀνήμερα, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸ Δικαστικὸν βουλευτήριον, τοῦ ὁποίου ὁ Ἔξαρχος ὀνομαζόμενος Ἀρίσταρχος, εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτὸν μὲ μάνητα· ἰξεύρω πῶς καυχᾶσαι εἰς ταῖς μαγείαις, ἀλλὰ ἐὰν δὲν τὰς ρίψῃς ἀπὸ πάνω σου, σὲ θέλω θανατώσει μὲ λιθασμὸν πικρότατον· περὶ δὲ τοῦ σταυρωθέντος Θεοῦ σου θέλομεν ἐξετάσει μὲ τὸν καιρὸν ὕστερα. Ταῦτα λέγων τὸν ἅρπαξεν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν ἐπεριγέλα τραβίζωντάς τον εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος καὶ βασανίζωντας. Ὁ δὲ Ἀπόστολος διὰ νὰ σωφρονίσῃ τὴν ἀταξίαν τοῦ Ἀριστάρχου, ἴσως δὲ καὶ διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ παρεστῶντες, πῶς εἶναι δυνατοῦ Θεοῦ ὑπηρέτης, ἐβόησε μεγαλοφώνως νὰ τὸν ἀκούσουν ἅπαντες, λέγωντας· ἐσὺ Κύριε ὁποῦ ἔπλασας τὰς καρδίας μας, καὶ ἐγνωρίζεις τὰς κινήσεες αὐτῶν καὶ διανοήματα, πλήρωσόν μου τὸν λόγον ἐτοῦτον, ἅστις εὐγένει χωρὶς ὀργὴν ἀπὸ τὴν καρδίαν μου, καὶ ἂς γένῃ πρὸς σωφρονισμὸν τῶν

ἄλλων παράλυτος ἡ ἄτακτος χέρα ἑτούτου, ὁποῦ ἐτόλμησε νὰ ἁπλώσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὁποῦ ἡγίασες· οὕτως εἶπε, καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἔργον ἐγένετο· καὶ οὐ μόνον ἐξηράνθη ἡ χέρα του, ἀλλὰ καὶ ὁ ἕνας του ὀφθαλμὸς τῆς μερᾶς ἐκείνης ἐτυφλώθη, καὶ ἐκωφώθη εἰς τὰ δύω ὦτα, καὶ ἔμεινεν ἄλαλος· οἱ δὲ παρεστῶτες ἐξέστησαν, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν μὲ φόβον, νὰ συγχωρήσῃ τῷ πταίσαντι. Λέγει του ὁ Ἀπόστολος· αἱ διαστροφαὶ τῶν μελῶν δὲν δύνονται νὰ βοηθηθοῦν ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅτι ἕνας εἶναι ὁ διορθωτὴς αὐτῶν ὁ Δημιουργὸς ὁποῦ ἐξ ἀρχῆς ἐσυνάρμοσεν ἐκ τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐὰν δὲν πιστεύσητε εἰς ἐκεῖνον ἀντάμα μετ' αὐτὸν ὁποῦ ἔπαθε, δὲν λαμβάνει τὴν θεραπείαν του. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἔτυχε καὶ ὑπήγεναν νὰ ἐνταφιάσουν ἕνα νεκρὸν, καὶ πιάνοντες τὴν κλίνην ἐκεῖνοι ὁποῦ ἦσαν μὲ τὸν Ἀρίξαρχον, ἔλεγον τοῦ Ἀποστόλου περιγελῶντές του, ἐὰν αὐτὸν τὸν νεκρὸν ἀναστήσῃς, ὅλοι νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Θεόν σου μὲ τὸν Ἀρίσταρχον. Ὁ δὲ Ἅγιος κυττάζωντας πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς, ἔκαμε προσευχὴν ὀλίγην ὥραν· ἔπειτα ἐκάλεσε τὸν νεκρὸν μὲ πραεῖαν φωνὴν ἐξ ὀνόματος, λέγωντας· Θεόφιλε ὁ Χριστός σε προστάσσει· ἔγειραι, καὶ λάλει εἴτι θέλεις χωρὶς ἐμπόδιον. Τότε παρευθὺς ὁ νεκρὸς, ὢ τοῦ θαύματος! ἐσηκώθη, καὶ ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Ἀπόστολον, λέγωντας· εὐχαριστῶ σοι Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην, ἀπὸ πολλὰ κακάμε ἐλύτρωσες, ὁποῦ μὲ ἔσυρναν δυναστικῶς δύω μαῦροι καὶ ἄσχημοι, νὰ μὲ ῥίψουν εἰς τὸν ὀλέθριον τάρταρον, ἐὰν δὲν ἤθελες προφθάσῃ νὰ μὲ λυτρώσῃς τὸν ἄθλιον. Τοῦτο τὸ παράδοξον ἔκαμεν ὅλους καὶ ἐτρόμαξαν, θαυμάζοντες, πῶς ἤξευρε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀπεθαμένου, ὁποῦ τὸν εἶδε προτήτερα, καὶ τὸν ἀνέστησε πάραυτα. Ἀοιπὸν ἀπορρίψαντες πᾶσαν ἀμφιβολίαν καὶ δισταγμὸν, ἐπίστευσαν λέγοντες· αὐτὸς ὁποῦ κηρύττεις, θαυμασιώτατε, εἶναι μόνος Θεὸς ἀληθὴς καὶ παντοδύναμος, ὁπὄ τελεῖ τοιαῦτα παράδοξα· εἰς τὸν ὁποῖον προστρέχομεν ἅπαντες καὶ ἀδιστάκτως πιστεύομεν. Τότε καταπαύσας μὲ τὴν χεῖρά του τὸν Θόρυβον, ἐπρόσταξε τὸν Ἄρχοντα· νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸν Ἀρίσταρχον, τὴν Παναγίαν Τριάδα ἐπικαλούμενος, τὸ ὁποῖον ποιήσας ἐθεραπεύθη τελείως ὁ Ἀρίσταρχος. Τότε πάντες ἔλαβον τὸ σωτήριον Βάπτισμα, καὶ ἐξόχως ὁ Πρεφεῦκτος ὁ πατέρας τοῦ ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν, ὅστις ἦτον ἀπὸ τοὺς προεστῶτας τῆς πόλεως, πιστεύσας ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν, ἔδωκε τοῦ Ἀποστόλου τοὺς δώδεκα χρυσοὺς θεὸς ὁποῦ εἶχε, νὰ τοὺς διαμοιράσῃ εἰς πένητας· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καλῶς ἐξοδιάσας καὶ τὰ ἐπίλοιπά του πράγματα, ἐφύλαγεν ἕως τέλους τὴν πίστιν, καὶ ἐτελείωσε τὸν βίον θεάρεστα.

Ὁ δὲ Ἀπόστολος καταρτίζωντας ὅλους ἐκείνους πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ χειροτονήσας τὸν ἄνωθεν ἥρωα τῆς Μαρκέλλας τὸν ἄνδρα Ἐπίσκοπον, καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ Διακόνους, ἐπρόσταξε νὰ κτίσουν Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ἐκαθιέρωσε, καὶ διδάξας ἅπαντας τοὺς εὐχήθηκε, καὶ παγένωντας εἰς τὴν Φρυγίαν, ἐκόνευσεν εἰς μίαν πόλιν πολυάνθρωπον, καὶ περίφημον, ἥτις ὠνομάζετο Μήτηρ τῶν ἄλλων, τὴν ὁποίαν βλέπωντας ὁ Ἀπόστολος, πῶς ἦτον εἰς τόσην ἀγνωσίαν βεβυθισμένη, ὁποῦ ἐπροσκυνοῦσαν ὅλοι διὰ Θεὸν μίαν Ἔχιδνα μεγάλην πολλὰ καὶ φοβερὰν εἰς τὴν ὅρασιν, ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἐμώρανε τόσον ὁ διάβολος, ὁποῦ ἐκατοίκα ἔσωθεν τοῦ θηρίου ἐκείνου, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τοιαύτην ἀναισθησίαν, νὰ τοῦ δίδουν θυσίαν ἀνθρώπους οἱ ἀπάνθρωποι. Πλησιάσας οὖν εἰς τὸ θηρίον ὁ μέγας Ἀπόστολος, ἔκαμε προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν σύντομον, καὶ ἐπικαλούμενος τοῦ Δεσποτοῦ Χριστοῦ τὸ φοβερὸν καὶ ἄστεκτον τοῖς δαίμοσιν ὄνομα, ἐθανάτωσε τὴν πολλῆς ἀπωλείας αἰτίαν, καὶ ἔμεινε νεκρὰ, φοβερὸν εἰς τοὺς παρεστῶτας θέαμα. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐλύτρωσε τὸν λαὸν ἀπὸ τοιοῦτον κακὸν, τοὺς ἐδίδαξε τὸ μυστήριον τῆς τοῦ Κυρίου συγκαταβάσεως, ὅτι ἕνας Θεὸς εἶναι μόνον Ποιητὴς ἁπάσης τῆς κτίσεως, ὅστις ἐδημιούργησεν ὅλον τὸν Κόσμον ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἀνέπλασε μὲ τὴν Σωτήριον Σταύρωσιν αὐτοῦ καὶ ἀνάστασιν, καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνεβίβασεν, ὅστις μέλλει πάλιν νὰ ἔλθῃ τὸ δεύτερον, νὰ ἀναστήσῃ ὅλον τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ ἀποδώσῃ εἰς καθ' ἕνα κατὰ τὰ ἔργα του· καὶ ὅσοι εἶναι βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομά του, καὶ φυλάγουσι τὰ ἅγιά του προστάγματα, νὰ κληρονομήσουν εὐφροσύνην αἰώνιον· ὅσοι δὲ πάλιν ἀθετήσουν τὸν νόμον του, νὰ κατακριθοῦν εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα σωτήρια λόγια ἐκατήχησε τὸν λαὸν ὁ Ἀπόστολος, καὶ ὅσους εἶδε πῶς ἐδέχθησαν εἰς τὴν ψυχὴν τὸν λόγον τῆς Πίστεως, ἐβάπτισε, καὶ χειροτονήσας Ἀρχιερεῖς καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ τελέσας ὅσα ἦσαν χρειαζόμενα, ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, νὰ πίῃ καὶ αὐτὸς τὸ ψυχοσωτήριον τοῦ μαρτυρίου ποτήριον. Λοιπὸν ἐκατάβαλαν αὐτὸν εἰς τοὺς Ἄρχοντας, καὶ πιάνοντές τον ἐβασάνισαν διαφόρως, καὶ πικρῶς τὸν ἐῤῥάβδισαν, ἔπειτα δένοντές τον ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους, τὸν ἐκρέμασαν κατακέφαλα· ἦτον δὲ τότε ἐκεῖ ἡ ἀδελφή του Μαριάμνη, καὶ Βαρθολομαῖος ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἀντάμα ἐκοπίαζαν εἰς τὸν μυστικὸν ἀμπελῶνα, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον. Κρεμάσαντες οὖν καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ὁμοίως, ἐσταύρωσαν τὸν Φίλιππον· ἡ δὲ Μαριάμνη ἂν καλὰ καὶ δὲν της ἔκαμαν κακὸν εἰς τὴν σάρκα, ἀλλὰ ἡ ψυχή της ἐσύμπασχε, καὶ ἐπόνει, βλέπουσα τὸν ἀδελφὸν, τοιουτοτρόπως βασανιζόμενον. Ὅταν δὲ ταῦτα ἐπράχθησαν, ἐκδίκησεν ὁ Παντοδύναμος τὸν φίλον του Φίλιππον, καὶ ἐξαίφνης ἐγίνη σεισμὸς εἰς ὅλην τὴν χῶραν αὐτὴν φοβερώτατος, καὶ ἐβούλησε τόπας πολὺς, καὶ πολλοὶ ἀπωλέσθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐλυποῦνταν, ἀποροῦντες καὶ μὴ ἠξεύροντες τὴν αἰτίαν τοσαύτης θλίψεως· ὀψέποτε δὲ ἐκατάλαβαν τὴν ἀνομίαν τους· ὅθεν προσελθόντες εἰς τοὺς Ἁγίους μετὰ δακρύων, ἐδέοντο νὰ τοὺς συγχωρήσουν τὸ πταίσιμον. Τότε ἐπειδὴ ὁλοψύχως ἐμετανόησαν, τοὺς εὐσπλαγχνίσθη ὁ Κύριος φιλάνθρωπος, καὶ παύωντας τὸν σεισμὸν, τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπ' ἐκεῖνον τὸν ἐπώδυνον κίνδυνον, καὶ ὀπτασίαν θαυμασίαν τοὺς ἔδειξεν εἰς σημεῖον θειοτέρας δυνάμεως· ἤγουν εἴδασι μίαν σκάλαν, ἀπὸ τὴν γῆν ἐν τὰ οὐράνια, καὶ τοὺς ἔδειχνε τὴν ἄνοδον· τοῦτο ἔγινεν εἰς τοὺς ἀπίστους ὁδὸς σωτήριος, καὶ ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθῆ, ἐκατέβασαν τὸν Βαρθολομαῖον ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἐκρέματο, καὶ θέλοντες νὰ ξεκαρφώσουν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν καὶ τὸν Φίλιππον, δὲν ἠθέλησεν, ὅτι εἰς ὀλίγην ὥραν ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον· ὅθεν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν οὕτω καθηλωμένος ἐδίδασκε τὸν λαὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, νὰ θετῶντας αὐτοὺς νὰ πιστεύων καθαρὰ πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν, καὶ νὰ φυλάγουν ὅλα του τὰ προστάγματα. Ταῦτα λέγων ἔκαμε δέησιν δι' αὐτούς· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἡ μακαρία ψυχή του πρὸς Κύριον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ Ἅγιον λείψανον ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη τῇ ιδ'. Νοεμβρίου, ψάλλοντες ᾠδὰς κατὰ τὴν τάξιν καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεὸν, δοξάζοντες αὐτὸν, καὶ παντηγυρίζοντες τὸν Ἀπόστολον. Ἔπειτα ἀφ' οὗ ἔκαμαν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἐστερέωσαν εἰς τὴν Πίστιν τοὺς Ἱεραπολίτας καλλίτερα, ὑπῆγαν εἰς ἄλλα κάστρη καὶ χώρας, κηρύττοντες τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΛΑ'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν.

ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ, ΚΑΙ ΑΒΙΒΟΥ.

Εἰς τοὺς ἑξακοσίους χρόνους μετὰ τὴν μοναρχίαν τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, ἐννέα δὲ τῆς Βασιλείας Διοκλητιανοῦ, ἐγείρεται κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς μέγας καὶ χαλεπώτατος· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον δύω ἄνδρες εὐλαβεῖς πολλὰ καὶ ἐνάρετοι ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς πολεως Ἐδέσσης, ὁ μὲν Γουρίας, ὁ δὲ Σαμωνᾶς ὀνομαζόμενοι· οἵ τινες ἐκαπιροικοῦσαν μακρὰν ἀπὸ τὰς πόλεις, σπουδάζοντες μόνον πῶς νὰ ἀρέσουσι τῷ Θεῷ, καὶ φυλάσσοντες αὐτοῦ τὰ προστάγματα ἅπαντα, εἰς δὲ τὴν ἀγάπην καὶ ἐγκράτειαν ἦτον ὁ Γουρίας τόσον ἐπιμελητῆς ἄοκνος ὁποῦ τὸν ἐπωνόμαζαν ἐγκρατῆ οἱ ἐγχώριοι· ὁμοίως καὶ ὁ Σαμωνᾶς εἶχε τὸν πόθον του ὅλου εἰς τὸν Θεὸν, τὸν Γουρίαν μιμούμενος. Τούτους ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Ἐδέσσης Ἀντώνιον, ὅτι ἐδίδασκον τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ ψηφοῦσι τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν, καταφρονοῦντες προσωρινὰ κολαστήρια. Ὁ δὲ Δικαστὴς ἐπρόσταξε νὰ φυλακώσουν τοὺς ἄνωθεν δύω, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρουν νὰ ὁμολογοῦσι τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα· τοὺς ὁποίους ἐξετάζοντας διαφόρως, ἐρράβδισε καὶ ἐβασάνισεν ἅπαντας· ἐξαιρέτως δὲ τοὺς Ἁγίους ἐτούτους ἐπαράστησεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τοὺς ἐπαρακίνα νὰ θυσιάσουν τὰ εἴδωλα διὰ νὰ μὴ λάβουν ἐπώδυνον θάνατον. Ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἀπεκρίνατο, μὴ γένοιτο νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἀληθινὴν Πίστιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας εὑρίσκομεν ζωὴν αἰώνιον, καὶ νὰ προσκυνήσωμεν ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄχρηστα ξόανα. Καὶ ὁ Ἡγεμὼν, διὰ τὸ καλόν σας σᾶς συμβουλεύω νὰ κάμετε τοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα. Λέγειτον ὁ Γουρίας· ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα δὲν ἀπαρνούμεσθεν τὴν πίστιν μας, οὔτε νὰ ὑποταχθοῦμεν εἰς τοῦ φθαρτοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν Πατέρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τοῦ ὁποίου ποιοῦμεν τὸ πρόσταγμα, ὅς τις ἐστὶ πάντων τῶν Βασιλέων Δεσπότης καὶ Κύριος. Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ὁποίου καταφρονοῦμεν ὅλα τὰ σαρκικὰ θελήματα, καὶ εἱμεσθεν ἕτοιμοι νὰ λάβωμεν πρόσκαιρον θάνατον, διὰ νὰ δοξασθοῦμεν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ νὰ ζοῦμεν αἰώνια. Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα διαλεχθεὶς μὲ τοὺς Ἁγίους ὁ Ἡγεμὼν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν γνώμην του, τοὺς ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς τὴν Ἔδεσσαν διὰ ἐπίσκοπόν του τὸν Ἡγεμόνα τῆς Ἀντιοχείας Μουσούνιον, νὰ ἐξετάσῃ ὅσους εὕρῃ Χριστιανοὺς, νὰ τοὺς θανατώσῃ μὲ πάνδεινα κολαστήρια, ἐὰν δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Ἤφεραν οὖν τὸν Σαμωνᾶν καὶ Γουρίαν πρώτους ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ κριτήριον· ὁ γοῦν Μουσούνιος τοὺς ἐφόβισε πολλὰ μὲ λόγια, νὰ τοὺς δώσῃ διαφόρους βασάνους, νὰ ξεσχίσῃ τὰς σάρκας τους ἕως νὰ φανοῦν τὰ ἐντόσθια, νὰ χύσῃ μόλυβδον ἀπὸ τὸ στόμα, νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν τους, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀπειλὰς τοὺς εἶπε, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ δειλιάσουσιν. Ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς φοβούμεσθεν καὶ τρέμομεν τὸν ἀκοίμητον σκώληκα, καὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον, ὁποῦ κολάζουν σῶμα καὶ ψυχὴν αἰώνια, ἀμὴ τὰ ἐδικάσας κολαστήρια μόνον τὸ σῶμα παραμικρὸν βλάπτουσι, τὴν δὲ ψυχὴν ἐκλαμπρύνουσιν· καὶ ὅσον μᾶς βασανίζεις δριμύτερα, τόσον μᾶς ὠφελεῖς περισσότερα, καὶ μᾶς προξενεῖς ἀνεκδιήγητον ἀπόλαυσιν, καὶ αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ὅταν οὖν εἶδεν ὁ Ἡγεμὼν τὴν στερεὰν αὐτῶν γνώμην καὶ ἀμετάθετον, ἀφῆκε τὰ λόγια, καὶ ἀρχίζει τὰ κολαστήρια, καὶ προστάσσει Ἀνουΐνον τὸν Κομεταρήσιον νὰ τοὺς κρεμάσῃ ἀπὸ τὴν μίαν χέρα, εἰς δὲ τοὺς πόδας αὐτῶν νὰ δέσῃ λίθον βαρύτατον, διὰ νὰ κατασπάσουν τὰ νεῦρα καὶ αἱ φόλυσες, νὰ ἔχουν ὀδύνην δριμυτάτον. Τούτου γενομένου, ἐκρέμουνταν ὥρας πέντε, ὑπομένοντες καρτερικῶς τοιαύτην πανώδυνον βάσανον, χωρὶς νὰ φωνάξουν, ἢ νὰ στενάξουν ὁλότελα, ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἦσαν ἄλλοι οἱ πάσχοντες, καὶ αὐτοὶ νὰ τοὺς ἐστοχάζοντο.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπέρασαν τόσαις ὥραις, τοὺς ἠρώτησαν πάλιν, ἐὰν ἔστεργαν νὰ τελέσουν τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα; καὶ ἰδόντες αὐτοὺς, ὅτι δὲν ἐδύνοντο νὰ ἀποκριθοῦσιν ἀπὸ τοὺς πόνους, τοὺς ἐκατέβασαν, καὶ τοὺς ἔκλεισαν εἰς μίαν ζοφερὰν φυλακὴν, ὁποῦ τὴν ὠνόμαζον σκοτεινὸν λάκκον, καθὼς ἦτον κατὰ ἀλήθειαν, ὅτι φῶς ἡμέρας ποσῶς ἐκεῖ δὲν ἐφαίνετο· καὶ ἀσφαλίσαντες εἰς τὸ ξύλον τοὺς πόδας τους, ἐπαράγγειλαν τῶν φυλάκων νὰ μὴ τολμήσῃ τίς, νὰ τοὺς δώσῃ ψίχα ψωμοῦ, ἢ ῥανίδα ὕδατος· καὶ ἔκαμαν εἰς τοιοῦτον τόπον πανώδυνον ἀπὸ ταῖς πρώταις τοῦ Αὐγούστου, ἕως τὰς δέκα τοῦ Νοεμβρίου, ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν καὶ ἄλλαις στενοχωρίαις βασανιζόμενοι, καὶ τότε τοὺς ἤφεραν εἰς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ λέγει τους· δὲν ἐσωφρονίσθητε τόσον καιρὸν, νὰ καταλάβετε τὸ συμφέρον σας; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· πολλάκις σᾶ εἴπομεν τὴν γνώμην μας, καὶ μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε καθὼς ὁ Βασιλεὺς σὲ ἐπρόσταξε. Τότε κελεύει νὰ κλίνουν τὸν ἕνα πόδα τοῦ Σαμωνᾶ ἀπὸ τὸ γόνατον, καὶ τούτου γενομένου, ἐκρέμασαν κατακεφαλῆς ἀπὸ τὸν κεκλιμένον πόδα τὸν Ἅγιον, καὶ ἔδεσαν βάρος σιδήρου εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ποδός τοῦ διὰ νὰ κατασπάσῃ ἡ φόλησις· τὸν δὲ Γουρίαν δὲν ἐτιμώρησε, διατὶ τὸν εἶδεν εἰς τὴν ὄψιν χλωμὸν καὶ ἀδύναμον, ὄχι πῶς τὸν ἐλυπήθη, ἀλλὰ φοβούμενος μὴν ἀποθάνῃ εἰς τὰ παιδευτήρια, καὶ δὲν τον φέρῃ εἰς τὴν πλάνην τε. Ὁ γὰν Σαμωνᾶς ἐκρέμετο ὥρας τέσσερας, σφοδρῶς καὶ δεινῶς ὀδυνώμενος ὑπὸ τῆς χαλεπῆς ἐκείνης βασάνου, καὶ πικρῶς πιεζόμενος. Οἱ δὲ Στρατιῶται συμπονοῦντες, τὸν ἐσυμβούλευον νὰ ὑπακούσῃ τοῦ Ἄρχοντος, διὰ νὰ λυτρωθῇ τῆς κολάσεως· ἀμὴ ὁ Ἅγιος ποσῶς δὲν τους ἀπεκρίνετο, μόνον κυτάζοντας εἰς τὸν οὐρανὸν, τοιαῦτα ἐκ βάθους καρδίας προσηύχετο· Κύριε ὁ Θεὸς, ὁποῦ ἐθαυμάστωσες τὸν Διανιὴλ εἰς τοὺς λέοντας, καὶ τοὺς τρεῖς Παῖδας νικητὰς τῆς φλογὸς ἀνέδειξας, αὐτὸς καὶ τώρα πολυέλεε, ὁποῦ ἠξεύρεις τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, πρὸς ἡμᾶς ἐπίβλεψον, καὶ φύλαξον εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς τῶν προσταγμάτων σου ἄσβεστον, καὶ ἀξίωσόν μας νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν αἰώνιον σου μακαριότητα, ὅτι εὐλογημένος εἶσαι ἀεὶ καὶ πάντοτε. Ταῦτα ὁποῦ ἔλεγεν ὁ Ἅγιος, ἔγραφεν ἕνας ὑπογραφεὺς ὁποῦ ἐπαράστεκε. Τότε κατεβάσαντες τὸν Ἅγιον, τοὺς ἐφυλάκωσαν ὡς καὶ πρότερον, καὶ τῇ ιέ. τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς καθήσας τὸ πρωὶ ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸν Θρόνον, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους σηκωτοὺς, διατὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ περιπατήσουν ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τὴν λοιπὴν κακοπάθειαν· καὶ ἐρωτήσας αὐτοὺς, ἐὰν ἤθελον νὰ προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα, διὰ νὰ μὴ λάβουν πικρότατον θάνατον, τοῦ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· ἡμεῖς ἄλλο δὲν ποθοῦμεν, μόνον αὐτὸ, ὁποῦ μᾶς φοβερίζεις, καὶ μᾶς κάμνεις κληρονόμους διὰ θανάτου τῆς ἀθανάτου ζωῆς, καὶ ἀτελευτήτου μακαριότητος. Τότες ὁ μὲν Ἡγεμὼν βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτῶν, ἔγραψε τὴν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς βάλουν εἰς ἕνα ἀμάξι, νὰ τοὺς ὑπάγουν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τους. Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐχάρησαν πολλὰ, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ὁποῦ τοὺς ἔδωκεν ἕως τέλους δύναμιν. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, εὐγῆκαν ἀπὸ τὸ ἅρμα ἀγαλλιώμενοι, καὶ λαβόντες ἀπὸ τοὺς θημίους διωρίαν, ἔκαμαν τὴν προσευχὴν ταύτην οἱ ταπεινό-

φρονες. «Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρόσδεξαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν μὲ εἰρήνην, καὶ ἀξίωσόν μας τῆς Βασιλείας σου». Τότε στραφεὶς ὁ Σαμωνᾶς λέγει πρὸς τὸν Σπεκουλάτωρα· κάμε ἀδελφὲ τοῦ Ἀφεντός σου τὸ πρόσταγμα, καὶ κλίναντες τὰ γόνατα, ἀποκεφαλίζονται. Τοῦτο εἶναι τὸ μαρτύριον τῶν μακαρίων Σαμωνᾶ, καὶ Γουρία. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ λόγου ἐγράψαμεν καὶ ἕτερον ὄνομα, ἂς εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ καὶ διὰ τὸν μακάριον Ἄβιβον, ὅς τις ἦτον εἰς τοὺς χρόνους ὑστερώτερος, ἀμὴ ἔλαβε τὸ ποθούμενον τέλος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῇ ι έ. τοῦ Νοεμβρίου, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι δύω, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν. Οὗτος ὁ Ἅγιος ἐγεννήθη εἰς ἕνα χωρίον τῆς Ἐμέσης, ὁπὸ τὸ ἔλεγον Ἀποθελσαία· ἦτον δὲ εἰς τὴν ἀξίαν Ἱεροδιάκοτος κατὰ τοὺς χρόνους Δικινίου τοῦ Βασιλέως, ὅταν ἡγεμόνευεν ὁ Λυσανίας εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἦτον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς διωγμὸς μεγαλώτατος· ὁ δὲ Ἄβιβος ἑρμήνεσε τὰς ἁγίας Γραφὰς, διδάσκων τοὺς πισνοὺς, νὰ φυλάγουν ἀκριβῶς τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἡγεμὼν ἔστειλεν ἀναφορὰν πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ τὸν Ἄβιβον, ἐὰν ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ, διατὶ δὲν εἶχεν ἐξουσίαν τινὰ κατ' αὐτοῦ προτήτερα· καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἔστειλε γραφικῶς ἐξουσίαν, νὰ ἠμπορῇ νὰ παιδεύῃ ὅλους τοὺ Χριστιανοὺς ὁποῦ δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Λαβὼν οὖν τὸ γράμμα τοῦ Λικινίου ὁ Λυσίας, ἔστειλε Στρατιώτας νὰ φέρουν τὸν Ἄβιβον, ὅς τις ἦτον μὲ τὴν Μητέρα του καὶ ἄλλους τινὰς Συγγενεῖς καὶ φίλους του εἰς ἕνα μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἠγωνίζετο διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν. Ἀκούσας, πῶς τὸν ἐγύρευον, ὑπῆγε μοναχός του πρὸς τὸν πρῶτον τῆς τάξεως ὀνομαζόμενον Θεότεκνον, καὶ λέγει τον· ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε. Ὁ δὲ Στρατηγὸς ἦτον καλόγνωμος ἄνθρωπος, καὶ λέγει τοῦ Ἁγίου· ὕπαγε φυλάξου ποθὲν τώρα ὁποῦ δὲν το ἠξεύρει τινὰς, πῶς σὲ ηὗρηκα, καὶ μὴν ἔχῃς διὰ τὴν Μητέρα καὶ τοὺς Συγγενεῖς σου καμμίαν ἔννοιαν, ὅτι τινὰς δὲν τους θέλει λυπήσει, μόνον τοῦ λόγου σου φύλαξον· καὶ ταῦτα μὲν ὁ Θεότεκνος. Ὁ δὲ Θεοπόθητος Ἄβιβος ἐπόθει νὰ πάθῃ διὰ τὸν ἀπαθῆ καὶ παθητὸν ἡμῶν Δεσπότην καὶ Κύριον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἐγὼ δὲν παῤῥησιάζομαι διὰ τὴν Μητέρα καὶ Συγγενεῖς μου, ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς Χριστὸν ὁμολογίαν ἔρχομαι ἑκουσίως νὰ λάβω θάνατον, καὶ ἐὰν δὲν θέλεις ἐσὺ νὰ μὲ δέσῃς, ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Ἡγεμόνα αὐτόκλητος. Τότες ὁ Θεότεκνος, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ αὐτὸς τὴν ζωήν του, ὑπῆγε πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τὸν Ἄβιβον, ὅς τις ἐρατήσας αὐτὸν τὴν τύχην καὶ ὄνομα, ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον Χριστοῦ Διάκονος. Ὁ μὲν οὖν Ἡγεμὼν ἐπρόσταξεν αὐτὸν, νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἦτον πρέπον νὰ ἀφήσῃ ἀληθινὸν Θεὸν, νὰ προσκυνήσῃ ἀναίσθητα πράγματα. Τότε δένοντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς βραχίονας, τὸν ἐκρέμασαν εἰς ἕνα ξύλον, καὶ μὲ σιδηροῦς ὄλυχας τὸν ἐκαταξέσχιζαν· ὅθεν εἶχε διπλῆν τὴν ὀδύνην καὶ βάσανον, καὶ περισσότερον πόνον εἶχεν εἰς τοὺς βραχίονας ἀπὸ τὸ βίαιον βάρος, παρὰ ἀπὸ τοὺς ξεσχισμοὺς τῶν ὀνύχων, διατὶ ἐκινδύνευε νὰ σπάσουν αἱ χεῖρές του. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἐκολάσευε τὸν Ἅγιον, ἀγάπην καὶ σπλάγχνος ὑποκρινόμενος· καὶ πάλιν βλέπωντας, πῶς ἦτον στερεὸς τὴν γνώμην καὶ ἀμετάτρεπτος, τὸν ἐφοβέριζε, νὰ τοῦ δώσῃ δεινότερα κολαστήρια. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγωντας· δὲν με θέλει χωρίσει τινὰς ἀπὸ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε νὰ μὲ κάμῃ νὰ προσκυνήσω δαίμονας, ἂν μᾶ ἔδιδε τὰ σκληρότερα κολαστήρια, ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν. Ἐρωτήσας δὲ ὁ Ἡγεμὼν τίνα ὠφέλειαν προξενοῦσιν αἱ βάσανοι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ καταξεσχίζεν μόνον τὸ σῶμα, καὶ ἀφανίζοντο; ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος· ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐτοῦτος ὁ κόσμος ὁ ὁρώμενος καὶ πρόσκαιρος, ἀλλὰ ἕτερος ὡραιότερος καὶ αἰώνιος· ὅς τις ὑπομένῃ ἐθῶ διὰ τὸν Χριστὸν δεινὰ παιδευτήρια, ἀπολαμβάνει ἐκεῖ περισσοτέραν ἀντάμειψιν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγωντας ἀληθέστατα ὁ Ἱερὸς Ἄβιβος, τὰ ἐκαταγέλα ὁ Ἡγεμὼν ὡς ἄγνωστα λόγια, καὶ ποτὲ μὲν τὸν ἐκολάκευε, σκεπάζωντας μὲ προσωπεῖον φιλανθρωπίας τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ μάνιτα, ποτὲ δὲ τὸν ἐφοβέριζε, νὰ τοῦ δώσῃ πικρὸν καὶ πανώδυνον θάνατον· καὶ βλέπωντας, πῶς ἦτον στερεὸς εἰς τὴν γνώμην καὶ ἀμετάτρεπτος, ἔκαμεν ἀπόφασιν, νὰ τὸν τελειώσουν διὰ πυρός· ἀμὴ νὰ εἶναι ὀλίγη ἡ φωτία, διὰ νὰ μή τον θανατώσῃ πάραυτα, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον νὰ ἀναλώσουν τὰς σάρκας του, διὰ νὰ λάβῃ πολλὴν τυράννησιν. Λαβόντες λοιπὸν αὐτὸν οἱ δήμιοι, τὸν ὑπῆγαν ἔξω τῆς χώρας, ἀκολουθοῦντες οἱ Συγγενεῖς μὲ τὴν Μητέρα του· καὶ ὅταν ἡτοίμασαν τὰ ξύλα, καὶ ἤψε τὸ πῦρ, ἔκαμε προσευχὴν ὁ Ἅγιος, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ ἐφίλησε τὴν Μητέρα καὶ τοὺς λοιποὺς Συγγενεῖς τε καὶ φίλους του, καὶ οὕτως ἔῤῥιψαν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ οἱ δήμιοι, καὶ μετὰ ὥραν πολλὴν καταφλεγόμενος, παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμά του· τὸ δὲ σῶμα ἐπῆραν οἱ Συγγενεῖς του, ἀλείψαντες αὐτὸ μὲ ἀρώματα, καὶ ψάλλοντες ὕμνους καὶ ᾠδὰς τῷ Κυρίῳ, τὸ ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὅπου ἦσαν τῶν ἁγίων Σαμωνᾶ καὶ Γουρία τὰ Λείψανα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος, τῆς Θείας καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος. Τοιοῦτον τέλος ἠξιώθη ὁ Ἱερὸς Ἄβιβος εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Λικινίου· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔπαυσεν ὁ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς, τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου βασιλεύοντος, εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ὁποίου, ἐπαῤῥησιάσθη εἰς δόξαν Θεοῦ ἡ εὐσέβεια.

Ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάβετε ποταπὴν παῤῥησίαν ἔχουσι πρὸς Θεὸν οἱ Ἅγιοι, νὰ γράψωμεν ἕνα μέγα θαῦμα, ὑποῦ ὕστερα χρόνους πολλοὺς μετὰ τὴν τελείωσίν τους ἐτέλεσαν. Οἱ Οὖνοι εἶναι ἕνα ἔθνος βάρβαρον, ὁποῦ κατοικοῦσι πλησίον τῶν Περσῶν εἰς τὸ μέρος, ὁποῦ εὐγένει ὁ Ἥλιος· τοῦτοι ἐπολεμοῦσαν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ πολλὰ Κάστρη τοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ἐξόχως ἔφθασαν εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκούρσευαν τὰ περίχωρα. Οἱ δὲ Βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ἔστειλαν τῶν Ἐδεσσηνῶν πολλοὺς Στρατιώτας βοήθειαν, διὰ νά μή τοὺς νικήσουν οἱ πολέμιοι, καὶ διατὶ ἦτον

ἐκεῖ ἡ εἰκὼν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὁποῦ ἔστειλε πρὸς Αὔγαρον, γράφωντάς του πῶς θέλει φυλάγει τὴν χώραν τους ἀνάλωτον, νὰ μὴ τὴν νικήσουν οἱ βάρβαροι. Ἀνάμεσα δὲ εἰς τοὺς Στρατιώτας ἐκείνους ὁποῦ ἔστειλαν οἱ Βασιλεῖς ἦτον ἕνας Γότθος, εἰς τὴν γνώμην βάρβαρος, κακότροπος, καὶ ὀλέθριος· οὗτος ἐκόνευσεν εἰς τὸ σπῆτι μιᾶς εὐλαβοῦς χήρας καὶ σώφρονος, Σοφίας ὀνόματι, ἥτις εἶχε μίαν μονογενῆ θυγατέρα ὡραιοτάτην καὶ εὔμορφον, τὴν ὁποίαν βλέπωντας μίαν ἡμέραν ὁ ἄσεμνος, ἐτρώθη εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν ἔρωτα· ὅθεν σχηματιζόμενος, ὅτι ἦτον πλούσιος καὶ καλὸς ἄνθρωπος, ἐπαρακάλεσε πολλὰ τὴν Μητέρα τῆς Κόρης μὲ κολακείαις καὶ πανουργεύματα, νὰ τοῦ τὴν δώσῃ διὰ γυναῖκά του νόμιμον· ἡ δὲ χήρα ποσῶς δὲν ἔστεργε. Λοιπὸν ὅταν εἶδε, πῶς μὲ τὴν ταπείνωσιν δὲν ἐκατώρθωσε τίποτας, τὴν ἐφοβέρισε νὰ τὴν κακοποιήσῃ, ἐὰν δὲν κάμῃ τὸν λόγον· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ, μὴν ἐλπίζῃς νὰ σοῦ δώσω τὴν Κόρην μου, οὔτε μὲ κολακείαις πώποτε, ὅτι ἀγνωσία μου μεγάλη εἶναι, νὰ δώσω τὸ τέκνον μου εἰς ἕνα βάρβαρον καὶ ἀνέγνωρον, ὁποῦ θαῤῥῶ νὰ ἔχῃς γυναῖκα καὶ παιδία, καθὼς μου εἶπε τὶς ἄνθρωπος. Ὁ δὲ ἄσεμνος καὶ ἀναίσχυντος τῆς ὤμοσε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ψεύματα, πῶς ἦτον ἀκόμη ἀνύπανδρος, καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν θυγατέρα της Κυρίαν εἰς ὅλον τὸ πρᾶγμά του. Ἡ Σοφία λοιπὸν ὡς γυνὴ εὐκολοκατάπειστος, ἐπίστευσε τοὺς ὅρκους τοῦ ἀσεβοῦς, καὶ ὑψώσασα πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἔλεγε· Δέσποτα Κύριε, μὴ παρίδῃς τὴν ὀρφανὴν ταύτην, ὁποῦ ὑπανδρεύω μὲ τὸν ἀγνώριστον τοῦτον ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιστεύθηκα, ἔχουσα τὸ θαῤῥός μου εἰς τὴν χάριν σου, νὰ τὴν διαφυλάττῃς ὡς δούλην σου εὐλαβῆ, ἀβλαβῆ ἀπὸ ἐναντίον συνάντημα. Ταῦτα λέγουσα, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους, γράφοντες κατὰ τὴν τάξιν τὰ συνοικέσια· καὶ ἐπειδὴ ἔκαμαν πολὺν καιρὸν οἱ Στρατιῶται εἰς τὴν Ἔδεσσαν, πολεμοῦντες τοὺς βαρβάρους, ἐγγαστρώθη ἡ νύμφη, καὶ πρὶν νὰ γεννήσῃ ἑτοιμάζοντο οἱ Ῥωμαῖοι νὰ στρέψουν εἰς τὸν τόπον

τους, ἐπειδὴ ἐνίκησαν τοὺς ἐχθρούς, καὶ ἔφυγαν ἄπρακτοι. Θέλωντας οὖν ὁ γαμβρός της, νὰ πάρῃ μαζί τὴν γυναῖκά του, ἔκλαιεν ἡ Σοφία τῆς Θυγατρός της τὸν χωρισμὸν, καὶ τὰ σπλάγχνα ἐκόπτετο· καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, κατὰ τὸν νόμον τῶν γάμων, ἐπειδὴ ἐκείνη ἔστεργε νὰ τὴν ἐπάρῃ, ὑπήγασι καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ, ΚΑΙ ΑΒΙΒΟΥ,

καὶ λέγει ἡ Σοφία πρὸς τὸν γαμβρόν της· ἔγγισον εἰς τὸ μνημεῖον τῶν Ἁγίων τὰς χεῖράς σου, καὶ ὤμοσε νὰ μὴ κάμῃς καμμίαν ἀπανθρωπίαν τῆς Θυγατέρας μου, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀγαπᾷς ὡς γυναῖκά σου πάντοτε, καὶ οὕτως τὴν ἔπαρε. Τότε λέγει πρὸς τοὺς Ἁγίους ὁ ἀλιτήριος· ἀπὸ τὰς χεῖράς σας, Μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, λαμβάνω τὴν Κόρην σήμερον, καὶ ἐσᾶς δίδω ἐγγυητὰς εἰς τὴν Μητέρα της, νὰ μήτην λυπήσω πώποτε· οὐ μόνον δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ ψεύστης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Θείαν δύναμιν ὤμωσε, νὰ μὴ παρέβῃ τοὺς ὅρκους, ἀλλὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ὑποσχόμενα. Τότες ἐναγκαλίζουσα καὶ καταφιλοῦσα μία τὴν ἄλλην ἐχώρισαν· καὶ ἡ μὲν Σοφία εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέστρεψεν, αὐτὴ δὲ ὑπῆγε μὲ τὸν ὁμόζυγον. Ὁ ὁποῖος ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν χώραν του, ἀστόχησε τοὺς ὅρκους ὁ δυσσεβὴς, ἐκαταφρόνεσε τὴν ἀγάπην τῆς γυναικὸς, οὔτε τὸν Θεὸν ὁ ἄθεος ἐφοβήθη· ἀλλὰ ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὸν οἰκόν του, τὴν ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὰ πλούσια, ἱμάτια ὁποῦ ἐφόρει καὶ στολίδια, καὶ ἐνδύνει την ὡς σκλάβαν κομμάτι παλιόρασον, λέγωντας, ἤξευρε πῶς ἔχω γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ φυλάγου νὰ μὴν ὁμολογήσῃς τινὸς τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλὰ ὑπηρέτα ὡς δούλη τὴν γυναῖκά μου, νὰ μὴ κινδυνεύσῃς εἰς Θάνατον.

Ταῦτα ἀνελπίστως ἀκούσασα, ἔμεινε σχεδὸν ἀπὸ τὴν λύπην ὡς λίθος ἡ τάλαινα, βλέπουσα, ὅτι ἠπατήθη ἀπ' ἐκεῖνον τὸν ἀσεβέστατον, καὶ ὑστερήθη Μητρὸς, Πατρίδος, Φίλων, καὶ Συγγενῶν· καὶ εἰς τόσην ἀθυμίαν ἔπεσεν, ὁποῦ ἐκινδύνευσε νὰ ξεψυχήσῃ· πλὴν οἱ Ἅγιοι, ὁποῦ ἔβαλεν ἡ Μητέρα της ἐγγυητὰς, τῆς ἐβοήθησαν, καὶ ὑπέμεινε τὴν λύπην μεγαλοψύχως, εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· εἶτα λέγει ταῦτα πρὸς τὸν ὁμόζυγον· αὐτὰ εἶναι ὁποῦ ἔτασσες μὲ ὅρκους ἀχάριστε; καὶ δὲν ἐφοβήθης τοὺς Ἁγίους, νὰ γένῃς τοιοτοτρόπως προδότης μου, νὰ μὲ πάρῃς ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, καὶ ἀπαρνήθηκα τοὺς συγγενεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμά μου, διὰ τὴν ἐδικήν σου ἀγάπην ἀγνωμονέστατε, διὰ νὰ ἔλθω νὰ μὲ κάμῃς σκλάβαν σου; Θαυμάζω πῶς δέν με ἐφόνευσες ἄσπλαγχνε. Ταῦτα εἰποῦσα προσηύχετο πρὸς τὸν οὐρανὸν κυττάζουσα, καὶ ἔλεγε ταῦτα μὲ θερμότατα δάκρυα· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μου, ἴδε τῆς ταλαιπώρου τὴν θλίψιν μου, καὶ λύτρωσε ἀπὸ τὰ δεινὰ τὴν ἀθλίαν ψυχήν μου, διὰ πρεσβειῶν τῶν ἁγίων Μαρτύρων σου, ὅτι ἔχουσα εἰς ἐκείνους μετὰ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν σου τὸ θάρρος μου, ἐκακόπεσα. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Γότθου, καὶ εἶδεν ἡ γυνή του τῆς Κόρης τὴν ὡραιότητα, ἐσυζήλωσε, καὶ τὸν ἠρώτα πόθεν ἦτον, καὶ τί τὴν ἤθελεν; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη, πῶς τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν αἰχμάλωτον, διὰ νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν οἰκίαν τους· ἡ δὲ νεάνις ἐσιώπα, καὶ ἔκαμνεν ὡς δούλη προθύμως ὅλα τὰ προστασσόμενα· πρὸς δὲ τοὺς Ἁγίους ἔλεγεν εἰς τὴν καρδίαν της πάντοτε· ἅγιοι Μάρτυρες, μὴν ὑπομείνετε τὸν δόλον, οὔτε ἀφήσετε τὴν κακουργίαν ἀπαίδευτον, ἀλλὰ βοηθήσατε ταχέως τῆς δούλης σας. Ἡ δὲ κυρά της τὴν ἐπρόστασεν εἰς βαρέας ὑπηρεσίας διὰ τὸν φθόνον της, διὰ ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν· καὶ ὅσον ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς νὰ γεννήσῃ, τόσον αὐτὴ τὴν ἐβασάνιζε τρισχειρότερα, διὰ ν' ἀποθάνῃ τὸ βρέφος εἰς τὴν κοιλίαν της· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὴν ἐφύλαγε, καὶ γεννήσασα παιδίον ἀρσενικὸν, ἦτον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅμοιον· τοῦτο βλέπουσα τοῦ Γότθου ἡ σύζυγος ἐσυζήλωσε, καὶ ἐμελέτα νὰ θανατώσῃ τὸ βρέφος ἡ ἄδικος· καὶ μίαν ἡμέραν ἔστειλεν εἰς ὑπηρεσίαν τινὰ τὴν σύζυγον, καὶ μοναχὴ ὑπομείνασα, ἔβαλε φαρμάκι εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου, καὶ τὸ ἀπέκτεινεν, ἐλθοῦσα δὲ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ εἰς ὀλίγον διάστημα, ἤυρε νεκρὸν τὸ βρέφος, καὶ εὔγεναν ἀφροὶ ἀπὸ τὸ στόμα του· λοιπὸν ἐπόνεσεν ἡ ψυχή της, καὶ εἶχε θλίψιν ἀνείκαστον, πλὴν ὡς φρόνιμος δὲν ἔδειξεν ἔξω τὸ σκάνδαλον, ἀμὴ ἐσύναξε τὸν ἀφρὸν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ παιδὸς εἰς ἕνα κομμάτι δερμάτι μάλινον, καὶ ἀκριβῶς τὸ ἐφύλαξε, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν φονεύτριαν· εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔκαμε φιλίαν ὁ ἄνδρας της, καὶ ἐκάλεσε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του. Ἡ δὲ νεάνις εὑρίσκουσα καιρὸν ἐπιτήδειον, ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ, ἐὰν εἰς τὸν Θάνατον τοῦ παιδίου ἦτον αἰτία ἡ σύζηλος· καὶ πλύνασα τὸ μαλὶ ἐπιμελῶς εἰς ἕνα ποτήριον, ἐπότησεν τὴν κυρίαν της, διὰ νὰ λάβῃ ἡ ἄδικος δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν· εὐθὺς δὲ ὁποῦ τὸ ἔπιεν, ἔστρεψεν εἰς τὴν κεφαλήν της ὁ πόνος της, καὶ εἰς τὴν κορυφήν της ἡ ἀδικία της, καὶ πίπτουσα εἰς τὴν γῆν νεκρά, ἐτρύγησε τοὺς καρποὺς τῶν πόνων της, καὶ ὅλοι της οἱ συγγενεῖς μεγάλως ἐθλίβησαν· καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἔθαψαν, εἴχασιν ὑποψίαν εἰς τὴν αἰχμάλωτον, πῶς αὐτὴ νὰ τὴν ἐθανάτωτε, καὶ ἐβούλοντο νὰ τὴν φονεύσουν, ἀλλὰ μὴ ἔχοντες ἐξουσίαν νὰ ἀποκτείνουν ἄνθρωπον, τὴν ἔκλεισαν κρυφὰ ζωντανὴν εἰς τὸν τάφον τῆς ἀπεθαμένης κυρίας της, βάνοντες φύλακας ἔξωθεν, νὰ βλέπουν τὸν τάφον ἐπιμελέστατα. Ἔχουσα λοιπὸν διπλῆν τὴν ὀδύνην καὶ βάσανον, τὸν βρῶμον λέγω τῆς νεκρᾶς, καὶ τὴν ζόφωσιν, ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα λέγουσα. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁ προσδεξάμενος ὡς ζῶσαν Θυσίαν τὰ τῶν ἁγίων Μαρτύρων σου αἵματα, ἐπίβλεψον εἰς ἐμὲ, δός μοι βοήθειαν, καὶ λύτρωσέ με ἀπὸ τοῦτον τὸν κίνδυνον· καὶ ἐσεῖς ἅγιοι Ὁμολογηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ Μάρτυρες, ὁποῦ σᾶς ἔβαλεν ἐγγυητὰς πρὸς τὴν Μητέρα μου ὁ ἄσπλαγχνος ἐκεῖνος καὶ ἀσεβέστατος, προφθάσατε ταχέως, καὶ εὐγάλετέ με ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν σκοτεινότατον. Ταῦτα λέγουσα, βλέπει τρεῖς ἄνδρας ἐξαστράπτοντας, οἵ τινες ἐμετέβαλαν τὴν δυσωδίαν εἰς εὐωδίαν θαυμάσιον λέγοντες· μὴ φοβᾶσαι, ὅτι δὲν ψευματοῦμεν τὴν ἐγγύησιν, ἀλλὰ ἤλθομεν νὰ σὲ ὑπάγωμεν ἀβλαβῆ καὶ σώαν εἰς τὴν Μητέρα σου. Ταῦτα εἰπόντες, ἀπεκοιμήθη ἡ γυνὴ, καὶ ἐλθοῦσα εἰς ἔκτασιν, εὑρέθη εἰς μίαν στιγμὴν ὡς ἄλλος Ἀββακοὺμ, ἢ ὡς ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, ἀπὸ τὸν τάφον (ὦ θαύματος ἀξίου τῆς τοῦ Χριστοῦ χρηστότητος καὶ δυνάμεως!) εἰς τὴν πατρίδα της Ἔδεσσαν, καὶ ὅταν ἐξύπνησε τὸ μεσόνυκτον, βλέπει καὶ ἦτον εἰς τὸν Ναὸν τῶν ἁγίων Μαρτύρων, καὶ αὐτοὺς ἔμπροσθεν αὐτῆς ἱσταμένους, καὶ λέγουσιν αὐτῇ· ἠξεύρεις καλὰ ποῦ εὑρίσκεσαι; Ἡ δὲ γυνὴ στρέφουσα εἰς ἕνα μέρος καὶ ἄλλο τοῦ εὐκτηρίου τὸ πρόσωπον, ἐκατάλαβε τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μαρτύρων· ὅθεν ἔχαιρε θαυμάζουσα, καὶ ἐσκίρτα τῷ πνεύματι, καὶ πίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἁγίων εὐχαρίστα τὴν χάριν δακρύουσα. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῇ· ἰδοὺ ἐπληρώσαμεν τὴν ἐγγύησιν, λοιπὸν ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὴν Μητέρα σου, δοξάζουσα τὸν Κύριον. Ταῦτα λέγοντες ἔγιναν ἄφαντοι. Ἡ δὲ γυνὴ ἔμεινεν εἰς τὸν Τάφον αὐτῶν, εὐχαριστοῦσα καὶ κλαίουσα ἀπὸ τὴν χαρὰν της, ἔλεγε δὲ ταῦτα μεγαλοφώνως σκιρτῶσα καὶ χαίρουσα. Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησεν· εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ σώζων τοὺς ἐπὶ σοὶ ἐλπίζοντας. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγουσα, ἦλθεν ὁ Ἱερεὺς ὁποῦ ἐνώρευε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν τὴν αἰτίαν τοσαύτης αὐτῆς χαρᾶς τε καὶ θλίψεως, ἐδιηγήθη ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Ὁ δὲ περισσῶς ἐθαυμάζετο, καὶ δὲν ἐπίστευε τοιοῦτον ἐξαίσιον τερατούργημα, ἕως οὗ ἐμήνυσε τῆς Μητέρας της, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Ναόν· ἥτις βλέπουσα ἀπροσδοκήτως τὴν θυγατέρα, ἐνηγκαλίσθησαν, καὶ ἀπὸ τὰ δάκρυα δὲν ἐδύνοντο νὰ συντύχουσι· μετὰ δὲ ὥραν πολλὴν ἐσυνήφερον ὀλίγον εἰς ἑαυτὰς, καὶ τὴν ἠρώτησε πῶς ἦτον ἐνδεδυμένη μὲ τοιοῦτον εὐτελέστατον δουλικὸν ἱμάτιον; Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ὅσα ἔπαθεν· ἔπειτα εὐχαριστοῦσαν καὶ αἱ δύω μετὰ θερμῶν δακρύων τὸν Κύριον, καὶ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας, ὁποῦ ἐτέλεσαν εἰς αὐτὰς τοιοῦτον θαυμάσιον· ἔκαμαν οὖν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸν ναὸν προσευχόμεναι, καὶ τὸ βράδυ ὑπῆγαν εἰς

τὴν οἰκίαν τους, καὶ ὅσοι ἤκουσαν αὐτὸ τὸ τεράστιον, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, καὶ τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ μεγαλύνοντες. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔστειλε πάλιν φουσάτον ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Ἔδεσσαν διὰ τοὺς ἄνωθεν βαρβάρους, ὁποῦ τὴν ἐπολεμοῦσαν ὡς πρότερον. Ὑπῆγεν ἂν ὁ ἀνωειρημένος Γότθος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ Θαρρῶντας, ὅτι δὲν ἤξευρε τίποτας, ἤτις ὑποκρύψασα τὴν θυγατέρα εἰς μίαν κάμεραν, ὑποδέχθη τὸν γαμβρὸν μὲ σπλάγχνος εἰς τὸ φαινόμενον· καὶ ἐρωτήσασα διὰ τὴν συμβίαν αὐτοῦ πῶς εἶχε, τῆς ἀπεκρίθη, ὅτι ἐγέννησεν ἀρσενικὸν παιδίον, καὶ ἦτον καλὰ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψευδόπλαστα λόγια· τὰ ὁποῖα ἡ εὐλαβὴς Σοφία μὴ δυναμένη νὰ ὑπομένῃ ὡς μισοπόνηρος, ἀπεκρίθη μὲ θυμὸν δίκαιον πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἄδικον λέγουσα· δόλιε καὶ φονεῦ, πῶς εἶχες ψυχήν, καὶ ἔπραξες τόσας θλίψεις εἰς τὴν γυναῖκά σου; αὐτά μου ὤμοσες καὶ ἔβαλες ἐγγυητὰς τοὺς Ἁγίους παμμίαρε; ἀλλὰ δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ σὲ ἤφερε, διὰ νὰ λάβῃς δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν. Ταῦτα εἰποῦσα, εὔγαλεν ἔξω τὴν θυγατέρα, καὶ λέγει τον· γνωρίζεις την ἀνόσιε; ἐνθυμᾶσαι ποῦ τὴν ἐνταφίασες ζῶσαν, χωρὶς ποσῶς νὰ λυπηθῇς τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ νὰ εὐλαβηθῇς τοὺς Ἁγίους, ὁποῦ ὤμοσες ἀναιδέστατε; ἀλλὰ αὐτοὶ αὐτὴν μὲν ἀνελπίστως διέσωσαν τὴν ἀνεύθυνον, καὶ σὲ τὸν ὑπεύθυνον ἤφεραν νὰ λάβῃς τὴν δικαίαν ἐκδίκησιν ἄδικε. Ταῦτα ἀκούσας, καὶ βλέπωντας τὴν Κόρην ὁ βάρβαρος, ἔμεινεν ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὸν φόβον του ἄφωνος, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ σηκώσῃ τὰ ὄμματα, οὔτε μικρὰν ἀπολογίαν ἐσύντυχεν, ἔχωντας ἔλεγχον ἀψευδῆ τὴν πονηράν του συνείδησιν. Τότες εἶχασιν ἑτοιμασμένους ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν, καὶ τὸν ἔδεσαν, ὁ δὲ ὑπογραφεὺς ὑπέγραψε τὴν ὑπόθεσιν, ἔμπροσθεν τοῦ Ἐπισκόπου τῆς πόλεως, καὶ τὸν ὑπήγασιν εἰς τὸν Στρατηλάτην, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πρέπουσαν παίδευσιν· ὅς τις ἀνακρίνας αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς Κόρης, καὶ ὁμολογήσας τὴν κακουργίαν του, ἐπειδὴ νὰ τὴν κρύψῃ δὲν ἐδύνετο, ἔδωκεν ὁ Στρατηλάτης κατ' αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν, νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, ἔπειτα νὰ κατακαύσουν τὸ παμμίαρον σῶμά του, ὡς ταφῆς ἀνάξιον. Ὁ δὲ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος ἐπαρεκάλει τὸν Στρατηλάτην, νὰ μὴ τὸν θανατώσῃ, διὰ νὰ μὴν ὑπάγῃ ἡ ψυχή του εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἐφοβεῖτο τοὺς Μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἔβαλεν ἐγγυητὰς, νὰ μὴ παιδεύσουν τὴν ὕβριν δικαίως εἰς τοῦ λόγου του, καὶ διὰ νὰ μὴ τολμήσῃ καὶ ἄλλος πλέον νὰ πράξῃ τὰ ὅμοια· πλὴν διὰ τὴν πολλὴν ἱκεσίαν τοῦ Ἐπισκόπου, ἐμοίρασε τὴν τιμωρίαν, καὶ δὲν ἔκαυσαν τὸ παμμίαρον λείψανον, μόνον ἔκοψαν δικαίως τοῦ ἀδίκου τὴν κεφαλὴν, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ὅς τις τοῖς ὑπερηφάνοις ἀπέδωκεν ὡς δίκαιος ἀνταπόδοσιν, εἰς δόξαν τῆς ὑπερενδόξου, ὑπερτίμου, καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Κ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΟΛΙΤΟΥ

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν τῆς Δεκαπόλεως πόλιν καλουμένην Εἰρηνόπολιν· ὁ μὲν Πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Σέργιος, ὅς τις ἦτον αἰχμάλωτος εἰς τὰ πάθη τῆς σαρκὸς, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ ποσῶς δὲν ἐφρόντιζεν· ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ, Μαρία ὀνόματι, ἦτον εὐσεβὴς, φιλόθεος καὶ φιλότεκνος· ὅθεν ἔβαλε τὸν Γρηγόριον εἰς τὰ γράμματα, καὶ ὅταν ἐπαιδεύθη ἱκανὸν καιρὸν, καὶ ἔμαθεν ὅσα τῆ ἐφάνησαν χρειαζόμενα, ἐσύντρεχε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ὅσα λόγια ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια ἤκουε, τὰ ἐκαρπώνετο, ὡς γνωστικὸς καὶ φρόνιμος· καὶ ὑψώσας τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν καὶ τὰ Οὐράνια, ἐμίσησεν ὁλοτελῶς τὰ ἐπίγεια, καὶ δὲν ἔτρωγε ποσῶς ἡδονικὰ καὶ εὔμορφα βρώματα, ἀλλὰ ποταπὰ καὶ ἄχρηστα, καὶ ταῦτα ὅταν οἱ γονεῖς τὸν ἐβίαζαν· ἔπειτα ἔτρεχε πάλιν εἰς τὸν Θεῖον ναὸν, καὶ ἤκουε τὰ Δαβιτικὰ μελῳδήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀναπτεν ἡ ψυχή του πρὸς τὸν ἔνθεον ἔρωτα· καὶ ἀναμερίζωντας πολλάκις εἰς τόπον ἥσυχον προσηύχετο τῷ Θεῷ μόνος μόνῳ δεόμενος, νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ γένῃ δοῦλός του γνήσιος· ἦτον δὲ καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἐπιδέξιος, καὶ ἔκαμνεν ἐργόχειρα διάφορα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔπερνε τὴν ζωοτροφίαν του, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἔδιδε πτωχοῖς. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς τὸν ἐβίαζαν νὰ ἐνδύνεται πλούσια καὶ μαλακὰ φορέματα· καὶ αὐτὸς ἐφόρει πενιχρὰ καὶ ἄχρηστα ὁ εὔχρηστος τῷ Θεῷ καὶ παμπόθητος· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, τὸν ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς του χωρὶς τὴν βουλήν του, καὶ αὐτὸς ἔχωντας πόθον νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην καὶ παρθενίαν ὁ ἀξιάγαστος, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἀπόκρυφα, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα Μοναστήριον, ὅπου ἦτον Ἡγούμενος ἕνας ἐνάρετος Ἐπίσκοπος, καὶ ἔκαμε τότε νεωστὶ παραίτησιν διὰ τοὺς Εἰκονομάχους, ὁποῦ ἐπείραζαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οἱ φρενοβλαβεῖς τοὺς εὐσεβεῖς· ὅθεν διὰ νὰ μὴ του δίδουν ἐνόχλησιν ἀφῆκε τὸν Θρόνον, καὶ εὑρίσκετο εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια. Εἰς τοῦτον τὸν ἐνάρετον ποιμένα ἐξωμολογήθη ὁ Γρηγόριος, καὶ αὐτὸς τὸν ἐστερέωσεν εἰς τὴν καλὴν γνώμην ὁποῦ εἶχε, νὰ γένῃ Καλόγηρος, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τινὰς μοναχοὺς ἐναρέτους, ὁποῦ ἦσαν εἰς τόπον ἡσυχαστικώτερον καὶ ἀπόκρυφον. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν ὁ Σέργιος ὁ πατὴρ τοῦ Ἁγίου, ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ ἐξέτασεν ἐπιμελῶς καὶ ηὗρε μὲ κόπον πολὺν τὸ τέκνον της· ἀμὴ δὲν τὸ ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν σωτήριον ὁδὸν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἐπαίνεσε· μόνον μίαν χάριν τοῦ ἐζήτησε, νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο Μοναστήριον, ὅπου ἦτον ἄλλος του ἀδελφὸς, νὰ συναγωνίζωνται ἀντάμα, νὰ ἔχῃ ἕνας τὸν ἄλλον παραμυθίαν καὶ βοήθειαν Διὰ νὰ κάμῃ γοῦν τὸ θέλημα τῆς Μητρὸς ὁ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, ὑπῆγεν εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον, τοῦ ὁποίου ὁ καθηγούμενος ἦτον αἱρετικὸς ὁ ἄθλιος, καὶ ὁπόταν τὸ ἐκατάλαβεν ὁ Ἅγιος, δὲν τὸ ὑπέμεινεν ὡς ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας θερμότατος, ἀλλὰ τὸν ἤλεγξε παῤῥησίᾳ ἐμπροσθεν ὅλης τῆς ἀδελφότητος· ὅς τις ἐθυμώθη, καὶ ἔδειρε δυνατὰ τὸν Ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὰς πληγὰς, καὶ ὑπῆγεν αἱματωμένος εἰς ἕτερον Μοναστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἕνας Συγγενὴς τῆς Μητρός του Ἡγούμενος, Συμεὼν ὀνομαζόμενος, ὅς τις ἦτον καὶ Ἀρχιμανδρίτης εἰς ὅλα τὰ Μοναστήρια τῆς Δεκαπόλεως, καὶ δεχόμενος μετὰ πάσης χαρᾶς τὸν Γρηγόριον, τὸν

ἐπαίδευσεν εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ὡς πρακτικὸς ὁποῦ ἦτον καὶ ἔμπειρος. Ὅταν οὖν ἔκαμεν εἰς ἐκείνην τὴν Ἁγίαν μονὴν χρόνους ιδ'. ἔγινεν εἰς ὅλους αἰδέσιμος, καὶ τὸν εὐλαβοῦντο ὡς ἐνάρετον καὶ Ἅγιον ἄνθρωπον· ἐπειδὴ ὅλας τὰς ἀρετὰς ἀπόκτησε, καὶ ἐξόχως τὴν Θεομίμητον ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν· τότε λοιπὸν ἐγνωρίζωντας ὁ Ἅγιος, πῶς ἐδύνετο νὰ κατοικήσῃ καὶ ὁλομόναχος, ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἀρχιμανδρίτην, νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησιν, νὰ καθήσῃ εἰς ἕνα κελλίον, νὰ μὴν ἔχῃ τινὰ φροντίδα ὁλότελα· ὁ ὁποῖος ἠξεύρωντας πῶς ἦτον καλὴ ἡ γνώμη του, καὶ ὁ σκοπὸς ἔνθεος, τὸν ἐπρόσταξε, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα σπήλαιον, ὁποῦ ἦτον εἰς ἐγκρεμνὸν βαθύτατον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν ὁ Ἅγιος χαίρωντας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ προσευχόμενος· ἀλλὰ πάλιν εὗρε καὶ ἐκεῖ μεγάλην ἐνόχλησιν, ὅτι δαιμόνων πλῆθος ἑκατοίκα εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἀναρίθμητον· οἵ τινες ἐκάκισαν ἰδόντες τὸν Ἅγιον· καὶ πολλὰ ἐπάσχισαν, νὰ τὸν διώξουν μὲ διάφορα μηχανήματα· καὶ πρῶτον μὲν ἐφώναζον λέγοντες, εὔγα ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας, ὅτι πολλὰ κακὰ μέλλει νὰ πάθῃς ἀπὸ λόγου μας· ἔπειτα ἔγιναν ὅλοι σκορπίοι, καὶ ἔτρεχον καταπάνω του· αὐτὸς δὲ ἐστέκετο ἄφοβα, καὶ αὐτοὶ τὸν ἐκέντριζαν εἰς τοὺς πόδας, ὅταν ἐστέκετο προσευχόμενος, καὶ ὅταν πάλιν ἐμετάνιζεν ἕως τὴν γῆν, τὸν ἐδάγκαναν εἰς τὰ χέρια· ἀλλ' αὐτὸς ἔχωντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα του, δὲν ἐψήφα τὰς πληγάς τους ὡς νηπίων τοξεύματα· ὅθεν βλέποντες πῶς δὲν ἐδύνουνταν οἱ ἀδύνατοι νὰ τὸν διώξουν, αὐτοὶ ἐδιώχθησαν· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔγιναν Στρατιῶται, καὶ ἦλθασιν εἰς τὸ σπήλαιον, νὰ τὸν φονεύσουν μὲ τὰ ξίφη, δοξάρια, καὶ κοντάρια· καὶ αὐτὸς δὲ ἔκαμνε τὸν σταυρόν του, καὶ τοὺς ἐδίωκεν· οἵ τινες ἔφευγον τοιαῦτα φωνάζοντες:

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν τόπον μας μᾶς ἐδίωξεν ἐτοῦτος ὁ ἄδικος, ποῦ νὰ ὑπάγωμεν οἱ ταλαίπωροι; ταῦτα λέγοντες διεσκορπίσθησαν· ὅτι ἡ προσευχὴ τοῦ Ἁγίου, ὡς φλόγα πυρὸς τοὺς ἐφλόγιζε, καὶ ἔφευγον ἔντρομοι. Ἀλλὰ πάλιν μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐδοκίμασαν ἄλλην μηχανὴν οἱ παμπόνηροι, καὶ καθὼς ἠύχετο μίαν νύκτα εἰς τὰς Γ'. τοῦ Μαρτίου, ὑπήγασι μὲ φῶς ἐξαστράπτοντες, καὶ τοῦ εἶπασι, πῶς ἦσαν οἱ Ἅγιοι τεσσαράκοντα Μάρτυρες, καὶ ἦλθασι νὰ τοῦ δώσουν χάριν κατὰ δαιμόνων καὶ δύναμιν· ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐγνώρισε, καὶ ἐπιτιμήσας αὐτοὺς ἠφανίσθησαν· ὅθεν ἰδόντες ὅτι μὲ ἄλλην μηχανὴν δὲν ἐδύνοντο νὰ τὸν πολεμήσουν, τοῦ ἔδωσαν εἰς τὴν σάρκα ἄγριον τῆς πορνείας πόλεμον, καὶ ἐκαίετο ἀπὸ τοῦτο τὸ πάθος ὥσπερ νὰ τὸν ἐσούβλιζαν τινὲς μὲ τὰ πυρωμένα σίδηρα· ἀλλὰ ἡ Θεία χάρις τῷ ἔδωσεν εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τὴν βοήθειαν, καὶ τοῦ ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τὸ ὄνειρόν του μία γυνὴ σεμνὴ καὶ αἰδέσιμος, ἥτις ὡμοίαζε τὴν Μητέρα του, καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἦτον τῆς λύπης αὐτοῦ τὸ αἴτιον; Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ἔβαλε τὸν δάκτυλον εἰς τὸν ὀμφαλὸν, καὶ τῆς ἔδειξε τὸ πάθος του, ἐκείνη δὲ ἔσχισε τὴν κοιλίαν του, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς εὔγαλεν ἕνα κομμάτι ἄντερον σαπημένον, καὶ τοῦ τὸ ἔδειξε, λέγουσα· ἰδοὺ ὁ πόνος σου ἔπαυσε· μὴ λυπᾶσαι λοιπὸν, ὅτι δὲν σου ἔρχεται πλέον σκάνδαλον. Ταῦτα βλέπων ἐξύπνησε, καὶ ἐγνωρίσας ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἐπῆρε τὴν πύρωσιν τῆς σαρκὸς, ἐχάρηκε. Μετὰ ταῦτα ἔχωντας πόθον νὰ ἰδῇ τὸν ἀδελφόν του, ἔστειλε τὸν ὑποτακτικὸν, ὁποῦ τὸν ὑπηρέτα ὅταν ἐχρειάζετο τίποτας, νὰ τὸν φέρῃ ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον· μένωντας οὖν ὁλομόναχος, εἶδεν ἔκστασιν Θαυμάσιον, καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὸν φῶς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ὑπέρλαμπρον μὲ εὐωδίαν ἀνεκδιήγητον καὶ ἀσύγκριτον, ἥτις ἐγέμισε τὸ σπήλαιον, καὶ ἐκράτησε πολλὰς ἡμέρας· καὶ καθὼς ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης του, καὶ ἐκτύπησεν, ἠρώτησεν αὐτὸν πῶς ἔστρεψε τόσον ὀγλήγορα, διατὶ τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἔλλειψε μόνον μίαν ὥραν· καὶ αὐτὸς εἶπε πῶς ἦσαν ἡμέραι τέσσαρες, καὶ ἦλθεν ἄπρακτος. Τότε ὁ Ὅσιος ἐκατάλαβε τὸ Θαυμάσιον, καὶ ἔκρινε δίκαιον νὰ τὸ φανερώσῃ τὸν Καθηγούμενον, καὶ τοῦ ἔστειλε γράμμα, νὰ κοπιάσῃ ἕως ἐκεῖ, νὰ τοῦ εἰπῇ λόγον χρειαζόμενον· ὁ δὲ Ἀρχιμανδρίτης ὑπῆγεν εὐ-

θὺς εἰς τὸ σπήλαιον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπε ταῦτα ὁ Ἅγιος μὲ πραεῖαν λαλιὰν καὶ πολλὴν ταπείνωσιν· εἶναι μία ἑβδομάδα σήμερον, ὁποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν φῶς ἄῤῥητον ὡς στύλος πύρινος, καθὼς ἠύχουμουν μόνος, δοξολογῶντας τὸν Θεὸν κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ μὲ ἐπερικύκλωσε τὸ φῶς ἐκεῖνο ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως τοὺς πόδας θαυμασιώτατα, μὲ τόσην εὐωδίαν, ὁποῦ ἀκόμη τώρα τὴν αἰσθάνομαι· καὶ μὲ τὴν ὅρασιν αὐτὴν ἰατρεύθηκα ἀπὸ δύω μεγάλας ἀσθενείας ὁποῦ εἶχα πρότερον, μίαν σωματικὴν τῆς αἱμορῥοΐας, καὶ ἄλλην ψυχικὴν, ὁποῦ εἶχα εἰς τὴν σάρκα μεγάλον σκάνδαλον, καὶ τώρα μὲ τὴν Θείαν χάριν ἐθεραπεύθηκα, καὶ ἔχω πολλὴν εἰρήνην εἰς τὴν καρδίαν μου· δι' αὐτὸ λοιπὸν σὲ ἐπείραξα, διὰ νὰ μὲ συμβουλεύσῃς ὡς πρακτικὸς, ἐὰν ἦτον ἀπὸ Θεοῦ ἡ ὅρασις νὰ μὴν ἔχω ἀμφιβολίαν πῶς ἦτον ἀπὸ συνεργείας τοῦ δαίμονος, νὰ μὲ πλανέσῃ τὸν ἀνάξιον. Λέγει τον ὁ Ἡγούμενος· μὴν ἔχῃς εἰς αὐτὸ ἀμφιβολίαν, ἢ δειλίαν ὁλότελα, ὅτι τὸ φῶς ἐκεῖνο ἦτον Θεϊκὸν, καὶ μὲ τὴν εὐωδίαν ἐδίωξε τὴν Θανατηφόρον δυσωδίαν τοῦ ἀντικειμένου δαίμονος· λοιπὸν ἀγωνίζου εἰς τὴν ἄσκησιν ὅσον δύνεσαι, ἠξεύρωντας, πῶς ἔχεις τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Οὕτως οὖν ἀνταμεύει τοὺς δούλους αὐτοῦ ὁ Κύριος μὲ δόξαν Οὐράνιον, καὶ τοὺς κηρύττει εἰς τὸν Κόσμον ὡς ἀξίους τῆς Βασιλείας του, διὰ νὰ λαμβάνουν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τούτους ὑπόδειγμα, νὰ τοὺς μιμοῦνται πρὸς σωτηρίαν τους. Κρίνωντας οὖν ἄπρεπον νὰ κρύπτεται εἰς τὸν μόδιον ὁ λύχνος οὗτος ὁ παμφαέστατος, τὸν ἐπροσκάλεσεν οὐρανόθεν, ὡς τὸν Πατριάρχην Ἀβραὰμ, καὶ λέγει του· Γρηγόριε, ἐὰν ἀγαπᾷς νὰ φθάσῃς εἰς τελειότητα, εὔγα ἀπὸ τὴν γῆν σου καὶ συγγένειαν, νὰ ξενιτευθῇς διὰ τὸ συμφέρον σου· εὐγενώνταις οὖν ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον, νὰ εὕρῃ καράβι διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅτι ἐμελέτα νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ ἐλέγξῃ τοὺς αἱρετικοὺς, ὁπῦ ἦσαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· ἦσαν δὲ πολλὰ πλοῖα ἐκεῖ εἰς τὴν Ἔφεσον, ἀμὴ ἐφοβοῦντο τοὺς βαρβάρους, ὁποῦ ἀράδιζαν εἰς τὸ πέλαγος ἐκεῖνο, καὶ δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ εὔγουν· ὁ δὲ Ἅγιος τοὺς ἐθάῤῥυνε, τάσσωντάς τους, νὰ μὴ τοὺς ἰδοῦσιν ὁλότελα, καὶ οὕτως ἐγένετο· ὅτι διὰ τὴν δέησιν αὐτοῦ ἔκαμε καιρὸν ἐπιτήδειον, καὶ ἀρμένισαν πρίμα, καὶ ἐφθασαν ταχέως εἰς τὴν Προικόνησον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐδέχθη ἕνας πτωχὸς εἰς τὸν οἰκόν του, μὲ ὅλον ὁποῦ εἶχασιν οἱ Βασιλεῖς γραμμένα φοβερὰ προστάγματα, νὰ μὴν ὑποδεχθῇ κανένας Καλόγηρον· ἀμὴ ἐκεῖνος τὸν ἐδέχθη διὰ τὸν Κύριον· ὁ ὁποῖος ὡς πλουσιόδωρος τοῦ ἀνταπέδωκε τὸν μισθὸν τῆς φιλοξενίας, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐπλούτισεν· ὅθεν θέλωντας νὰ μισεύσῃ ὁ Ἅγιος, ἔκλαιεν ἐκεῖνος φοβούμενος μήπως καὶ πτωχεύσῃ πάλιν ὡς πρότερον· ἔφυγεν οὖν ἀπόκρυφα ὁ Ἅγιος, καὶ θέλωντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐμποδίσθη ἀπὸ ἕνα συνάντημα.

Ὅθεν ἐγνωρίζωντας, πῶς δὲν ἦτον Θεοῦ θέλημα, νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Αἶνον, καὶ ἐκεῖ ὑπήντησεν ἕνα νέον καβαλλάρην, ὅς τις ἐπέζευσεν ἀπὸ τὸ ἄλογον, Θυμωθεὶς ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκτόνον δαίμονα, καὶ ἔδειρε τὸν Ἅγιον, ὀνομάζωντάς τον προδότην ὁ ἄδικος· ὁ δὲ δίκαιος ὑπέμεινε τὰς πληγὰς, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρήσῃ ἐκεῖνον, ὁποῦ τὸν ἔδειρεν· ὅς τις ἐκατανύχθη βλέπωντας εἰς αὐτὸν τοσαύτην πραότητα, καὶ τὸν ἐπροσκύνησε ζητῶντας συγχώρησιν. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐνουθέτησε νὰ μὴν εἶναι πλέον τόσον Θυμώδης καπὰ τινος, καὶ ὠφελήσας αὐτὸν, καὶ δίδωντάς τῳ συγχώρησιν ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ μὲ καράβι, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Χρυσόπολιν· καὶ εὐγενώντας ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐκατήντησεν εἰς ἕνα ποταμὸν, ὅπου ἦσαν κλέπται Σκλαβῆνοι, καὶ ἔγδυναν ὅσους εὕρισκον· τοὺς ὁποίους ἰδὼν ὁ Ὅσιος οὐδεποσῶς ἐδειλίασεν, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτοὺς ἐκάθισεν· οἱ ὁποῖοι τὸν εὐλαβήθησαν τόσον, βλέποντες, πῶς δὲν τοὺς ἐφοβήθη, ἀλλὰ ὑπῆγε μὲ τὸ θάῤῥος πλησίον τους, ὁποῦ τὸν ἐπέρασαν ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ μὲ τὴν βάρκαντους, καὶ τὸν δρόμον τοῦ ἔδειξαν, ὁποῦ ὑπήγενεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Εἰς τὴν ὁποίαν φθάσας ὁ Ἅγιος, ἔκαμεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ μισεύωντας ἀπ' ἐκεῖ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ζητῶντας πλοῖον διὰ

τὴν Σικελίαν. ηὗρεν ἕνα ἕτοιμον, ἀμὴ ἐφοβοῦντο οἱ ναῦται διὰ τοὺς βαρβάρους, νὰ περάσουν τὸ πέλαγος, καὶ ὁ Ἅγιος τοὺς ἔταξε νὰ μὴ πάθουν τίποτας· ὅθεν μὲ τὸν λόγον του ἁρμένισαν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸ Ῥήγιον, ἔδιδαν τινὲς εὐλαβεῖς ἄνθρωποι τοῦ Ὁσίου χρυσίον τὶ μέρος, διὰ ἐξοδόν του, βλέποντές τον πῶς δὲν εἶχε τίποτα. Ὁ δὲ Ἅγιος χωρὶς νὰ εἰδε ποτέ του ἐκείνους ὁποῦ τὸ ἔδιδαν, ἐγνώρισεν ἀπὸ θείαν χάριν, πῶς ἦτον ἀπὸ ἀδικίας τὸ χρυσίον, ὁποῦ τοῦ ἐχάριζαν· ὅθεν διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὸ ἄδικον, ἤλεγξε τὴν πρᾶξιν, καὶ τὸν ἀδικητὴν ἐφανέρωσεν ἐξ ὀνόματος λέγωντας· μὴ γένοιτο, ὁ Θεὸς νὰ μήτο δώσῃ, νὰ φάγω κἂν μίαν φόλλαν ἀπὸ τὴν μερίδα τοῦ Μερκουρᾶ, ὅτι πολλὰ πτωχὰ καὶ ἐρφανὰ ἐκρέμασε, καὶ ἐπῆρε τὸ πρᾶγμά τους ἄδικα· οὗτος δὲ ὁ Μερκουρᾶς ὅταν ἔζη, ἦτον πράκτωρ καὶ γραμματικὸς τῆς αὐθεντείας, καὶ ἀδικῶντας τοὺς πτωχοὺς, ἔκαμεν αὐθεντικὸν τὸ πρᾶγμά τους. Ἀναχωρήσας οὖν ἀπὸ τὸ Ῥήγιον ὁ Ἅγιος, εὐγῆκαν εἰς τὴν στερεὰν, ὁποῦ ὑπήγενεν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ δρόμος της, καὶ ἐκεῖ πάλιν ἔκαμεν ἄλλο θαυμάσιον, ὁποῦ ἔπεσεν ἕνας ἀδελφὸς ἀπὸ τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔμελλε νὰ βουλήσῃ, καὶ αὐτὸς μόνον μὲ τὴν προσευχήν του τὸν ἤφερεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγλύτωσε. Φθάνωντας δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμεν εἰς ἕνα κελλίον μῆνας τρεῖς ἡσυχάζωντας, ὁποῦ δὲν τον ἤξευρε τινὰς, μόνον ἕνας δαιμονιζόμενος τὸν ἐφανέρωσε· τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγιος ἐθεράπευσε διώξας τὸν δαίμονα· ἔπειτα βλέπωντας πῶς οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς Ἅγιον, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ φθάνωντας εἰς τὴν Σικελίαν, ἐκλείσθη εἰς ἕνα πύργον καὶ ἡσύχαζεν· οἱ δὲ δαίμονες ἔβαλαν στίαν μίαν ἡμέραν, καὶ ἔκαυσαν τὴν ψάθην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκείτετο, καὶ εὑρίσκωντας ἕνα θερμάτι, εἰς αὐτὸ ἀνεπαύετο· αὐτοὶ δὲ πάλιν ἔγιναν μύγαις μεγάλαις πλῆθος ἀμέτρητον, καὶ τὸν ἐπείραζαν ὅταν ἐκοιμᾶτο, ἢ ἤυχετο· τοὺς ὁποίους μὲ τὴν προσευχήν του ἐδίωξε καὶ ἔγιναν ἄφαντοι· ἦτον δὲ ἐκεῖ εἰς τὸν πύργον μία γυναῖκα πόρνη, καὶ ὅσους ἄνδρας ἔβλεπεν ἔκαμνε τρόπον, νὰ τοὺς σύρῃ εἰς τὸν βόρβορον τῆς πορνείας μὲ μύρια μηχανήματα, καὶ μάλιστα τοὺς νάυτας, ὁποῦ ἤρχουνταν ἀπὸ ξένον τόπον, καὶ δὲν ἤξευραν τὰς πανουργίας της· καὶ τῆς ἐβόλει ὁ τόπος εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ πύργος ἦτον εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ ἔραξαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔπερνε τοὺς ταξιδαρέους, καὶ τοὺς ἐνουθέτα νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τὴν πονηρὰν ἐκείνην γυναῖκα· ἔπειτα ἐδίδασκε καὶ αὐτὴν, ἐνθυμίζωντάς της τὰς πικρὰς τιμωρίας τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ τόσον ἔκαμεν ὁ πάνσοφος, ὁποῦ ἐκατάπεισε μὲ τοὺς λόγους του τὴν γυναῖκα, καὶ ἔγινε καλογραία, καὶ ἔγινεν ἐκεῖνο τὸ πονηρὸν ἐργαστήριον, Μοναστήριον· ὁ δὲ διάβολος ἐφθόνησεν εἰς τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ὡς μισόκαλος, καὶ ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ ἕνα φοβερώτατον δράκοντα, ὁποῦ εἰς τὸν πύργον ἐκεῖνον ἐφώλευεν· ὅς τις ἔδραμε χάσκωντας τὸ στόμα μὲ ὁρμὴν φοβερὰν, νὰ χάψῃ τὸν Ἅγιον, ὁ ὁποῖος δὲν ἐδειλίασε, ἀλλὰ παραμερίσῃ ὁλότελα, ἐσταμάτησε χωρὶς φόβον, καὶ λέγει του· ἂν σοῦ ἔδωσεν ὁ Κύριος δύναμιν νὰ μὲ φάγῃς, μὴ στέκεσαι· εἰδὲ πάλιν καὶ θέλεις νὰ συγκατοικοῦμεν ἀντάμα, εἰρήνευε· ἢ ἐὰν δὲν δύνεσαι νὰ βλέπῃς ἐκείνους ὁποῦ φοβοῦνται τὸν Κύριον, ὕπαγε εἰς τὴν φωλεάν σου νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ λόγου μου. Τότες ὁ δράκων (ὢ τοῦ θαύματος) ὡς περ νὰ τὸν ἤθελε δείρῃ ὁ Ἅγιος, ἔφυγεν ἄπρακτος· ὅτι τοὺς ἀξίους δούλους τοῦ Θεοῦ εὐλαβεῖται καὶ ἡ ἄλογος φύσις.

Μετὰ ταῦτα ἦλθε καὶ μία γυνὴ δαιμονιζομένη ἐκεῖ εἰς τὸν πύργον, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του ἐδίωξε τὸ δαιμόνιον, καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμάσια ἐτέλεσεν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον· ἐξόχως δὲ ἐθεράπευσεν ἕνα ἄνθρωπον, ὁποῦ εἶχε κακὸν δαιμόνιον καὶ περίσσα ἄγριον, τὸ ὁποῖον ἐφώναζεν ὀνομάζωντας τὸν Ἅγιον. Ὅστις βλέπωντας ὅτι ὁ δαίμων τὸν ἐφανέρωσεν, ἐκεῖνον μὲν ἐδίωξεν, ἰατρεύωντας τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸς δὲ ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ ὅταν τὸν ἐγνώρισαν, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν οἱ ἄνθρωποι· καὶ περιπατῶντας εἰς τὸν δρόμον ἐπέρασεν ἀπὸ ἕνα φουσάτο Σαρακηνῶν, καὶ φθάνωντας

εἰς ἕνα πηγάδι, ὁπὸ εὔγανε νερὸν ἕνας ἀπ' ἐκείνους, νὰ ποτίσῃ τὸ ἄλογόν του, ὡς εἶδε τὸν Ἅγιον, ἐσήκωσε τὸ κοντάρι νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ ἀλιτήριος· ἀλλὰ παρευθὺς ἐκρατήθη εἰς τὸν ἀέρα τὸ χέρι του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸ κατεβάσῃ, ἠκολούθα τὸν Ὅσιον, παρακαλῶντάς τον νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν· ὅστις ἐγγίζωντας εἰς τὴν αὐθάδη χεῖρα ἐκείνην, τὴν ἐθεράπευσε· καὶ παγένωντας παρεμπρὸς, τοῦ ὑπήντησεν ἕνας δαιμονιζόμενος, δεινῶς βασανιζόμενος, τὸν ὁποῖον σπλαγχνισθεὶς ὁ Ὅσιος, ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν δέησιν, καὶ ἔφυγε τὸ Δαιμόνιον. Ὕστερον πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὸ δεύτερον, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, μὴ ἔχωντας κανένα εἶδος βρώσιμον νὰ τρέφεται, ἢ νὰ σκεπάζεται, μόνον ἐφόρει ἕνα ἱμάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἡμέραν καὶ νύκτα παραμύθιον· καὶ ὅταν ἤθελε πεινάσῃ, εὔγενεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅπου ἔβλεπε τινὰς καὶ ἔτρωγαν, εἰσέβαινε καὶ αὐτὸς, καὶ καθεζόμενος εἰς τὴν τράπεζαν ἔτρωγεν· οὕτως ἐπέρασεν ἱκανὸν καιρόν· ἔπειτα πάλιν ἐμέμφετο τοῦ λόγου του εἰς ταύτην τὴν πρᾶξιν, νομίζωντας πῶς ἦτον ἀταξία, νὰ τρώγῃ ξένον κόπον ἀκόπως, χωρὶς νὰ τὸν προσκαλέσουσιν· ἔθεν ἔκαμεν ἀπόφασιν νὰ μείνῃ εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν ἄσιτος, ἕως νὰ τοῦ στείλῃ ὁ Κύριος ἐξ ὕψους βοήθειαν· ὁ ὁποῖος καθὼς ἔτρεφε τὸν Ἠλίαν διὰ τοῦ κόρακος, καὶ ἄλλους πολλοὺς πολυτρόπως ἐναρέτους δούλους του, ἐφώτισε καὶ τότε μίαν γυναῖκα φιλόθεον, καὶ τοῦ ἤφερνε τροφὴν καθημερούσιον· Ἡσυχάζωντας οὖν ἐκεῖ, ἦλθε μία πτωχὴ γυναῖκα καὶ λέγει του, πῶς εἶχε μίαν μικρὰν οἰκίαν καὶ ἐχάλασε, καὶ νὰ τῆς βοηθήσῃ νὰ τὴν ξανακτίσουσιν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, ὕπαγε ἄρχισαι τὸ ἔργον, καὶ ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, σοῦ στέλλει βοήθειαν· ἡ γοῦν γυνὴ ἔσκαψε νὰ βάλῃ τὰ θεμέλια, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀνάβρυσε πίσσα πλῆθος ἀμέτρητον, τὴν ὁποίαν ἐπούλεε, καὶ οὐ μόνον τὸ σπῆτί της ἔκτισεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωοτροφίαν της εὔγανε, καὶ ἐπορεύετο πρὸς αὐτάρκειαν εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα. Εἰς ταύτην τὴν πόλιν ἦτον τὶς ἀδελφὸς, ὁποῦ ὑπηρέτα τοὺς πτωχοὺς ἐπιτήδεια, τοῦ ὁποίου ἔδωκε τρεῖς χοίρους ἕνας φιλόχριστος νὰ τοὺς διαμοιράσῃ εἰς τοὺς πένητας, καὶ αὐτὸς ἐκράτησεν ἕνα μερτικὸν διὰ λόγου του, καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἐμοίρασε· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὑπῆγεν εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν, καὶ δέρνωντας τὸ στῆθος ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας του· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς προορατικὸς γνωρίσας τὰς πράξεις αὐτοῦ, ἐπλησίασε καὶ λίγει του· ἄκαιρα δέρνεις τὸ στῆθος καὶ ἀνωφέλευτα, ὅτι ἐὰν δὲν μοιράσῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ κρέας ὁποῦ ἔκρατησες, δὲν ἀκούει τὴν προσευχήν σου ὁ Κύριος· ὅστις ἀκόσας ταῦτα ἐθαύμασε, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὸν Ὅσιον συγχώρησιν ἀνεχώρησε, καὶ ἐμοίρασε καὶ τὸ ἐπίλοιπον. Ἀκούσατε καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα, νὰ γνωρίσετε πόσην χάριν εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγνώριζεν ὡς παρόντα τὰ μακρὰ καὶ μέλλοντα.

Ἕνας μοναχὸς ἦτον ἐκεῖ πλησίον τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ὅστις ἡσύχαζεν ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον, κάμνωντας καὶ ἐργόχειρον· ὁ δὲ Γρηγόριος γνωρίσας ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ μετάστασιν, τοῦ ἐμήνυσε λέγωντας· ἄφες τὸ ἐργόχειρον, καὶ φρόντισον διὰ τὸ τέλος σου ὅτι ἐσίμωσε· καὶ κατὰ τὸν λόγον του, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὁ στυλίτης ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· Ἄλλος τίς Ἱερομόναχος τὴν κλῆσιν Θεόδωλος, ἦλθεν εἰς τὸν Ὅσιον χάριν εὐλογίας καὶ συγχωρήσεως, καὶ ὅταν ἐμίσευε, τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος, πορεύου καὶ εἰπὲ τοῦ Ἀββᾶ σου, νὰ ἀνοίξῃ τὸν τάφον του, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκεῖνος ὁ Ἀββᾶς ἐκοιμήθη· ἦσαν ἄλλοι δύω ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, τοῦ Ὁσίου γνώριμοι, τοὺς ὁποίους ἐσυμβούλευε, νὰ γένουν Καλόγεροι, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔστεργαν, διαφόρους αἰτίας προφασιζόμενοι· λέγει τους ὁ Ἅγιος, τοῦτον τὸν χρόνον εἶναι τὸ τέλος σας, καὶ οὕτως ἐγένετο. Μοναχός τις ἀσκητὴς ἐκαμώνετο πῶς εἶχε δαιμόνιον, καὶ ἔκαμνεν ἀταξίας, διὰ νὰ τὸν ὑβρίζουν καὶ νὰ τὸν δέρνουσιν οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ ὁπὸ ἦσαν πλησίον του· οἱ ὁποῖοι τὸν ὑπῆγαν δεδεμένον εἰς τὸν Ὅσιον, νὰ διώξῃ τὸν δαίμονα· ἔστις ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν, καὶ

ἤλεγξε τὸν ἐπίπλαστον σκοπὸν τοῦ μοναχοῦ, λέγωντας· ψεύματα καμώνεσαι ἄθλιε πῶς ἔχεις δαιμόνιον, καὶ δὲν σε ὠφελᾶ αὐτὴ ἡ προσποίησις· μόνον ἄλλην ἀρετὴν κάμε, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν σωτηρίαν σου, καὶ προσεύχου μᾶλλον, νὰ φεύγωσι οἱ δαίμονες ἀπὸ λόγου σου· Ἀλλ' ἐὰν θελήσωμεν νὰ διηγηθοῦμεν ὅλα του τὰ θαυμάσια, ἀφίνομεν τὰς ἀρετὰς καὶ χάριτας, ὁπὸ εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ θεόσοφος· λοιπὸν ἀπ' αὐτὰ τὰ ὀλίγα, ὁποῦ ἐγράψαμεν, ἂς γνωρίσῃ πᾶς ἕνας πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς Κύριον· ὅλας τὰς ἀρετὰς ἐσύναξε, καὶ ἐτέλεσε τὸν ἑαυτόν του οἰκητήριον τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἀρετῶν· μὲ τὴν θείαν μελέτην ἐλέπτυνε τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως, ἀφανίζωντας ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ προσκόμματα, μὲ τὴν ἀγρυπνίαν ἐδίωξε μακρὰν τὴν ἀμέλειαν, καὶ τόσον ἐσκόρπισε τὸ σκότος αὐτῆς ὁποῦ κἂν εἰς τὸν ὕπνον του δὲν ἐδυνήθη νὰ τοῦ δείξῃ φαντασίαν τινὰ ὁ πολέμιος, καθὼς ἔχει συνήθειαν, νὰ ἐνυπνιάζῃ ὁ ἄφρονας· καὶ αὐτὸς δὲν ἐνυπνιάσθη οὐδέποτε, διατὶ κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν, ἦτον καὶ ἡ ἐργασία του ἐγρήγορος εἰς ὅλας τὰς πράξεις αὐτοῦ καὶ νοήματα, χωρὶς σοσῶς νὰ νυστάξῃ εἰς ὅσα φέρνουν ὕπνον θανάσιμον, τὴν δὲ ἐγράτειαν τὴν φονεύτριαν τῶν παθῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν ἐλατῆρα, τοσοῦτον ἐφύλαξεν, ὁποῦ ἐπέρνα σχεδὸν ὡς ἄσαρκος Ἄγγελος, καὶ ἐτρέφετο μὲ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος· καὶ οὕτως ἐκαθάρισε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη, καὶ ἔγινε τῆς Ἱερωσύνης ἄξιος, καὶ χειροτονηθεὶς κατὰ τὸν Νόμον, ἐχρημάτισεν Ἱερεὺς ἀμφιδέξιος, καὶ ἐλειτούργα μὲ συντετριμμένην καρδίαν καὶ μὲ πνεῦμα ταπεινώσεως· εἶχε δὲ καὶ τὴν ὑπομονὴν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμούς, ὁπὸ ἐσύμβαιναν, μὲ πολλὴν πραότητα, τὸς πρὸ Νόμου Πατέρας μιμούμενος, τὸν Ἰὼβ λέγω εἰς τὰ πάθη καὶ βάσανα, τὸν Ἰωσὴγ εἰς τοὺς πειρασμούς, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας· μὲ τὴν πολλήν του ταπείνωσιν ἐταπείνωσε τὸν ὑπερήφανον, καὶ ἀπέῤῥιψε τελείως τὸν τύφον τῆς κενοδοξίας, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἔπαρσιν, καθὼς ἐμαρτύρα τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ καὶ εὐτελέστατον ἔνδυμα· τὸ ἀπαῤῥησίαστον εἰς ταῖς συνομιλίαις, ὁποῦ ἐσυντύχενε μὲ πολλὴν πραότητα, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὴν γῆν τῶν πραέων ἐκληρονόμησε· τὴν δὲ ἀγάπην καὶ συμπάθειαν τοσοῦτον ἀπόκτησεν, ὁποῦ δὲν ἐσυλλογίζετο τὸ κακὸν ὁλότελα, ἀλλὰ ὅλα τὰ ἐπερχόμενα λυπηρὰ ὑπέμενεν ὡς χαρμόσυνα, φυλάγωντας ἕως τέλους τὴν ἐπαινετὴν ταύτην δυάδα τῶν ἀρετῶν ἀδιάπτωτον· πρὸ πάντων δὲ καὶ ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα ἐφύλαγεν ἀκριβῶς τὴν Ὀρθοδοξίαν, λόγοις καὶ πράξεσιν, ἔχωντας εἰς αὐτὴν ζῆλον ἄπειρον καὶ διάπυρον· καὶ διώχνωντας τοὺς Αἱρετικοὺς ὅσον ἐδύνετο, ἐδίδασκεν ἅπαντες μὲ τοὺς λόγους του καὶ μὲ γράμματα, νὰ προσκυνοῦσι τὰς Ἁγίας Εἰκόνας, καὶ νὰ τὰς σέβωνται κατὰ τὴν τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν, ὄχι λατρευτικῶς καθὼς φλυαροῦσιν οἱ ἄφρονες, ἀλλὰ σχετικῶς, ἀντὶ τῶν πρωτοτύπων τὴν προσκύνησιν ἀπονέμοντες· ὅθεν καὶ πολλοὺς, καὶ πόλεις πολλὰς ἀπὸ τοῦτο τὸ μῖσος ἐλύτρωσε, καὶ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν ἐκαθωδήγησε, καὶ τοὺς ἐκατάπεισε, νὰ χύσουν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν (ἐὰν τύχῃ χρεία) τὸ αἷμά τους· καθὼς καὶ αὐτὸς ὡμολόγα εἰς ὅλους πῶς ἦτον ἕτοιμος διὰ τὰς Ἁγίας Εἰκόνας νὰ λάβῃ θάνατον· καὶ μὲ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἔγινε Μάρτυς εἰς τὴν προαίρεσιν, καὶ χωρὶς πληγὰς καὶ μώλωπας ἔλαβε τὸν ἀμαράν τινον στέφανον. Ἐπάνω εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἀρετὰς, εἶχε καὶ τὴν ἁγίαν προσευχὴν ἀκατάπαυστον, ἔχωντας τὸν νοῦν πρὸς τὸν Θεὸν προσηλωμένον πάντοτε, καθαρῶς τῷ καθαρῷ προσομιλῶν καὶ εὐφραινόμενος· τὸν ὁποῖον ὁμοῦ μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους ὑμνολογῶν, καὶ δοξάζων, ἀπολάμβανε τὸν ἀῤῥαβῶνα ἀπὸ τώρα ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου ἡδονῆς τῆς θείας μακαριότητος.

Οὕτως οὖν ὁσίως πολιτευόμενος, καὶ τὰ Οὐράνια ἐπὶ τῆς γῆς φανταζόμενος, ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον· καὶ ἀσθενήσας βαρέως ἀπὸ νόσον ἐπιληψίας, ἐκείτετο εἰς τὴν κλίνην ἀκίνητος· ὅθεν ἐδέετο τοῦ Θεοῦ θερμότατα, νὰ τοῦ ἐλαφρύνῃ τῆς ἐπιληψίας τὴν ἀσθένειαν, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ὑδρώπικα νὰ πρισθῇ καὶ νὰ σαπηθῇ τὸ σῶμά του. Λοιπὸν ὁ Θεὸς τοῦ ἐπήκουσε καὶ τοῦ ἐπῆρε τὸ πάθος ἐκεῖνο, καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ ἕτερον ὁποῦ ἐζήτησε· καὶ τόσον ἐπρίσθη τὸ σῶμά του, ὁποῦ ἐφαίνετο ὡς ἀσκὸς γεμάτος ἄνεμον, καὶ μόνον ἀπὸ τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο· καὶ μισεύωντας ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἀπῆλθε μὲ κόπον πολὺν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ βασανιζόμενος ἕνα χρόνον εἰς τὴν δεινὴν ὀδύνην ἐκείνην, ἐπρογνώρισε τὴν αὐτοῦ μετάστασιν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἀδελφοὺς ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του· ὑπάγετέ με εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅτι μετὰ δώδεκα ἡμέρας εἶναι τὸ τέλος μου. Ἑτοιμάσαντες οὖν τὴν κλίνην ἐσήκωσαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν ἐκεῖ ὁποῦ τοὺς ἐπρόσταξε· καὶ τὴν δωδεκάτην ἡμέραν ὁποῦ εἶχεν ὁ Νοέμβριος εἴκοσιν, ἀπῆλθεν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Οὐράνιος. Καὶ ὅταν ὑπήγεναν νὰ ἐνταφιάσουν τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον λείψανον, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ ἕνας ἄῤῥωστος μετὰ πίστεως, ὅστις εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σταματήσῃ ὀρθὸς ὁλότελα, ἀλλὰ ἔσκυπτε χαμαὶ πρὸς τὴν γῆν τὸ πρόσωπον, καὶ καθὼς ἤγγιξεν εἰς τὸν κράββατον, τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἔβαλε τινὰς τὴν χεῖρα εἰς τὰ τούτου ὀπίσθια, καὶ στραφεὶς ἠρώτα τὸν Ἀδελφὸν ὁποῦ ἦτον πλησίον του, ἐὰν ἐκεῖνος τοῦ ἔγγιξεν· ὁ δὲ εἶπεν, οὐχί· ὅθεν ἐγνώρισε πῶς ἦτον ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπισκιάζουσα τὸν Ἅγιον, καὶ τοῦ ἔδωκεν εὐθὺς τὴν ἴασιν, καὶ ἔμεινεν ὀρθὸς, μὴ ἔχωντας ποσῶς ἀσθενείας λείψανον.

Ἕτερος δὲ εἶχεν ὁμοίως ἀσθένειαν, καὶ ἐβασανίζετο δεινῶς ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, καὶ ἐγγίζωντας εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, ἔφυγεν εὐθὺς τὸ δαιμόνιον ὁποῦ τὸν ἔθλιβεν. Ἄλλος τις Ἀδελφὸς ἐπειράζετο περισσῶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πορνείας καὶ τόσον πόλεμον εἶχεν εἰς τὴν σάρκα καὶ σκάνδαλον, ὁποῦ ἐκινδύνευε νὰ πίσῃ εἰς ἀπόγνωσιν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, ἐξομολογήθη μετὰ δακρύων ζητῶντας βοήθειαν, καὶ παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος) ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔμεινεν ὁ Ἀδελφὸς τοῦ λοιποῦ ἄλυπος καὶ ἀπείραστος, δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ εὐχαριστῶντας τὸν Ἅγιον. Φθάνουσιν αὐτὰ τὰ ὀλίγα, ὁποῦ μὲ συντομίαν ἐγράψαμεν, νὰ φανερώσουν τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἁγίου καὶ παῤῥησίαν πρὸς Κύριον, ὅτι ἐὰν εἶχα δέκα γλώσσας καὶ στόματα, δὲν μὲ ἔφθαναν νὰ τὸν εὐφημήσω κατὰ τὸ πρέπον πρὸς αὐτάρκειαν. Σὺ δὲ, ὦ Μακάριε τῶν Ὁσίων Πατέρων συμμέτοχε, καὶ Ἁγίων Ἀγγέλων συνόμιλε, πρέσβευε πάντοτε δι' ἡμᾶς τοὺς οἰκέτας καὶ δούλους σου, ὡς ἔχων παῤῥησίαν πρὸς Κύριον· καὶ δίωκε πάντα πειρασμὸν ἀφ' ἡμῶν καὶ πᾶσαν δυσχέρειαν, ἀποδίωξον μὲ τὴν ῥάβδον τῆς προσευχῆς σου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πᾶσαν αἵρεσιν, ὅτι ὅσα θέλεις δύνεσαι, ἐπειδὴ εὑρίσκεσαι εἰς τὸ φῶς τοῦ Κυρίου, εἰς τὰς ἀκηράτους μονὰς αὐλιζόμενος, φυλάξας τὴν λαμπάδα τῆς ἀσκητικῆς εὐποιΐας ἀκοίμητον, καὶ ἀπολαμβάνεις ἐκεῖνα τὰ ἄῤῥητα ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου τρυφῆς καὶ μακαριότητος· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΕ'.

Τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος.

ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΥ.

Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τῶν Βασιλέων Δεκίου καὶ Οὐαλεριανοῦ ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἔχωντας τὸ γένος ἀπὸ τοὺς Σκύθας, ἦγουν Τατάρους, καὶ ὁ μὲν Πατήρ αὐτοῦ ἦτον εὐγενικὸς ἀνὴρ καὶ πλούσιος, Γορδιανὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἦτον Χριστιανός, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν τὸ ἤξευρε, καὶ τὸν εἶχε γραμμένον εἰς τὴν τάξιν τῆς στρατείας τῶν Μαρτυρίων, εἰς τὸ ὁποῖον τάγμα ἔγραψαν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Μερκούριον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρός του· καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον νέος, ἔδειχνεν ἀνδρεῖος κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὸν πόλεμον· καὶ μίαν φορὰν τὸν ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸ φουσάτο νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν βαρβάρων, τοὺς ὁποίους βλέπωντας, πῶς ἦσαν πολλοί, ἐστέκετο καμπόσον συλλογιζόμενος. Τότε τοῦ ἐφάνη ἕνας νέος ἀσπροφόρος καὶ ὡραιότατος, ὅς τις ἦτον Ἄγγελος Κυρίου, καὶ κρατῶντας ἕνα σπαθὶ εἰς τὴν δεξιάν του, τὸ ἔδωσε τοῦ νέου, καὶ λέγει του. Φίλε ἠγαπημένε Μερκούριε, ὁ Κύριος τῶν Κυρίων, καὶ Θεὸς τῶν ἁπάντων μὲ ἔστειλε νὰ σοῦ δώσω θάρρος κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου καὶ δύναμιν· λοιπὸν εἴσελθε κατ' αὐτῶν, νὰ τὸς νικήσῃς μὲ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὴν βοήθειαν, νὰ γίνῃς μὲ τὴν ἀνδραγαθίαν ταύτην ἐξακουστὸς εἰς ὅλους καὶ περιβόητος, καὶ ὕστερα μὴ φανῇς πρὸς τὸν εὐεργέτην Θεὸν ἀχάριστος, ἀλλὰ ἐνθυμοῦ τὴν καλωσύνην αὐτὴν πάντοτε, καὶ ἂς ῥιζώσῃ εἰς τὴν ψυχήν σου ὁ πόθος του, ὅτι ὡρισμένον σοῦ εἶναι νὰ μαρτυρήσῃς διὰ τὸ ὄνομά του, νὰ κερδήσῃς τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Ταῦτα ἀκούσας ἔλαβε θάρρος καὶ δύναμιν ὁ Μερκούριος, καὶ σχίζωντας εἰς τὴν μέσην τὸ στράτευμα μὲ προθυμίαν ἄφοβον, ἔδραμεν ἕως ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον ὁ Στρατηγὸς τῶν βαρβάρων, τὸν ὁποῖον Ῥήγαν ὠνόμαζαν· καὶ κτυπήσας ἀνδρείως μὲ τὴν σπάθην ὁποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ θεῖος Ἄγγελος, ἐφόνευσε πολλοὺς ἀνδρειωμένους, ὁποῦ ἐφύλαγαν τὸν Ἀρχηγόν τους. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι βλέποντες τὸν νέον νὰ τοὺς θανατώνῃ ὡς λέων ἄγριος, ἔφυγαν ἀπὸ τὸν φόβον τους ἔντρομοι· ὅθεν ὁ Μερκούριος, εὑρίσκωντας μοναχὸν τὸν Ῥήγαν, ἔτρεξεν ἐπάνω του μὲ πολλὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι βλέποντες, ὅτι ὁ Ἀρχηγός τους ἔπεσεν, ἔφυγαν ὅλοι, καθὼς φεύγουν ἀπὸ τὸν λύκον τὰ πρόβατα. Ὁ δὲ Δέκιος ἀκούσας ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ Μερκουρίου, πῶς μοναχός του ἐνίκησεν ἕνα φουσάτο, τὸν ἐτίμασε περισσά, ψηφίζωντάς τον Στρατηλάτην, καὶ πολλὰς δωρεὰς τοῦ ἐχάρισεν· ἔκαμέ τον μεγάλην φήμην εἰς τὸν λαόν, καὶ εἰς τὴν τράπεζάν του τὸν ἐκάθιζε, καὶ ἔτρωγαν ἀντάμα καθ' ἑκάστην, καὶ ἐδιαλέγοντο· ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ τοῦ ἔδειξεν ὁ ἐπίγειος Βασιλεὺς ἀστόχησε τὸν οὐράνιον. Ὁ δὲ θεῖος Ἄγγελος τοῦ ἐφάνη πάλιν μίαν νύκτα ὁποῦ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐξυπνήσας αὐτὸν, τὸν ὠνείδισε λέγωντας· δὲν ἐνθυμᾶσαι τί σου εἶπον ὅταν τὴν ἐλετὴν σπάθην σοῦ ἔδωσα, καὶ ἐνίκησες τόσον πλῆθος μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, πῶς μέλλει νὰ μαρτυρήσῃς διὰ τὸν Χριστόν, νὰ λάβῃς ἀμαράντινον στέφανον, καὶ δόξαν αἰώνιον; καὶ σὺ προτιμᾷς τὰς τιμὰς τοῦ Δεκίου καὶ προσωρινὴν ἀπόλαυσιν; ἔγειραι ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἀμελείας, καὶ καταφρόνησον αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον εὐδαιμονίαν, νὰ ἔλθῃς εἰς τὰ οὐράνια παλάτια, ὅπου εἶναι πάντα ἡμέρα πάμφωτος. Ταῦτα λέγων ἐγίνη ἀφαντος.

Ὁ δὲ Μερκούριος συλλογιζόμενος ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ἄγγελος, ἐνθυμᾶτο καὶ τὰ λόγια τοῦ Πατρός του, ὅς τις τὸν ἐνουθέτα πολλάκις πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ τοῦ ἐδιηγᾶτο τὰ ἀγαθὰ τῆς οὐρανίου μακαριότητος· ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς προαιώνιος καὶ Δεσπότης πάσης τῆς κτίσεως, ὁποῦ ἔκαμε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα, καὶ κυβερνᾷ, καὶ διακρατεῖ τὰ σύμπαντα, καὶ μέλλει νὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον ἅπαντα. Ταῦτα διανοούμενος ὁ Μερκούριος, ἔκλαιε πικρῶς, καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα. Ὁ δὲ Δέκιος τὸν ἐκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ συνέδριον, ὁποῦ εἶχε μεγάλην σύναξιν· καὶ αὐτὸς δὲν ὑπῆγεν, ἀμὴ ηὗρε τινὰ εὐάρμοστον πρόφασιν· καὶ πάλιν τὴν ἄυριον ὅταν ὑπῆγε νὰ χαιρετήσῃ τὸν Βασιλέα, τοῦ εἶπε ταῦτα· ἂς ὑπάγωμεν νὰ θυσιάσωμεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ νὰ τὴν ἔχωμεν καὶ ἄλλην φορὰν βοηθὸν εἰς τοὺς πολέμους καὶ σύμμαχον. Ὁ δὲ Στρατηλάτης εὑρίσκωντας πάλιν ἄλλην πρόφασιν, ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκόν του. Τότες ἕνας ἄνθρωπος ὁποῦ τὸν ἐμίσα, ηὗρε καιρὸν εὐάρμοστον, νὰ τὸν καταβάλῃ διὰ νὰ φανῇ αὐτὸς πιστὸς πρὸς τὸν Δέκιον, καὶ νὰ λάβῃ τοῦ Στρατηλάτου τὸ ἀξίωμα· λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ τρισάθλιος· ἐγὼ Βασιλεῦ κράτιστε προτήτερα ἐτίμουν πολλὰ τὸν Μερκούριον ὡς πρῶτον τοῦ στρατοπέδου, καὶ τὸν ἐσέβουμουν, ἀμὴ τώρα ὁποῦ τὸν ἐγνώρισα, πῶς εἶναι ἐχθρὸς τῶν θεῶν, τὸν ἐμίσησα· ἐπειδὴ ἐγίνη ἀχάριστος πρὸς τὴν Βασιλείαν σου, καὶ ὁ μόνον αὐτὸς καταφρονᾷ τὰ δίκαιά σου προστάγματα· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἀναγκάζει νὰ καταφρονοῦσι τοὺς μεγάλους θεούς, καὶ τὸν ἐξαυρωμένον νὰ σέβωνται. Ταῦτα ἀκούσας ἀπροσδοκήτως ὁ Δέκιος ἐλυπήθη, καὶ σταματήσας ὥραν πολλὴν ἀπεκρίθη πρὸς τὸν κατήγορον λέγωντας· δὲν πρέπει νὰ σοῦ πιστεύσω τοσοῦτον εὐκόλα, ἀμὴ πρῶτον θέλω νὰ ἐξετάσω τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐὰν εἶναι ἀληθῆ ὅσα εἶπες, νὰ τοῦ δώσω πικρὸν καὶ ἄτιμον θάνατον, εἰ δὲ καὶ τὸν ἐκατάβαλες διὰ φθόνον, ἢ ἄλλο μῖσος ὁποῦ τὸ ἔχεις ψεύματα, νὰ σὲ παιδεύσω δικαίως ὡς συκοφάντην καὶ ψευδοκατήγορον, ἢ νὰ σὲ τιμήσω μὲ μεγάλην ἀντάμειψιν ὡς ζηλωτὴν τῶν Θεῶν πιστώτατον.

Τότε σύντομα ἐκάλεσε τὸν Μερκούριον, καὶ λέγει τον· Δέν σε ἐτίμησα ἐγὼ μὲ τοιοῦτο μέγα ἐπισημότατον ἀξίωμα, καὶ σὲ ἐκατάστησα μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν Θεῶν Ἀρχηγὸν ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς Ἄρχοντας; ἀμὴ πόθεν σοῦ ἦλθεν ἡ τοσαύτη ἀγνωσία καὶ ὑψηλοφροσύνη, καὶ καταφρονᾷς ἀφρονέστατε τοὺς εὐεργέτας Θεούς, ὁποῦ σοῦ ἔδωσαν κατὰ βαρβάρων νίκην, καὶ εἰς τοσαύτην τιμὴν σὲ ἀνέβασαν; Τότες ὁ Ἅγιος δὲν ἐδειλίασε ποσῶς τὸ Βασιλέως τὸν θυμόν, ἀλλὰ χωρὶς φόβον τοῦ ἀπεκρίθη λέγωντας· αὐτὴν τὴν τιμὴν ὁποῦ λέγεις, ὅτι μοῦ ἔδωκες, ἐγὼ ποσῶς δὲν την συλλογίζομαι, ἀλλὰ φροντίζω νὰ λάβω ἀπὸ τὸν Θεόν μου τιμὴν αἰώνιον, ὅς τις μοῦ ἔδωκε δύναμιν καὶ ἐνίκησα τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ οὕτω θέλω νικήσει καὶ ἐσένα μὲ τὴν ἐκείνου βοήθειαν, νὰ κληρονομήσω τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ὁποῦ διαμένουσι πάντοτε, διὰ τὰ ὁποῖα καταφρονῶ ἐτοῦσα τὰ πρόσκαιρα ὁποῦ διαλύονται ὡς καπνός, καὶ ὡς ὄνειρος ἀφανίζονται. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια λέγωντας, εὔγαλε τὴν ζώνην καὶ τὸ στρατηλατικὸν φόρεμα, καὶ ῥίπτωντάς τα πρὸς αὐτὸν ἔλεγε· γυμνὸς εὐγῆκα ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός μου, καὶ πάλιν γυμνὸς πρὸς τὴν γῆν πορεύσομαι. Ἦτον ἂν φυσικὰ ὁ Ἅγιος ὡραῖος νέος καὶ εὔμορφος· ἀμὴ τότε ὁποῦ ἐξεγυμνώθη τὰ Ἑλληνικὰ ἱμάτια, ἐφάνη ἀπὸ θείαν χάριν λαμπρότερος· καὶ κυττάζωντας τὸ κάλλος του ὁ βασιλεὺς ἐθαυμάζετο, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φυλακώσουν, παραγγείλας τοὺς Στρατιῶτας κρυφὰ νὰ τὸν φοβερίσουν μὲ λόγια, μήπως καὶ τὸν καταπείσουν νὰ ἀλλάξῃ τὴν γνώμην του. Ὁ δὲ Ἅγιος παγένωντας εἰς τὸ δεσμωτήριον, ηὐχαρίστα τὸν Κύριον ὁπὸ τὸν ἔκαμε πρόθυμον εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τοῦ ἐζήτα εἰς τὸ μέλλον βοήθειαν νὰ τελειώσῃ εὐσεβῶς τὸ Μαρτύριον. Οὕτως οὖν εὐχόμενος ἕως τὰ μεσόνυκτον, ἦλθε πάλιν ὁ Ἄγγελος, καὶ δίδωντάς του θάρρος, τὸν ἐστερέωσε καὶ τὸν ἔκαμε πρὸς

τοὺς ἀγῶνας θερμότερον λέγωντας· Κήρυξε παρρσία τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὑπόμεινον ἀνδρείως βασανιστήρια πρόσκαιρα, διὰ νὰ λάβῃς δόξαν αἰώνιον, νὰ ἔχῃς ἡδονὴν ἄῤῥητον καὶ ἀγαλλίασιν πάντοτε. Ταῦτα εἰπὼν ἔγινεν ἄφαντος· καὶ τὸ πρωῒ καθίσας εἰς τὸν θρόνον ὁ Δέκιος, ἤφεραν τὸν Ἅγιον, τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασε πρότερον μὲ κολακείας καὶ πανουργεύματα, νὰ τὸν διαστρέψῃ ὁ θόλιος. Καὶ ἐπειὴ δὲν ἐδυνήθη μὲ ἥμερα λόγια, ἐξεσκέπασε τὸ προσωπεῖον τῆς πραότητος, καὶ τὸν ἐφοβέρισε μὲ πολλὴν ἀγριότητα, νὰ τοῦ δώσῃ πάνδεινα, καὶ ἐπώδυνα κολαστήρια· Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἐγὼ τὸ ἤξευρα καὶ προτήτερα, πῶς μέλλεις νὰ μὲ βασανίσῃς σκληρότατα, λοιπὸν μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε εἴτι θέλεις, ὅτι ἐγὼ ἔχω περικεφαλαίαν, ἀσπίδα καὶ σιδηρὸν ὑποκάμισον, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ σὲ πολεμήσω, καὶ νὰ νικήσω τὴν ἄμετρόν σου δύναμιν, ἵνα λάβω ἀπὸ τὸν Δεσπότην μου Χριστὸν ἐπινίκιον στέφανον· καὶ γίνωσκε βέβαια, πῶς δὲν ἀλλάσσω ἀπὸ τὴν εὐσεβῆ μου γνώμην· νὰ τιμήσω τοὺς δαίμονας ὁποῦ σέβεσαι, ἐὰν ἀπογυμνώσῃς ἀπὸ ταῖς πληγαῖς τὰ σπλάγχνα μου, καὶ νὰ μὲ ἀναλώσῃς ἀπὸ τὰς τιμωρίας καὶ βάσανα. Τότες ἐθυμώθη κατὰ τὸ δικαίου ὁ ἄδικος Δέκιος, βλέπωντας πῶς δὲν ἐψήφα ποσῶς τοὺς λόγους του, καὶ προστάσσει τοὺς Στρατιώτας νὰ τὸν δέσουν μὲ τέσσαρα σχοινία, νὰ τὸν τανύσουν εἰς πάλους τέσσαρας ὑψηλὰ κρεμάμενον, καὶ ἄλλοι μὲν νὰ κατακόπτουν τὰς σάρκας του μὲ μαχαίρας ἄνωθεν, καὶ ἄλλοι νὰ τὸν κατακαίουν ἀποκάτω διὰ νὰ ἔχῃ τριπλὴν τὴν βάσανον. Τούτου γενομένου ὑπέμενε τὰς σκληρὰς ταύτας τιμωρίας καρτερικῶς καὶ ἀνδρείως ὁ Ἅγιος· καὶ ἐπικαλούμενος τὸν Χριστὸν, ἐδυναμώνετο, καὶ ἡ μὲν πυρὰ τῆς φλογὸς ἔσβενεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, ἡ δὲ προθυμία τῆς ψυχῆς αὐτοῦ περισσότερον ηὔξανεν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπέρασαν ὧραις τρεῖς, βλέπωντας ὁ ἀσεβὴς νικημένον τοῦ λόγου του, προστάσσει νὰ τὸν κατεβάσουν καὶ νὰ τὸν κλείσουν εἰς ἕνα σπῆτι ζοφῶδες καὶ σκοτεινότατον· ἐσήκωσαν οὖν αὐτὸν οἱ δήμιοι, διατὶ ἀπὸ τὰς πληγὰς δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ ὁλότελα, καὶ τὸν ἀπέῤῥιψαν εἰς τὸν σκοτεινὸν ἐκεῖνον τόπον, ὡς νεκρὸν ἀκίνητον· ὅς τις ἐπροσηύχετο πρὸς τὸν Θεὸν ὡς ἐδύνετο. Τότε ἦλθε πάλιν ὁ σύμμαχος Ἄγγελος, λέγωντας· χαίροις γενναῖε Στρατιῶτα, καὶ ἀθλητὰ τοῦ Δεσπότου, ἀήττητε, καὶ μὲ τὸν λόγον ἑτοῦτον ἔμεινεν ὁ Ἅγιος ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον.

Ὅθεν ἐγερθεὶς ηὐχαρίστα δοξάζων τὸν Κύριον. Ὁ δὲ παράνομος Δέκιος, δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς καὶ τὴν μανίαν, πῶς ἐνικήθη ἀπὸ Ἅγιον, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φέρουν πρὶν ἐξημερώσῃ εἰς κριτήριον, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὅλον ὑγιῆ μὴ ἔχοντα σημεῖον πληγῆς ἐπάνω του, ἐξεπλάγη, διατὶ ἐνόμιζε πῶς νὰ ἦτον ἀπὸ τοὺς πόνους ἀπεθαμένος ὁλότελα, καὶ ψηλαφήσας τὰς σάρκας αὐτοῦ μὴ νὰ ἦτον κανένα φάντασμα, διηπόρει θαυμάζωντας, καὶ ἠρώτα τοὺς φύλακας, μήπως καὶ εἰσῆλθε τινὰς ἰατρὸς καὶ τὸν ἐπιμελήθη ἀπέκρυφα. Οἱ δὲ ἐβεβαίωσαν αὐτὸν μὲ ὅρκον, ὅτι δὲν ἤξευραν τίποτας. Ὅθεν ἠρώτησε τὸν Ἅγιον λέγωντας· εἰπέ μας Μερκούριε τὴν ἀλήθειαν, μὲ ποίαν τέχνην μαντείας, ἢ ὑπό τίνος ἀνθρώπου ἐθεραπεύθηκες; Καὶ ὁ Ἅγιος· Ὁ Δεσπότης μου Χριστός, μὲ ἰάτρευσεν ὡς Θεὸς παντοδύναμος, ἀμὴ ἐγὼ μαντείαν ποτέ μου δὲν ἔμαθα, ὅτι ὅσοι τοιαύτας κακουργίας πράττουσιν, ὑπάγουν ἀντάμα μετ' ἐσένα εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Λέγει τον ὁ Τύραννος· ἐπειδὴ καυχᾶσαι πῶς ὁ Χριστός σου σὲ ἐθεράπευσε, θέλω νὰ σοῦ δώσω καὶ ἕτερα κολαστήρια, νὰ ἰδῶ ἐὰν ἔλθῃ πάλιν νὰ σὲ ἰατρεύσῃ ὡς πρότερον. Καὶ ὁ Ἅγιος· ὡς τὰ τοξεύματα τῶν μικρῶν παιδίων, νομίζω τὰς πληγάς σου καὶ κολαστήρια, ἔχωντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν εἰς βοήθειαν· καὶ ἐὰν ἐγνώριζες πόσα ἀγαθὰ μοῦ προξενᾷς μὲ τὰς πληγὰς καὶ ἄλλας κακώσεις τοῦ σώματος, ἐπρόκρινες καὶ σὺ ὑποκριτὰ νὰ κατακριθῇς ὡς τοῦ λόγου μου, καὶ νὰ μὴ γίνεσαι κριτής μου καὶ Δικαστὴς ἀδικότατος. Τότε προστάσσει μὲ πολὴν ὀργὴν ὁ Θεόργιστος, νὰ διαμερίσουν τὰ μέλη τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἄλλοι μὲν νὰ τὸν κεντοῦν μὲ κάποια κέντρα κοπτερὰ καὶ ὀξύτατα, καὶ ἄλλοι νὰ τὸν τρυποῦσι μὲ πυρωμέναις σούβλαις ἀνελεήμονα, ἕτεροι δὲ νὰ τὸν δέρνωσιν εἰς τὸ πρόσωπον λέγοντες, τίμα τὸς Θεούς, καθὼς πρέπει ἀναίσχυντε. Οὕτως οὖν βασανιζόμενος καὶ κατατεμνόμενος ὑπέμενεν καρτερικῶς τὰς ὀδύνας, ἕως οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν. Τότε πάλιν ὁ ἄδικος Δικαστὴς καὶ ἀχόρταγος, κινηθεὶς εἰς θυμὸν περισσότερον, προστάσσει νὰ τὸν κρεμάσουν κατακέφαλα, καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του νὰ δέσουν μίαν πέτραν μεγάλην καὶ βαρέαν, ἡ ὁποία τοῦ ἔδιδε πόνον πολὺν καὶ ὀδύνην ἀνείκαστον· ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἀνύποιστον καὶ ἀφόρητον βάσανον ὑπέμεινεν ἔχι μὲ ἀνθρωπίνην δύναμιν, ἀλλὰ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν· τὴν ὁποίαν ὑπομονὴν τοῦ Μάρτυρος βλέπων ὁ Τύραννος, ἀγριώνετο κατ' αὐτοῦ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ λύσουν τὸν λίθον ἀπὸ τὸν λαιμόν του, καὶ νὰ τὸν ῥαβδίζωσι μὲ μίαν μάζιγα χαλκῆν μὲ τέσσαρα λουρία τετράκλονον, ἕως νὰ χωρίσῃ βιαίως ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος· ἀλλὰ μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ ὁ τρισάθλιος, ὅτι ὁ τρισόλβιος Μάρτυς ὑπέμεινε καὶ ταύτην τὴν κόλασιν μὲ θαυμάσιον γενναιότητα· ὅθεν διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὰς φροντίδας καὶ αὐτὸς ὁ ἀλιτήριος ἔδωκε κατ' αὐτοῦ μετὰ βίας τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ

τὸν ὑπάγουν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του εἰς τὴν Καισάρειαν· εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὑπήγασι σηκωτὸν οἱ δήμιοι, ἐπειδὴ νὰ περιπατήσῃ ποσῶς δὲν ἐδύνετο· καὶ φθάνοντες εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον ἀνεπαύθησαν καμπόσον, νὰ πάρουν ἀπὸ τὸν κόπον ὀλίγην ἄνεσιν· καὶ ἐκεῖ φαίνεται ὁ Δεσπότης Χριστὸς πρὸς τὸν Ἅγιον, καὶ χαιρετήσας αὐτὸν, τοῦ ἔδωκε θάῤῥος καὶ ἄνεσιν πνεύματος, λέγωντάς του, πῶς ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἀθλήσεως, καὶ μέλλει νὰ ἀπολαύσῃ τὰ βραβεῖα, καὶ τὴν ἀντάμειψιν πλησίαν τῶν πόνων τε. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐπαρεκάλεσε πρῶτον μὲν διὰ τὸς Στρατιώτας, νὰ τὸς συγχωρήσῃ εἰς τὰς κολάσεις ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν. ἔπειτα ἐδεήθη διὰ ἐκείνους ὁποῦ τοῦ κάμνουν Ἑορτὴν καὶ πανήγυριν, νὰ ἀπολαύσουν μισθὸν πολυπλάσιον· καὶ σφραγίσας εἰς ὅλον του τὸ κορμὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν, εἶπε τοὺς Στρατιώτας, νὰ τελέσουν τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· οἱ τινες ἔκοψαν τὴν Ἁγίαν του κεφαλὴν τῇ κέ. Νοεμβρίου Μηνός. Ἡ δὲ πανάμωμός του ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια· ὅσοι δὲ εὑρέθησαν ἐκεῖ, ἠσθάνοντο εὐωδίαν ἀπὸ μῦρον καὶ θυμίαμα· καὶ πολλοὶ ὁποῦ εἶχασι διάφορα ἀῤῥωστήματα ἐθεραπεύθησαν, δοξάζοντες τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸν τῶν ὅλων Θεὸν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Μεγαλομάρτυρα ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΣ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν.

ΑΛΥΠΙΟΥ ΤΟΥ ΚΙΟΝΙΤΟΥ.

Καλὸν μὲν εἶναι καὶ θεάρεστον νὰ διηγᾶται τινὰς τῶν Μαρτύρων τοὺς ἀγῶνας καὶ ἔπαθλα, διατὶ δίδουν εἰς τοὺς φιλαρέτους πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, ἐπειδὴ ἔχει ἀνδρείας μεγάλης καὶ ἀγάπης τῆς πρὸς Θεὸν ὑποδείγματα· ἀλλὰ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον, νὰ γράφωνται οἱ ἀσκητικοὶ πόνοι καὶ ἱδρῶτες τῶν Ὁσίων Πατέρων ἐκείνων, ὁποῦ ὑπέμειναν διὰ τὸν Χριστὸν τοσαύτην κακοπάθειαν, κατοικῶντες εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια καὶ τρύπαις τῆς γῆς, στενοχωρούμενοι, ὑστερούμενοι,

καὶ ἀπορούμενοι πάντων τῶν ἀναγκαίων τοῦ σώματος· τῶν ὁποίων τὸν βίον πρέπει πᾶς τις νὰ θαυμάζῃ, ὅτι ἐὰν τοὺς περισσεύουν οἱ Μάραυρες εἰς τὴν δριμύτητά τῶν πόνων καὶ τὴν σφοδρότητα τῶν κολάσεων, αὐτοὶ πάλιν ὑπέμειναν ὅλην τοὺς τὴν ζωὴν πολεμοῦντες μὲ τὴν σάρκα καὶ μὲ τοὺς ἀσπλάγχνους καὶ ἀνελεήμονας δαίμονας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐκόλαζαν, καθὼς οἱ Τύραννοι τοὺς ἁγίους Μάρτυρας, καὶ τοὺς ἔδερναν ὁμοίως καὶ ἐλίθαζαν καὶ ἀλλεοτρόπως τοὺς ἐβασάνιζαν· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ μέγας εἰς τὴν ἀρετήν, καὶ εἰς τὸν βίον θαυμάσιος ΑΛΥΠΙΟΣ.

Ὅς τις εἶχε πατρίδα τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς Παφλαγονίας, ἡ ὁποία δὲν καυχᾶται, οὔτε ἐπαινεῖται τοσοῦτον εἰς ἐκεῖνον ὁποὺ τὴν ἔκτισεν, ὅσον σεμνύνεται πῶς ἐγεννήθη εἰς αὐτὴν καὶ ἀνετράφη τοιοῦτος ἐνάρετος ἄνθρωπος. Οὗτος εἶχε γονεῖς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὰ ἤθη χρηστοὺς καὶ εὐγνώμονας. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ ὅταν ἦτον ἐγγαστρωμένη τὸν Ὅσιον, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της πῶς ἐβάστα ἕνα ἀρνίον εὔμορφον, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ κέρατα λαμπάδες ἀναμμέναις, καὶ ἐφώτιζεν ὅλον τὸν οἶκον πληρέστατα· τὸ ὁποῖον ἦτον σημεῖον τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ λαμπρότητος, ὁποῦ ἔμελλε νὰ φωτίσῃ κόσμον πολὺν μὲ τὴν θαυμάσιον πολιτείαν του· καὶ πάλιν ἀφ' ὃ τὸν ἐγέννησεν, εἶδεν ἄλλο ὄνειρον, πῶς ἐσυνάχθη ὅλη ἡ χώρα, μὲ ὑμνῳδίας καὶ ἱερὰ ᾄσματα καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν μὲ μεγάλην εὐλάβειαν. Ἀ'φ' οὗ δὲ ἀπεγαλακτίσθη τὸ βρέφος, ἀπέθανεν ὁ Πατέρας του, καὶ ἔμεινε μοναχὴ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ· ἥτις ἐκατάλαβε ἀπὸ τὰ προρρηθέντα, καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ σημεῖα, πῶς ἔμελλε νὰ γένῃ τὸ παιδίον τοῦ Θεοῦ δοῦλος γνήσιος, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιερέως ὁποῦ ἦτον τότε, Θεοδώρου ὀνόματι· ὅς τις τὸ ἐπιμελήθη ὡς Πατὴρ Πνευματικὸς, καὶ εὐσεβῶς τὸ ἀνέθρεφε, διδάσκων αὐτὸ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου· καὶ τόσον ἦτον ἀπὸ μικρὸν γνωστικὸν καὶ εὔτακτον, ὁποῦ ἐφαίνετο θαῦμα ἐξαίσιον, καὶ ὄντως ἔδειχνεν ὡς τὸ φυτὸν, ὁποῦ εἶναι πεφυτευμένον πλησίον τοῦ ὕδατος· ὅθεν καὶ μὲ τὸν καιρὸν ἀπέδωκε τὸν καρπὸν καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ ὡραιότατον, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ παρακάτω σαφέστερον. Ἔβαλεν οὖν παιδιόθεν πρῶτα θεμέλια τὴν σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν, καὶ ὅταν ἤθελε τοῦ ἔλθῃ ἐπιθυμία νὰ φάγῃ κανένα εἶδος ἀπὸ τὰ βρώσιμα, ἐπολέμα ἀνδρικῶς τὸν πολέμιον, καὶ κἂν ψωμὶ δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλὰ ἐδάμαζε τὴν σάρκα, καὶ ἔσβυνε τὰς ὁρμὰς αὐτῆς καὶ τὰ κινήματα μὲ τὴν ἀντίδικον ἐγκράτειαν· τὸν δὲ θυμὸν ἐνίκα μὲ τὴν ταπείνωσιν· ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίλοιπα πάθη ἐκυρίευε μὲ τὰς ἐναντίας ἀρετὰς, καὶ τὰ ἔκαμνε τῆς ψυχῆς ὑπήκοα. Γ'δὼν οὖν αὐτῆ τὴν ἐναρετον πολιτείαν, τὸν ἐχειροτόνησεν ὁ Ἀρχιερεὺς Ἱεροδιάκονον, καὶ τῆ ἔδωκε πᾶσαν τὴν φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ διοίκησιν νὰ τὴν κυβερνᾷ ἐπιμελέστατα· τὴν ὁποίαν εὑρίσκωντας ὑπὸ πολλῶν ἀκανθῶν ἀγριαίνουσαν, καὶ ξηραινομένην ἀπὸ τὴν τῶν Θείων ὑδάτων ὑστέρησιν, ἔβαλε πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ κόπον ἀνείκαστον, μὲ νηστείαις καὶ προσευχαῖς, νὰ μεταβαλῃ μὲ τέχνην τὴν ἀγριάδα εἰς ἡμερότητα, καὶ τὸ ἄγονον ταύτης εἰς γονιμότητα. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν (διὰ νὰ εἰποῦμεν τὰ προφητικὰ λόγια) ἐμετάβαλεν εἰς λίμνας ὑδάτων τὴν ἔρημον, ἐκατώκησε πεινῶντας, ἔσπειρεν ἀγροὺς καρδίας ἀλογίᾳ κεχερσωμένους, καὶ ἀμπελῶνας ἐφύτευσε, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν κατὰ πολλὰ ἐβοήθησε τοῦ Ἀρχιερέως εἰς τοὺς πόνους καὶ φροντίδας τῆς Ἐκκλησίας ὁ θαυμαστὸς Ἀλύπιος· ὁ ὁποῖος εἶχε πόθον πολὺν νὰ παραμερίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καταμόνας πολιτευόμενος· λοιπὸν ἐφανέρωσε μόνον τῆς Μητρὸς αὐτοῦ πνευματικὰ τὴν γνώμην τε, πῶς ἐμελέτησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου ἦσαν ἡσυχαστήρια, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησιν. Ἡ δὲ εὐλαβὴς Μήτηρ δὲν ἐλυπήθη ὡς γυνὴ χήρα καὶ ἀσθενὴς τοῦ φιλτάτου παιδὸς τὴν ὑστέρησιν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἐπροθυμοποίησε λέγουσα· ὕπαγε τέκνον μου ὅπου σὲ φωτίσει ὁ Κύριος, εἰς τὸν ὁποῖον σὲ παραδίδω νὰ στείλῃ τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ πρὸ προσώπου σου νὰ σὲ ὁδηγᾷ εἰς τὸ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ σωτήριον

θέλημα, καὶ νὰ λάμψῃ ὡς μεσημβρία ἡ δικαιοσύνη τῶν ἔργων σε, ἐπειδὴ πανσόφως ἠγάπησες αὐτὸν τὸν Δεσπότην καὶ Σωτῆρά σε, καὶ ἐπροτίμησες αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς γονεῖς καὶ φίλους καὶ τὴν πατρίδα σου. Ταῦτα λέγσα, ἔκαμε προσευχὴν δι' αὐτὸν μὲ θερμότατα δάκρυα, καὶ ἀγκαλισάμενοι ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον στενάζοντες, καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν, οἱ δὲ συμπολῖταί του ὅλοι ἐλυπήθησαν μαθόντες τὴν αὐτοῦ ἐξαφνικὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἐξέχως ὁ Ἀρχιερεὺς Θεόδωρος, ὅς τις ὡς τὸ ἤκουσεν, ἔδραμεν εὐθὺς κατόπιν καὶ τὸν ἐπρόφθασεν εἰς τὰ Εὐχάϊτα, ὅπε ἔκαμναν πανήγυριν Θεοδώρε τοῦ Μάρτυρος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε μὲ δέησιν καὶ δάκρυα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα τε· ὅς τις ἐλυπήθη, πῶς τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ τὸν σασπέν του, καὶ τὴν νύκτα ἤκουσε θεϊκὴν ἀγγελίαν, καὶ λέγει τε· μὴ λυπᾶσαι πῶς ἐπιστρέφεις εἰς τὰ ὀπίσω, ὅτι ὅπε ἂν ζήσῃ τινὰς εὐσεβῶς καὶ θεάρεστα, ἐκεῖ εἶναι τὰ Ἱεροσόλυμα.

Οὕτως λοιπὸν Θεῷ εὐδοκοῦντος ὑπέστρεψε πάλιν ὁ γλυκὺς καρπὸς εἰς τὰ ἴδια, καὶ γυρεύωντας εἰς τὰς ἐρήμους τόπον κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐπιτήδειον, ἀνέβη εἰς ἕνα ὄρος πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς πόλεως, καὶ σταματήσας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ηὐφράνθη ἡ ψυχή τε, ἐπειδὴ ἦτον ὁ τόπος πολλὰ ἐπιτήδειος, μόνον διατὶ δὲν εἶχε ποθὲν νερὸν, ἔμεινε περίλυπος ὁ Ἀλύπιος, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν πάλιν ἀνέβη βαστάζων σκαφεῖον καὶ δικέλλιον, καὶ σκάπτωντας εἰς διαφόρους τόπους δὲν εὕρισκεν ὑγρασίαν ὕδατος· ὅθεν ἀπὸ τὸν πολύν του κόπον ἐκάθισε, καὶ ὑπνώσας εἶδεν ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὸ ὄνειρόν του· καὶ δείχνωντάς του ἕνα τόπον τοῦ ἔλεγε νὰ σκάψῃ ἐκεῖ νὰ εὕρῃ τὸ ποθούμενον· ὅθεν ἐγερθεὶς ἔσκαψε, καὶ εὐγῆκεν ὕδωρ πολὺ καὶ γλυκύτατον· ἡ δὲ ψυχὴ τε Ἁγίου ἠγαλλιάσατο, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν καὶ τὸ ἀνήγγειλε τὸν Ἐπίσκοπον, ζητῶντας του θέλημα νὰ οἰκοδομήσῃ Ἐκκλησίαν ἐκεῖ ὅπου τὸ ὕδωρ ἀνέβλυσεν· ὅστις ἔταξε νὰ τὸ κάμῃ εἰς τὸ φαινόμενον, ἀμὴ κρυφὰ ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἔφραξαν τὸ στόμιον τῆς βρύσης διὰ νὰ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ὁ Ἅγιος· διατὶ ἦτον ὁ τόπος κακὸς καὶ δύσβατος, ἀλλὰ νὰ μείνῃ κάτω εἰς τὸ ἴσωμα, νὰ ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ παγαίνουσι πρὸς ψυχικήν τες ὠφέλειαν. Ὁ γὰν Ὅσιος βλέπωντας πῶς τὸν ἐμπόδισαν ἀπ' ἐκεῖ, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἀνέβῃ εἰς τινὰ στύλον νὰ γένῃ μετέωρος, ἀμὴ ἰξεύρωντας ὡς γνωστικὸς, ὅτι τὸ τάχος πολλάκις, καὶ τὸ ἐξαφνικὸν τῆς πολλῆς σκληραγωγίας φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς κίνδυνον, ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ πρῶτον εἰς ἕνα σπῆτι ἥσυχον, ἔπειτα νὰ φθάσῃ καὶ εἰς ἀγῶνα μεγαλήτερον· εὕρηκεν οὖν μακρὰν ἀπὸ τὴν διατριβὴν τῶν ἀνθρώπων τινὰ ἔρημον τόπον, ὅπε οὔτε δένδρον ἦτον ἐκεῖ πλησίον, οὔτε ἄλλη παρηγορία τοῦ σώματος, ἀλλὰ μᾶλλον πληθὺς δαιμόνων ἑκατοίκα ἐκεῖ, διατὶ ἦσαν Ἑλλήνων μνήματα, καὶ τινὰς ἄνθρωπος, δὲν ἐδύνετο νὰ σιμώσῃ ἐλότελα· οἱ δὲ οἰκήτορες τῆς πόλεως τὸν ἐμπόδιζαν καὶ ὠνείδιζον, βλέποντές τον πῶς ἔκτισε καλύβαν εἰς τοιοῦτον τόπον κινδυνώδη καὶ ἔμφοβον, λέγεντες· τίς πονηρὸς δαίμων σὲ ἤφερεν αὐτοῦ νὰ κινδυνεύῃς ψυχῇ τε καὶ σώματι; φύγε ἀπ' αὐτοῦ, μήσε φονεύσῃ οἱ δαίμονες· ὁ δὲ ἔμενεν ἄφοβα ἔχωντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα τε. καὶ ποσῶς δὲν ἐσυλλογίζετο κίνδυνον. Ἀφ' οὗ γοῦν ἔκαμεν εἰς τὴν καλύβην ὀλίγον καιρὸν, ὡρέγετο νὰ γένῃ μετέωρος, καὶ βλέποντας εἰς ἕνα τάφον μίαν Κολόνναν, εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ὁποίας εἶχασι θεμελιωμένον ἀπὸ παλαιὸν καιρὸν ἕνα ταυρολέοντα, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν τε νὰ τὸν ἐγκρεμνήσῃ ἐκεῖθεν, νὰ οἰκήσῃ αὐτὸς εἰς τὸν κίονα· ὅθεν παγένωντας εἰς τὴν χώραν ἐπῆρε μίαν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότε Χριστοῦ, ἕνα Σταυρὸν, καὶ ἕνα λωστὸν, ἦγεν μοχλὸν σιδηρὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξερρίζωσε μετὰ βίας ἀπὸ τὴν Κολόνναν τὸ ξόανον, διατὶ ἦτον ἀνδρεῖος, καὶ εἶχε πολλὴν τὴν δύναμιν, καὶ ἐγκρημνίσας αὐτὸ ἔβαλε τὸν Σταυρὸν ὡς τροπαιον, καὶ τοῦ Χριστοῦ τὸ ὁμοίωμα, καὶ τότες ἀπὸ τὸν κόπον ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει δύω ἄνδρας ὡς Ἱερεῖς, καὶ τοῦ λέγουσι, πολὺν καιρὸν σὲ ἐκδεχόμεσθεν, ὅτι θέλη-

μα Θεοῦ εἶναι νὰ εὐθύνῃς ἐτούτους τοὺς τόπους, νὰ κτίσῃς Ναὸν τῆς πανευφήμου Εὐφημίας εὔμορφον.

Ὁ δὲ Ὅσιος ἐγερθεὶς ἄρχισεν εὐθὺς τὰ θεμέλια, καὶ ὕστερα πάλιν οἱ ἄνωθεν τοῦ ἐφάνησαν, καὶ βαστάζων ἕνας θυμιατήριον ἐπερίγραφεν ἕνα τόπον· καὶ ἕτερος ἔλεγεν· ὡσαννά, ὡσαννὰ εἰς τοῦτο τὸ θυσιαστήριον. Ταῦτα βλέπων ὁ Ὅσιος, ἐβεβαιώθη πῶς ἦτον Θεοῦ οἰκονομία νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς ἐποίησεν ὕστερα, ὅπου ὑπῆγεν ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς πόλεως εἰς τὸν Βασιλέα διά τινα ὑπόθεσιν, ἔχων εἰς τὴν συνοδίαν του τὸν ΑΛΥΠΙΟΝ, ὅστις ὑπῆγε στανικῶς του ἕως τὴν Χαλκηδόνα διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὸν προεστῶτα παρήκοος καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰσῆλθεν ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς μίαν βάρκαν τὴν νύκτα μὲ τὴν λοιπὴν συνοδίαν τε· ὁ δὲ Ὅσιος ἐπαραμέρησε, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Βάσσης τῆς Μάρτυρος καὶ ἐκρύβη· ἀφυπνισθεὶς δὲ εἶδε τὴν Ἁγίαν Εὐφημίαν μὲ κάλλος ἄῤῥητον, προστάσσουσαν τοῦτον νὰ ἐγερθῇ πάραυτα, ὅστις βλέπωντας τόσην εὐμορφίαν ἐθαύμασε· καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν τίς ἦτον, τοῦ ἀπεκρίθη λέγουσα· ἐγὼ εἶμαι ἡ Μάρτυς καὶ δούλη τοῦ Χριστοῦ Εὐφημία λοιπὸν σηκώσου να ὑπάγωμεν ἀντάμα εἰς τὴν Πατρίδα σου, καὶ ἐγὼ σοῦ ἐλαφρύνω τῆς ὁδοιπορίας τὸν πόνον καὶ κάκωσιν· ἐγερθεὶς οὖν ὑπέστρεψεν ὄπισθεν ἐνθυμούμενος πάντοτε εἰς τὴν διάνοιάν του τὴς Ἁγίας τὴν εὐμορφίαν καὶ ὡραιότητα· καὶ φθάνωντας εἰς τὸν προῤῥηθέντα τόπον, τῆς ἔκτισε Ναόν, ἐχι καθὼς ἔπρεπε μεγαλοπρεπῆ καὶ πλούσιον, ἀλλὰ καθὼς ἐδυνήθη· διατὶ δὲν εἶχεν οὔτε ῥαβδί, οὔτε ταΐσρον, ἀλλὰ ἐπορεύετο μὲ πολλὴν πτωχείαν κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Πίστιν ὑπάρχων μόνον πλήσιος. Ἔκαμεν οὖν πρὶν νὰ ἀνεβῇ εἰς τὸν κίονα δύω χρόνας εἰς τὴν καλύβαν ὅπου ἔκτισε. διὰ νὰ προγυμνασθῇ εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τῶν πονηρῶν πνευμάτων, νὰ μήτον νικήσωσι τὰ ὁποῖα βλέποντας τὴν σπουδήν του καὶ προθυμίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας ἠγέρθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔδειχναν πῶς ἤθελαν νὰ ἐδαφίσουν ἀπὸ θεμελίων τὴν κέλλαν του, ἀμὴ αὐτὸς ὡς γενναῖος οὐδεποσῶς ἐθειλίασεν, ἀλλὰ ὡς ὄρος στερεὸν, καὶ πύργος ἰσχύος ἐστέκετο, ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας του· ὅθεν ἀφίνωντας τὴν κέλλαν ἐπολεμοῦσαν νὰ ῥίψωσι τὴν Ἐκκλησίαν, ἤτις δὲν ἦτον ἀκόμη ἐγκαινιασμένη κατὰ τὸ σύνηθες· ὅθεν συναχθέντες εὐλαβεῖς Ἱερεῖς καὶ Λαϊκοὶ μὲ τὸν Ἀρχιερέα, καὶ τελέσαντες Ἱερουργίαν, ὡφιέρωσαν τὸν Ναὸν τῇ Μάρτυρι· καὶ ἀπὸ τότε ἐσκόρπισαν τὰ δαιμόνια, καὶ δὲν ἐτόλμησαν πλέον νὰ πλησιάσουσιν.

Ὅθεν ὑπήγεναν ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι, καὶ συνωμιλοῦσαν μὲ τὸν Ὅσιον ἄφοβα, ὅστις βλέπωντας ὅτι πολλοὶ ἐσυνάγοντο καὶ τὸν ἐσύγχιζαν εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἀνέβη εἰς τὸν στύλον καρφώνωντας εἰς τὴν κορυφήν τε τριγύρω ὀλίγα σανίδια διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ κοιμηθῇ κειτόμενος δίπλα, ἀλλὰ νὰ στέκῃ ὄρθιος πάντοτε ἀγρυπνῶν καὶ κοιμώμενος, νὰ φαντάζεται διαπαντὸς τὰ Οὐράνια· ἦτον δὲ τότε χρόνων τριάκοντα, καὶ ἱστέκετο (ὦ τοῦ θαύματος) ὡς χαλκοῦν ἢ λίθινον εἴδωλον, ὑπομένωντας καρτερικῶς καὶ γενναίως τοὺς ὄμβρους καὶ χιόνας τοῦ χειμῶνος, καὶ τὴν τῶν ἀνέμων ἀγριότητα, τὴν καῦσιν τοῦ θέρους, καὶ τῆς νυκτὸς τὴν ψυχρότητα, καὶ πᾶσαν ἄλλην δεινὴν κακοπάθειαν. Ὦ τῆς ἀνδρίας, καὶ καρτερίας ἀῤῥήτου, καὶ θαυμασίας γενναιότητος· πῶς ὑπέμεινε τῶν ἀνέμων τὴν βίαν, τὰς νιφάδας τῶν χιόνων, καὶ τὴν τῶν ὄμβρων θριμύτητα· ὦ ὁδαυαντίνου ψυχῆς. καὶ πάλιν νὰ ἦτον χαλκὸς, ἢ λίθος, ἢ σίδηρος, δὲν ἤθελε βαστάξῃ τοσοῦτον γενναίως καὶ ἀνδρικώτατα, ὅτι καὶ ταῦτα μὲ τὴν πολυκαιρίαν ῥέουσιν ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον καὶ φθείρονται· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ τῆς Βασιλείας βιαστὴς ἀπαραίτητος. καὶ κατὰ τῆς σαρκὸς παλαιστὴς καρτερόψυχος, δὲν ἐνικήθη ἀπὸ τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἀλλὰ ὑπέμενε κυβερνῶντας τὸ σῶμα, μὲ ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ σύμετρον, καὶ τοῦτο οὐχὶ καθ' ἑκάστην, ἀλλὰ κάθε τόσας ἡμέρας μίαν φοράν, καὶ οὕτω βασανιζόμενος δὲν ἐσαλεύθη ποτὲ τὴν διάνοιαν, καθ' ἡμέραν σχεδὸν θανατούμενος, καὶ μαχόμενος μὲ τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐνίκα παλεύωντας μετ' αὐτά, καὶ ὑπ' αὐτῶν λιθαζόμενος· καὶ μὲ βέλη τῶν προσευχῶν τοὺς ἐσφενδόνιζε μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ πλησιάσωσι· καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐθυμώθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ δαίμονες, καὶ τοῦ ἔῤῥιψαν τόσαις πέτραις, ὁποῦ ἐτζάκισαν τὰ σανίδια ὁποῦ εἶχε τριγύρου του, καὶ τοῦ ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον ἕνας λίθος μεγάλος, καὶ δυνατὰ τὸν ἐπλήγωσεν. Ὁ δὲ Ὅσιος ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς Οὐρανὸν, καὶ δείχνωντας τὴν πληγὴν πρὸς τοὺς δαίμονας ἔλεγε διατί πολεμᾶτε δοῦλους τὸ Θεὸ εἰς μάτην ταλαίπωροι; βλέπετε ἐτοῦτον τὸν λίθον ὁποῦ μοῦ ἐῤῥίψατε; αὐτὸς θέλει νὰ εἶναι μάρτυρας τῆς μοχθηρίας σας τὴν ἄραν τῆς Κρίσεως· ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῆτε, ὅτι ὡς βέλη τῶν παίδων τὰς πληγάς σας λογίζομαι, ἰδὲ ὅπου ἐγκρεμνίζω καὶ τὸ ὀλίγον σκέπασμα ὁποῦ εἶχα διὰ τὴν κεφαλήν μου, τὸ ὁποῖον ἐμπόδισε πολλάκις τὲς λίθους σας, καὶ δὲν με ἐφονεύσατε, ὡς τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον. Ταῦτα ἀκούοντες οἱ δαίμονες ἔφυγαν φωνάζοντες, καὶ ἐδυρόμενοι ἔλεγον ταῦτα πρὸς τινὰς, ὁποῦ εἰς τὸ νδρέμον ὑπήντησαν· ὁ Ἀλύπιος μᾶς ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν μας, καὶ δὲν ἐξεύρομεν εἰς ποῖον τόπον πάλιν νὰ οἰκονεύσωμεν. Ὁ δὲ καλὸς Στρατιώτης του Χριστοῦ Ἀλύπιος, ἐζήτησε τὴς Μητρὸς αὐτὲ ἕνα σκέπαρνον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐχάλασε τὴν ὀλίγην στέγην ὁπὲ τοῦ ἔδιδε μικρὰν παραμυθίαν, καὶ ῥίπτωντάς την εἰς τὴν γῆν, ἔμεινεν ὅλην τε τὴν ξωὴν οὕτω ξεσκίπαστος τελείως καὶ αἴθριος. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ ὠδύρετο καὶ ἔθερνε τὸ στῆθός της λέγουσα, διατί ἐχάλατες τὸ μικρὸν σκίπος σου τέκνον μου; πῶς νὰ ὑπομείνῃς τὴν θανατηφόρον χάλοζαν. τῶν ἀνέμων τὴν βίαν. τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου, ταῖς μεγάλαις βροχαῖς τοῦ χειμῶνος. καὶ τὴν λοιπὴν κακοπάθειαν; Λέγει της ὁ Ὅσιος· ἂς ῥιγάσωμεν Μήτερ μου, καὶ ἂς ὑπομείνωμεν τῆς ἡμέρας τὸν καύσωνα. διὰ νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ νὰ λάβωμεν μισθὸν τῆς ἐργασίας ἐπάξιον· αὐτὰ καὶ ἄλλα πλείονα λέγωντας, ἔκλαμε τὴν φιλόθεον Μητέρα του, καὶ τοῦ εἶπεν. ὅτι οὐ μόνον τὰ σανίδια, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱμάτιον ὁποῦ ἐφόρει νὰ ῥίψῃ νὰ μείνῃ τελείως ἐλόγυμνος· ὅτι ἐὰν ἦτον καὶ φιλότεκνος, ἀλλὰ ὅταν ἔβλεπε τὸν υἱόν της, καὶ ἔπασχε διὰ τὸν Χριστὸν τινὰ κακοπάθειαν, ἀρνεῖτο τὴν φύσιν, διὰ νὰ προκρίνῃ ὑπὲρ τὸν υἱόν της τὸν Κύριον. Ὦ εὐλογημένον τέκνον, καὶ Μήτηρ φιλόθεος ἐμοῦ καὶ φιλότεκνος, ἥτις ἔμεινεν ἕως τέλους εἰς τὸν στύλον κάτωθεν εἰς ἕνα κελλίον νὰ ὑπηρετᾷ τὸ παιδίον της, καὶ ἐκοπίαζε νὰ εὐγάνῃ τὴν τροφήν τους μὲ τὸ ἐργόχειρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔδιδε καὶ ἐλεημοσύνην εἰς πένητας· ἐλθών δέ τις εὐλαβὴς τῆς ἔδωκεν ἕνα τρίτον τοῦ νομίσματος, καὶ λαβοῦσα τοῦτο ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν μὲ τὸ θέλημα τοῦ υἱοῦ της νὰ ἀγοράσῃ εἴτι ἐχρειάζοντο· καὶ αὐτὴ ἡ εὐσπλαγχνος ἐλυπήθη τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἔδωκε τὰ χρήματα· καὶ ὅταν ὑπέστρεψε, τὴν ἠρώτησεν ὁ Ὅσιος τί ἠγόρασεν; ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, τῶν πτωχῶν τὰ ἔδωσα τέκνον μου, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ μᾶς στείλῃ διὰ τὰς εὐχὰς αὐτῶν ἔλεος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐχάρη εἰς ταύτην τὴν φιλόπτωχον γνώμην αὐτῆς, καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς τὴν εὐλόγησεν. Ἀπῆλθεν ἔν παντὶ ταχεῖ τοῦ Ὁσίου ἡ φήμη. καὶ ἤρχοντο οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, νὰ τὸν βλέπουσι, καὶ πολλαῖς ἀπαρνούμενοι τοῦ Κόσμου τὸ μάταιον, ἐμόναζαν. καὶ ἐπροτιμοῦσαν τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν ὑπὲρ πᾶσαν σωματικὴν ἡδυπάθειαν, καὶ διὰ τὰς προσκαίρους κακοπαθείας, ἠξιώθησαν τῆς Οὐρανίου ἀπολαύσεως, καὶ συνευφραίνονται τώρα μετὰ τῶν φρονίμων Παρθένων εἰς τὰ Οὐράνια· ἐξέχως δὲ μία εὐγενὴς γυνὴ καὶ πανεύφημος Εὐφημία ὀνόματι, ἥτις ἐμίσησε τὸν Κόσμον, καὶ ἀφῆκε τοὺς Συγγενεῖς καὶ τὸν πλοῦτόν της, καὶ κτίζουσα ἕνα μικρὸν κελλίον πλησίον τοῦ στύλου, ἀσκήτευαν μὲ ἄλλην μίαν ἀρχόντισσαν καλουμένην Εὐβούλην, ἥτις ἐχήρευσε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν στύλον νὰ συναγωνίζεται μὲ τὴν Μητέρα τοῦ Ἁγίου, καὶ ἄλλην του μίαν συγγένισσαν Μαρίαν ὀνόματι, ἥτις ἐκατεφρόνησε πᾶσαν τρυφὴν

σαρκὸς καὶ ἀπόλαυσιν, καὶ τόσον ἐπιμελεῖτο τὴν ἀρετήν, ὁποῦ ἔγινεν ἡ πολιτεία της τύπος εἰς ταῖς ἄλλαις ἕως τὴν σήμερον, ἐπειδὴ ἐσυνάχθησαν πολλαῖς κατὰ μίμησιν τῶν ἀνωθεν, εἰς τὰς ὁποίας ἔδωκε νόμον καὶ κανόνας ὁ Ἅγιος πῶς νὰ πορεύωνται· πρὸ πάντων δὲ νὰ μὴ τολμήσῃ κάμμία νὰ συντύχῃ μὲ ἄνδρα πώποτε, τὴν ὁποίαν ἐντολὴν ἐφύλαξαν ἀκριβῶς ὡς ψυχοσωτήριον.

Ἡ δὲ Μήτηρ τοῦ Ὁσίου δὲν ἤθελε νὰ καλογερευθῇ μὲ ὅλον ὁποῦ πολλάκις εἰς τοῦτο ὁ υἱός της τὴν ἐσυμβούλευσεν, ἀλλὰ ἔλεγεν, ὅτι ἡ ὑπηρέτισσα δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι μονάζουσα, καὶ ταύτην τὴν γνώμην εἶχε διὰ ταπείνωσιν. Ὁ δὲ Θεὸς διὰ νὰ τὴν λυτρώσῃ ταύτης τῆς πλάνης, τῆς ἔδειξεν εἰς τὸν ὕπνον τῆς ὅραμα πῶς ἔψαλλαν αἱ μοναχαὶ εἰς τὴν σύναξιν, καὶ εὔγενεν εὐωδία θαυμάσιος· ὅθεν ὑπῆγε καὶ αὐτὴ νὰ σέβῃ ἐκεῖ, ὅπου ἠκούετο ἡ γλυκυτάτη εὐωδία καὶ ψαλμῳδία ἐναρμόνιος, καὶ δὲν την ἀφῆκεν ἕνας ὁπὸ ἐφύλαγεν εἰς τὴν θύραν, ἀλλὰ εἶπεν αὐτῇ· δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἑνωθῇ μὲ ταῖς θέλαις τοῦ Θεοῦ, ἥτις δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὸ ἅγιον Σχῆμα. Τότες ἐξύπνησε, καὶ λέγουσα τὸ ὅραμα πρὸς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὴν καλογερεύσῃ ὁποῦ δὶν ἤθελε πρότερον, καὶ οὕτως ἠξιώθη τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος, καὶ ἐκοπίαζε μὲ ταῖς ἄλλαις ἐναρέτως πολιτευομένη, καὶ ὁμοφρόνως ἀνυμνοῦσα νύκτα καὶ ἡμέραν ἑπτάκις τὸν Κύριον· ξεχωριστὰ δὲ πάλιν εἶχασιν οἱ ἄνδρες ἄλλο Μοναστήριον, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ στύλου, καὶ ἔψαλλον ἀνυμνοῦντες τὸν Θεὸν ἀκατάπαυστα, καὶ πάλιν ὁ Ὅσιος ἄνωθεν ἀπὸ τὸν στύλον συνέψαλλε μὲ τοὺς Ἀγγέλους ὡς τούτων συνόμιλος, καὶ τὰς χοροστασίας αὐτῶν φανταζόμενος· καὶ νοερῶς αὐτοῖς συναπτόμενος, μόνον εἰς τοῦτο εἶχε διαφορὰν ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους, πῶς ἐφόρει τὸ πηλινὸν σῶμα ὡς ἄνθρωπος, ἀμὴ εἶχε τὰ ἐπίλοιπα τῶν Ἀσωμάτων χαρίσματα. Καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ θαυμάσιον ὁποῦ ἐφάνη πολλάκις εἰς αὐτὸν, νὰ πιστωθῇ πᾶς τις τὴν ἀλήθειαν, ἤγγυν φῶς ἐκατέβαινεν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν λαμπρότατον, καὶ ἐστέκετο ἄνωθεν τῆς Κεφαλῆς τοῦ Ὁσίου, καὶ ὥραν πολλὴν τὸν ἐφώτιζε· τοῦτο δὲ συνέβαινεν ὅταν ἦτον νύκτα καὶ ἀστραποβρόντα, καὶ ἔβρεχεν, ἴσως διὰ νὰ μὴν ἴδωσι τοιαύτην δόξαν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ πάλιν πολλοὶ τὸ εἴδασι διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τὴν λήθην τῆς σιωπῆς τοιοῦτον μέγα θαυμάσιον· καὶ τόσον δυνατὰ ὁ τόπος ὅλος ἐκεῖνος ἔφεγγεν, ὁποῦ ἐνόμιζαν οἱ ὁρῶντες πῶς τὰ σανίδια ὁποῦ ἦσαν τριγύρου τοῦ Ὁσίου ἐκάγησαν· αὐτὸς δὲ μὲ τρόμον καὶ χαρὰν ἀγαλλόμενος ἔλεγε ταπεινὰ, ἐτοῦτο τὸ τροπάριον. Τὸ δείπνο σου τὸ μυστικὸ, καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο δὲ εἴδασι πολλοὶ, ὄχι μόνον τρεῖς, ἢ δέκα φοραὶς ἢ πεντήκοντα, ἀλλὰ ἀμέτρηταις καὶ ἀναρίθμηταις· ἐπρομήνυε δὲ καὶ ἐδήλωε τὸν ἐρχομὸν τοῦ φωτὸς ὁ Σταυρὸς, ὁπὸ εἶχε πηγμένον ὁ Ὅσιος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κλωβοῦ, ἦγεν τῆς μικρᾶς σκέπης τῶν σανιδίων, ὁ ὁποῖος ἔτρεμε προτήτερα ὥραν πολλὴν ὅταν ἔμελλε νὰ κατέβῃ τὸ φῶς, καὶ ὕστερα μετὰ τὴν τοῦ φωτὸς πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνέλευσιν ἔμεινε πάλιν ὁ Σταυρὸς ἀκίνητος. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἀκούσασα τοῦ τότε καιροῦ ἡ Βασίλισσα, ὑπῆγε καὶ τὸ εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ παλάτιον, ἔστειλε πρὸς τὸν Ἅγιον μὲ δύω Ἄρχοντας γράμματα καὶ χρήματα πολλὰ, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τῆς δώσῃ τὸν Σταυρὸν ἐκεῖνον νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰ Βασίλεια. Ὁ δὲ Ὅσιος ἀναμέσα εἰς τὰ λοιπὰ χαρίσματα εἶχε καὶ τὸ προορατικὸν, γνωρίζωντας ὡς ἐνεστῶτα καὶ παρόντα τὰ μέλλοντα ὅθεν ἰξεύρωντας πῶς εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔμελλε νὰ κοιμηθῇ ἡ βασίλισσα, τῆς ἐμήνυσε νὰ ἔχῃ ὀλίγην ὑπομονήν, καὶ τότε νὰ λάβῃ εἰς προῖκα τὸ σπουδαζόμενον· πρὸς δὲ τοὺς δύω, ὁποῦ τοῦ ἤφεραν τὴν γραφὴν καὶ τὰ ἀργύρια εἶπεν, ὅτι ὁ ἕνας γίνεται Βασιλεὺς, καὶ ὁ ἄλλος Ἀρχιεπίσκοπος, τὰ ὁποῖα εἰς ὀλίγον ἐτελειώθησαν· Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐπροφήτευσεν ὁ μακάριος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἤρχοντο καὶ τὸν ἠρώτων διὰ Συγγενεῖς καὶ φίλους τους ὁποῦ ἔλειπαν εἰς χώρας μακρὰς, νὰ τοὺς εἰπῇ ὡς Προφήτης ἐὰν ἤρχοντο κατευόδιον· ἕτεροι δὲ ὁπὸ εἶχασιν ἀσθενεῖς καὶ ἄλλοι

ἄλλα διάφορα βάσανα, ἤρχοντο ζητῶντες λύσιν τῶν λυπηρῶν καὶ παράκλησιν.

Εἰς τοὺς ὁποίους ὅλους ἦτον ἕνας ἰατρὸς ἄμισθος καὶ πανάριστος, θεραπεύων πᾶσαν ἀσθένειαν μὲ ἕνα λόγον, χωρὶς νὰ βάλῃ τινὰ ἀλειφὴν εἰς τὴν πληγὴν, ἢ βότανον· ἄλλοι δὲ πάλιν ἤρχοντο ὁπὸ εἶχασιν ἔχθραν ἀλλήλως τους, καὶ ἐξέτρεχεν ἕνας τὸ ἄλλο τὸν θάνατον, καὶ ἀκούοντες τὴν διδαχὴν αὐτοῦ καὶ παραίνεσιν, ἔγρεφον τὸ μῖσος εἰς φιλίαν ἀνείκαστον, καὶ πάντες ἐδόξαζαν τὸν Θεόν· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς μεσίτης τῆς εἰρήνης υἱὸς Θεοῦ ἐγνωρίζετο κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ἐὰν δὲ καὶ οἱ πενθοῦντες παρακληθήσονται καὶ μακάριοι, τίς τοῦ ΛΥΠΙΟΥ μακαριώτερος; ὁποῦ ἐλυπεῖτο καθ' ἑκάστην, ἐκδιηγούμενος τοῦ Κυρίου τὸ πάθος, καὶ βαίνων ἀπὸ τὸν πόνον τῆς καρδίας του τόσα δάκρυα, ὥσπερ νὰ ἔβλεπε τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Σταυρὸν καθηλώμενον. Εἰς δὲ τὴν ἐλεημοσύνην ἦτον τοσοῦτον ἐπιμελέστατος, ὁποῦ ὅταν ἔδιδε τίποτας, ἐχαίρετο περισσότερα παρὰ ἐκεῖνον ὁποῦ τὰ ἔπερνεν· ὅθεν ἐλθών τις πτωχὸς γυμνὸς, ἐζήτετο κάτωθεν τοῦ στύλου νὰ τοῦ δώσῃ ἐὰν εἶχε κανένα παλιόρασον· ὁ δὲ Ὅσιος εὔγαλε τὸ φόρεμά του, καὶ τὸ ἔρριψεν. Ὁ μὲν οὖν πένης ἐπῆρεν αὐτὸ, καὶ συγχωρῶν ἀνεχώρησε χαίρωντας· ὁ δὲ Ὅσιος ἔμεινε στενοχωρεμένος ἀπὸ τὴν ψύχραν, ἕως ὁποῦ τὸν ἐστοχάθη τινὰς ἀπὸ τὴν ποίμνην του, καὶ τοῦ ἤφερεν ἄλλο ἱμάτιον. Ἕνα χρόνον ἔκαμε βαρύτερον χειμῶνα ἀπὸ τὲς ἄλλες καὶ πλέον δριμύτερον, καὶ τόση χάλαζα ἔπεσεν, ὁποῦ ἐσκίπασε τὸν Ἅγιον, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σηκωθῇ ὁλότελα· ὅθεν σχεδὸν ἀπενεκρώθη, διατὶ ἦτον γέροντας καὶ ἀχαμνὲς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἀπέρασεν ὁ πάγος ὅλα τὰ μέλη του, καὶ ἐξέχως τὰ νεῦρα ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ σκέλη τῶν ποδῶν ἔμειναν ἀνενέργητα, καὶ δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ σταθῇ ἴσως ὄρθιος· ὅθεν ἀπὸ τὴν τόσην κακοπαθειαν, καὶ ἄλλας ὀδύνας ὁποῦ εἶχεν ἀπὸ διαφόρους αἰτίας, ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον ἀπενεκρώθη ὁ τρισμακάριος· διατὶ ἔξω ἀπὸ τὴν παράλυσιν τῶν γονάτων, εἶχε καὶ μίαν πληφὴν κακὴν εἰς τὸν πόδα, ἀπὸ τὸ πολὺ στάσιμον ὁποῦ ἐπροσηύχετο ὥραις πολλαῖς ἱστάμενος ὄρθιος. Φθάνωντας οὖν εἰς τὸν πγ'. χρόνον τῆς ζωῆς του, ἢ νὰ εἰπῶ ἀληθέστερα τῆς νεκρώσεως, ἀπενεκρώθη ὁλότελα, καὶ χαίρων ἀπέδωκε τὴν Ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· ἐτέλεσε δὲ εἰς τὸν στύλον ἐπάνω χρόνους πενῆντα τρεῖς ὑπαίθριος (φεῦ) καὶ παλαίωντας μὲ τὴν φλόγα τοῦ Ἡλίου, μὲ ψύχραν χειμέριον μὲ βίας ἀνέμων, καὶ μὲ ὄμβρων καὶ χιόνων δριμύτητα, καὶ ἄλλαις ἀνάγκαις τῆς φύσεως, καὶ τὸ χαλεπώτερον πάντων ἀντιμαχόμενος μὲ τοὺς ἀνελεήμονας δαίμονας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους χρόνους ἔκαμε δεκατέσσαρας τοὺς ὑστερινοὺς τῆς ζωῆς του, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸν πόνον τῆς πληγῆς, ἀλλὰ ἐκείτετο εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἔτη σωζὰ δεκατέσσαρα, καὶ τότε διὰ τῶν λυπηρῶν ἀπῆλθεν εἰς τὰ πανευφρόσυνα εὐέλπις· ὢ τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος. Μὲ ποῖον ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ, νὰ παρομοιάσωμεν ἐτοῦτον τὸν ἀδαμάντινον; θαυμάσιοι καὶ οἱ τρεῖς Παῖδες εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐφάνησαν, ἀλλὰ μόνον μίαν ἡμέραν καὶ μὲ ἕνα στοιχεῖον ἀντεπολέμησαν, ἀμὴ ἐτοῦτος οὐ μόνον μὲ τὸ πῦρ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ὕδωρ καὶ πάγον ὅλην του τὴν ζωὴν ἠγωνίζετο. Μίαν καὶ μόνην νύκτα χειμέρειον ἔκαμαν εἰς τὴν λίμνην οἱ τεσσαράκοντα Μάρτυρες, καὶ ἔγιναν δι' αὐτὸ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον περιφανεῖς καὶ πανεύφημοι, καὶ Οὐρανῶν Βασιλείαν ἐκληρονόμησαν, καὶ οὗτος ὅλην του τὴν ζωὴν μὲ τόσαις βροχαῖς καὶ χιόνας ἐπάλευεν.

Ἐάν τινὲς Ἅγιοι κατὰ θηρίων ἠγωνίσθησαν, ἐτοῦτος ἐπάλευεν ἀνδρείως καὶ ἐνίκησε τοὺς ἀγριωτέρους τῶν θηρίων καὶ ἀνημέρους δαίμονας. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν, ἵνα δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν κοίμησιν τοῦ Ὁσίου ἀναρίθμητοι, οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γύναια, διὰ νὰ λάβωσιν ἁγιασμὸν ἀπὸ τὸν ἀσπασμὸν τῶν λειψάνων του, καὶ ἔμειναν ἀγρυπνοῦντες ἐπάνω τοῦ Ἁγίου, καὶ ψάλλοντες ἡμέρας τέσσαρας διὰ τὴν πολλήν τους εὐλάβειαν, καὶ

τὴν ὕστερην ἅταν τὲν ἐνταφίαζαν, ἔδραμεν ἕνας νέος δαιμονιζόμενος, καὶ πίπτων εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, τὸν ἐσπάραξε δεινῶς τὸ δαιμόνιον, καὶ οὕτω διὰ Πρεσβειῶν τὸ Ὁσίυ, ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὁ μισάνθρωπος, καὶ ἔμεινεν ὑγιὴς δοξάζων τὸν Κύριον. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ, ΚΗ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ.

Μέγας πλοῦτος καὶ θεῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀρετὴ, καὶ πολλῶν ἐγκωμίων ἀξία κατὰ ἀλήθειαν. οὐ μόνον διατὶ ἀνταμείβει φιλοτίμως τὲς φίλους της, ἀλλὰ καὶ διατὶ μόνον μετ' αὐτὰ τὰ ἐγκώμια δύναται νὰ σύρῃ τοὺς ἀκροατὰς πρὸς τοῦ λόγυ της. βάνυσα κέντρον ζήλου εἰς τὰς ψυχὰς καὶ καρδίας τους. Λοιπὸν ἂς ἐπαινέμεν τοὺς φιλαρέτους, καὶ ἂς τοὺς μακαρίζωμεν ποσθυμα. τὸν βίον αὐτὰν διηγούυενοι. διὰ νὰ δείχνωμεν προς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην καὶ εὐλάβειαν, καὶ διὰ νὰ παρακινεῦμεν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μιμεῦνται τὸν ἔμοιον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἕνας ἀπὸ τούτους εἶναι καὶ ὁ Μακάριος ΣΤΕΦΑΝΟΣ ἄριστος εἰς ὅλα, καὶ τῆς ἀρετὴς ἐραστὴς ἐπίσημος. ἂς διηγηθεῦμεν καταλεπτῶς τὴν γέννησιν αὐτοῦ καὶ ἀνατροφὴν. τὰ ἀσκητικὰ παλαίσματα. καὶ τὰ μαρτυρικὰ τρόπαια καὶ διαπρεπῆ ἀριστεύματα.

Οὗτος ὁ καλὸς βλαστὸς καὶ ἐπίσημος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλίως Ἀναστασίου· οἱ γονεῖς τε ἦσαν φιλόθεοι καὶ Ὀρθοδοξότατοι. πλούσιοι κατὰ τὴν σάρκα· εἰς δὲ τὴν ψυχὴν πλουσιώτεροι. δίδοντες ἐλεημοσύνας εἰς πένητας, καὶ ἀραδίζοντες εἰς τὰς Ἐκκλησίας συχνάκις, ἤκουον τὰ ἱερὰ λόγια. καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεῦ νὰ τοὺς δώσῃ παιδίον ἀρσενικὸν. ὅτι μόνον δύω Θυγατέρας εἶχασι πρὶν νὰ γεννήσουν τὸν Στέφανον. Ἡ Μήτηρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ἄννα, καὶ ὑπήγενεν εἰς τὸν Ναὸν τῶν Βλαχερνῶν πολλάκις, καὶ παρεκάλει τὴν Παναγίαν Θεοτόκον νὰ τὴς δώσῃ υἱὸν κατὰ τὸν πόθον της· καὶ μιὰ Παρασκευὴ ἐποῦ εἶχασι παννυχίδα, ἐπλήθυνεν ἡ Ἄννα τὴν δέησιν εἰς τὸν ῥηθέντα Ναὸν, καὶ παρεκάλει τὴν Παναγίαν μὲ θάκρυα νὰ κάμῃ ἀρσενικὸν παιδὶ, καὶ νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Ναόν της· εἰς τὸ τέλος τῆς εὐχῆς ἀπεκοιμήθη ὀλίγον, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν της μίαν γυναῖκα ὡραίαν καὶ πάγκαλλον, ἥτις ἔγγιξεν εἰς τὲς πόδας αὐτῆς. καὶ λέγει της· ὕπαγε εἰς εἰρήνην. καὶ θέλει συλληφθῆς υἱὸν, καθὼς ἠτήσας. Τότες ἡ Ἄννα ἐξυπνησε, καὶ ἀνεχώρησε χαίρουσα διὰ τὸ ποθεινότατον μήνυμα. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἠθέλαν νὰ ψηφισουν τὸν Ἅγιον Γερμανὸν Πατριάρχην, καὶ ἐσυναθροίσθη λαος ἀναρίθμητος νὰ τὸν ἰδοῦσιν, ἐπειδὴ ἦτον ἄνθρωπος περιφανὴς καὶ ἐνάρετος· ὑπήγασιν οὖν καὶ οἱ γονεῖς τοῦ Στεφάνυ, ὅταν ἦτον ἐγγαστρωμένη ἡ μάννα του. ἥτις ἐσταμάτησεν εἰς ἕνα τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ περάσῃ ὁ Πατριάρχης. καὶ λέγει του μετὰ Πίστεως· εὐλόγησον Δέσποτα τὸ παιδίον ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν κοιλίαν μου· ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὴν. ὡς προορατικὸς καὶ Ἅγιος ὁ Θεὸς νὰ τὸ εὐλογήσῃ διὰ πρεσβειῶν Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος· καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ὁπὸ εἶπε τὸν λόγον, εἶδεν ἡ Ἄννα φλόγα πυρὸς καὶ ὑγήκεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Πατριάρχου. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγεννήθη τὸ παιδίον τὸ ὠνόμασαν κατὰ τὴν πρόῤῥησιν ΣΤΕΦΑΝΟΝ, τὸ ὁποῖον λαβόντες οἱ γονεῖς ὑπῆγαν ἀντάμα εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις Ναὸν, καὶ λέγει ἡ Ἄννα πρὸς τὴν Πανύμνητον· ὑπόδεξαι Δέσποινα τὸν παῖδα ὁποῦ μοῦ ἔδωκες, ἔτι ἐσένα καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τὸ ἀφιερώνω, καθὼς καὶ πρὸ τῆς συλλήψεως σᾶς ἔταξα. Οὕτως εἰποῦσα πρὸς τὴν Εἰκόνα, λέγει καὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἁμάζυγον· αὐτὴ ἡ Δέσποινα, ἀνήρ μου γλυκύτατε, εἶναι αἰτία καὶ ἐγέννησα τὸν Στέφανον. Ἀποπληρώσαντες οὖν τὴν εὐχαριστίαν πρὸς τὴν Θεοτόκον ἀμφότεροι, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν τους, καὶ ὅταν ἤθελαν νὰ τὸν βαπτίσουν, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὴ Ἁγίαν Σοφίαν, καὶ τὸν ἐβάπτισεν ὁ Ἅγιος Γερμανὸς τὸ μέγα Σάββατον. Μετὰ ταῦτα ἀφ' οὗ ἐτράνευσε, τὸ ἔδωσαν νὰ μαθῃ καὶ γράμματα. καὶ ἐπειδὴ ἦτον εὐφυὴ εἰς τὸν νοῦν καὶ ὀξύτατος, ἐκατάλαβεν εἰς ὀλίγον καιρὸν περίσσα μαθήματα. καὶ εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὰ Θεῖα καὶ ἱερολόγια. εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων ἔστεεν ὄρθιος, καὶ δὲν ἐνύσταζε πῶποτε, ἐξῶς δὲ ὅταν ἤκουε κανένα λόγον τοῦ Χρυσοστόμου ἐχαίρετο, διατὶ ὡρέγετο τὰ συγγράμματα αὐτοῦ περισσότερον ἀπὸ τῶν ἄλλων Διδασκάλων, καὶ ἀπὸ ταῦτα ἐπαίωσε τὸν βίον καὶ πολιτείαν του, διάγων ἐνάρετα· ποτὲ του δὲν ὥμωσεν ὅρκον. σύτελόγου ἀργὸν ἐλάλησεν· οὔτε ἄλλον ἤθελε νὰ ἀκούσῃ νὰ κατακρίνῃ τινὰ, ἢ νὰ λίγῃ ἄπρεπα λόγια· ἐνίκησε τὴν φιλαργυρίαν τελείως. καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἰδῇ ἀργύρια· ἐκατεφρόνεσε τιμὴν καὶ δόξαν καὶ ὅλα τὰ ἡδέα τῆ σώματος· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἶχε τόσην ἀημοσύνην καὶ ταπεινωσιν, ὁποῦ ἐχαίρετο εἰς τὴν πτωχείαν τῆς τραπέζης καὶ εὐτέλειαν τοῦ ἐνδύματος περισσότερον, παρὰ ὅπι χαίρονται οἱ πλεύσιοι εἰς τὰ πολύτιμα σάγματα.

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον Λέων ὁ θηριώνυμος, καὶ πρῶτον μὲν πεκρίνετο μὲ πανοργίαν ἀλώπεκος, πῶς τίμα τὴν Ὀρθοδοξίαν ὁ ἀλιτήριος· ἔπειτα τὸν ἕκαττν χρόνον τῆς Βασιλείας τε ἐξέρασε τὸ φαρμάκι ὁ δόλιος, καὶ προσκαλεσάμενος τὲς Ἄρχοντας τῆς βελῆς, εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τιμοῦσι τὰς ἁγίας Εἰκόνας, νὰ μὴ γένυν ἔμοιοι τῶν Ἑλλήνων προσκυνοῦντες ἄψυχα Εἴδωλα Ὅταν ἔν ἤκουσαν ταῦτα οἱ Ἄρχοντες καταπολλὰ ἐσυγχύσθησαν, καὶ ταραχὴ πολλὴ ἔγινεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς διὰ νὰ τὲς εἰρηνεύσῃ εἶπε ταῦτα ὁ δόλιος· δὲν λέγω νὰ μὴ προσκυνεῦμεν τὰς Εἰκόνας ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ ταὶς κρεμάσωμεν ὑψηλότερα, διὰ νὰ μὴ ταῖς μολύνωμεν μὲ τὰ ῥύπαρα ἀπὸ ταῖς ἁμαρτίαις, καὶ ἀνάξια χείλη μας· ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ παμμίαρος διὰ νὰ σμικρύνῃ τὸν πόθον, καὶ πολλὴν εὐλάβειαν ἐποῦ εἶχασι πρὸς τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ Ὀρθόδοξοι, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον νὰ τὰς ἀφανίσῃ ὁλότελα Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἅγιος Γερμανὸς τοῦ ἀπέδειξε μὲ ἀξιοπίστους μαρτυρίας τῶν Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων, καὶ ἑτέρων Ἁγίων ὅτι ὅσοι δὲν τὰς προσκυνοῦσι, κολάζονται· καὶ τὸν ἐνουθέτα νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ φανερώσῃ τοιαύτην γνώμην μιαρὰν καὶ ἀντίθεον· ὅτι πρῶτον μὲν αὐτὸς ὁ Πατριάρχης, ἔπειτα καὶ ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι ἦσαν ἕτοιμοι νὰ λάβυν ἐπώδυνον θάνατον μᾶλλον, ἢ τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας νὰ ἀθετήσουσι, τότε τὸν μὲν Ἅγιον Γερμανὸν μὲ ὕβρεις καὶ πληγὰς ἐξώρισεν. ἐκάθισε δὲ ἀναξίως εἰς τὸν θρόνον τὸν μιαρὸν Ἀναστάσιον· ὃς τις ἐπειδὴ ἦτον ὁμόῤῥων τοῦ βασιλέως, ἔκαμεν ὅσα κακὰ ἠθέλησεν οἱ ἀνόσιος, καθὼς εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας σαφέστερα φαίνονται· πολλοὶ λοιπὸν Ὀρθόδοξοι ἔφευγον ἀπὸ τὴν πόλιν, διὰ νὰ μὴ βλέπυν τοιαύτην ἀσέβειαν. καὶ εἰς ἐρήμους καὶ ὄρη κατέφευγον. προτιμοῦντες νὰ κατοικοῦσι μὲ θηρία ἀνήμερα, ἢ μὲ τοὺς ἀνοσίους ἐκείνους νὰ πολιτεύωνται. Τότε καὶ οἱ τοῦ Θαυμαστοῦ Στεφάνου γεννήτορες ἤθελαν νὰ φύγουν καὶ αὐτοὶ, ἀμὴ ἐκαρτέρησαν νὰ ἔλθῃ ὁ νέος εἰς ἡλικίαν νόμιμον διὰ νὰ τὸν ἀφιερώσυν τῷ Κυρίῳ καθὼς ἔταζαν· ἐσυλλογίσθησαν οὖν. ὅτι δὲν ἦτον καλὰ νὰ τὸν ὀφήσυν εἰς τὰ Μοναστήρια τῆς χώρας διὰ τὰ σκάνδαλα· ὅθεν ὑπήγασιν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λυξεντίου ὁποῦ εἶναι ἀντίπερα τῆς Κωνσταντινε πόλεως, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῆς Βιθυνῶν, ἀπὸ τὰ ἄλλα βυνὰ ὑψηλότε-

ρον, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου εἶναι ἕνα χρήσιμον σπήλαιον διὰ ἡσυχίαν, καὶ ἐκατῴκησαν ἐκεῖ κατὰ διαδοχὴν τοῦ Αὐξεντίου ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ἦγουν δεύτερος ἀπ' ἐκεῖνον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Σέργιος, τρίτος ὁ Βενδιμιανὸς, τέταρτος ὁ Ἱερὸς Γρηγόριος, πέμπτος δὲ ὁ προορατικώτατος Ἰωάννης, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤφεραν οἱ γονεῖς τὸν Μακάριον Στέφανον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ τὸν κάμῃ Καλόγηρον. Ὁ δὲ γέρων ἐγνώρισε μὲ τοὺς διορατικοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ θεῖον κάλλος τῆς ψυχῆς τοῦ Νέου, καὶ τὸν ἐδέχθη μὲ προθυμίαν λέγων ταῦτα πρὸς τοὺς γεννήτορας: ἔντως τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ παιδίον αὐτὸ ἀναπέπαυται, Τελέσας δὲ τὴν νυκτερινὴν δοξολογίαν κατὰ τὸ σύνηθες, ἐνουθέτησεν ὁ Ἅγιος Γέρων τὸν Στέφανον νὰ ἀπαρνηθῇ τὰ ἐγκόσμια, καὶ νὰ ποθήσῃ τὸν Κύριον περισσότερον ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολλάκις αἴτιοι καὶ κολάζονται τὰ παιδία τους. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγοντας τὸν ἐκούρευσε, καὶ ἐνδύνει τον τὸ Ἅγιον Σχῆμα, ὅταν ἦτον δεκάξη χρόνων ὁ τρισμακάριος, πλὴν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐπερίσσευε τοὺς γέροντας, καὶ ἐνήστευεν, ἀγρύπνα, καὶ ἔκοπτεν ὅλα τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα· ἐξ ἴσου δὲ τόσον ἐκυρίευε τὸν θυμὸν καὶ τὴν μνησικακίαν ὁ χρισομίμητος, ἐπῆ ἔχι μόνον δὲν ἔκαμε κακὸν ἐκείνῳ ὁποῦ τοῦ ἤθελε πταίσῃ, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀγαθοεργίαις τὸν ἀντάμειβε. Τοσοῦτον δὲ ἦτον ὑπήκοος, καὶ ὑπηρέτα προθύμως εἰς τοὺς κόπους ὅλους, ὁποῦ ἐχαίρετο ὅταν τὸν ἤθελαν πέμπῃ εἰς τόπον μακρὺν νὰ σηκώσῃ βαρέα πράγματα, καὶ ἐξόχως ἔφερνε τὸ νερὸν ἀπὸ μακρυνὸν διάστημα, ἦγεν ἀπὸ τοῦ Αὐξεντίου τὸ κοιμητήριον, τὸ ὁποῖον ὅταν ἔζη αὐτὸς ὁ μακάριος ἐκατασκεύασε, καὶ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς γυναικῶν Μοναστήριον, ὀνομάσας τὸν τόπον τρυχιναρίαν, διατὶ ἐνδύοντο τρίχινα, ἢ καὶ διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ δύσβατον· οὐμόνον δὲ τὸ νερὸν ἤφερνεν ἀπὸ τὸν μακρὺν ἐκεῖνον τόπον προθύμως ὁ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα χρειαζόμενα πράγματα καλοκαῖρι καὶ χειμῶνα ἐσήκωνε, καὶ δὲν ἐρράθυμησεν, οὔτε ἐγόγγυσε ποτέ, οὔτε τὸν κανόνα τῆς καλογερικῆς μίλησεν, ἀλλὰ ἠγωνίζετα ἴσια μὲ τὸν Διδάσκαλόν του, ὁ ὁποῖος διὰ τὸν πολὺν πόθον, ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἠξιώθη τοσαύτης χάριτος, ὁποῦ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα τοῦ ὑποτάσσοντο, καὶ τοῦ ἔκαμναν ὑπηρεσίαν τὸ κατὰ δύναμιν· ἦγεν ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος εὑρίσκετο ἕνα σκυλάκι μικρὸν, καὶ ὅταν ἐτύχενε καὶ ἔλειπε μακρὰν ὁ Στέφανος, καὶ ἐχρειάζετο ἀπὸ κανένα Μοναστήριον τίποτας ὁ Διδάσκαλός του, ἔγραφε μίαν Ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἐκρέμα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ σκυλίου, καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ τὴν ὑπάγῃ εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, καὶ νὰ φέρῃ ταχέως ἀπόκρισιν· αὐτὸ δὲ ὡς λογικὸν ἔκαμνε παρευθὺς τὸ πρόσταγμα, καὶ παγένωντας εἰς τὴν κέλλαν τῆς Ἡγουμένης ἐγαύγιζε, καὶ ἐβγενεν ἡ μοναχὴ, καὶ ἔκαμνε, καθὼς ἔλεγε τὸ γράμμα, καὶ ἔστελνε τὴν ἀπόκρισιν μὲ τὸν αὐτὸν ἱπίστολον. Ποτὲ δὲ καιρὸν ἐρχόμενος ὁ θεοπέσιος Στέφανος ἀπὸ τινὰ ὑπηρεσίαν, εὑρίσκει τὸν Θεοφόρον Ἰωάννην, καὶ εἶχε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ παράθυρον πικρῶς δυρόμενος· ὁ δὲ Στέφανος ἀκούσας τὸν θρῆνον τοῦ Διδασκάλου, ἔπεσε προύμητα εἰς τὴν γῆν διαλογιζόμενος, τίς ἡ αἰτία τοσούτων δακρύων· ὁ δὲ προορατικὸς ἐκεῖνος Ἰωάννης γνωρίσας τοὺς διαλογισμοὺς τοῦ Στεφάνου, ἤγειρεν αὐτὸν, καὶ λέγει τ· διὰ σένα κλαίω τέκνον ἠγαπημένον μου, ὅτι ἐγνώρισα πῶς διὰ λόγου σου μέλλ νὰ αὐξυνθῇ οὗτος ὁ τόπος, καὶ πάλ ἀπὸ τὰς δυσσεβεῖς Εἰκονομάχους νὰ φανισθῇ εἰς τὸ ὕστερον.

Ὁ δὲ Στέφανος τὸν ἠρώτησε βαρέως στενάξας, καὶ λέγει του· μὴ νὰ ἐγνώρισες Πάτερ μου, ὅτι μέλλω νὰ ἀπολεσθῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἔσω εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν; ὁ δὲ εἶπεν· μὴ τέκνον μὴ γένοιτο, πλὴν πρόσεχε καὶ ὑπομείνῃς ἕως τέλους τὰς θλίψεις ὁποῦ σοῦ ἔλθουσιν, ὅτι ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, σωθήσεται. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγων ὁ Ἅγιος Γέρων, τοῦ ἐφανέρωσεν τὰ ἔμελλε νὰ τοῦ συνέβουν ἕως τὸ ὕστερον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπέθανεν ὁ κατὰ σάρκα Πατὴρ τοῦ Στεφάνου, καὶ πέρνωντας συγχώρησιν, ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ πουλήσας ὅλα του τὰ πράγματα, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ἀργύρια· καὶ ἐπειδὴ ἡ μία του ἀδελφὴ ἦτον ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν Πόλιν, καλογραία εἰς ἕνα Μοναστήριον, ἐπῆρε τὴν ἄλλην καὶ τὴν Μητέρα του καὶ παγένοντας εἰς τὸ ὄρος τὰς ἐκούρευσεν ὁ γέρωντάς του, καὶ γίνεται τῆς ἀδελφῆς καὶ τῆς κατὰ σάρκα Μητρὸς αὐτοῦ πνευματικὸς Πατὴρ ὁ Μακάριος Στέφανος, καὶ ταῖς ἔβαλεν εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ γέροντος, ὅς τις εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Στέφανος ἐσύναξεν ὅλας τὰς μοναχούς, καὶ τὸν ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπεν, ἔπειτα ἐψήφισαν Ἡγούμενόν τους τὸν Θεῖον Στέφανον, ὅς τις δὲν ἐπῆρε μόνον διπλῆν τὴν χάριν ὡς ὁ Ἐλισσαῖος ἀπὸ τὸν Διδάσκαλον, ἀλλὰ καὶ πολλαπλασίως ἐγίνη ἐναρετώτερος. Ἦτον δὲ τότε χρόνων τριάκοντα, ὅταν ἔμεινε τοῦ Ἰωάννου διάδοχος εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἐκοπίαζε καθ' ἑκάστην ὡς μέλισσα ἄοκνος τὸ γλυκύτατον μέλι τῆς ἀρετῆς ἐργαζόμενος, καὶ γλυκαίνωντας ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν μὲ ψυχοσωτήρια λόγια· ἔκαμνε δὲ ἐργόχειρον ποτὲ μὲν πλέκων τὰ δίκτυα, ποτὲ δὲ γράφων τινὰ βίβλον· ἐπειδὴ ἦτον καλλιγράφος ἐπιμελέστατος, καὶ ἐσπούδαξε νὰ μὴ φάγῃ κόπον ἀλλότριον πώποτε, ἀλλὰ μᾶλλον ἄλλοι νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὸ ἐδικόν του ἐργόχειρον. Εἶχε δὲ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς, ἤγουν ἀγάπην, χαρὰν, εἰρήνην, πραότητα, μακροθυμίαν, χρηστότητα· ὅθεν καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ ἐγίνοντο ὑπήκοοί του, διὰ νὰ καρπωνωνται ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μελίρρυτα λόγια· ἦλθεν οὖν ἕνας ἐνάρετος ἄνθρωπος, Μαρῖνος ὀνόματι, ἔπειτα Ἰωάννης, Χριστοφόρος, καὶ Ζαχαρίας, οἵ τινες ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ πραότατοι· μετὰ ταῦτα ἦλθασι καὶ δύω κακότροποι, Σέργιος, καὶ Στέφανος καλούμενοι, διὰ τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖ μετὰ ταῦτα· ἐπλήθυνεν οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἕως εἴκοσι· ὅθεν ὁ Στέφανος διὰ νὰ μὴν ἔχῃ ἐνόχλησιν, καὶ νὰ περνᾷ μὲ περισσοτέραν σκληραγωγίαν, ἐψήφησε τὸν Μαρῖνον Ἡγούμενον, καὶ αὐτὸς ηὗρεν ἕνα τόπον εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος ἡσυχαστικώτερον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ἕνα κελλίον πολλὰ μικρὸν, τὸ μάκρος δύω πῆχες, καὶ τὸ πλάτος ἀνίμισυ, τὸ δὲ ὕψος ὅσον νὰ στέκῃ ἄνθρωπος σκύπτωντας· εἰς δὲ τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἔκαμε κόγχην μικρὰν ὡς Ἐκκλησίαν, ἀμὴ τὴν γνώμην του δὲν ἐφανέρωσε κανενὸς, μόνον τοῦ Μαρίνου, εἰς τὸ ὁποῖον κελλίον ἐκλείσθη μέσα, καὶ ἔμεινε μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ὑπήγεναν εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἦτον πρότερον, καὶ δέν τον εὕρισκον. ὅθεν ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ θρηνοῦντες τὴν ἀπουσίαν τοῦ Διδασκάλου, καὶ ὠλοφυρόμενοι· Ὅσις ἀκούσας τὰς φωνὰς αὐτῶν καὶ τὰ δάκρυα, ἐλυπήθη, καὶ τοὺς ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν μὲ φωνὴν πραεῖαν, οἱ δὲ ἰδόντες τοσαύτην στενοχωρίαν τῆς οἰκοδομῆς, ἔκλαιον συμπονοῦντες αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· διατὶ Πάτερ Ἅγιε νὰ γίνεσαι ριψοκίνδυνος, καὶ θέλεις ἀποθάνῃ προκαιροῦ διὰ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν, νὰ ὑστερηθοῦμεν τοσαύτης ψυχικῆς ὠφελείας; ὁ δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ζωὴ, ὁποῦ πρέπει νὰ διάγουν ὅσοι ποθοῦσι Βασιλείαν Οὐράνιον.

Οἱ δὲ παρεκάλουν αὐτὸν, κἂν νὰ σκεπάσῃ τὸ κελλίον νὰ μὴ τον καίῃ ὁ Ἥλιος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· φθάνει ὁ οὐρανὸς εἰς σέγην τέκνα μου, καὶ μὴ γυσεύωμεν ἄλλο περισσότερον· ἔμεινεν οὖν τὸ θέρος ὑπὸ τοῦ Ἡλίου καταφλεγόμενος, καὶ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ βροχὰς καὶ χιόνας βασανιζόμενος, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλα ἱμάτια εἰμὴ μόνον μίαν ψάθην καὶ ἕνα κοντόρασον, καὶ δὲν ἔφθανεν αὐτὴ ἡ κακοπάθεια μόνον, ἀλλὰ καὶ σίδηρα ἐφόρει εἰς ὅλον τὸ σῶμά του· Ἐπειδὴ δὲ ἀδύνατον ἦτον νὰ κρύπτεται τοσαύτη ἀρετὴ, ἔτρεχον πολλοὶ πρὸς αὐτὸν χάριν ὠφελείας, ὅτι ἡ ὀσμὴ τοῦ μύρου τραβίζει καθ' ἕνα πρὸς τοῦ λόγου του, καθὼς καὶ αἱ πράξεις τοῦ Ὁσίου ἐτούτου ἔσυρναν πρὸς αὐτὸν τοὺς πλησίον, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον. Ἦλθεν οὖν καὶ μία χήρα εὐγενὴς καὶ πλουσία, καὶ λέγει του, πῶς εἶχε πόθον νὰ ἐνδυθῇ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, νὰ περάσῃ τὸν βίον ἀτάραχον. Ὁ δὲ ἐνουθέτησε αὐτὴν ὡς ἔπρεπε νὰ ἑτοιμασθῇ ἐπιμελῶς πρὸς τοιαύτην πολιτείαν ἰσάγγελον, καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πράγ-

ματά της νὰ καλογερευθῇ ταχέως πρὶν ἔλθῃ ὁ θάνατος. Ἡ δὲ Θεοφιλὴς ἐκείνη γυνὴ ἐφύλαξε τὸν λόγον τοῦ Ὁσίου ὁσίως καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὴν Πατρίδα της πουλεῖ ὅλα της τὰ πράγματα, διαμερίζει εἰς πτωχοὺς τὰ περισσότερα ἀργύρια, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐκράτησε διὰ νὰ τὰ δώσῃ τοῦ Ἁγίου νὰ τὰ κάμῃ ὡς βούλεται· ἀφίνει γονεῖς καὶ φίλους καὶ γείτονας, καὶ ἀπαρνεῖται πᾶσαν ἀπόλαυσιν σώματος, καὶ ὑπάγει μὲ προθυμίαν πολλὴν πρὸς τὸν Ὅσιον, ὅς τις τὴν εἶδε μὲ σχῆμα βαρετὸν, καὶ λέγει της· ἐὰν ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι δὲν δύνεται τινὰς νὰ εἶναι μαθητής του, ἐὰν δὲν ἀφήσῃ ὅλα του τὰ πράγματα, διατὶ ἐσὺ ἐκαταφρόνεσες αὐτὴν τὴν θείαν ἐντολὴν, καὶ ἐκράτησες τόσα ἀργύρια; Ἡ δὲ γυνὴ ταῦτα ἀκούσασα ἐθαύμασεν εἰς τὸ προορατικὸν αὐτοῦ, καὶ λέγει του· δὲν τὰ ἐκράτησα Πάτερ τίμιε διὰ γνώμην φιλάργυρον, ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ φέρω τῆς ἁγιωσύνης σου, νὰ τὰ μοιράσῃς ἐσὺ ὅπου βούλεσαι, διὰ νὰ ἔχω μισθὸν περισσότερον. Τότε ὁ Ἅγιος τὴν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγῃ ἀνταμα μὲ τὸν Θεοφιλῆ Μαρῖνον νὰ τὰ διαμοιράσουν εἰς τὰ χωρία ὁποῦ ἦσαν πλησιώτερον· τούτου δὲ γενομένου ἐκούρευσεν αὐτὴν Ἄνναν ὀνόματι, καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, παραγγείλας τῇ Ἡγουμένῃ, νὰ βάλῃ πρὸς αὐτὴν πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν της μὲ βίον θεάρεστον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐξέψυξεν ἀθλίως ὁ ἄθλιος καὶ θηριώνυμος Βασιλεὺς, καὶ ἔμεινε διάδοχος τῆς Βασιλείας καὶ κακοδοξίας αὐτοῦ τὸ ἀνοσιώτερον ἐκείνου καὶ πικρότερον γέννημα, ἤγουν Κωνσαντῖνος ὁ Σαπρὸς καὶ Κοπρώνυμος, ὅς τις ἐπολέμα τὴν Ἐκκλησίαν μιαίνων τὰ ὅσια ὁ ἀνόσιος, καὶ κατέκαυσεν ὅλας τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ τρισκατάρατος· ἔπειτα διατὶ τὸν ἤλεγξαν τινὲς εὐσεβεῖς μοναχοὶ καὶ ἐνάρετοι, καὶ τοῦ ἀπέδειξαν ὡς σοφώτατοι μὲ ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς πῶς ἦτον ἀντίθεος, ἐκάκισε περισσῶς κατὰ τῶν Μοναχῶν, καὶ τοὺς ἐπολέμα ὅσον ἐδύνετο, ὀνομάζωντας αὐτοὺς πλάνους, εἰδωλολάτρας, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ἐσύναξε γοῦν τὸν μωρὸν λαὸν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ ἀναγκάζει ὅλους νὰ ὁμόσουν νὰ μὴ προσκυνήσῃ πλέον τινὰς τὰς εἰκόνας, ἀλλὰ νὰ τὰς λέγουσιν ὅλοι Εἴδωλα, καὶ τινὰς νὰ μὴ χαιρετήσῃ, οὔτε νὰ συντύχῃ ποσῶς μὲ Καλόγηρον, οὔτε νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τὸν οἰκόν τε, ἀλλὰ ἂν τοῦ ὑπαντήσῃ ποθὲς, νὰ τὸν καλῇ μαυροφόρον, εἰδωλολάτρην, καὶ ἀμνημόνευτον, ἔπειτα (ὢ μανίας δεινῆς καὶ θηριώδους ἀπανθρωπίας!) νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν ὡς κακοῦργον καὶ λήσταρχον· εὑρίσκωντας δὲ ἕνα Ἱερομόναχον ὁμόφρονά του καὶ ὁμογνώμονα, τὸν ἐκάθισε Πατριάρχην, ὄχι νὰ τὸν χειροτονήσουν κατὰ τὴν τάξιν κανονικῶς, ἀλλ' αὐτὸς τυραννικῶς μοναχός του ἔνδυσεν ὁ ἀνίερος τὸν παμμίαρον, καὶ ἔφώνησε τὸ ἄξιος εἰς τὸν ἀνάξιον τῆς ἱερωσύνης, καὶ ἄξιον αἰσχύνης πολλῆς καὶ καταφρονήσεως, καὶ τὸν ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον, ἐπειδὴ ἦτον ἀπεθαμμένος ὁ τὴν ψυχὴν νεκρὸς Ἀναστάσιος· ὢ τῆς ἀτόπου τόλμης καὶ βδελυρᾶς ἐγχειρήσεως· ὁ φονεὺς ἐφάνη ποιμενάρχης, ὁποῦ ἐπῆρε τρεῖς γυναῖκας ὁ ἀλιτήριος, καὶ κἂν νὰ γένῃ Ἱερεὺς Ἑλλήνων δὲν ἦτον ἄξιος, ἀλλὰ ὁ κακόδοξος τὸν ἐψήφισε διὰ νὰ τὸν ἔχῃ ὁμόφρονα, νὰ ἀφανίσουν τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ ἐναγεῖς καὶ παμμίαροι.

Ἔστειλεν οὖν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ χώρας γράμματα, νὰ συναχθοῦν εἰς τὸ Βυζάντιον οἱ Ἐπίσκοποι, νὰ κάμουν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων μιαρὰν σύνοδον· καὶ τις δύναται νὰ διηγηθῇ πόσας ἀτοπίας ἐτέλεσαν οἱ ἀνόσιοι; ἐξάλειψαν ἀπὸ τοὺς τοίχους τῶν θείων ναῶν, πάντων τῶν Ἁγίων τὰ ἐκτυπώματα, τὰ Ἅγια ἐκαταπατοῦσαν, τὰς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων, ἔκαιαν εἰς τὸ πῦρ, τοῦ πυρὸς οἱ κληρονόμοι, καὶ τελείως τὰς ἐξηφάνιζαν, ἢ τὰς ἔχριζαν μὲ ἄσβεστον νὰ μὴ φαίνωνται, ἢ εὔγαναν τὰ χρώματα καὶ μορφώματα τῶν Ἁγίων, καὶ ἔμειναν μόνον τὰ σανίδια ἄχρηστα· ὢ τόλμης δαιμονιώδους, ὅπου ἦτον ἱστορισμένον κανένα δένδρον, ἢ πετεινὸν, ἢ θηρίον ἢ ἄλλο ὅμοιον, τὸ ἄφηναν, οἱ ἄχρηστοι, καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ Ἁγίων πάντων τὰς μορφὰς τελείως ἠφάνιζαν, καὶ ἔμεινεν ἡ

Ἐκκλησία ὑστερημένη πάσης εὐπρεπείας, ὡς νύμφη χηρεύουσα, καὶ στυχνὴ, καὶ ἄκοσμος κατεφαίνετο· ὢ τῆς συμφορᾶς, καὶ ποία γλῶσσα νὰ ἐξηγήσῃ, καὶ τίς ἀκοὴ νά ἀκούσῃ πράως τοιαύτην ἀξίαν θρήνων διήγησιν; τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέῤῥαξαν, καὶ τὸ ἁγιαστήριον ἐνεπύρισαν· ὅλοι γοῦν οἱ εὐσεβεῖς εἶχασι μεγάλην λύπην, τοσαύτην δεινὴν συμφορὰν ὀδυρόμενοι, καὶ μάλιστα τὸ τάγμα τῶν Μοναχῶν ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλέον εὐλαβεῖς καὶ Ὀρθόδοξοι, τοὺς ὁποίους ἐξώρισαν οὐ μόνον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ Βηθυνίας, καὶ μόνον τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου εὗρισκαν καταφύγιον, τοὺς ὁποίους ὑποδέχετο ἀσμένως ὁ Θεῖος Στέφανος, καὶ τοὺς ἐπαρηγόρα νὰ μὴν πικραίνωνται, μὲ σοφοὺς λόγους παρακινωντάς τους νὰ στέκουν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀσάλευτοι, καὶ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεὸν, ὅς τις ἔμελλε νὰ εἰρηνεύσῃ πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν του, τοὺς δὲ αἱρετικοὺς νὰ διασκορπίσῃ τάχιστα. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια τοὺς ἀπέλυσεν εἰς εἰρήνην, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ δώσουν τόπον τῇ ὀργῇ νὰ ὑπάγουν εἰς τόπον μακρὺν ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, νὰ μή τους δίδουν ἐνόχλησιν οἱ κακόδοξοι, καὶ οὕτως ἐποίησαν. Λοιπὸν ἔμεινεν ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ μοναχοὺς ἔρημος, καὶ ἄλλος μὲν ὑπήγενεν εἰς τὴν Κύπρον, ἄλλος εἰς τὴν Ῥώμην, ἄλλος εἰς τὸ παρθενικὸν πέλαγος, καὶ ἄλλος ἀλλαχοῦ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὰ Μοναστήρια, καὶ κελλία τες καὶ ἐξενιτεύθησαν, διὰ νὰ μὴν ἀρνηθοῦσι τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν τὰς ὁποίας ἐμίσα τόσον ὁ ἀφρονέστατος Τύραννος, ὁποῦ ἠφάνισε πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν εὐπρέπειαν· ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τὸν ἐπίσημον Ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν Βλαχέρναις ἐξήλειψεν ὅλην του τὴν εὐπρέπειαν, ὁποῦ ἦτον ὁ ὡραιότερος ἀπὸ ὅλους καὶ εὐπρεπέστερος, διατὶ τὸν ἐζώρισαν Εἰκονογράφοι πρακτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες, καὶ εἶχεν ἐζορισμέναις ὅλαις ταῖς Δεσποτικαῖς Ἑορταῖς καὶ ἄλλους Ἁγίους· τὰς ὁποίας ὅλας Εἰκόνας ὁ ἄχρηστος ἔχρισε, καὶ ἀντὶς αὐτῶν ἐζωγράφισε δένδρα καὶ πετεινὰ ὁ Υἱὸς τῆς ἀπωλείας, καὶ ἄλλα μάταια πράγματα· τοὺς δὲ Ὀρθοδόξους ὁποῦ τὰς ἐπροσκυνοῦσαν, δεινῶς ὁ δεινὸς καὶ ἄσπλαγχνα ἐθανάτωσε, καὶ τὰ λείψανά τους κατέκαυσεν, ἢ ἐγκρέμνισεν, ἢ ἐβύθισεν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ἀντὶς ἐκείνων, μορφὰς ὀρνίθων, καὶ δένδρων καὶ θηρίων ἐχάραξεν ὁ ἀσύνετος· καὶ συναθροίσαντες μὲ τὸν Πατριάρχην ἀνίερον σύνοδον, ἀναθεμάτισαν οἱ ἀναθεματισμένοι τὸν ἅγιον Γερμανὸν, καὶ ὅσους ἄλλους ἐπροσκυνοῦσαν τὰς Θείας εἰκόνας, τοὺς ὁποίους ἐκαλοῦσαν Εἰδωλολάτρας οἱ λατρευταὶ τῶν δαιμόνων, καὶ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι· οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τόσας ἀτοπίας, ὁποῦ ἀπορῶ καὶ θαυμάζω τὴν ἄπειρον τοῦ Δεσπότου μακροθυμίαν, πῶς δὲν ἐσχίσθη ἡ γῆ νὰ τοὺς καταπίῃ εἰς τὴν ἄβυσσον μὲ τὰ σώματα. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐτελείωσαν ἐγγράφως τὴν μιαρὰν ταύτην σύνοδον, ἔχωντας πόθον ὁ Βασιλεὺς νὰ ὑπογράψῃ εἰς ταύτην καὶ ὁ ἅγιος Στέφανος ὡς ἐξακουστὸς ὁποῦ ἦτον, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν ἕνα Ἄρχοντα μέγαν, Πατρίκιον τὴν ἀξίαν, ὀνόματι Κάλλιξον, καὶ λέγει του· ὕπαγε εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ εὕρῃς τὸν Ἡγούμενον τῶν ἀμνημονεύτων Στέφανον, νὰ τὸν καταπείσῃς μὲ εὔμορφα λόγια νὰ ὑπογράψῃ τὸν ὅρον τῆς συνόδου ὁποῦ ἐκάμαμεν, καὶ βάσταπου καμπόσα σύκα, φοινίκια, καὶ ἄλλα ὅμοια ὁποῦ τρώγουν οἱ Ἐρημῖται, καὶ χαιρέτησον αὐτὸν ἀπὸ λόγου μας, λέγωντας, οἱ Βασιλεῖς Κωνσαντῖνος, καὶ Λέων οἱ εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδοξότατοι, σὲ εὐλαβοῦνται ὡς ἔντιμον ἄνθρωπον καὶ ἐνάρετον, καὶ ἐπρόσταξαν νὰ ὑπογράψῃς καὶ σὺ τὴν ὀρθόδοξον σύνοδον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα ἀναγγείλας ὁ Κάλλιστος πρὸς τὸν Ὅσιον, ἀπεκρίνατο, μὴ γένοιτο, νὰ ὑπογράψω εἰς τὴν ψευδῆ ταύτην καὶ ἀνίερον σύνοδον, νὰ ὀνομάσω φῶς τὸ σκότος, καὶ γλυκὺ τὸ πικρότατον, ὅτι ἕτοιμος εἶμαι νὰ χύσω τὸ αἷμά μου. διὰ τὴν τῶν σεπτῶν Εἰκόνων προσκύνησιν· αὐτὰ δὲ τὰ φαγητὰ ὁποῦ μοῦ ἔστειλεν, ἔπαρέ τα ὀπίσω, καὶ εἰπέ του, πῶς ἐγὼ δὲν χρειάζομαι ἀ-

πὸ λόγου του, ὅτι μὴ γένοιτο νὰ γλυκανθῇ ὁ λάρυγξ μου ἀπὸ αἱρετικῶν βρώματα, ἢ νὰ λιπάνῃ τὴν κεφαλήν μου ἀμαρτωλοῦ ἔλαιον. Ταῦτα ἀνήγγειλε πρὸς τὸν Βασιλέα ὑποστρέψας κάτησχυμένος ὁ Κάλλιστος. Ὅθεν ἐθυμώθη περίσσα, καὶ ἔστειλε Στρατιώτας μὲ τὰ ξίφη καὶ αὐτὸν τὸν Κάλλιστον, προστάσσωντάς τους νὰ ἁρπάσουν τὸν Στέφανον νὰ τὸν κατεβάσουν εἰς τὸ κάτω Μοναστήριον, νὰ τὸν φυλάγουν ἐκεῖ ἕως ἄλλην πρόσταξιν· φθάσαντες, οὖν οἱ ἀπεσταλμένοι μὲ σπουδὴν εἰς τὸ σπήλαιον, ἐτράβισαν ἔξω βιαίως τὸν Ὅσιον, ὅς τις ἀπὸ τὴν πολλὴν κάκωσιν τοῦ τόπου καὶ τὴν περισσὴν ἐγκράτειαν, ἦτον εἰς τοὺς μηροὺς του τὸ δερμάτι κολλημένον μὲ τὰ κόκκαλα, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ, οὔτε νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του· λοιπὸν ἐλυπήθησάν τον δύω ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀσπλάγχνους. καὶ τὸν ἐσήκωσαν εἰς τὰς χεῖράς τους, καὶ βαστάζοντες αὐτὸν ὑπῆγαν, καὶ τὸν ἐσφάλισαν μὲ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ κοιμητήριον, φυλάγοντές τον κατὰ τὸ πρόσταγμα. Ὁ δὲ Ὅσιος μὲ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ (ὁποῦ τὸν ἐφύλαγαν ὡς κακοῦργον) δὲν ἀμέλει ποσῶς, ἀλλὰ ἔψαλλε ταῦτα μὲ τοὺς συντρόφους: Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγαθὲ, καὶ ἄλλα τροπάοια τῆς ὀρθοδοξίας ἁρμόδια· ἔπειτα ἔλεγε καὶ τοῦτο:

Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν λησταῖς περιπεσὼν, ἐσυλήθην ὁ τάλας τὸν νοῦν, καὶ τὰ λοιπά· τὰ ὁποῖα ἀκούοντες ἀπ' ἔξω τῆς Θύρας οἱ φύλακες, ἐταλάνιζαν τοῦ λόγου τους λέγοντες· οὐαίμας, ὅτι δικαίως μᾶς λέγουσι λῃστὰς αὐτοὶ οἱ Ὅσιοι, ἐπειδὴ αὐτοὶ κανένα κακὸν δὲν ἔπραξαν, καὶ ἡμεῖς τὰς ἐφυλακώσαμεν ἄδικα. Ἐκάμαν οὖν οἱ Ὅσιοι ἔγκλειστοι ἡμέρας ἑξῆ ὁλονήστικοι, καὶ τὴν ἑβδόμην ἔστειλεν ὁ Τύραννος σρόσταγμα, νὰ ἀφήσουν τὸν Ἅγιον νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὸ κελλίον του. διατὶ τὸν ἐπολεμοῦσαν οἱ Σκύθαι, καὶ ἐφοβήθη μήπως καὶ ἡ κατάρα τοῦ Ἁγίου τὸν ἔφθασε, δι' αὐτὸ εἶπε νὰ τὸν ἀφήσουσιν. Ὁ δὲ Κάκιστος ἐκεῖνος, μᾶλλον ἢ Κάλλιστος, ἐπαρακίνησεν ἕνα μαθητὴν τοῦ Ὁσίου, Σέργιον τοὔνομα, τὸν ὁποῖον ἀναφέραμεν παράνω, καὶ λέγει του, νὰ εὕρῃ κατὰ τοῦ Ἁγίου καὶ Διδασκάλου του ψευδομάρτυρας. πῶς ἐπόρνευσε μὲ τὴν ἄνωθεν Ἄνναν, ὁ ὁποῖος ἔστερξεν ὡς φιλάργυρος, διατὶ τὸν ἐπλήρωσεν ὁ Κάκιστος, καὶ ἔγινε δεύτερος Ἰούδας διὰ τὰ χρήματα ὁ δόλιος, ὅς τις χωρισθεὶς τῆς ἁγίας ἐκείνης συνοδίας, ὡς σαπημένον μέλος καὶ ἄχρηστον, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀρχιτελώνην τῆς Νικομηδείας, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Αὐλικάλαμον· καὶ μετ' αὐτοῦ ἐσυμφώνησαν διὰ κακὸν τῆς κεφαλῆς τους, καὶ ἔγραψαν τόμον κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅτι πῶς ὁ Ἅγιος τὸν ἐκατηγόρα, καὶ τὸν ἔλεγεν αἱρετικὸν, συρογενῆ καὶ Βιτάλιον, κατασκευάζωντας βόθρους καὶ ἄλλας πανουργίας κατὰ τῆς ζωῆς του καὶ ἕτερα ὅμοια· εἰς δὲ τὸ τέλος ἔγραψαν καὶ τὴν ψευδοτάτην κατηγορίαν ἐκείνην τῆς τιμίας Ἄννης, ὁποῦ ἐγίνη ἀνάδοχός της ὁ Ἅγιος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, λέγοντες, ὅτι τὴν εἶχεν εἰς τὸ κάτω Μοναστήριον ἐπιταυτοῦ, ἡ ὁποία ἀνέβαινε πολλάκις καὶ τὸν εὕρισκε, καὶ τὴν ἐμοίχευε τὴν νύκτα νὰ μήτο ἠξεύρουσιν· εἰς τοιαύτην δεινὴν συκοφαντίαν οἱ ἄνομοι ἔβαλαν μάρτυρα τὴν σκλάβαν τῆς Ἄννης, τῆς ὁποίας ἔταξαν νὰ τὴν ξεσκλαβώσουν, καὶ νὰ τῆς δώσουν ἄνδρα ἕνα πλούσιον τῶ παλατίου ἄνθρωπον, ἐὰν μαρτυρήσῃ ψευδῶς τὰ ἄνωθεν, ἥτις ἔστερξε διὰ τὴν ὑπόσχεσιν· ὅθεν γράψαντες τὴν κατηγορίαν, τὴν ἔστειλαν τοῦ Βασιλέως, ὅς τις ἦτον τότε εἰς τὰ μέρη τῶν σκυθῶν διὰ τὸν πόλεμον. καὶ βλέπωντας τὴν κατηγορίαν, ἔστειλε πρὸς Ἄνθην τὸν ἐπίτροπόν του γράμματα (ὅτι τὸν Λέοντα εἶχε φυλακωμένον) οὕτω λέγοντα· ὕπαγε παρευθὺς εἰς τὸ γυναίκειον τοῦ Αὐξεντίου Μοναστήριον, ὅπου εὑρίσκετο τινὲς πόρναις, καὶ φαίνονται εὐλαβεῖς εἰς τὰ ἔξωθεν, ἔπαρε μίαν ἀπὸ ταύτας, Ἄνναν ὀνόματι, καὶ στεῖλε μού την μὲ τὰ αὐθεντικὰ ἄλογα.

Ὁ δὲ τοῦ παρανόμου βασιλέως ὁ παρανομώτερος Ἄρχων, ὡς εἶδε τὰ γράμματα, ἔδραμε πρὸς τὸ Μοναστήριον μὲ πλῆθος στρατιωτῶν, καὶ ἅρπαξαν τὴν Ἄνναν ὡς θηρία ἀνήμερα· μὲ τὴν ὁποίαν ἔστειλεν ἡ Ἡγουμένη καὶ ἄλλην ἀδελφὴν Θεοφανῶ καλουμένην πρὸς συνοδίαν τῆς, τὰς ὁποίας ἐδίδαξε νὰ προσέχουν εἰς τὰς ἐρωτήσεις νὰ λέγουν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Τύραννος ἰδὼν αὐταῖς, ἐκάλεσε τὴν Ἄνναν ξεχωριστὰ ἀπὸ τὴν ἄλλην, καὶ λέγει· ἐγὼ ἰξεύρω βέβαια πῶς σὲ πορνεύει ὁ μιαρὸς Στέφανος, διὰ τοῦτο θέλω νὰ μοῦ εἰπῇς μόνον τὸν τρόπον, πῶς σὲ ἐπλάνεσεν ὁ Μάντις ἐκεῖνος, νὰ ἀπαρνηθῇς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐγένειαν, νὰ καταφρονεθῇς τοσοῦτον νὰ μολύνῃς τὴν σωφροσύνην σου μὲ τοιοῦτον ἀνάξιον ἄνθρωπον. Ἡ δὲ ἀκούσασα τοιοῦτον λόγον ἄσμενον, ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο βασιλεῦ, νὰ ἀφῆκα ἐγὼ τὰ πράγματά μου διὰ νὰ μολύνω τὴν ψυχήν μου πορνεύουσα, ἀλλὰ ψεύματα τὸ εἰπασιν οἱ κατήγοροι, καὶ πίστευσόν μοι τῆς δούλης σου· εἰ δὲ, ἐδῶ εἶναι τὸ σῶμά μου καὶ κόψε καὶ κάψετο, καὶ δός εἴτι ἄλλην βάσανον θέλεις, ἄλλος λόγος δὲν εὐγένει ἀπὸ τὸ στόμα μου, μόνον πῶς ἰξεύρω τὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ τῆς σωτηρίας μου αἴτιον. Ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος ἐσήκωσεν ἀπὸ τὸν Θυμὸν τὸν δάκτυλόν του, καὶ προστάσσει νὰ φυλακώσουν τὴν Ἄνναν, τὴν δὲ Θεοφανῶ καὶ στανικῶς της ἀπέλυσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, ἥτις ἀνήγγειλε αὐτὰ πρὸς τὴν Ἡγουμένην καὶ πρὸς τὸν Ὅσιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς νικήσας τοὺς πολεμίους, ὑπέστρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐφυλάκωσε τὴν Ἄνναν εἰς σκοτεινὸν τόπον καὶ ἀπαράκλητον τοσοῦτον, ὁποῦ σχεδὸν ὡμοίαζε τῆς κολάσεως, εἰς τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ τῆς ἔλεγον νὰ ὁμολογήσῃ τὴν αὔριον, πῶς ἦτον πόρνος ὁ Στέφανος, καὶ νὰ τὴν τιμήσῃ ἡ Βασίλισσα· εἰ δὲ, ἡ σκλάβα της τὸ ὁμολογᾷ, καὶ δὲν της χρήζει ἡ ἄρνησις, ἀλλὰ νὰ πάρῃ καὶ μάστιγας, καὶ νὰ τῆς δώσουν ἐπώδυνον θάνατον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· ἂς γένῃ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα· τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐσυνάθροισε πλῆθος λαοῦ εἰς τὴν φιάλην τοῦ παλατίου ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ φέρσυ γυμνὴν τὴν Ἄνναν, καὶ ἕνα σωρὸν βούνευμα, καὶ λέγει της· αὐτὰ ὅλα θέλω νὰ συντρίψω εἰς τὴν ράχην καὶ τὴν κοιλίαν σου, ἐὰν δὲν ὁμολογήσῃς τὰς μυσαρὰς πράξεις τοῦ Στεφάνου. Ἡ δὲ σώφρων καὶ μεγαλόφρων ἐσιώπα διὰ τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Τύραννος ἐθυμώθη καὶ λέγωντάς την μοιχαλίδα ὁ μυσαρὸς, προστάσσει νὰ τὴν δέρνουν εἰς τὴν ράχην καὶ τὴν κοιλίαν ἄνδρες τέσσαρες· ἥτις ἐμαστίζετο ὥραν πολλὴν ἀνελεημόνητα, καὶ δὲν ἔλεγεν ἄλλο, εἰμί· οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον, καθὼς λέγεις· Κύριε ἐλέησον. Ἡ δὲ δολία δούλη καὶ μιαρὰ (οὕτω τοῦ Τυράννου προστάξαντος) ἐστέκετο ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ τὴν ὕβριζε, καὶ ἐκατηγόρα καὶ ἐκίνα τὰς χεῖρας κατ' αὐτῆς ἡ πάντολμος, καὶ τινὲς ἄλλοι τῶν παρεστώτων ἐκαμώνοντο, πῶς τὴν ἐλυποῦντο, καὶ ἐσυμβούλευουν νὰ κάμῃ τοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν βάσανον· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ τι ψεῦμα ἡ τρισμακάριστος. Ὅταν οὖν τὴν εἶδεν ὁ Τύραννος, πῶς ὠλιγοθύμησεν ἀπὸ τὰς πληγὰς, ἠγέρθη τοῦ Θρόνου, καὶ προστάσσει νὰ τὴν φυλάγουν εἰς ἕνα τόπον ἀνεπιμέλητον, αὐτὸς δὲ ἐγύρευε τρόπον καὶ μηχανὴν, νὰ φονεύσῃ τὸν δίκαιον ἄδικα· ὅθεν προσκαλεσάμενος ἕνα νέον δυνατὸν ὁποῦ τοῦ ἔκαμε πολλαῖς καλωσύναις ὁ Βασιλεὺς, ὀνομαζόμενον Γεώργιον, εἶπεν αὐτῷ· πόσην ἀγάπην ἔχεις πρός με φίλε μου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τόσον ἐπιθυμῶ τὴν ὑγείαν σου, ὁποῦ εἶμαι ἕτοιμος νὰ λάβω διὰ τὴν ἀγάπην σου θάνατον· εὐχαριστήσας οὖν αὐτῷ ὁ Τύραννος, καὶ ὀνομάζων αὐτὸν νέον Ἰσαὰκ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἶπεν αὐτῷ, οὔτε νὰ ἀποθάνῃς θέλω διὰ λόγου μου, οὔτε μέλος μικρὸν νὰ ὑστερηθῇς τοῦ σώματος, μόνον ταύτην τὴν χάριν νὰ μοῦ κάμῃς πρόθυμα· ὕπαγε εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ εὕρῃς τὸν ἀμνημόνευτον Στέφανον, νὰ τὸν καταπείσῃς νὰ σὲ κουρεύσῃ Καλόγερον, ἔπειτα νὰ ἔλθῃς πρός με μαυροφορεμένος τρέχωντας. Ὁ δὲ ἔταξε νὰ τελέσῃ τὸ προστασσόμενον, καὶ ἀπελθὼν πλησίον τοῦ σπηλαίου ἐκρύβη εἰς τὰ κλαδία ἕως τὴν νύκτα, καὶ τότε εὐγένει καὶ ἐφώναζε πῶς ἔχασε τὸν δρόμον, καὶ νὰ τοῦ βοηθήσουν διὰ τὸν Κύριον, νὰ μήτον φάγωσι τὰ θηρία.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἀκούσας τὰς φωνὰς, ἐφώνησε τὸν Μαρῖνον νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ κελ-

λίον του, καὶ βλέπωντάς τον πῶς εἶχε ξουρισμένα τὰ γένεια τὸν ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὰ Βασίλεια, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τί ἤθελεν, ἀπεκρίθη ὁ δόλιος, ὅτι διὰ νὰ μὴ κολασθῇ συναναστρεφόμενος μὲ Εἰκονομάχους ἔφυγε τὸν κόσμον, καὶ ἐπόθει νὰ γένῃ Καλόγηρος. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν κουρεύσῃ, διατὶ ἐφοβᾶτο τὸν βασιλέα νὰ μήτον θανατώσῃ ὡς Τύραννος. Τότες ὁ δόλιος διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ μὴν ἔχῃ ὑποψίαν τινὰ εἰς τοῦ λόγου τε, εἶπε ταῦτα μὲ προσποιουμένην θερμότητα· εἰς τὸν Θεὸν σὲ ἐγκαλῶ νὰ δώσῃς ἀπολογίαν διὰ τὴν ψυχήν μου, ἐὰν δέν με κουρεύσῃς σήμερον, διατὶ ἐπιστρέφω πάλιν εἰς τὰ πρότερα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὅσιος καὶ νομίζωντας, πῶς τὰ ἔλεγε μὲ πόνον καρδίας διὰ εὐλάβειαν, εἶπε πρὸς αὐτὸν, καλὰ καὶ εἶναι κίνδυνος τῆς ζωῆς μου τὸ πρᾶγμα τοῦτο, πλὴν ἐπειδὴ ὁλοψύχως προσῆλθες, σὲ ἀποδέχομαι κατὰ τὸν Δεσποτικὸν λόγον· «τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω.» Τότε κατήχησεν ἱκανῶς ὁ Ὅσιος τὸν ἀνόσιον, καὶ ἐνέδυσέ τον τὸ ἅγιον Σχῆμα τὴν τρίτην ἡμέραν, ὅς τις ἔφυγεν εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἐκαλογέρευσε, καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν Βασιλέα ὁ μιαρώτατος· τὸν ὁποῖον ἰδὼν ἐκεῖνος, ἐχάρη πολλὰ καὶ τὸν ἐφίλησε, πῶς τοῦ ἔκαμεν ὑποκοὴν, διὰ νὰ εὕρῃ εἰς τὸν λαὸν πρόφασιν νὰ θανατώσῃ τὸν δίκαιον ὁ ἄδικος· καὶ προστάξας νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ λαὸς εἰς τὸ θέατρον, ἐφάνη ὁ Τύραννος ὥραν πολλὴν, καὶ ἔλεγε πολλὰ κακὰ διὰ τὸν Ἅγιον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς κατηγορίας ἔδειξε καὶ τὸν Γεώργιον λέγωντας, ἰδέτε τί ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ὁ τρισκατάρατος, νὰ μαυροφορέσῃ τὸν νέον ἐτοῦτον, ὁποῦ τὸν ἀγαπῶ ὡς τέκνον μου, καὶ τὸν ἐπῆρε σχεδὸν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου· τότες ὅλοι του οἱ ὁμόφρονες ἐφώναξαν, ὅτι ἄξιος θανάτου ἦτον ὁ Στέφανος. Ὁ γὰν Βασιλεὺς ἔγδυσεν αὐτὸν, καὶ ἔρριξε τὰ καλογερικὰ φορέματα, καὶ τὰ ἐκαταπάτουν περιγελῶντές τα, καὶ τὸν ἔνδυσε στρατιωτικὰ, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησεν· ἔπειτα στέλλει ἀνθρώπους εἰς τὸν βουνὸν, καὶ τὸν μὲν Ἅγιον ἔδεσαν, καὶ ὡς ἄγρια θηρία ἐτράβιζαν τὸν κατήφορον, τοὺς δὲ μαθητὰς αὐτοῦ ἐδίωξαν, καὶ τὸ Μοναστῆρι κατέκαυσαν, καὶ τόσην καταφρόνησιν ἔκαμαν οἱ ἐναγεῖς τοῦ Ἁγίου, ὁποῦ ὅς τις τὸν ἔβλεπεν ἔκλαιεν, ἄλλοι τὸν ἔδερναν, ἄλλοι ἔπτυον εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἄλλοι ἔκοπτον κλάδους, καὶ ἐπεριπάτουν ἔμπροσθέν του εἰς χλεύην καὶ περιγέλασμα, καὶ ἄλλα μύρια κακὰ τοῦ ἔκαμαν ἐμπαίζοντές τον, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν αἰγιαλὸν, τὸν ἔβαλαν εἰς μίαν βάρκαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τοῦ Φιλιππικοῦ τὸ Μοναστήριον, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Χρυσόπολιν σιμὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔδωσαν λόγον τοῦ Βασιλέως, πῶς τὸν ἤφεραν ἕως ἐκεῖ, καὶ κατέκαυσαν ὅλον του τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ ἐχάρη ἀκούσας τὰ κακὰ ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, καὶ γράφει παρευθὺς πρόσταγμα, ὅτι ὅποιος τολμήσει πλέον νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ θανατώνεται· ἔπειτα συγκαλέσας ὅλης τοὺς αἱρεσιάρχας, ἤγουν Θεοδόσιον τὸν Ἐφέσου Ἐπίσκοπον, Κωνσταντῖνον Νικομηδείας, Σισίνιον καὶ τὸν Παστιλᾶν, καὶ Βασίλειον τὸν Τρικάκαβον, τὸν προειρημένον πατρίκιον Κάλλιστον, Κομβοκόνωσα τὸν πρῶτον ἀντιγραφέα, καὶ Νασαρᾶν τὸν τῶν Σαρακηνῶν ὁμόφρονα, τοὺς ἔστειλε νὰ διαλεχθοῦν μὲ τὸν Ἅγιον, μήπως καὶ τὸν νικήσουν, νὰ τὸν φέρουν εἰς τὴν μιαρὰν αὐτῶν αἵρεσιν. Ἀπελθόντες οὖν πλησίον τοῦ ἄνωθεν Μοναστηρίου, ἔφεραν τὸν ἅγιον βαστάζομενον, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ ὡς εἴρηται, καὶ λέγει του ὁ Ἐφέσου Θεοδόσιος· διατὶ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεις ὅλους ἡμᾶς αἱρετικούς; καὶ σὺ μόνος λέγεις πῶς εἶσαι Ὀρθόδοξος, καὶ φρονεῖς καλλίτερα ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς, τοὺς Πατριάρχας, Ἐπισκόπους, καὶ ὑπὲρ τοὺς Χριστιανοὺς ἅπαντας; μὴ νὰ θέλωμεν ἡμεῖς νὰ κολασθοῦμεν; Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ πραεῖαν φωνὴν ἀπεκρίνατο· ἠξεύρεις τί εἶπεν ὁ Ἠλίας πρὸς Ἀχαάβ; ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁποῦ διαστρέφω, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Πατρός σου· οὕτω σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ, ὅτι ἐγὼ δὲν διαστρέφω τινὰ, ἀλλὰ ἐσεῖς ὁποῦ ἀφήκετε τὴν πρώτην παράδοσιν τῶν Πατέρων, καὶ κάμνετε ἐδικάσας νεώτερα δόγματα σαθρὰ καὶ παράλογα· ὅθεν ἀφ-

μόζει σας τὸ ῥητὸν τοῦ Προφήτου, ἐπειδὴ καὶ σήμερον ἐσυνάχθησαν οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ Ἄρχοντες, ἀντάμα μὲ τοὺς μισθωτοὺς ποιμένας καὶ προδότας τῆς ποίμνης, καὶ κατὰ τῆς τῶ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κενὰ ἐμελέτησαν. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἁγίου, ἐθυμώθη ὁ Νικομηδείας Κωνσταντῖνος, καὶ ἐγερθεὶς τοῦ θρόνου ὁ ἀναιδέστατος, ἐλάκτισε (καθὼς ἐκάθητο κατὰ γῆς) τὸ Ἅγιον εἰς τὸ πρόσωπον μὲ πολλὴν ὀργὴν ὁ Θεόργιστος, ὅς τις ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν του ἔπεσε κατὰ γῆς ἀνάσκελα, ἔπειτα πάλιν τοῦ ἐκτύπα εἰς τὴν κοιλίαν συχνὰ μὲ τοὺς πόδας του·

Οἱ δὲ Ἄρχοντες ἐμπόδισαν αὐτὸν ἀπὸ τοιαύτην αὐθάδειαν, καὶ λέγουσι πρὸς τὸν Ἅγιον, ἕνα ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω ἔχει νὰ γένῃ, ἢ νὰ ὑπογράψῃς τὸν τόμον τῆς Συνόδου ὁποῦ ἐγράψαμεν, ἢ νὰ λάβῃς εὐθὺς τὸν θάνατον, ἐπειδὴ καταφρονᾷς τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Βασιλικὸν νόμον ὡς ὑπερήφανος. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπε ταῦτα πρὸς Κάλλιστον· ἄκουσον κύριε Πατρίκιε, ἐμένα ἡ ζωή μου εἶναι ὁ Χριστὸς, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ εἶμαι ἕτοιμος διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ νὰ λάβω τὸν θάνατον· λοιπὸν ἐὰν ἔχω ἕνα χουλιάρι αἷμα ἀκόμη, ἂς χυθῇ καὶ αὐτὸ διὰ τὸν Χριστόν μου· πλὴν ἀναγνώσετέ με τὸν ὅρον τῆς Συνόδουσας, νὰ ἰδῶ, ποῦ εὑρήκετε τὴν καταστροφὴν τῶν ἁγίων Εἰκόνων τώρα νεώτερα. Τότες ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Νικομηδείας ἀνέγνωσε τὴν ἀρχὴν οὕτω λέγωντας· ὅρος τῆς Ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἑβρόμης συνόδου. Ὁ δὲ Ἅγιος ἁρπάσας τὸν λόγον, ἔκαμε νεῦμα νὰ σιωπήσουν ὅλοι, καὶ λέγει τους· ὦ μέγα ψεῦμα! σαπημένον θεμέλιον ἐβάλετε, καὶ κακὴν οἰκοδομὴν ἐτελέσατε· ἐσεῖς ἐκαταπατήσατε τὰ Ἅγια, καὶ τὴν σύνοδόν σας Ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν ἐπωνομάσατε; ὢ τῆς ἀτοπίας: ἐὰν οἱ τέσσαρες Πατριάρχαι δὲν ἦσαν αὐτῶ, ὁ Ῥώμης λέγω, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, εἰμὴ μόνον ὁ Κωνσταντινουπόλεως, πῶς τὴν λέγετε ψεύματα οἰκουμενικήν; ἐὰν αὐτὴ δὲν συμφωνῇ μὲ ταῖς ἄλλαις ἕξη, πῶς ἐβδόμην τὴν ὀνομάζετε, ὁποῦ ἐγράψετε ὅλα τὰ ἐναντία τῶν ἕξη συνόδων; Λέγει τον ὁ Τρικάκαβος καὶ ποῖον δόγμα τῶν συνόδων ἠθετήσαμεν; Ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος· δὲν ἐσυναθροίσθησαν εἰς ἁγίαις Ἐκκλησίαις ὅλαις ἡ σύνοδες; ἡ πρώτη εἰς τὴν τῆς Νικαίας Μητρόπολιν, ἡ β'. εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην εἰς Βυζάντιον, ἡ γ'. εἰς τὸν Θεολόγον εἰς τὴν Ἔφεσον, ἡ δ'. εἰς τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν Χαλκηδόνος, ἡ ξ'. εἰς τὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας· εἰς αὐτοὺς ὅλους τοὺς Ναοὺς δὲν ἦσαν εἰκονίσματα τῶν Ἁγίων; ἀμὴ πῶς δέντα ἐκάθηραν οἱ ἅγιοι Πατέρες; ἀποκρίσου μου εἰς τοῦτο Ἐπίσκοπε. Ὁ δὲ εἶπεν, οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια.

Τότες ὁ Ἅγιος ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἐβόησε λέγωντας· ὅποιος οὖν δὲν προσκυνᾷ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, περιγραπτὸν εἰς τὴν εἰκόνα κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος, καὶ ἡ μερίδα του μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ὁποῦ ἐσταύρωσαν τὸν Κύριον. Θαυμάζοντες οὖν τὴν παῤῥησίαν τοῦ Ὁσίου οἱ ἀντικείμενοι, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐναντιωθοῦσι, τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ ὑποστρέψαντες κατησχυμένοι εἰς τὸν Τύραννον, ἀνήγγειλαν ἅπαντα· ὅς τις ἐθυμώθη, καὶ ἐξορίζει εἰς τὴν Προικόνησον τὸν Ἅγιον· ἔκαμε δὲ ἐκεῖ ἡμέρας ιζ'. νηστικὸς εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ τοῦ ἔπεμπεν ὁ Βασιλεὺς φαγητὰ, ἀμὴ ὁ Ἅγιος δέντα ἐδέχετο, ἀλλὰ τὰ ἔστρεφεν ὄπισθεν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Ἡγούμενος τῆς μονῆς ἐκείνης ἀσθένησε, καὶ μηνᾷ τοῦ Ἁγίου. νὰ κοπιάσῃ νὰ ἀποχαιρετισθοῦσιν, ὅτι ἦτον εἰς τὸν θάνατον, ὅς τις ὑπῆγεν εὐθὺς καὶ ἐγγίσας τὴν δεξιὰν εἰς τὴν κεφαλὴν τε ἀῤῥώστου ἔφυγεν ἡ ἀσθένεια, καὶ ἔμεινεν ὅλος ὑγιὴς ὁ Ἡγούμενος, καὶ ἀποχαιρετήσας ἕνας τὸν ἄλλον, ἐσέβη εἰς τὸ πλοῖον ὁ Στέφανος, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐξορίαν του, καὶ φθάνωντας ἐκεῖ ἐγύρευε τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους τῆς νήσου, καὶ εὑρίσκωντας ἕνα ἡσυχαστικὸν σπήλαιον ὁποῦ τὸ ὠνόμαζαν Κισσοῦδα, καὶ εἶχε Ναὸν τῆς Ἁγίας Ἄννης, τοῦ ἤρεσεν ὁ τόπος διὰ τὸ ἡσυχον, καὶ κατοικήσας ἐκεῖ, ἐτρέφετο ἀπὸ τὰ χορτάρια, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπῆγαν καὶ οἱ μαθηταίδες του, ἔξω ἀπὸ δύω, ἤγεν τὸν Σέργιον, καὶ τὸν Στέφανον, ὁποῦ ἐκό-

σμησαν οἱ ταλαίπωροι, καὶ ἔμειναν μετ' αὐτῆ, ὁμοίως καὶ ἡ ἀδελφὴ τς μὲ τὴν Μητέρα τους. Ἔκτισεν οὖν ἐκεῖ ἕνα στύλον ὁ Στέφανος, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἕνα μικρὸν οἶκον στενώτατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκλείσθη ἔταν ἦτον χρόνων ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα, καὶ τόσον ἐβασάνιζεν ὁ ἀοίδιμος τὴν σάρκα, ὁποῦ ἦτον θαῦμα ἐξαίσιον εἰς τὲς ὁρῶντας καὶ φρικτὸν θέαμα, ἐπειδὴ ὅσον ὑπήγενεν εἰς τὸ γῆρας, τόσον ἐπέρνα σκληραγωγίαν καὶ ἠγωνίζετο περισσότερον, διὰ τὰς ὁποίας του ἀρετὰς τοῦ ἔδωκεν ὁ Δεσπότης χάριν νὰ κάμνῃ θαυμάσια.

Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ἕνας τυφλὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεως, τὸν ἐδέετο μὲ θερμότητα πίστεως, νὰ τοῦ δώσῃ τὸ ποθούμενον φῶς καὶ γλυκύτατον. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἐδειλία ὡς ταπεινόφρων νὰ ἐπιχειρισθῇ τοιαύτην πρᾶξιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἔπειτα βλέπωντάς τον πῶς ἐδέετο ἐλεεινῶς ὁ ταλαίπωρος, τὸν ἐλυπήθη, καὶ λέγει του, ἐὰν ἔχεις πίστιν Θεοῦ, καὶ προσκυνᾷς καθὼς πρέπει τὴν ἁγίαν Εἰκόνα του, ἀνάβλεψον, Τότε παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος) ὁ πρώην τυφλὸς ἀνέβλεψε, καὶ δοξάζων τὸν Θεὸν, εὐχαρίστα τὸν Ἅγιον· τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον θαῦμα ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς Προικόνησον, ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερον.

Μία γυνὴ εὐγενὴς ἦτον εἰς τὴν Κύζικον καὶ εἶχε παιδίον χρόνων δέκα δαιμονιζόμενον, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὸ νησὶ πρὸς τὸν Ὅσιον, καὶ ὡς εἶδεν ἀπὸ μακρὰν τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου, ἐξρούφιζε τὸ πρόσωπον, καὶ ἐσηκώνετο εἰς τὸν ἀέρα φωνάζοντας. Ἡ δὲ Μήτηρ ἔκλαιε, καὶ ἐφώναζε λέγουσα· σπλαγχνίσου με τὴν ἀθλίαν, καὶ λῦσον τὴν ἀθυμίαν μου, ὅτι ἄλλο τέκνον δὲν ἔχω νὰ μὲ γηροτροφήσῃ τὴν τάλαιναν· πλησιάσασα δὲ εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Ἁγίου, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ κλαίουσα ἔλεγεν, ἐπειδὴ Μήτηρ εἶσαι καλότυχος, ἴξεύρεις τὴν μητρικὴν ἀγάπην καὶ τὰ κέντρα τῆς φύσεως· λυπήσου με λοιπὸν καὶ συμπόνεσον τὸ βασανιζόμενον τέκνον μου· αὐτὰ καὶ ἄλλα ἐλεεινότερα λέγουσα ἡ γυνὴ, τὴν εὐσπλαγχνίσθη ὁ Ὅσιος, καὶ προσάσει ἕνα του μαθητὴν, νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς ὅλον τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς αὐτὸς δὲ πάλιν προσηύχετο μετὰ δακρύων πρὸς Κύριον, νὰ τό θεραπεύσῃ ὡς παντοδύναμος· τὸ δὲ παιδίον ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἔμεινεν ἄφωνον, καὶ ὁ Ἅγιος τὸ ἐκάλεσε πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπελθὼν τὸ ἔβαλε καὶ ἐπροσκύνησε τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καὶ δίδειτο τῆς Μητρός του τεθεραπευμένον, ἥτις ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της χαίρουσα. Ἄλλη τὶς γυνὴ ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, ὡς ἡ πάλαι αἱμορρόουσα, καὶ ἔτρεχεν ἀπὸ ταύτην τὸ αἷμα χρόνους ἑπτὰ, ἥτις ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ διηγήθη τὴν συμφορὰν, δεομένη τούτου μὲ θερμὰ δάκρυα νὰ τὴν θεραπεύσῃ ὡς συμπαθέστατος, ὅς τις ἔκαμε προσευχὴν δι' αὐτὴν πρὸν τὸν παντοδύναμον ἰατρὸν, καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐθεραπεύθη. Οὐ μόνον δὲ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ δαιμονιζομένους ἰάτρευεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς θαλαττεύοντας ἀπὸ διαφόρους κινδύνους καὶ κλύδωνας ἠλευθέρωσεν, ὅτι ὅταν ἤθελε γένῃ μεγάλη φορτοῦνα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔβλεπεν ὡς βουνὰ μεγάλα τὰ κύματα, ἔλεγε τοὺς μαθητάς του, καὶ ἔκαμναν κοινῶς προσευχὴν, ὁμοίως καὶ αὐτὸς προσηύχετο λέγωντας· « μὴ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου Κύριε, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὁρμημά σου· καὶ οὕτω εὐθὺς ἐγίνετο γαλήνη καὶ ἐσώνοντο οἱ κινδυνεύοντες, καὶ ἐδιηγοῦντο εἰς ὅλους τὸ θαυμάσιον, καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, πῶς τὸν ἔβλεπαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκράτει τὸ καράβι νὰ μὴ καταποντισθῇ· ἄλλοι δὲ πάλιν ὅτι ἐκάθετο εἰς τὸ τιμόνι, καὶ ἐκυβέρνατο. Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς ἐξορίας τοῦ Ἁγίου, ἐκοιμήθη ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, ἥτις ἔζησε θεάρεστα τόσον, ὁποῦ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν ὁ Ἅγιος. Ὅταν δὲ ἦσον τὰ ὕστερα, ἔκλαιεν ἡ Θεοδότη, ἥτις ἦτον ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου καὶ σύγατηρ αὐτῆς. Ἡ δὲ μακαρία Ἄννα εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαίῃς σύγατερ, ἀλλὰ χαῖρε, ὅτι ἔρχεσαι καὶ σὺ μὲ τοῦ λόγου μου. Ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν τὴν συνώδευσεν ἡ Θεοδότη κατὰ τὴν πόρρησιν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἷς Στρατιώτης τὄνομα Στέφανος, τὸ γένος Ἀρμένιος ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἦτον ἡμίξηρος ἦγεν ὁ μετ

σὸς ἦτον παραλυτικὸς, καὶ ἔσκυπτεν εἰς τὴν γῆν, μὴ δυνάμενος νὰ σηκώσῃ τὴν κεφαλὴν ὁλότελα· ἀκούσας οὖν τοῦ μεγάλου τὰ μεγάλα θαυμάσια, ὑπῆγεν εἰς τὴν Νῆσον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, ἐζήτει τὴν ἴασιν. Ὁ δὲ ὡς πιστὸς δοῦλος τοῦ Χριστοῦ καὶ εὐγνώμων, πρὸς αὐτὸν ἀναφέρει τὸ θαυματούργημα, καὶ λέγει τῷ πάσχοντι· προσκύνησον τὴν Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἁγίας Μητρός του, νὰ λάβῃς τὴν ἴασιν· καὶ οὕτω ποιήσας, ἔμεινεν ὅλως ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἐπιστρέφων εἰς τοὺς ἄλλους στρατιώτας, τὸν ἐρωτοῦσαν, πῶς ἔκαμε καὶ ἐθεραπεύθη; Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἕνας μοναχὸς ὀνόματι Στέφανος, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Προικόνησον, μοῦ ἔδειξε δύω Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, τὰς ὁποίας ὡς ἐπροσκύνησα, ἀνωρθώθηκα. Οἱ δὲ βλάσφημοι ἐκεῖνοι καὶ μιαροὶ, ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Ἄρχοντα τῆς Θράκης, ὅς τις ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιλέα εὐθὺς τὴν ὑπόθεσιν πέμπωντάς του καὶ τὸν ἰαθέντα Στέφανον.

Ὁ γοῦν Τύραννος ἀκούσας ἀπὸ τὸν Στέφανον τὸν τρόπον τῆς ἰατρείας δὲν ἐπίστευσεν, ἀλλὰ ἀσύνετος ὢν οὐ συνῆκεν, ἠρώτα δὲ τὸν ἰατρευθέντα ἐὰν ἐπροσκύνα ἀκόμη τὰ Εἴδωλα ὁποῦ τοῦ ἔδειξεν ὁ Στέφανος· καὶ αὐτὸς ὁ ἀχάριστος εἶπεν, ὅτι πολλὰ ἐμετανόησε πῶς τὸ ἔκαμε, καὶ ἀναθεμάτισε τὰς ἁγίας Εἰκόνας ὁ μιαρώτατος. Τότες ὁ Τύραννος ἐχάρη, καὶ θέλωντας νὰ τὸν ἀνταμεύσῃ, τὸν ἔκαμε Κεντυρίωνα νὰ ὁρίζῃ ἑκατὸν Στρατιώτας. Ἀλλ' ἡ θεία δίκη τὸν ἄδικον δικαίως ἐκδίκησεν ὡς ἀχάριστον· καὶ ὡς ἐκατέβη ἀπὸ τὰ Βασίλεια καὶ ἐκαβαλλίκευσεν, ἠγριώθη τὸ ἄλογόν τς, καὶ ῥίπτωντάς τον κάτω, τὸν ἐλάκτισε τόσον, ἕως ὁποῦ ἐξέψυξεν ὁ ἄθλιος. Ὁ δὲ Τύραννος ἔξειλε καὶ ἤφεραν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸν ἅγιον καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν δεμένον χεῖρας καὶ πόδας μὲ ἅλυσον· μεθ' ἡμέρας τινὰς καθίσας εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ ὠνομάζετο Φάρος, προστάσσει νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐζήτησεν ἀπὸ ἕνα Χριστιανὸν Ὀρθόδοξον ἕνα νόμισμα, ἤγουν ἀργύριον ὁπῦ ἐπέρνα τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ εἶχε τυπωμένον τοῦ Βασιλέως τὸ ὁμοίωμα· τοῦτο ἔκρυψεν εἰς τὸ κοκούλιόν του ὁ Ὅσιος, καὶ ὅταν τὸν ἤφεραν, ἐφώναξεν ὡς δαιμονισμένος ὁ Τύραννος λέγωντας· ὢ τῆς συμφορᾶς! ἰδέτε ποταπὸς ἄνθρωπος ὑβρίζει καὶ περιπαίζει με· ἐγὼ τὸν ἐξώρισα, διὰ νὰ παύσῃ τὰς κακουργίας του, καὶ αὐτὸς ἐδίδασκε καὶ ἐκεῖ τὸν λαὸν νὰ προσκυνοῦσι τὰ Εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐσιώπα, κλίνωντας πρὸς τὴν γῆν τὸ πρόσωπον. Λέγει του ὁ θυμωμένος ὁ Τύραννος, μιαρὰ κεφαλὴ, διατί δὲν ἀποκρίνεσαι; καὶ ὁ Ἅγιος· ἂν θέλῃς νὰ μὲ κατακρίνῃς χωρὶς ἐξέτασιν, θανάτωσέ με ταχέως ὡς βούλεσαι, εἰ δὲ καὶ ὁρίζεις νὰ ἀποκρίνωμαι, συγκέρασον τὸν θυμόν σου μὲ τὴν πραότητα, καὶ ἄκουσον μακροθύμως νὰ ἀποκρίνωμαι. Λέγει του ὁ Τύραννος· εἰπέ μς ποίους ὅρους τῶν Πατέρων ἐπαρέβημεν, καὶ μᾶς ὀνομάζεις Αἱρετικούς; Καὶ ὁ Ἅγιος· διατὶ εὐγάλετε τὰς ἁγίας Εἰκόνας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν παράνομα, ὁποῦ οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐπρόσταξαν νὰ τὰς προσκυνοῦμεν, νὰ ἁγιαζώμεσθεν διὰ μέσου τς. Καὶ ὁ Τύραννος· τί ἔχουν νὰ κάμνουν οἱ Ἅγιοι μὲ τὰ Εἴδωλα; λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνος διαβαίνει εἰς τὸ πρωτότυπον, καθὼς εἶπεν ὁ μέγας Βασίλειος. Καὶ ὁ Βασιλεύς· δίκαιον εἶναι λοιπὸν τὰ δυσθεώρητα ἐκεῖνα καὶ ἀκατάληπτα καὶ ἄῤῥητα τῆς Θεότητος, νὰ ἱστοροῦμεν ἡμεῖς μὲ αἰσθητὰ χρώματα, ὁποῦ δὲν δύνεται τινὰς νὰ τὰ καταλάβῃ, καθὼς λέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος; Ὁ δὲ Ἅγιος· δὲν ζωγραφίζεται ἡ ἄῦλος καὶ ἀκατάληπτος φύσις τῆς Θεότητος, τῆς ὁποίας τὸ εἶδος οὔτε κὰν μὲ τὸν νοῦν ἠμποροῦμεν νὰ καταλάβωμεν ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ἱστορίζομεν κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν, ὁποῦ ἐκαταδέχθη νὰ ἐνδυθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐψηλάφησαν καὶ οἱ Ἀπόστολοι· εἰς τί ἁμαρτάνομεν λοιπὸν ἐὰν προσκυνοῦμεν τὴν εἰκόνα του, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν, ἐσεῖς δὲ ὁποῦ ἐτολμήσατε νὰ ὀνομάσετε τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἴσα μὲ τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Θεοτόκου ἴσα μὲ τῆς Ἀρτέμιδος, οὐαί σας, ὁποῦ τοὺς ἐπατήσατε καὶ ἐκαύσατε παράνομοι.

Λέγει τον ὁ Τύραννος· τυφλὲ εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἀληθῶς ἀμνημόνευτε, τὸν Χριστὸν ἐπατήσαμεν ἡμεῖς, ἢ σανίδια; Τότες ὁ πάνσοφος Στέφανος διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀγνωσίαν του, ἠθέλησε νὰ τὸν πληγώσῃ μὲ τὸ ξίφος του, καὶ λαμβάνωντας τὸ νόμισμα εἰς τὴν χεῖρα, ὁποῦ εἶχε κρυμμένον εἰς τὸ κουκούλιον, τοῦ τὸ ἔδειξε λέγωντας· τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη; λέγει του ὁ Τύραννος· ἐδική μου· καὶ ὁ Ἅγιος· ἐὰν τὴν πατήσῃ τινὰς ἐτούτην τὴν εἰκόνα σου, πρέπει νὰ παιδεύεται; Τότε οἱ παρεστῶτις ἀπεκρίθησαν· ναί, πρέπον εἶναι νὰ τιμωρηθῇ ὁ τοιοῦτος, ἐπειδὴ βασιλικὸν χαρακτῆρα ἐκαταπάτησεν. Εἰς ταῦτα εὔγαλεν ἕνα βαρὺν στεναγμὸν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας ὁ Ἅγιος, καὶ ταῦτα μεγαλοφώνως ἐβόησεν· ὦ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι, ἐὰν διὰ τὴν μορφὴν τοῦ Βασιλέως, ὁποῦ εἶναι φθαρτὸς ἄνθρωπος εἶναι ἁμαρτία νὰ τὴν ἀτιμήσῃ τινὰς, ποταπὴν κόλασιν νομίζετε νὰ λάβουν ὅσοι ἐκαταπάτησαν, καὶ κατέκαυσαν τὴν ἄχραν. τον Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεομήτορος; Ταῦτα εἰπὼν ὁ πάνσοφος ἔῤῥιψε κατὰ γῆς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ κατεπάτησεν. Οἱ δὲ παρεστῶτες ἔτρεξαν ἀπάνω του ὡς θηρία, καὶ τὸν ἅρπαξαν, νὰ τὸν ῥήξουν εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ φανοῦσι τάχα εὐλαβεῖς πρὸς τὸν Τύραννον· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν διὰ νὰ δείξῃ, πῶς δὲν ἐθυμώθη εἰς τοσαύτην καταφρόνεσιν ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Ἅγιος, τοὺς ἐμπόδισεν ἀπὸ τὸ κακὸν, καὶ μόνον εἶπε νὰ τὸν δέσουν ἀπὸ τὸν τράχηλον, καὶ τὰς χεῖρας ὀπίσω, νὰ τὸν βάλουν εἰς τὴν δημοσίαν φυλακὴν τοῦ Πραιτωρίου, ἕως νὰ τὸν παιδεύσουν κατὰ τὸν νόμον, ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ ἀτιμήσῃ Βασιλικὸν μόρφωμα. Ὢ τῆς ἀγνωσίας αὐτῶν καὶ τυφλότητος! ἐκεῖνοι ἐπάτουν τὴν θείαν Εἰκόνα, καὶ τὴν ἔκαιον, καὶ τὸν Ἅγιον ἐμίσουν, ὅτι τὴν μορφὴν τοῦ Βασιλέως ἐπάτησε τὴν ἀνόσιον.

Ὁ δὲ Ὅσιος ὅταν εἰσήρχετο εἰς τὴν φυλακὴν, ἐθερμάνθη ἡ καρδία του, καὶ ἐπροφήτευσε τὴν τελευτὴν αὐτοῦ λέγωντας· ἐδῶ μέλλει νὰ μείνω ἕως νὰ τελειώσω τὴν ἐξορίαν μου, ὅτι διὰ τὴν τιμὴν τῆς Ἁγίας Εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ μου, ἔχω νὰ λάβω ταχέως τὸν θάνατον. Ἐκλεισαν δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ηὗρεν ἄλλους τριακοσίους τεσσαράκοντα δύω μοναχοὺς ἐναρέτους, οἵτινες ἦσαν ὅλοι διὰ τὰς Ἁγίας Εἰκόνας φυλακωμένοι, καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτὲς ὑστερημένοι μελῶν· καὶ ἄλλου ἔκοψαν τὴν μύτην, ἄλλου τὰ ὦτα, ἄλλου τὴν χεῖρα, ἄλλου τὰ ὄμματα, ἄλλον ἔχρισαν μὲ πίσσαν τὰ γένεια, καὶ ἄλλων τὰ ἐξούρισαν τελείως πρὸς καταφρόνησιν· τοὺς ὁποίους βλέπων ὁ θεῖος Στέφανος, ἐμακάριζε μὲ δάκρυα κατανύξεως, πῶς ἠξιώθησαν, νὰ παθουν τοιαῦτα διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦ λόγου του ἐταλάνιζεν, ὅτι δὲν ἔλαβε καὶ αὐτὸς κολαστήρια ὅμοια· ὅλοι λοιπὸν οἱ θεῖοι Πατέρες ἐκεῖνοι εὐλαβοῦνταν τὸν Ἅγιον, ὡς πεπαιδευμένον εἰς τὰς τάξεις τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ τὸν ἠρώτων ὡς Διδάσκαλον· ὅθεν ἔγινε διὰ μέσου τον Μοναστήριον τὸ Πραιτώριον, καὶ ἐφύλαγαν ἀκριβῶς τοὺς τύπους καὶ κανόνας τοῦ μοναδικοῦ σχήματος. Οὐ μόνον δὲ οἱ φυλακωμένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φύλακες αὐτοὶ εὐλαβοῦντο τὸν Στέφανον, καὶ τὸν εἶχασιν ὡς Ἄγγελον· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀνέφερε πρὸς τὴν γυναῖκά του τὴν ὑπόθεσιν, πῶς ἐφυλάκωσαν ἕνα Μοναχὸν ἀπὸ τὸ βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου, Ἅγιον ἄνθρωπον· ἡ δὲ εὐλαβὴς ἐκείνη γυνὴ ἔκαμε τρόπον, καὶ ὑπῆγε τὴν νύκτα κρυφὰ, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τῆς εὐχηθῇ, καὶ νὰ δέχεται ἀπὸ ταύτην μικρὰν τροφὴν, νὰ πορεύεται· ὁ δὲ εὐχήθη αὐτὴν, ἀμὴ τροφὴν δὲν ἤθελε νὰ τοῦ φέρῃ ὁλότελα. Ἡ δὲ ἠρώτησεν αὐτὸν τὴν αἰτίαν, καὶ τῆς ἀπεκρίθη λέγωντας. Ὁ Κύριος μᾶς ἐπαράγγειλε, νὰ μὴ συγκοινωνοῦμεν μὲ τοὺς Αἱρετικοὺς, ὅθεν δὲν ἐπῆρα ποτὲ ἀπὸ κανένα Εἰκονομάχον τίποτα· ἡ δὲ εὐσεβὴς γυνὴ ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο Τίμιε Πάτερ νὰ ἀτιμάσω καμμίαν Εἰκόνα τῶν Ἁγίων πώποτε, ὅτι ἐγὼ ἤκουσα ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γερμανὸν, πόσην κόλασιν ἔχουν νὰ λάβουν ὅσοι τὰς ὑβρίζουσιν· ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιωθῇς μὲ τὸ ἔργον τὴν ἀλήθειαν, ὀλίγον καρτέρησον· ταῦτα εἰποῦσα, ἤφερεν ἀπὸ τὸν

σικόν της τρεῖς Εἰκόνας, μίαν τῆς Θεοτόκου μὲ τὸ θεῖον βρέφος, καὶ δύω τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. τὰς ὁποίας ἐπροσκύνησε ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ λέγει του· ἔχεταις νὰ μοῦ ἐνθυμᾶσαι τῆς ἁμαρτωλῆς δούλης σου. Ὑποδεξάμενος ὃν τὴν καλήν της προαίρεσιν, ἔστερξε, καὶ τοῦ ἤφερνε κάθε Σάββατον καὶ Κυριακὴν ἕξη οὐγκίας ψωμὶ, καὶ νερὸν τρία ποτήρια, καὶ ὄχι ἄλλο τίποτας, ὅτι μόνον τόσον ἔτρωγε τὴν Ἑβδομάδα, ὅλους τοὺς ἑνδεκα Μῆνας, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸ Πραιτώριον. Ἐκεῖ γᾶν καθεζόμενοι οἱ Ὅσιοι, ἀνέφερεν ἕνας Κρητικὸς ἐνάρετος, ὀνόματι Ἀντώνιος, ὁποῦ ὑπέμεινεν ἀνδρικοὺς ἀγῶνας ὁ γενναῖος διὰ τὸν Κύριον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Στέφανον καὶ τοὺς ἄλλους συνδεσμώτας· ἀκούσατε τὰς ἀριστείας, τοῦ μακαρίου Παύλου νὰ κλαύσετε.

Εἰς τὴν Κύπρον ἦτον ἕνας Ἀρχισατράπης τἤνομα Θεοφάντις, τὸ παρανόμι Λαρδύτυρος· οὗτος ἤφερε τὸν Ἅγιον εἰς ἐξέτασιν, καὶ δείχνει του ἕνα φοβερὸν κολαστήριον ὄργανον, καταπέλτην καλούμενον, καὶ μίαν Εἰκόνα τοῦ ἐσταυρωμένου λέγωντας, ἕνα ἀπὸ τὰ δύω ταῦτα ποίησον, ἢ τὴν Εἰκόνα νὰ πατήσῃς νὰ ζήσῃς, ἢ νὰ σὲ βάλω εἰς ταύτην τὴν βάσανον. Ὁ δὲ γενναῖος Παῦλος ἐβόησε λέγωντας· μὴ γένοιτο Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, νὰ πατήσω τὴν Εἰκόνα σου, καὶ μὲ τὸν λόγον ἔσκυψεν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὴν ἐφίλησεν· ὅθεν ἔδεσαν αὐτὸν εἰς τὸν καταπέλτην μὲ δύω σανίδια δυνατὰ, καὶ τὸν ἐπέρασαν μὲ σίδηρα εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν κατακέφαλα, τὸν ἐκατάκαυσαν. Ταῦτα εἰπόντος ἐκείνου, ἔκλαιον ἅπαντες· καὶ ἐγερθεὶς ἄλλος ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Συνοδίαν ἐκείνην, ὅστις ἦτον Ἱερομόναχος ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς, καὶ εἶχασι κομμένην τὴν μύτην του, καὶ τὰ γένειά του χρισμένα μὲ πίσσαν καὶ νάφθαν, ἔτι δὲ καὶ κατακαυμένον τὸν εἶχασι διὰ τὴν εὐσέβειαν, οὗτος ὠνομάζετο Θεοστήρικτος, καὶ ἰδὼν, ὅτι ὁ Ἅγιος ἠγάπα νὰ ἀκούῃ τῶν Ὁμολογητῶν τὴν διήγησιν, εὐπε ταῦτα· τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἐλειτουργήσαμεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἔρχεται ὁ Ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας, τὸν ὁποῖον ἐπονομάζουν Μαχανσοράκων διὰ τὴν ὠμότητα· καὶ σεβαίνωντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ πολλοὺς στρατιώτας, ἀνέτρεψε τὴν Ἱερὰν Μυσταγωγίαν ὁ ἐναγὴς, καὶ ἔβεσε τοὺς ἐκλεκτοτέρους Μοναχοὺς τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα· καὶ τοὺς ἄλλους ἔδειρε, καὶ διαφόρως τοὺς ἐβασάνισε, κόπτωντας τὴν μύτην τους πρότερον, καὶ χρίσας μὲ πίσσαν τὰ γένεια, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶμαι καὶ ἐγὼ ἕνας, καθὼς μαρτυρᾷ ἡ ὄψις μου. Εἰς ταῦτα δὲν ἐχόρτασεν ὁ παράνομος, ἀλλὰ καὶ τὸ Μοναστήριον ὅλον μὲ ταῖς Ἐκκλησίαις κατέκαυσε, τοὺς δὲ λ ή. Πατέρας ἔβαλεν εἰς ἕνα θόλον λουτροῦ παλαιοῦ, καὶ κτίσας τὴν θύραν, ἀφῆκεν αὐτοὺς, καὶ ἀπὸ τὴν πεῖναν ἀπόθαναν. Ταῦτα ἀκούοντες οἱ Πατέρες ἐδάκρυσαν, καὶ ἐπαρεκάλεσαν τὸν Ἅγιον νὰ τοὺς εἰπῇ λόγον τινὰ παρακλήσεως, ὅστις ἐστέναξεν ἐκ μέσου τῆς καρδίας, καὶ λέγει τους· Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλας τὰς θλίψεις ὁποῦ μᾶς ἔλθουσι, διὰ νὰ λάβωμεν τῆς ὑπομονῆς τὸν στέφανον· καὶ ἐὰν μας παραδώσουν οἱ ἀσεβεῖς εἰς πῦρ, ἢ ξίφος, ἢ βυθὸν, ἢ κρημνὸν, ἢ εἰς ἄλλον σκληρότερον θάνατον, ἂς τὰ ὑπομείνωμεν πρόθυμα, καθὼς οἱ προτήτεροί μας ἔπαθον, ὁ Πέτρος λέγω ὁ ὁσιώτατος, ὁποῦ τὸν ἐκατάκοψαν διὰ τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀνελεημόνητα, ἔτι δὲ καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν τῆς Μοναγρίας Ἡγούμενον, τὸν ὁποῖον ἔκλεισαν εἰς σάκκον, καὶ δένοντες λίθον βαρὺν, ἐβυθισαν εἰς τὸ πέλαγος· ἀλλὰ τίς λόγος νὰ διηγηθῇ τὰς διαφόρους κολάσεις, ὁποῦ ὑπέμειναν οἱ μακάριοι; τοὺς ὁποίους ἂς μιμηθοῦμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ θησαυρίσωμεν πλοῦτον ἄμετρον, μὲ ὀλίγην κακοπάθειαν, ὅτι ὅσα κακὰ πάθωμεν ἐδῶ πρόσκαιρα, δὲν εἶναι ἄξια νὰ τὰ παρομοιάσωμεν μὲ τὴν μέλλουσαν δόξαν τοῦ Παραδείσου, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια ἔλεγεν ὁ ἀοίδιμος Στέφανος, διὰ νὰ προθυμοποιῇ τοὺς συνδεδεμένους εἰς θάνατον. Μετὰ ἡμέρας τινὰς ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτε ἐπλησίαζεν ἡ τελευτήτου, καὶ λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα ὁποῦ τὸν ἔτρεφεν·

εὐχαριστῶσοι εἰς τὸν κόπον ὁποῦ ἐπῆρες τόσας ἡμέρας, νὰ μοῦ φέρνῃς τροφὴν, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὸν μισθὸν πολυπλάσιον· ἀπὸ τώρα γοῦν καὶ ἔμπροσθεν μή μου φέρῃς πλέον τίποτα ἕως ἡμέρας τεσσαράκοντα, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ἀναπαύσεώς μου ἐσίμωσε· δι' αὐτὸ θέλω νὰ νηςεύσω καμπόσον τὸ κατὰ δύναμιν· Ἡ δὲ φιλόξενος ὑπήκουσεν. Ὅλας οὖν αὐτὰς τὰς μ'. ἡμέρας καὶ νύκτας δὲν ἔπαυεν ὁ Ἅγιος νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀδελφοὺς τὰ σωτήρια λόγια· ἀλλὰ καὶ τινὲς Λαϊκοὶ εὐλαβεῖς τῆς Πόλεως ἐνδύνοντο ῥάσα, καὶ ὑπήγεναν κρυφὰ νὰ ἀκούουσι τὴν διδασκαλίαν τε, νὰ λαμβάνουν τὴν εὐλογίαν του. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀκτὼ καὶ τριάκοντα, ἐπροσκάλεσε τὴν φιλόξενον ἐκείνην, καὶ λέγει της εἰς ἐπήκοον τῶν Πατέρων· ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ, καὶ νὰ σοῦ ἀντιμετρήσῃ τὸν μισθὸν πολυπλάσιον τῆς ὑπηρεσίας, ὁποῦ μοῦ ἔκαμες ὡς ἀληθὴς αὐτοῦ μαθήτρια· ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι ὅποιος ποτίσει ξένον, καὶ πένητα ἕνα ποτῆρι νερὸν, νὰ μὴ χάσῃ τὸ ἀνταπόδομα· καὶ ὅστις δεχθῇ δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίᾳ, νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς δικαίου μίσθωμα. Ἤξευρε γοῦν, ὅτι ὅσην εὐεργεσίαν ἔκαμες πρός με, ἐκείνου τοῦ Δεσπότου τὴν ἔκαμες, κατὰ τὸν λόγον του. « Ἐφ' ὅσον ἐπαήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε »· σήμερον οὖν ὁ μισθὸς τῆς προθέσεώς σου εἰς ἐμὲ ἐτελειώθη, τὸν ὁποῖον νὰ ἀπολαύσῃς ἀπὸ τὸν Θεὸν αἰώνια· λάβε δὲ καὶ ταύτας τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας ὁποῦ μοῦ ἔδωκες, αἱ ὁποῖαι νὰ σὲ φυλάγουσιν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην ἀπὸ κάθε πονηρὸν συνάντημα, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, νὰ σὲ ἀξιώσῃ ἡ χάρις αὐτῶν, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν Παράδεισον. Ταῦτα εἰπὼν ἐστέναξεν ἐκ μέσης καρδίας λέγωντας· αὔριον παρέρχομαι ἀπὸ τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ ὑπάγω εἰς τὸν οὐράνιον Αὐτοκράτορα· ἡ μὲν οὖν κλαύσασα πικρῶς, καὶ ἀποχαιρετήσασα τὰ τελευταῖα, ἐπῆρε τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας, καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν συγχώρησιν ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Θεόπνευστος Στέφανος ἐπρόσταξεν ὅλους τοὺς Πατέρας, νὰ κάμουν ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον, ὑμνολογοῦντες τὸν Κύριον· καὶ τὸ πρωὶ ὑπῆγαν τινὲς μισόθεοι πρὸς τὸν Τύραννον λέγοντες, ὅτι ὁ Στέφανος ἔκαμε Μοναστήριον τὸ Πραιτώριον, καὶ οὐ μόνον ὅλας τὰς νύκτας ψάλλουσιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πολῖται παγένουν, καὶ τοὺς διδάσκει, νὰ προσκυνοῦσι τὰ Εἴδωλα. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ ἄνομος, καὶ προστάσσει νὰ εὐγάλουν τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν θανατώσων ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλιν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου ἦτον Ναὸς κτισμένος τῆς Ἁγίας Μαύρας προτήτερα, καὶ ὁ Τύραννος τὸν ἐχάλασε, καὶ ἔγινεν ὁ τόπος φονευτήριον ὕστερα. Ἀ'φ' οὗ γοῦν ἔδωκε κατὰ τοῦ Ἁγίου ὁ ἐναγὴς τοιαύτην ἀπόφασιν, ἔγραφε καὶ προστάγματα, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς διαφόρους τόπους τῆς Πόλεως, ὅτι ὅποιος εὑρεθῇ νὰ ἔχῃ κανένα φίλον Καλόγερον, ἢ τὸν κρύψει εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ κἂν μαῦρον ῥάσον νὰ εὑρεθῇ εἰς τὸ σπῆτί του, νὰ εἶναι ἐξόριστος. Ἦτον οὖν εἰς ὅλην τὴν Πόλιν πολλὴ καὶ ἄμετρος σύγχυσις, καὶ οὐ μόνον ἐχθροὺς ἐκατάβαναν, ἀλλὰ καὶ φίλον ὁ φίλος καὶ γνώριμος, καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀδελφόν, καὶ ὁ δοῦλος τὸν κύριον, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν Πόλιν θρῆνος περισσότερος, παρὰ ὁπόταν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς καὶ ὁ Οὐάλης εἰχασι τὸ βασίλειον.

Ὁ δὲ δήμιος ὁποῦ ἔστειλε νὰ θανατώσῃ τὸν Ἅγιον, τὸν εὔγαλεν ἀπὸ τὸ Πραιτώριον, καὶ βάνωντάς του ξύλον εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὸν τράχηλον, τὸν ἔσυρνεν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς Πόλεως. Ὁ δὲ Τύραννος εἶχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεγάλην πανήγυριν τῆς Βασιλίσσης, ὅθεν διὰ νὰ μή της κακοφανῇ πῶς εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτῆς ἔγινεν αἱματοχυσία, ἔτι δὲ κρίνωντας τὸν Ὅσιον ἀνάξιον τοιούτου θανάτου, νὰ κόψουν θηλονότι τὴν κεφαλήν του χωρὶς ἄλλην βάσανον, ἐπρόσταξε νὰ τὸν στρέψουν εἰς τὸ Πραιτώριον· ἔπειτα ἔστειλε κρυφὰ δύω Νέους ἀδελφοὺς ὡραίους ψυχῇ τε [καὶ σώματι, οἵ τινες ἦσαν κρυφὰ Ὀρθόδοξοι, καὶ λέγει τους· ὑπάγετε εἰς τὴν φυλακὴν, νὰ εὑρῆτε τὸν Στέφανον, καὶ κολακεύσετέ τον πρῶτον μὲ ἡμέρα λόγια, νὰ μοῦ ὑπακούσῃ, καθὼς ἐγὼ τὸν ἐλυπήθηκα σήμερον, καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἐχάρισα· εἰ δὲ καὶ δὲν στέρξῃ, ἀλλὰ κινήσῃ τὴν γλῶσσαν νὰ μᾶς

ὑβρίζῃ, δότε του τόσον δαρμὸν, ἕως νὰ ξεψυχήσῃ ἀπὸ τοὺς πόνους, νὰ δώσῃ κακὸν καὶ βίαιον θάνατον· οἱ ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι ὑπῆγαν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ τοῦ εἶπασιν ὅσα τοὺς εἶπεν ὁ Τύραννος, ἀμὴ κακὸν δέν τε ἔκαμαν, μόνον ἐπῆραν τὴν εὐλογίαν του· καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὸν βασιλέα, λέγοντες, ὅτι δέν ἤθελε νὰ τοὺς ὑπακούσῃ ὁ Στέφανος, καὶ τοῦ ἔδωσαν τόσαις πληγαῖς, ὁποῦ τὸν ἀφῆκαν ὡς ἀπεθαμμένον ὀλίγον πνέοντα. Ὁ δὲ Τύραννος τότε μὲν τοὺς ἐφιλοτίμησεν, ἀμὴ ὕστερα ὁποῦ ἔμαθε τὰ γενόμενα, τοὺς ἐθανάτωσεν. Ὁ γοῦν Θεῖος Στέφανος ἐσύναξεν εἰς τὸν ὄρθρον τοὺς μοναχοὺς, καὶ ἀναγνώσαντες τὴν ἀκολουθίαν, τοὺς ἔδωκε τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν λέγωντας· χαίρετε Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ, καὶ φυλάγετε τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν ἀκριβά, καὶ εὔχεσθε διὰ τὴν ἀναξιότητά μου, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τελευτῆς μου· καὶ φοβοῦμαι μὴν ἐμποδίσουν τὴν ψυχήν μου οἱ δαίμονες, διὰ τὰς πολλὰς ἁμαρτίας μου. Τότες ὅλοι οἱ Πατέρες ἔῤῥαιναν ὡς ποτάμι δάκρυα, καὶ ὁ Ἅγιος τοὺς εἶπε νὰ τοῦ εὐγάλουν τὸ Ἱερὸν καλυμαύχιον, καὶ τὸ μανδύον, τὴν ζώνην, καὶ τὸ Κεκκύλιον· οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γυμνωθῇ ἀπὸ τὰ ἱερὰ ἱμάτια τέλεια· καὶ ὁ Ἅγιος ἀπεκρίνατο, ὅστις μέλλει νὰ παλαίσῃ, κάμνει χρεία νὰ εἶναι ὁλόγυμνος, ὅτι δὲν εἶνε πρέπον νὰ καταπατηθοῦσιν ἀπὸ τοὺς ἐναγεῖς τὰ Ἅγια. Ταῦτα εἰπὼν ὑπήκουσαν, καὶ ἔμεινε μόνον μετὰ τοῦ δερματίνου χειτῶνος καθεζόμενος, καὶ λέγων αὐτοῖς τὰ σωτήρια.

Ὁ δὲ Τύραννος ὅταν ἐξημέρωσεν ἔδαιμονίσθη καθολικὰ ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἀκούσας ὅτι οἱ δύω νέοι ὁποῦ ἔστειλε νὰ τὸν θανατώσουν, ὁλότελα δέν του ἔγγισαν, καὶ πηδήσας εἰς τὰ προαύλια τῶν Βασιλείων ἐφώναζεν· ὢ τῆς βίας, ὢ τῆς δειλίας· δὲν ἔχω τινὰ νὰ μοῦ βοηθήσῃ διὰ τὸν ἐχθρόν μου, ὁποῦ καταγελᾷ καὶ ὑβρίζει με. Συναχθέντες οὖν οἱ στρατιῶται καὶ δοῦλοί του, τὸν ἠρώτων, τίς ἦτον ὁ ἐχθρός του, καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Στέφανος τοῦ Αὐξεντίου εἰς τὴν φυλακὴν, βασανίζει τὴν ψυχήν μ.ε, καὶ πολεμᾷ με ὁ ἀμνημόνευτος· τότες ἔ-

δραμον ὅλοι εἰς τὸ Πραιτώριον ὡς ἄγριοι λέοντες, καὶ ἐφώναζον πρὸς τοὺς φύλακας, δότε μας ταχέως τὸν Στέφανον· ὁ ὁποῖος ὡς ἕτοιμος εὐγῆκεν εὐθὺς μὲ προθυμίαν ἀτάραχα λέγωντας· ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ ζητᾶτε. Ἐκεῖνοι δὲ παρευθὺς τὸν ἅρπασαν, καὶ εὐγάνοντες ἀπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τὰ σίδηρα, τὸν ἐτράβιζαν ἀπὸ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, καὶ ἄλλοι τὸν ἐλάκτιζαν, ἄλλοι τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ ξύλα καὶ πέτραις, καὶ δὲν ἄφησαν τιμωρίαν καὶ ὕβριν τινὰ, νὰ μήτον βασανίσουν οἱ ἄνομοι· καὶ ὅταν ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίς Θεοδώρου τοῦ Μάρτυρος, ἐσήκωσεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν, νὰ ἀποδώσῃ ὡς εὐσεβὴς τὴν τελευταίαν προσκύνησιν, καὶ βλέπωντάς τον ἕνας ἀπ' ἐκείνους τοὺς φονεῖς, ὀνόματι Φιλομμάτιος, ἐθυμώθη ὁ ἀνόητος, λέγωντας· βλέπετε, πῶς θέλει νὰ γένῃ μάρτυρας εἰς τὰ ὕστερά του ἐτοῦτος ὁ ἀμνημόνευτος; Ταῦτα εἰπὼν ἅρπασεν ἕνα ξύλον, καὶ δίδει του μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν εἰς τὸν μήλιγγα· καὶ ὁ μὲν Ἅγιος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον, ἡ δὲ Θεία δίκη ἔφθασε δικαίως τὸν ἄδικον, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ὁπὸ ἐκτύπησε τὸν Ἅγιον, εἰσῆλθεν ἔσω του δαιμόνιον ἄγριον, καὶ πέφτωντας εἰς τὴν γῆν, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ εὔγαζεν ἀφροὺς, καὶ οὕτως ἔμεινεν ἕως τέλους δεινῶς ὁ δεινὸς καὶ ἀθλίως βασανιζόμενος. Ἀλλὰ κἂν ἀπὸ τοιοῦτον θαυμάσιον δὲν ἐσωφρονίσθησαν οἱ ἀνόητοι, ἀμὴ καὶ οὕτως ἀπεθαμμένον ἔσυρναν τὸν Ἅγιον, καὶ δὲν ἔμεινε κανένα μέλος τοῦ μακαρίου Στεφάνου ἀστεφάνωτον· αἱ χεῖρες καὶ πόδες του εἰς τοὺς λίθους ἐσυντρίφθησαν, τὰ δάκτυλα καὶ ὀνύχια ἀνεσπάσθησαν, ἡ κοιλία του ἔσπασε, καὶ ἐχύθησαν ὅλα του τὰ ἐντόσθια, ὅτι ἕνας ἀπ' ἐκείνους τοὺς μιαροὺς ἐπῆρε μίαν μεγάλην πέτραν μὲ τὰ δύω χέρια, καὶ τοῦ ἐκτύπησεν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εὐθὺς ὅλη ἡ κρυφία τῶν σπλάγχνων σύνθεσις ἐχύθη· πλὴν οὔτε τότε τὸν ἄφῆκαν οἱ ἀχόρταγοι, ἀλλὰ τὸν ἐτράβιζαν ὅλον τὸν δρόμον, καὶ τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ λίθους οὐ μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία ἔῤῥιπταν πέτραις ἐπάνω του, διὰ νὰ φανοῦσι πιστοὶ πρὸς

τὸν Τύραννον· Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τοῦ βοός, εἰς κάπηλας ὁποῦ ἔψηνεν ὀψάρια, ἅρπασεν ἕνα σαυλὸν ἀπὸ τὴν φωτίαν, καὶ κτυπῶντάς του εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐσχίσθη εἰς δύω μερτικὰ, ὅθεν ἐχύθη εἰς τὴν γῆν ὁ μυελός του. Τότες ἕνας εὐσεβὴς τὴν κλῆσιν Θεόδωρος, ἐκαμώθη πῶς ἐγλύστρησε καὶ ἔπεσε, καὶ οὕτως ἔβαλεν εἰς τὸ μανδήλιόν του τὸν μυελὸν τοῦ Ἁγίου, καὶ κρύβωντάς τον ἔδραμε πάλιν νὰ ἰδῇ ποῦ θέλουν ρίψει τὸ Ἅγιον Λείψανον ἕως τὴν μονὴν τοῦ Μονοκίονος, ὅτι ἐκεῖ εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον ἦτον ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου πολιτευομένη θεάρεστα· καὶ διὰ νὰ τὴν δυναστεύσουν νὰ ῥίψῃ καὶ αὐτὴ λίθους εἰς τὸ Λείψανον, τὸν ἐπέρασαν ἀπ' ἐκεῖ ἐπιταυτοῦ, ἀλλὰ ἐκείνη τὸ ἐπρογνώρισεν ὅθεν ἔφυγε προτήτερα, καὶ ἐκρύβη εἰς ἕνα τάφον σκοτεινόν· οἱ δὲ ἀνόσιοι μὴ εὑρόντες αὐτὴν, ἔῤῥιξαν τὸν Ἅγιον εἰς τὸν λάκκον, ὅπου ἔβαναν τοὺς καταδικασμένους Ἕλληνας ὅθεν ἐπληρώθη καὶ εἰς αὐτὸν ἡ προφητεία, καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ δίκαιος. Τότε γοῦν ὑποστρέφοντες οἱ φονεῖς, ἀνήγγειλαν χαίροντες χαίροντι τῷ Βασιλεῖ τὰ γενόμενα, ὅς τις ἔκαμε τράπεζαν πλουσίαν καὶ τοὺς ἐφίλευσεν. Ἐτελειώθη δὲ ὁ πολύαθλος Στέφανος, ὅταν ἦτον νγ'. χρόνων, τῇ κή. τοῦ Νοεμβρίου, τὴν ὁποίαν ἡμέραν ἦσαν ὁ Οὐρανὸς ξάστερος, λάμπωντας ὁ Ἥλιος, καὶ ἐξαίφνης τὴν τρίτην ὥραν ὡς ἐθανάτωσαν τὸν Ἅγιον, ἐφάνη ἕνα κόκκινον σύνεφον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅπου ἀσκήτευεν ὁ Ὅσιος, ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ σύνεφον, καὶ ἔγινε μαῦρον, καὶ ἐσκότισεν ὅλον τὸν ἀέρα, καὶ ἔπεσε τόσον μεγάλη χαλάζη μόνον εἰς τὴν χώραν μέσα, ὁποῦ ἦτον θαῦμα ἐξαίσιον καὶ πολλοὶ ἐκινδύνευσαν· ὅθεν ἐγνωρίσθη σαφέστατα, πῶς ὁ Θεὸς ἔδειξε τοιοῦτον σημεῖον εἰς ἔλεγχον τῶν ἀσεβῶν, καὶ διὰ δόξαν τῶν δούλων του. Ἡ δὲ δολία δούλη ἐκείνη τῆς Οἰσίας Ἄννης, ὁποῦ ἐσυκοφάντησε τὴν Κυρίαν της μὲ τὸν Ἅγιον, ἔλαβε καὶ αὐτὴ μὲ τρόπον τοιοῦτον ἀπὸ τὸν Δικαιοκρίτην πρεπόντως ἀνταμείψιν· ἤγουν ὑπανδρεύσας αὐτὴν ὁ πορῤῥηθεὶς Αὐλικάλαμος διὰ τὴν συκοφαντίαν, καθὼς τῆς ἔταξεν, ἐγγαστρώθη δύω παιδία δίδυμα· καὶ μίαν νύκτα ὁποῦ τὰ ἐγέννησεν, ἠγέρθησαν ὀρθὰ, ὡ τοῦ θαύματος, καὶ ἐμάσσησαν τὰ βυζὰ τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καὶ παρευθὺς ἡ ἀθλία ἀθλίως ἐξέψυξε, καὶ οὐ μόνον αὐτὴν ἐθανάτωσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐχιδνότοκα ἕνα τὸ ἄλλο ἐφόνευσε. Τοιαῦτα γίνονται τῶν συκοφάντων τὰ ἐπιτίμια· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο παρόμοιον. Ὁ Θεοσεβὴς ἐκεῖνος Θεόδωρος, ὁποῦ ἔκρυψε τὸν μυελὸν τοῦ Ἁγίου τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Δίου, καὶ λέγει του κρυφὰ τὴν ὑπόθεσιν· ὁ ὁποῖος ὑπῆγεν εἰς ἕνα Ναὸν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος, ὁποῦ ἦτον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς Μονῆς, καὶ ἐκεῖ εἰς ἕνα σεντουκάκι μικρὸν ἔβαλε τὸν μυελὸν, καὶ τὸν ἔκρυψαν, καὶ μόνον ἕνα μικρὸν παιδίον τοὺς εἶδε πῶς τὸ ἔβαλαν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα εἰς τόπον ἀπόκρυφον· καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασε καιρὸς, καὶ ἦλθε τὸ παιδίον εἰς ἡλικίαν νόμιμον, ἐπαρεκάλει τὸν Ἡγούμενον νὰ τὸν χειροτονήσῃ διάκονον, καὶ αὐτὸς δὲν ἤθελεν, ἐγνωρίζωντας πῶς ἦτον ἀνευλαβὴς εἰς τὰ Θεῖα καὶ ἀμελέστατος.

Ὁ δὲ νέος ἐφοβέρισε τὸν Ἡγούμενον, νὰ τοῦ κάμῃ ζημίαν μεγάλην· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκλεψε τὸ σεντουκάκι, ὁποῦ εἶχε τοῦ Ἁγίου τὸν μυελὸν, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ λέγει του· ὁ Ἡγούμενός μου καὶ ὁ Θεόδωρος, ὁποῦ ἐξώρισες εἰς τὴν Σικελίαν, προσκυνοῦσι τὰ κόκκαλα τῶν κακούργων, ὁποῦ φονεύεις, καὶ ἐσένα ὀνομάζουσι νέον ἀποστάτην καὶ Τύραννον, καὶ σοῦ ἤφερα τοῦτο τὸ λαρνακίδιον, νὰ πιστωθῇς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ εἶπε τοῦ νέου, νὰ φυλάγῃ τὸ σεντοῦκι ἀκριβῶς, ἕως ἄλλην του πρόσταξιν, τὸν δὲ Ἡγούμενον ἐφυλάκωσε, δεδεμένον χεῖρας καὶ πόδας μὲ ἅλυσον· ἔστειλε δὲ καὶ ἤφεραν ἀπὸ τὴν Σικελίαν τὸν Θεόδωρον, τὸν ὁποῖον πρότερον ἐξώρισε, διατὶ τοῦ τὸν ἐκατάβαλαν, πῶς ἐπροσκύνα τὰς Ἁγίας Εἰκόνας, καὶ παραστήσας τὸν παῖδα ἔμπροσθεν τοῦ Ἡγουμένου καὶ τοῦ Θεοδώρου, καὶ ἐλέγχων αὐτοὺς, ἀρνήθησαν λέγοντες, ὅτι δὲν ἴξευραν τίποτα· τότε προστάσσει τὸ παιδίον ὁ Τύραννος, νὰ φέρῃ τὸ λαρνακίδιον, τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἄφαντον (ὢ τοῦ θαύματος) ἕως τὴν σήμερον· ὁ δὲ πονηρότατος Τύραννος ὅταν εἶδε πῶς δὲν εὑρέθη τὸ ἀγγεῖον, ἐγνώρισε πῶς ἦτον θαυμάσιον· ὅθεν διὰ νὰ μὴν αὐξήσῃ ἡ δόξα τοῦ Ἁγίου, νὰ λέγουν, ὅτι ἐθαυματούργησεν, ἔῤῥιξε τὸ πταίσιμον ὅλον εἰς τὸν συκοφάντην, πῶς τοὺς ἐγκάλεσε ψεύματα· καὶ αὐτοὺς μὲν ἀφῆκεν ὡς ἀναιτίους χωρὶς τινὰ παίδευσιν, τὸ δὲ παιδίον ἔδειρεν ὡς ψεύστην, καὶ τὸ ἐξώρισε, καὶ οὕτως ἔπεσεν εἰς τὸν λάκκον, ὁποῦ διὰ τοὺς ἄλλους ἐκατασκεύασεν. Οὕτως οὖν ἔσει ἠδίκησαν τὸν Ἅγιον, ἔλαβον ἀπὸ τοῦτον τὸν Κόσμον τὸν ἀῤῥαβῶνα τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κοπρώνυμος ἀπέθανε κακὸν θάνατον, καθὼς εἰς τὸν χρονογράφον φαίνεται· ὅτι καθὼς αὐτὸς ὑπῆγενε νὰ κτυπήσῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμον, ἦλθεν εἰς αὐτὸν ὀργὴ θεϊκὴ, καὶ εὔγαλεν εἰς τὰ σκέλη δεινὴν ἀσθένειαν, ἡ ὁποία τὸν ἔκαιεν ὡς ἀπτούμενα κάρβουνα, καὶ οὕτως ὁ κακὸς κακῶς ἐξέψυξε, καὶ ἔδωκε δίκην τῶν ἀδίκων του πράξεων· ἔτι ὁ Δίκαιος Κριτὴς δὲν ἀφίνει κακουργίαν ἀπαίδευτον, διὰ δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ὧ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΩ ΙΔ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ,

ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ, ΑΡΡΙΑΝΟΥ,

Καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Οὗτοι ἦσαν τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Βιθυνῶν, ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περίφημον, εἰς δὲ τὴν εὐσέβειαν ἐφάνησαν λαμπρότεροι καὶ περιφανέστεροι, ἐπειδὴ ὑπέμειναν ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς διάφορα παιδευτήρια, καὶ δὲν ἐνικήθησαν οἱ ἀήττητοι· ἦσαν οὖν τότε εἰς ὅλα τὰ Κάστρη, καὶ Πόλεις ὡμοὶ καὶ ἀνήμεροι Ἄρχοντες, καὶ ἐτιμωροῦσαν τοὺς πιστοὺς ἀνελεημόνητα· ἦλθε δὲ καὶ εἰς τὴν Καισάρειαν, ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἅγιοι, ἕνας Ἄρχων Κουμβρίκιος ὀνόματι, ὅστις ἐπιμελεῖτο πολλὰ τὰ Εἴδωλα, ἔκτισε βωμοὺς, ἔκαμνε θυσίας, καὶ εἴτι ἄλλο ἐδύνετο, πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναισθήτων Εἰδώλων ὁ τούτων ἀνοητότερος, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς ἦτον εἰς αὐτὴν τὴν πλάνην βεβυθισμένος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἔπασχε νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν ὁ ἀσύνετος, ἄλλους μὲ κολακείας, καὶ ἄλλους μὲ φοβερισμούς.

Ὁ δὲ Λεύκιος ἦτον ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς Πόλεως, καὶ βλέπων τὰς θλίψεις τῶν δικαίων, ἐθλίβετο, καὶ τοὺς ἐλυπᾶτο ὡς συμπαθέστατος· ὅθεν ἀπὸ τὸν Θεῖον ζῆλον ἀνεφλέγετο ἡ καρδία του νὰ παῤῥησιασθῇ διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ ὑποφέροντας νὰ βλέπῃ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὑβριζόμενον. Ἀπῆλθεν οὖν αὐτοκάλεστος μίαν ἡμέραν, ὅταν ἦυρε καιρὸν ἁρμόδιον, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Κουμβρίκιον· διατί φο-

νεύεις τὴν ψυχήν σου ταλαίπωρε, προσκυνῶντας κωφὰ καὶ ἀναίσθητα Εἴδωλα; καὶ οὐ μόνον ἐσὺ ὑπάγεις εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἀμὴ βιάζεις καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, νὰ γένωνται τῶν λίθων καὶ ξύλων ἀναισθητότεροι· κάλλιον νὰ ἐγνώριζες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ Σωτῆρά σου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ἀφίνωντας τὸ σκότος τῆς ματαιότητος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐξαίφνης ἀπὸ τὸν Λεύκιον, ἐθυμώθη, καὶ προστάσσει (χωρὶς νὰ τὸν ἐξετάσῃ ὁλότελα) νὰ τὸν τανύσουν, καὶ νὰ τὸν δέρνουν εἰς τὴν ῥάχην ἄσπλαγχνα. ὁ δὲ Μάρτυς ἐδέχετο τὰς πληγὰς γλυκύτατα, εὐλογῶν καὶ εὐχαριστῶν τὸν Κύριον· ὅθεν ὁ Τύραννος βλέπωντας, ὅτι δὲν ἐσυλλογίζετο τοὺς ῥαβδισμοὺς, ἐπροστάξε νὰ τὸν δέρνουν χειρότερα, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ὅλον τὸ σῶμά του ἔγινεν ἁπλόν, τὰ κόκκαλα ἐσυντρίφθησαν, καὶ αὐτοὶ οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος ἤυχετο νὰ λάβῃ τὴν ψυχήν του ὁ Κύριος· ταῦτα ἀκούων ὁ Ἡγεμων, ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἀπὸ τὴν παῤῥησίαν του ὁποῦ ἤλθεν αὐτόκλητος εἰς τὰ κολαστήρια, καὶ ἐκατάλαβε, πῶς δὲν ἦτον διὰ νὰ μεταπείσῃ ἡ γνώμη του· ὅθεν εἶπεν αὐτῷ χάριν τινὰ προσποιούμενος, ἐπειδὴ ποθεῖς τὸν Θάνατον Λεύκιε, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸν χαρίσω, καθὼς καὶ ἄλλους πολλοὺς πολλάκις ὁμοίους σου πλανεμένους Χριστιανοὺς ἐθανάτωσα· οὕτως εἰπὼν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ἔξω τῆς πόλεως. Ὑπήγενε γοῦν ὁ Ἅγιος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἀγαλλιώμενος, μὲ φαιδρὸν καὶ ἱλαρὸν πρόσωπον, ὥσπερ νὰ ἔμελλε νὰ στεφανωθῇ, καθὼς ὄντως ἐστεφανώθη εἰς τὰ Οὐράνια, ὡς νομίμως ἀθλήσας καὶ δίκαια. Οὕτως οὖν εὐσεβῶς ἐτελειώθη ὁ Ἅγιος· ἡ δὲ μακαρία του ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὰ Οὐράνια, νὰ συνευφραίνεται μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους αἰώνια. Ἀπῆλθεν οὖν πανταχοῦ αὐτὴ ἡ φήμη διὰ τὸν Λεύκιον· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Χριστιανοὶ διὰ τὴν ὠμότητα τοῦ Κουμβρικίου ἐκρύπτοντο, ὁ δὲ Θεῖος Θύρσος Θείῳ ζήλῳ κινούμενος, ὑπῆγε πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ λέγει τον· χαίροις Κράτιστε Ἡγεμών. Ὁ δὲ Ἄρχων καὶ αὐτὸς αὐτὸν ὁμοίως ἀντεχαιρέτησε. Λέγει του ὁ Θύρσος, εἶναι συγχωρημένον νὰ συνομιλοῦμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀρχόμενοι πρὸς ἐσᾶς τοὺς Ἄρχοντας εἴτι θέλει πᾶς ἕνας κατὰ τὸ δίκαιον, ἢ μόνον νὰ σᾶς ὑπακούωμεν χωρὶς λόγου καὶ ἀποκρίσεως; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ναὶ, πᾶς ἕνας εἶναι ἐλεύθερος νὰ λέγῃ εἰς τὸ κριτήριον, καὶ μάλιστα ὅταν λέγῃ ὠφέλιμα λόγια. Καὶ ὁ Θύρσος· τίς λόγος οὖν εἶναι ὠφελιμώτερος, ὡς ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ψυχήν σου λυτρώνει ἀπὸ τὸν αἰώνιον Θάνατον; ἐγὼ ἐπ' ἀληθείας ἦλθα, νὰ σὲ ὁδηγήσω πρὸς τὴν ἀλήθειαν, νὰ σὲ συμβουλεύσω τὴν σωτηρίαν σου, διατὶ σὲ λυποῦμαι, καὶ θλίβεται ἡ καρδία μου, πῶς προσκυνᾷς λίθους καὶ ξύλα ἀνόητα, καὶ ἀφῆκες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὁποῦ ἔκαμε τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ ἅπασαν τὴν ὑφήλιον. Ταῦτα εἰπὼν μετὰ παῤῥησίας ὁ Ἅγιος, τοῦ ἤφερε πολλὰς ῥήσεις εἰς μαρτυρίαν ἀπὸ τοὺς Προφήτας διὰ νὰ μὴ προσκυνοῦν οἱ ἄνθρωποι ἄλλο εἶδος, εἰμὴ μόνον τὸν ἕνα Θεόν. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἀπεκρίνατο, ἡ πολλή σου ἀναισχυντία σὲ φανερώνει πῶς εἶσαι εἰς τὴν πλάνην καὶ ἀσθένειαν τῶν Χριστιανῶν· πλὴν ἄφες αὐτὰ τὰ φλααρίσματα, καὶ μάταια ἐρωτήματα, νὰ τὰ λύσουν οἱ παῖδες, ὁποῦ καθουνται εἰς τὸ σχολεῖον εἰς ἄδειαν· σὺ δὲ ὑπάκουσον τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ προσελθὼν θυσίασον τοῖς Θεοῖς· εἰδὲ μὴ, ἐγὼ σοῦ θέλω δώσει ἀντίδοσιν καὶ παίδευσιν εὔκαιρον τῆς ἀκαίρου ματαιολογίας καὶ αὐθαδείας σου. Καὶ ὁ Ἅγιος, δὲν εἶναι πρέπον νὰ γένωμεν οἱ λογικοὶ ἄλογοι καὶ ἀνόητοι, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα καὶ ἄλογα κτίσματα· ὅθεν δὲν πείθομαι νὰ ἀρνηθῶ τὴν Εὐσέβειαν· λοιπὸν ἐπειδὴ δὲν κρίνεις μὲ κρίσιν εὔλογον, ἀλλὰ βίᾳ καὶ δυναστείᾳ, κάμε εἴτι βούλεσαι.

Καὶ ὁ Ἄρχων· τάχα διὰ νὰ σοῦ δείξω ἥμερον πρόσωπον, σὲ ἔκαμα καὶ ἔγινες αὐθαδέστερος; ἀλλὰ βλέπων σε συνετὸν καὶ φρόνιμον, σὲ παρακινῶ εἰς τὸ συμφέρον σου πρὶν δοκιμάσῃς τὰ κολαστήρια. Λοιπὸν ὕπαγε εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἀπόδος

τοῖς Θεοῖς τὴν πρέπουσαν προσκύνησιν, νὰ σοῦ συγχωρήσω τὰ πρότερα, νὰ γένῃς φίλος τοῦ μεγάλου Βασιλίως, καὶ νὰ τιμηθῇς πολλὰ ἀπὸ λόγυ μου. Λέγει τον ὁ Ἅγιος, ἐγὼ ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἐγνώρισα τὴν ἀλήθειαν, καὶ καταγελάσας τὰ ἀκάθαρτα βδελύγματα τῶν ψευδωνύμων θεῶν σας, ἐπροτίμησα τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀμώμητον· λοιπὸν μὴν ἀμελᾷς, ἀλλὰ κάμε καθὼς ὁ Βασιλεύς σου ἐπρόσταξε. Τότε προστάσσει νέους δυνατοὺς ἀνδρειωμένους, νὰ τὸν δέρνουν εἰς ὅλον τὸ σῶμα ἕως νὰ κουρασθοῦν νὰ ἀλλάσσωνται, ἔπειτα νὰ τὸν δέσουν δυνατὰ μὲ λουρία ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τυ, καὶ νὰ τὰ τραβίζουν τόσον ἰσχυρῶς, ἕως νὰ εὔγυν ἀπὸ τὸν τόπον αἱ ἁρμονίαις, νὰ ξεχωρίσουν τὰ μίλη ἀπὸ ταῖς φόλισες· Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ὑπέμεινε τοιαύτην ἐδύνην ὀνύποιστον μὲ φαιδρὸν καὶ ἀγαλλόμενον πρόσωπον· Ὁ δὲ Τύραννος ἐφθόνησεν εἰς τὴν φαιδρότητα καὶ εἰς τὸ ἀνθηρὸν τὸ προσώπυ τυ, καὶ προστάσσει νὰ τὸν λύσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ νὰ κατακεντοῦσι μὲ σίδηρον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὰ βλέφαρα· τούτου γενομένου, ἐνεπλήσθη ὁ Θεῖος Θύρσος θάρσυς παρὰ Θεοῦ, καὶ ἤλεγχε μᾶλλον μὲ πολλὴν παῤῥησίαν τὸν Τύραννον, λέγωντας· πρόσχες εἰς ἐμὲ, νὰ καταλάβῃς τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν· ὅτι ὅσον ἐσὺ ἀφανίζεις τὸ σῶμά μου, τόσον ἐκεῖνος μοῦ δίδει περισσοτέραν εὐμορφίαν καὶ ὡραιότητα, διατὶ ἐτέταις ἡ πληγαῖς καὶ τὰ στίγματα καλλωπίζουσι τὰς ψυχάς μας καὶ σώματα. Ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος ἔβραζεν ἀπὸ τὸν θυμόν του, μὴν ἐξεύρωντας πῶς νὰ κάμῃ νὰ μή τον πολεμᾷ μὲ τὴν γλῶσσάν του, καὶ προστάσσει νὰ δέρνουν τὰς σιαγένας του μὲ στροβίλους χαλκοῦς, ἕως νὰ συντριφθοῦν οἱ ὀδόντες του· ἀλλὰ καὶ ταύτην ὑπομένων τὴν τιμωρίαν ὁ Ἅγιος, εἶχε πάλιν τὴν προτέραν φαιδρότητα, καὶ πάντοτες εὐλογῶν ηὐχαρίστα τὸν Κύριον, καὶ δὲν ἔλειπε ποτέ ὁ ὕμνος ἀπὸ τὸ στόμα του, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἔξαπτον τὸν θυμὸν τοῦ Ἄρχοντος, καὶ λέγει τῷ Μάρτυρι, μὴ βάλῃς εἰς τὸν νοῦν σου, Θύρσε, ὅτι μόνον αὐτὰ τὰ μικρὰ κολαστήρια ὁποῦ σοῦ ἔδωσα, εἶχες μόνον νὰ πάθῃς, ἀλλὰ γίνωσκε ὅτι τόσα θέλεις δοκιμήσει, ὁποῦ νὰ μάθῃς μὲ ποῖον τρόπον οἱ ἀπειθεῖς παιδεύονται· Καὶ ὁ Μάρτυς ἔλεγε· τῶν μεγίστων τούτων καλῶν εὐχαριστῶ σοι, ὁποῦ μοῦ ὠφελεῖς τὴν ψυχὴν μὲ τὰ προσωρινὰ ἐτοῦτα καὶ μικρὰ κολαστήρια· ναὶ παρακαλῶσε μὴ φθονήσῃς, μήτε ἀμελήσῃς νὰ μοῦ δώσῃς τόσην ἀπόλαυσιν. Τότε ἔβαλαν μολύβι, καὶ ἁπλώσαντες εἰς κλίνην γυμνὸν τὸν Ἅγιον πρήμητα, ἦλθασι τινὲς μάντεις καὶ γόητες πολύξευροι, καὶ τοῦ ἔλεγον· κάμε τὸ θέλημα τοῦ Ἡγεμόνος, νὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ ὁ Θεός σου εἶναι φιλάνθρωπος, καθὼς ἀκούομεν καὶ πανάγαθος, καὶ σοῦ θέλει συγχωρήσει διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως· ταῦτα μὲν αὐτοὶ ἔλεγον ἀπὸ τὸν δόλιον Ἄρχοντα προσασσόμενοι· ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ μὲν ὑπομένω τὰς προσκαίρους αὐτὰς τιμωρίας, διὰ νὰ φύγω τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ νὰ δοξασθῶ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν αἰώνια· ἀλλὰ ἐσεῖς ὁποῦ φιλονεικᾶτε πρὸς τὴν ἀλήθειαν, γινώσκετε ὅτι αὐτὸς ὁ μόλυβδος ὁποῦ βράζετε νὰ μὲ καύσετε, θέλει γένει μαρτύριον τῆς κακίας σας, νὰ παραδώσῃ πολλοὺς ἀπὸ λόγου σας εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστυν, νὰ κολάζεσθε ὡς ἀσεβεῖς αἰώνια. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι ἡ Θεία χάρις ἐγέμιζε τὴν καρδίαν του· οἱ δὲ ἄνομοι ἐνόμιζον ταῦτα λήρους καὶ φλυαρίσματα, καὶ ἔχυσαν ἐπάνω εἰς τὴν γεγυμνωμένην του ῥάχην τὸν μόλυβδον βράζοντα· ἀλλ' ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὁ μόλυβδος δὲν ἔγγιξε ποσῶς εἰς τὰς σάρκας του, ἀλλὰ ἐπήδησεν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀσεβῶν, καὶ πολλοὺς ἐθανάτωσεν. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ἠγέρθη τῆς κλίνης ἀβλαβὴς μὲ θαῦμα τῶν ὁρώντων καὶ ἔκπληξιν.

Ὁ δὲ Τύραννος ὡς τυφλὸς καὶ ἀνόητος ὠργίζετο μᾶλλον κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἔλεγε γόητα, καὶ ὕστερον πάλιν τοῦ ἔδωκε τιμωρίαις· ἀλλὰ ἔδειξε τὴν αὐτὴν ἀνδρείαν ὡς πρότερον, καὶ φωνὴ ἠκούετο ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἐθάῤῥυνε τὸν ἀθλητὴν περισσότερον, καὶ τοὺς μὲν δυσσεβεῖς ἐτάραξε, καὶ

τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐθορύβησε, τοὺς δὲ εὐσεβεῖς ἐστερέωσεν· ὅθεν ὁ Τύραννος τὴν αἰσχύνην μὴ ὑποφέρωντας, ἐφυλάκωσε πάλιν μὲ ἄλυσον δεδεμένον τὸν Μάρτυρα, διὰ νὰ συλλογισθῇ μὲ ποίαν ἄλλην βάσανον νὰ ἀναλώσῃ τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ Μάρτυς προσέπιπτε τῷ Δεσπότῃ θερμότατα, καὶ ἐδέετο νὰ τὸν ἀξιώσῃ τοῦ Θείου Βαπτίσματος, διὰ νὰ γένῃ χρησιμώτερος δοῦλός του, ὅτι ἀκόμη δὲν ἦτον βαπτισμένος· ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσε τῆς αἰτήσεώς του, καὶ τὸν ἠξίωσε νὰ λάβῃ δύω βαπτίσματα, ἤγουν τὸ δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος, καὶ τὸ τοῦ Μαρτυρίου. Τὸ μεσόνυκτον ἦλθεν ὁ Δεσπότης εἰς τὴν φυλακήν, νὰ ἐπισκέψῃ τὸν δοῦλόν του, καὶ εὐθὺς αἱ πόρται ἀνοίξασιν ἀπὸ λόγου τους, αἱ ἅλυσες ἔλυσαν, καὶ φῶς μέγα ἔλαμψεν εἰς τὸ δεσμωτήριον· ὅθεν ὁ Ἅγιος εὐγῆκεν ἔξω, καὶ ὑπῆγεν ὁδηγούμενος ἀπὸ θεῖον φῶς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὅς τις ἦτον κρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἰδὼν τὸν Ἅγιον ἐθαύμασε, πῶς εὑρέθη ἐκεῖ, ὁποῦ εἶχεν ἀκούσῃ τὰ ἀθλά του· πεσὼν οὖν ἐπὶ γῆς ἐπροσκύνησεν αὐτόν· ὅς τις ὁμοίως ἐπροσκύνησε τὸν Ἀρχιερέα λέγωντας, ἐγὼ Πάτερ τίμιε ἦλθον νὰ μὲ εὐλογήσῃς, καὶ ὄχι νὰ ζητᾷς εὐλογίαν ἀπὸ λόγουμου, διατὶ εἶμαι ἀκόμη ἀβάπτιστος, καὶ μὴν ἀμελήσῃς νὰ μὲ τελειώσῃς μὲ τὸ λουτρὸν τῆς ἀναγεννήσεως. Τότες οὖν ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη, ἔκαμε τὴν προσευχὴν αὐτὴν λέγωντας: Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁποῦ μὲ ἠξίωσες νὰ βαπτισθῶ εἰς τὸ ὄνομά σου, αὐτός με ἀξίωσον νὰ λάβω καὶ θάνατον δι' ἀγάπην σου. Τότες εὐλόγησεν ἕνας τὸν ἄλλον τους, καὶ ἀποχαιρέτησε τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν ὁδηγούμενος ἀπὸ φῶς θεϊκόν, ἀκολουθοῦντές του καὶ ἅγιοι Ἄγγελοι, τοὺς ὁποίους εἶδαν ὅσοι ἦσαν ἄξιοι. Ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ τῷ Θεῷ προσευχόμενος. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦλθεν ἐκεῖ ἕνας Κόμης Σιλβανὸς καλούμενος, σκληρὸς πολλὰ καὶ ἀπάνθρωπος ἄνθρωπος, ὅς τις ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Βασιλέα ἐξουσίαν, νὰ ἐξετάζῃ τοὺς ἄλλους Ἡγεμόνας καὶ Ἄρχοντας, ὁποῦ ἐκόλαζαν τοὺς Χριστιανούς, νὰ ἰδῇ ἐὰν τοὺς δίδουν δεινὰ κολαστήρια· καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ Θύρσου, πῶς ἔλαβε τόσα βάσανα, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν νικήσῃ ποσῶς ὁ Κουμβρίκιος, ἦλθεν ἐπιταυτοῦ ἐκεῖ εἰς τὴν Καισάρειαν, διὰ νὰ τὸν ἀφανίσῃ ὁ ἀλιτήριος· καθίσας οὖν εἰς τὸν θρόνον μὲ τὸν Κουμβρίκιον, ἤφεραν τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του· μὴ νομίσῃς Θύρσε, πῶς τὰ κολαστήρια, ὁποῦ ἔλαβες ἕως τὴν σήμερον εἶναι ὅμοια μετ' ἐκεῖνα ὁποῦ σοῦ θέλω δώσει ἐγὼ διὰ τὴν κακοδοξίαν σου. Καὶ ὁ Ἅγιος· ὁ Κύριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁποῦ μὲ ἐδυνάμωσε πρότερον, καὶ ὑπέμεινα, ἐκεῖνα, αὐτὸς καὶ τώρα μὲ θέλει λυτρώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς σου· ἐπειδὴ αὐτὸν μόνον ὁμολογῶ Θεὸν ἀληθέστατον, σ' μὴ οἱ Θεοί σας εἶναι μῦθοι καὶ φλυαρίσματα· ὅμως ἂν ἐρίζῃς νὰ ἀφήσῃς τὴν βίαν καὶ δυναστείαν, ἂς διαλεχθοῦμεν μὲ λόγον, καὶ δεῖξέ μου τίνα θέλεις νὰ προσκυνήσω, καὶ τότε ἂν μὲ καταπείσῃς μὲ δικαιοσύνην, ἔχεις ἔπαινον. Λέγει του ὁ Κόμης· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἐκεῖ σοῦ θέλω ἀποδείξε ποῖον Θεὸν νὰ προσκυνήσῃς πρότερον· ἀπελθόντες οὖν, τοῦ ἔδειξε τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁποῦ ἦτον ὡραιότερον ἀπὸ ὅλα, καὶ λέγει του: ἐὰν αὐτὸν προσκυνήσῃς, θέλεις ἔχει καὶ τοὺς ἄλλους Θεοὺς βοήθειαν. Λέγει του ὁ Ἅγιος· πρόσεχε νὰ ἰδῇς ποτατὴν θυσίαν τοῦ κάμνω, διὰ νὰ τὸν ἔχω ἵλεων. Ταῦτα εἰπὼν, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἐπικαλούμενος τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν. Τότε ἐξαίφνης, γενομένης βροντῆς, ἔπεσεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ ἐγίνη χῶμα ὅλον τὸ εἴδωλον. Τότε λέγει πρὸς τὸν λαὸν ὁ Ἅγιος· βλέπετε τὴν δύναμιν τῶν Θεῶν σας, πῶς εἶναι πλάσματα, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν κἂν νὰ ἀκούσουν τοῦ μόνου Θεοῦ τὸ ὄνομα; Ὁ γοῦν Σιλβανὸς ἐθυμώθη, λέγωντας· ἐγὼ νὰ ἀφανίσω εἰς τέλος τὰς μαντείας σου. Τότε τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα σιδηρὸν μηχάνημα, καὶ τὸν ἐξέσχιζαν μὲ σιδηροῦς ὄνυχας· τόσον ὁποῦ ἔσπασαν τὰ νεῦρα, καὶ αἱ σάρκες καταγῆς διεσπάρησαν· καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐβασάνισαν τόσον, ὁποῦ ἐθάρρευσαν, ὅτι δὲν ἔχει πλέον ζωὴν, τὸν ἐσήκωσαν· καὶ λέγει του ὁ Κόμης· βλέπεις πῶς ἀναλώθη ὅλον τὸ σῶμά σου, καὶ εἰς ὀλίγον εὐγένει καὶ ἡ ψυχή σου; ποῦ εἶναι τώρα ὁ Θεός, σου, καὶ δὲν ἐβοήθησεν; Καὶ ὁ Ἅγιος· πῶς ἦτον βολετὸν νὰ ὑπομείνῃ τὸ ἀδύνατον σῶμά μου τόσα βάσανα χωρὶς τῆς θείας δυνάμεως; φανερὸν εἶναι γοῦν πῶς αὐτὸς μοῦ βοηθᾷ καὶ λυτρώνει με· λοιπὸν μὴν ἀμελᾷς, ἀλλὰ κάμε εἴτι βούλεσαι, ὅτι δὲν μεταγνωμίζω πώποτε. Τότε γεμίζουν ἕνα χάλκωμα μεγάλον νερὸν, καὶ βράζοντές το, ἔδεσαν μὲ σχοινία τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα κατακέφαλα· ἀλλὰ καὶ τότε εἰς μάτην ἐκοπίαζαν οἱ ἀνέητοι, ὅτι εὐθὺς ἐρράγη τὸ χάλκωμα, καὶ τὸ ὕδωρ ἐχύθη ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως. Ἰδὼν οὖν ὁ κόμης ταῦτα, καὶ αἰσχυνθεὶς, εἶπε πρὸς τὸν Ἅγιον· διὰ κακόν σου κάμνεις τοιαῦτα μαντεύματα, ὅτι τόσον μὲ παροργίζεις χειρότερα, καὶ σοῦ δίδω δριμύτερα κολαστήρια.

Ταῦτα εἶπε, καὶ θέλοντες νὰ ὑπάγουν εἰς πόλιν τινὰ καλουμένην Ἀπάμειαν διὰ δημοσίαν ὑπηρεσίαν οἱ Ἄρχοντες, ἐπρόσταξαν νὰ δέσουν τὸν Ἅγιον ἀπὸ τὰς χεῖρας, νὰ λύσουν τὲς πόδας του, νὰ τὸν τραβίζουν κατέπιτους. Ὅταν οὖν ἔφθασαν πλησίον τῆς πόλεως, νομίσας ὁ Σιλβανὸς, ὅτι τοῦ θέλει ὑπακούσει κἂν τότε ὁ Θύρσος διὰ τὴν καταφρόνησιν, ὁποῦ ἐπῆρεν εἰς τοσαύτην ὁδοιπορίαν καὶ κακοπάθειαν, τὸν ἠρώτησε λέγωντας· ἢ θυσίασον Θύρσε, ἢ ταύτην τῶν ὥραν νὰ λάβῃς ἀθλίως τὸν θάνατον. Ἦτον δὲ ἀντάμα,, ὁ Κόμης μὲ τὸν Κουμβρίκιον, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἐσεῖς ξεψυχᾶτε καὶ οἱ δύο κακῶς μεθαύριον· εἰς τὸ τοῦτο οἱ ἀσεβεῖς ἐθυμώθησαν, καὶ ἔσυρναν αὐτὸν ἕως τὴν Ἀπάμειαν δέρνοντες· ἀλλὰ πρὶν νὰ φθάσουν ἔσω τῆς πόλεως, ἐπληρώθη ἡ Προφητεία τοῦ Μάρτυρος· καὶ ὁ μὲν Σιλβανὸς παράλυτος, ὁ δὲ Κουμβρίκιος ἐθερμάνθη, καὶ εἰς τέσσαρας ἡμέρας οἱ κακοὶ κακῶς ἐτελεύτησαν· καὶ ἐνταφιάζοντες αὐτὲς, τοὺς ἐξέρνα ἡ γῆ, ἕως ὅτου ἔκαμεν ὁ Ἅγιος προσευχὴν, καὶ ἐσταμάτησεν ἡ γῆ ὁποῦ ἔτρεμε, καὶ πλέον δὲν ἐρρίψεν ἔξω τὸ μιαρὸν λείψανον. Ἔβαλαν ἔν

οἱ ὑπηρέται εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Ἅγιον, καὶ ἔκαμεν ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς, ἕως ὃ ἦλθεν ἄλλος Ἡγεμὼν, Βαῦδος ὀνόματι, ὅς τις ἔμαθε διὰ τὸν Θύρσον πόσα ἐτίλεσε· καὶ προστάξας νὰ τοῦ τὸν φέρουν, εἶπεν αὐτῷ· ἰσὺ εἶσαι ὁποῦ ὑβρίζεις τὰ τῶν Βασιλέων πρτστάγματα, καὶ ἐσύντριψες τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος; Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐγὼ δὲν πείθομαι παράνομον πρόσταγμα, νὰ θυσιάσω ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον τὸν ἀληθῆ Θεὸν σέβομαι. Ἀφ' ὃ γοῦν τὸν ἐφοβέρισε πολλὰ ὁ Ἄρχων, καθὼς καὶ οἱ πρότεροι, καὶ τὸν εἶδε πῶς δὲν φοβᾶτο τὰς ἀπειλάς του, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα σάκκον δεδεμένον, καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν τριάκοντα στάδια, ἀλλὰ τὸ σακκὶ ἐσχίσθη, καὶ ἐλθόντες οὐράνιοι Ἄγγελοι, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὴν γῆν χορεύοντες. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ἀπήγγειλαν ταῦτα τῷ Ἄρχοντι, ὅς τις ἐκατέβη εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἰδὼν τὸν Ἅγιον, ἔλεγεν, ὅτι μὲ μαντείας ἐτέλει τοιαῦτα θαυμάσια· καὶ προστάσσει νὰ τὸν σέρνεν ὀπίσω αὐτῆ, καὶ νὰ τὸν δέρνουν δυνατά, ἕως τὴν Καισάρειαν, ὅπου ὑπήγενε καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ τὴν Ἡγεμονείαν· ἔδερνον οὖν αὐτὸν ὅλην ἐκείνην τὴν ὁδοιπορίαν, ἕως οὗ ἔφθασαν πλησίον τῆς πόλεως. Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἀκούσαντες· ὅτι ἔρχεται ὁ νέος Ἡγεμὼν μὲ τὸν Ἅγιον, εὐγῆκαν νὰ τοὺς προϋπαντήσουν· ὅταν οὖν εἰσῆλθον ἔσω, ἐπρόσταξεν ὁ Ἄρχων, νὰ φυλακώσῃ τὸν Μάρτυρα, ἕως νὰ συνάξῃ θηρία νὰ τὸν φάγῃ· ἔκαμαν ἓν ἕνα πύργον ξύλινον πλησίον τοῦ ὄρους, καὶ ἤφεραν ἄγρια θηρία, καὶ ἔρρηξαν ἔσω· καὶ εἰς ἡμέρας τριάκοντα εἶχεν ὁ Ἡγεμὼν μεγάλην τοῦ Διὸς πανήγυριν, καὶ ἐσυνάχθη ὅλη ἡ χώρα, καὶ τότες ἤφεραν καὶ τὸν Ἅγιον νὰ τὸν δώσουν τῶν θηρίων εἰς βρῶσιμον. Πρὸς τὸν ὁποῖον, εἶπεν ὁ Τύραννος· ἰδοὺ Θύρσε, πῶς σοῦ ἔκαμα φιλανθρωπίαν νὰ σὲ δώρω τόσας ἡμέρας διωρίαν, νὰ συμβουλευθῇς τὸ συμφέρον σε, καὶ δὲν σε ἐθανάτωσα πάραυτα· λοιπὸν ἢ θυσίασε τὸν Δία, καθὼς βλέπεις ὅλην τὴν πόλιν καὶ κάμνουσιν ἢ τὰ ὀδόντια τῶν θηρίων καὶ ὄνυχες σὲ ξεσχίζων σήμερον, Τότε ὁ Ἀ-

γιος ἐκαμώθη, πῶς ἐμετανόησε τὰ πρότερα, καὶ λέγει τῷ Ἄρχοντι· ἐὰν ἤξευρα πῶς δὲν ἀγανακτεῖ ὁ Ἀπόλλων, ἐὰν προσκυνήσω τὸν Δία, νὰ θυμωθῇ ἐκεῖνος εἰς ἐμὲ πῶς τὸν ἐκαταφρόνησα, ἐθυσίαζα μὲ ὅλους σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐχάρη, καὶ παγένοντες ἀντάμα εἰς τὸν Ναὸν, εἶπεν αὐτῷ· Θῦσον μόνον αὐτῷ, καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι ἐγγυητὴς τῶν ἄλλων Θεῶν ἀξιόχρεως νὰ μὴ κακίσῃ τινὰς εἰς τοῦ λόγου σου· ποιήσας οὖν εὐχὴν πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν ὁ Ἅγιος, ἐγίνη μέγας σεισμὸς, καὶ τὸ μὲν Εἴδωλον τοῦ Διὸς πεσὸν ἐσυντρίφθη, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀφήνοντες τὴν θυσίαν ἔφυγαν ἔντρομοι, τρίχοντες ὅσον ἐδύνοντο, καὶ μόνον ὁ Θύρσος ἔμεινε περιγελῶντας τὴν τῶν εἰδώλων ἀσθένειαν. Ὁ γὰν Ἡγεμὼν ἐμέμφετο τοῦ λόγου του, πῶς αὐτὸς ἦτον αἴτιος καὶ ἐγελάσθη ἀπὸ τὸν Ἅγιον, καὶ ἔτριζε κατ' αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, νὰ τὸ δώσῃ ἐπώδυνον θάνατον· ἀκούσας δὲ, ὅτι τὰ θηρία ἦσαν τόσας ἡμέρας πεινασμένα, ὁποῦ καὶ λίθους ἐτρώγασιν, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔρριψαν· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων δὲν τὸν ἄφηκεν ἀβοήθητον, ἀλλὰ ἔκαμε τὰ θηρία ὡς ἀρνία ἥμερα, καὶ ἔζενον πλησίον του, σείοντες τὰς οὐρὰς καὶ παίζοντες. Ὁ δὲ Μάρτυς ταῦτα προσηύχετο.

Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὅτι ἐδόξασες εἰς ἐμὲ τὸ πανάγιόν σου ὄνομα, καὶ τὰ ἐλέη σου ἐθαυμάστωσας, καὶ ἔφραξας λεόντων τὰ στόματα, καθὼς ποτὲ καὶ τὸν δοῦλον σου Δανιὴλ ἐθαυμάζωσας· πρόσταξον Κύριέ μου τὰ θηρία ταῦτα, νὰ ὑπάγουν εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν, χωρὶς νὰ βλάψουν τινὰ εἰς τὸ θέατρον. Ταῦτα τῷ Θεῷ προσευξάμενος, λέγει τοῖς θηρίοις· ὑπάγετε ὅθεν ἤλθετε, καὶ τινὰ μὴ βλάψητε· εὐθὺς οὖν τὰ μὲν θηρία ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ ὁρῶντες ἐθαύμασαν, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, ὁδόντες τοιοῦτον θαυμάσιον. Ὁ δὲ Ἄρχων διπόρει, καὶ μὴ ἠξεύρωντας τί νὰ κάμῃ, ἐφυλάκωσε τὸν Μάρτυρα· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας θέλωντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, ἤτις ἦτον μία χώρα ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν, ἐπρόσταξε τοὺς Στρατιώτας νὰ τραβίζουν τὸν Θύρσον κατόπι του· καὶ φθάσας εἰς τὴν πόλιν, ἐπειδὴ εἶχε πόθον νὰ καταπείσῃ ὅλους εἰς τὴν προσκύνησιν τῶν εἰδώλων προθύμους, ἠθέλησε νὰ τοὺς φοβερίσῃ μὲ τὸ νὰ φανῇ πρὸς τὸν Θύρσον ὠμότατος, διὰ νὰ δειλιάσουν νὰ τοῦ γένουν ὅλοι ὑπήκοοι, μὴ γινώσκων ὁ ἄγνωστος, ὅτι κατ' αὐτοῦ ἀκονίζει τὴν μάχαιραν. Ἐσύναξε γοῦν ὅλον τὸν λαὸν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅς τις ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐπισημότερος, διατὶ ἦτον μεγάλος καὶ εὔμορφος, καὶ εἶχε περισσότερα Εἴδωλα, καὶ προστάσσει τινὰς νέους ἀνδρείους, νὰ δέρνῃ τὸν Μάρτυρα μὲ ῥάβδους ἐκεῖ ἔμπροσθεν εἰς τὰ Εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐψήφα, ποσῶς αὐτὴν τὴν κάκωσιν, ἀλλὰ τὸν νοῦν ἀνύψωσε πρὸς τὸν δίκαιον Κριτὴν, καὶ ἔλεγε· Κύριε ἂς ἔλθῃ ἡ χάρις σου εἰς ἐμὲ, πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, καὶ μὴ με ἀφήτης νὰ καταισχυνθῶ, ἐπειδὴ σε ἐπικαλέσθηκα. Ταῦτα ὁ Ἀθλητὴς ἠυχετο, ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσεν ὡς πάντα δυνάμενος· καὶ ἐξαίφνης γίνεται βροντὴ μεγάλη καὶ κτύπος εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ὁποῦ ἔδερναν τὸν Ἅγιον ἔγειναν ἀκίνητοι, καὶ τὰ χέρια τους ἐμαράνθησαν, ὁ δὲ ἄδικος Δικαστὴς ἐδικάζετο ἀοράτως, καὶ τὸν ἐσούβλιζαν μὲ κέντρα ὀξύτατα, καὶ εἶχε τὴν ὀδύνην ἀνείκαστον, καὶ τὰ Εἴδωλα ὅλα ἔπεσον (φεῦ) εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκείτοντο ἄτιμα· ὅθεν ὁ Θεῖος Θύρσος ἐθάῤῥησε, καὶ λέγει τοῦ Ἡγεμόνος περιγελῶντας τον· διατὶ δὲν βοηθᾷς τοὺς Θεούς σου, ὁποῦ κεῖτονται κατὰ γῆς οἱ κακόμοιροι, καὶ τοὺς περιγελοῦν ὅσοι δὲν εἶναι τυφλοὶ ὡς τοῦ λόγου σου; Ὁ δὲ Ἄρχων ἐπόνει περισσότερα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Μάρτυρος, παρὰ ἀπὸ τὰς πικρὰς ὀδύνας ὁποῦ ὑπέμεινεν ἄνωθεν, καὶ τὸ ἐμαρτύρα καὶ διὰ στόματος πρὸς τοὺς περιεστῶτας, καὶ ἔλεγεν, ἡ μαντείαις τοῦ Θύρσου μοῦ δίδσι τόσην θλῖψιν· ὁποῦ ἐπιθυμῶ ὑπὲρ ζωὴν τοιαύτην τὸν Θάνατον. Ἦτον δὲ εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν ἕνας Ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος, ὀνόματι Καλλίνικος, ὁποῦ τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς Θεὸν οἱ Ἕλληνες οὗτος βλέπωντας ὅλα τὰ ἀνωθεν μυστήρια, ἤγουν τὸ κακὸν ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὸν Ἄρχοντα, τὴν παραλυσίαν τῶν δημίων, καὶ τῶν Εἰδώλων τὴν ἐξολόθρευσιν, ἐκατάλαβεν ὡς γνωστικὸς, τῶν Θεῶν αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν μέσα του, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔλεγε ταῦτα κατὰ διάνοιαν. Ἐσὺ Παντοδύναμε Θεὲ, ὁποῦ κηρύττει ὁ Θύρσος, καὶ τελεῖς τοσαῦτα θαυμάσια, δέξου καὶ ἐμὲ τὸν νεόλεκτον Στρατιώτην σου, καὶ δός μου κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας δύναμιν.

Ταῦτα εἰς τὸν νοῦν προσευξάμενος, ἐπλησίασε μὲ τέχνην πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, νὰ περιγελάσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς Θεούς τε, καὶ λέγει του· ὦ Ἡγεμὼν λαμπρότατε, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁποῦ εἶναι γ' σάρκες του καταξεσχισμέναις ἀπὸ τὰς μάστιγας, ἐγκρίμνισε τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἄλλων Θεῶν Δία, καὶ τὸν λαμπρότατον Ἀπόλλωνα, ἔτι δὲ καὶ τὸν δυνατὸν Ἡρακλέα τὸν ἐν πολέμοις ἀήττητον, καὶ τοὺς ἔῤῥηξε καὶ τοὺς τρεῖς κατὰ γῆς χωρὶς νὰ τοὺς ἐγγίξῃ με ἅρματα, ἀλλὰ μόνον μὲ ἕνα λόγον, τὸν Χριστὸν ἐπικαλούμενος· ἐὰν ὁρίζῃς οὖν, ἂς ὑπάγωμεν νὰ σηκώσωμεν κἂν τὸν ἱματικὸν Ἡρακλέα, νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ δεηθῇ τὸν Πατέρα του τὸν Δία, καὶ Ἀπόλλωνα, ὁποῦ κοιμῶνται ὕπνον βαθύτατον, νὰ μᾶς βοηθήσουν. Ὁ γοῦν Ἡγεμὼν δὲν ἐκατάλαβε τὴν χλεύην, ἀλλὰ θαῤῥῶντας πῶς τοῦ τὸ ἔλεγε μὲ ἀλήθειαν, ἀπεκρίνατο λόγωντας· ὕπαγε ἐσὺ μοναχός σου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀσθενὴς, καὶ ἱλάρυνέ μας τοὺς Θεούς, καὶ ἐξέγειρέ τους εἰς ἐκδίκησιν, νὰ ἀπωλέσῃ τὸν Θύρσον, ὁποῦ τοὺς ἐγκρέμνισε μὲ ταῖς μαντείαις τε ὁ ἀναίσχυντος. Λέγει τε ὁ Καλλίνικος, καὶ πῶς νὰ κάμουν ἐκδίκησιν, ὁποῦ εἶναι δυνατώτερος Θεὸς ἐκεῖνος ὁπὸ τοὺς ἔῤῥηξε; Τότες ἐκατάλαβε τὴν ἀπάτην ὁ Ἡγεμὼν, καὶ ἐβόησεν· οἴμοι τῷ τάλανι, καὶ σὺ Καλλίνικε ἐπλανέθης μὲ ταῖς μαντείαις τοῦ μιαροῦ ἐτούτε καὶ γέντος; Τότε ὁ νέος ἀθλητὴς δὲν ἐσταμάτησε νὰ ἀκούσῃ δεύτερον λόγον ἀπὸ τὸν Τύραννον, ἀλλὰ τρέχει παρευθὺς εἰς ἕνα σπῆτι, καὶ ξυρίζει τὰς τρίχας τοῦ πώγωνος, ἐγδύνεται τὰ ῥοῦχάτου, καὶ τὰ ἔῤῥηξεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Τυράννου, λέγωντας· δέξε τὰς τρίχας. ὦ Ἡγεμὼν, καὶ τὰ ἱμάτια ταῦτα, διατὶ εἶναι μεμολυσμένα ἀπὸ ταῖς θυσίαις τῶν δαιμόνων, ὅτι καθὼς ἐγδύθηκα ταῦτα, οὕτω καὶ τὴν προτέραν πλάνην ἀπέῤῥιψα, καὶ ἔγινα Χριστιανὸς, νὰ ζήσω πολιτείαν καινὴν καὶ θεάρεστον. Ὁ γὰν Ἡγεμὼν θαυμάζωντας τὴν ἐξαφνικὴν μεταβολὴν ἔλεγε· τί ἔπαθες, τῶν Ἱερέων κάλλος Καλλίνικε; τοσοῦτον αἱ μαντεῖαι τοῦ Θύρσου ἐδυνήθησαν νὰ νικήσουν καὶ ἐσένα τὸν γενναιότατον δοῦλον τῶν Θεῶν, τὸν προφήτην καὶ φίλον αὐτῶν γνησιώτατον; Καὶ ὁ Καλλίνικος ἀπὸ πολλὰ πράγματα ἐβεβαιώθηκα, πῶς ὅσα λέγετε διὰ τοὺς Θεούς σας, εἶναι ὅλα μῦθοι καὶ φλυαρίσματα, καθὼς καὶ σήμερον ὅλοι σας ἀφθαλμοφανῶς ἐγνωρίσατε εἰς τὸν δυνατὸν Ἡρακλέα, ὁποῦ λέγετε πῶς ἔκαμε τόσας ἀνδραγαθίας, καὶ τώρα κατεκρεμνίσθη (φεῦ) ὡς ἀνίσχυρος μὲ ἕνα λόγιον τε Μάρτυρος. Λέγει τον ὁ Ἄρχων, διὰ νὰ κάμῃς καὶ σὺ τὰς μαντείας τοῦ Θύρσε ἀπαρνήθης τὴν πατρικήν σου εὐσέβειαν· ἀμὴ ἐγὼ νὰ σᾶς θανατώσω καὶ τοὺς δύω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃς εἰς τὰ πρότερα νὰ γένῃς εἷς τὸς θεοσεβέστατος. Καὶ ὁ Καλλίνικος, ἐπειδὴ εἶσαι ἀσθενισμένος, ὡς εἶπες, ἂς ὑπάγωμεν ἀντάμα εἰς τὸν Ναὸν, νὰ παρακαλέσωμεν τὸν μεγάλον Ἀσκληπιὸν, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν ὑγείαν σου, καὶ νὰ θεραπεύσῃ καὶ ἐμένα, ἐὰν ἀπὸ μαντείας, καθὼς λέγεις, ἐβλάπτηκα. Ταῦτα ἀκούσας, καὶ νομίσας, ὅτι ἐμετανόησεν ὁ Καλλίνικος, τὸν ἐπῆρεν εὐθὺς καὶ ὑπῆγασι· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν βωμὸν, εἶπε ταῦτα ὁ Ἅγιος· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁ ἀψευδὴς Θεὸς, ὁποῦ δὲν με ἐσυγχάθης εἰς τὰς ἀναριθμήτους ἀνομίας ὁποῦ ἐτέλεσα πρότερον, ἀλλὰ διὰ μέσε τοῦ δούλου σε Θύρσου μὲ ἐπροσκάλεσες, αὐτὸς καὶ τώρα ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν με, καὶ δείξον καὶ εἰς ἐμένα τὴν δυναστείαν σου. Ταῦτα εἰπὼν, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ἥτις ἐπεθάῤῥυνε, τὴν ψυχὴν αὐτε, καὶ τὸν ἐπαρακίνα εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως· ὅθεν ἔλαβε θάῤῥος, καὶ ἐπικαλέσας τὸ ὄ-

νομα τοῦ Χριστοῦ, ἐπρόσταξε τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁποῦ ἦτον μεγάλον ὡς γίγαντας, καὶ παρευθὺς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Καλλινίκου, ὅς τις εἶπε τὸ Ἄρχοντος· βλέπεις πῶς ἐγκρεμνίσθη ὁ παντοδύναμός σε Θεός, καὶ δὲν δύνεται νὰ σηκωθῇ, ἐὰν δέν του βοηθήσετε; γνώρισον οὖν τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ψευδωνύμων σου θεῶν, καὶ πρόσελθε εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ Παντοδύναμον· καὶ ἐὰν πιστεύσῃς εἰς αὐτὸν, θέλεις κάμει καὶ σὺ τοιαῦτα θαυμάσια. Ὁ Ἄρχων ἔν ἐλυπήθη πολλὰ, πῶς ἐζημιώθη καὶ τὸν Καλλίνικον· ἔπειτα ἔδωκε κατ' αὐτῶν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἠξεύρωντας, ὅτι δὲν ἐπιστρέφουσιν· ἠγουν νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Καλλίνικον, τὸν δὲ Θύρσον νὰ βάλουν εἰς ἕνα σεντοῦκι στενὸν ὅσον νὰ χωρῇ, νὰ τὸν πριονίσουν εἰς μικρὰ κομμάτια. Λαβόντες οὖν αὐτοὺς οἱ Στρατιῶται, ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ὁ μὲν Καλλίνικος ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριόν, καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεὶς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον· τὸν δὲ μακάριον Θύρσον ἔβαλαν εἰς τὸ ξύλινον ἀγγεῖον, καὶ ἐβασανίζοντο ὥραν πολλὴν ὁ Σαβῖνος, καὶ Βιτάλιος, νὰ τὸν πριονίσουν, καὶ δὲν ἐδύνοντο, ὅτι τὸ πριόνι ἔχασε τὴν κοπτικήν του δύναμιν, καὶ ποσῶς δὲν ἔκοπτεν, ἀλλὰ ἐβάρυνε τόσον, ὁποῦ ἐχύνετο ὁ ἱδρωτας ἀποπάνω τους, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ τὸ σαλεύσουν· μάλιστα καὶ αὐτὴ ἡ ξυλίνη θήκη ἤνοιξε μοναχή της, καὶ εὐγῆκεν ὁ Ἅγιος, ὅς τις ἠξεύρωντας, πῶς ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, διατὶ ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ὁπὸ τὸν ἐκάλει εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν, ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον λέγωντας· Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁπὸ μὲ συναρίθμησες μὲ τοὺς δούλους σου τὸν ἀνάξιον· δέξαι γοῦν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἀξίωσον αὐτὴν τῆς ἀφράστου σε εὐφροσύνης καὶ αἰωνίε ἀπολαύσεως. Ταῦτα εἰπὼν καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς ὅλον τὸ κορμί του, παραδίδει τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀταράχα· ὅτι οὕτως ᾠκονόμησεν ἡ ἄῤῥητος τοῦ Θεοῦ σοφία, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἐνίκησεν ὁ Τύραννος καὶ τὸν ἐθανάτωσεν, ἀλλὰ ὅταν ὁ Θεὸς ἠθέλησε. Μετὰ ταῦτα ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, καὶ ἐκάθισεν ὁ Διοκλητιανὸς Τύραννος, καὶ πάλιν ἠγέρθη διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἦτον δὲ τότε ἕνας Ἡγεμὼν εἰς τὴν Θηβαΐδα, Ἀῤῥιανὸς ὀνόματι, ὅς τις ἐθανάτωσε πολλοὺς Χριστιανοὺς, καὶ μάλιστα δύω Ἀσκλᾶν καὶ Λεωνίδην καλουμένους, τοὺς ὁποίους ἐβασάνισε πρότερον μὲ διάφορα κολαστήρια· καὶ μίαν ἡμέραν, καθὼς ἦτον ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸ θέατρον, καὶ ὅλη ἡ χώρα συναθροισμένη, ἔθεσε τὰ παιδευτήρια ὄργανα, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τοὺς περιεστῶτας μὲ βλέμμα ἄγριον· ὅσοι δὲν προσκυνήσουν τους Θεοὺς, θέλουν ἀποθάνει βιαίως μὲ ταῦτα τὰ κολαστήρια. Τότε πηδοῦν εἰς τὸ μίσον ἄνδρες ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, καὶ καταγελῶντες τὰ ἄθικα τῶν Τυράννων προστάγματα, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν παῤῥησίᾳ οἱ γενναιότατοι. Ἕνας δὲ ἀπ' ἐκείνους, ἀναγνώστης τὴν τάξιν, ὀνόματι Ἀπολλώνιος, βλέπωντας τὰ διάφορα εἴδη τῶν κολαστηρίων ἐδειλίασε, καὶ στέκωντας εἰς δισταγμὸν τί νὰ κάμῃ ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω, ἢ νὰ βασανισθῇ διαφόρως μὲ τοὺς ἄλλους, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐσυλλογίσθη νὰ κάμῃ μίαν μέθοδον, νὰ φύγῃ τὸν θάνατον, χωρὶς νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα· ἦγουν ἔτυχε καὶ ἔστεκεν ἐκεῖ σιμά του ἕνας Ἕλληνας, Φιλήμων ὀνόματι, ὅς τις ἔπαιζε τοὺς αὐλοὺς, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς πολλὴν χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν μὲ ἐκεῖνα τὰ ὄργανα· διὰ τὴν ἐποίαν τέχνην τὸν ὠνόμαζαν χοραύλην, καὶ τὸν ἠγάπα καὶ ὁ Ἡγεμὼν, διατὶ ὅταν εἶχεν ἄθειαν, τὸν ἐπροσκάλει καὶ ἔπαιζε. Τοῦτον τὸν Φιλήμονα ἐπλήρωσεν ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ τοῦ ἔδωκε τέσσαρα χρυσᾶ φλορία, νὰ ἐνδυθῇ τὰ ἱμάτια ἐκείνου, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἄρχοντα, νὰ θυσιάσῃ τὰ Εἴδωλα, νὰ θαῤῥέψουν ὅλοι πῶς ἦτον ὁ Ἀπολλώνιος· Ἔστερξεν οὖν ὁ Φιλήμων, καὶ εὐγάνωντας τὰ ῥοῦχά τε, ἐνδύνεται τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ σκεπάζωντας τὸ πρόσωπον ὡς ἐδύνετο, ὑπῆγεν εἰς τὸ Θέατρον· ἀλλὰ ὁ παναγαθος Θεὸς ὁποῦ διψᾷ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ᾠκονόμησεν ὡς πανταδύναμος, καὶ ἐγίνη τὸ ψεῦδος ἀλήθεια, διὰ νὰ σωθοῦν

αὐτοὶ καὶ οἱ δύω, νὰ λάβουν τῆς νίκης τὸν στέφανον· ἐφώτισε λέγω τὴν ψυχὴν τὸ Φιλήμονος, καὶ καθὼς ἔκαμε τὸν Σταυρόν του διὰ νὰ δείξῃ πῶς εἶναι Χριστιανὸς (ὦ τοῦ θαύματος) μὲ τὸν Σταυρὸν ἐνδύνεται τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ Παναγίε Πνεύματος, καὶ ἐστερεώθη εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ παῤῥησίᾳ ἐβόα· Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ δοῦλος Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ Ἡγεμὼν διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ φοβηθῇ, τοῦ λέγει μὲ ἀγριότητα· δὲν εἶδες προχθὲς πόσας κολάσεις ἔπαθον Ἀσκλᾶς καὶ Λεωνίδης, οἵ τινες κακῶς ἀπολέσθησαν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὸ θαυμάσιον ὁποῦ εἶδα εἰς ἐκείνες, ὁποῦ ἐσταμάτησαν τὸ καράβι σου, ὅταν ἦτον εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ φαλεύσῃ ὥσπερ νὰ ἦτον ῥαμμένον, αὐτό με ἔκαμε καὶ ἐπίστευσα, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ λάβω διὰ τὸν Χριστόν μου τὸν θάνατον· μὴ δυνάμενος οὖν νὰ τὸν μεταστρέψῃ ὁ Ἡγεμὼν, ἐπρόσταξε τοὺς παρεστῶτας, νὰ φέρουν τὸν Χοραύλην Φιλήμονα, (μὴν ἠξεύρωντας πῶς ἦτον αὐτὸς ἐκεῖνος) νὰ παίξῃ τὴν λύραν, μήπως καὶ ἐπιστρέψῃ τον. Ἐγύρεψαν οὖν εἰς ὅλην τὴν χώραν τὸν Φιλήμονα, καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὸν ἤφεραν τὸν ἀδελφόν του Θέωνα καλούμενον, τὸν ὁποῖον ἠρώτησεν ὁ Ἄρχων διὰ τὸν Φιλήμονα ποῦ εὑρίσκεται· ὁ ὁποῖος τὸ τὸν ἔδειξεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ σκεπασμένος τὸ πρόσωπον. Τότε ὁ Ἄρχων προστάσσει νὰ τὸν ξεσκεπάσουν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐγέλασε, θαῤῥῶντας, ὅτι ἐχωράτευεν· ἔπειτα ὅταν ἔδε πῶς τὸ ἔκανεν ἀληθινὰ τὸν ἠρώτησε, λέγωντας· μὰ τὴν ὑγείαν τῶν Βασιλέων, ἀλήθεια τὸ κάμνεις, ἢ προσποιεῖσαι διὰ νὰ περιγελᾷς τοὺς Χριστιανούς; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· μὰ τὴν σωτηρίαν μου δὲν ψεύδομαι, ὅτι ἕτοιμος εἶμαι νὰ πάθω μυρίους θανάτους διὰ ταύτην τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ μου. Ἐθυμώθη ὁ Ἄρχων ταῦτα ἀκούωντας, καὶ ἠρώτα τοὺς παρεστῶτας, ἐὰν ἦτον δίκαιον νὰ τὸν θανατώσῃ εὐθὺς ὡς ἀρνητὴν τῆς Πίστεως, ἢ νὰ τοῦ δώσῃ διωρίαν καιροῦ. Ὁ δὲ λαὸς τὸν ἠγάπα πολλὰ, καὶ παρεκάλουν τὸν Ἄρχοντα λέγοντες· μὴν ἀπολέσῃς τὴν ἀπόλαυσιν ὅλης τῆς πόλεως. Λέγει τον ὁ Τύραννος· βλέπεις Φιλῆμον, πόσην ἀγάπην σοῦ ἔχει ὅλος ὁ λαὸς, καὶ σοῦ συμπονοῦσι τὸν θάνατον; λοιπὸν μὴ φανῇς καὶ σὺ πρὸς αὐτοὺς ἀχάριστος, ἀλλὰ θυσίασον τοῖς Θεοῖς, καὶ μεθαύριον νὰ παίξῃς τὰ ὄργανα, ὁποῦ ἔχομεν μεγάλην πανήγυριν, νὰ μᾶς δώσῃς πολλὴν ἀπόλαυσιν. Καὶ ὁ Φιλήμων· ἡ πανήγυρις αὐτὴ μὲ κάμνει νὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν οὐράνιον ἀγαλλίασιν, καὶ ἐτούτη ἡ πρόσκαιρος μουσικὴ, μὲ παρακινᾷ νὰ φαντάζωμαι τὴν Ἀγγελικὴν ὑμνῳδίαν καὶ ἡδονὴν τὴν ἀνέκφραστον· λοιπὸν ἴξευρε, ὅτι δὲν μεταγνωμίζω πώποτε, καὶ μὴ πειράζεσαι νὰ μὲ δοκιμάζῃς. Λέγει τον ὁ Ἄρχων· ἐὰν ἀποθάνῃς καὶ διὰ τὸν Χριστόν, πάλιν δὲν λογίζεσαι μάρτυρας, διατὶ δὲν ἔχεις τὸ Βάπτισμα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, εὐχαριστῶ σοι ὁποῦ μὲ ἔκαμες μεγάλην ὠφέλειαν, ἐνθυμίσας μοι τὸ ἅγιον Βάπτισμα· οὕτως εἰπὼν πρὸς τὸν Ἄρχοντα, στρέφει πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρόσωπον, καὶ λέγει μεγαλοφώνως ταῦτα· παρακαλῶ σας, ἐὰν εἶναι τινὰς Χριστιανὸς εἰς τὸ μέσον σας, ὁποῦ νὰ μὴ φοβᾶται τὸν θάνατον διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἂς ἔλθῃ εὐθὺς νὰ μὲ βαπτίσῃ διὰ τὸν Κύριον. Ταῦτα εἰπὼν, δὲν εἶδε κανένα νὰ πλησιάσῃ διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἄρχοντος· ἔθεν στραφεὶς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐδάκρυσε, λέγωντας· Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁπὸ μὲ ἐλύτρωσες ἀπὸ τὴν προτέραν πλάνην, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, μὴ με ἀφήσῃς ἀκοινώνητον τοῦ θείου Βαπτίσματος, ἀλλ' ὡς θέλεις, δεῖξόν μοι Ἱερέα καὶ ὕδωρ, νὰ γένω Χριστιανὸς τέλειος. Ταῦτα λέγωντας (ὦ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ Βασιλεῦ) ἐκατέβη ἀπὸ τὸν ἀέρα νέφαλον μὲ νερὸν, καὶ ἐβάπτισε τὸν Φιλήμονα· ἔπειτα ἡ μὲν νεφέλη ἀνέβη εἰς ὕψος. Ὁ δὲ βαπτιζόμενος εἶπε πρὸς τοὺς παρεστῶτας· βλέπετε ὅσοι εἶστε Χριστιανοὶ, πῶς διατὶ δὲν ἐτόλμησε τινὰς ἀπὸ ἐσᾶς νὰ παῤῥησιασθῇ, ἦλθεν αὐτὸς ὁ Δεσπότης, καὶ μὲ ἐβάπτισεν; ἀφεῖτε γοῦν πᾶσαν δειλίαν, καὶ παῤῥησιασθῆτε, νὰ λάβετε πλησίαν ἀντάμειψιν. Σὺ δὲ ὦ Ἡγεμόν, ἄφες τὴν ἀνωφέλευτον μανίαν, καὶ κα-

τάλαβε μὲ ποῖον Θεὸν πολεμᾷς ἀνόητα, ὃς τις μέλλει ὅταν κρίνῃ, νὰ σὲ κατακρίνῃ εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἅγιος, ἀπεκρίθη ὁ Ἡγεμών, καὶ λέγει του.

Ἄφες αὐτὰ τὰ φλυαρίσματα, ἐνθυμήσου τὴν ἑορτήν, καὶ λάβε τὴν λήραν καὶ τὰς, αὐλὰς νὰ εὐφράνῃς τὰς φίλας σου, εἰδὲ μή, λαμβάνεις ὡς ἀπειθὴς τὸν πρεπούμενον θάνατον, ἕτεροι δὲ νὰ παίζουν τοὺς αὐλούς σου, νὰ χαίρωνται. Τότε πάλιν ὁ Φιλήμων ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοῦτο τὸ θέλημα, λέγωντας· Εἰσάκουσόν μου Κύριε Βασιλεῦ, καὶ καθὼς ἦλθεν εἰς ἐμὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἐβαπτίσθηκα, οὕτω καὶ τώρα ἂς ἔλθῃ πῦρ νὰ καύσῃ τοὺς αὐλούς, ὁποῦ ἔδωσα τοῦ Ἀπολλωνίου, ὅταν ἤλθα εἰς τὸ μαρτύριον. διὰ νὰ μὴ μείνῃ σημεῖον τίποτας τῆς προτέρας μου ἀγνωσίας καὶ ματαιότητος· Ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε τὴν εὐχὴν, καὶ πίπτοντας πῦρ οὐρανόθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπολλωνίου, τὰς μὲν αὐλοὺς ἐκατάκαυσε, τὰς δὲ χεῖρας αὐτοῦ δὲν ἔβλαψεν. Ἰδὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοιοῦτον θαυμάσιον, ἔδραμεν εἰς τὸ στάδιον, καὶ παρρησιάζεται τὴν εὐσέβειαν. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν, τὸν δὲ Φιλήμονα ἐσυμπονοῦσαν, καὶ ἐφώναζον πρὸς τοὺς Στρατιώτας, νὰ μή τον θέρνουσιν. Ὁ δὲ Ἄρχων πάλιν τὸν ἐκολάκευε νὰ μεταστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν ἀσέβειαν, καὶ τὸν ἐπροσκάλει νὰ τὸν φιλεύσῃ μὲ δεῖπνον πλουσιοπάροχον, καὶ ἄλλας φλυαρίας τοῦ ἔλεγεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ δεῖπνός μου ἐμένα εἶναι ἑτοιμασμένος εἰς τὰ οὐράνια, καὶ δὲν χρειάζομαι τίποτας ἀπὸ λόγου σου. Τότε προστάσσει, καὶ ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους καὶ τῶν δύω, Ἀπολλωνίου καὶ Φιλήμονος, καὶ ἐπέρασαν σχοινία ἀπὸ ταῖς τρύπαις, καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς ὅλην τὴν χώραν· ἔπειτα λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἄρχων· βλέπετε πόσον πόνον σᾶς δίδει αὐτὴ ἡ βάσανος; ποῦ εἶναι ὁ δυνατός σας Θεὸς, καὶ δὲν σας ἐλύτρωσε; καὶ ὁ Φιλήμων· ἀκόμη Ἀρριανὲ δὲν ἐκατάλαβες, ὅτι οὐ μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα τὰς βασάνους ὑπομένομεν; ἐσὺ εἶδες ὕδωρ καὶ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κατελθόντα, καὶ ἄλλα θαυμάσια, καὶ ἄλλα ζητεῖς; ἀμὴ νὰ σοῦ δείξω ἕνα ὑπόδειγμα, νὰ καταλάβῃς ἀπὸ τοῦτο, πῶς δὲν βλάπτομαι ἀπὸ τὰς κολάσεις σου ὑπὸ Θεοῦ φυλαττόμενος.

Ταῦτα εἰπὼν, ἐζήτησε καὶ τοῦ ἔκαμαν ἕνα ὄργανον χαλκοῦν· τοῦτο εἶναι ὡ θρονὶ γυναίκειον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ἕνα παιδὶ καὶ ἐκάθετο, ἀμὴ ἦτον τριγύρω μὲ τὸ χάλκωμα σκεπασμένον, καὶ προστάσσει νὰ τὸ τοξεύουν οἱ Στρατιῶται, καὶ ῥίψαντες ὅλαις ταῖς σαΐταις, εὗγαλαν ὕστερον τὸ παιδίον ἄβλαβον, διατὶ ἐκείναις ἔδιδαν εἰς τὸ χάλκωμα καὶ ἔπιπτον ἄπρακταις. Τότε εἶπε τῷ Ἄρχοντι· καθὼς δὲν ἐβλάψετε τὸν παῖδα ποσῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐσεῖς ἐβασανίσθητε, οὕτω καὶ ἐμένα δὲν θέλετε νικήσει ποτέ, ὅσας κολάσεις μοῦ δώσετε, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ μὲ περικυκλώνει μὲ τεῖχος ἀδαμάντινον, καὶ δὲν ψηφῶ τὰς βασάνους σας. Τότε θυμωθεὶς ὁ Ἄρριανὸς ἠθέλησε νὰ δείξῃ ψεύστην τὸν Ἅγιον, καὶ κρεμάσας αὐτὸν εἰς ἕνα δένδρον, τὸν ἐτόξευσαν ὅλοι δυνατά, ὅσοι εἶχασι δοξάρια, καὶ ἔῤῥιψαν ὅλαις ταῖς σαΐταις ἀπάνω τους· ἀλλ' αὐτὲς ηὔχετο τῷ Θεῷ, καὶ δὲν τοῦ ἔγγιζαν, ἀλλὰ ἔδιδαν εἰς τὸ δένδρον μέρος ἐξ αὐτῶν, μέρος δὲ πάλιν ἔπιπταν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἄλλαις εἰς τὸν ἀέρα θαυμασίως ἐκρέμοντο. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἐσίμωσε νὰ ἰδῇ τὸ τεράστιον· καὶ καθὼς ἐκύτταζε τὸν Φιλήμονα, θαῦμα τῷ θαύματι ἠκολούθησεν, ἐκατέβη μία σαΐτα ἀπὸ τὸν ἀέρα μὲ τόσην ῥοπὴν καὶ δύναμιν εἰς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ἄρχοντος, ὁπὸ ἐτυφλώθη πάραυτα· ἡ δὲ τύφλωσις αὐτὴ τοῦ ἔγινε ψυχῆς φώτισις, ὅτε οὕτως οἰκονομᾷ ἡ πάνσοφος τοῦ Θεοῦ σοφία. Πρότερον ὅταν εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς, ἦτον τυφλὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ἀνόητος, καὶ ἐπολέμα μὲ τὸν Παντοδύναμον ὁ ἀνίσχυρος, καὶ τότε τυφλὸς τὸν ἐγνώρισε Θεὸν ἀληθέστατον· καὶ προστάσσωντας νὰ κατεβάσουν τὸν Ἅγον, τὸν ἐπροσκύνησε, παρακαλῶντας νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν, καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστὸν σύντομα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ἂν σὲ θεραπεύσω τώρα, θέλεις νὰ εἰ-

πῇς πῶς εἶμαι μάντις· ἀμὴ ἀφ' οὗ ἀποθάνω, τότες ἔπαρε χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, χρίσε τὸν ὀφθαλμόν σου, ἐπικαλούμενος τὸν Χριστὸν, νὰ λάβῃς μοναχός σου τὴν ἴασιν. Τότες ὁ Ἀρριανὸς ἔχωντας πόθον νὰ θεραπευθῇ, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Ἀπολλώνιον καὶ Φιλήμονα, λέγωντας· ἐὰν εἶπε ψεύματα διὰ τὴν ἰατρείαν μς ὁ Φιλήμων, ἰδὲ ἔκαμα τὴν ἐκδίκησιν δίδωντάς τς τὸν θάνατον· εἰ δὲ καὶ ἀληθεύσει, λαμβάνω τὴν ποθουμένην ὑγείαν πάραυτα. Οὕτως οὖν μετὰ τὴν τελευτὴν τῶν Ἁγίων καὶ ἐνταφιασιν, ἐπῆρεν ὁ Ἡγεμὼν ἀπὸ τὸ χῶμα τοῦ τάφου τους, καὶ χρίσας τὸν ὀφθαλμὸν, εἶπε ταῦτα· εἰς τὸ ὄνομά σου Χριστὲ Ἰησοῦ (διὰ τὸν ὁποῖον ἐθανατώθησαν οὗτοι) βάνω εἰς τὸν ὀφθαλμόν μου τὸ χῶμα τοῦτο, καὶ ἐὰν ἀναβλέψω, νὰ εἰπῶ καὶ ἐγὼ, ὅτι ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι πλὴν σου νὰ κάμνῃ θαυμάσια. Ταῦτα λέγων, ἐπῆρε διπλῆν τὴν ἴασιν, καὶ οὐ μόνον ἔξωθεν ἐφωτίσθη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν περισσότερον, καὶ ἐβόα ταῦτα ἀγαλλιώμενος· Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ ηὐχαρίστα τὸν Κύριον· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἐβαπτίθη μὲ ὅλους τοῦ παλατίου του, ἐλύτρωσε τοὺς λϛ'. Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπῆρε μὲ δύο Ἐπισκόπους τῶν Ἁγίων τὰ Λείψανα, καὶ τὰ ἔβαλε μὲ σινδόνας πολυτίμους καὶ πολλὰ ἀρώματα εἰς τόπον ἔντιμον μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, ἔδωκε πολλὰς ἐλεημοσύνας εἰς πένητας, καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ἐτέλεσεν. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἠκούσθη ὁ λόγος εἰς τὰ βασίλεια, ὅτι ὁ Ἀρριανὸς ἐγίνη Χριστιανὸς, καὶ στέλλει ὁ Βασιλεὺς τέσσαρας ἀπὸ τοὺς προτίκτωρας, νὰ τὸν φέρουν ἐκεῖ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀπελθόντες τὸν ἔδεσαν σπουδαῖοι, νὰ τὸν ἐπάρουσιν.

Ὁ δὲ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀκτακόσια νομίσματα, νὰ τὸν ὑπάγουν ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἦσαν τῶν Ἁγίων τὰ Λείψανα, νὰ κάμῃ τὴν προσευχήν του, καὶ ὑπῆγαν ὅλοι ἀντάμα του, καὶ πίπτων κατὰ γῆς, ἐφίλει τὸν τάφον εὐλαβῶς δεόμενος, νὰ τοῦ βοηθήσουν νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Κύριον. Τότε παρευθὺς εὐγῆκε φωνὴ ἀπὸν τὸν τάφον ἥτις ὡμοίαζε τοῦ Φιλήμονος, καὶ λέγει του· ἀνδρίζου Ἀρριανὲ, καὶ μὴ φοβᾶσαι, ὅτι ὁ Δεσπότης σὲ προσκαλεῖται, καὶ πλέκει σου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἔτι δὲ ὁποῦ μετὰ σὲ θὰ μαρτυρήσῃ καὶ οἱ προτίκτωρες, νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ πολλὴν ἀντάμειψιν. Ταῦτα ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· τότες ἔστρεψαν εἰς τὸν οἶκον πάλιν τοῦ Ἀρριανοῦ, καθὼς αὐτὸς ἐζήτησε, καὶ ἐκεῖ ἀπέλαυσε χάριν πλουσίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγνώρισε τὸν τρόπον καὶ τὸν καιρὸν τῆς αὐτοῦ τελειώσεως, καὶ καλέσας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ἐπροφήτευσε τὰ μέλλοντα, λέγωντας· ἔλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν· ἔπειτα ἐγὼ μὲν ὑπάγω πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ τῇ ὀγδόῃ τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς τελειώνω τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, νὰ μὲ ῥήξουν μὲ ἕνα σάκκον εἰς τὴν θάλασσαν· ἐσεῖς δὲ ἐνθυμᾶσθε καλὰ τὸν λόγον μου, νὰ ἔλθετε εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν ἐνδεκάτην τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς τὴν ἕκτην ὥραν, νὰ πάρετε τὸ Λείψανόν μου ἀπὸ τὴν ῥάχην τοῦ δελφίνος, νὰ τὸ ἐνταφιάσετε μὲ τοὺς ἄλλους μάρτυρας. Ταῦτα εἰπὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, ὅς τις τὸν ὑποδέχθη τὸ πρῶτον μὲ ἡμερότητα, ἔπειτα ηὐτρέπιζε λουτρὸν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλούσθησαν μὲ τὸν Ἀρριανὸν καὶ εὐγένοντες ἔξω, τοῦ εἶπε νὰ κάμῃ Θυσίαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγωντας· πῶς εἶναι δυνατὸν ὦ Βασιλεῦ, νὰ ἀφίσω τὸν ἀληθῆ Θεὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶδα τοιαῦτα θαυμάσια, νὰ προσκυνήσω ἄψυχα Εἴδωλα καὶ ἀναίσθητα; Τότε ὁ Διοκλητιανὸς ξεσκεπάζει τὴν ψευδοσχηματισμένην πραότητα, καὶ προστάσσει νὰ τὸν δέσουν χεῖρας καὶ πόδας, καὶ νὰ τοῦ κρεμάσουν λίθους μεγάλους εἰν ὅλον τὸ σῶμα, νὰ τὸν ῥήξουν εἰς ἕνα μέγα χάσμα, νὰ τὸν χώσουν ἀποπάνω μὲ λίθους καὶ χώματα. Τούτου γενομένου, ἐκάθητο αὐτὸς εἰς ὑψηλὸν θρόνον, λέγωντας λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Χριστου ὁ δείλαιος· ἤγουν τώρα νὰ ἰδοῦμεν ἐὰν τοῦ βοηθήσῃ ὁ Χριστὸς, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου.

Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων ὁ σαπρὸς σκώ-

λικας μὲ πολλὴν ὑπερηφανίαν, ἐκάθισεν εἰς τὸ ἄλογον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ βασίλεια, καὶ καθὼς ὑπῆγεν εἰς τὴν κάμεραν ὁποῦ ἐκοιμᾶτο, ν' ἀναπαυθῇ, βλέπει, ὦ Δέσποτα τῶν ἁπάντων Χριστὲ Βασιλεῦ, θέαμα φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον, καὶ μόνον τῆς σῆς ἀνεξερευνήτου δυνάμεως, καὶ ἦσαν εἰς τὴν βασιλικὴν κλίνην κρεμασμένοι οἱ λίθοι καὶ τὰ σχοινία, ὁπῶ εἶχε δεμένον τὸν μάρτυρα, ὅταν εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο χάσμα τὸν ἔρριξαν, αὐτὸς δὲ ὁ Ἀρριανὸς ἐκείτετο εἰς τὸ στρῶμα ἀναπαυόμενος. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Διοκλητιανὸς ἐτρόμαξε, νομίζωντας, ὅτι τινὰς ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας τοῦ ἐπῆρε τυραννικῶς τὸ βασίλειον, καὶ ἀρχίζωντας νὰ φωνάζῃ, νὰ δράμουν οἱ δοῦλοί του, νὰ τῦ βοηθήσουν, λέγει τῦ ὁ Ἅγιος μὲ πραότητα· μὴ συγχύζεσαι, ὅτι δὲν σε ἐπιβουλεύθη τινὰς, ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀρριανὸς ὁ Ἡγεμὼν τῆς Θηβαΐδος, ὁποῦ μὲ ἔρριψες εἰς τὸ χάσμα· ἔπειτα ἔλεγες, ὅτι δὲν ἐδύνετο ὁ Χριστὸς, νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς σου. Τότες ἔμεινεν ἄφωνος ὥραν πολλὴν καὶ ἄφοβος· ἔπειτα ἔξω ἐφώναζεν ὡς δαιμονισμένος, λέγωντας, ὅτι οἱ Χριστιανὶ ἦσαν μάντεις καὶ γόητες, καὶ ἄλλα παρόμοια φλυαρίσματα· ἔπειτα προστάσσει νὰ βάλουν τὸν Ἅγιον εἰς ἕνα σάκκον, καὶ ὕστερα νὰ τὸν ἀπογεμίσουν ἄμμον, νὰ τὸν ῥίψουν βαθέα εἰς τὸ πέλαγος. Τότε παῤῥησιάζονται καὶ οἱ ἄνωθεν τέσσαρες Ἄρχοντες, ἤγουν οἱ προτίκτωρες, ὅτι ἰδόντες τοιοῦτον θαυμάσιον ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, ἐνθυμούμενοι τὴν πρόῤῥησιν τοῦ Ἁγίου Φιλήμονος· καὶ προσελθόντες εἰς τὸν Τύραννον τὸν ὕβρισαν λέγοντες· διατὶ καταδικάζεις τὸν δίκαιον ἄδικε, χωρὶς νὰ πράξῃ κανένα πταίσιμον; Χριστὸς εἶναι ἀληθὴς Θεὸς, ὁποῦ ἐνεργᾷ τοιαῦτα θαυμάσια, καὶ μὴ κοπιᾷς ἀνωφέλευτα, ὅτι κἂν ὑποκάτω εἰς τὰ ὄρη καὶ βουνὰ ὑψηλὰ τὸν χώσῃς, κἂν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καταποντίσῃς, κἂν εἴτι ἄλλο δεινότερον πράξῃς εἰς ἕνα δοῦλον Χριστοῦ, αὐτὸς ὁ ἀληθὴς Θεὸς εἶναι δυνατὸς νὰ τὸν ἀναστήσῃ, καθὼς ἐγνώρισες σήμερον εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ἄνθρωπον, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς ἐμεσθεν πρόθυμοι, διὰ τὸν Χριστὸν ν' ἀποθάνωμεν· καὶ πιστεύομεν ὅτι καθὼς αὐτὸν εὔγαλεν ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς γῆς, ὁποῦ ἦτον πλακωμένος μὲ τόσους λίθους, οὕτω δύνεται ν' ἀναστήσῃ καὶ ἡμᾶς, νὰ μᾶς δώσῃ ζωὴν καλλίτερην καὶ αἰώνιον. Λέγει τους ὁ Τύραννος πρὸς εἰρωνίαν καὶ περιγέλασμα· ἐγὼ καὶ πρότερον ὅταν ἐκάμνετε τὴν ὑπακοήν μου, σᾶς ἔδιδα ὅλα σας τὰ ζητήματα, διὰ νὰ μή σας παραπικράνω, ὥσπερ νὰ ἦμουν Πατέρας σας, καὶ τώρα πάλιν νὰ μή σας λυπήσω, ἀλλὰ νὰ σᾶς δώσω τὸν θάνατον τοῦ Ἀρριανοῦ προθυμώτατα· Ὁ δὲ προεστώτερος ἀπ' ἐκείνους τὴν κλῆσιν Θεότυχος, ἀπεκρίνατο· ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁποῦ προσκυνοῦμεν, καὶ δι' αὐτὸν λαμβάνομεν θάνατον, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν πρέπουσαν ἀντάμειψιν τῆς ἀγάπης αὐτῆς, ὁποῦ μᾶς ἔδειξες· πλὴν καὶ ταύτην τὴν χάριν παρακαλῶ νὰ μοῦ κάμῃ ἡ Βασιλεία σου· ἤγουν τὰ πράγματά μου ὅλα νὰ ἀφήσῃς νὰ μοιρασθοῦσιν εἰς δύο μέρη, τὸ ἕνα νὰ δοθῇ εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τὸ ἄλλο νὰ μοιρασθῇ εἰς χήρας καὶ ὀρφανά.

Ταῦτα λέγων ὁ Θεότυχος, εἶπον αὐτῷ οἱ ἐπίλοιποι· ἂς ἀφήσωμεν ἀδελφὲ ἅπαντα εἰς τὴν ἄνω πρόνοιαν, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει οἰκονομήσει ὡς βέλεται· ἡμεῖς δὲ ἂς φροντίσωμεν διὰ τὸ τέλος μας. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἔστεκε συλλογιζόμενος ὥραν πολλὴν, θαυμάζων τὴν προθυμίαν ὁποῦ εἶχασιν εἰς τὸν θάνατον· Ὁ δὲ Ἀρριανὸς βλέπωντας τὸν Βασιλέα συλλογιζόμενον, ἐφοβήθη, μήπως καὶ μεταγνωμήσῃ, νὰ μή τους θανατώσῃ, καὶ λέγει του· μή σε πλανᾷ ὁ διάβολος νὰ ἔχῃς ἐλπίδα τινὰ εἰς τοῦ λόγου μας· ὅτι δὲν ἀλλάσσομεν γνώμην, ἂν μᾶς ἔδιδες μυρίας θανάτας. Ὅθεν ὁ Τύραννος βλέπωντας τὴν στερεάν τους γνώμην, ἀπελπίσθη τελείως, καὶ δίδει κατ' αὐτῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς βάλουν εἰς ἕνα σάκκον καθ' ἕνα μὲ ἄμμον, νὰ τοὺς ῥήξουν εἰς τὸ πέλαγος· καὶ οὕτως ἐτελειώθη ἡ προφητεία τοῦ Φιλήμονος· Ἀλλὰ πάλιν καὶ ἄλλο θαυματούργημα ἔγινε, καὶ καθὼς τοὺς ἔῤῥιψαν οἱ Στρατιῶται ἐκεῖ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Βυζαντίου,

ἐφάνη ἕνα θηριόψαρον πολλὰ μεγάλον καὶ θαυμάσιον, καὶ ἔδειχνεν ὡς δέλφινας, ὅσις ἐσήκωσε καὶ τοὺς πέντε σάκκους εἰς τὴν ῥάχην του μὲ τρόπον θαυμάσιον, καὶ τρέχωντας ὡς πλοῖον, ὅταν ἁρμενίζῃ σπουδακτικὰ, τὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐκαρτεροῦσαν οἱ παῖδες τοῦ Ἀρριανοῦ καθὼς ἐκεῖνος (ὡς εἴρηται) τοὺς ἐπρόσταξεν, οἵτινες ἰδόντες τὸν δελφῖνα ἐξεπλάγησαν, καὶ εἰς τὴν μεγαλότητα ὁποῦ εἶχε, καὶ πῶς ἐστέκοντο ἀπάνω του τὰ σακκία μὲ τόσην ἀσφάλειαν, καὶ δὲν ἐγλυστροῦσαν νὰ πέσουσιν· ἔτι δὲ ἐνθυμούμενοι, ὅτι ὁ αὐθέντης τους Ἀρριανὸς τοὺς εἶπε μόνον διὰ τὸ ἐδικόν του Λείψανον, καὶ αὐτὰ ἦσαν πέντε, διηπόρουν θαυμάζοντες· τότες ἀκούουσι φωνὴν ἐκ Θεοῦ, καὶ λέγει τους· ἐπάρετε τὸ Λείψανον τῦ Αὐθεντός σας, καὶ τὰ ἄλλα τέσσαρα τῶν προτικτώρων, καὶ βάλετέτα ἀντάμα μὲ τοῦ Ἀσκλᾶ καὶ Λεωνίδου τὰ Λείψανα. Τότες ὁ δέλφινας ἀποθέσας τοὺς σάκκους εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ἔρεψεν ὀπίσω εἰς τὸ πέλαγος πλέωντας. Οἱ δὲ δοῦλοι ἐπῆραν αὐτὰ εἰς μίαν βάρκαν, καὶ ἁρμενίζοντες εἰς τὸν ποταμὸν τρία ἡμερόνυκτα, ὅταν ἦσαν εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Ἀντινοητῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον θέλημα Θεοῦ νὰ μείνουν τὰ Ἅγια Λείψανα, ἐσταμάτησεν ἡ βάρκα μὲ γεμάτα ἄρμενα, καὶ δὲν ἐσάλευεν ὁλότελα· οἱ δὲ σύντροφοι ὅλοι ἐκοιμοῦντο. Τότε ἦλθε τὶς φωνὴ λέγουσα δίς: Θεοδότιε, (οὕτως ὠνομάζετο ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου) ἐδῶ εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ μείνουν τὰ Λείψανα· ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ Θεοδοτίων, καὶ βλέπωντας τὴν βάρκαν ὡς δεδεμένην, εὐγῆκεν ἔξω, καὶ φθάνωντας εἰς τὴν Πόλιν, ἀνήγγειλε τὴν ὑπόθεσιν· οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔδραμον λαμπαδηφόροι, μὲ θυμιάματα ψάλλοντες, καὶ ὑμνολογοῦντες τὸν Κύριον· καὶ οὕτω λαμπρῶς καὶ εὐλαβῶς ἐνταφίασαν αὐτὰ εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ὁ Θεὸς ᾠκονόμησεν· εἰς τὸν ὁποῖον καθ' ἑκάστην γίνονται εἰς τοὺς ἀῤῥώστους ἰάματα καὶ ἄλλα θαυμάσια, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ· Ὦ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΕ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΛΛΥΡΙΚΟΥ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εἰδωλολάτρου Ἀδριανοῦ ἦτον καὶ ὁ θαυμαστὸς Ἐλευθέριος ὡς φωταυγὴς ἀστὴρ διαλάμπωντας· ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὴν περιφανῆ καὶ Μεγαλόπολιν Ῥώμην, ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς, λαμπρὸς καὶ πλουσίους· οὐ μόνον δὲ κατὰ σάρκα ἦσαν περιφανεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς Πίστιν εὐγενεῖς τε καὶ εὐσεβέστατοι, Ὅτι ἡ Μήτηρ αὐτῦ, Εὐανθία ὀνόματι, ἦτον ἀπὸ τὸν Μακάριον Παῦλον διδαγμένη τὴν ἀκρίβειαν τῆς Πίστεως, ἥτις ἐγέννησε τὸν Ἱερὸν Παῖδα τοῦτον, καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἐλευθέριον, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεφεν εὐσεβῶς. Ὁ δὲ Πατὴρ αὐτοῦ ἦτον μὲν πλούσιος ὡς εἴρηται, καὶ ἐκάθισε τρεῖς φοραῖς εἰς τὴν Πόλιν Ὕπατος, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγάλον ὀφφίκιον ἀπὸ τὰ ἄλλα τῶν Ἀρχόντων καὶ ἐκλαμπρότερον, πλὴν ἔζησεν ὀλίγον καιρὸν ἀφ' οὗ ἐγεννήθη ὁ Ἅγιος, ὅστις ἔμεινεν ὑποτασσόμενος τῆς Μητρός του, ἡ ὁποία

τὸν ἔδωκε τοῦ Ἀρχιερέως τῆς Ῥώμης νὰ τὸν μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς βλέπωντας τὸ ἦθος τοῦ νέου, τὴν εὐταξίαν καὶ κοσμιότητα, καὶ ἄλλας ἀρετας ὁποῦ εἶχε, τὸν ἔκαμε Κληρικὸν τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· καὶ ὅταν ἔγινε χρόνων ιέ. τὸν ἐχειροτόνησε Διάκονον, εἰς τοὺς ιή. Ἱερέα, καὶ εἰς τοὺς εἴκοσι τὸν ἐψήφισεν Ἐπίσκοπον εἰς τὸν Αὐλῶνα· ἀλλὰ μὴ θαυμάσῃ τινὰς, πῶς τὸν ἔκαμεν Ἐπίσκοπον τόσον νέον, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶδεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον μεγάλας ἀρετὰς, καὶ μάλιστα ἦτον τόσον λόγιος καὶ σοφὸς, ὁποῦ ἐτράβιζε μὲ τὴν διδαχήν του καθ' ἕνα εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν διὰ νὰ σταθῇ ὁ λύχνος εἰς τὴν λυχνίαν, καὶ νὰ μὴ κρύπτεται κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ νὰ φωτίσῃ πολλὰς ψυχὰς, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς ἐσκοτισμένους εἰς θεοσέβειαν, διὰ τοῦτο πρεπόντως τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸν ὑπέρτιμον θρόνον ὁ μέγας Ἀνίκητος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ τῆς Ῥώμης Ἀρχιεπίσκοπος) ἠξεύρωντας πόσοι θέλουν φωτισθῇ διὰ μέσου του, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ ἐπίστρεψαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ἐβαπτίσθησαν, ὅτι ἡ γλυκύτης καὶ ἡ σοφία τῶν λόγων του ἐπαρακίνα τοὺς ἀκροατὰς νὰ ἐγνωρίσεν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ διάβολος ὁποῦ φθονεῖ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων πάντοτε, ἐλύσσα κατ' αὐτοῦ καὶ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας ὁ δείλαιος, καὶ μὴ δυναμένος νὰ τὸν θανατώσῃ αὐτὸς ὁ ἀνίσχυρος, ἐνδύνεται τὸν Ἀδριανὸν ὅλως διόλου εἰσερχόμενος εἰς τὰ ἐκείνου ἐντόσθια, καὶ καθοπλίζονται κατὰ τῆς εὐσεβείας οἱ ἀσεβέστατοι· ἐκίνησε γοῦν κοινῶς πόλεμον κατὰ πάντων τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχριστος Βασιλεὺς, καὶ ἐξόχως ἐζήτα τὸν Ἐλευθέριον, διὰ νὰ θανατώσῃ ἐκεῖνον πρῶτον ὡς τῆς εὐσεβείας αἴτιον, καὶ ὕστερα τοὺς ἐπιλοίπους. Ἀπέστειλεν οὖν ἕνα στρατηλάτην, ὀνόματι Φίλικα, προστάσσωντάς τον νὰ φέρῃ σπουδαίως τὸν Ἐλευθέριον· ὁ δὲ Φίλιξ ὑπῆγε μὲ πλῆθος Στρατιωτῶν, καὶ τριγυρίζει τὴν Ἐκκλησίαν, ἀκούσας ὅτι μέσα ἐδίδασκεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐσέβη μὲ κακὴν γνώμην καὶ βλέμμα ἄγριον· ἀλλὰ καθὼς εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ εἶδε μὲ τόσην εὐκοσμίαν τὸν Ἅγιον, ἀκούων τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην γλῶτταν, καὶ διδασκαλίαν τὴν πάνσοφον, ὢ τοῦ θαύματος! ἐθαύμασε, καὶ μεταβαλὼν τὸ ἄγριον βλέμμα εἰς ἱλαρότητα, γίνεται ὁ πρώην λύκος, ἥμερον πρόβατον, καὶ ἀντὶ διώκτου μαθητὴς καὶ ὑπήκοος, καταφρονᾷ τιμὴν πρόσκαιρον, ἀπαρνεῖται πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, δὲν ἐννοιάζεται ποσῶς νὰ δώσῃ τοῦ Βασιλέως ἀπόκρισιν, ἀλλὰ προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν ὁ ἀοίδιμος.

Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐκατήχησε, καὶ ἐνουθέτησε τὴν ἀκρίβειαν τῆς Πίστεως· ἔπειτα τὸν ἐσυμβούλευσε, νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν Βασιλέα, καθὼς τὸν ἐπρόσταξε, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ ὁ Ἅγιος τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐκίνησαν οὖν τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ καθὼς ἐπερνοῦσαν ἀπὸ μίαν βρύσιν, ἐζήτησεν ὁ εὐλαβὴς Φίλιξ (ὡς ἄλλος Καυδάκης ἀπὸ τὸν Φίλιππον) νὰ τὸν βαπτίσῃ ὁ Ἐλευθέριος, ὅστις ἰδὼν αὐτοῦ τὸν πολὺν πόθον καὶ προθυμίαν, προθύμως αὐτὸν ἀνεγέννησε διὰ τοῦ Θείου Βαπτίσματας· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς φθάνοντες εἰς τὴν Ῥώμην, ὁ μὲν πιστότατος Φίλιξ ἡνώθη μὲ τοὺς ἄλλους Χριστανοὺς, καὶ τοὺς εἶπε τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν· ὁ δὲ Ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὸ κριτήριον χαίρωντας, ὥσπερ νὰ τὸν εἶχαν καλεσμένον εἰς πανήγυριν καὶ Ἑορτὴν πανευφρόσυνον. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς νέον καὶ εὔμορφον μὲ πολλὴν εὐταξίαν καὶ κοσμιότητα, τὸν ὠρέχθη, καὶ λέγει του· διατὶ Ἐλευθέριε ἀφῆκες τὴν προπατορικήν σου Πίστιν, καὶ εὐσέβειαν τῶν θεῶν, καὶ πιστεύεις εἰς ἕνα κακοθάνατον ἄνθρωπον; Ὁ δὲ Ἅγιος ἐσιώπα. ἀκούσας τοιοῦτον λόγον ἀνόητον, καὶ δέν του ἔδωκεν ἀπόκρισιν. Τότε πάλιν ὁ Τύραννος εἶπε πρὸς αὐτὸν λόγια πολλὰ κολακευτικὰ, καὶ τοῦ ἔτασσε δωρεὰς καὶ χαρίσματα πλούσια, ἐὰν θυσιάσῃ τὰ Εἴδωλα· εἰ δὲ καὶ δὲν ὑπακούσῃ, νὰ τοῦ δώσῃ διάφορα κολαστήρια. Ὁ δὲ Ἐλευθέριος ἐλευθέραν καὶ τὴν ἀπόκρισιν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ λέγει του· πῶς νὰ καταδεχθῶ, νὰ προσκυνήσω τοιούτους θεοὺς ἀναισθήτους καὶ ξόανα ἄψυχα; μάλιστα καὶ ἐσᾶς ὁποῦ τοὺς προσκυνᾶτε ταλανίζω καὶ κλαίωσας, ὁποῦ σᾶς ἐτίμησεν ὁ Θεὸς μὲ τὸ λογικὸν, καὶ ἐσεῖς γίνεσθε ἀτιμότεροι τῶν ξύλων καὶ λίθων, καὶ νομίζετε πῶς εἶναι αὐτοὶ Θεοὶ, τὸν δὲ ἀληθινὸν καὶ μόνον Θεὸν, ὁποῦ μᾶς ἔπλασε, καὶ ὅλον τὸν Κόσμον ἐδημιούργησεν, ἀφήκετε, καὶ προσκυνᾶτε τοὺς δαίμονας· ἐγὼ δὲ λατρεύω τὸν Δεσπότην μου Χριστὸν· αὐτὸν σέβομαι, καὶ ὁμολογῶ Θεὸν ἀληθέστατον, αὐταῖς δὲ ταῖς τιμαῖς σου καὶ δωρεαῖς ὁποῦ μοῦ τάσσεις, καὶ τὰ δεινά σου φρικτὰ κολαστήρια, νομίζω πληγὰς νηπίων καὶ παίγνια, ὅτι ἐγὼ ἀπαρνήθηκα τὸν Κόσμον καὶ ἐσταυρώθηκα κατὰ τὸν Διδάσκαλόν μου Παῦλον, καὶ νομίζω τὸν θάνατον διὰ τὸν Χριστόν μου, τρυφὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἀγαλλίασιν. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ πυρώσουν ἕνα χαλκὸν κράββατον, νὰ βάλουν ἀπάνω τὸν Ἅγιον, νὰ ἔχουν ἀποκάτω πολλὰ κάρβουνα, νὰ τὸν ἀφήσουν ἕως νὰ ψηθῇ ὁλότελα. Ὅταν οὖν ἔρριψαν τὸν Ἅγιον εἰς τὴν φοβερὰν ἐκείνην βάσανον, τὸν ἐλυπήθη ὅλη ἡ Πόλις, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ συναγμένοι ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλοιδόρησαν τὸν Βασιλέα εἰς τοιαύτην ὠμότητα λέγοντες· διατί ν' ἀπολεσθῇ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἐπιφανὴς, εὐγενὴς, καὶ πάνσοφος, ὥσπερ τὶς καταφρονεμένος καὶ ἄτιμος; Ὁ δὲ Παντοδύναμος Θεὸς ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας ἄνωθεν, καὶ ἐκείτετο ὁ Ἅγιος δροσιζόμενος, ὥσπερ νὰ ἦτον εἰς τρυφερὰ χορτάρια. Μετὰ ὥραν ἱκανὴν, ὅταν ἐξεμάνησεν ὁ Τύραννος εἶπε, νὰ τὸν εὐγάλουν ἀπὸ τὴν ἐσχάραν, νομίζωντας πῶς ἀπέθανεν· ὁ δὲ Ἅγιος ἐπήδησεν ὀρθιος ἀπαθὴς χωρὶς νὰ ἔχῃ πληγὴν ὁλότελα, καὶ ἔψαλλε ταῦτα περιχαρὴς καὶ ἀγαλλιώμενος. Ὑψώσωσε ὁ Θεός μου ὁ Βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου διαπαντός, καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ Ψαλμοῦ· καὶ τότε λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Τύραννον, κύτταξέ με τώρα, ὦ Βασιλεῦ, ὁποῦ ἐνόμιζες πῶς ἔγινα τοῦ πυρὸς κατανάλωμα, πῶς ὁλότελα δέν μου ἔγγισεν· κατάλαβε γοῦν εἰς τοῦ λόγου μου τοῦ Θεοῦ μου τὴν δύναμιν, καὶ ἐθικῶν σου θεῶν τὴν ἀσθένειαν. Ταύτην τὴν παρρησίαν τοῦ Μάρτυρος ἐνόμισεν ὁ Βασιλεὺς διὰ ὕβριν του, καὶ ἤυρεν ἄλλην νεωτέραν βάσανον νὰ τὸν παιδεύσῃ ἰσχυρότερα, καὶ τὸν ἔβαλαν ἀπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν, καὶ κάτωθεν μὲν εἶχασι πλήθος καρβούνων, ἄνωθεν δὲ ἔχυναν λάδι, διὰ νὰ ἀνάπτουν τὴν φλόγα χειρότερα· πλὴν οὐδὲ τότε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἠμέλησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἄπλωσαν εἰς τὴν σκάραν, ἔσβυσε τὸ πῦρ, καὶ ἐψυχράνθη ὁ σίδηρος, καὶ ὁ Ἅγιος ἔμεινεν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος δροσιζόμενος. Ὁ δὲ θυμὸς τοῦ Τυράννου μᾶλλον ἐξήπτετο, καὶ προστάσσει νὰ βάλουν ξύγγι, κερὶ, καὶ πίσσαν εἰς ἕνα τήγανον, νὰ βράσουν ἔσω τὸν Μάρτυρα· καὶ ἀφ' οὗ ἔγινε τὸ τηγάνι ἀπὸ τὸ περισσὸν τῆς φλογὸς ὁλοκόκινον, εἶπεν ὁ Τύραννος· ἀναμέσον ζωῆς καὶ θανάτου εὑρίσκεσαι Ἐλευθέριε, καὶ φρόντισον τὸ συμφέρον σου, ὅτι ἐγὼ διὰ τὴν εὐγένειάν σου, καὶ διὰ τὴν πολλὴν καλωσύνην καὶ κάλλος σου, σὲ λυποῦμαι μὰ τοὺς θεούς, νὰ χάσῃς τὴν ζωήν σου διὰ ἕνα πεῖσμα μάταιον καὶ ἀνωφέλευτον. Ὁ δὲ Ἅγιος γενναίως καὶ ἄφοβα ὕβριζε τὸν Βασιλέα, λέγωντάς τον λύκον τῆς Ἀραβίας, ὁποῦ ἐφόνευε τοὺς πιστοὺς ὡς πρόβατα, καὶ ὅτι δὲν τον εὔγανεν ἀπὸ τὴν γνώμην του, ἐὰν του ἔδιδεν ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ κολαστήρια· τότε τὸν ἄπλωσεν εἰς τὸ τήγανον· ἀλλὰ ματαίως ἐκοπίαζεν ὁ ἀνόητος, ὅτι ἐμετάβαλε τὸ πῦρ εἰς δρόσον ἡ ἄνω Πρόνοια καὶ ἔμεινεν ὁ Μάρτυς πάσης βλάβης ἀμέτοχος ὡς τὸ πρότερον.

Ὁ δὲ Τύραννος ἐστέκετο περίλυπος ἀπορῶντας, καὶ μὴν ἠξεύρωντας τί νὰ πράξῃ ὁ δείλαιος. Τότε ὁ Ἔπαρχος τῆς Πόλεως, Κορέμων ὀνόματι, ὁποῦ ἦτον πολυμήχανος, καὶ ἤξευρε διάφορα κολαστήρια, βλέπωντας τὸν Βασιλέα διαπορούντα καὶ ὀδυνώμενον, τὸν ἐπαρηγόρησε, λέγωντας· ἐγὼ Βασιλεῦ, νὰ σὲ εὐγάλω ἀπὸ κόπους καὶ φροντίδας διὰ τὸν Ἐλευθέριον, καὶ νὰ τὸν κάμω νὰ κάμῃ τὸν λόγον σου, ἢ νὰ ἀπολεσθῇ κακῶς, ἀνελεημόνητα. Ταῦτα εἰπὼν. ἤφερεν ἕνα φοῦρνον χαλκὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχασι καρφωμένα

σουβλωτὰ σίδηρα εἰς κάθε μέρος ἔσωθεν, καὶ ἔβαλαν στίαν νὰ πυρώσῃ δυνατά, νὰ ῥίψουν ἔσω τὸν Μάρτυρα. Οὗτος δὲ ὁ Ἔπαρχος ἤξευρε τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ διδαγμένος ἀπὸ τὸν Φίλητκα, πλὴν ἦτον φίλος τοῦ Βασιλέως, καὶ διὰ τὴν πρόσκαιρον δόξαν, δὲν ἄφηνε τὴν Θρησκείαν τῶν Εἰδώλων. Ὅταν οὖν αὐτὸς ἡτοίμαζεν ἐκεῖνο τὸ φρικτὸν κολαστήριον, τότε ὁ Ἅγιος ἐπαρεκάλει τὸν Κύριον, νὰ φωτίσῃ τοὺς διώκτας αὐτοῦ, ὡς δεύτερος Στέφανος, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ σωτηρίαν ψυχῆς ἀντὶς ἄμυναν, καὶ ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν, ἔλεγε ταῦτα μὲ ψυχῆς ἀγαλλίασιν· εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ καὶ Θεέ, ὁποῦ μὲ ἐδυνάμωσες, καὶ τοσούτων ἀγαθῶν μὲ ἠξίωσες, νὰ πάθω ταῦτα διὰ τὸ Παναγιόν σου ὄνομα. Λύτρωσε γῆν καὶ τώρα τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ σῶσόν με, διὰ νὰ ἐγνωρίσουν ὅλοι, ὅτι ἐσὺ εἶσαι μόνος Θεὸς ἀληθέστατος· ναὶ Κύριέ μου ἀξίωσον αὐτοὺς, νὰ μισήσουν τὰ Εἴδωλα, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος οὕτως ἠύχετο. Ὁ δὲ Κύριος τοῦ ἐπήκουσε, καὶ ἐφώτισε τὸν Ἔπαρχον, ὃς τις ἠλλοιώθη, καὶ ὥσπερ νὰ μὴν ἦτον ἐκεῖνος, ὁποῦ ἡτοίμασε τὴν τιμωρίαν τοῦ Μάρτυρος, ἐσίμωσε τὸ Βασιλέως, καὶ λέγει τε· ποῖον κακὸν ἔπραξεν ὁ καλὸς Ἐλευθέριος, καὶ τὸν ἀποφασίζεις εἰς τοιοῦτον κακὸν καὶ χαλεπὸν Θάνατον; Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπαραξενίζετο ἀκούσας τοιαῦτα ἀνέλπιστα, καὶ τὸν ἠρώτα τί ἔπαθε, καὶ ἔστρεψεν ἡ γνώμη τε εἰς τὸ ἐναντίον τόσον ὀγλήγορα; Καὶ τού ἔλεγεν· ἐγὼ σὲ ἐτίμησά περισσότερα ἀπὸ ἄλλον τινὰ τοῦ παλατίου μου Ἄρχοντα, καὶ σὲ ἐψήφισα Ἔπαρχον, πλοῦτον πολὺν σοῦ ἐχάρισα, καὶ πάλιν ἐὰν εἶσαι φιλάργυρος, καὶ ἐπῆρες ἀπὸ τὴν Μητέρα τοῦ Ἐλευθερίου χρυσίον, καὶ συμπονεῖς δι' αὐτὸν, ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω χαρίσματα μεγαλήτερα. Ὁ δὲ Κορέμων ἐπληρώθη ὅλος τοῦ Θείου Πνεύματος μὲ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἁγίου, καὶ φωτιθεὶς τὴν διάνοιαν ἔλεγεν· ἡ τιμή σου ἂς εἶναι μετ' ἐσένα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ τὰ ἀργύριά σου ἂς τὰ καύσῃ τὸ πῦρ, ὁποῦ σὲ ἐκδέχεται εἰς τὴν κόλασιν, διατ' γίνεσαι τυφλὸς μ' τὸ θέλημά σου εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν γνωρίζεις τὴν ἀδυναμίαν τῶν Θεῶν σου, ὁποῦ δὲν ἠμποροῦσι νὰ λυτρώσουν ἀπὸ τὸ πῦρ ἐτοῦτο κανένα σας, καθὼς ὁ Χριστὸς ἐλύτρωσε τοσάκις τοὺς δούλους του. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐθυμώθη τόσον, ὁποῦ ἔστρεψε τὴν προτέραν ἀγάπην ὁ ἄγνωστος εἰς μῖσος ἀνείκαστον, καὶ προστάσσει νὰ βάλουν εἰς τὸν φοῦρνον αὐτὸν τὸν Ἔπαρχον· ὅς τις ὁπόταν ἐσίμωσε πλησίον, καὶ εἶδε τὴν φοβερὰν φλόγα, ἐφώναξε πρὸς τὸν Ἅγιον λέγωντας· κάμε δέησιν πρὸς τὸν ἀληθῆ Θεὸν διὰ λόγου μου, καὶ δυνάμωσέ με μὲ τὸ ὅπλον τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ τὸν στρατηλάτην ἐπεριτείχισες Φίλητκα. Οὕτως οὖν ὁ Κορέμων καθοπλισθεὶς ἀπὸ τὸν Ἅγιον, ἐσέβη εἰς τὸν φοῦρνον μετὰ προθυμίας καὶ πίστεως· ὅθεν ἔμεινε καὶ αὐτὸς ἄβλαβος, καὶ εὐλαβῶς ηὐχαρίστα καὶ ὑμνολόγα τὸν Κύριον.

Ὁ δὲ Ἀδριανὸς ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν· ὅς τις μὲ ὀλίγον κόπον μιᾶς στιγμῆς ἥρπασε θησαυρὸν αἰώνιον, καὶ ἀγαλλίασιν ἄῤῥητον. Τότε βάνουν εἰς τὸν φοῦρνον τὸν Ἅγιον, ἀλλ' εὐθὺς τὸ μὲν πῦρ ἔσβυσε, τὰ δὲ σίδηρα ἔστρεψαν ὀπίσω τὸ σουβλωτὸν μέρος, τὰς σάρκας τοῦ Μάρτυρος εὐλαβούμενα. Ὁ δὲ βλαμμένος τὸν νοῦν καὶ ἀσύνετος ἔμεινε τυφλὸς εἰς τὴν ψυχήν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ φυλακώνει πάλιν τὸν Ἅγιον· ἀλλὰ πολλοὶ διὰ τὰς ἀνωειρημένας θαυμασιουργίας ἐφώναζαν· μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἄχρηστος ἐλύσσα κατὰ τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς τὰ δεσμὰ, νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ κακοπάθειαν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁποῦ ἔτρεφε τὸν Ἠλίαν διὰ τοῦ κόρακος, αὐτὸς καὶ τὸν Ἐλευθέριον ἐπιμελεῖτο εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τοῦ ἔστελλε τροφὴν μὲ μίαν περιστεράν ὅσας ἡμέρας ἔκαμεν ἔγκλειστος. Ὁ δὲ Τύραννος βλέπωντας, πῶς δὲν ἐπερνοῦσαν ἡ πονηρίαις του, ἐθαιμονίζετο, καὶ προσάσσει νὰ δέσουν εἰς ἕνα ζυγὸν ἄλογα ἄγρια ὁ ἀγριώτερος ἐκείνων καὶ ἀλογώτερος, τὸν δὲ Ἅγιον νὰ δέσουν κατόπι τους,

νὰ τὸν κατασύρνουν εἰς λίθους καὶ βράχους, νὰ κατακοποῦν αἱ σάρκες του, νὰ ξεψυχήσῃ ἐλεεινότατα· ἀλλὰ ματαίως ἔχανε τὸν καιρὸν, καὶ ἄκαιρα ἐπαιδεύετο· ὅτι καθὼς αὐτὸς ὁ ἄσοφος καὶ ἀνίσχυρος δὲν ἔπαυε νὰ μελετᾷ κατὰ τοῦ Ἁγίου ὁ ἐναγὴς καὶ παμμίαρος, οὕτω καὶ ὁ Παντοδύναμος Κύριος δὲν ἀμέλει νὰ τοῦ στέλλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν· λοιπὸν ἦλθεν Ἅγιος Ἄγγελος, καὶ κάμνωντας ἥμερα τὰ ἄγρια ἄλογα. λύει τὰ δεσμὰ, καὶ ἐλευθερώνει τὸν Ἐλευθέριον, τὸν ὁποῖον ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὸ ἀμάξι, ὁποῦ ἐτράβιζαν τὰ ἄλογα, καὶ τὸν ὑπῆγε καθεζόμενον εἰς τὸ πλησίον ὄρος ἀτάραχα, καὶ ἐκεῖ γίνεται καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον· ἤγουν καθὼς ἀνεγίνωσκε τὴν ἀκολουθίαν του ὑμνολογῶντας τὸν Κύριον, ἐσυνάγοντο ἡ ἀρκούδαις καὶ λέοντες καὶ ἄλλα ἄγρια ζῶα τοῦ ὄρους. καὶ ἐπερικύκλωσαν τὸν Ἅγιον πρόσχαρα, καὶ ἐσκιρτοῦσαν πρὸς τὴν γῆν νεύοντες. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀσύνετος Τύραννος ἀπὸ τινὰς κυνηγοὺς, ὁποῦ ἔτυχαν ἐκεῖ, καὶ εἶδασι τοιοῦτον θαυμάσιον, δὲν εὐλαβήθη κἂν ἀπὸ ταῦτα τὸν Ἅγιον, ἀλλὰ γίνεται τῶν θηρίων ἀνοητότερος, καὶ θέλλει Στρατιώτας νὰ τοῦ φέρουν τὸν Ἐλευθέριον. Τὰ δὲ θηρία ὡς τοὺς ἴδασι, τρέχουσι μὲ θυμὸν κατεπάνω τους, νὰ τοὺς ξεσχίσουν μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ ὄνυχας· πλὴν ὁ Ἅγιος τὰ ἐπρόσταξε νὰ μὴ βλάψου τινὰ, ἀλλὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ σπήλαιά τους, τοὺς δὲ Στρατιώτας ὠνείδισε πῶς ὑπήγασι μὲ ξίφη καὶ ἅρματα νὰ τὸν κυνηγήσουν, ὥσπερ νὰ ἦτον φονεὺς καὶ λήσταρχος. Οὕτως εἰπὼν, ἠκολούθη προθύμως, καὶ τοὺς ἐδίδασκεν ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν, νὰ λάβουν ἀπὸ τὰ θηρία σύνεσιν καὶ ὑπόδειγμα, νὰ γνωρίσουν τὸν Ποιητὴν τῆς κτίσεως, διὰ νὰ εὕρουν ζωὴν αἰώνιον· καὶ τόσον τοὺς ἐνουθέτησεν, ὁποῦ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμεν ὁ Βασιλεὺς πανήγυριν, διὰ νὰ συναχθοῦσι πολλοὶ, καὶ νὰ ἰδοῦσι, τοῦ Ἁγίου τὸν Θάνατον· ἀλλὰ δέν του ἐσυνέβησαν τὰ πράγματα, καθὼς ἐκεῖνος ἐνόμιζεν, ὅτι ἀφίνοντες κατ' αὐτῆ μίαν λέαιναν ἀγρίαν πολλὰ καὶ ἀνήμερον, ἥτις πρῶτον μὲν ὥρμησε μὲ σπουδὴν κατ' αὐτοῦ, ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐπλησίασεν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς πόδας του, ἀνέλυχε τὰ ἴχνη του, καὶ ἔκαμε τινὰ σημεῖα, ὥσπερ νὰ εἶχε γνῶσιν ἀνθρώπινον, νὰ εὐλαβεῖτο τὸν Μάρτυρα· ἀλλ' οὐδὲ εἰς αὐτὸ τὸ θαυμάσιον ἐπίστευσεν ὁ σκληρόκαρδος Τύραννος, ἀμὴ ἐνόμισεν, ὅτι διὰ νὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ λεοντάρι θηλυκὸν, ἤγουν λέαινα, δὲν εἶχε τόσην δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔβλαψε τὸν Ἅγιον· καὶ προστάσσει νὰ φέρουν ἄλλον ἀρσενικὸν λέοντα, ὅς τις ἐφάνη ἡμερώτερος ἀπὸ τὸ θηλυκὸν πρὸς τὸν Ἅγιον· ἀγκαλίζεται καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας του, σείει τὴν οὐράν του, χορεύει καὶ χαίρεται, καὶ δείχνει καὶ αὐτὸ μὲ τὰ σχήματα νόησιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Ἅγιον. Οἱ δὲ περιεστῶτες τοιοῦτον θαυμάσιον βλέποντες, ὅσοι μὲν εἶχασι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἀνοικτοὺς ἀνέκραζον: Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Οἱ δὲ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι ἔλεγον, ὅτι ἦτον μάντεις καὶ γόητες· τοὺς ὁποίους ἀδίκους ἡ Θεία Δίκη δικαίως ἐπαίδευσε, διὰ νὰ φραγοῦν κατὰ τὸν Δαυὶδ τὰ δόλια χείλη, ὁποῦ λαλοῦσι κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν καὶ ἐξουδένωσιν· ὅτι καθὼς εἶπον τὰ βλάσφημα λόγια, ἐπληγώθησαν ὁράτως. Ὁ δὲ παράνομος Τύραννος, ὅταν εἶδε πῶς ὅλα τὰ κολαστήρια ἐνίκα ὁ Ἅγιος, ἀπελπίσθη τελείως, ὅθεν ἐξευρωντας, ὅτι μὲ ἄλλον τρόπον δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν θανατώσῃ, ἀποφασίζει νὰ κόψουσι τὸ κεφάλι του. Τούτου γενομένου, παρέδωκε τὴν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ Ἀνθία ἐνηγκαλίσθη τὸ σῶμα τοῦ Υἱοῦ της καὶ Μάρτυρος· καὶ καταφιλοῦσα τὸν ἐμακάριζε, πῶς ἔπαθε τοσαῦτα διὰ τὸν Κύριον. Τότε οἱ δήμιοι καὶ τὴν Μητέρα ὡς ὠμοὶ καὶ ἄσπλαγχνοι ἐθανάτωσαν. Καὶ ὅσοι πιστοὶ εὑρέθησαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ Αὐλῶνα, ἤγουν ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Μάρτυρος, ἐπήρασιν αὐτὰ καὶ τὰ δύω Ἅγια Λείψανα, καὶ μυρίσαντες αὐτὰ, καὶ πρεπόντως τιμήσαντες, φιλοθέως καὶ εὐλαβῶς ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.